karl may

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

EDITURA EDEN

Consilier literar
Dr. ANTONIU POPESCU

Ediţia princeps
Karl May
WINNETOU
„Gesammelte Reiseerzählungen”, Band 8
Freiburg, 1893

KARL MAY
Opere – 23

PE VIAŢĂ ŞI PE MOARTE

Din ciclul Winnetou

**

Roman

EDITURA EDEN
Bucureşti, 1996

Coperta de
SERGIU GEORGESCU

Tehnoredactare de
CRISTINA STANCIU

Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

I.S.B.N. 973-9141-58-7

CUPRINS

1. Detectiv

Nici n-a apucat bine să vadă lumina tiparului primul volum despre Winnetou, că mi-au şi parvenit numeroase întrebări din partea cititorilor, dornici să afle cursul ulterior al evenimentelor. Acestea s-au desfăşurat cu totul altfel decât am bănuit.

După o veritabilă cursă de călărie, sosirăm la vărsarea lui Rio Boxo de Nacitoşea, unde nădăjduiam să ne aştepte vreo solie din partea lui Winnetou. Dar speranţa noastră nu se împlini. Am găsit, ce-i drept, urmele unor oameni care fuseseră pe aici. Dar ce fel de urme! Erau leşurile celor doi *traders* care ne dăduseră informaţii despre satul kiowaşilor. După cum am aflat mai târziu de la Winnetou, negustorii fuseseră împuşcaţi de Santer.

Acesta vâslise atât de zdravăn, încât ajunsese la vărsarea sus-pomenitului râu concomitent cu negustorii, deşi aceştia plecaseră mult mai înainte din satul lui Tangua. Santer fusese nevoit să renunţe la nuggeţii lui Winnetou; îl aştepta deci sărăcia. Atunci i-au sărit în ochi mărfurile celor doi negustori, pe care i-a împuşcat, după ce-i pândise, probabil, dintr-o ascunzătoare. Apoi a şters-o împreună cu catârii şi cu mărfurile furate. Toate acestea le-a dedus, la sosire, Winnetou, cercetând urmele lăsate de Santer.

Ucigaşul nu şi-a luat o sarcină prea uşoară. Să mâi de unul singur prin savană atâţia catâri încărcaţi — e o treabă ce comportă serioase dificultăţi. Pe deasupra, era şi foarte grăbit, ca să nu-l ajungă urmăritorii.

Din păcate, se porni o ploaie care ţinu câteva zile şi şterse toate urmele, încât Winnetou fu silit să se bizuie nu pe ceea ce vedea cu ochii, ci pe fel de fel de combinaţii. Foarte probabil că Santer, pentru a-şi valorifica prada, se îndreptase

spre una din aşezările învecinate; astfel, apaşii nu aveau altă soluţie decât să le cerceteze pe rând.

Abia după mai multe zile irosite, Winnetou regăsi la agenţia comercială Gater urma celui căutat: Santer trecuse pe acolo, vânduse toată prada şi, făcându-şi rost de un cal bun, pornise către est, pe fosta şosea Red-River. Winnetou se despărţi de apaşii lui, care i-ar fi complicat de aci încolo deplasarea; îi trimise acasă şi hotărî să continue urmărirea de unul singur. Luase cu sine destui nuggeţi; poseda deci mijloace materiale pentru o şedere mai îndelungată în est.

Cum din acest motiv nu mai expediase nici un curier la Nacitoşea, noi nu ştiam unde se afla şi încotro să-l urmăm. Am luat-o deci spre Arkansas, ca să ajungem pe drumul cel mai drept la Saint Louis. Regretăm nespus că nu-mi pot revedea prietenul, dar nu era nimic de făcut.

După un drum lung, sosirăm într-o seară la Saint Louis. Fireşte că prima mea grijă a fost să-l vizitez pe bătrânul meşter Henry. Când am păşit în atelierul său, meşterul tocmai lucra la strung, în lumina lămpii, aşa că nici nu auzise când am deschis uşa.

— *Good evening*, bună seara, mister Henry! l-am salutat, ca şi când ne-am fi despărţit abia în ajun. Ei, cum merge cu carabina? E gata?

Spunând acestea, mă săltai pe un colţ al mesei, cum obişnuiam pe vremuri. Mister Henry zvâcni de pe scaunul lui, se holbă la mine o clipă ca de pe alta lume, apoi izbucni, nebun de bucurie:

— Dumneata... dumneata aici?... Meditatorul... Expertul... afurisitul de Old Shatterhand?!

Mă strânse la pieptul său şi mă sărută repetat, zgomotos, pe amândoi obrajii.

— Old Shatterhand?! De unde cunoaşteţi acest nume? l-am iscodit după ce explozia de bucurie se mai potoli.

— De unde? Mai întrebi? Toată lumea vorbeşte de

dumneata, cavaler teribil ce-mi eşti! Ai ajuns un *westman* cum scrie la carte! Mister White, inginerul secţiei vecine, ne-a informat cei dintâi. Erau numai laude în privinţa dumitale, aşa să ştii! Însă nimbul din jurul frunţii ţi l-a aşezat Winnetou!

— Cum, aşa?

— Mi-a povestit totul, absolut totul!

— Ce vorbiţi! A fost Winnetou pe-aici?

— Fireşte c-a fost!

— Când? Spuneţi, vă rog!...

— Acum trei zile. Doar îi vorbiseşi de mine şi de vechiul doborâtor de urşi. S-ar fi putut oare să vină în localitate şi să nu mă viziteze? Mi-a zugrăvit el cu de-amănuntul cam ce fel de *westman* ai ajuns. Bizoni, grizzly şi aşa mai departe! Te-ai ales până şi cu rangul de căpetenie.

Continuă astfel încă multă vreme şi degeaba încercam să-l întrerup. Mă îmbrăţişa iar şi iar, jubilând că mă îndemnase cel dintâi pe drumul Vestului Sălbatic.

Winnetou nu-i mai pierduse urma lui Santer şi se ţinuse după el până la Saint Louis. După care plecă spre New Orleans. Din pricina grabei cu care se deplasa, n-am apucat să-l mai prind în oraş. Îmi lăsase însă vorbă prin Henry să vin şi eu la New Orleans — dacă mă trage inima. Şi m-am hotărât să plec cât de curând.

Trebuia, fireşte, să-mi îndeplinesc mai întâi obligaţiile profesionale, ceea ce am şi făcut a doua zi dimineaţa, încă la prima oră mă aflam cu Hawkens, Stone şi Parker în dosul acelei uşi cu geamuri prin oare intrasem altădată ca să mi se verifice cunoştinţele. Bătrânul Henry nu renunţă nici el la plăcerea de a fi de faţă. Acolo se depanară o mulţime de poveşti, de relatări, explicaţii, ca să reiasă până la urmă că, dintre toate secţiile, a mea trecuse prin încercările cele mai grele şi mai dramatice. Rămăsesem singurul în viaţă dintre experţii grupei.

Sam şi-a dat în zadar osteneala ca să obţină pentru mine o

gratificaţie suplimentară. Ne-am încasat, ce-i drept, lefurile, dar nici un dolar în plus. Mărturisesc sincer că am predat cu un sentiment de amară decepţie notele şi schiţele întocmite cu atâta caznă şi salvate cu atâtea riscuri. Domnii angajaseră cinci experţi şi-achitau acum doar o singură leafă, restul îl băgau în propriile lor buzunare, deşi îşi însuşiseră rodul întregii noastre munci şi îndeosebi al eforturilor mele mai mult decât omeneşti.

Drept care Sam improviză o cuvântare vijelioasă, dar nu obţinu nimic decât râsete, în timp ce, împreună cu Will şi cu Dick, era condus amabil către uşă. Plecai, fireşte, şi eu, fără a mai privi înapoi. De altminteri, suma încasată era, pentru condiţiile mele de atunci, destul de bunicică.

Eram, deci, hotărât să-l caut pe Winnetou, care îmi lăsase la mister Henry adresa unui hotel din New Orleans. Din politeţe, dar şi din devotament, i-am întrebat pe Sam şi pe ceilalţi doi tovarăşi dacă ar vrea să vină cu mine. Ei însă preferau să rămână la Saint Louis, să se odihnească, în sfârşit, ca lumea, ceea ce, în nici un caz nu le-aş fi luat-o în nume de rău. Mi-am făcut rost de schimburi şi de alte obiecte trebuincioase, m-am gătit cu un costum nou, lepădând veşmintele indiene, şi am luat vaporul spre miazăzi. Puţinul meu avut, pe care am renunţat să-l mai car după mine, între altele şi doborâtorul de urşi, l-am lăsat în grija lui Henry, care mi-a făgăduit să-l păstreze cu sfinţenie. Tot lui i-am încredinţat şi calul, de care nu mai aveam trebuinţă. De altfel, socoteam cu toţii că absenţa mea va fi scurtă.

Dar avea să se întâmple altcum. Ne aflam în toiul războiului civil, fapt pe care l-am trecut până acum sub tăcere, neavând nici o legătură cu evenimentele relatate. Întâmplător, fluviul Mississippi era tocmai atunci deschis navigaţiei datorită vestitului amiral Farragut, care îl readusese în stăpânirea statelor nordice. Totuşi, călătoria mea cu vaporul întârzia mult din pricina măsurilor restrictive de tot felul, desigur încă

necesare. Ajungând la New Orleans şi întrebând de Winnetou la hotelul pe care mi-l indicase Henry, mi s-a răspuns că plecase în ajun, dar îmi lăsase vorbă că se află la Vicksburg, în căutarea lui Santer, şi că, din motive de securitate, nu mă sfătuieşte să-l urmez. Adresa lui mi-o va comunica mai târziu prin mister Henry din Saint Louis.

Ce-mi rămânea de făcut? Mă trăgea aţa să-mi vizitez rudele aflate în patrie şi care, probabil, aveau nevoie de un ajutor bănesc; oricum, eram în măsură să-i ajut. Să mă fi întors la Saint Louis ca să-l aştept pe Winnetou? Cine ştie dacă acesta mai avea posibilitatea să vină acolo...

Mă interesai dacă există vreun vapor gata de plecare. Găsii unul sub pavilion nord-american, care încerca să profite de acalmia de pe front pentru a pătrunde până pe coastele Cubei. Acolo se putea ivi un prilej să plec în Germania sau, deocamdată, la New York. N-am stat mult pe gânduri şi m-am îmbarcat.

Ar fi fost bine dacă-mi puneam în siguranţă agoniseala la vreuna din bănci, în schimbul unui mandat de remitere. Dar ce bancă din New Orleans era pe atunci demnă de încredere? Apoi, nici timp nu prea îmi rămăsese. Până la plecarea vaporului mai trebuia să-mi fac rost de paşaport. Aşa că am plecat cu banii la mine.

Pentru a nu stărui prea mult asupra acestei fatale împrejurări, voi spune doar că nu mai târziu decât în prima noapte, furăm surprinşi de un puternic uragan. Ce-i drept, încă de cu ziuă vremea se arătase vântoasă, dar călătoria decursese normal până spre seară: nimic nu indica apropierea cumplitei furtuni. Ca şi ceilalţi pasageri, care folosiseră prilejul de a pleca din New Orleans, mă dusei liniştit la culcare. După miezul nopţii am fost trezit de un tangaj şi de un clocot îngrozitor. Am sărit din pat ca ars. Dar în aceeaşi clipă vasul se clătină atât de tare, încât mă prăbuşii, şi tot calabalâcul din cabina în care se aflau încă trei pasageri căzu

peste mine. Cui îi mai pasă de bani în asemenea clipe, când viaţa atârnă die un fir de păr?! Prin întunericul şi zăpăceala ce domneau în cabină, mi-ar fi trebuit mult timp până să-mi găsesc haina şi portofelul. Nu ştiu nici eu cum m-am dezgropat de sub povara ce mă strivea şi am fugit — ba nu, m-am bălăbănit până afară, pe covertă. Vaporul se zbuciuma nebuneşte, fără răgaz.

Afară — beznă, să-ţi scoţi ochii. Cât ai clipi, uraganul mă trânti jos şi un talaz uriaş se rostogoli deasupra-mi. Mi se părea că aud voci îngrozite, spulberate în vuietul furtunii. Fulgere spintecară văzduhul, unul după altul, luminând totul preţ de o secundă. Zării nişte stânci râpoase ieşind din apă, iar dincolo de ele mijea ţărmul. Vasul se înşurubase cu botul între aceste stânci şi, împresurat de talazuri, se frământa cu pupa în văzduh. Era pierdut. În orice clipă putea să fie rupt în bucăţi. Bărcile de salvare fuseseră smulse. Cum să scapi dintr-o asemenea situaţie? Numai înot! Încă un fulger, şi văzui călătorii întinşi pe covertă, cramponându-se de obiectele din jur, pentru a nu fi măturaţi de valuri. După părerea mea, însă, tocmai lăsându-te în voia apei, puteai să mai speri în ziua de mâine!

Şi iată, vine asupră-mi un talaz înalt cât casa; îl zăresc datorită luciului său fosforescent. Se aruncă asupra vasului care geme şi trosneşte, gata-gata să se facă ţăndări. Eu mă agăţ cu toată puterea ele un stâlp de fier, dar în zadar: îmi scapă din mâini. Doamne, ajută-mă! Am senzaţia că talazul mă aruncă sus de tot, mă joacă, mă suceşte ca pe o minge, apoi mă trage în adânc şi mă ridică iarăşi în creştetul lui. Nu fac nici o mişcare: orice efort ar fi zadarnic. Dar în clipa când talazul se va izbi de ţărm, voi avea grijă să nu mă mai las târât în larg.

Să se fi scurs o jumătate de minut de când mă aflam în voia valurilor, dar mi se părea că trecuseră ore întregi. Deodată, mă pomenii aruncat în văzduh şi aterizai între

stânci, unde apa era calmă. Numai să nu mă tragă valul îndărăt! Mă zbăteam din răsputeri, lopătam cu braţele, cu picioarele, într-un suprem şi ultim efort. De fapt, exagerez dacă spun că acolo, între stânci, apa era „calmă”, pentru că e vorba de un calm foarte relativ. Ieşisem, ce-i drept, din vâltoare, dar furtuna răscolea şi răsturna oceanul, purtându-mă în toate sensurile ca pe un dop de plută jucat într-un vas cu apă. Avui însă norocul să zăresc prin noapte fâşia de pământ. Fără această fericită împrejurare, probabil că n-aş fi scăpat cu viaţă. Ştiam, deci, în ce direcţie trebuie să înot. Şi chiar dacă în iureşul elementelor dezlănţuite nu făceam decât progrese infime, atinsei totuşi, până la urmă ţărmul — deşi într-alt chip decât mi-aş fi dorit. Apă şi pământ — totul era negru ca păcura, încât nu le puteam deosebi ca să-mi aleg un loc prielnic de acostare. Orbecăind astfel, mă izbii cu capul într-o muche de stâncă. Parcă m-ar fi trăsnit cineva cu toporul în creştet. Mai avui prezenţa de spirit să mă agăţ cu mâinile de stâncă şi să mă salt niţel, după care îmi pierdui cunoştinţa.

Când m-am dezmeticit, uraganul încă mai fierbea. Mă durea capul, dar nu luam în seamă durerea. Mai multă grijă îmi provoca faptul că habar nu aveam unde sunt. Mă aflam oare pe ţărm, sau pe o stâncă ieşită din apă? Era cu neputinţă să mă clintesc din loc. Piatra era netedă şi lunecoasă. Cu greu izbuteam să rezist furtunii care tot mai ameninţa să mă înghită. În cele din urmă, observai că uraganul parcă s-ar domoli. Şi, într-adevăr, aşa cum se întâmplă de obicei, se potoli curând, ca la un semnal. Ploaia încetă brusc şi stelele se iviră pe cer.

La lumina lor mă putui orienta. Mă aflam pe ţărm. Îndărătul meu apele mai clocoteau; în faţă se înălţau nişte arbori răzleţi. O luai într-acolo. O parte din arbori înfruntaseră cu succes furtuna; mulţi alţii însă fuseseră smulşi din rădăcini, culcaţi la pământ sau târâţi în largul apelor. Zării apoi, ca printr-o pâclă deasă, câteva lumini mişcătoare. Bănuind că

sunt oameni, mă grăbii să ajung până la ei.

Erau, într-adevăr, nişte oameni de prin partea locului, adunaţi în jurul unor case cărora uraganul le pricinuise mari stricăciuni. Uneia îi smulsese acoperişul, zvârlindu-l cât colo, în larg.

Ce mai uimire produse apariţia mea! Se zgâiră oamenii la mine ca la o fantomă. Oceanul încă vuia bezmetic, aşa că numai răcnind ne puteam auzi unul pe altul. Erau pescari. Uraganul aruncase vasul nostru pe una din insulele Tortugas, unde se înălţa fortul Jefferson. În fort se aflau atunci închişi prizonierii de război ai Confederaţiei.

Pescarii mă primiră cât se poate de prietenos, îmi dădură rufărie uscată şi îmbrăcăminte — căci nu aveam pe mine decât pijamaua în care dormisem pe vapor. Apoi se împrăştiară să cerceteze coasta şi să descopere pe eventualii naufragiaţi. Până dimineaţa fură descoperite şaisprezece victime, dintre care trei, dând semne de viaţă, au putut fi salvate. Ceilalţi muriseră. Ţărmul era semănat de epave; vasul sfărâmat, prova înfiptă în stânca de care o izbise uraganul.

Eram, aşadar, un naufragiat în cel mai deplin înţeles al cuvântului, căci nu mai posedam nimic; banii pe care îi agonisisem zăceau în negura oceanului. Fireşte că regretăm pierderea, dar mă şi consola faptul că eram unul dintre cei puţini — doar patru la număr — care scăpaserăm de moarte. Avusesem, fără îndoială, mare noroc.

Comandantul fortului se ocupă de noi. Primirăm toate cele necesare, iar mie mi se oferi ocazia să mă îmbarc pe un vapor care pleca spre New York. Astfel ajunsei acolo, în marele oraş, mai sărac chiar decât odinioară, când îl vizitasem pentru prima dată. Îmi lipsea până şi curajul de a o lua iarăşi de la capăt.

De ce am plecat la New York şi nu la Saint Louis, unde aveam cunoscuţi şi puteam să mă bizui cu toată încrederea în

ajutorul bătrânului Henry? Pentru că îi eram atât de îndatorat, încât nu mai voiam să abuzez de bunăvoinţa lui. Ei da, să fi fost sigur că dau acolo de Winnetou! Însă goana lui după Santer putea să mai dureze luni de zile, dacă nu mai mult. Unde să-l fi căutat în tot acest răstimp? Eram, ce-i drept, ferm decis să-l regăsesc, dar asta presupunea, să mă întorc în Vestul Sălbatic, să vizitez iarăşi acel pueblo de lângă Rio Pecos. Or, pentru a întreprinde o asemenea călătorie, trebuia mai întâi să-mi refac situaţia. În împrejurările date — gândeam eu — numai la New York aş fi reuşit să mă pun din nou pe picioare.

Speranţele nu mi-au fost înşelate. Am avut noroc. Am făcut cunoştinţă cu prea onorabilului mister Josy Taylor, care conducea un corp de detectivi, renumit pe atunci, şi mi-am oferit serviciile. Auzind cine sunt şi prin câte trecusem în ultima vreme, dumnealui căzu de acord — deşi eram german — să mă angajeze de probă. Avea ideea preconcepută că germanii nu ar fi apţi pentru specialitatea lui. Totuşi, graţie câtorva succese datorate mai curând întâmplării decât perspicacităţii mele, am izbutit să-i inspir încredere şi să i-o sporesc treptat. Astfel, până la urmă, am ajuns să mă bucur de întreaga-i bunăvoinţă: îmi încredinţa unele misiuni cu şanse sigure de reuşită şi îndeobşte bine plătite.

Într-o zi, după apelul nominal, mă pofti în cabinetul său, unde aştepta un domn mai în vârstă, cu înfăţişare îngrijorată. Se făcură prezentările şi aflai că e vorba de bancherul Ohlert, venit să ne ceară asistenţa într-o chestiune particulară. Cazul era pe cât de penibil pentru persoana lui, pe atât de periculos pentru afacerile sale.

Avea un singur copil, un fiu cu numele de William, în vârstă de douăzeci şi cinci de ani, învestit cu dreptul de a dispune în chestiunile financiare ale firmei ca şi tatăl său. Acesta din urmă era însurat cu o germană, fiind el însuşi de aceeaşi obârşie. Tânărul, mai mult visător decât activ, se ocupa de

preferinţă cu lecturi ştiinţifice, beletristice şi studia mai curând metafizica decât registrele de contabilitate ale întreprinderii, considerându-se şi mare savant, şi poet desăvârşit. Faptul că una din revistele newyorkeze de limbă germană îi publicase câteva poezii l-a întărit şi mai mult în această convingere. Din una-n alta, îi trăsni prin cap ideea să scrie o tragedie al cărei principal erou să fie un poet nebun. Pentru a se documenta cât mai temeinic, îşi procură o grămadă de cărţi de specialitate şi se apucă să studieze bolile mintale. Consecinţele fură îngrozitoare: identificându-se treptat cu eroul său, tânărul Ohlert ajunse să se creadă el însuşi nebun. Nu de mult tatăl său făcuse cunoştinţa unui medic psihiatru care afirma că are intenţia să creeze o clinică particulară pentru alienaţi. Susţinea că fusese multă vreme asistentul unor specialişti celebri şi îi inspiră bancherului atâta încredere, încât acesta îl rugă să se ocupe de fiul său şi să încerce a-l vindeca.

Din acea zi o prietenie intimă se legă între medic şi Ohlert-junior pentru ca, la un moment dat, să dispară amândoi în chip cu totul surprinzător. Abia atunci bancherul, devenit mai atent, descoperi că medicul în cauză nu era decât un cârpaci şi un impostor cum sunt cu miile în Statele Unite, toleraţi să-şi facă mendrele pe spinarea bieţilor pacienţi.

Taylor, şeful meu, întrebă cum se numeşte acel pretins medic. Când îi află numele, adică Gibson, precum şi adresa, constată că aveam de-a face cu o veche cunoştinţă. Eu însumi îl supravegheasem multă vreme pentru o altă afacere necurată. Posedam şi o fotografie a lui. O ţineam în sertar şi când i-o arătai bancherului Ohlert, acesta recunoscu imediat pe dubiosul prieten şi medic al fiului său.

Acest Gibson era un escroc de prima clasă, care hoinărise mult timp prin Statele Unite şi prin Mexic, atribuindu-şi tot felul de titluri şi profesiuni. Bancherul, vizitând-o în ajun pe gazda escrocului, află că acesta plătise tot ce-i datora şi

plecase nu se ştie unde. William, fiul bancherului, luase cu sine o sumă apreciabilă de bani şi totuşi, chiar astăzi, tatăl său primi din partea unei bănci din Cincinnati, cu care întreţinea strânse legături de afaceri, o telegramă prin care era anunţat că William ridicase de la bancă cinci mii de dolari şi plecase mai departe, la Louisville, ca să-şi aducă de acolo logodnica. Afirmaţia din urmă era, desigur, mincinoasă.

Existau toate motivele să se presupună că falsul medic îşi răpise „pacientul” pentru a intra în posesia unor mari sume de bani. William cunoştea personal pe cei mai de seamă bancheri şi putea obţine de la ei orice sumă ar fi cerut. Era, deci, neapărat necesar ca escrocul să fie prins, iar bolnavul readus acasă.

Cazul mi-a fost încredinţat mie. Mă înarmai cu împuternicirile şi instrucţiunile de rigoare, precum şi cu o fotografie a lui William Ohlert şi mă îmbarcai pe un vapor, mai întâi spre Cincinnati. Cum Gibson mă ştia la faţă, îmi luai şi recuzita necesară pentru cazul că ar fi fost nevoie să mă deghizez.

La Cincinnati îi făcui o vizită bancherului cu pricina, care mă informă că Gibson se găsea într-adevăr în tovărăşia lui William Ohlert. Ajungând apoi la Louisville, aflai că cei în cauză îşi luaseră bilete pentru Saint Louis. Mă dusei, fireşte, într-acolo, dar abia după multe şi neslăbite cercetări dădui de urma lor. De mare folos mi-a fost şi de astă dată bătrânul mister Henry; cred că nu mai e nevoie să spun că l-am vizitat în atelierul său. Omul se arătă foarte surprins de faptul că devenisem detectiv, mă compătimi din toată inima pentru pierderea suferită de pe urma naufragiului şi, la despărţire, îmi ceru să-i făgăduiesc că, după ce-mi voi fi îndeplinit misiunea în curs, voi renunţa la slujbă şi mă voi întoarce în Vestul Sălbatic. Urma să experimentez acolo noua lui armă cu repetiţie, iar până atunci dânsul avea să-mi ţină în păstrare doborâtorul de urşi.

William şi Gibson plecaseră cu vaporul pe Mississippi spre New Orleans şi trebuia să mă iau după ei. Ohlert-senior îmi dăduse o listă a tuturor băncilor cu care lucra.

La Louisville şi la Saint Louis, informându-mă la băncile indicate pe listă, aflasem că William trecuse pe acolo şi ridicase diverse sume de bani. Acelaşi lucru îl făcuse şi la doi prieteni de afaceri din New Orleans. Pe ceilalţi i-am prevenit şi i-am rugat să mă anunţe de urgenţă în cazul că se va prezenta la ghişeele lor.

Asta e tot ce descoperisem şi mă găseam acum în mijlocul puhoiului de oameni care inundau străzile oraşului. Evident că sesizasem şi poliţia despre cazul ce mă interesa şi nu mai aveam altceva de făcut decât să aştept rezultatul cercetărilor. Pentru a nu sta degeaba, hoinăream prin mulţime, scrutând cu atenţie trecătorii. Poate că o întâmplare fericită mi-ar fi putut veni în ajutor.

New Orleans are un aspect hotărât sudic, mai ales în vechile cartiere. Dai de uliţe strâmte şi murdare, de case învelite cu iederă şi prevăzute cu balcoane. Acolo se retrage un anume fel de viaţă care se teme de lumina zilei. Întâlneşti oameni cu tenurile cele mai diferite, de la galbenul-palid, bolnăvicios, până la tuciuriul cel mai întunecat al negrilor. Flaşnetari, cântăreţi vocali ambulanţi şi chitarişti îţi împuie urechile cu producţiile lor artistice. Bărbaţii strigă, femeile ţipă. Aci un matroz înfuriat îl trage pe un chinez de smocul din creştet, în timp ce acesta înjură de mama focului; dincolo se încaieră doi negri spre hazul privitorilor adunaţi în jur. Pe la fiecare colţ de stradă hamalul dă nas în nas cu alt hamal, îşi leapădă amândoi poverile şi se iau la bătaie. Intervine un al treilea, vrea să facă pace şi încasează până la urmă pumnii amândurora.

O impresie mai bună fac micile aşezări suburbane, cu case rustice, cochete, împrejmuite cu grădini curate în care cresc trandafiri, coacăze, oleandri, peri, smochini, piersici, portocali,

lămâi. Acolo îşi află cetăţeanul liniştea şi tihna mult dorite după zarva ameţitoare a oraşului.

Bineînţeles că în port agitaţia e cea mai intensă. Acolo mişună vapoarele şi ambarcaţiunile de tot soiul şi de toate mărimile. Pe chei stau grămadă munţi de baloturi şi stive de butoaie printre care foiesc sute de docheri. Te-ai crede într-unui din marile târguri de bumbac ale Indiei răsăritene.

Rătăceam deci prin oraş cu ochii atenţi — dar zadarnic! Se făcuse amiază şi era foarte cald. Mă aflam pe larga şi frumoasa Common-Street, când privirea îmi fu atrasă de firma unei berării germane. Un pahar de bere Pilsen nu strica pe o asemenea arşiţă, aşa că am intrat.

Câtă trecere avea berea încă de pe atunci, se vedea din mulţimea de consumatori care umpleau localul. După multă căutare, am găsit un scaun liber, tocmai în fund, la o măsuţă cu numai două locuri, dintre care unul ocupat de un ins al cărui aspect ar fi tăiat oricui pofta de a se aşeza lângă dânsul. Îi cerui totuşi îngăduinţa să-mi consum berea la măsuţa respectivă.

Pe chipul străinului se aşternu un zâmbet ca de milă. Mă privi cu stăruinţă şi cu oarecare dispreţ. Apoi întrebă:

— Da' parale aveţi, master?

— Fireşte! i-am răspuns mirat.

— Înseamnă că, pe lângă bere, puteţi plăti şi locul pe care-l ocupaţi?

— Aşa cred.

— *Well*, atunci la ce bun îmi mai cereţi îngăduinţa să vă aşezaţi lângă mine? După socotelile mele, sunteţi străin, un pripăşit prin partea locului, aşadar un *greenhorn*. Să-l văd eu pe acela care mi-ar interzice să mă aşez unde-mi place! L-aş face zob! Întinde-ţi, domnule, picioarele în voie, comandă-ţi berea şi, dacă te incomodează cineva, dă-i una după ceafă!

Mărturisesc sincer că purtarea lui mă cam intimida. Simţeam că roşesc. De fapt, omul mă luase peste picior şi

aveam sentimentul vag că nu ar trebui să i-o trec cu vederea, că s-ar cuveni să schiţez cât de cât un protest. De aceea, în timp ce mă aşezam, i-am răspuns:

— Aţi ghicit, sunt străin, master. Dar expresia cealaltă v-o interzic, altminteri m-aş vedea obligat să vă conving că nu sunt deloc un *greenhorn*. A fi vulpoi şiret nu implică şi lipsa de politeţe.

— *Pshaw!* făcu el indiferent. În orice caz, dumneavoastră nu-mi prea faceţi impresie de vulpoi. Iar pe orgoliosul n-are rost să-l jucaţi; degeaba osteneala. N-am avut nici o intenţie rea şi, la urma urmei, mă întreb cum aţi putea să vă impuneţi faţă de mine. Old Death nu e omul care să se piardă cu firea.

Old Death! Vasăzică aveam de-a face cu Old Death! Auzisem multe despre acest notoriu, ba chiar celebru *westman*. Despre isprăvile sale se vorbea la toate focurile de tabără dincolo de Mississippi şi numele lui pătrunsese până în marile oraşe din est. Dacă numai a zecea sau a douăzecea parte din câte se povesteau despre el ar fi corespuns adevărului, încă ar fi însemnat să-ţi scoţi pălăria în faţa unui vânător şi cercetaş de asemenea anvergură. Şi-a petrecut viaţa cutreierând Vestul în lung şi-n lat şi scăpând teafăr din toate primejdiile. Cei mai săraci cu duhul îl credeau pur şi simplu imun la gloanţe.

Nimeni nu-i cunoştea numele adevărat. Old Death era porecla lui de *westman*, de războinic, şi însemna „Moartea cea bătrână”. Şi-o câştigase datorită conformaţiei sale neobişnuit de ciolănoase şi deşirate. Avându-l acum în faţa mea, înţelegeam de ce fusese poreclit astfel.

Era înalt, peste măsură de înalt, şi trupul său încovoiat părea să nu fie decât piele şi os. Pantalonii îi fluturau largi în jurul picioroangelor. Haina de vânătoare, croită din aceeaşi piele ca şi pantalonii, se închircise cu timpul în aşa hal, încât mânecile abia îi ajungeau la jumătatea braţelor, dure, descărnate, scheletice.

Sus, din gulerul cămăşii, răsărea un gât interminabil, ca de mort, pe care mărul lui Adam atârna ca într-un săculeţ. Şi apoi, capul! Nici cinci grame de carne pe el; ochii pierduţi adânc în orbite, iar ţeasta fără un fir de păr. Obrajii cumplit de uscaţi, fălcile puternice, pomeţii proeminenţi, nasul flasc şi teşit, cu nările mari în vânt — leit hârcă de care să fugi îngrozit, dacă îţi iese cumva în drum. Capul acesta avea asupră-mi şi un efect olfactiv: îmi părea că simt duhorile descompunerii, mirosul de acid sulfuric şi de amoniac. Să-ţi piară, zău, orice poftă de mâncare şi băutură!...

Picioroangele şi le purta în nişte teci, un fel de cizme din piele de cal, croite dintr-o singură bucată. La călcâie — o pereche de pinteni uriaşi, având drept rotile două monede mexicane de argint.

Jos, lângă măsuţă, zăcea un harnaşament complet de călărie, adică şaua cu toate dichisurile ei, de care omul îşi rezemase una din acele vechi flinte de Kentucky, lungi cât toate zilele, şi astăzi rar întâlnite. Restul armamentului consta dintr-un cuţit „Bowie” şi două pistoale ale căror prăsele ieşeau la iveală dintr-un fel de brâu garnisit cu o mulţime de scalpuri cât o palmă de mari fiecare. Cum scalpurile nu proveneau de la albi, era de presupus că posesorul lor jupuise, după obiceiul locului, ţestele indienilor înfrânţi de el.

Berarul îmi aduse comanda. Când să duc paharul la gură, Old Death mă opri cu un gest poruncitor şi zise:

— Stai, nu te grăbi, *boy!* Mai întâi, să ciocnim. După câte ştiu, cam aşa se obişnuieşte pe la dumneavoastră.

— Aveţi dreptate, însă numai între prieteni — i-am răspuns, şovăind să-i urmez invitaţia.

— Ia nu mai faceţi nazuri! Stăm aici unul lângă altul şi n-avem nici un motiv, ba nici nu ne trece prin gând să ne apucăm reciproc de beregată. Haide, să ciocnim! Nu sunt spion, nici hingher; puteţi şedea liniştit un sfert de oră în tovărăşia mea.

Vorbele acestea sunau cu totul altfel. Ciocnirăm deci paharele, apoi rostii, la rândul meu:

— Ştiu prea bine, *sir,* cu ce fel de ins am de-a face. Dacă sunteţi într-adevăr Old Death, nu mi-e teamă că m-aş afla într-o companie neplăcută.

— Mă cunoaşteţi, vasăzică? Păi, atunci să nu mai vorbim de mine, ci de dumneavoastră! Ce gând v-a îndemnat spre Statele Unite?

— Acelaşi care-i îndeamnă şi pe alţii: am venit în căutarea norocului.

— Cred! Dincolo, în bătrâna Europă, oamenii îşi închipuie că aici n-ai decât să-ţi căşti buzunarul ca să-l umpli cu dolari. Cum se pricopseşte vreunul, gata, toate ziarele tabără pe el. Dar despre miile de oameni care sunt traşi la fund şi dispar în valurile vieţii nimeni nu suflă o vorbă. Ei, v-aţi găsit norocul, i-aţi dat barem de urmă?

— Mă aflu, oarecum, în cea de-a doua ipostază.

— Atunci fiţi atent, nu cumva să-l pierdeţi din ochi! Eu ştiu din proprie experienţă cât de greu e să te ţii după el. Poate aţi auzit că sunt un *scout*, cercetaş de profesie, călăuză. Nici un *westman* nu se poate măsura cu mine. Şi, totuşi, degeaba m-am zbătut şi am alergat după noroc. De sute de ori mi s-a părut că, uite, întind numai mâna şi-l apuc; dar de fiecare dată s-a năruit totul ca un castel de nisip, ca o himeră.

Vorbise pe un ton sumbru şi rămase apoi cu ochii în gol. Cum nu dădui nici o replică, mă privi după o vreme şi spuse:

— Master, încercaţi să fiţi mai deştept ca mine! Vi se citeşte pe faţă că aţi putea s-o păţiţi.

— Zău? Cum aşa?

— Sunteţi prea delicat, prea subţire; mirosiţi a parfum. Un indian, privindu-vă frizura, s-ar prăbuşi de spaimă. Costumul, fără o pată, fără un fir de praf pe el. Aşa, daţi-o naibii, n-o să găsiţi norocul în Vest!

— Nu am intenţia să-l caut numaidecât acolo.

— Fiţi atunci amabil şi povestiţi-mi câte ceva despre condiţia dumneavoastră socială, profesie, ocupaţie.

— Am studii.

I-am răspuns cu oarecare mândrie. Dar el îmi zâmbi alene — pe figura lui suptă zâmbetul părea mai curând un rânjet sfidător — şi clătină din cap:

— Studii! Vai şi amar! Vă închipuiţi, probabil, că sunteţi grozav? Aflaţi că tocmai oamenii de soiul dumneavoastră sunt cei mai neajutoraţi când e vorba să-şi caute norocul. Aveţi vreo slujbă?

— Da, la New York.

— Ce fel?

Avea un mod al lui de a întreba; parcă te obliga la răspuns. Totuşi, de astă dată nu-i puteam spune adevărul.

— Sunt angajat la un bancher şi am venit încoace în interes de serviciu.

— Bancher? Asta-i altă poveste. Înseamnă că drumul e mult mai neted decât credeam. Ţineţi-vă de slujbă, *sir!* Nu orice om cu studii se bucură de un angajament la băncile americane. Şi încă la New York! În cazul acesta, vă bucuraţi de multă încredere, mai ales că sunteţi încă foarte tânăr. Când trimiţi pe cineva de la New York spre sud, nu alegi pe un oareşicare, ci pe un om care prezintă toată siguranţa. Îmi pare bine că m-am înşelat în presupunerea mea! Vasăzică, aveţi de rezolvat o chestiune financiară?

— Cam aşa ceva.

— Hm!

Mă cântări iarăşi din ochi şi, cu zâmbetu-i ştiut, continuă:

— Şi, totuşi, cred că m-aş face forte să ghicesc adevăratul scop al prezenţei dumneavoastră aici.

— Mă îndoiesc.

— Fie! Vă dau însă un sfat. Când nu vreţi să se observe că vă aflaţi aici în căutarea cuiva, atunci stăpâniţi-vă bine ochii. I-aţi măsurat cu atâta interes pe clienţii localului şi i-aţi

cercetat prin geam pe trecători, încât nu încape îndoială că urmăriţi pe cineva. Am ghicit?

— Da, master. Vreau să întâlnesc o persoană căreia nu-i ştiu adresa.

— Întrebaţi pe la hoteluri.

— N-am obţinut nimic; chiar şi osteneala poliţiei a fost zadarnică.

Din nou se instala pe chipul lui acel zâmbet pe care-l voia amabil. Îmi dădu un bobârnac, amuzându-se:

— Master, sunteţi totuşi un *greenhorn*, un *greenhorn* desăvârşit. Nu mi-o luaţi în nume de rău, dar ăsta-i adevărul.

Atunci îmi dădui, fireşte, seama că vorbisem prea mult. Ceea ce dânsul se grăbi să-mi confirme:

— Sunteţi aici într-o chestiune care seamănă oarecum cu o afacere financiară. După cum spuneaţi, omul în cauză e căutat şi de poliţie. Dumneavoastră înşivă cutreieraţi străzile şi localurile ca să-l depistaţi... Nu mi-ar spune lumea Old Death dacă nu aş şti cu cine am onoarea...

— Ei cu cine, *sir?*

— Cu un detectiv, cu un poliţist particular însărcinat să rezolve o chestiune mai mult de familie decât una penală.

Omul acesta era, într-adevăr, un psiholog îndrăcit. Să mă fi dat bătut recunoscându-mi identitatea? Nu. Aşadar, am negat categoric:

— Preţuiesc, *sir,* agerimea dumneavoastră, dar în cazul de faţă aţi dat greş.

— N-aş crede!

— Cu siguranţă!

— *Well!* Vă priveşte dacă-mi spuneţi sau nu adevărul. Nu pot şi nici n-am de gând să vă silesc. Dar dacă doriţi să nu vi se citească intenţiile, fiţi, vă rog, mai puţin străveziu. E vorba de bani. Şi iată că misiunea îi e încredinţată unui *greenhorn*; se procedează deci cu discreţie; aşadar, omul căutat este un prieten intim sau chiar rudă cu păgubitul. Ceva necurat e în

orice caz la mijloc, altminteri poliţia nu v-ar fi făgăduit asistenţă. Probabil că respectul a căzut în mrejele unui escroc care îl exploatează. Da, da, nu vă uitaţi aşa la mine, *sir!* Vă miră fantezia mea? Păi, un *westman* iscusit reconstituie din două urme de paşi drumul de aici până-n Canada, şi rareori greşeşte.

— Ce să spun, master, dispuneţi de o imaginaţie formidabilă!

— *Pshaw!* Din partea mea, tăgăduiţi totul. N-am nimic de pierdut. Cunosc oraşul destul de bine şi v-aş fi un sfetnic bun. Dacă socotiţi însă că, procedând după cum vă taie capul, veţi ajunge mai repede la ţintă, mă rog, foarte frumos; dar nu ştiu, zău, dacă e şi util.

Se ridică de pe scaun şi scoase din buzunar o pungă veche de piele ca să-şi achite consumaţia. Mi-am zis că-l voi fi jignit cu neîncrederea mea, şi am încercat să şterg efectul:

— Sunt lucruri pe care nu e bine să le spui şi altora, cu atât mai puţin unui necunoscut. Totuşi, departe de mine intenţia de a vă indispune. Cred că...

— Ai-ai! mă întrerupse el, aruncând o monedă pe masă. Nici vorbă de indispoziţie. Nu mă simt deloc jignit. Dar aveam cele mai bune gânduri pentru că, să zic aşa, un ce al persoanei dumneavoastră mi-a stârnit interesul.

— Poate să ne revedem.

— Cam greu. Chiar astăzi plec în Texas şi de acolo în Mexic. Nu cred ca plimbarea dumneavoastră să se desfăşoare pe aceeaşi rută, aşa că... *farewell*, *sir!* Rămas bun! Şi la o adică, mă rog, amintiţi-vă că v-am spus *greenhorn*. Din partea lui Old Death, puteţi s-o acceptaţi cu tot calmul. N-am spus-o ca să vă insult şi, dacă nu greşesc, unui novice îi şade foarte bine să nu se încreadă în propriile-i calităţi.

Luă din cuier pălăria cu boruri largi, îşi aruncă în spinare harnaşamentul şi, apucând flinta, dădu să plece. Dar nu făcu nici trei paşi, că se întoarse grăbit.

— Să nu vă fie cu supărare, *sir!* îmi şopti. Am şi eu studii şi îmi amintesc, ca să zic aşa, cu mare haz, ce dobitoc înfumurat am fost pe vremuri. *Good bye!*

De data aceasta părăsi într-adevăr localul. Îl urmării cu privirea până ce făptura-i deşirată, amuzându-i pe trecători, se pierdu în mulţime. Mă sileam să-i port pică, dar, în ciuda străduinţei, nu izbuteam. Înfăţişarea lui deşteptase în mine un fel de compasiune. Rostea vorbe dure, în schimb, glasul îi era blând şi binevoitor. Ascultându-l, mi-am dat seama că nu-mi dorea decât binele. Cu toată urâţenia lui, îmi plăcuse. Şi, totuşi, a-i mărturisi intenţiile mele ar fi fost mai mult decât imprudent, deşi nu mă îndoiam că mi-ar fi putut veni în ajutor cu vreo idee ingenioasă. Chestia cu *greenhorn*-ul nu i-o luam în nume de rău: Sam Hawkens mă obişnuise într-atât cu porecla, încât nu mă mai simţii ofensat şi nici nu găsii de cuviinţă să-l informez că fusesem şi eu cândva în Vestul Sălbatic.

Şedeam la masă îngândurat, cu capul sprijinit în palmă şi privind ţintă înaintea mea. Când, deodată, uşa se deschise şi în cadrul ei apăru însuşi... Gibson!

Se opri în prag, plimbându-şi ochii peste cei prezenţi. Când să-i îndrepte spre mine, mă răsucii cu spatele la uşă. În local nu era nici un alt scaun liber afară de cel pe care şezuse adineauri Old Death. Aşadar, Gibson avea să vină la masa mea. Mă şi bucuram în sinea mea de groaza ce-o să-l apuce când se va trezi faţă în faţă cu mine.

Dar nu veni. Auzii uşa scârţâind din ţâţâni şi mă întorsei. Probabil că, recunoscându-mă, a şters-o imediat, îl zării tocmai când ieşea în mare grabă. Smulsei pălăria din cuier, aruncai berarului o monedă şi ţâşnii afară ca din puşcă. Iată-l acolo, în dreapta, căutând să dispară îndărătul unui grup masiv de trecători! Întoarce capul, mă vede şi îşi lungeşte paşii. Îl urmez în acelaşi ritm. Depăşesc grupul acela de oameni şi observ cum individul coteşte într-o stradă laterală.

Ajung şi eu la colţ, în timp ce el, tocmai la capătul opus al străzii, dă să intre în altă stradă. Şi, culmea culmilor — se mai şi opreşte locului, mă scrutează de departe, îşi scoate pălăria şi o flutură în bătaie de joc. Natural că gestul mă scoate din sărite şi, fără a ţine cont de mirarea trecătorilor, o iau pur şi simplu la trap. Pe stradă, nici urmă de poliţist. Să apelez la sprijinul cetăţenilor? Inutil. Nu mi-ar sări nimeni în ajutor.

În sfârşit, mă pomenesc într-o mică piaţă. De ambele părţi, înghesuite, se înşiră case mici, bătrâne; în faţă, vile cu grădini multicolore. Piaţa e destul de animată, dar nici pomeneală de Gibson. A dispărut.

Un negru stă sprijinit de uşa unei frizerii. Pare că stă de multă vreme acolo; imposibil să nu-l fi văzut pe fugar. Mă apropii, îmi scot politicos pălăria şi-l întreb dacă n-a observat cumva un gentleman care a trecut grăbit prin piaţă. Omul îşi dezveleşte dinţii lungi, galbeni, şi răspunde:

— *Yes*, *sir!* Văzut. Fugit repede, foarte. Intrat acolo.

Şi îmi arătă una din vile. Îi mulţumesc şi o iau spre poarta din faţa grădinii. E încuiată. Sun vreo cinci minute în şir până ce un bărbat, negru şi el, vine să-mi deschidă. Îi cer permisiunea să intru, dar îmi trânteşte poarta în nas:

— Întâi întrebam *massa*. Dacă *massa* nu dai voie, nu deschide.

Pleacă, şi eu stau şi aştept ca pe jar cel puţin alte zece minute. În sfârşit, se întoarce.

— Eu nu deschide — zice *Massa* nu dai voie. Nimeni azi nu intră. Poarta tot timp încuiată. Plecaţi repede. Dacă gard săriţi, *massa* ai drept trage cu pistol.

Eu stau ca viţelul la poarta nouă. Ce să fac? Să intru cu forţa, nu se poate; în acest caz, proprietarul nu ar ezita să tragă în mine; când e vorba de căminul său, americanul nu ştie de glumă. Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să merg la poliţie.

Necăjit peste măsură, dau să traversez piaţa, când, iată,

văd un băieţaş ce aleargă spre mine, cu un bileţel în mână.

— *Sir, sir!* mă strigă. Staţi niţel! Îmi datoraţi zece cenţi pentru bileţelul ăsta.

— De la cine?

— De la un gentleman care a ieşit din casa aceea — răspunde băiatul, arătându-mi cu totul altă clădire.

V-a scris ceva pe bilet şi m-a rugat să vi-l dau. Zece cenţi, *sir!*

Îi întind banii şi iau răvaşul. Puştiul o ia repede din loc. Pe afurisita de foaie scria:

„Prea stimabile master! Aţi venit cumva după mine la *New Orleans? Aşa-mi închipui, doar mă urmăriţi. Ştiam eu că sunteţi un guguman, totuşi nu vă credeam atât de prost încât să nădăjduiţi că veţi pune mâna pe mine. De-aţi avea măcar un dram de minte, nu v-aţi angaja într-o astfel de aventură. Plecaţi frumuşel înapoi, la New York, şi transmiteţi din parte-mi complimente lui master Ohlert! Am luat toate măsurile ca să nu mă uite cât va trăi. Sper, de asemenea, să vă amintiţi când şi când de această întâlnire, care, de bună seamă, nu a decurs prea glorios pentru persoana dumneavoastră.*

Gibson”.

Vă imaginaţi ce plăcere mi-a făcut amabila epistolă. Împăturii bileţelul, îl băgai în buzunar şi-mi văzui de drum. Nu era exclus ca escrocul să mă pândească dindărătul vreunui geam. De ce să-i ofer satisfacţia de a mă vedea fâstâcit!

Totuşi, nu pierdeam din ochi piaţa. Individul, nicăieri. Plecase şi negrul din faţa frizeriei; nici pe băieţaş nu-l mai zăream ca să-l întreb de Gibson. Desigur că primise indicaţii să dispară.

Pe când sunam la poartă şi aşteptam în faţa vilei, Gibson avusese tot timpul să-mi scrie acele rânduri. Negrul mă trăsese pe sfoară, Gibson îşi bătuse joc de mine, iar puştiul

afişase un zâmbet, ca şi când ar fi ştiut de festa ce mi s-a jucat.

Eram într-o dispoziţie cum nu se poate mai proastă; eşuasem în chip lamentabil. Mai mare ruşinea! Nici măcar poliţiei nu trebuia să-i suflu vreo vorbă despre această întâlnire cu Gibson. Mă depărtai deci tăcut şi amărât.

Părăsind piaţa, mă apucai să cercetez toate străzile laterale, fără să întrevăd, de fapt, nici o şansă de succes; era doar la mintea cocoşului că Gibson avusese grijă să părăsească acel cartier primejdios; era chiar de bănuit că se va folosi de prima ocazie pentru a pleca din New Orleans.

Mă fulgeră acest gând, cu toate că nu posedam — vorba escrocului — decât un „dram de minte”. Am coborât repede în port, unde aşteptau vasele ce urmau să plece în ziua respectivă. Am cerut şi ajutorul a doi poliţişti, dar fără nici un folos. Cutreierai toate restaurantele şi tavernele, până târziu noaptea. Apoi, frânt de oboseală, revenii la hotel şi mă culcai.

Dormeam şi visam că mă aflu într-un ospiciu. Sute de nebuni ce se credeau poeţi îmi întindeau fiecare nişte manuscrise uriaşe ca să le citesc. Fireşte că erau numai tragedii şi toate aveau ca erou principal câte un poet dement. Trebuia să le citesc pe nerăsuflate, din scoarţă în scoarţă, căci Gibson veghea lângă mine, gata să tragă cu pistolul dacă m-aş fi oprit din lectură. Citii aşa întruna, până mă trecură năduşelile. La un moment dat făcui totuşi o pauză ca să-mi scot batista din buzunar şi să-mi şterg fruntea îmbrobonată de sudoare. Atunci Gibson, nici una nici două, trase.

Detunătura mă trezi aievea din somn, căci nu fusese doar o părere. Zvârcolindu-mă în pat şi repezindu-mă să smulg pistolul din mâna lui Gibson, lovisem lampa de pe noptieră şi o spărsesem. Dimineaţa, paguba — adică opt dolari — mi-a fost pusă la socoteală.

După ce mă deşteptai leoarcă de sudoare, îmi băui ceaiul şi ieşii în oraş. În sfârşit, o baie în minunatul lac Pontchartrain

mă învioră de-a binelea şi mă pusei din nou pe căutat. Deşi fără vreo nădejde de a da aici de urma individului, intrai în berăria unde îl întâlnisem pe Old Death. Localul era mai puţin populat ca în ajun. Atunci zadarnic ai fi căutat vreun jurnal liber pe care să-ţi arunci ochii; acum, pe toate mesele găseai diferite ziare. Mi-am ales pe cel mai interesant din câte apăreau pe atunci la New Orleans, anume „Deutsche Zeitung”, care mai apare şi astăzi, deşi, după moda americană, şi-a schimbat de atunci în câteva rânduri editorul şi redactorii.

Fără intenţia de a citi cu prea mult zel jurnalul, l-am despăturit şi primul text care-mi atrase atenţia era un poem. Când citesc o gazetă, las de obicei la urmă versurile, sau le trec cu vederea. Dar titlul acestui poem parcă aparţinea unui roman de groază: „Cea mai cumplită dintre nopţi”. Eram gata să întorc pagina, când îmi săriră în ochi iniţialele din josul poeziei: „W.O.”. Păi, aceasta s-ar putea să însemne William Ohlert! Numele îmi stăruise în gând atâta vreme, încât făcui instantaneu legătura între cele două iniţiale şi tânărul pe care-l căutam. Doar Ohlert-junior se credea poet. Să-şi fi folosit popasul la New Orleans pentru a oferi cititorilor aşa-zisele sale versuri? Poate că poezia îi fusese tipărită atât de prompt în schimbul unei sume de bani. Dacă nu greşeam, atunci materialul acesta putea să constituie pentru mine un preţios indiciu. Aşadar, citii:

„«Cea *mai cumplită dintre nopţi*»

Cunoşti tu noaptea ce-n văzduh se lasă
Pe vânt turbat şi-n răpăit de ploi,
Când nu e stea pe bolta-ntunecoasă
Şi nici un ochi nu vede prin puhoi?
Oricât de neagră-i noaptea, zi se face;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace!

Cunoşti tu noaptea ce pe vieţi se lasă
Când moartea-ţi dă culcuşul cel de veci,
Nemărginirea când te cheamă-acasă
Şi sângele zvâcneşte-n spaime reci?
Oricât de neagră-i noaptea, zi se face;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace.

Cunoşti tu noaptea ce în gând se lasă
Şi nu-i poţi smulge vălu-ntunecat,
Şi sufletu-i pierdut, ca strâns în plasă,
Şi mii de diavoli creierii-ţi străbat?
Atunci nu-ţi afli tihnă, şi nici pace,
Căci niciodată ziuă nu se face!

W.O.”

Mărturisesc că lectura acestor versuri m-a emoţionat profund. Oricât de îndoielnică ar fi fost valoarea lor literară, ele conţineau totuşi strigătul de groază al unui om oarecum înzestrat, care luptă neputincios împotriva forţelor sumbre ale nebuniei şi îşi presimte inevitabila prăbuşire. Mi-am stăpânit însă repede emoţia: trebuia să acţionez. Eram convins că autorul poemului era William Ohlert. După ce am găsit în anuar adresa redacţiei, m-am grăbit s-o vizitez.

Redacţia şi administraţia se aflau în aceeaşi clădire. Cumpărai de la biroul de expediţie numărul respectiv al jurnalului şi îmi începui investigaţia. Presupunerea mea se confirmă întocmai. Un anume William Ohlert venise în ajun cu poezia şi rugase să-i fie tipărită cât mai curând. La refuzul redactorului, oferise zece dolari pentru ca poezia să apară chiar în primul număr. Totodată, îşi exprimase dorinţa să i se trimită şpaltul. Se purtase cât se poate de corect, doar că avea ochii tulburi şi sublinia mereu că şi-ar fi scris poemul cu sângele inimii — la urma urmei un mod de a vorbi al multor

poeţi şi scriitori cu sau fără talent. Indicase unde să-i fie trimisă corectura: locuia — sau locuise — într-o pensiune de prim rang, foarte scumpă, situată în noul cartier al oraşului.

Căutai adresa respectivă, după ce în prealabil trecusem pe la hotel şi mă deghizasem — operaţie care, după părerea mea, îmi reuşi excelent. Avui grijă să iau cu mine doi poliţişti care să supravegheze casa câtă vreme voi fi înăuntru.

Eram aproape convins că escrocul cât şi victima îmi vor cădea în mână şi, bine dispus, sunai la uşa pe care o plăcuţă de alamă anunţa: *„First-class pension for Ladies and Gentlemen”*, pensiune de prim rang pentru doamne şi domni. Iată dar pensiunea căutată. Era proprietatea unei doamne. Portarul deschise uşa, întrebându-mă ce doresc; cerui să fiu primit de stăpâna casei. Îi dădui şi o carte de vizită, fireşte, pe alt nume. Slujitorul mă introduse în „vorbitor”, şi aşteptai să apară gazda.

Femeia, cam de cincizeci de ani, era grasă şi elegant îmbrăcată. Cu părul ei creţ şi cu unghiile uşor umbrite, părea să mai poarte în vine o rămăşiţă de sânge negru; făcea impresia unei persoane oneste şi mă primi extrem de amabil.

Mă recomandai ca redactor al pomenitului ziar german, îi arătai exemplarul cu poezia şi îmi exprimai dorinţa de a vorbi cu autorul. Versurile — adăugai — se bucuraseră de un asemenea ecou, încât voiam să-i achit onorariul şi să-i propun continuarea colaborării.

Doamna mă ascultă cu politeţe, apoi spuse:

— Vasăzică, dumnealui a publicat la dumneavoastră o poezie? Foarte interesant! Păcat că nu înţeleg germana, altminteri v-aş fi rugat să mi-o citiţi. E frumoasă?

— Admirabilă, după cum v-am mărturisit de la bun început. A făcut vâlvă.

— Extrem de interesant! De altfel, domnul Ohlert mi-a făcut impresia unui bărbat foarte cult şi a unui gentleman desăvârşit. Din păcate, era cam tăcut şi nici nu avea relaţii cu

nimeni. Nu a ieşit din casă decât o singură dată, probabil când v-a adus versurile.

— Da? În scurta mea discuţie cu el am înţeles că a ridicat din oraş nişte sume de bani; trebuie deci să fi ieşit şi altă dată.

— Doar dacă o fi plecat în lipsa mea de acasă; ori, poate, că secretarul să-i fi rezolvat problema banilor.

— Are şi secretar? Despre asta nu mi-a vorbit. Înseamnă că e un om cu stare.

— Desigur! Plătea bine şi comanda cele mai scumpe mâncăruri. Consumaţia o achita master Clinton, secretarul.

— Clinton! Ah, dacă-l cheamă aşa, trebuie să-l fi cunoscut la club. E din New York sau, în orice caz, vine de acolo... Admirabil om de lume! Ne-am întâlnit chiar ieri la prânz...

— Se poate. A ieşit, într-adevăr, ieri în oraş.

— Am petrecut atât de bine împreună — continuai eu — încât mi-a dăruit şi o fotografie de-a lui. Din păcate, nu i-am putut oferi una în schimb, dar i-am promis să ne revedem chiar azi. Poftiţi!

Îi arătai fotografia lui Gibson, pe care o purtam în buzunar.

— Da, chiar el e, secretarul — confirmă doamna după ce-şi aruncase ochii asupra fotografiei. Dar cu regret trebuie să vă informez că nu-l veţi întâlni prea curând. Şi nici master Ohlert nu va putea să satisfacă cererea redacţiei. Sunt plecaţi amândoi.

Am tresărit. Dar m-am recules repede:

— Îmi pare foarte rău. Plecarea trebuie să fi intervenit pe neaşteptate, nu-i aşa?

— Exact. E o poveste profund emoţionantă. Bineînţeles că master Ohlert nu mi-a mărturisit nimic în această privinţă: oamenii se feresc să-şi răscolească propriile răni. Dar secretarul mi-a destăinuit povestea cu condiţia celei mai stricte discreţii. Trebuie să ştiţi că m-am bucurat întotdeauna de încrederea locatarilor mei.

— Nu mă îndoiesc. Manierele dumneavoastră elegante, comportarea delicată cu oamenii justifică pe deplin încrederea de care vă bucuraţi — trăncănii eu fără să clipesc.

— Ah, vă rog! protestă ea măgulită de complimentele mele. Povestea aceea m-a mişcat până la lacrimi. Bietul om! Bine că a reuşit să fugă la timp!

— Să fugă? Asta sună de parc-ar fi urmărit!

— Aşa şi este.

— Ciudat lucru! Tocmai el, un poet atât de înzestrat, aş zice genial! În calitatea mea de redactor, oarecum de coleg al lui, sunt extrem de interesat să aflu despre ce-i vorba. Presa e o forţă deloc neglijabilă. Poate aş putea să-i vin în ajutor printr-un articol. Mare păcat că trebuie să păstraţi atâta discreţie!

Doamna se încinse la faţă. Îşi pregăti o batistă nu tocmai imaculată, ca s-o aibă la îndemână pentru momentele cheie, şi zise:

— În privinţa discreţiei, *sir,* nu e chiar atât de grav, având în vedere că domnii s-au pus în siguranţă. Presa, după cum se spune, e o mare putere şi aş fi fericită să-l ajut pe sărmanul poet.

— La rândul meu, voi face tot ce-mi stă în putinţă; bineînţeles, dacă voi afla cele necesare.

Mărturisesc că-mi stăpâneam cu greu curiozitatea.

— Le veţi afla. Inima îmi spune să nu vă ascund nimic. E vorba de o dragoste pe cât de fidelă, pe atât de tristă.

— Mi-am închipuit; nimic nu o mai greu, mai sfâşietor, decât o dragoste fără noroc.

Sublimasem aceasta, deşi pe atunci nu prea aveam idee ce înseamnă a iubi cu adevărat.

— Prin cuvintele dumneavoastră mi-aţi cucerit simpatia, *sir!* Aţi trecut oare prin asemenea zbucium?

— Încă nu, doamnă.

— Atunci, vă puteţi considera un om fericit. Eu am sorbit din paharul amărăciunilor, mai-mai să mă coste viaţa. Mama

mea era mulatră. M-am logodit cu un creol, fiul unui plantator francez. Dar fericirea noastră a fost distrusă, pentru că tatăl logodnicului nu voia să admită în familia lui o fată de culoare. Vă închipuiţi, aşadar, cât de mult mă înduioşează soarta bietului poet care suferă din acelaşi motiv.

— Vreţi să spuneţi că e îndrăgostit de o fată de culoare?

— Da, de o mulatră. Tatăl lui i-a interzis această legătură şi, folosindu-se de tertipuri, a obţinut un document semnat de fată, prin care aceasta renunţă la unirea ei cu William Ohlert.

— Tată denaturat! exclamai eu plin de revoltă, ceea ce îmi atrase din partea gazdei o privire caldă, binevoitoare.

Suferea, pare-se, aievea de pe urma basmului scornit de Gibson. Pesemne că, limbută cum era, femeia îi istorisise propriul ei amor nefericit, iar dânsul îi îndrugase o poveste aidoma, ca să-i topească sufletul de milă şi să justifice, totodată, plecarea lor subită. Pentru mine, faptul că aflasem noul nume de împrumut — Clinton — al escrocului era deosebit de important.

— Într-adevăr, un tată denaturat! aprobă doamna, însă William nu s-a dezis de iubita lui şi s-au refugiat amândoi în oraşul nostru. A dat-o aici în pensiune.

— Atunci nu văd de ce a părăsit New Orleans.

— Din pricina urmăritorului. Sosise în oraş.

— E vorba de tatăl său?

— N-a venit chiar el personal. A trimis un detectiv. Acest copoi ticălos, prevăzut cu un mandat, i-a hărţuit pretutindeni. (Îmi venea să râd de indignarea onorabilei doamne împotriva copoiului cu care, de fapt, se întreţinea atât de amical.) Vrea să-l prindă pe William şi să-l aducă înapoi la New York.

— Nu vi l-a descris, cumva, domnul Clinton pe individul acela infam? mă interesai, curios să mai aflu amănunte în legătură cu persoana mea.

— Mi l-a zugrăvit la perfecţie, domnule, căci n-ar fi exclus ca nemernicul să descopere adresa lui William şi să mă

trezesc faţă-n faţă cu el. Dar nici o grijă! Mi-am pregătit cuvânt cu cuvânt răspunsurile. N-o să-i spun cu nici un chip încotro a plecat William. O să-l expediez exact în direcţia opusă.

Şi doamna îmi descrise, la rândul ei, pe „nemernic”, îl ştia chiar pe nume — adică pe numele meu. Caracterizările păreau destul de obiective, corecte; în schimb, le rostea într-o manieră deloc măgulitoare pentru mine.

— Îl aştept să apară din clipă în clipă — şopti femeia. Când aţi sunat, eram aproape sigură că-i el. Din fericire, m-am înşelat. Nu sunteţi dumneavoastră duşmanul acestor îndrăgostiţi, neomul care să lovească în fericirea lor. Dimpotrivă, ghicesc din emoţia dumneavoastră că veţi scrie la gazetă un articol în apărarea tinerei perechi şi-l veţi demasca pe copoi, să-i piară pofta.

— Desigur, aş face-o din toată inima, dar trebuie să aflu unde se găseşte acum William Ohlert. Sunt obligat să-l anunţ în prealabil. Îi cunoaşteţi adresa, sper.

— Ştiu încotro a plecat, însă n-am habar dacă scrisoarea dumneavoastră îl va mai găsi acolo. Pe detectiv l-aş fi îndreptat spre nord-vest; dumneavoastră vă pot spune cinstit că a plecat spre sud, cu intenţia de a ajunge în Texas. Avea de gând să debarce la Veracruz, în Mexic. Negăsind însă nici un vapor care să ridice imediat ancora şi grăbit din cauza primejdiei ce-l pândea, s-a îmbarcat pe „Delfinul”, în direcţia Quintana.

— Precis?

— Absolut precis. N-a mai întârziat nici un minut, doar cât să-şi urce bagajele pe bord. Portarul meu i-a dat o mână de ajutor şi l-a condus chiar pe covertă. Acolo, marinarii l-au informat că „Delfinul” nu merge decât până la Quintana, cu escală la Galveston. Prin urmare, master Ohlert a plecat cu acest vapor; portarul a stat pe chei până la plecarea vasului.

— Dacă am înţeles bine, William Ohlert a plecat împreună

cu logodnica şi cu secretarul, nu-i aşa?

— Desigur. Tustrei împreună. Adevărat că portarul n-a văzut-o pe logodnică, pentru că aceasta se retrăsese într-o cabină rezervată femeilor. Şi fireşte că nu şi-a permis să întrebe de ea. Personalul meu, ţin s-o subliniez, e foarte discret şi stilat. Dar se înţelege că William nu-şi va fi părăsit logodnica, expunând-o primejdiei de a fi găsită de copoi. Abia aştept să se prezinte individul! Va fi o scenă nostimă. Mai întâi am să încerc să-i moi inima, pe urmă, dacă nu reuşesc, îi spun de la obraz nişte vorbe de-l vâr în pământ.

Femeie naivă şi de treabă, gazda se enervă de-a binelea. Prea îşi pusese povestea la suflet. Se ridică de pe scaun, îşi strânse pumnii grăsuţi şi, îndreptându-i spre uşă, exclamă:

— Hai, ticălosule, să te învăţ minte! Am să te strivesc numai cu vorba şi cu ochii!

Era suficient. Puteam să plec. Altul şi-ar fi luat rămas bun şi ar fi lăsat-o să stăruie în eroarea ei. Dar eu mă simţii dator s-o lămuresc şi să-i scot din cap că escrocul ar fi un om cumsecade. Îi spusei aşadar:

— Nu cred că veţi avea ocazia să-l striviţi pe copoi, precum speraţi.

— De ce nu?

— Fiindcă dânsul va proceda împotriva tuturor aşteptărilor. Şi nici n-are s-o apuce spre nord-vest, cum aţi vrea dumneavoastră. Dimpotrivă, va pleca direct la Quintana, ca să-i ajungă din urmă pe William şi pe aşa-zisul secretar.

— Păi, de unde să ştie încotro s-au dus?

— Ştie! L-aţi informat dumneavoastră!

— Eu? Imposibil. Doar sunt conştientă de mine! Când să-i fi spus?

— Chiar acum.

— *Sir,* nu vă înţeleg! izbucni femeia, mirată la culme.

— Vă voi lămuri imediat. Îngăduiţi-mi să procedez mai întâi la o mică transformare a fizionomiei mele.

Îmi scosei repede peruca de culoare închisă, barba şi ochelarii. Doamna sări din loc speriată:

— Pentru Dumnezeu! Nu sunteţi redactor! Sunteţi copoiul! M-aţi minţit!

— A trebuit să mă prefac, doamnă, pentru că aţi fost de la bun început victima unei minciuni. Povestea cu mulatra e pe de-a-ntregul plăsmuită. Aţi fost înşelată în chip ridicol, mizându-se pe sensibilitatea dumneavoastră. Nici Clinton nu e secretarul lui William. În realitate, îl cheamă Gibson; e un escroc dintre cei mai odioşi, care trebuie pus la punct.

Femeia se prăbuşi pe un scaun şi rosti adânc tulburată:

— Nu, nu! Peste putinţă! Un bărbat atât de drăguţ, atent, încântător! Nu poate fi escroc. Nu vă cred!

— Mă veţi crede dacă-mi permiteţi să vă istorisesc totul.

Îi arătai adevărata faţă a lucrurilor şi izbutii să transform simpatia ce i-o purta acelui bărbat „drăguţ, atent, încântător” într-o mânie violentă. Recunoscu că fusese înşelată în modul cel mai mârşav şi, până la urmă, îşi exprimă satisfacţia că mă deghizasem.

— Altminteri — sublinie dânsa — n-aţi fi aflat de la mine adevărul şi aţi fi plecat spre nord, la Nebraska sau Dakota. Acest Gibson-Clinton merită cea mai aspră pedeapsă. Sper că veţi porni imediat în urmărirea lui. Vă rog să-mi comunicaţi din Quintana dacă aţi reuşit să-l prindeţi. Iar la întoarcere, în drum spre New York, aduceţi-l aici, la mine, ca să-l fac de două parale.

— Asta cu greu aş putea-o face. Nu e uşor să prinzi un individ în Texas şi să-l aduci la New York. M-aş mulţumi să-l smulg pe William Ohlert din ghearele escrocului şi să salvez măcar o parte din sumele pe care le-au încasat amândoi în cursul călătoriei. Deocamdată, m-ar încânta să aud din gura dumneavoastră că nu sunt chiar atât de nemernic pe cât m-aţi crezut...

Scuzându-se, femeia îmi dădu toate asigurările că şi-a

revizuit părerea. Ne despărţirăm cordial, după care îi anunţai pe cei doi poliţişti postaţi la poartă că totul e în ordine. Le strecurai în palmă câte un bacşiş şi-mi văzui de drum.

Trebuia să mă îmbarc urgent pe un vapor. Mă interesai deci dacă pleacă vreunul spre Quintana. Situaţia nu era favorabilă. Un cargobot urma să plece la Tampico, dar în cursă directă, fără escală. Alte ocazii spre Quintana s-ar fi găsit abia peste câteva zile. Până la urmă, descoperii un vas rapid cu pânze, care transporta mărfuri la Galveston; acesta ridica ancora după prânz. Puteam să mă îmbarc şi eu. La Galveston speram să găsesc numaidecât o legătură spre Quintana. Îmi adusei repede bagajul şi urcai pe bord.

Din păcate, speranţa de a găsi la Galveston un mijloc de transport până la Quintana nu se realiză. Mi se oferi, ce-i drept, o ocazie, dar vasul respectiv naviga până dincolo de ţinta mea, către Matagorda, la vărsarea braţului estic al fluviului Colorado. Totuşi, primind asigurări că de acolo îmi va fi uşor să ajung la Quintana, mă hotărâi să profit de prilej. Ulterior, nu aveam să regret deloc această hotărâre.

Pe atunci atenţia guvernului de la Washington era îndreptată spre Mexic, unde mai bântuiau luptele sângeroase dintre partizanii republicii şi cei ai împăratului.

Statele Unite îl recunoscuseră pe Benito Juarez[1] ca preşedinte al republicii mexicane şi se opuneau cu fermitate împăratului Maximilian, considerându-l, ca şi până atunci, uzurpator. Se exercitau presiuni asupra lui Napoleon al III-lea, care aveau să ducă până la urmă la hotărârea acestuia de a-şi retrage trupele din Mexic... Astfel, soarta lui Maximilian era pecetluită.

---

[1] Benito Juarez (1806–1872), om politic mexican, participant la revoluţia burgheză din secolul XIX, preşedinte al Mexicului din 1858 până în 1872. În timpul preşedinţiei sale au fost adoptau; măsuri economice şi politice care au contribuit la dezvoltarea capitalistă a Mexicului si au fost respinse intervenţiile armate ale Spaniei (1861–62), ale Angliei (1862) şi Franţei (1862–67).

La izbucnirea războiului civil, statul Texas se declarase de partea Secesiunii, alăturându-se forţelor sclavagiste, înfrângerea acestora din urmă nu a dus, fireşte, la calmarea peste noapte a populaţiei, îndârjită împotriva Nordului şi ostilă politicii lui. De fapt, populaţia din Texas nutrea sentimente sincer republicane. Îl aclama cu entuziasm pe Juarez, „eroul indian”, care nu a pregetat să-l înfrunte pe Napoleon şi pe un vlăstar al puternicei dinastii habsburgice. Dar pentru că avea sprijinul Washingtonului, se urzeau împotrivă-i tot soiul de conspiraţii. Populaţia din Texas se împărţise astfel în două.

Unii erau pe faţă pentru Juarez; alţii acţionau împotriva lui, nu din convingere, ci doar din spirit de opoziţie. Din pricina acestei încordări, nu era uşor să călătoreşti prin ţară. Orice încercare de a-ţi camufla culoarea politică era zadarnică. Trebuia pur şi simplu să te declari pentru o parte sau alta...

Aşa era situaţia pe când se arătă înainte-mi acea prelungă fâşie de pământ care desparte golful Matagorda de cel mexican. Navigarăm prin Paso Caballo, dar furăm siliţi să ancorăm repede, pentru că apa golfului era foarte puţin adâncă şi riscam să ne împotmolim.

Se opriseră acolo câteva ambarcaţiuni mărunte, iar mai departe, în larg, o seamă de vase mari cu câte trei catarge, şi chiar un transatlantic. Mă deplasai, fireşte, în mare grabă, cu o barcă, la Matagorda, ca să mă informez dacă există o ocazie pentru Quintana. Spre regretul meu, abia a treia zi avea să plece o goeletă. Eram deci imobilizat. Mă necăjea faptul că Gibson, asigurându-şi un avans de patru zile, ar fi putut să dispară fără urmă. Dar îmi ziceam, spre consolare, că făcusem tot posibilul în împrejurările date.

Acum trebuia să am răbdare şi să aştept. Trăsei la un hotel şi cerui să mi se aducă bagajele rămase pe vapor.

Pe atunci Matagorda era o localitate mai mică decât azi. Situată în partea de răsărit a golfului, portul avea o

însemnătate secundară prin comparaţie cu Galveston, de pildă. Ca pretutindeni în Texas, regiunea coastei e toarte nesănătoasă, din pricina umezelii. Aici te poţi alege uşor cu o malarie. Iată de ce popasul acesta nu-mi făcea deloc plăcere.

„Hotelul” semăna cu un han de mâna a treia sau a patra, odaia părea o cabină de vapor şi patul era atât de scurt, încât îmi atârnau afară ba capul, ba picioarele.

După ce-mi văzui la adăpost bagajele, ieşii să vizitez localitatea. Ca să ajung de la odaia mea până la scară, trebuia să trec prin faţa unei uşi deschise. Mă uitai în treacăt înăuntru. Odaia semăna cu a mea, doar că de perete atârna un harnaşament de călărie şi capătul frâului mătura duşumeaua. Lângă fereastră, zării o flintă de Kentucky. Mă gândii pe loc la Old Death. Totuşi, nu eram sigur. Lucrurile ar fi putut să aparţină altcuiva.

Părăsii clădirea hotelului şi o luai pe o stradă în jos. Când, deodată, la o cotitură, mă ciocnii de un bărbat care venea în sens opus.

— *Thunder-storm!* Mii de trăsnete! mă certă omul. Fiţi atent, *sir,* nu vă năpustiţi ca furtuna!

— Dacă plimbarea mea de melc vă pare o furtună, atunci stridia e un cargobot — îl calmai, râzând.

Se dădu un pas înapoi şi exclamă:

— Păi ăsta e nătăfleţul care se crede detectiv! Pe cine căutaţi în Texas, şi tocmai la Matagorda?

— În orice caz, nu pe dumneavoastră, master Death!

— Cred şi eu! S-ar părea că sunteţi chiar dintre acei oameni care niciodată nu găsesc ceea ce caută, în schimb se ciocnesc de semenii care nu-i interesează. Cum staţi cu setea, cu foamea? Haidem la o bere! V-aţi găsit locuinţă?

— Da, la „Uncle Sam”.

— Foarte bine! Am tras la acelaşi hotel.

— Nu cumva ocupaţi odaia de lângă scară, unde am văzut un harnaşament şi o flintă?

— Chiar aşa. Trebuie să ştiţi că nu mă despart niciodată de ele. Lucrurile astea mi-s dragi. Un cal se mai găseşte, dar o şa bună, greu de tot. Ei, haide! Tocmai ieşisem dintr-o magherniţă unde se vinde bere rece, adevărat balsam pe căldurile astea de iunie. Sunt gata să mă jertfesc şi să mai beau un pahar cu dumneavoastră.

Mă introduse într-un birt sărăcăcios, unde se servea bere la sticle, la un preţ considerabil umflat. Eram singurii consumatori. Îi oferii o ţigară de foi, dar o refuză, în schimb, scoase din buzunar o roată de tutun de mestecat, din care îşi tăie o porţioară ca pentru cinci matrozi luaţi laolaltă. Şi-o potrivi cu satisfacţie într-un cotlon al gurii, apoi zise:

— Aşa! Acum vă stau la dispoziţie. Sunt curios ce vânt v-a mânat aşa de repede pe urmele mele. Prielnic?

— Din contră, foarte neprielnic.

— Atunci probabil că nici n-aţi avut intenţia să vă opriţi aici.

— Nu. Ţinta mea e Quintana, însă n-am găsit o ocazie imediată. De aceea m-am trambalat până aici, de unde, cică, s-ar găsi mai uşor un vas care să mă ducă la destinaţie. Din păcate, trebuie să mai aştept două zile.

— Răbdaţi, master, răbdaţi! Eu, unul, pot să vă consolez cu dulcea idee că sunteţi un ghinionist!

— Frumos! Credeţi că pentru asemenea consolări veţi primi din parte-mi un răvaş de mulţumire?

— Vă rog, eu dau sfaturi dezinteresate — râse el. De altfel, şi mie îmi merge anapoda; stau aici, fără nici o treabă, fiindcă m-am mişcat prea încet. Voiam să ajung la Austin şi de acolo, peste Rio Grande-del-Norte. Anotimpul e favorabil. A plouat, fluviul a crescut şi navigaţia se desfăşoară normal. Pentru că trebuie să ştiţi că altminteri acest Colorado e cam sărac în apă.

— Am auzit, totuşi, că drumul ar fi barat.

— Nu chiar barat. O îngrămădire de plute sileşte apele să se despartă în mai multe braţe pe un parcurs de opt mile

engleze. Apoi navigaţia e iarăşi liberă până la Austin şi chiar mai departe. Totuşi, e preferabil să te deplasezi până acolo pe jos şi abia pe urmă să te îmbarci. De altfel, acesta fusese şi planul meu, dar berea mi-a jucat renghiul. Am tot băut aici, la Matagorda, şi până am ajuns la plutele cu pricina, vaporul se şi punea în mişcare. Aşa că mi-am dus iarăşi şaua la hotel şi acuma trebuie să aştept până mâine dimineaţă ca să apuc vasul următor.

— Sunteţi, aşadar, ghinionist ca şi mine. E o consolare, vorba dumneavoastră.

— Ba să-mi fie cu iertare, eu nu sunt ghinionist. Eu nu urmăresc pe nimeni! Ce mi-e dacă ajung la Austin azi sau peste o săptămână! M-a supărat însă un dobitoc, un obraznic care, fiind mai sprinten ca mine şi văzând cum am rămas lângă plute, amărât şi cu şaua alături, mă fluieră de pe covertă în bătaie de joc. Dacă-l mai întâlnesc vreodată, îi trag nişte palme mai acătării decât cele pe care le-a încasat la bordul vasului.

— Vasăzică, s-a lăsat cu păruială?

— Păruială? Nu mă cunoaşteţi, *sir!* Old Death nu se ocupă cu de-alde astea. Însă călătorind încoace pe „Delfinul”, am dat de un tip care râdea întruna de mine. L-am întrebat de ce anume îi par atât de caraghios. Şi ce credeţi că mi-a răspuns?! Cică îl amuză scheletul meu! Atunci i-am trântit o pereche de palme de-a căzut în dos. A vrut să-şi secată pistolul, dar căpitanul vasului a intervenit cu autoritate, ordonându-i s-o şteargă imediat. Se şi cuvenea. Doar mă ofensase. Şi uite că, de ciudă, dobitocul şi-a râs iarăşi de mine, mai pe urmă, când m-a văzut în dreptul plutelor. Păcat de tovarăşul lui! Părea un gentleman tare mâhnit, închis în sine, bătut de gânduri negre. Toată vremea se uita în neştire, ca un om care şi-ar fi pierdut minţile.

Îl ascultam cu o încordare maximă.

— Şi ziceţi că părea nebun? l-am întrebat. I-aţi aflat cumva

şi numele?

— Căpitanul îi zicea master Ohlert.

Parcă mi-ar fi dat cineva cu o măciucă în cap.

— Ah! Şi pe celălalt, obraznicul, cum îl chema?

— Clinton, dacă nu greşesc.

— E posibil oare? Nu zău, e posibil? Exclamai, sărind de pe scaun. Vasăzică, oamenii aceştia se aflau pe bordul „Delfinului”, împreună cu dumneavoastră?

— Ce v-a venit, *sir?* se miră Old Death. Aţi sărit de pe scaun ca ars! Vă interesează cumva persoanele respective?

— Dacă mă interesează?! Sunt chiar oamenii pe care îi caut!

Iarăşi se ivi pe chipul lui zâmbetul pe care-l cunoşteam de mai înainte, amical şi sarcastic în acelaşi timp.

— Bine, bine! dădu el din cap. Recunoaşteţi, în sfârşit, că urmăriţi nişte bărbaţi. Şi tocmai pe ăştia doi! Zău că sunteţi un *greenhorn*, domnule! Aţi pierdut şansa din proprie vină.

— Fiţi mai limpede, vă rog!

— De ce nu mi-aţi vorbit pe şleau la New Orleans?

— Nu puteam.

— Totul e permis, dacă te ajută să atingi ţinta. Numai să-mi fi spus mie adevărul, şi vi-i ofeream plocon pe amândoi. I-aş fi recunoscut. Încă la urcarea pe bord şi v-aş fi anunţat numaidecât. Este?

— Cine ar fi bănuit că-i veţi întâlni? De altfel, eram informat că se îmbarcaseră pentru Quintana, nu pentru Matagorda.

— Aşa ziceau ei. Nici prin gând nu le trecea să plece la Quintana. Ei, şi acum, dacă v-aţi cuminţit, spuneţi-mi, vă rog, toată istoria. Poate găsesc eu o cale să vă ajut.

Era clar că omul îmi voia binele. Nici nu încerca măcar să mă tachineze. Şi, totuşi, mă simţeam prost. Încă în ajun refuzasem să-i dau o cât de vagă informaţie şi acuma mă vedeam obligat să etalez totul. Orgoliul mă îndemna să tac, însă raţiunea era mai tare. Scosei din buzunar fotografiile

persoanelor în cauză. I le arătai:

— Înainte de toate, uitaţi-vă la fotografii. Sunt ei?

— Da, chiar ei — confirmă Old Death, după ce aruncă o privire asupra pozelor. Nu încape îndoială.

Îi relatai sincer şi deschis întreaga poveste. Mă ascultă atent şi, în cele din urmă, spuse îngândurat:

— Totul e limpede ca bună-ziua. Numai un lucru nu înţeleg. Este William Ohlert într-adevăr nebun?

— Nu. Deşi sunt destul de nepriceput în materie, totuşi înclin să cred că e vorba numai de monomanie. Făcând abstracţie de un singur punct, Ohlert e pe deplin stăpân pe facultăţile sale.

— Atunci îmi e şi mai neclar de ce a căzut sub influenţa totală a lui Gibson. Pare să i se supună oricând şi în orice problemă. Iar Gibson ştie să-i exploateze din plin monomania. Dar să sperăm că-i vom dejuca planurile.

— Sunteţi sigur că vor coborî la Austin? Nu cumva intenţionează să rămână undeva, pe parcurs?

— Nu, Ohlert i-a declarat căpitanului că pleacă la Austin.

— M-ar mira. Doar n-o să spună chiar adevărul.

— Şi de ce nu? Poate că Ohlert nici nu-şi dă seama că e urmărit, că umblă pe căi greşite. Ba, dimpotrivă, e convins că procedează just că se dăruie exclusiv ideii sale, restul fiind treaba lui Gibson. Bolnavul n-a socotit necesar să ascundă că pleacă la Austin... Ei, ce aveţi de gând să faceţi?

— Fireşte că trebuie să plec imediat pe urmele lor.

— Numai că, oricât de grăbit aţi fi, situaţia vă obligă să aşteptaţi până mâine. Mai devreme nu găsiţi nici un vapor.

— Şi când ajungem?

— După starea timpului, cred că abia poimâine.

— Tare târziu!

— Nu uitaţi că, din aceleaşi motive, vor ajunge şi ei cu întârziere. În plus, vasul dă inevitabil şi peste bancuri de nisip; până se despotmoleşte, mai trece vreme.

— De-am şti măcar ce are de gând escrocul şi încotro îi tot târăşte pe Ohlert!

— Deh, asta e o enigmă, cum se zice. O fi având el un plan. Banii pe care i-au ridicat până acum sunt suficienţi ca să-l înavuţească. N-are decât să şi-i bage în buzunar şi pe Ohlert să-l lase undeva, în plata Domnului. Dacă n-a făcut-o până acum, înseamnă că vrea să-şi sporească suma. Nici nu bănuiţi cât mă pasionează cazul. Barem deocamdată, cât călătorim împreună, vă ofer întregul meu sprijin. Folosiţi-vă de el dacă aveţi nevoie.

— Cu recunoştinţă, *sir!* Îmi inspiraţi multă încredere. Ajutorul dumneavoastră sper să-mi fie de mare folos.

Ne strânserăm mâinile şi traserăm câte o duşcă de bere. De ce nu-i mărturisisem omului acesta, încă din ajun, toată povestea?

Abia ne umplurăm din nou paharele, că de afară se auzi mare tărăboi, vociferări, chiote şi lătrat de câini. Uşile se izbiră de perete şi în prag apărură şase vlăjgani pe ale căror feţe se vedea cât ele colo că băuseră zdravăn; toţi erau afumaţi. Chipurile lor brutale, straiele subţiri, caracteristice Sudului, armele impresionante — toate îţi atrăgeau luarea-aminte. Purtau fiecare puşcă, pumnal, revolver sau pistol şi, în plus, atârnată la cingătoare, câte o cravaşă din acelea cu care erau bătuţi sclavii negri. Şi fiecare ducea de zgardă câte o namilă de dulău dintr-o rasă crescută cu grijă în statele sudice şi dresată pentru prinderea negrilor fugari. Acestor dulăi li se spunea „băutori de sânge”.

Fără să dea bună ziua, derbedeii ne aruncară nişte priviri încruntate, se tolăniră pe scaune făcându-le să trosnească, îşi trântiră picioarele pe masă şi, bocănind cu tocurile cizmelor, îl somară pe birtaş să se ocupe de ei.

— Ai bere bună, mă? strigă unul.

Birtaşul confirmă, speriat.

— Adu să bem! comandă individul.

Birtaşul se retrase grăbit, ca să-i servească pe nobilii săi clienţi. Fără nici o intenţie, îl priveam pe haidăul care vorbise. Acesta mă observă. Sunt convins că privirea mea nu avea nimic provocator, însă dumnealui căuta numaidecât pricină să se agate de cineva. Îmi strigă:

— Ce te zgâieşti aşa la mine?

Îi întorsei spatele, fără să răspund.

— Băgaţi de seamă! îmi şopti Old Death. Ăştia-s *rowdy*, nişte scandalagii de pomină, probabil vătafi concediaţi de pe urma desfiinţării sclavajului şi ajunşi fără căpătâi. S-au adunat în bandă ca să se ţină de blestemăţii. Mai bine nu le dăm nici o atenţie. Golim paharele şi plecăm.

Dar tocmai şuşoteala îi displăcu individului. Răcni spre noi:

— Ce tot sufli acolo, în secret, mortăciune bătrână? Dacă ai ceva de spus, apoi zi-i cu glas tare! Ori vrei să-ţi căscăm noi gura?

Old Death sorbi din pahar şi nu răspunse. Derbedeii îşi duseră şi ei paharele la gură. Berea era cât se poate de gustoasă, dar dumnealor, aflându-se într-o veritabilă dispoziţie de *rowdy*, o vărsară pe jos. Cel care vorbise adineauri întârzie cu paharul plin în mână.

— Nu vărsaţi pe jos! îi sfătui el pe ceilalţi. Uite colea doi puişori cărora poşirca asta pare să le placă. Să le-o pasăm lor!

Vărsă paharul şi ne împroşcă. Old Death se şterse calm cu mâneca. Eu, însă, nu reuşii să mă stăpânesc. Pălăria, gulerul, haina — pe toate mi le udase. Mă adresai găliganului:

— Vă rog, *sir,* să nu se mai repete! Amuzaţi-vă în familie, dacă aveţi chef. Dar pe noi lăsaţi-ne în pace!

— Nu zău! Şi adică ce-ar fi dacă v-aş mai boteza o dată?

— Asta s-ar vedea.

— S-ar vedea? Uite că vreau s-o văd chiar acum! Birtaş, încă un rând!

Ceilalţi rânjeau, aprobându-l pe matador. Era clar că nu va

ezita să repete provocarea.

— Pentru Dumnezeu, *sir,* nu vă puneţi cu ei! căută Old Death să mă tempereze.

— Vă temeţi?

— Ţi-ai găsit! Dar ăştia, nici una, nici două, pun mâna pe armă. Şi curajul, oricât de mare ar fi, nu te apără împotriva unui glonţ mişel. Apoi, puneţi la socoteală şi dulăii.

Indivizii îşi legaseră câinii de picioarele mesei. Ca să nu mă împroaşte iarăşi pe la spate, îmi părăsii locul şi mă aşezai pieziş, cu cotul drept spre ei.

— Aha, şi-a schimbat poziţia! scrâşni derbedeul cel guraliv. Vasăzică, vrea să se apere. Să-l văd eu numai că mişcă! Îl slobod numaidecât pe Pluto al meu. Doar nu l-am dresat degeaba!

Dezleagă câinele, ţinându-l numai de lesă. Birtaşul încă nu venise cu berea; mai era vreme să lăsăm pe masă banii pentru consumaţie şi să ieşim. Dar bănuiam că haimanalele ne-ar fi tăiat drumul şi, în plus, aveam mândria mea: nu-mi convenea s-o şterg din faţa acestui tip dezgustător. „Vitejii” ăştia sunt în fond nişte laşi.

Băgai mâna în buzunar şi desfăcui piedica revolverului. De bătaie nu-mi păsa; ştiam să pun la respect pe oricine. Mă îngrijorau, în schimb, câinii, deşi mai avusesem de-a face cu asemenea dulăi, învăţaţi să sară la om. Oricum cu unul singur ştiam s-o scot la capăt.

Sosi şi birtaşul. Aşeză sticlele pe masă şi, plin de umilinţă, se adresă bătăioşilor săi musafiri:

— Gentlemeni, vizita dumneavoastră mi-e cât se poate de plăcută, dar, vă rog din suflet, lăsaţi pe domnii aceştia în pace. Sunt şi ei clienţi, nu-i aşa?

— Mişelule! îl repezi unul. Te apucaşi să ne dai lecţii de purtare? Stai că-ţi potolesc eu febra!

Şi vărsă în obrazul birtaşului vreo două sau trei pahare. Acesta nu zise nici pâs, socotind că e mai sănătos să dispară

din ochii lor.

— Şi acuma, ia să-l vedem pe lăudărosul de colo! hohoti adversarul meu. Să-i dăm şi lui porţia!

Ţinându-şi cu stânga dulăul de curea, dădu să-mi verse paharul în cap. Dar eu mă ferii şi, ridicându-mă de pe scaun, îl ameninţai cu pumnul.

— Pluto, *go on!* Şo pe el! arătă dânsul în direcţia mea, şi slobozi câinele din lesă.

Într-o clipă, tocmai când dulăul făcuse un salt ca de panteră, mă făcui una cu peretele şi mă ferii în lături. Câinele, năvălind orbeşte să-mi sfâşie beregata, se izbi cu botul în zid. Venise cu atâta forţă, încât izbitura îl ameţi. Îl apucai la iuţeală de picioarele dindărăt, îl ridicai în aer şi, proiectându-l de perete, îi zdrobii căpăţâna.

Se stârni atunci un scandal nemaipomenit. Dulăii lătrau şi se zbăteau să rupă curelele, beţivanii înjurau de mama-focului, iar stăpânul potăii ucise dădu să sară la mine. Însă Old Death, în picioare, îşi îndreptă amândouă pistoalele asupra bandei dezlănţuite:

— Stop! Ajunge, *boys!* Nici o mişcare! Nu vă atingeţi de arme că trag! V-aţi înşelat în privinţa noastră. Eu sunt Old Death, cercetaşul. Cred că-mi cunoaşteţi numele. Iar acest tânăr prieten al meu se teme de voi tot atât de puţin ca şi mine. Luaţi loc şi beţi în linişte. Nu vârâţi mâna în buzunar că, pe legea mea, vă împuşc!

Acest din urmă avertisment se adresa unuia din găligani care dăduse semne că vrea să apeleze la revolver, îmi scosesem la rândul meu pistolul. Împreună cu Old Death dispuneam de optsprezece gloanţe. Până ce vreunul din netrebnici ar fi apucat arma, l-am fi cuminţit. Bătrânul *westman* devenise parcă alt om. Statura lui, de obicei încovoiată, se îndreptase de-a binelea; ochii îi scăpărau şi toată făptura lui exprima o dârzenie capabilă să te bage în sperieţi. Era de-a dreptul comic cât de mititei se făcuseră

deodată provocatorii. Ce-i drept, mai mormăiau câte ceva în bărbi, dar se retraseră cu toţii, cuminţi, la locurile lor. Bătăiosul de adineauri nici nu îndrăznea măcar să se apropie de câinele ucis, ca nu cumva să treacă prin dreptul meu.

Stăteam încă aşa, cu pistoalele pe masă, când apăru în prag un nou client — un indian.

Purta o haină de piele albă, cu cusături roşii tipic indiene şi pantaloni din acelaşi material, garnisiţi cu ciucuri bogaţi şi cu păr de scalp. Nici o pată, nici urmă de murdărie pe veşmântul lui. Picioarele-i fine erau încălţate în mocasini împodobiţi cu perle şi cu ţepi de mistreţ. De gât îi atârnau punguţa cu „medicamente”, luleaua păcii artistic crestată şi o salbă în trei şiruri de gheare de urs cenuşiu, dobândite, desigur, cu ocazia vânătorilor prin Munţii Stâncoşi. Un brâu lat, croit dintr-o pătură scumpă de Santillo, îi încingea mijlocul subţire. Din brâu se iveau prăseaua cuţitului şi două tocuri de pistol. În mâna dreaptă ţinea o puşcă cu două ţevi şi cu patul bătut în ţinte de argint. Capul îi era descoperit, părul lung, des, de un negru-albăstrui, împletit cu cordeluţe din piele de şarpe, se aduna într-o chică în formă de coif. Nici o pană de vultur, nici un semn distinctiv nu-i împodobea creştetul; şi totuşi se vedea cât de colo că tânărul acesta trebuia să fie o căpetenie, un războinic vestit. Profilul său grav, de o frumuseţe autentic virilă, semăna cu al unui roman; doar că umerii obrajilor erau uşor ieşiţi în afară. Avea faţa complet rasă, buzele pline, frumos desenate, iar pielea bătea într-un cafeniu mat, deschis, cu o discretă suflare de bronz. Pe scurt, indianul acesta nu era altul decât Winnetou, căpetenia apaşilor şi fratele meu prin legământ.

Stătu o clipă în cadrul uşii. Privirea-i ageră, întunecată, se plimbă prin încăpere şi pe feţele celor prezenţi. Apoi tânărul se aşeză în vecinătatea noastră, cât mai departe de beţivanii care nu-l scăpau din ochi.

Gata-gata să-i sar înainte, dar el — deşi mă observase şi,

desigur, mă recunoscuse — făcu pe indiferentul. Pesemne că avea motive serioase să se poarte astfel; de aceea mă oprii, arborând o nepăsare totală.

Citeam pe faţa lui că înţelesese numaidecât situaţia. Privirea-i lunecă iarăşi, cu oarecare dispreţ, asupra găliganilor; iar când ne vârârăm la loc pistoalele şi ne aşezarăm din nou, un zâmbet satisfăcut, abia vizibil, i se aşternu pe buze.

Personalitatea lui impunea atât de mult, încât se făcu linişte ca în biserică; ceea ce trebuie să-l fi convins pe birtaş că pericolul trecuse. Îşi iţi mai întâi capul pe uşă, apoi — după ce se asigură că nu are motive de teamă — apăru întreg.

— Vă rog, o bere! i se adresă Winnetou, cu glasul lui plăcut, sonor şi cu cel mai bun accent englezesc.

Găliganilor faptul li se păru curios. Îşi apropiară capetele şuşotind între ei şi trăgând cu coada ochiului spre indian. Se vedea că nu-l prea vorbesc de bine.

Sosi şi berea comandată de Winnetou. Acesta ridică paharul în dreptul geamului, îl studie ca un cunoscător în materie şi sorbi cu sete.

— *Well!* se adresă birtaşului, plescăind din limbă. Bună bere! Marele Manitu al albilor i-a învăţat multe meşteşuguri, şi între acestea fabricarea berii nu e chiar cel din urmă.

— Să fie oare indian adevărat? îl întrebai în şoaptă pe Old Death, ca şi când habar nu aveam cine-i clientul cel nou.

— Este! Şi încă ce indian! răspunse bătrânul cu glas reţinut, dar cu multă convingere.

— Îl ştiţi cumva? L-aţi mai văzut?

— De văzut, nu. Dar îl recunosc după înfăţişare, după vârstă şi îmbrăcăminte. Şi mai ales puşca! Faimoasa puşcă de argint, care nu bate niciodată pe alături! Aveţi norocul să-l vedeţi pe un şef indian, cum nu e altul în întreaga Americă de Nord. E vorba de Winnetou, căpetenia apaşilor, cel mai nobil şi mai de seamă om dintre pieile-roşii. Numele lui circulă

pretutindeni, prin palate şi colibe, pe la toate focurile de tabără. Inteligent şi drept, cinstit şi devotat, mândru, viteaz fără pereche, meşter în mânuirea armelor, prieten sincer şi ocrotitor al mulţimii nevoiaşe, al oropsiţilor, indiferent de neam şi culoare, Winnetou e cunoscut de-a lungul şi de-a latul Statelor Unite şi chiar hăt-dincolo peste graniţă, ca erou slăvit şi glorios al Vestului Sălbatic.

— Dar de unde englezeasca lui perfectă şi ţinuta de gentleman?

— Călătoreşte adeseori prin est. În plus, se spune că un învăţat european, căzând prizonier la apaşi şi fiind tratat cu multă omenie, a hotărât să rămână printre ei şi să-i educe. Acesta cică i-a fost dascăl lui Winnetou. Însă cu vederile lui filantropice nu cred s-o fi scos la capăt. Probabil c-o fi renunţat şi decăzut cu vremea.

Bătrânul vorbea foarte încet. Abia înţelegeam ce-mi spune. Şi totuşi Winnetou, aşezat la vreo trei metri distanţă, se adresă noului meu amic:

— Old Death greşeşte. Dascălul alb venise la apaşi din propria lui dorinţă şi fusese primit cu toată dragostea... Nici vorbă să fi decăzut; dimpotrivă, s-a simţit atât de bine, încât n-a mai vrut să se întoarcă printre albi. Când a murit, i s-a înălţat un monument în jurul căruia străjuiesc stejarii vieţii. A trecut dincolo, în plaiurile de-a pururi verzi, unde cei duşi nu cunosc ura şi se desfată privindu-l pe Manitu, Marele Spirit. Acolo îl va revedea odată Winnetou, uitând mizeria şi răutatea care domnesc aici, pe pământ.

Old Death nu mai putea de bucurie că Winnetou îl recunoscuse. Faţa îi radia:

— Cum, *sir,* mă cunoaşteţi, ştiţi cine sunt?

— Nu v-am mai văzut până acum, dar v-am ghicit din prima clipă. Sunteţi un *scout* al cărui nume zboară până dincolo de Las Animas.

Şi Winnetou îşi întoarse iarăşi ochii de la noi. Nici măcar cu

o tresărire pe chipu-i dârz nu arătase că ne-am cunoaşte. Acum şedea liniştit şi medita; doar urechile parcă-i zvâcneau uneori, trădând atenţia încordată.

Între timp, cei şase derbedei continuau să şuşotească, să se întrebe din ochi, să se aprobe reciproc. Până la urmă, păru că luaseră o hotărâre. Nu-l cunoşteau pe Winnetou şi nici din vorbele sale nu-i ghiciră identitatea. În acelaşi timp, ca să repare ruşinea de adineauri, voiau să arunce asupra lui toată ura lor nestăpânită împotriva indienilor, îşi imaginau, probabil, că mie şi lui Old Death nici prin gând nu ne va trece să-i luăm apărarea; nefiind direct provocaţi, trebuia, după obiceiul locului, să stăm deoparte şi să asistăm impasibili la maltratarea morală a unui om paşnic. Aşadar, unul dintre găligani — acelaşi care mă apostrofase pe mine — se îndreptă agale şi sfidător spre indian. Eu îmi scosei repede pistolul şi îl aşezai pe masă, ca să-l am la îndemână.

— Nu e nevoie — îmi şopti Old Death. Un Winnetou ştie să dea de-a berbeleacul chiar şi de două ori pe-atâţia derbedei.

Individul se proţăpi în faţa apaşului, îşi puse mâinile în şold şi răcni:

— Ce te plimbi prin Matagorda, mă, piele-roşie? Sălbaticii n-au ce căuta printre noi!

Winnetou nici nu-l privi, îşi duse paharul la gură, bău niţel şi îl aşeză la loc, plescăind din limbă.

— N-auzişi ce-am spus, roşu afurisit? stărui mânios scandalagiul. Vreau să ştiu ce cauţi aici! Umbli să ne iscodeşti, spionule? Sunteţi de-ai lui Juarez, javra aceea cu piele roşie ca şi a voastră. Noi, însă, ţinem cu Max, cu împăratul. Iar pe voi spânzurătoarea o să vă mănânce. Dacă nu strigi cu noi „Trăiască împăratul Max!” îţi punem laţul de gât!

Nici acum Winnetou nu-i răspunse. Nici o fibră nu se clinti pe faţa lui.

— Mă-nţelegi, câine, ori ba? Răspunde imediat! se răsti

derbedeul scos din răbdări şi îi propti pumnul în umăr.

Atunci trupul zvelt al indianului ţâşni ca un fulger.

— Şterge-o! porunci el cu glas tunător. Nu permit coioţilor să latre la mine!

„Coiot” e denumirea unui lup de prerie foarte laş şi socotit îndeobşte drept cel mai dezgustător dintre animale.

Indienii îi folosesc numele drept ocară exprimând dispreţul nelimitat.

— Cum ai spus? Coiot? urlă provocatorul. Asta mi-o plăteşti chiar acum!

Cât ai clipi, îşi scoase pistolul. Dar atunci se petrecu ceva la care bătăuşul nu se aşteptase: Winnetou îl pocni peste mână, arma sări cât colo şi scandalagiul se trezi umflat de mijloc, ridicat în aer şi zvârlit ca o minge prin fereastra care se făcu ţăndări. „Viteazul” zbură tocmai în stradă.

Lucrurile se petrecură cu o rapiditate pe care nu sunt în stare s-o descriu. Zdrăngănitul cioburilor, gălăgia câinilor, strigătele turbate ale derbedeilor — toate la un loc iscară un tărăboi infernal, pe deasupra căruia se auzi totuşi glasul limpede şi puternic al lui Winnetou. Arătând spre geam, apaşul rosti către haita furibundă:

— Mai doreşte careva? N-are decât să se anunţe!

Apropiindu-se prea mult de unul din dulăi, acesta dădu să-l muşte, dar apaşul îi trânti un picior, încât animalul se vârî schelăind sub masă. Bătăioşii vătafi se retraseră intimidaţi şi tăcuţi. Winnetou îi supraveghea cu mâinile goale, fără nici o armă. Singură persoana lui impunea tuturor. Nimeni nu îndrăznea să sufle o vorbă. Apaşul semăna cu un îmblânzitor care intră în cuşca plină de fiare şi le domină doar cu ochii săi teribili.

Deodată, uşa sări în lături şi în prag răsări „eroul” proiectat prin fereastră; avea pe alocuri obrazul zgâriat şi lovit. Răcnind de furie, năvăli cu cuţitul asupra lui Winnetou. Apaşul nu făcu decât o uşoară fentă şi, fulgerător, îi prinse ca într-o

menghine mâna înarmată. Apoi îl strânse ca şi adineauri de mijloc şi, săltându-l în sus, bufni cu el de podea. Găliganul rămase lat, fără cunoştinţă. Nimeni dintre ai lui nu îndrăzni să-i sară în ajutor. Winnetou, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, apucă liniştit paharul şi îi goli dintr-o sorbitură. Făcu apoi semn birtaşului care se pitise speriat după tejghea, scoase de la brâu o pungă de piele şi-i puse în palmă un bob cât aluna, galben şi lucios:

— Poftim, pentru bere şi pentru geamul spart, master! După cum vedeţi, „sălbaticul” nu ezită să-şi achite datoriile. Să sperăm că şi domnii „civilizaţi” îşi vor plăti consumaţia. Ei, cică, interzic unui „roşu” să şadă aici. Dar Winnetou, căpetenia apaşilor, nu pleacă de teama lor, ci pentru că ştie că, din păcate, numai faţa li-e albă, nu şi sufletul. Pe scurt, mi-e scârbă de o asemenea societate.

Îşi luă puşca de argint şi, fără a se uita la nimeni, părăsi birtul. Nici măcar spre mine nu-şi întoarse ochii.

Acum, derbedeii se însufleţiră din nou. Dar păreau mai mult curioşi decât supăraţi pentru hapul ce-l înghiţiseră; nu le păsa nici de camaradul lor întins pe jos. Îi interesa mai ales bobul din palma birtaşului.

— Un nugget — lămuri acesta, arătându-le bucăţica de aur. Pe puţin doisprezece dolari. Mi-a plătit geamul împărăteşte; de altfel, sticla era cam şubredă şi cârpită. Ce să spun, indianul pare doldora de nuggeţi.

Banda de *rowdy* comenta cu invidie faptul că o piele roşie posedă atâta aur. Îşi treceau nuggetul din mână-n mână, cântărindu-l în fel şi chip. Iar noi, profitând de ocazie, plătirăm consumaţia şi plecarăm.

— Ei, master, ce ziceţi de apaşul nostru? mă întrebă Old Death după ce ne văzurăm în siguranţă. Oare-i mai găseşti pereche în lume? S-au speriat de el ca vrăbiile de erete. Îmi pare râu că nu-l mai zăresc nicăieri. L-am fi putut însoţi o vreme. Tare aş vrea să ştiu ce treburi are pe-aici şi dacă a

tras la vreun hotel! În orice caz, trebuie să-şi fi priponit undeva calul; nu se poate apaş fără cal, cu atât mai puţin când e vorba de Winnetou. În ce vă priveşte, *sir,* v-aţi descurcat binişor, n-am ce zice. Era cât pe-aci să intru la griji, indivizii de soiul ăsta sunt ai dracului de primejdioşi. Dar modul în care aţi dat gata câinele mă face să sper că veţi ieşi curând din tagma *greenhorn*-ilor. Ia te uită că am şi ajuns la hotel! Vreţi să intrăm? Eu, unul, n-aş avea poftă. Un *trapper* bătrân ca mine nu se închide cu plăcere între patru pereţi; prefer să stau sub cerul liber. Haideţi să mai admirăm Matagorda. Altfel nu prea ştiu cum să ne omoram vremea. Sau poate v-ar ispiti vreun joc?

— Nu. Nu sunt jucător, nici nu am intenţia să ajung.

— Prea bine, tinere! Aici mai toată lumea joacă. În Mexic e şi mai şi. Acolo joacă şi bărbat, şi femeie, şi pisică, şi şoarece, iar cuţitele nu ruginesc în teacă. Aşadar, să hoinărim niţel. Pe urmă luăm masa şi tragem un pui de somn. În ţara asta binecuvântată nu poţi să ştii unde şi cum ai să te odihneşti a doua zi.

— Chiar aşa de rău să fie?

— Uitaţi, *sir,* că ne găsim în Texas, unde lucrurile încă nu s-au liniştit nici pe departe! Să luăm, de pildă, cazul nostru. Noi vrem să ajungem la Austin; dar e foarte problematic dacă vom ajunge. Furtuna din Mexic s-a rostogolit şi peste Rio Grande. Se petrec evenimente neobişnuite şi, în plus, trebuie să ţinem seama şi de toanele lui Gibson. Dacă i-a venit cumva în minte să-şi întrerupă voiajul spre Austin şi să coboare mai ştii unde? Atunci vom fi nevoiţi să-l imităm.

— Dar cum vom afla dacă a coborât de pe vas?

— Va trebui să întrebăm din om în om. Vaporul nu se prea grăbeşte pe Colorado, ca de pildă pe Mississippi sau pe alte fluvii. Avem la fiecare oprire un scurt răgaz pentru cercetări. Nu strică să ne deprindem şi cu ideea că va trebui, poate, să coborâm pe mal în vreo pustietate fără oraşe şi hoteluri.

— Într-un asemenea caz, ce mă fac cu bagajele mele?

Întrebarea îl făcu să râdă copios.

— Bagaje! Ha-ha-ha! Geamantanul e o rămăşiţă preistorică. Oamenii cu scaun la cap nu cară după ei asemenea balast. Dacă m-aş fi apucat să-mi complic existenţa cu toate nimicurile necesare în călătoriile şi hoinărelile mele, atunci n-aş fi ajuns prea departe. Luaţi numai ce vă trebuie pentru moment, restul vi-l cumpăraţi pe parcurs. Dar ce lucruri grozave duceţi în drăcia aia de geamantan?

— Haine, rufe, obiecte de toaletă, recuzită pentru deghizare şi altele.

— Astea-s foarte bune, dar le poţi cumpăra peste tot. Iar unde nu se găsesc, înseamnă că nu e nevoie de ele. Porţi cămaşa până o faci praf şi apoi îţi iei una nouă. Obiecte de toaletă? Nu mi-o luaţi în nume de rău, *sir,* însă peria de cap sau de unghii, pomezile sau lipiciul pentru mustăţi şi alte asemenea bazaconii îl dezonorează pe bărbat. Recuzită pentru deghizare? Haida-de! Poate să vă fi folosit pe unde aţi trecut, dar aici nu mai are rost să vă ascundeţi identitatea sub perucă. Asemenea romantice naivităţi nu vă apropie de ţel. Aici se cere să-l dibuiţi pe Gibson şi să operaţi rapid. Şi...

Se opri şi, măsurându-mă din creştet până-n tălpi, observă amuzat:

— Aşa cum arătaţi acum, vă puteţi prezenta fără sfială în salonul celei mai elegante lady, sau la teatru. Dar Texasul nu seamănă cu un budoar sau cu o lojă. E foarte posibil ca peste vreo două-trei zile frumosul dumneavoastră costum să ajungă zdrenţe şi jobenul de pe cap să se transforme în armonică. Parcă ştiţi ce vrea Gibson, încotro se va duce? Nici vorbă să rămână în Texas! Intenţia lui e să dispară, să iasă dintre graniţele Statelor Unite. Faptul că a apucat direcţia cunoscută ne arată limpede că are de gând să treacă în Mexic. În zăpăceala de acolo te pierzi uşor prin mulţime şi nimeni, nici chiar poliţia, nu e în stare să te dibuie.

— S-ar putea să aveţi dreptate. Cred însă că, dacă voia să treacă în Mexic, îi era mai comod să plece direct spre un port mexican.

— Absurd! Trebuia să fugă atât de repede din New Orleans, încât s-a repezit la primul vapor care ridica ancora. Şi apoi nu uitaţi că porturile mexicane sunt ocupate de francezi. De unde ştiţi că lui Gibson i-ar conveni să dea ochii cu ei? N-are alegere. Trebuie să călătorească pe uscat şi, în orice caz, va fi destul de deştept să nu se foiască în văzul lumii prin oraşele mari. De aceea e posibil să ocolească şi Austinul, debarcând pe traseu în vreun alt port. Vasăzică, el se îndreaptă spre Rio Grande, călare, fireşte, printr-o regiune puţin populată. Iar dumneavoastră, nu-i aşa, o să-l urmăriţi în costumul acesta impecabil, cu joben şi geamantan? Daţi-mi voie să râd!

Îl aprobam în sinea mea, dar nu-mi făcea deloc plăcere că îşi râde de frumosul meu costum. El zâmbi şi mă bătu cu palma pe umăr!

— Nu regretaţi, *sir.* Fiţi cuminte şi despărţiţi-vă de aceste haine nepractice. Căutaţi un negustor, vindeţi-i tot calabalâcul inutil şi cumpăraţi alte haine. Procuraţi-vă neapărat un costum trainic de vânătoare. Cred că banii nu sunt o problemă, nu-i aşa? Înseamnă că totul e în ordine. Daţi-le naibii de şiretlicuri poliţiste! Sunteţi călăreţ? Ştiţi să trageţi cu arma? Atunci vă trebuie şi un cal. Dar aici, lângă coastă, nu face să-ţi cumperi unul. Aici caii sunt scumpi şi proşti. Mai în interiorul ţării orice fermier îţi vinde un animal cumsecade. Şaua însă trebuie să v-o luaţi de aici.

— Aoleu! Să umblu şi eu cu şaua-n spinare?

— De ce nu? E ruşinos? Cui ce-i pasă că mă car cu şaua? Nimănui! Dacă-mi place, târăsc după mine şi o canapea, ca să dorm pe moale în prerie sau în pădurile neumblate. Râde careva, îi dau una, de vede stele verzi. Numai ticăloşia şi tâmpenia sunt ruşinoase. Presupuneţi, de pildă, că Gibson a coborât undeva împreună cu William, a făcut rost de cai şi s-a

tot dus. Să vedeţi atunci ce înseamnă să ai o şa la îndemână! Mă rog, faceţi cum doriţi, dar dacă vă convine tovărăşia mea, ascultaţi ce vă spun şi hotărâţi-vă repede!

Fără să mai aştepte răspuns, mă apucă de braţ, mă răsuci şi îmi arătă clădirea unei prăvălii purtând, sus, firma cu litere de un cot: *„Store for all things”*, magazin universal. Mă trase după el până la intrare, îmi dădu brânci înăuntru, mai-mai să încalec nişte butoaie cu scrumbii, şi mă urmă zâmbind pe sub mustaţă.

Inscripţia de pe firmă nu minţea. Magazinul era foarte mare şi avea într-adevăr de toate, inclusiv şei şi puşti.

Se desfăşură apoi o scenă originală. Parcă eram un şcolar însoţit de tatăl său, stând înaintea tarabei de bâlci şi abia cutezând să-şi exprime dorinţele. Vrând-nevrând, băiatul trebuia să accepte alegerea ce o face bătrânul potrivit experienţei sale. De la bun început, Old Death pusese condiţia ca negustorul să primească drept plată costumul meu, plus conţinutul geamantanului. Omul se declară de acord şi trimise un vânzător să-mi aducă bagajul. Apoi lucrurile mele fură evaluate şi Old Death porni prin magazin să aleagă cele de trebuinţă. Îmi alese nişte pantaloni din piele neagră, o pereche de cizme înalte cu pinteni, o cămaşă roşie de lână, vestă de aceeaşi culoare, prevăzută cu o mulţime de buzunare şi buzunăraşe, un fular negru, călduros, un surtuc vânătoresc din piele de cerb nevopsită, un brâu de piele lat de două palme, cartuşieră, pungă de tutun, busolă, pipă şi încă vreo douăzeci de alte obiecte — călţuni în locul ciorapilor, un sombrero uriaş, o pătură de lână cu spintecătură pentru respiraţie, un *lasou*, un cornet cu pulbere, o scăpărătoare, un cuţit, o şa cu coburi şi frâu. Trecurăm apoi la alegerea puştii. Old Death nu era amator de noutăţi. Neglija produsele mai recente şi se opri la o carabină veche pe care eu, în nici un caz, n-aş fi pus ochii. Cercetând-o atent, cu morgă de mare specialist, o încarcă, ieşi în stradă şi ochi

de la mare distanţă titirezul de pe acoperişul unei case. Glonţul nimeri.

— *Well!* aprobă el satisfăcut. Asta îşi va face datoria. A fost cândva pe mâini bune, şi face mai mult decât toate plesnitorile onorate astăzi cu numele de puşcă. După mine, arma asta e lucrată de un meşter serios şi sper că-l veţi cinsti cum se cuvine. Acuma ne mai trebuie o matriţă pentru turnat plumbul şi gata! Plumb se găseşte. O să facem la gloanţe să băgăm tot Mexicul în sperieţi!

Cumpărai şi alte mărunţişuri, ca, de pildă, batiste, pe care Old Death fireşte că le găsi de prisos, apoi trecui într-o încăpere alăturată ca să mă schimb. Când revenii, bătrânul mă măsură cu vădită satisfacţie.

Sperasem întrucâtva că se va oferi să-mi ducă el şaua, dar nici prin gând nu-i trecu. Mi-o urcă în spinare, înghiontindu-mă pe uşă afară.

— S-a făcut! mă tachina el în faţa prăvăliei. Vedeţi şi dumneavoastră dacă e cazul să vă ruşinaţi! Orice om sănătos la cap vă va lua drept un foarte onorabil gentleman. Iar de ceilalţi ce vă pasă?

Acum nu mai aveam nici un avantaj faţă de Old Death: trebuia să-mi port cu răbdare ponosul până la hotel, în timp ce dânsul păşea lângă mine fudul şi, probabil, foarte amuzat că ajunsesem în postură de hamal al propriului meu calabalâc.

La hotel, Old Death se puse pe somn. Eu însă plecai în căutarea lui Winnetou. Vă imaginaţi câtă bucurie îmi provocase neaşteptata revedere. Mă stăpânisem anevoie ca să nu-i sar de gât. Cum de ajunsese la Matagorda şi ce treburi l-au mânat încoace? De ce se prefăcuse că nu mă cunoaşte? Avea, desigur, vreun motiv. Dar care anume?

Fără îndoială că dorea, ca şi mine, să ne întâlnim şi să discutăm. Poate că mă aştepta chiar undeva. Cunoscându-i obiceiurile, nu era exclus să dau de el. Imposibil să nu fi

descoperit la ce hotel am tras. Acuma va fi pândind prin preajmă. Ocolii deci clădirea şi dădui în spatele ei de un câmp deschis. Şi, într-adevăr, Winnetou era acolo, la câteva sute de paşi de mine. Sta rezemat de un arbore. Când mă zări, o luă agale spre pădure. Îl urmai. Acolo, sub rămuriş, mă întâmpină cu braţele întinse şi cu faţa luminată de bucurie:

— Charley, dragul meu frate! Ce fericire pentru inima mea că te-am regăsit! Aşa se bucură dimineaţa când, după trecerea nopţii, răsare soarele!

Mă strânse la piept şi mă sărută.

— Dimineaţa ştie că soarele trebuie să răsară — îi vorbii la rândul meu — noi însă nici n-am bănuit că ne vom întâlni pe aceste meleaguri. Sunt şi eu fericit că te văd!

— Ce cauţi, ce vânt te aduce? Ai vreo treabă la Matagorda, sau eşti în trecere spre Rio Pecos?

— Am venit încoace cu o misiune.

— Oare fratele meu alb nu-mi poate spune şi mie despre ce-i vorba? N-ai vrea să-mi povesteşti pe unde ai umblat de când ne-am despărţit la Red River?

Mă conduse mai în adâncul pădurii. Ne aşezarăm pe nişte buturugi. Şi stând aşa, umăr lângă umăr, îi povestii toate păţaniile mele. Winnetou mă ascultă cu toată atenţia şi apoi rosti:

— Când te-am ajutat să termini măsurătorile pentru calul de foc, am făcut-o numai ca să poţi încasa banii ce ţi se cuveneau. Şi iată că uraganul ţi-a răpit toată averea! De-ai vrea să rămâi printre războinicii apaşi, care te îndrăgesc şi te stimează, n-ai mai duce niciodată lipsă de bani. În orice caz, ai făcut bine că nu m-ai aşteptat la Saint Louis, la meşterul şi prietenul Henry. Eu n-aş fi venit acolo şi nu ne-am fi întâlnit.

— L-ai prins cumva pe ucigaş, pe Santer?

— Nu. Spiritul rău l-a ocrotit, iar Manitu nu mi-a stat în ajutor. Santer s-a refugiat la militarii din sud şi a dispărut fără urme. Dar ochiul meu îl va găsi şi atunci nu-mi mai scapă! M-

am întors la Rio Pecos fără să-l fi pedepsit pe ucigaş. Toată iarna războinicii noştri au jelit moartea lui Inciu-Ciuna şi a surorii mele. A trebuit apoi să străbat călare mari depărtări, să trec pe la toate triburile apaşilor şi să-i împiedic de la acţiuni pripite, căci voiau să treacă în Mexic şi să ia parte la luptele de acolo. Ai auzit de Juarez, preşedintele din neamul indienilor?

— Da.

— Şi cine crezi că are dreptate, el sau Napoleon?

— El.

— Suntem într-un gând. Dar să nu mă întrebi ce caut aici, în Matagorda. Va trebui să păstrez taina chiar şi faţă de mine. I-am făgăduit personal lui Juarez, cu care m-am văzut la El Paso del Norte. Spune-mi, vrei să mai continui urmărirea celor două feţe palide, deşi ne-am regăsit aici?

— Trebuie! M-ar bucura nespus dacă ai veni şi tu cu mine. Ce zici, e posibil?

— Nu. Sarcina mea e tot atât de însemnată ca şi a ta. Mai rămân aici până mâine, când iau vaporul spre La Grange. De acolo, trecând pe la Fortul Inge, ajung la Rio Grande del Norte.

— Înseamnă că plecăm cu acelaşi vapor: numai nu ştiu până unde. Oricum, mâine vom mai fi împreună.

— Asta nu.

— Cum aşa?

— Nu vreau să-mi amestec fratele în treburile mele; de aceea m-am şi purtat adineauri ca şi când am fi străini. Şi pe urmă, n-am vrut să-ţi vorbesc în faţa lui Old Death.

— Dar ce ai cu el?

— I-ai spus că eşti Old Shatterhand?

— Nu. Nici nu s-a pomenit între noi de numele acesta.

— Totuşi, îl cunoaşte cu siguranţă. Tu ai lipsit mult timp şi nu ştii cât se discută despre tine în Vest. Nici vorbă ca Old Death să nu fi auzit de Old Shatterhand. Numai că te-a luat

drept un *greenhorn*, nu-i aşa?

— Exact.

— Ce mai surpriză va fi pentru el când va afla cine este *greenhorn*-ul! Ei bine, plăcerea asta n-aş vrea să ţi-o stric. De aceea să nu ne vorbim nici pe vapor: nu ne cunoaştem şi gata! Las' că discutăm noi pe îndelete după ce-l găseşti pe William Ohlert şi pe escrocul care l-a răpit. Dar te întorci pe urmă la noi, aşa cred?!

— Desigur.

— Atunci, dragă Charley, să ne despărţim! Mai sunt aşteptat de nişte feţe palide.

Se ridică. Trebuia să-i respect secretul. Ne luarăm rămas bun în speranţa unei revederi apropiate.

A doua zi, închiriind doi catâri, străbătui împreună cu Old Death drumul până la vapor. Animalele ne scutiră de povara cea mai grea: transportul şeilor.

Vasul nostru era construit după sistemul american, care permite plutirea uşoară la suprafaţa apei. Numeroşi pasageri se şi aflau pe bord. Urcarăm şi noi traversând pasarela cu şeile în spinare. Atunci auzirăm un glas apăsat:

— *By Jove!* Pe Jupiter! Uite nişte catâri înşăuaţi, care umblă în două picioare! Cine-a mai văzut aşa drăcie? Faceţi loc, oameni buni! Vârâţi-i în cală! Dobitoacele n-au ce căuta printre gentlemeni!

Glasul ne era cunoscut. Pe locurile cele mai bune, la clasa întâi, protejate de un acoperiş de sticlă, şedeau derbedeii aceia *rowdy* cu care ne întâlnisem în ajun. Iar injuriile le rostise chiar scandalagiul de ieri, care părea să fie conducătorul bandei. Mă dirijai după Old Death. Cum dânsul nu reacţiona de fel, făcui şi eu ca şi când n-aş fi auzit insulta. Ne aşezarăm în faţa lor, împingând şeile sub banchetă.

Bătrânul se făcu comod, scoase pistolul, îi trase piedica şi îl puse alături. Eu îi urmai exemplul.

Indivizii şuşoteau între ei, fără să mai ridice glasul către

noi. Dulăii erau şi ei prezenţi, minus unul, fireşte. Şeful scandalagiilor ne tot privea duşmănos pe sub sprâncene. Şedea cam încovrigat, pesemne din cauza zborului său original prin fereastră şi a modului puţin amabil în care îl tratase Winnetou. I se mai cunoşteau pe obraz zgârieturile provocate de sticlă.

Când controlorul ne întrebă de ţinta călătoriei, Old Death îl lămuri că plecăm la Columbus; de fapt, aşa scria şi pe biletele noastre. La nevoie, puteam plăti diferenţa ca să plecăm mai departe. Însă bătrânul Death era convins că Gibson nu s-a deplasat chiar până la Austin.

Tocmai la cel de-al doilea semnal de plecare, apăru un nou pasager: Winnetou. Călărea un armăsar negru, de o rară frumuseţe, dichisit cu căpăstru indian. Trecu pasarela şi, ajuns pe bord, descălecă ducându-şi calul spre partea din faţă a covertei, în spaţiul rezervat animalelor şi prevăzut cu un paravan înalt de scânduri. Apoi, ca şi cum n-ar fi luat pe nimeni în seamă, se aşeză lângă parapet. Derbedeii îl priveau chiondărâş. Se tot, vânzoleau pe locurile lor, tuşeau tare, doar-doar îi vor atrage atenţia. Dar în zadar. Winnetou, sprijinit în ţeava puştii, şedea ca şi absent, pe jumătate întors cu spatele la ei.

Se dădu şi al treilea semnal. Vasul mai întârzie puţin, în aşteptarea vreunui pasager de ultimă clipă, apoi roţile se puseră în mişcare şi pornirăm în larg.

Călătoria noastră decurgea normal, în deplină pace. Ajunserăm la Wharton, unde coborâră câţiva pasageri şi se urcară în schimb alţii, mult mai numeroşi. Old Death ieşi pentru câteva minute pe chei, ca să se informeze la administraţia portului dacă nu cumva Gibson trecuse pe acolo. Răspunsul fu negativ. Acelaşi răspuns îl primirăm mai apoi şi la Columbus, ceea ce ne determină să ne prelungim biletele de drum până la portul La Grange. De la Matagorda la Columbus vasul parcursese o distanţă echivalentă cu vreo

cincizeci de ore de mers pe jos. Aici ajunserăm către seară. În tot acest timp Winnetou nu se mişcase din loc decât o singură dată, când îşi adapă armăsarul şi îi dădu grăunţe de porumb.

Cei şase *rowdy* păreau să se fi calmat în privinţa noastră. Încercară să intre în vorbă cu noii călători, dar aceştia îi tratau cu destulă indiferenţă. Găliganii se băteau în piept, fălindu-se cu convingerile lor antiaboliţioniste, interesându-se de opinia celorlalţi şi bruftuluindu-i când aveau altă părere. Curgeau din gura lor expresii ca „republican afurisit”, „slugoi” şi altele încă mai tari. Astfel, scârbiţi, oamenii se retraseră în sine şi nu le mai dădură nici o atenţie. Probabil că de aceea zurbagiii renunţară să se mai lege de noi: vedeau că vor fi lipsiţi de sprijinul celorlalţi pasageri. Dac-ar mai fi găsit pe bord şi alţi secesionişti, atunci, hotărât lucru, ar fi făcut-o lată.

Dar iată că la Columbus coborâră mulţi dintre călătorii paşnici şi se urcară nişte indivizi penibili. Între alţii se iviră pe pasarelă, clătinându-se, vreo cincisprezece-douăzeci de beţivani care nu prevesteau nimic bun. Cei şase *rowdy* îi întâmpinară cu exclamaţii de bucurie. Acestora li se asociară şi alţi noi veniţi până când, în cele din urmă, forţele turbulente deveniră majoritare. Zurbagiii tropăiau, se tolăneau pe bănci, se îmbrânceau fără să le pese de nimeni, făcând totul ca şi când ei ar fi fost stăpânii absoluţi ai vasului. Căpitanul îi lăsa în pace. Găsea, probabil, că lucrul cel mai bun e să nu-i bage în seamă câtă vreme nu-l stingheresc în treburile lui. Pasagerii n-aveau decât să se descurce şi să se apere cum or şti. Acest căpitan nu avea nimic din înfăţişarea yankeilor. Era cam corpolent, lucru rar la americani, iar pe obrajii lui bucălaţi, rumeni, stăruia un surâs de bonomie...

Cei mai mulţi dintre secesionişti trecură în restaurantul vasului. Răzbătea de acolo un zgomot infernal. Se spărgeau sticle. Deodată năvăli afară un negru văitându-se. Era, probabil, chelner. Se căţără sus, pe puntea de comandă, şi raportă căpitanului că zurbagiii îl bătuseră cu cravaşa şi că

ameninţau să-l spânzure de coşul vaporului.

Abia acum situaţia începu să-l îngrijoreze pe căpitan. Se convinse mai întâi că vasul înainta pe direcţia justă, coborî apoi scăriţa şi dădu să intre în restaurant. Chiar atunci îi ieşi în cale cârmaciul. Se opriră lângă noi, încât auzii toată discuţia.

— Căpitane — raportă subalternul — nu mai putem sta nepăsători. Ăştia pun la cale blestemăţii. Spuneţi, vă rog, indianului să coboare în primul port. Au de gând să-l spânzure. Se pare că ieri s-a cam răfuit cu unul din ei. Afară de asta, e vorba şi de doi albi, nu ştiu care anume. Vor să-i linşeze. Cică au fost de faţă şi ei la bătaia de ieri şi ar fi spioni de-ai lui Juarez.

— Ei drăcia dracului! Nu-i glumă! Care or fi albii aceia?

Şi căpitanul îşi roti ochii în jur.

— De noi e vorba, *sir!* îl lămurii, ridicându-mă de pe banchetă şi apropiindu-mă de el.

— Aşa? Păi dacă dumneavoastră sunteţi spion de-al lui Juarez, atunci eu sunt gata să înghit vaporul cu pasageri cu tot! exclamă el, cântărindu-mă cu toată competenţa.

— Nici prin vis nu mi-a trecut să fiu spion! Eu nu mă sinchisesc de politică...

— Trebuie să vă puneţi în siguranţă. Acostez chiar acum şi dumneavoastră părăsiţi vasul.

— În nici un caz! Sunt obligat să-mi continui drumul şi n-am timp de pierdut.

— Neplăcută afacere! Dar, staţi niţel!

Se apropie de Winnetou şi-i spuse ceva. Apaşul ascultă şi, refuzând din cap, îi întoarse spatele. Căpitanul veni iarăşi spre noi, necăjit.

— Ştiam eu că indienii ăştia sunt tare încăpăţânaţi. Nu vrea nici el să coboare.

— Înseamnă că domnii vor păţi-o rău de tot — interveni îngrijorat cârmaciul. Bezmeticii aceia nu glumesc. Iar noi, o

mână de oameni, nu le putem face faţă.

Căpitanul căzu pe gânduri. Apoi chipul i se lumină: se cunoştea că-i venise o idee fericită.

— Am să le joc măgarilor un renghi de care să-şi amintească multă vreme. Dumneavoastră procedaţi cum vă spun eu. Întâi de toate, nu vă folosiţi de puşti. Băgaţi-le sub banchetă, lângă şei. Orice apel la armă n-ar face decât să strice lucrurile.

— *All devils!* Pe toţi dracii! îşi ieşi din fire Old Death. Adică să ne lăsăm linşaţi?

— Nicidecum. Dumneavoastră vă apăraţi şi atât. Staţi în defensivă. La momentul oportun, intervin eu şi le aplic o metodă cu efect sigur. Las' că-i răcorim noi pe aceşti netrebnici! Îi îmbăiem. Bizuiţi-vă pe mine! N-avem timp de prea multe explicaţii. Iată-i, vin încoace!

Într-adevăr, derbedeii urcau scara spre covertă. Căpitanul plecă în grabă de lângă noi şi, în şoaptă, dădu dispoziţii cârmaciului. Acesta alergă la şeful echipajului, în preajma căruia se aflau doi timonieri. După câteva momente, îl văzui şuşotind cu călătorii paşnici: le comunica nişte instrucţiuni. Dar nu mai trăsei cu urechea, deoarece, împreună cu Old Death, îmi îndreptasem toată atenţia asupra secesioniştilor. Observai doar că, în mai puţin de zece minute toţi pasagerii se mutară în partea din faţă a covertei.

Cum ieşiră din restaurant, derbedeii ne şi înconjurară. Noi, respectând indicaţiile căpitanului, nici nu ne atinserăm de arme.

— Uite tipul! strigă şeful scandalagiilor, arătându-mă pe mine. Spion al Nordului, omul lui Juarez! Ieri era îmbrăcat ca un gentleman; acum o face pe vânătorul. De ce-şi schimbă costumele, hai? Mi-a ucis câinele şi, alături de ăstalalt, m-a ameninţat cu pistolul!

— Spion, spion! urlară toţi, făcând un tărăboi grozav. Se vede după cum se deghizează... Să constituim un tribunal! Să

le punem ştreangul de gât! Jos cu Statele din Nord! Jos cu iscoadele lor!

— Ce faceţi, gentlemeni? interveni atunci căpitanul, strigând de sus, de pe puntea de comandă. Păstraţi ordinea pe bord! Nu vă legaţi de pasageri!

— Ia ţine-ţi gura, *sir!* îi răspunse unul din haită. Parcă noi nu vrem ordine?! Asta şi facem! Ori intră cumva în obligaţiile dumitale să-i ocroteşti pe spioni?

— Obligaţia mea e să-i transport pe toţi pasagerii care sunt în regulă cu biletele. Chiar şi secesioniştii pot călători pe vasul meu dacă au bilete şi se poartă cuviincios. Asta e datoria mea. Însă dacă tulburaţi ordinea, vă scot la mal şi n-aveţi decât să înotaţi pe uscat până la Austin.

Derbedeii izbucniră în râs. Parcă nechezau cu toţii. Old Death şi cu mine eram atât de înghesuiţi, încât abia ne mai puteam mişca. Protestam, fireşte, dar vocile noastre se pierdeau în urletul dezlănţuit al bandei. Furăm împinşi până hăt spre coşul fumegând al vasului. Voiau să ne spânzure. Coşul era prevăzut din loc în loc cu cârlige de fier prin care treceau funii solide. Aşadar, un dispozitiv cât se poate de adecvat pentru intenţiile loc Nu aveau decât să slobozească un pic funiile, şi, făcându-le laţ, să ni le petreacă pe după gât. Acolo ne îngrămădiră huliganii şi alcătuiră la repezeală un tribunal, care atingea culmea ridicolului. Cred că nici nu se întrebară măcar de ce nu schiţam vreun gest de apărare. Vedeau doar că purtăm cuţite şi pistoale asupra noastră şi că, totuşi, nu ne servim de ele.

Old Death făcea eforturi uriaşe ca să pară liniştit. Mai-mai să pună mâna pe pistol, dar privirea căpitanului îl readuse la realitate.

— Ascultaţi! zbieră capul bandei către ai săi. E limpede că avem de-a face cu nişte blestemaţi care subminează Statele din Sud. Ce caută ei aici, în Texas? Sunt spioni şi trădători. Să-i lichidăm, scurt pe doi!

Propunerea fu aprobată gălăgios. Căpitanul vasului îi mai avertiză o dată în mod serios, dar nu obţinu nimic. Derbedeii îşi râseră de el. Îşi puseră apoi întrebarea dacă să-l judece concomitent şi pe indian, sau să ne spânzure mai întâi pe noi. Deciseră să fie chemat şi Winnetou. „Preşedintele” tribunalului trimise doi „membri” să-l aducă.

Împresuraţi cum eram, nici nu-l văzurăm pe tânărul apaş. Auzirăm doar un strigăt puternic. Winnetou doborâse pe unul din găliganii trimişi după el, iar pe al doilea îl aruncase peste bord. Apoi dispăru în cabina cârmaciului, construită din plăci de fier şi situată lângă carcasa roţilor. Printr-un ochi al cabinei miji curând ţeava dublă a puştii sale de argint.

Fireşte că întâmplarea stârni mare tămbălău. Se repeziră toţi la parapetul vasului, rugându-l pe căpitan să trimită o barcă de salvare după camaradul lor expediat în apă. Căpitanul le îndeplini rugămintea. Un matroz sări în barca fixată la pupa, o dezlegă şi vâsli către găliganul care se zbătea în valuri. Din fericire, acesta ştia oarecum să înoate şi se menţinea la suprafaţă.

Old Death şi cu mine rămaserăm singuri. Deocamdată, scăpasem de spânzurătoare. Cârmaciul şi ceilalţi matrozi stăteau cu ochii ţintă la căpitan. Acesta ne făcu semn să venim mai aproape şi ne spuse cu glas reţinut:

— Atenţie, domnilor! îi îmbăiem îndată. Dumneavoastră rămâneţi fără nici o grijă pe bord. Şi faceţi gălăgie, cât mai multă gălăgie!

Dădu ordin să se oprească maşinile şi vasul pluti încet către malul drept. Era acolo un banc de nisip, pe care îl lingea leneş apa destul de săracă a fluviului. Un semn al căpitanului — şi cârmaciul, zâmbind complice, îndreptă vasul spre banc. Un scrâşnet dedesubt, o izbitură încât unii din pasageri se treziră pe jos — şi iată-ne proptiţi în mal. Acum toată atenţia celor ce urmăreau barca de salvare îşi schimbă obiectul. Călătorii paşnici, informaţi şi instruiţi din vreme, ţipau de

mama-focului, ca şi când le-ar fi sunat ceasul morţii. Iar derbedeii, crezând că e vorba de un accident, strigau la rândul lor ca din gură de şarpe. Atunci veni fuga unul din matrozi şi, făcând-o pe speriatul, îi raportă căpitanului:

— Apă în cală, domnule căpitan! Prova s-a rupt în două! Câteva minute, şi vasul se scufundă!

— Suntem pierduţi! exclamă căpitanul. Se salvează cine poate! Apa nu e adâncă. Repede, spre mal!

Coborî de pe punte, îşi scoase la iuţeală haina, vesta, chipiul, îşi trase cizmele din picioare şi sări peste bord. Apa îi ajungea numai până la gât.

— Jos! Săriţi! strigă el. Mai e încă vreme. Dacă vaporul se scufundă, s-a zis cu noi!

Secesioniştii nici nu înregistrară ciudăţenia că tocmai căpitanul vasului îl părăsise cel dintâi. Erau prea îngroziţi ca să mai cântărească lucrurile. Se aruncau peste bord şi înotau gâfâind spre mal, fără să observe cum căpitanul, luând-o pe la spatele vaporului, se caţără frumuşel pe scara pregătită dinainte. Astfel, vasul fu curăţat de derbedeii şi unde cu o clipă înainte domnise spaima răsunară acum hohote de râs.

Pe când primii „salvaţi” atingeau malul, căpitanul ordonă presiune maximă. Având fundul plat şi rezistent, vasul nu suferise nici cea mai mică avarie şi se supuse docil comenzii. Fluturându-şi haina ca pe un drapel, căpitanul strigă spre mal:

— *Farewell!* Rămâneţi cu bine, gentlemeni! Dacă vă mai vine pofta, spânzuraţi-vă între voi. Bagajele, câte au rămas aici, le voi preda în portul La Grange. Ridicaţi-le de acolo!

Vă puteţi imagina ce impresie făcură toate acestea asupra derbedeilor păcăliţi. Răgeau desperaţi, îl somau pe căpitan să oprească şi să-i ia pe bord, ameninţau cu reclamaţii, cu moartea, ba se folosiră chiar şi de puşti în măsura în care acestea nu se umeziseră de tot. În cele din urmă, unul din ei, cuprins de turbare şi neputinţă, răcni spre căpitan:

— Potaie! Te aşteptăm noi aici la întoarcere şi te

spânzurăm pe propriul tău vas!

— *Well, sir!* N-aveţi decât! Vă vom pofti pe bord! Dar până atunci, transmiteţi salutări generalilor voştri din Sud!

Vaporul îşi luă toată viteza şi navigarăm cât se poate de repede, ca să recuperăm timpul pierdut...

2. Ku-klux-klan

Acest cuvânt mai e şi azi o enigmă lexicală căreia i s-au dat diferite explicaţii contradictorii. Numele faimosului Kukluxklan sau, altfel ortografiat, Ku-klux-klan — ar fi, după unii, onomatopeic, imitând ţăcănitul puştii când o încarci. Alţii îl descompun în *cuc*, adică avertisment, *gluck*, adică gâlgâit, şi *clan*, cuvânt de origine scoţiană care înseamnă trib, seminţie sau bandă. Creadă fiecare ce vrea. Probabil că nici membrii Ku-klux-klanului nu ştiu de unde vine acest nume şi ce înţeles are. La urma urmei, puţin le pasă. Poate că vreun ins a clănţănit pur şi simplu din gură, iar alţii l-au imitat, fără să se sinchisească de sensul sau nonsensul expresiei.

Nu la fel de obscur era însă şi scopul urmărit de această asociaţie, care a apărut mai întâi în Carolina de Sud, Georgia, Alabama, Mississippi, Kentucky şi Tennessee şi, în sfârşit, întinzându-şi tentaculele către Texas. Se alcătuia dintr-o adunătură de duşmani înveteraţi ai Nordului, care îşi puseseră drept ţel combaterea prin toate mijloacele, chiar şi cele mai criminale, a ordinii noi, instaurate după încheierea războiului civil. Într-adevăr, ani de-a rândul Ku-klux-klan-ul a menţinut în statele sudice o continuă tulburare, primejduind proprietatea, frânând industria şi comerţul. Şi nici cele mai drastice măsuri nu au izbutit să pună capăt nefastei sale activităţi.

Organizaţie secretă, înfiinţată în urma restricţiilor pe care guvernul fusese silit să le aplice faţă de Sudul învins, Ku-klux-klan-ul îşi recruta membrii dintre partizanii sclavajului, adversari ai Uniunii şi ai partidului republican. Prestând jurăminte fanatice, aceştia se legau să execute orbeşte prevederile statutului şi să păstreze, sub ameninţarea pedepsei cu moartea, toate secretele organizaţiei. Nu se

dădeau înapoi de la nici un act de violenţă, nici chiar de la incendieri şi asasinate; se întruneau periodic şi săvârşeau crimele umblând totdeauna călare şi mascaţi. Împuşcau preoţii în amvon şi judecătorii în exerciţiul funcţiunii, atacau gospodari paşnici, lăsându-i să zacă sub ochii familiei, cu spinările sfâşiate până la os. Toţi criminalii şi bătăuşii din lume luaţi la un loc nu răspândeau atâta groază cât acest Ku-klux-klan, pentru combaterea căruia guvernatorul Carolinei de Sud se văzuse nevoit să ceară preşedintelui Grant[1] ajutor militar. Asociaţia luase asemenea proporţii, încât, fără acest ajutor, nu i se putea ţine piept. Grant a supus chestiunea Congresului. A fost promulgată o lege împotriva Ku-klux-klanului, conferind preşedintelui puteri excepţionale, mergând până la nimicirea bandei. Însăşi nevoia de a recurge la astfel de măsuri extreme dovedeşte din plin pericolul grav pe care Ku-klux-klan-ul îl reprezenta nu numai pentru indivizii luaţi în parte, dar şi pentru întreaga naţiune...

* * *

Se înserase când vaporul nostru sosi în portul La Grange şi când căpitanul ne anunţă că, din cauza condiţiilor nesigure de navigaţie, călătoria nu mai poate fi continuată. Ne văzurăm deci obligaţi să debarcăm. Winnetou o luă înainte, traversând călare pasarela şi topindu-se apoi în întunericul portului.

Old Death îl căută deîndată pe funcţionarul de serviciu al agenţiei de navigaţie.

— Mă interesează, *sir,* când a sosit aici ultimul transport de călători din Matagorda şi dacă toţi pasagerii au coborât de pe vas.

---

[1] Ulysses Simpson Grant (1822–1885), om politic şi general american. A fost comandant suprem al forţelor armate ale Statelor din Nord în timpul războiului de secesiune (1864–1865). Preşedinte al S.U.A. între anii l869 şi l877.

— Ultimul transport? Alaltăieri, cam la ora asta. Iar pasagerii au coborât până la unul, deoarece vasul avea să-şi continue cursa abia a doua zi dimineaţa.

— Aţi fost de faţă şi la reambarcarea lor?

— Fireşte, *sir.*

— Atunci, v-aş ruga să ne daţi o informaţie. Suntem în căutarea a doi prieteni care au călătorit cu vasul respectiv şi trebuie să fi poposit aici, laolaltă cu ceilalţi pasageri. Am vrea să ştim dacă şi-au reluat călătoria.

— Hm, nu-i uşor de ştiut. Nici nu se crăpase bine de ziuă, era încă întuneric şi pe bord era mare înghesuială, în astfel de condiţii, cum să observi pe fiecare în parte? Probabil că toată lumea a plecat mai departe, exceptând pe un domn Clinton.

— Clinton? Păi, chiar de dumnealui e vorba. Veniţi, vă rog, mai la lumină! Prietenul meu are o fotografie a lui Clinton. Să vedem dacă-l recunoaşteţi.

Într-adevăr, funcţionarul confirmă cu toată siguranţa că acesta e domnul cu pricina.

— Ştiţi, cumva, unde a tras în gazdă? întrebă Old Death.

— Nu ştiu precis, dar pesemne că la señor Cortesio, ai cărui oameni l-au întâmpinat şi i-au dus bagajele. E vorba de un spaniol care se ocupă cu tot felul de comisioane. Acuma se pare că livrează în secret arme pentru Mexic.

— Sper că e un gentleman!

— Ce să vă spun, *sir,* astăzi oricine se crede gentleman, chiar dacă-şi cară şaua în spinare.

Aluzia se referea, fireşte, la noi, dar omul n-o făcuse cu răutate. De aceea Old Death reluă prietenos:

— Vreun han se găseşte oare în acest port binecuvântat, unde, cu excepţia lanternei dumneavoastră, nu se vede nicăieri măcar un fir de lumină? Adică un han acceptabil, unde să te poţi odihni fără a fi deranjat de oameni sau de... alte insecte?

— Nu e decât unul singur. Dar aţi cam lungit discuţia cu

mine şi pasagerii ceilalţi trebuie să fi ocupat între timp cele câteva odăi disponibile.

— Destul de neplăcut — constată Old Death, trecând calm şi peste această impoliteţe. În casele particulare probabil că nu trebuie să ne aşteptăm la prea multă bunăvoinţă, nu-i aşa?

— *Sir,* eu nu vă cunosc: nu ştiu. La mine nu vă pot găzdui din lipsă de loc. Dar e cineva care n-o să vă refuze, vreau să spun dacă sunteţi oameni cumsecade. E un fierar care s-a mutat aici venind din Missouri.

— Perfect! se bucură Old Death. Doar nu suntem răufăcători. Îi plătim cinstit şi poate să ne găzduiască fără grijă. N-aţi vrea să ne daţi adresa?

— Nu-i nevoie de nici o adresă. V-aş conduce chiar eu, dar mai am nişte treburi cu vaporul. De altfel, master Lange, aşa îi zice fierarului, nu e încă acasă. La ora asta se află de obicei la cârciumă. Aşa e tradiţia pe-aici. Ajunge să întrebaţi de master Lange din Missouri. Îi spuneţi că v-a trimis la el reprezentantul agenţiei. Vasăzică o luaţi drept înainte şi vă opriţi la a doua clădire pe stânga. Veţi recunoaşte uşor cârciuma: e luminată. Prăvăliile încă nu s-au închis.

Dădui omului un bacşiş şi plecarăm ducând şeile cu noi. Cârciuma o recunoscurăm nu numai după geamurile luminate, ci şi după larma ce răzbătea dinăuntru. Pe firmă, închipuind un soi de broască ţestoasă uriaşă, prevăzută cu aripi şi numai cu două picioare, scria: „Hawks Inn”. Deci broasca, în intenţia zugravului, trebuie, să fie de fapt o pasăre de pradă, ospătăria numindu-se „Vulturul”.

Cum am deschis uşa, năvăli asupra noastră un nor de fum gros şi înecăcios. Consumatorii erau pesemne înzestraţi cu nişte plămâni excepţionali ca să nu se sufoce, ba să se simtă chiar bine în această atmosferă. Excelenta stare a bojocilor se vădea şi din vorbăria neobişnuit de sonoră. Aici nu se discuta cu glas normal. Toţi pălăvrăgeau în gura mare, de-ai fi zis că

nici nu-şi ascultă interlocutorii. Văzând această plăcută ambianţă, stăturăm câteva clipe în pragul cârciumii, ca să ne mai obişnuim ochii cu fumul şi să ajungem a deosebi persoanele şi lucrurile. În cele din urmă, constatarăm că există două încăperi, una spaţioasă pentru clienţii de rând, şi alta mai mică pentru oamenii mai cu vază — fapt nu numai neobişnuit în America, dar şi primejdios, dacă avem în vedere că nici un cetăţean al statelor libere n-ar fi admis vreo discriminare socială sau morală în dauna lui.

Cum în sala din faţă toate locurile erau ocupate, ne îndreptarăm spre încăperea din fund, fără să ne bage nimeni în seamă. Acolo găsirăm două scaune libere la o masă. Lepădarăm şeile într-un ungher şi luarăm loc. La masa cu pricina mai şedeau câţiva bărbaţi, care beau bere şi discutau între ei. Ne priviră scurt, pătrunzător şi schimbară brusc vorba, fapt pe care îl sesizai după oarecare semne ale lor de stânjeneală. Doi dintre comeseni semănau leit unul cu altul. Se vedea cât de colo că sunt tată şi fiu. Erau înalţi, viguroşi, cu trăsături puternic conturate, cu mâini mari şi grele — mărturii ale unei munci aspre, sârguincioase. Păreau în fond nişte oameni blajini, dar care tocmai trecuseră printr-un moment de enervare, ca şi când ar fi discutat un subiect neplăcut.

De altfel, se şi mutară puţin mai încolo, sugerându-ne cu discreţie că n-au poftă să intre în vorbă cu noi.

— Staţi pe loc, domnilor! li se adresă Old Death. N-o să vă devorăm, deşi de azi-dimineaţă n-am pus mai nimic în gură. Se găseşte pe-aici ceva de mestecat care să nu cadă prea greu la maţe?

Cel pe care îl bănuiam a fi tatăl tânărului clipi din ochiul stâng şi răspunse vesel:

— În ce priveşte integritatea persoanelor noastre, *sir,* cred că ne-am apăra niţel înainte de a fi înghiţiţi. De altfel, sunteţi leit Old Death. Sper că nu vă supără comparaţia.

— Old Death? Ăsta cine-o mai fi? exclamă prietenul meu, făcând o mutră cât se poate de mirată.

— În tot cazul, e un tip mai acătării ca dumneavoastră, un *westman*, un cercetaş cu mare faimă. Într-o lună de zile omul acela înfruntă mai multe primejdii decât alţii în toată viaţa lor. Băiatul meu, Will, îl ştie la faţă, l-a văzut.

„Băiatul” număra de bună seamă vreo douăzeci şi şase de ani. Avea faţa bronzată şi făcea impresia unui ins gata să se încaiere cu o duzină de adversari. Old Death îl privi pieziş şi-l descusu pe bătrân:

— Ziceţi că l-a văzut? Când?

— În şaizeci şi doi, dincolo, în Arkansas, puţin înaintea bătăliei de la Pea Ridge. Dar dumneavoastră probabil că nici n-aţi auzit de această bătălie.

— De ce nu? Am pribegit nu o dată prin Arkansas şi cred că atunci mă aflam chiar în apropiere de Pea Ridge.

— Şi de partea cui eraţi, dacă-mi permiteţi întrebarea? Împrejurările sunt aşa fel, încât nu strică să ştii ce hram poartă persoana cu care stai la aceeaşi masă.

— Nu vă faceţi griji, master! Sper că nu sunteţi partizanul sclavagiştilor bătuţi. Or, în acest caz, sunt cu totul de părerea dumneavoastră...

— Atunci fiţi binevenit! Dar să revenim la Arkansas şi la Old Death. Ştiţi, probabil, că acest stat, când a izbucnit războiul civil, înclina să treacă de partea Uniunii. Pe neaşteptate, însă, lucrurile s-au schimbat. Mulţi oameni destoinici, care priveau cu oroare sclavajul şi purtarea aristocraţiei sudice, s-au strâns laolaltă, declarându-se împotriva secesiunii. Totuşi, forţele conservatoare, printre care şi acei baroni din Sud, au pus mâna pe cârmă. Elementele cu judecata sănătoasă au fost intimidate şi astfel Arkansas se alătură Sudului. Fireşte că faptul acesta a provocat mare amărăciune. Dar pentru moment nu era nimic de făcut. Oamenii au fost nevoiţi să rabde şi să privească neputincioşi cum ţara aceea frumoasă,

mai ales în partea ei de miazănoapte, ora pustiită de război. Eu locuiam pe atunci la Missouri, la Poplar Bluff, aproape de graniţa cu Arkansas. Băiatul meu, aci de faţă, s-a înrolat, bineînţeles, într-unui din regimentele unioniste care intenţionau să vină în ajutorul celor din Arkansas. O coloană, din care făcea parte şi Will, a fost trimisă în recunoaştere peste graniţă. Acolo a dat peste un număr covârşitor de trupe inamice şi, după o luptă eroică, ai noştri au fost înfrânţi.

— Vasăzică, au căzut prizonieri? Îmi închipui că nu le-a mers tocmai bine. Se ştie cum se purtau statele din Sud cu prizonierii. Dintr-o sută de oameni, pe puţin optzeci mureau din cauza tratamentului inuman. Dar de împuşcat nu-i prea împuşcau.

— Oho! Aici vă înşelaţi amarnic. Băieţii noştri s-au ţinut tare, au consumat toată muniţia şi s-au bătut apoi corp la corp, provocând secesioniştilor pierderi grele. Aceştia, furioşi, erau gata să se răzbune pe prizonieri şi să-i măcelărească. Will, singurul meu fecior, se afla în mare primejdie. Şi dacă-l vedeţi aici întreg şi teafăr, pentru asta numai Old Death merită mulţumiri.

— Cum aşa, master? Mă faceţi din ce în ce mai curios. Te pomeneşti că cercetaşul acela va fi adus nişte trupe în ajutorul prizonierilor?

— Ar fi fost prea târziu. Până să sosească asemenea trupe, fiul meu s-ar fi prăpădit. Însă Old Death a procedat ca un *westman* care ştie ce şi cum. Adică, de unul singur, i-a eliberat pe toţi prizonierii.

— Grozav! Asta zic şi eu lovitură!

— Şi ce lovitură! S-a târât pe burtă până în lagăr, cum fac indienii. Era seară şi-i venise în ajutor şi o ploaie torenţială, care stinsese toate focurile. Se înţelege că vreo câteva santinele i-au simţit vârful cuţitului. Altfel nu se putea. Secesioniştii se aflau într-o fermă, un batalion întreg. Ofiţerii ocupaseră camerele de locuit, iar trupa se adăpostise la

întâmplare. Pe prizonieri, vreo douăzeci la număr, îi îngrămădiseră într-o şandrama unde era instalat teascul de zahăr, păzit de patru santinele, câte una pe fiecare latură a clădirii. Chiar în dimineaţa următoare, sărmanii băieţi aveau să fie puşi la zid. În timpul nopţii, însă, după schimbarea santinelelor, prizonierii auziră un zgomot pe acoperiş. Nu era ropotul ploii, era un alt fel de zgomot. Stătură liniştiţi şi traseră cu urechea. Deodată, o trosnitură. Şindrila cedă şi cineva tot lărgea spărtura, până ce ploaia năvăli peste teasc. Timp de zece minute nu se mai auzi nimic. Dar pe urmă necunoscutul slobozi prin spărtură trunchiul unui copac tânăr, cioturos şi destul de rezistent ca să suporte greutatea unui om. Pe acest trunchi se caţărară prizonierii până pe acoperişul nu prea înalt al şandramalei şi de acolo se lăsară în jos, pe pământ. Afară, cele patru santinele din schimb zăceau în nesimţire. Băieţii le luară armele şi, cu multă dibăcie, salvatorul îi scoase dincolo de lagăr, în drumul ce duce la frontieră şi pe care-l cunoşteau cu toţii. Abia aici aflară ei că omul care îşi riscase viaţa ca să-i salveze era Old Death, cercetaşul.

— Şi i-a însoţit mai departe? se prefăcu a nu şti Old Death.

— Nu. Spunea că-l aşteaptă nişte treburi urgente şi se mistui repede în bezna nopţii ploioase. Băieţii nici nu apucaseră măcar să-i mulţumească şi să-i reţină trăsăturile feţei. Era un întuneric de nu se vedea om cu om. Will al meu abia de-i ghici statura înaltă şi deşirată. Dar pe parcurs a schimbat cu el câteva vorbe de care îşi aminteşte la perfecţie. Eh, de l-am întâlni odată pe acest Old Death! Ar şti şi el cum arată nişte oameni recunoscători!

— O fi ştiind el şi aşa. Îmi închipui că fiul dumneavoastră nu e singurul om cu care s-a întâlnit în viaţă. Dar spuneţi-mi, *sir*, nu cunoaşteţi cumva pe un anume master Lange din Missouri?

Celălalt îşi înălţă atent capul.

— Lange? îngână el. De ce vă interesează?

— Ne temeam că aici, la „Vulturul”, n-o să mai găsim loc şi ne-am informat la reprezentantul agenţiei de navigaţie dacă nu cunoaşte pe cineva care ne-ar putea găzdui, şi dânsul ni l-a recomandat pe master Lange, sfătuindu-ne totodată să ne referim la bunele lui oficii. De altfel, tot el ne-a trimis încoace, la restaurant.

Tatăl lui Will îşi trecu din nou privirea cercetătoare peste feţele noastre.

— Ei bine, *sir,* eu însumi sunt Lange. Pentru că ştiu cine v-a trimis şi păreţi nişte oameni cumsecade, îngăduiţi-mi să vă strâng mâna şi să vă spun bine aţi venit. Sper că nu-mi veţi înşela încrederea. Dar cine-i amicul dumneavoastră, că n-a scos o vorbuliţă până acum?

— Este un om cu studii înalte, venit pe aceste meleaguri.

— Dumneavoastră, cei din alte părţi ale lumii, credeţi că aici umblă câinii cu covrigi în coadă. Dar, mă rog, fiţi binevenit!

De astă dată, îmi întinse şi mie mâna. Old Death o întinse pentru a doua oară.

— Şi pentru că să vă dovedim că merităm încrederea, mă voi adresa fiului dumneavoastră care va depune mărturie în privinţa mea.

— Will?! întrebă mirat Lange.

— Chiar dânsul. Spuneaţi adineauri că a stat de vorbă cu Old Death şi că-şi aminteşte totul la perfecţie. N-ai vrea, tinere, să-mi povesteşti şi mie ce anume aţi discutat? Mă interesează grozav.

Will, căruia îi fusese adresată întrebarea, rosti cu însufleţire:

— Old Death păşea în fruntea noastră. Fusesem rănit la braţ de un glonţ şi mă durea foarte tare; nu aveam pansament, mâneca mi se lipise de rană. Tocmai treceam printr-un crâng şi Old Death stârni fără voie o creangă.

Aceasta îmi lovi braţul şi mă fulgeră o durere atât de vie, încât am ţipat şi...

— Şi bătrânul cercetaş v-a făcut măgar! îl întrerupse Old Death.

— De unde ştiţi? se minună Will.

Bătrânul continuă fără să-i răspundă:

— Şi atunci i-ai spus că eşti rănit la braţ şi că rana s-a inflamat, iar Old Death te-a sfătuit să-ţi moi mâneca în apă, ca să se dezlipească, şi să-ţi răcoreşti apoi rana cu zeamă de pătlagină, care înlătură pericolul cangrenei.

— Da, exact aşa! confirmă uimit tânărul Lange. Dar de unde ştiţi toate astea, *sir?*

— Mai întrebi? Doar eu sunt omul cu care ai stat atunci de vorbă. Tatăl dumitale găsea adineauri că semănăm leit, Old Death şi cu mine, şi uite că nu s-a înşelat.

— Adică... asta... cum s-ar spune... Sunteţi Old Death, izbucni Will în culmea bucuriei.

— Ho, băiete! Dacă e să se lase cu duioşii, apoi îmi revine mie, ca tată, primul drept şi prima datorie de a-l îmbrăţişa pe salvatorul tău. Numai că, deocamdată, trebuie să ne abţinem; nu uita unde ne aflăm şi câţi ochi ne pândesc. Prin urmare, stai la locul tău şi fii cuminte!

Şi, adresându-se lui Old Death, adăugă:

— Nu mi-o luaţi în nume de rău, *sir,* dar am temeiuri serioase. Aici, la noi, şi-a cam băgat dracul coada. Să nu vă îndoiţi de recunoştinţa mea, dar tocmai de aceea sunt obligat să evit tot ce v-ar pune în primejdie. După câte ştiu, lumea vă cunoaşte drept partizan al aboliţioniştilor. În timpul războiului, aţi pus la cale nişte acţiuni care v-au sporit faima şi au provocat grele pierderi celor din Sud. V-aţi ataşat unor unităţi din armata Nordului în calitate de călăuză şi cercetaş, conducându-le până în spatele duşmanilor, pe drumuri pe care nimeni altul nu s-ar fi încumetat. Iată de ce vă bucuraţi la noi de atâta preţuire. În schimb, cei din Sud v-au declarat

spion. Ştiţi, desigur, cum stau lucrurile. Dacă aţi cădea pe mâna unor secesionişti, v-aţi alege cu ştreangul.

— Ştiu totul, master Lange, şi puţin îmi pasă — ripostă cât se poate de calm Old Death. Ce-i drept, nu ţin cu tot dinadinsul să atârn în ştreang, dar am fost de repetate ori ameninţat cu spânzurătoarea, şi uite că mai sunt viu. Nu mai departe decât azi nişte *rowdy* plănuiau să ne spânzure pe amândoi de coşul vaporului şi n-au apucat să-şi realizeze opera.

Şi Old Death istorisi întâmplarea de pe vapor. După ce-l ascultă cu atenţie, bătrânul Lange comentă îngândurat:

— Căpitanul a procedat foarte curajos, dar s-a expus unei mari primejdii. Dânsul trebuie să rămână aici, în La Grange, până dimineaţa — iar huliganii pot sosi şi ei în cursul nopţii. Şi atunci, cu siguranţă că vor căuta să se răzbune. De altfel, şi dumneavoastră o puteţi păţi, chiar mai rău decât căpitanul.

— Da' de unde! Nu mă tem eu de câţiva, măgari! Am avut de-a face cu destui indivizi de teapa lor.

— Nu fiţi prea sigur, *sir!* Ăştia pot strânge aici destule ajutoare. De câtva timp se petrec la noi lucruri nu prea curate. Din toate părţile ne vin străini pe care nimeni nu-i cunoaşte; se adună prin locuri dosnice şi se tot sfătuiesc între ei. De afaceri nu e vorba, căci toată ziua umblă creanga pe străzi. Se vede că n-au nici o treabă. Acum şed dincolo şi urlă, şi cască nişte guri, de-ar încăpea ursul în ele. Au şi încercat să ne provoace. O vorbă să le fi răspuns, ar fi ieşit cu bătaie şi omor! De altfel, nu am nici un chef să mai stau mult aici; veţi fi având şi dumneavoastră nevoie de odihnă. Cu cina, însă, nu prea stăm pe roze. Eu sunt văduv şi duc, împreună cu feciorul, viaţă de holtei. Luăm masa la restaurant, îndeobeşte prânzul. Şi plus de asta, simţind că aici cam arde pământul sub picioare, ne-am vândut casa mai zilele trecute. Nu vreau să spun că nu-mi plac oamenii de prin partea locului. Sunt, ca orişiunde, mai răi sau mai buni. Dar urmările războiului mai

apasă greu asupra Nordului, iar dincoace, în Mexic, măcelul încă mai continuă. Noi, în Texas, ne aflăm tocmai la mijloc, şi cazanul s-a încins de-a binelea. Toate haimanalele năvălesc de peste graniţă şi asta îmi taie pofta să rămân aici. Am hotărât să-mi vând gospodăria şi să mă mut la fiica mea, căsătorită cu un om serios. Acolo îmi voi găsi un adăpost cumsecade. Am găsit cumpărător chiar aici, în localitate; i-a plăcut gospodăria şi, alaltăieri, mi-a şi achitat toată suma în bani peşin. Aşa că pot să plec când îmi convine. Mă mut în Mexic.

— Ce v-a apucat? sări Old Death.

— Pe mine?! De ce?

— Păi chiar dumneavoastră vă plângeaţi adineauri de Mexic. Ziceaţi că acolo mai continuă măcelul. Şi vreţi să vă aruncaţi în gura lupului!

— N-am altă cale, *sir.* De altminteri, nu peste tot în Mexic e aceeaşi situaţie. Unde mă duc eu, adică niţel dincolo de Chihuahua, războiul s-a stins. E adevărat că Juarez a fost nevoit să se retragă la El Paso, dar s-a descurcat repede şi i-a respins pe francezi spre miazăzi. Ceasurile lor sunt numărate. Soarta se va hotărî în jurul capitalei. Sus, în provinciile de la nord, cred că va fi linişte. Acolo ne aşteaptă o situaţie cât se poate de bună. Ginerele meu posedă o mină de argint: e foarte bogat. Locuieşte de mai bine de un an şi jumătate în Mexic şi, în ultima lui scrisoare, îmi aduce la cunoştinţă că „regele argintului”, adică el, a devenit tată şi că moştenitorul îşi reclamă cu energie bunicul. Spuneţi şi dumneavoastră, face să mai rămân aici? E vorba să fiu angajat la mină împreună cu Will... Aşadar, totul e în regulă şi nimic nu mă mai poate reţine Bunicul trebuie să stea lângă nepoţel; acolo îi e locul, nu aiurea. Dacă v-ar plăcea să ne însoţiţi, aş fi extrem de bucuros.

— Hm! cugetă Old Death. Nu glumiţi, *sir!* S-ar putea întâmpla şi asta.

— Zău? Aveţi de gând să plecaţi cu noi? Ar fi minunat! Bateţi palma, *sir!* Mergem împreună.

Şi ne întinse mâna.

— Uşurel, uşurel! râse Old Death. Cred că ne vom duce şi noi în Mexic, dar nu e încă sigur. Şi chiar dacă ar fi să ne hotărâm, nu se ştie dinainte pe care drum vom apuca.

— Dacă e numai pe-atâta, *sir,* atunci plec cu dumneavoastră pe unde voiţi! De aici toate drumurile duc la Chihuahua şi mi-e indiferent dacă ajung la destinaţie astăzi sau mâine. Sunt egoist şi îmi văd de interesul meu. Călătorind cu un w*estman* şi cercetaş ca dumneavoastră, mă asigur că ajung dincolo nevătămat, ceea ce, pe vremurile astea tulburi, nu e puţin lucru. Ce credeţi, *sir,* unde vă puteţi informa mai precis în legătură cu drumul?

— La un anume señor Cortesio. Poate că-l cunoaşteţi.

— Cum să nu-l cunosc! La Grange e atât de mic, încât toate pisicile se tutuiesc între ele. Aflaţi că tocmai acestui señor i-am vândut casa.

— Întâi de toate, mă interesează dacă e om de treabă sau lichea.

— Om de onoare, *sir.* Culoarea lui politică nu mă priveşte. Puţin îmi pasă dacă cineva preferă să fie condus de un împărat sau de un preşedinte de republică. Numai datoria să şi-o facă. Señor Cortesio are legături strânse cu cei de peste graniţă. Noaptea se adună la el tot felul de oameni; convoaie de catâri încărcaţi cu lăzi grele sunt dirijate spre Rio del Norte. Eu unul bănuiesc că e vorba de arme şi muniţii destinate partizanilor lui Juarez. Dar e posibil să plece şi voluntari de-ai noştri împotriva francezilor. În orice caz, omul lucrează din plin, ceea ce înseamnă că afacerea îşi merită riscul.

— Unde locuieşte? Aş vrea să-i vorbesc încă azi.

— Îl găsiţi pe la zece. Intenţionam să tratez ceva cu el şi mă poftise acasă pentru ora asta. Între timp, însă, lucrurile s-

au aranjat.

— Mai era cineva la dânsul când l-aţi vizitat ultima oară?

— Da. Erau doi bărbaţi, un tânăr şi altul mai în vârstă.

— Ştiţi cum îi cheamă? intervenii eu, curios.

— Am stat aproape o oră împreună şi am avut destul timp să le aflu numele. Tânărului îi zice Ohlert, iar celuilalt señor Gavilano. Acesta din urmă pare să fie an vechi cunoscut al lui Cortesio; vorbeau despre o întâlnire a lor de acum câţiva ani în capitala Mexicului.

— Gavilano? N-am auzit. N-o fi vreun nume nou de împrumut al lui Gibson? mă făcu atent Old Death.

Am scos fotografiile din buzunar şi le-am arătat fierarului. I-a recunoscut pe loc:

— Ăştia sunt, *sir.* Cel slab şi negricios ca un creol e señor Gavilano; celălalt e master Ohlert, care m-a pus de altfel în mare încurcătură. Mă tot întreba de nişte gentlemeni pe care nu i-am văzut de când trăiesc, de un negru, Othello, de o tânără din Orleans pe nume Ioana, care la început păştea oile şi apoi l-a însoţit pe rege în război, de o nefericită lady Maria Stuart, căreia i-au tăiat capul în Anglia, de un clopot pe care l-ar fi cântat Schiller[1] şi chiar de un domn poet Ludwig Uhland[2], care ar fi blestemat doi trubaduri, iar regina i-ar fi aruncat din balcon trandafirul ce-l purta la piept. Scotea la iveală o grămadă de nume, de poezii şi de poveşti, din care n-am reţinut decât cele ce vă spun. Mi se învârteau toate în cap ca roata morii. Acest master Ohlert pare să fie un om tare bun, dar aş face prinsoare că e niţel scrântit. Până la urmă a scos o hârtie şi mi-a citit din ea. Era vorba de nişte nopţi îngrozitoare, de ploaie şi stele, de negură şi veşnicie, de sânge, de un duh care cheamă mântuirea, de un diavol în creier şi de o duzină de şerpi, mă rog, tot lucruri învălmăşite,

---

[1] E vorba de poezia „Clopotele” a poetului german Schiller.

[2] Ludwig Uhland (1787–1862), poet şi istoric literar german, liberal-burghez, aparţinând romantismului târziu.

care nu se potrivesc între ele. Zău că nu ştiam ce să fac, să râd sau să plâng.

Nu mai încăpea îndoială: vorbise cu William Ohlert, iar escrocul de Gibson îşi schimbase iarăşi numele. Probabil că nici Gibson nu era numele lui autentic. Ticălosul era într-adevăr cam smead la faţă ca un creol; doar îl văzusem cu ochii mei. Poate că era chiar din Mexic şi îi chema Gavilano, nume sub care îl cunoscuse Cortesio. În limba spaniolă *gavilano* înseamnă uliu, ceea ce i se potrivea de minune.

Voiam să ştiu înainte de toate ce pretext folosise escrocul ca să-l aducă pe William încoace. Trebuie să fi născocit ceva foarte ispititor pentru tânărul monoman, ceva în legătură cu ideea ce-l obseda de a scrie o dramă despre un poet nebun. Poate că Ohlert i-a vorbit fierarului şi despre această chestiune. Întrebai, deci:

— În ce limbă v-aţi întreţinut cu Ohlert?

— În germană. Stăruia foarte mult asupra unei tragedii pe care voia s-o scrie. Cică era nevoie să treacă el însuşi prin toate întâmplările ce urma să le povestească.

— De necrezut!

— De ce adică de necrezut, *sir?* Ţicneala constă tocmai în faptul că te urmăresc nişte gânduri care nici nu i-ar trece prin cap unui ora sănătos. La fiecare trei vorbe pomenea de o señorita Felisa Perilla, pe care, cică, o va răpi cu ajutorul prietenului său.

— Ei, asta e într-adevăr nebunie! Dacă omul şi-a vârât în cap că trebuie să trăiască aievea tragedia eroilor săi, atunci e cazul să fie împiedicat. Sper că se mai află aici, în La Grange!

— Nu. A plecat ieri, împreună cu señor Cortesio, la ferma lui Hopkins. De acolo, ia drumul spre Rio Grande.

— Neplăcută afacere, foarte neplăcută! Trebuie să mergem pe urmele sale. Dacă se poate, încă azi. Ştiţi cumva unde ne putem face rost de nişte cai buni?

— Chiar la señor Cortesio. Are în permanenţă cai pregătiţi

pentru oamenii ce urmează să treacă la Juarez. Dar nu v-aş sfătui să porniţi noaptea. Nu cunoaşteţi drumul şi aţi avea nevoie de o călăuză greu de găsit la ora asta.

— Totuşi, poate găsim. Să facem pe dracu-n patru şi să nu mai întârziem. Mai întâi, să vorbim cu Cortesio. A trecut de zece, trebuie să se fi întors acasă. V-aş ruga să ne arătaţi locuinţa lui.

— Cum doriţi, *sir,* cu plăcere.

Când să ne ridicăm de pe scaune, auzirăm tropot de copite în faţa localului şi, după câteva momente, apărură noi clienţi. Spre mirarea mea şi, desigur, cu destulă nelinişte, recunoscui în acei oameni vreo nouă sau zece din indivizii cărora căpitanul vasului le oferise plăcuta ocazie de a se „salva” pe mal. Păreau să-i cunoască pe ceilalţi cheflii, care îi salutară zgomotos. Din schimbul lor de cuvinte aflarăm că erau aşteptaţi. Cum toată lumea îi asalta cu întrebări, nici nu avură când să ne bage în seamă, ceea ce, fireşte, ne convenea foarte mult. Nu doream de fel să le atragem atenţia asupra noastră. Rămaserăm deocamdată tot la masa lui Lange. Ca să ieşim, ar fi trebuit să trecem pe lângă ei şi, fără îndoială, am fi fost provocaţi. Aflând cine sunt indivizii, bătrânul Lange împinse uşa ce ne despărţea de odaia cea mare, lăsând-o numai niţel crăpată, cât să putem auzi discuţia lor. Ca o măsură de precauţie în plus, schimbarăm între noi locurile; eu mă aşezai cu spatele spre odaia vecină.

— E mai bine să nu vă vadă la faţă — sublinie fierarul. Las' că nici până acum atmosfera nu era prea simpatică pentru noi; dar dacă ăştia vă observă şi pe dumneavoastră, „spionii”, atunci scandalul e gata.

— Toate bune — răspunse Old Death — numai că nu ne prea convine să stăm aici până după plecarea lor! Trebuie să ajungem cât mai repede la Cortesio.

— O facem şi pe asta, *sir.* Vă arăt eu o ieşire dosnică.

Old Death îşi roti ochii prin încăpere, apoi întrebă:

— Cum aşa? Nu văd altă ieşire decât prin odaia din faţă.

— Pe aici — lămuri Lange, arătând fereastra. Pe aici o să ieşim mai comod.

— Vorbiţi serios? se miră bătrânul cercetaş. Sau v-aţi speriat chiar de-a binelea? S-o ştergem englezeşte? Dar ce suntem noi, şoareci care dispar în găuri de frica pisicii? Ne-am face de râs!

— Eu nu prea ştiu ce-i frica. Totuşi, ţin minte zicala din bătrâni cum că fuga-i ruşinoasă, dar sănătoasă. Na e vorba de teamă, ci de prevedere. Gaşca de dincolo ne întrece de zece ori ca număr. Derbedeii sunt dezlănţuiţi, porniţi pe scandal, ne-ar bara trecerea. Şi cum nici eu, nici dumneavoastră nu ne-am lăsa călcaţi pa coadă, ar ieşi o scărmăneală cumplită. Mă descurc eu, nu-i vorbă, şi cu o liotă întreagă, dacă e pe bătaie, pe pumni, pe ciomăgeală. Nu uitaţi că sunt fierar şi ştiu să izbesc cu ciocanul în moalele capului. Dar pistolul e o armă perfidă. Orice sfrijit şi laş te poate ucide cu un glonţ cât un bob de mazăre, chiar dacă ai fi cel mai curajos dintre uriaşi. De aceea, e mult mai înţelept s-o ştergem pe fereastră şi să-i lăsăm cu buzele umflate...

Mă gândeam în sinea mea că omul acesta cumpănit judecă bine. Şi Old Death recunoscu, după o scurtă pauză:

— În sfârşit, ideea nu e dintre cele mai proaste. Accept propunerea. Sunt gata să-mi strecor prin fereastră lăboaiele cu toate anexele lor. I-auzi cum mai zbiară păcătoşii! Cred că istorisesc păţania de pe vapor.

Aşa era. Noii veniţi vorbeau de călătoria lor, de Old Death, de Winnetou, de mine, de căpitan şi de stratagema lui. Numai că nu erau încă hotărâţi asupra modului cum aveau să se răzbune. Cei şase *rowdy* şi unii partizani de-ai lor voiseră să aştepte pe mal întoarcerea vaporului, în schimb, alţii se opuseseră acestui plan.

— Doar nu era să stăm acolo până la paştele-cailor — explică unul dintre aceştia. Trebuia să venim încoace. Eram

aşteptaţi. Noroc că am găsit în apropiere o fermă şi am luat caii cu împrumut.

— Cu împrumut? râse altul.

— Da, în felul nostru, fireşte. Dar erau prea puţini. Am fost nevoiţi să călărim câte doi pe un cal. Mai târziu s-au îndreptat lucrurile. Am dat şi de alte ferme, aşa că, până la urmă, ne-am putut cocoţa fiecare pe gloaba lui.

Un hohot general salută isprava cu furtul cailor. Apoi povestitorul schimbă vorba:

— Şi aici? E totul în regulă? I-aţi găsit pe...?

— Găsit.

— Şi hainele?

— Am adus două lăzi pline; cred că e de ajuns.

— Va fi o plăcere! Dar şi spionii aceia, şi căpitanul trebuie să-şi primească porţia. Vasul a acostat aici pentru noapte, deci căpitanul va fi uşor de găsit. De altfel, nici dibuirea celor doi spioni şi a indianului nu ne va cere prea mult timp. Îi recunoşti de la o poştă. Unul poartă costum nou de vânătoare. Umblă amândoi pe jos, n-au cai, însă duc câte o şa în spinare.

— Câte o şa? răsună un glas entuziast. N-or fi ăia doi care au intrat adineauri şi...?

Restul nu se mai auzi. Discuţia continuă aproape în şoaptă.

— Domnilor — constată fierarul Lange — e cazul s-o luăm din loc. În câteva minute haimanalele vor veni peste noi. Ieşiţi mai întâi dumneavoastră. Şeile vi le dăm prin geam.

Omul avea dreptate. Fără nici o jenă, mă grăbii să sar afară; Old Death mă urmă. Apoi Lange şi fiul său ne dădură lucrurile, sărind şi ei pe fereastră.

Ne găseam în faţa clădirii, într-o grădiniţă împrejmuită cu un gard. Păşirăm peste el şi numaidecât observarăm că şi ceilalţi cetăţeni care şezuseră în odăiţa din fund se strecoară afară pe fereastră. Probabil că nici ei nu se aşteptaseră la un tratament prea amabil din partea secesioniştilor, preferând să

ne urmeze exemplul.

— Ai-ai — se bucură Lange — ce mai guri or să caşte dumnealor când vor constata că păsărelele au zburat din colivie! Le-am făcut-o, pe onoarea mea!

— Totuşi, mare ruşine! bombăni Old Death. Parcă-mi şi sună în urechi râsul şi batjocurile lor!

— Lăsaţi-i să se veselească acum! Cine râde la urmă râde mai bine. Vor mai fi ocazii să vă dovedesc că nu mă tem de ei, dar păruiala în cârciumă nu-mi convine.

Cei doi fierari stăruiră să ne ducă ei şeile; nu înţelegeau ca musafirii lor să care asemenea poveri.

După puţin, ne oprirăm între două case. Uşa din stânga era învăluită în beznă; dincolo mijea lumină prin crăpătura oblonului.

— Señor Cortesio s-a întors — constată Lange. Casa de colo, unde se vede lumină, e a lui. Bateţi în uşă şi vă va deschide. După ce terminaţi discuţia, veniţi dincoace, la noi, şi bateţi la geamul de lângă uşă. Până atunci vă pregătim o gustare.

Plecară spre casa lor, iar Old Death şi cu mine o cotirăm la dreapta. La primul nostru semnal uşa se crăpă puţin şi cineva întrebă:

— Acolo cine?

— Doi prieteni — răspunse Old Death. Señor Cortesio e acasă?

— Ce dorim de la señor?

După vorbă, omul de la uşă părea să fie un negru.

— Am venit în legătură cu o afacere.

— Ce fel de afacere? Spune, altfel nu intră.

— Ne-a trimis master Lange.

— Massa Lange? Atunci bun. Putem intra. Stai puţin!

Închise uşa, dar reveni în scurt timp:

— Poftim, intră! Señor spune vrea vorbit cu străini.

Printr-un coridor îngust păşirăm într-o mică încăpere care

putea fi odaia de lucru. Un birou-pupitru, o masă şi câteva scaune de lemn alcătuiau mobilierul. Lângă pupitru, privind spre uşă, stătea un bărbat înalt şi uscăţiv. Se vedea cât de colo că e spaniol.

— *Buenos tardes!* Bună seara! răspunse el politicos la salutul nostru. V-a trimis señor Lange? Pot să ştiu ce vă aduce la mine, señores?

Eram curios ce va răspunde Old Death. Îmi spusese încă de afară să las convorbirea pe seama lui.

— Ar putea să fie o afacere, sau, eventual, numai o informaţie, señor. Nici noi nu ştim încă precis — spuse bătrânul.

— Vom vedea. Luaţi loc şi serviţi câte un *cigarillo*.

Ne întinse tabachera cu ţigări şi scapără bricheta. Nu-l puturăm refuza. Un mexican nu concepe o discuţie, mai ales una de afaceri, fără fum de ţigară. Old Death, căruia o priză de tabac i-ar fi fost înzecit mai plăcută decât cea mai fină havană, trase din acel *cigarillo* subţire şi-l dădu gata din câteva fumuri. Eu, în schimb, fumam mai pe îndelete.

— De fapt, ceea ce ne aduce aici — începu Old Death — nu prezintă cine ştie ce importanţă. Am ales această oră târzie numai pentru că mai devreme nu eraţi de găsit şi nu ne-ar fi convenit să amânăm vizita noastră până mâine. Situaţia de aici nu ne îmbie la un popas mai lung. Avem intenţia să trecem în Mexic şi să ne punem la dispoziţia lui Juarez. Bineînţeles că aşa ceva nu se face fără măsuri prealabile. Trebuie să ne asigurăm întrucâtva că vom fi primiţi cu bunăvoinţă. De aceea am luat unele informaţii discrete şi astfel am aflat că aici, în La Grange, se fac recrutări. Ne-a fost pomenit numele dumneavoastră, señor, şi de aceea am ţinut să vă vedem.. Poate aveţi amabilitatea să ne spuneţi dacă ne aflăm pe drumul cel bun.

Mexicanul nu răspunse imediat. Ne cântări o vreme şi ochii lui parcă se opriră cu satisfacţie asupra mea; eram tânăr şi

voinic. Old Death trebuie să-i fi plăcut mai puţin. Trupul lui costeliv, aplecat, nu părea să reziste la mari eforturi. În cele din urmă, Cortesio întrebă:

— Cine v-a indicat numele meu, señor?

— Un bărbat cu care ne-am întâlnit pe vapor — minţi Old Death. Am dat apoi, din întâmplare, peste master Lange, care ne-a informat că nu vă putem găsi acasă înainte de ora zece. Noi suntem din Nord şi am luptat împotriva Sudului. Avem, aşadar, destulă experienţă militară ca să putem fi de folos domnului preşedinte al Mexicului.

— Hm! Toate-s bune, señor, dar vă spun cinstit că nu-mi faceţi impresia unui om care ar putea înfrunta greutăţile şi privaţiunile ce vă aşteaptă.

— Aţi vorbit foarte sincer, señor — zâmbi Old Death. Cred însă că ar fi suficient să-mi spun numele pentru a vă convinge că sunt cât se poate de apt pentru o asemenea sarcină. Mi se spune îndeobşte Old Death.

— Old Death! exclamă surprins Cortesio. E posibil? Sunteţi într-adevăr faimosul cercetaş care le-a dat atâta de furcă celor din Sud?

— Eu sunt. Mă puteţi recunoaşte după fizionomie.

— Desigur, desigur, señor! Eu sunt, în general, foarte prudent. Nimeni dinafară nu trebuie să afle că fac recrutări pentru Juarez; mai ales acum mă păzesc înzecit. Totuşi, în cazul lui Old Death, nu văd de ce m-aş ţine în rezervă. De aceea, vă răspund sincer că aţi fost îndreptaţi pe calea cea bună. Sunt bucuros să vă recrutez imediat; vă pot asigura chiar un rang corespunzător; un om ca Old Death trebuie, fireşte, apreciat la valoarea lui; doar nu-l vom înrola ca ostaş de rând!

— Sper şi eu, señor. Iar în ce-l priveşte pe tovarăşul meu, chiar dacă pentru început va fi simplu soldat, sunt sigur că va avansa rapid. În ciuda tinereţii sale, a ajuns printre aboliţionişti la rangul de căpitan. Numele, Müller, nu spune

mult, dar e foarte probabil că aţi auzit de el. A luptat sub comanda lui Sheridan şi, în calitate de sublocotenent, a condus primul eşalon al avangărzii în faimosul marş peste Missionary-Ridge. Ştiţi, desigur, ce acţiuni temerare s-au întreprins atunci. Müller era foarte apreciat de Sheridan, care îl folosea în cele mai teribile misiuni. Dânsul e una şi aceeaşi persoană cu mult lăudatul ofiţer de cavalerie care, în sângeroasa şi decisiva bătălie de la Five-Forks, l-a eliberat din captivitate pe generalul Sheridan. Iată de ce cred, señor, că nu faceţi o achiziţie proastă.

Bătrânul minţea de îngheţau apele. Dar puteam oare l să-l dau de gol? Simţeam că, de ruşine, mi se urcă tot sângele în obraz; în schimb, bravul Cortesio interpretă îmbujorarea mea drept dovadă de modestie. Îmi strânse mâna şi, minţind la rându-i, ca un reporter de fapte senzaţionale, rosti:

— Lauda meritată nu trebuie să vă indispună, señor Müller. Am auzit şi eu de numele şi de isprăvile dumneavoastră. Vă urez din inimă bun venit printre noi. Bineînţeles că veţi fi înrolat ca ofiţer. Vă pot pune de pe acum la dispoziţie o sumă de bani pentru procurarea celor necesare.

Old Death era gata să accepte. I-o citeam pe faţă. De aceea, mă grăbii să intervin:

— Mulţumim, señor. N-avem de gând să ne echipăm pe socoteala dumneavoastră. Ceea ce ne trebuie la început sunt doi cai. Am fi bucuroşi dacă ne-aţi putea servi. Dar fără harnaşament; îl avem pe-al nostru.

— Perfect. Vă pot oferi nişte cai foarte buni; iar dacă vreţi numaidecât să-i plătiţi, poftim, vi-i dau la preţul de cost. Mâine dimineaţă mergem la grajduri şi vă arăt exemplarele. Sunt cei mai buni cai din câţi posed. Cum staţi cu cazarea?

— Suntem invitaţi la master Lange.

— Excelent! Altminteri, v-aş fi poftit să dormiţi aici, deşi locuinţa mea e cam strâmtă. Ce părere aveţi: să aranjăm restul chiar acum, sau lăsăm pe mâine dimineaţă?

— Mai bine acum — răspunse Old Death. Ce formalităţi se cer?

— Deocamdată, nici una. Având în vedere că vă echipaţi din fondurile dumneavoastră, veţi depune doar jurământul şi veţi pleca să vă preluaţi funcţiile. Tot ce rămâne de făcut e să vă procur legitimaţii şi să vă dau o scrisoare de recomandaţie care să vă asigure acordarea gradului corespunzător. Fireşte că e mai bine să vă întocmesc deîndată aceste acte. Aici nu se ştie niciodată ce aduce clipa următoare. Îngăduiţi-mi, deci, un sfert de ceas. Voi aranja totul repede. Serviţi-vă cu *cigarillos*. Am şi o băuturică din care nu prea dau la nimeni. Păcat că e numai o singură sticlă!

Ne oferi ţigări şi aduse o sticlă de vin. Apoi luă loc la pupitru şi se apucă de scris. Old Death îmi făcu discret cu ochiul; era cât se poate de satisfăcut. Îşi umplu paharul şi, închinând în sănătatea gazdei, îl dădu pe gât. Eu, însă, nu eram nici pe departe atât de mulţumit, deoarece nu se pomenise nimic în legătură cu cei doi oameni pe care-i căutam. Îi atrasei atenţia, în şoaptă, bătrânului. El făcu un gest care voia să însemne că n-a uitat problema şi că are el grijă.

Într-un sfert de ceas, Old Death goli de unul singur sticla, iar Cortesio termină de scris. Înainte de a sigila plicul, ne citi scrisorile de recomandaţie, care nu puteau decât să ne măgulească. Apoi completă patru legitimaţii, dându-ne fiecăruia câte două. Spre marea mea surpriză, observai că sunt paşapoarte: unul tipărit în franceză, altul în spaniolă. Primul purta semnătura lui Bazaine[1], iar celălalt a lui Juarez. Înţelegându-mi, probabil, mirarea, Cortesio zâmbi cu o satisfacţie rău ascunsă:

— Vedeţi, señor, că suntem în măsură să prevenim orice eventual incident! Cum am ajuns în posesia formularelor

[1] Achille Bazaine (1811–1888), mareşal francez, comandant al armatei franceze in timpul intervenţiei din Mexic din anii 1862–87.

franceze e, desigur, secretul meu. Nu se ştie ce se mai întâmplă pe drum; de aceea e bine să fiţi înarmaţi pentru orice împrejurare. Altor persoane aş ezita să le încredinţez asemenea legitimaţii duble. Le acordăm numai în cazuri cu totul excepţionale; de altfel, cei care pleacă de aici însoţiţi de militari nu primesc nici un fel de act.

Old Death se folosi, în sfârşit, de prilej ca să atace chestiunea care mă interesa atât de mult:

— Când au trecut ultimii oameni dincolo?

— Ieri. Am condus personal un grup de treizeci de recruţi până la ferma lui Hopkins. Se aflau printre ei şi doi señores civili.

— Ah, transportaţi şi civili? făcu Old Death pe miratul.

— Nu. Ar fi să ne complicăm existenţa. Ieri am făcut o excepţie, fiindcă unul din aceşti domni e o veche cunoştinţă a mea. Aşadar, veţi avea cai cumsecade; dacă porniţi mâine în zori, puteţi ajunge eşalonul încă înainte de Rio Grande.

— În ce punct urmează să treacă apa?

— Ei se îndreaptă spre trecătoarea Eagle. Dar pentru ca acolo să nu fie observaţi, vor coti mai spre nord. Între Rio Nuertes şi Rio Grande vor apuca pe drumul de catâri ce vine de la San Antonio, vor depăşi fortul Inge, care de asemenea trebuie ocolit şi, între cei doi afluenţi, La Moras şi Moral, vor traversa Rio Grande într-un loc uşor de trecut, pe care-l ştiu numai călăuzele noastre. De acolo vor continua drumul spre vest, pentru a ajunge, prin Baya, Cruces, San Vinzente, Tabal şi San Carlos, în oraşul Chihuahua.

Toate aceste denumiri mie îmi sunau ca din altă lume. În schimb, Old Death aproba din cap şi le repeta cu glas tare, de parc-ar fi cunoscut regiunea ca în palmă. Apoi zise:

— Dacă avem într-adevăr cai buni, îi ajungem sigur din urmă; ai lor pesemne că nu-s prea grozavi. Dar ni se va îngădui oare să ne alăturăm eşalonului?

Cortesio îi dădu toate asigurările că vom fi primiţi. Totuşi,

Old Death stărui:

— Mă întreb dacă domnii aceia doi, adică civilii de care vorbeaţi, vor fi şi ei de acord...

— Cum să nu fie? De altminteri, ei n-au nici an cuvânt de spus; să fie bucuroşi că au ocazia să se deplaseze sub ocrotirea detaşamentului. În orice caz, vă recomand să-i trataţi ca pe nişte gentlemeni. Pe unul din ei, Gavilano, mexican de origine, îl cunosc mai demult. Am petrecut cu el destule ceasuri plăcute în capitală. Are o soră mai tânără care suceşte capul tuturor seniorilor ce-i ies în cale.

— Probabil că e şi dânsul bărbat frumos!

— Nu, nu seamănă deloc între ei. De fapt, e sora lui vitregă. O cheamă Felisa Perillo şi, fiind o *cantora*, o cântăreaţă, şi pe deasupra balerină de talent, s-a bucurat de acces în cea mai bună societate. Pe urmă, însă, a dispărut şi am aflat abia acum de la fratele ei că locuieşte în împrejurimile oraşului Chihuahua. Mai mult n-a ştiut să-mi spună; urmează să se informeze mai amănunţit de soarta ei la faţa locului.

— Îmi permiteţi să vă întreb cu ce s-a ocupat sau se ocupă acest señor?

— E poet.

Old Death făcu o mutră ciudată, frizând dispreţul, încât Cortesio ţinu să adauge:

— Señor Gavilano scrie numai din pasiune. Posedând o avere frumoasă, el nu urmăreşte nici un câştig cu versurile sale.

— Atunci, fireşte că merită să fie invidiat.

— Ei, da, tocmai invidia şi multele intrigi ţesute în jurul lui l-au silit la un moment dat să-şi părăsească ţara. Acum se întoarce împreună cu un yankeu care vrea să cunoască Mexicul şi să se introducă în tainele poeziei. Vor să înfiinţeze în capitală un teatru.

— Din parte-mi, le doresc mult succes! Vasăzică, Gavilano ştia că vă aflaţi în La Grange?

— Da' de unde! Eram întâmplător în port, când a acostat vaporul pentru a da posibilitate pasagerilor să înnopteze în oraş. L-am recunoscut numaidecât şi, fireşte, l-am invitat să tragă la mine împreună cu tânărul american. Din una-n alta, am înţeles că voiau să plece la Austin şi să treacă frontiera. Ei, şi atunci le-am oferit prilejul cel mai sigur şi mai rapid ca să ajungă dincolo. Ştiţi doar că pentru un străin nu e recomandabil să zăbovească prea mult aici, mai ales dacă nu colaborează cu sudiştii. În Texas îşi fac de cap o mulţime de pescuitori în apă tulbure, apăruţi nu se ştie de unde şi cu ce scop, indivizi fără căpătâi şi certaţi cu legile. Din toate părţile sosesc ştiri despre acte de violenţă, asasinate, atacuri mişeleşti, ale căror pricini nimeni nu le ştie. Făptaşii dispar fără urmă, iar poliţia se dovedeşte neputincioasă.

— Nu cumva e vorba de Ku-klux-klan? întrebă Old Death.

— Mulţi şi-au pus aceeaşi întrebare. De curând s-au descoperit unele fapte care par să confirme că avem de-a face cu această bandă. Alaltăieri, s-au găsit la Hallesville două cadavre de care era prinsă cu bolduri câte o etichetă cu inscripţia „câini yankei”. Dincolo de Shelby, o familie întreagă a fost omorâtă prin biciuire, fiindcă tatăl luptase sub comanda generalului Grant. Iar astăzi am aflat că lângă Lyons s-a găsit o cagulă neagră pe care sunt cusute două şopârle din stofă albă.

— Mii de trăsnete! Chiar aşa arată măştile pe care le poartă banditii din Ku-klux-klan!

— Da, îşi camuflează chipul sub nişte cagule negre, împodobite cu tot felul de figuri. Se pare că acestea diferă de la om la om, pentru ca indivizii să se recunoască fără a se şti pe nume.

— E de aşteptat ca banda să se dezlănţuie şi aici. Păziţi-vă, don Cortesio! Vor veni cu siguranţă. Mai întâi au fost, vasăzică, la Hallesville, apoi s-a găsit o cagulă la Lyons. După câte ştiu, această din urmă localitate e mult mai aproape de

La Grange decât prima.

— Într-adevăr, señor, aşa e. Voi avea grijă să ferec bine uşile şi obloanele de la ferestre. Puştile am să le ţin în permanenţă încărcate.

— Foarte bine. Indivizii ăştia nu trebuie menajaţi; nici ei nu cruţă pe nimeni. Cine contează pe omenia lor şi li se predă de bunăvoie, acela se înşală rău de tot. Eu, unul, n-aş discuta cu ei decât prin ţeava puştii. De altfel, se pare că nici în cârciuma de aici lucrurile nu stau prea bine: am văzut acolo nişte tipi de la care te poţi aştepta la surprize. Aţi face bine să ştergeţi orice semn care ar dovedi apartenenţa dumneavoastră la cauza lui Juarez. Luaţi imediat măsuri serioase! Mai bine prudenţă, chiar şi exagerată, decât să vă expuneţi biciului şi gloanţelor. Ei, mi se pare că am terminat. Ne revedem mâine dimineaţă. Sau mai aveţi ceva de spus?

— Nu, señores. Pentru astăzi atât. Sunt bucuros că v-am cunoscut şi sper să aud despre dumneavoastră numai lucruri bune. Am convingerea că, dincolo, la Juarez, vă aşteaptă succesul şi că veţi avansa foarte repede.

Cu aceasta încheiarăm discuţia. Cortesio ne strânse prieteneşte mâinile şi ne despărţirăm. Pe când uşa se închidea în urma noastră şi ne îndreptam spre locuinţa lui Lange, nu mă putui reţine să nu-l înghiontesc pe bătrânul Death:

— Dar, master, i-aţi turnat la minciuni cu sacul, nu alta! Ce v-a apucat?

— Asta, hm, e cam greu s-o înţelegeţi, *sir!* S-ar fi putut, nu-i aşa, să ne refuze. De aceea m-am străduit să-i inspir cât mai mult interes pentru persoanele noastre.

— Şi eraţi gata-gata să-i luaţi şi banii! Ar fi fost curată escrocherie!

— Ei, nu exageraţi! De ce să nu-i primesc, când mi-i oferă din proprie iniţiativă?

— Fiindcă nu avem de gând să justificăm cu nimic

cheltuiala.

— Mă rog, poate că acuma nu avem de gând. Dar de unde ştiţi că nu se va ivi prilejul să servim într-adevăr cauza lui Juarez? S-ar putea să fim chiar obligaţi la aceasta în propriul nostru interes. Totuşi, nu contest că aveţi dreptate. Foarte bine că n-am acceptat banii. Am făcut impresie! Numai aşa ne-am ales cu paşapoartele şi cu scrisorile de recomandaţie. Dar lucrul cel mai important e că am aflat încotro se îndreaptă Gibson. Cunosc perfect drumul. Mâine pornim la prima oră şi sunt sigur că-l ajungem din urmă. Când ne va vedea documentele, şeful eşalonului n-o să ezite să ni-i predea pe amândoi.

Nici n-a mai fost nevoie să batem în geamul de lângă intrarea în casa lui Lange. Omul ne aştepta în prag şi ne pofti înăuntru. Cele trei ferestre erau camuflate cu scoarţe groase.

— Să nu vă mire perdelele, domnilor! zâmbi fierarul. Le-am pus dinadins. Şi vă rog, vorbiţi încet. Indivizii din Ku-klux-klan nu trebuie să afle că sunteţi aici.

— I-aţi zărit, cumva, pe derbedei?

— Am observat în orice caz nişte ţipi care ne dau târcoale. Pe când eraţi dincolo, la señor Cortesio, mă plictisisem în aşteptare şi am ieşit în faţa casei. Deodată, zăresc nişte umbre care se apropie pe furiş dinspre cârciumă. Trag uşa după mine, dar nu de tot, şi, privind prin crăpătură, văd trei inşi cum se opresc chiar în apropierea uşii. În ciuda întunericului, am observat că poartă pantaloni lungi, foarte largi, şi vestoane la fel de încăpătoare. Pe faţă au cagule negre cu nişte semne de culoare deschisă.

— Exact după moda Ku-klux-klanului.

— Exact! Doi inşi s-au oprit în faţa uşii, iar al treilea s-a strecurat până în dreptul ferestrei. S-a întors apoi către ceilalţi şi le-a comunicat că nu vede înăuntru decât un tânăr, probabil feciorul lui Lange, şi că bătrânul nu-i nicăieri, dar că masa e pregătită. Atunci altul a tras concluzia că ne vom

aşeza la cină şi pe urmă ne vom culca. Veniseră să dea ocol casei, să vadă pe unde-i mai lesne de pătruns. Apoi au dispărut după colţ. Când aţi sosit dumneavoastră, tocmai terminasem de camuflat ferestrele. Asta-i tot. Dar haide, să-i lăsăm naibii pe bandiţi! Doar n-o să uit din cauza lor că avem musafiri! Luaţi loc, mâncaţi, beţi! Nu-i decât o gustare de colonist pribeag, însă v-o ofer din toată inima. Despre cele ce ne aşteaptă putem discuta şi în timpul mesei..

— Se înţelege că n-o să vă părăsim la primejdie — făgădui Old Death. Unde-i fiul dumneavoastră?

— A plecat să-i aducă încoace pe câţiva prieteni de-ai mei, oameni de nădejde. Pe doi dintr-înşii îi cunoaşteţi: şedeau chiar la masa noastră, în restaurant.

— Cred că or să fie destul de atenţi şi or să intre neobservaţi. Ar fi bine să-i păcălim pe ku-klux-işti; să creadă că în casă nu sunteţi decât dumneavoastră şi fiul.

— Nici o grijă! Oamenii mei ştiu ce trebuie făcut; afară de asta, l-am instruit şi pe Will cum să procedeze.

Cina se compunea din pâine, şuncă şi bere. Numai ce ne aşezarăm la masă, că şi auzirăm schelălăit de câine cam la câteva case mai încolo.

— Asta-i semnalul! explică Lange, ridicându-se de pe scaun. Vin prietenii.

Ieşi din încăpere ca să deschidă uşa dinspre stradă. Apoi se întoarse împreună cu fiul său şi cu cinci bărbaţi înarmaţi cu puşti, pistoale şi cuţite. Fără a scoate o vorbă, se aşezară pe unde era loc. Tăcuţi, cercetară cu ochii dacă geamurile sunt bine camuflate. Erau nişte zdrahoni tot unul şi unul. Oameni de acţiune, nu palavragii. Printre ei se afla şi un bărbat în vârstă, cărunt, cu barba albă. Acesta nu-şi lua ochii de la Old Death. În sfârşit, rupse tăcerea şi se adresă acestuia:

— Iertare, master! Will m-a informat pe cine voi întâlni aici şi am fost peste măsură de bucuros, pentru că, dacă nu greşesc, noi doi ne-am mai văzut undeva.

— Se poate! răspunse cercetaşul. Am întâlnit în viaţă foarte mulţi oameni.

— Nu vă amintiţi de mine?

Old Death îl scrută o vreme şi răspunse nesigur:

— Parcă-parcă ne-am mai întâlnit undeva, dar nu-mi amintesc în ce împrejurare.

— Dincolo, în California, acum douăzeci de ani. În cartierul chinezesc. Nu vă amintiţi? Se juca tare şi se fuma opiu. Pierdusem toţi banii la cărţi, aproape o mie de dolari. Nu-mi rămăsese decât o singură monedă şi renunţasem să mai mizez cu ea. Gândeam să-mi cumpăr nişte opiu şi apoi să-mi zbor creierii. Eram un jucător pătimaş, ajuns la capătul puterilor. Atunci...

— Bine-bine! îi tăie vorba Old Death. Îmi amintesc! Ce nevoie să mai povestiţi totul?

— Ba e nevoie, *sir!* Dumneavoastră mi-aţi salvat viaţa. Aţi câştigat la joc o sumă cât jumătate din pierderea mea. M-aţi luat deoparte şi mi-aţi dăruit banii, cerându-mi, în schimb, să făgăduiesc solemn că n-am să mai joc niciodată şi, mai presus de toate, că am să renunţ la tovărăşia drăcească a opiului. V-am făgăduit, şi, în ciuda ispitelor, m-am ţinut de cuvânt. Sunteţi salvatorul meu. Între timp, am ajuns destul de bogat. Vă rog, făceţi-mi plăcerea şi îngăduiţi-mi să vă restitui banii.

— Nu sunt chiar atât de prost! râse Old Death. De ani şi ani port în mine satisfacţia că am săvârşit şi eu odată o faptă bună şi mă feresc ca de foc să-mi vând această satisfacţie. Cu ce alta să mă prezint Ălui de Sus când voi muri, dacă nu cu această unică faptă? De aceea n-o schimb pe nimic în lume! Să lăsăm asta. Avem de discutat chestiuni mult mai importante. De altfel, dacă aţi scăpat atunci din ghearele a doi diavoli pe care, din păcate, îi cunoşteam şi eu prea bine, să ştiţi că salvarea o datoraţi în primul rând propriei voinţe. Prin urmare, să nu mai vorbim!

Ascultându-l pe bătrânul *westman*, pe acest atât de faimos prieten al meu, mă încercă o bănuială. Old Death îmi spusese încă la New Orleans că mama lui îi arătase drumul spre fericire, dar că el a apucat-o pe alături. Acum se mărturisea drept bun cunoscător al celor două vicii cumplite: jocul de noroc şi fumatul opiului. Să le fi cunoscut doar din observaţie? Cam greu de crezut. Mai curând se impunea concluzia că fusese el însuşi un jucător pătimaş şi că mai e, poate, şi acum. Cât despre opiu, făptura lui scheletică sugera din plin că-i încercase gustul ucigător. Nu cumva fumează şi acum opiu în ascuns? Poate că, totuşi, l-a abandonat. Îndeletnicirea asta cu fumatul opiului necesită timp, or, călătoria noastră nu-i oferea nici un răgaz. Şi dacă mestecă otrava? În orice caz, părea să mai fie şi acum sub stăpânirea vechii sale patimi. Dacă s-ar fi debarasat complet de viciu, atunci şi făptura i s-ar fi înzdrăvenit, s-ar fi refăcut. Stimei pe care i-o purtam i se adăuga acum un simţământ de milă. Cu ce eforturi trebuie să fi luptat bietul om împotriva acestei duble terori! Ce trup şi ce spirit sănătos trebuie să fi avut, dacă nici până azi otrava nu l-a dărâmat cu totul! Toate încercările prin care trecuse, toate oboselile şi privaţiunile vieţii sale de *westman* — ce însemnau ele pe lângă drama sa lăuntrică! A luptat, poate, tot atât de crâncen cu cele două patimi, cum se bate indianul sortit pierii împotriva albilor care îl covârşesc ca număr şi forţă... Old Death... Numele avea de aci încolo pentru mine o rezonanţă sumbră. Pe acest bărbat vestit îl ameninţa o descompunere înceată, cruntă, faţă de care simpla moarte fizică e o binefacere.

Ultimele cuvinte ale lui Old Death: „Să nu mai vorbim!” fuseseră rostite pe un astfel de ton, încât bătrânul cu barba albă renunţă să mai stăruie. Se mulţumi să răspundă:

— *Well*, *sir!* Avem acum de-a face cu un duşman tot atât de înverşunat şi necruţător ca jocul şi opiul. Din fericire, însă, e mai uşor de înfrânt decât cele două vicii şi noi suntem

hotărâţi să-l înfrângem. Ku-klux-klan-ul este un adversar declarat al poporului şi contra lui trebuie să ne apărăm toţi, nu numai cei care sunt primii şi cel mai făţiş atacaţi. E o bestie cu mii şi mii de gheare. Orice slăbiciune a noastră ne-ar costa scump. Din capul locului trebuie să ne arătăm neînduplecaţi. Dacă bandiţii reuşesc să se instaleze aci, atunci nu mai avem scăpare. Se vor ţine de capul nostru şi ne vor lichida pe rând. De aceea să le pregătim o primire cât se poate de tare, ca să le vârâm frica în oase şi să nu mai cuteze o nouă lovitură. Cred că sunteţi de acord.

Ceilalţi încuviinţară.

— Bine! urmă el, ca fiind cel mai în vârstă. Trebuie să facem în aşa fel, încât atacul nu numai să eşueze, dar să se şi întoarcă împotriva lor. Aveţi careva o propunere, o idee potrivită? S-auzim!

Privirile lui, ca şi ale celorlalţi, se îndreptară spre Old Death. Ca *westman* încercat, cunoştea mai bine metodele de apărare împotriva unor astfel de bandiţi. Văzând că toţi îl ţintesc cu privirea şi aşteaptă cu evlavie părerea lui, Old Death luă, ca de obicei, o expresie de om calm şi flegmatic. Înclină uşor capul şi rosti:

— Bine, domnilor, dacă dumneavoastră tăceţi, atunci să spun eu câteva cuvinte. Se pare că indivizii vor veni abia după ce master Lange se va fi culcat. Cu ce se încuie uşa din dos? Cu zăvorul?

— Nu. La toate uşile avem broaşte solide.

— *Well!* Probabil că asta o ştiu şi ei. Vor fi având şi chei false. Fără ele, s-ar face de baftă. Oricum, printre membrii bandei trebuie să fie şi lăcătuşi care se pricep să mânuiască un şperaclu. Vor intra, deci, cu siguranţă în casă şi depinde de noi cum vom şti să-i întâmpinăm.

— Cu puştile, fireşte. Tragem!

— Atunci trag şi ei, *sir!* Scăpărând, puştile voastre le vor arăta exact locul unde vă aflaţi. Nu, nu e bine aşa. Mă

gândesc că ar fi o adevărată plăcere să-i prindem fără a ne expune gloanţelor.

— Dar e posibil?

— Chiar destul de uşor. Ne ascundem în casă şi-i lăsăm să intre. Cum vor fi pătruns, ieşim, închidem uşile şi le încuiem pe dinafară. Unii dintre noi vor veghea la uşi, alţii la ferestre. Astfel, nu vor mai putea să iasă şi vor fi nevoiţi să se predea.

Bătrânul care vorbise adineauri clătină din cap manifestându-şi dezacordul. Stărui cu energie ca bandiţii să fie împuşcaţi. Ascultându-l, Old Death închise un ochi şi făcu o strâmbătură care, în împrejurări mai puţin serioase, ar fi stârnit râsul unanim.

— De ce vă strâmbaţi aşa, *sir!* întrebă Lange. Nu vă surâde deloc ideea?

— Deloc, master. Ideea prietenului nostru pare, într-adevăr, foarte atrăgătoare şi uşor de aplicat, numai că, după judecata mea, lucrurile se vor petrece altfel. Derbedeii ar merita pur şi simplu bătuţi dacă ar proceda conform imaginaţiei dumisale. Credeţi că vor intra cu toţii buluc şi se vor oferi gloanţelor noastre? Cine-ar face aşa decât nişte tâmpiţi?! Dimpotrivă, sunt convins că bandiţii vor descuia încet uşa din dos şi vor trimite unul sau doi inşi în recunoaştere. Pe ăştia, fără discuţie că i-am putea împuşca; dar atunci ceilalţi ar şterge-o repede şi ar aduce întăriri. Nu, *sir,* planul acesta nu valorează doi bani. Trebuie să-i lăsăm să intre şi să-i prindem în capcană. Şi încă un argument, şi mai temeinic! Presupunând că, planul dumneavoastră ar îi aplicabil, vă declar că mi-ar fi silă de mine însumi dacă i-aş ucide aşa, cu grămada, fără a le lăsa măcar timpul cuvenit ca să mediteze la păcatele lor. Suntem oameni, domnilor, şi buni creştini. E drept că trebuie să ne apărăm împotriva lor şi să le tăiem pofta de a mai reveni, dar asta se poate realiza şi cu mai puţină vărsare de sânge. Dacă stăruiţi în ideea de a-i împuşca pe toţi ca pe o haită de fiare, n-aveţi decât s-o faceţi; dar nici eu, nici

tovarăşul meu nu vom fi părtaşi la această faptă. Plecăm şi înnoptăm în altă parte, ca să nu ne urmărească mai târziu remuşcările.

Îi dădeam într-adevăr dreptate. De altfel, cuvintele lui avură efect şi asupra celorlalţi. Oamenii se uitară unul la altul, aprobând în tăcere. Apoi, cel mai în vârstă rosti:

— Părerea dumneavoastră, *sir,* e cât se poate de întemeiată. Credeam că o asemenea primire i-ar învăţa minte pe toţi ku-klux-iştii, odată pentru totdeauna, ca să nu-şi mai facă de cap în La Grange; dar nu am pus în cumpănă răspunderea ce ne-o luăm. De aceea, m-aş împăca bucuros cu planul dumneavoastră, dac-aş întrezări o cât de mică şansă de reuşită.

— Orice plan, *sir,* chiar şi cel mai bine chibzuit, poate da greş. Este şi mai uman, şi mai înţelept să le tăiem ieşirea şi să-i prindem de vii. Vă rog să mă credeţi că e mult mai bine decât dacă i-am împuşca. Nu uitaţi că, împuşcând atâţia inşi, vă puteţi atrage răzbunarea întregii bande. Nu numai că nu-i veţi ţine pe ku-klux-işti departe de La Grange, ci, dimpotrivă, îi veţi stârni şi vor căuta să v-o plătească cu vârf şi îndesat. Vă propun, deci, să acceptaţi planul meu. E tot ce se poate mai bun. Ca să nu scăpăm din vedere nici un amănunt, am să dau un ocol casei chiar acum. Poate descopăr ceva care ne-ar putea folosi.

— N-aţi vrea să renunţaţi, *sir,* la operaţia asta? interveni Lange. Spuneaţi chiar dumneavoastră adineauri că bandiţii trebuie să fi lăsat un om de pază. Ar putea să vă simtă.

— Pe mine?! râse Old Death. Asemenea lucru încă nu mi l-a spus nimeni! Să-l simtă cineva pe Old Death când acesta se furişează în preajma unei clădiri sau a unui om?! Haide, să nu mai glumim! Dacă aveţi la îndemână o cretă, desenaţi-mi aici, pe masă, planul casei şi al curţii, ca să mă pot orienta. Îmi daţi drumul pe din dos şi aşteptaţi până mă înapoiez. N-am să ciocănesc în uşă; am să zgârii cu unghia. Prin urmare, dacă

auziţi bătăi în uşă, să ştiţi că nu sunt eu şi să nu deschideţi.

Lange luă o cretă şi schiţă pe masă planul. Old Death îl studie atent şi zâmbi satisfăcut.

Se îndreptară amândoi spre uşă. Old Death se opri şi mă întrebă:

— *Sir,* v-aţi mai apropiat vreodată de un om pe furiş?

— Nu — minţii eu, potrivit înţelegerii pe care o aveam cu Winnetou.

— Ei, vi se oferă acum un prilej minunat să vedeţi cum se procedează. Dacă vă ispiteşte, poftiţi cu mine.

— Staţi niţel, *sir!* protestă Lange. Asta-i prea din cale-afară! Dumnealui recunoaşte deschis că nu se pricepe în asemenea treburi. O greşeală cât de mică, şi banditul care pândeşte vă poate observa. S-ar duce de râpă tot planul nostru.

— Prostii! Ce-i drept, nu-l cunosc decât de scurtă vreme pe acest, tânăr master, dar ştiu că arde de nerăbdare să ajungă un *westman* destoinic. O să-şi dea toată osteneala să nu greşească... Haideţi, *sir!* Dar faceţi ca mine şi lăsaţi-vă aici pălăria. Împletitura asta de paie cam bate la ochi şi ne poate trăda. Daţi-vă părul pe frunte şi ridicaţi gulerul, ca să nu vi se vadă bine faţa. Vă ţineţi în spatele meu şi mă imitaţi întocmai...

Nimeni nu-l mai contrazise. Trecurăm în coridor şi de acolo până la uşa din dos. Fierarul o deschise încet şi, după ce ieşirăm, puse iarăşi lacătul.

Cum ne văzurăm afară, Old Death se ghemui la pământ. Făcui la fel. Bătrânul părea că străpunge întunericul cu ochii. Îl auzeam cum adulmecă şi trage aerul pe nări.

— După cât îmi dau seama, nu e nimeni pe aproape — îmi şopti, arătând spre grajd. Aţi încercat vreodată, când eraţi copil, să imitaţi ţârâitul greierului frecând un fir de iarbă între degete?

Confirmai în şoaptă.

— Acolo, în faţa uşii, creşte iarbă. Smulgeţi un fir şi

aşteptaţi până mă întorc. Nu cumva să vă mişcaţi din loc. Dacă se întâmplă ceva, faceţi ca greierul şi vin imediat.

Se culcă la pământ şi se târî de-a buşilea prin beznă. Să tot fi trecut zece minute până se întoarse. Şi aş putea să jur că nu văzusem şi nu auzisem nimic; doar instinctul îmi spunea că se apropie.

— Aşa cum am bănuit — şopti el. În curte nu-i nimeni şi nici aici, după colţ. Dar dincolo, în dreptul geamului dinspre dormitor, cred că pândeşte cineva. Culcaţi-vă la pământ şi haideţi târâş după mine. Dar nu pe burtă ca şerpii, ci ca şopârla. Vă sprijiniţi în degetele de la mâini şi de la picioare, numai în vârfuri. Pipăiţi terenul cu palmele ca nu cumva să frângeţi vreo uscătură, încheiaţi-vă bine la haină să nu vi se agaţe de ceva. Hai!

Înaintarăm târâş până-n colţ şi ne oprirăm. După un răstimp, Old Death întoarse capul spre mine şi-mi spuse încet de tot:

— Sunt doi. Fiţi atent!

Se strecură mai departe. Eu în urma lui. Nu ne ţinurăm pe lângă zid, ci o luarăm spre gardul de şipci din jurul grădiniţei, năpădit de viţă sălbatică sau de nu ştiu ce altă plantă agăţătoare. Merserăm apoi pe lângă gard, paralel cu faţada clădirii, cam la vreo zece paşi depărtare de ea. În acest spaţiu zării prin întuneric un fel de ridicătură de forma unui cort. După cum am aflat mai târziu, erau nişte araci pentru fasole şi hamei, pe care se îngrămădiseră o mulţime de vrejuri. De acolo, de lungă umbra aceea ciudată, veneau nişte şoapte. Old Death întinse mâna spre mine, mă apucă de guler, mă trase lângă el şi îmi suflă la ureche:

— Sunt ei! Să ascultăm ce discută! De fapt, ar trebui să mă apropii numai eu singur, pentru că, vedeţi, un *greenhorn* ca dumneavoastră ar putea să-mi strice toată plăcerea. Dar patru urechi aud mai bine decât două. Aţi fi în stare să vă apropiaţi într-atât, încât să le auziţi discuţia?

— Da — i-am răspuns.

— Bine, să încercăm. Dumneavoastră o luaţi pe-aici, iar eu pe după araci. Cum ajungeţi, vă lipiţi faţa de pământ, ca să nu vă observe luciul ochilor. Dacă totuşi vă dibuiesc, poate din cauza respiraţiei prea grele, atunci trebuie să-i facem imediat inofensivi.

— Îi ucidem? întrebai în şoaptă.

— Nu. Totul va trebui făcut în deplină linişte, fără zgomot, deci cu cuţitul; dar pentru asta nu cred că aveţi îndemânare. Oricum, de pistol să nu vă atingeţi. Dacă vreunul din noi e descoperit, luăm în primire fiecare pe câte un ins. Îi săriţi de gât şi îl strângeţi cu ambele mâini, ca nici să nu crâcnească. În aceeaşi clipă, îl doborâţi la pământ. Pe urmă vă spun eu ce mai facem. Fiţi atent: nici un zgomot! De voinic, sunteţi voinic, dar mă întreb dacă puteţi răpune fără nici o lamă pe un târâie-brâu din ăştia?

— Nu mă îndoiesc!

— Atunci, daţi-i drumul, *sir!*

El se strecură pe o parte, eu pe cealaltă. Ajunserăm astfel la piramida de verdeaţă. Cei doi găligani şedeau, alături, cu ochii la casă. Izbutii să mă apropii de unul din ei până la o distanţă de un cot. Acolo mă lipii cu burta şi cu fruntea de pământ şi îmi acoperii faţa cu mâinile. Îmi ziceam că lucrul era necesar din două motive. Mai întâi, evitam ca albeaţa feţei să îmi trădeze eventual prezenţa; apoi, în această poziţie auzeam mai bine decât cu capul ridicat. Indivizii vorbeau în şoaptă, dar cam repezit, ceea ce făcea ca discuţia lor să fie auzită relativ destul de departe.

— Pe căpitanul vasului îl lăsăm naibii — vorbi cel din imediata mea apropiere. Chiar dacă s-a descotorosit de voi, în fond nu şi-a făcut decât datoria. O fi el un afurisit, însă te întreb eu, măi Locksmith, cu ce ne-am alege dacă l-am lichida? Vrem să ne stabilim aici în Texas şi să ne menţinem? Atunci n-are rost să ne stricăm cu cei de la navigaţie.

— Bine, fie cum doriţi, căpitane. Şi indianul acela ne-a scăpat, după câte văd; nici o piele-roşie nu va sta toată noaptea în La Grange ca să aştepte plecarea vaporului. Dar câinii pe care am vrut să-i spânzurăm se mai află aici. Ăştia sunt spioni şi trebuie linşaţi. Numai de-am dibui unde au tras peste noapte! Au şters-o din cârciumă ca nişte laşi, au sărit pe geam!

— Las' că-i găsim! I-am ordonat „Melcului" să rămână în local. N-are el pace până nu le află ascunzătoarea. E şiret, al naibii! N-a dibăcit tot el că Lange şi-a vândut casa şi a încasat parale de la mexican? Ne aşteaptă dar o bună afacere. Se lasă cu distracţie. Fiul lui Lange a luptat ca ofiţer împotriva noastră, şi va plăti cu ştreangul. Bătrânul îşi va primi pedeapsa pentru că l-a băgat pe fiu-său în armată. Nu-l spânzurăm, dar îl batem până-i crapă dosul. Îl aruncăm apoi afară şi dăm foc şandramalei.

— Cu asta nu-i provocăm nici o pagubă. Casa e vândută — replică celălalt.

— În schimb, îl plesnim pe mexican. Cu siguranţă că n-o să mai trimită oameni peste Rio, ca să-l slujească pe Juarez. Facem noi curăţenie pe-aici şi-i dăm o lecţie să n-o uite niciodată. Ştiu oamenii noştri ce au de făcut. Dar, spune-mi, Locksmith, eşti sigur că se potrivesc cheile?

— Nu mă jigniţi, căpitane! Doar îmi cunosc meseria. Nici un lacăt de aici nu rezistă şperaclului meu.

— Bun. Numai de s-ar culca odată, blestemaţii! Ai noştri şi-or fi pierdut răbdarea. Nu-i nici o plăcere să stai cu nasul în tufele de soc din spatele grajdului. Lange ăştia au aruncat acolo toate cioburile şi murdăriile din casă. Tare-aş vrea să dăm mai curând semnalul convenit cu ai noştri! Mă duc să trag cu urechea la oblon şi să văd dacă s-au culcat, bufniţele dracului.

Individul se sculă şi se îndreptă încetişor spre oblon.

I se spune deci „căpitan". Titulatura, ca şi convorbirea pe

care tocmai o surprinsesem mă făceau să presupun că dânsul conduce operaţia. Celuilalt îi spunea Locksmith, adică „lăcătuş”. Poate că aşa se şi numea, dar bănuiam că mai curând era vorba de meseria lui; doar se lăudase că ştie să mânuiască şperaclul. Şi chiar în clipa aceea Locksmith făcu o mişcare şi auzii un clinchet. Avea deci sculele la el.

O ciupitură la picior mă smulse din gânduri. Mă târâi niţel mai înapoi. Old Death stătea lungit lângă araci. Îmi apropiai obrazul de al lui. Bătrânul, abia şoptind, se interesă dacă am auzit şi înţeles discuţia.

— Vasăzică, ştim cum stăm. Las' că le joc acestor băieţi un renghi, să mă ţină minte! Numai să mă pot bizui pe dumneavoastră!

— Încercaţi. Ce am de făcut?

— Să-l prindeţi pe „căpitan” de beregată.

— *Well*, *sir!*

— Ca să mergeţi la sigur, staţi să vă explic eu cum trebuie procedat. Ascultaţi! Individul n-o să se întoarcă prin spatele aracilor. Asta e clar...

Tocmai atunci „căpitanul” se întoarse. Din fericire se aşeză imediat la locul lui.

Old Death socoti că nu mai e necesar să-l iscodim. Reluă în şoaptă:

— Aşadar, iată cum: vă târâţi, până ajungeţi exact în spatele lui. Când auziţi o exclamaţie a mea, îl prindeţi de gât. Dar ştiţi, sănătos de tot. Înţelegeţi? Cele două degete mari, împreunate, i le înfigeţi în ceafă, iar celelalte opt, câte patru de fiecare parte, îi apăsaţi beregata cât de tare puteţi.

— Păi, atunci se înăbuşă.

— Da' de unde! Nu se sufocă atât de repede! Canaliile astea fac parte din categoria fiarelor care au şapte vieţi în ele. După ce-l imobilizaţi, trântiţi-l la pământ, ca să veniţi peste el. Dar să nu greşiţi! Vă aflaţi, cum spuneam, în spatele lui. Nu cumva să-l trageţi spre dumneavoastră, ci să-l forţaţi

lateral spre stânga, obligându-l să cadă pe o parte şi apoi pe burtă. Aşa e cel mai sigur. Cum însă nu aveţi deprindere în asemenea luptă, s-ar putea să-i scape totuşi un răcnet. Nu-i nimic. Va fi, de fapt, numai un horcăit scurt, desperat. Apoi va amuţi, iar dumneavoastră îl ţineţi strâns până vin eu. Credeţi că va merge treaba?

— Cu siguranţă. M-am mai luat eu la trântă şi în alte ocazii.

— Trântă? mă luă în râs bătrânul. Asta nu spune nimic. Şi nu uitaţi că şeful ăsta e mai matahală decât celălalt. De aceea, vă rog, oferiţi-i o satisfacţie meşterului, adică mie, şi nu vă expuneţi blamului celor din casă! Hai, înainte! Aşteptaţi semnalul meu.

Plecă târâş de lângă mine, iar eu mă strecurai la locul meu de adineauri, ba chiar şi mai aproape de „căpitan”. Aşteptam cu genunchii încordaţi, gata să ţâşnesc în orice clipă.

Cei doi terorişti îşi reluaseră discuţia. Erau nemulţumiţi că atât ei cât şi camarazii lor trebuie să aştepte prea mult. Pomeniră şi de noi, exprimându-şi speranţa că „Melcul” ne va descoperi adăpostul. Deodată, auzii vocea lui Old Death:

— Atenţie, domnilor! Suntem aici!

Sării drept în spinarea „căpitanului” şi-l strânsei de gât cu ambele mâini, aşa cum mă învăţase bătrânul *westman*. Cu vârfurile degetelor înfipte în beregată îi striveam în acelaşi timp sub greutatea trupului meu, până ce omul cedă şi se întinse la pământ, cu faţa în jos. Nu scoase nici un strigăt; se zbătu câteva clipe bătând din mâini şi din picioare, apoi se linişti. Atunci apăru lângă noi, strânsă ghem, făptura lui Old Death. Bătrânul îl lovi pe „căpitan” în cap cu mânerul pistolului şi zise:

— Daţi-i drumul, *sir,* altminteri se sufocă de-a binelea! Pentru început n-aţi lucrat rău. S-ar zice că aveţi aptitudini. Cred că veţi ajunge cândva ori un mare răufăcător, ori un *westman* destoinic. Luaţi-l în cârcă şi veniţi după mine!

Şi-l săltă în spinare pe celălalt individ, iar eu pe „căpitan”.

La uşa din dosul casei, Old Death, conform înţelegerii, începu să râcâie cu unghia. Lange deschise uşa şi intrarăm.

— Dar ce căraţi în spinare? întrebă el încetişor, când, cu tot întunericul, observă poverile noastre.

— Las' că vedeţi — răspunse vesel Old Death. Încuiaţi uşa şi veniţi dincolo, în odaie.

Cum se mai minunară toţi când ne depuserăm prada pe duşumea!

— Formidabil! exclamă cetăţeanul cu barbă albă. Păi ăştia sunt ku-klux-işti. Morţi?

— Să sperăm că nu! răspunse Old Death. Vedeţi ce inspiraţie bună am avut când l-am luat pe acest tânăr master cu mine? S-a ţinut tare, l-a doborât chiar pe şeful bandei.

— Pe şef? Colosal! Dar oamenii lui unde sunt? Şi pe ăştia de ce i-aţi băgat în casă?

— Mai e nevoie să explic? Nu ghiciţi? Eu şi tânărul nostru *sir* ne vom travesti în hainele acestor doi golani şi vom aduce încoace toată banda care aşteaptă ascunsă după grajd.

— Sunteţi daţi dracului! Vă puneţi viaţa-n joc! Şi dacă vă simt că nu sunteţi de-ai lor?

— Tocmai asta e, că n-or să ne simtă — hotărî cu calm bătrânul w*estman*. Old Death e un şmecher calificat, iar acest tânăr, master nu e nici el chiar atât de prost precum arată.

Old Death le istorisi apoi cele petrecute, după care îşi expuse planul: eu mă voi da drept Locksmith, voi merge în spatele grajdului şi-i voi aduce de acolo pe bandiţi — iar dânsul, îmbrăcat în hainele şefului, care i se potrivesc ca măsură, va juca rolul acestuia.

— Se înţelege — adăugă el — că vom vorbi numai în şoaptă, ca să nu ne trădeze timbrul străin al glasului.

— Mă rog, dacă îndrăzniţi şi asta, vă priveşte! Se resemna Lange. Doar nu e în joc pielea noastră, ci a voastră! Şi noi ce facem între timp?

— Întâi de toate, ieşiţi acum uşurel afară şi aduceţi nişte

bârne sau pari solizi cu care să imobilizăm celelalte uşi, ca să nu poată fi deschise pe dinăuntru. Apoi stingeţi lumina şi vă ascundeţi prin casă. Asta-i tot. Restul încă nu se poate prevedea.

Lange şi fiul său ieşiră în curte să aducă parii, în timp ce noi îi dezbrăcăm pe cei doi prizonieri de hainele lor negre cu însemne albe. Şeful purta pe glugă, pe piept şi la şolduri câte un petic alb închipuind un pumnal, iar Locksmith nişte chei. Pumnalul era deci semnul distinctiv al şefului. Individul care zăbovea în cârciumă ca să afle unde suntem găzduiţi se numea „Melcul”. Probabil că semnul lui distinctiv era un melc.

Tocmai când îi scoteam „căpitanului” pantalonii, croiţi după modelul braconierilor elveţieni şi îmbrăcaţi peste altă pereche de pantaloni obişnuiţi, banditul se trezi. Aruncă în jur o privire mirată, rătăcită, şi încercă să se scoale, ducând în acelaşi timp mâna la şold, unde ar fi trebuit să se afle pistolul. Dar Old Death îl trânti din nou la pământ, îi lipi de piept vârful cuţitului său de vânătoare şi-l avertiză:

— Stai liniştit, băieţaş! Dacă scoţi o vorbă sau te mişti nu ştiu cum, uite-aici, vâr cuţitul ăsta frumos în tine!

Şeful era un bărbat de vreo treizeci de ani şi purta barbă milităerască. Faţa lui cam trecută, uşor măslinie şi cu trăsături severe, părea a unui meridional. Îşi duse mâinile la cap, în locul unde fusese lovit, şi întrebă:

— Unde mă aflu? Cine sunteţi?

— Asta-i casa lui Lange, băiatule, cel pe care aţi vrut să-l atacaţi. Iar eu şi acest tânăr suntem „spionii” pe care „Melcul” are misiunea să-i descopere. Te afli deci exact unde doreai să ajungi.

Omul îşi muşcă buzele şi privi în jurul său speriat, sălbatic. În clipa aceea se întoarse Lange cu fiul său. Aduceau câţiva pari şi un ferăstrău.

— Frânghie avem destulă. Ajunge să legăm şi douăzeci de inşi — zise tatăl.

— Daţi-ne, deocamdată, numai pentru ăştia doi.

— Nu! Nu permit să mă legaţi! izbucni „căpitanul”, încercând din nou să se ridice.

Old Death îi mai arătă o dată vârful cuţitului:

— Stai şi nu te răţoi! Desigur că nu ştii încă pe cine ai în faţă. Mă cheamă Old Death! Sper că înţelegi ce înseamnă asta. Ori crezi că aş fi prietenul sudiştilor şi al celor din Ku-klux-klan?

— Old... Old Death! îngăimă „căpitanul”, speriat la culme.

— Da, băiete, chiar eu sunt! Aşadar, să nu-ţi faci iluzii deşarte. Ştiu că ai fi vrut să-l spânzuri pe tânărul Lange, să-l biciuieşti pe bătrân până la sânge, să incendiezi casa. Dacă mai speri să fii cruţat, atunci fii cuminte şi lasă-te în voia soartei.

— Old Death, Old Death! repetă găliganul livid la faţă. S-a terminat cu mine!

— Încă nu. Nu suntem bestii ca voi. Predaţi-vă fără luptă şi veţi rămâne în viaţă. Altminteri, leşurile voastre vor pluti mâine pe apele fluviului. Îţi comunic de pe acum ce ai de făcut. Dacă te supui, puteţi părăsi regiunea şi, dinspre partea mea, şi Texasul, ca să nu mai reveniţi cât lumea. În schimb, dacă neglijezi sfatul, s-a zis cu voi. Eu am să ies afară şi am să-i aduc încoace pe oamenii tăi. Vor fi, ca şi tine, prizonieri. Ordonă-le să se predea. De nu, vă împuşcăm ca pe nişte hulubi sălbatici.

Ku-klux-istul fu legat zdravăn şi îi îndesarăm în gură o batistă. Între timp, îşi revenise şi camaradul lui, dar prefera să nu sufle o vorbă. Îl legarăm şi pe acesta şi îi astuparăm gura. Apoi îi culcarăm în cele două pături ale lui Lange, mai strânserăm o dată bine de tot legăturile şi îi acoperirăm până sub bărbie.

— Aşa! râse mulţumit Old Death. Acum comedia poate să înceapă. Ce-o să se mai mire lepădăturile când îşi vor vedea fârtaţii întinşi în pat! Ce plăcere pe capul lor! Dar ia spuneţi,

master Lange, cum facem ca să discutăm cu indivizii după ce-i vom aduce în casă şi să-i ţinem în şah fără ca ei să ne vadă sau să ne căşuneze vreun rău?

— Hm! făcu cel întrebat, arătând în sus. Ne instalăm în pod. Tavanul e din scânduri. Putem să scoatem una.

— Atunci luaţi puştile şi haideţi cu toţii afară. Veţi urca scara şi veţi sta în pod până la momentul potrivit. Dar, mai întâi, să pregătim proptelele.

Scurtarăm cu ferăstrăul câţiva pari pe măsura potrivită şi-i puserăm deoparte. În timp ce Old Death se vârî în costumul „căpitanului”, eu îmbrăcai pantalonii şi haina lui Locksmith. O legătură mare de şperacluri îmi zornăi în fundul buzunarului.

— N-aveţi nevoie de ele — stabili Old Death. Nu sunteţi nici lăcătuş, nici spărgător şi v-aţi trăda prin stângăcie. Mai bine luaţi cheile adevărate şi, când o fi, vă prefaceţi că deschideţi uşa cu şperaclul. Băgaţi-vă pistolul şi cuţitul prin buzunare ca şi mine, iar puştile noastre să le ia dumnealor; în timp ce noi operăm afară, dânşii vor desface o scândură din tavan. Apoi trebuie stinsă lumina.

Lucrurile se petrecură întocmai. Luai cu mine cheile pentru toate cele trei uşi. Old Death mă instrui mai abitir ca pe un ucenic. În clipa când auzirăm zgomotul din tavan, provocat de scoaterea scândurii, plecarăm fiecare în misiunea lui. Bătrânul avea să aştepte în faţa casei, având parii la îndemână, iar eu — străbătând curtea — urma să-i chem pe drăguţii mei „camarazi”. O luai spre grajd fără să-mi moi paşii prea mult; ţineam să fiu auzit, pentru ca vreunul din bandiţi să mi se adreseze; mă temeam că, vorbind primul, să nu greşesc cumva în legătură cu consemnul lor.

Când să trec colţul, se sculă de jos o mogâldeaţă de care era cât pe-aci să mă poticnesc.

— Stop! sună un glas. Tu eşti, Locksmith?

— *Yes!* Puteţi veni, însă fără zgomot.

— Aşteaptă aici! Să-i spun locotenentului.

Dispăru ca o părere. Exista, vasăzică, şi un „locotenent”! Ku-klux-klan-ul părea să fie organizat ca o armată.

Nu trecu un minut şi se ivi o altă persoană. Îmi spuse cu glas reţinut:

— Dar mult a mai durat! S-au dus la culcare, afurisiţii?

— S-au dus, în sfârşit! Acuma dorm buştean. Au golit în doi un ulcior întreg cu rachiu.

— Atunci va fi treabă uşoară. Cum stăm cu uşile?

— În regulă!

— Bine, să mergem. A trecut de miezul nopţii şi pe la unu, cum am stabilit, vine rândul lui Cortesio. Hai, condu-ne!

Îndărătul lui apăru un grup de indivizi camuflaţi sub cagule; ne urmară şi ei. În faţa casei ne întâmpină Old Death. Prin întuneric, statura lui nu se deosebea de a „căpitanului”.

— Aveţi vreun ordin, căpitane? întrebă celălalt ofiţer.

— Nu! răspunse bătrânul sigur şi firesc. Ne orientăm înăuntru. Hai, Locksmith, deschide uşa!

Cu cheia cea adevărată zgândării o vreme broasca, prefăcându-mă că nu merge şi că trebuie să încerc altă cheie. În cele din urmă, reuşii, pasămite, să descui. Old Death şi cu mine rămaserăm locului, lăsându-i pe ceilalţi să intre. Locotenentul întârzie şi dânsul lângă noi. După ce intră pe uşă ultimul om, acesta întrebă:

— Aprindem lanternele?

— Deocamdată numai dumneata.

Trecurăm şi noi pragul. Trăsei uşa după mine, fără s-o încui — iar „locotenentul” scoase din buzunarul pantalonilor săi largi o lanternă gata aprinsă, orbitoare. Însemnul de pe hainele lui era un cuţit de vânătoare. La lumina lanternei numărarăm în casă cincisprezece inşi. Fiecare purta alte semne distinctive: sfere, semiluni, cruci, şerpi, stele, broaşte, roţi, inimi, foarfeci, păsări, patrupede şi altele. „Locotenentului” părea că-i place să comande. Îşi plimbă lanterna în jur şi hotărî:

— Trebuie o santinelă aici, la uşă!

— Pentru ce? rosti Old Death. Nu e necesar. Locksmith n-are decât să încuie, şi nu mai intră nimeni.

Mă executai pe loc, pentru a nu da de gândit „locotenentului”, având grijă să las cheia în uşă.

— Intrăm toţi deodată — ordonă Old Death. Fierarii ăştia sunt ai dracului de vânjoşi!

— Azi vă purtaţi altfel ca de obicei, căpitane!

— Şi împrejurările sunt altele. Hai!

Mă împinse spre uşa ce dădea în prima odaie. Aici îmi repetai jocul, prefăcându-mă câteva clipe că nu găsesc un şperaclu potrivit. Apoi intrarăm. Old Death luă lanterna din mâna „locotenentului” şi îndreptă fasciculul de lumină spre uşa dormitorului.

— Pe acolo! zise el. Dar încet, fără zgomot!

— Nu aprindem şi celelalte lanterne?

— Nu, abia după ce intrăm.

În felul acesta Old Death voia să evite ca „somnoroşii” din pat să fie recunoscuţi prea devreme. Dormitorul era destul de mare ca să încapă în el toţi cei cincisprezece inşi. Numai că trebuia să şi intre toţi în această odaie, pentru ca asediul să nu se extindă şi asupra încăperii alăturate.

De astă dată lucrai cu şi mai multă încetineală şi, în aparenţă, mai precaut. În fine, deschisei uşa. Old Death îşi plimbă lumina lanternei prin dormitor, cercetă interiorul şi şopti:

— Dorm. Intraţi repede! Fără nici un zgomot! Întâi „locotenentul”!

Nu-i dădu răgaz nici să se opună, nici să mai chibzuiască; îl împinse de la spate. Ceilalţi îl urmară în vârful picioarelor. Când trecu şi ultimul, închisei repede uşa pe dinafară şi o încuiai.

— Haide, parii! porunci Old Death.

Parii erau acolo, tocmai potriviţi ca să-i putem fixa între

pervazul ferestrei şi rama uşii. Treaba reuşi pe deplin. Ar fi fost nevoie de forţa unui elefant pentru a face să sară uşa. În sfârşit, urcai în fugă scara.

— Sunteţi aici? întrebai. I-am prins în capcană. Puteţi coborî!

Oamenii săriră jos unul după altul.

— Sunt înăuntru, în dormitor. Ieşiţi afară, trei inşi, şi înţepeniţi oblonul de la geam cu nişte pari. Cum încearcă vreunul să scape cu fuga, îl împuşcăm.

Deschisei uşa din dos şi trei dintre oamenii noştri se repeziră afară. Ceilalţi mă urmară în odaia de locuit.

Între timp o larmă drăcească se stârni în dormitor. Bandiţii păcăliţi îşi dădură seama de situaţie, aprinseră lanternele şi, la lumina lor, îi recunoscură pe indivizii din pat. Acum blestemau şi zbierau de mama-focului, bătând cu pumnii în uşă.

— Daţi drumul la uşă! Deschideţi, că dărâmăm totul! se auzea de dincolo.

Văzând că ameninţările nu au nici un efect, se apucară să forţeze uşa, care, însă, nu ceda din cauza proptelelor cât se poate de solide.

Îi auzirăm apoi cum deschid fereastra şi încearcă să deschidă oblonul.

— Nu merge! rosti cineva mânios. L-au înţepenit pe dinafară.

În clipa aceea tună o voce din curte:

— Jos mâna de pe oblon! Sunteţi prinşi! Cine sparge oblonul se alege cu un glonţ în cap!

— Da — strigă Old Death, care se afla alături de noi în odaia de locuit. Şi uşa e baratá! Iar noi, aici, suntem destui la număr ca să vă trimitem urgent pe lumea cealaltă. Întrebaţi-l pe „căpitanul” vostru ce aveţi de făcut.

Şi apoi, încet, către mine:

— Haide sus, în pod! Luaţi-vă lanterna şi puşca. Ceilalţi,

care rămân aici, pot aprinde lampa.

Urcarăm sus, deasupra dormitorului, unde era un fel de mansardă. Găsirăm uşor scândura desprinsă. După ce Old Death îşi camuflă lanterna şi ne lepădarăm glugile, scoaserăm scândura de la locul ei. Astfel puteam urmări de sus tot ce se petrece în dormitorul puternic luminat de câteva lanterne.

Stăteau toţi grămadă. Primii doi prizonieri fuseseră dezlegaţi, li se scoaseră căluşurile din gură. „Căpitanul" vorbea cu glas coborât şi, după cât se pare, foarte stăruitor.

— Oho! protestă „locotenentul" pe un ton puţin mai ridicat. Să ne predăm?! Dar, în fond, cu câţi inşi avem de-a face?

— Cu mai mulţi decât e nevoie ca să vă lichideze pe toţi în cinci secunde! răspunse de sus Old Death.

Toate privirile se ridicară spre tavan. Şi în aceeaşi clipă răsună afară o împuşcătură, apoi încă una. Old Death înţelese imediat ce se întâmplă şi cum s-ar putea folosi de împrejurare.

— Auziţi ce păţesc camarazii voştri dincolo, la Cortesio? zise el. Sunt primiţi cu gloanţe! Întregul La Orange e împotriva voastră. Se ştie că vă aflaţi aici şi v-am pregătit o primire pe cinste. Nu ne trebuie nici un Ku-klux-klan! În odaia de alături veghează doisprezece oameni de-ai noştri; afară, sub fereastră, pândesc alţi şase, iar noi aici, sus, tot şase suntem. Şi ca să vă lămuriţi mai bine, aflaţi că eu sunt Old Death. Aţi priceput? Vă dau un răgaz de zece minute. Dacă depuneţi armele, vom fi generoşi cu voi. Dacă nu, vă împuşcăm până la unul. Am terminat, nu mai am nimic de spus. Acum staţi şi judecaţi!

Aşeză la loc scândura şi-mi şopti:

— Şi acum repede jos, să-i venim în ajutor lui Cortesio!

Luarăm cu noi pe cei doi oameni care rămăseseră în odaia unde se afla Lange cu fiul său, şi mai luarăm încă doi inşi de afară, de lângă oblon, lăsând doar o singură strajă. Socoteam

că pentru moment era de ajuns. Între timp, răsună o nouă împuşcătură. Ieşirăm în stradă şi zărirăm patru sau cinci găligani deghizaţi. Cam tot atâţia veneau fuga din spatele casei lui Cortesio; unul din ei strigă mai tare decât s-ar fi cuvenit:

— Trag şi de dincolo. N-o să putem intra!

Eu mă lungisem la pământ şi mă apropiasem târâş. Auzii un alt glas:

— Afurisită treabă! Cine-ar fi crezut? Mexicanul a prins de veste şi acum îi trezeşte pe toţi vecinii cu împuşcăturile lui. Mai peste tot s-au aprins lămpile. De dincoace se aud chiar paşi. Câteva minute, şi vor fi pe urmele noastre! Nu e timp de pierdut! Să spargem uşa! De acord?

Nu mai aşteptai să aud răspunsul. Mă strecurai în grabă lângă tovarăşii mei:

— Repede, domnilor, să sărim şi să-i pocnim cu patul puştii! Vor să spargă uşa la Cortesio.

— *Well*, *well!* Să le tragem una zdravănă!

Loviturile căzură ca din senin. Dezorientaţi, teroriştii o luară la goană icnind şi lăsară în urmă patru dintre complicii lor, loviţi în aşa hal, încât nu mai puteau fugi. Pe aceştia îi dezarmarăm. Apoi Old Death se duse să bată la uşa lui Cortesio.

— Cine-i? întrebă o voce din casă.

— Old Death, señor. V-am scăpat de lichelele astea. S-au dus învârtindu-se. Deschideţi, vă rog!

Uşa fu deschisă cu precauţie. Mexicanul îl recunoscu pe Old Death, deşi acesta mai purta pantalonii şi vestonul „căpitanului”.

— Au plecat, într-adevăr? întrebă Cortesio.

— Au luat-o la sănătoasa. Avem şi patru prizonieri. Dumneavoastră aţi tras cu puşca?

— Eu. Mare noroc că m-aţi prevenit, altminteri nu ştiu ce se alegea de noi. Eu am tras de-aici, din faţă, iar negrul meu din

spatele casei. Astfel i-am ţinut la distanţă. Pe urmă, fireşte, am observat cum aţi tăbărât peste ei.

— Da, v-am salvat. Acuma însă, e rândul dumneavoastră să ne ajutaţi. Ăştia nu se mai întorc încoace; în schimb, noi am prins dincolo cincisprezece indivizi care nu trebuie să ne scape. Negrul dumneavoastră să meargă repede din casă-n casă şi să dea alarma. Întregul La Grange trebuie mobilizat ca să-i trimitem pe aceşti băieţi la plimbare.

— Atunci să-l anunţe mai întâi pe şerif. Auziţi? Vecinii încep să se adune. Vin şi eu îndată dincolo, señor!

Se retrase în locuinţă. Din dreapta apărură doi oameni înarmaţi interesându-se de pricina împuşcăturilor. După ce-i lămurirăm asupra celor petrecute, ni se alăturară fără şovăire. Până şi locuitorii cu oarecare simpatii secesioniste se lepădau de Ku-klux-klan, ale cărui isprăvi inspiraseră oroare cetăţenilor, indiferent de credinţele lor politice.

Îi luarăm de guler pe cei patru răniţi şi îi duserăm în casa lui Lange. Acesta ne informă că prizonierii stătuseră liniştiţi.

Sosi apoi şi señor Cortesio, iar în urma lui tot alţi şi alţi cetăţeni din La Grange umplură până la refuz odaia. Din lipsă de spaţiu, unii trebuiră să stea afară. Era un asemenea vălmăşag de glasuri şi tropăit de paşi alergând în toate sensurile, încât banditii din Ku-klux-klan se puteau lămuri perfect cum stau lucrurile.

Old Death mă chemă din nou sus, în podul casei. Ridicarăm scândura de la locul ei şi înaintea ochilor noştri se ivi imaginea unei mânii surde şi neputincioase. Prizonierii stăteau rezemaţi de pereţi, ori şedeau pe pat şi pe podea, cu capetele lor mascate atârnând în cel mai strict înţeles al cuvântului.

— Ei — rosti Old Death — cele zece minute au trecut. Ce-aţi hotărât?

Nimeni nu răspunse. Doar unul din derbedei trase o înjurătură.

— Tăceţi? Bine! Vasăzică nu vreţi să vă predaţi şi putem trage.

Duserăm amândoi puştile la ochi. Era ciudat că nici unuia dintre bandiţi nu-i trecea prin gând să îndrepte pistolul asupra noastră. Pe lângă toate, mai erau şi laşi; curajul lor se manifesta doar în acte de violenţă împotriva celor fără apărare.

— Haide, răspundeţi odată, sau trag! ameninţă bătrânul. E ultimul meu cuvânt!

Nici un răspuns... Atunci Old Death îmi şopti:

— Trageţi şi dumneavoastră. Trebuie să-i pocnim, altminteri nu le impunem respectul cuvenit. Răniţi-l pe „locotenent” la mână, iar eu îl ating pe „căpitan”.

Gloanţele porniră în acelaşi timp şi nimeriră cu precizie. Cei doi ofiţeri scoaseră un ţipăt avan şi, într-o clipă, izbucniră toţi într-un concert desperat şi asurzitor.

Oamenii de afară şi din odaia vecină, auzind împuşcăturile şi crezându-ne încăieraţi cu ku-klux-iştii, începură şi ei să tragă. Gloanţele treceau prin uşă şi oblon de-a dreptul în dormitor. Câţiva bandiţi se aleseră chiar cu răni. Spre mai multă siguranţă, toată liota se lungise pe jos urlând ca din gură de şarpe. „Căpitanul”, îngenunchind lângă pat, îşi înfăşură în cearşaf mâna sângerândă. Apoi, cu ochii spre tavan, strigă:

— Opriţi! Ne predăm!

— Bine! Răspunse Old Death. Aruncaţi toate armele pe pat şi depărtaţi-vă. Pe urmă o să vă dăm drumul afară. Dar vai de acela care va păstra la el vreo armă. Îl împuşcăm pe loc. În jurul casei vă aşteaptă sute de oameni. Puteţi scăpa numai cu condiţia să vă predaţi cinstit.

Situaţia teroriştilor era deznădăjduită, evadarea imposibilă. Asta o ştiau şi ei. Dacă se predau, ce li se mai putea întâmpla? Intenţiile nu şi le realizaseră, deci nu puteau fi acuzaţi de nici o crimă. Era, în orice caz, mai convenabil să se

supună decât să încerce o evadare fără şansă, dar cu urmări grave pentru ei. Aşadar, îşi îngrămădiră la moment toate pistoalele şi cuţitele pe pat.

— Perfect, domnilor! le strigă de sus Old Death. Şi acum, încă un cuvânt: vă vom deschide uşa, dar cine face cel mai mic gest ca să pună mâna pe armă, poate să-şi ia rămas bun de la viaţă! Aşteptaţi niţel!

Mă trimise jos ca să-i comunic lui Lange dispoziţia: va deschide uşa spre dormitor şi-i va lua în primire pe ku-klux-işti. Numai că, în practică, lucrurile se dovediră mai puţin simple decât ne închipuiam. Coridorul, luminat de câteva lanterne rechiziţionate în grabă, era ticsit de lume. Eu încă mai purtam — cu excepţia cagulei — costumul „împrumutat” şi oamenii mă luară drept unul din banda secretă. Nici nu voiau să-mi asculte protestele; mă înghesuiau şi-mi cărau la pumni cu nemiluita. Multă vreme după aceea aveau să mă mai doară coastele. Bravii cetăţeni dădeau să mă scoată din casă şi să mă linşeze.

Mă aflam la mare ananghie, căci oamenii nu ştiau deloc cine sunt eu. Era mai ales unul înalt, ciolănos, care mă toca mereu şi striga:

— Afară cu el, afară! Avem copaci cu rămuriş des, vânjos, minunat! Crăcile sunt tari de tot; nu se rup ele dacă spânzurăm pramatia asta.

Şi mă tot împingea către uşa din dos.

— Dar, *sir,* pentru numele lui Dumnezeu — îi strigai — nu sunt ku-klux-ist! Întrebaţi-l pe master Lange!

— Las' că avem crăci minunate, potrivite! mă asigură el, învineţindu-mi coastele.

— Cer să mă duceţi în odaie, la master Lange! Nu înţelegeţi că m-am travestit numai ca să...?

— Ai, şi ce crăci grozave avem! Găsim noi şi funie aici, în La Grange, funie fină, elegantă, din cea mai bună cânepă!

Mă împingea mereu şi mă izbea cu pumnul, încât îmi

pierdui până la urmă răbdarea. Tipul era în stare să-i întărâte şi pe ceilalţi ca să mă linşeze. Dacă ajungeam afară, în curte, nu mă aştepta nimic bun.

— Domnule — îi strigai — nu permit să vă mai atingeţi de mine! Vreau să vorbesc cu master Lange! Aţi înţeles?

— Ce mai crăci avem! Şi ce funii formidabile! zbieră el şi mă boxă iarăşi în coaste.

Dar acum paharul se umpluse. Îi repezii un pumn în nas încât, dac-ar fi fost destul spaţiu împrejur, cu siguranţă că s-ar fi prăbuşit la pământ. Era o înghesuială cumplită. Totuşi, înaintai cu forţă, strigând din răsputeri şi lovind orbeşte în toate părţile. Năuciţi, oamenii se mai feriră din calea mea şi reuşii să-mi croiesc drum către încăperea unde se afla Lange. Dar, în timp ce înaintam astfel, golul se umplea iarăşi îndărătul meu şi pumnii îmi cădeau în spinare ca grindina. Vai şi amar de un veritabil ku-klux-ist, dacă până şi o imitaţie se alege cu atâtea vânătăi!

Cetăţeanul acela ciolănos şi agresiv mă urmări cât putu de repede. Ca un mistreţ, rănit se năpusti în odaie aproape odată cu mine. Urla din toţi bojocii. Văzându-l, Lange întrebă:

— Doamne iartă-mă, ce vi s-a întâmplat, *sir?* De ce strigaţi aşa? De ce sângeraţi?

— La spânzurătoare cu banditul! răspunse acesta furios. Mi-a zdrobit nasul, mi-a făcut praf doi dinţi, ba mi se pare chiar patru! Şi ce dinţi, domnule! Singurii pe care-i mai aveam în faţă! La spânzurătoare cu el!

Acum, ce-i drept, furia lui era mai întemeiată; omul sângera serios.

— Ce-aveţi cu dumnealui? se miră Lange, arătând spre mine. Vai, vai, stimate *sir,* acesta nu e ku-klux-ist! E prieten de-al nostru; chiar lui îi datorăm în bună parte reuşita acţiunii. Fără dânsul, nici noi, nici señor Cortesio n-am mai fi în viaţă, iar gospodăriile noastre ar fi fost mistuite de foc!

Ciolănosul holbă ochii şi-şi căscă gura însângerată. Apoi

arătă spre mine şi întrebă:

— Fără... fără... ăsta de-aici?

Amuzant tablou! Toată asistenţa izbucni în râs. Scoţându-şi batista, omul se tot ştergea de sudoare şi sânge, în timp ce eu îmi frecam de zor diversele părţi maltratate ale corpului, împodobite pentru mult timp cu instantaneele fotografice ale degetelor sale.

— Ascultaţi, *sir* — îl certai — eraţi gata să mă spânzuraţi de o cracă, iar cu pumnii dumneavoastră afurisiţi mi-aţi muiat os cu os. Mă simt ca un tâlhar jefuit de propria sa bandă.

Omul nu mai ştia ce să zică. Stătea cu gura căscată şi ţinea în palmă ultimii săi dinţi din faţă, care, până adineauri, locuiseră atât de paşnic şi sigur în gura lui. Nu-mi mai stăpânii nici eu râsul; prea arăta jalnic şi caraghios. În sfârşit, izbutii să-mi îndeplinesc sarcina.

Între timp, ca măsură de prevedere, fuseseră aduse frânghiile şi curelele disponibile. Zăceau toate grămadă într-un ungher.

— Şi acum, poftiţi-i afară din dormitor! zisei către Lange. Dar unul câte unul. Cum ies, îi legaţi pe rând. Old Death se va mira de ce am întârziat atâta. De fapt, s-ar fi cuvenit ca şeriful să fie aici, printre noi. Doar negrul lui Cortesio l-a anunţat!

— Şeriful?! făcu mirat Lange. Păi e de mult aici! Nici nu ştiţi cui îi datoraţi ghionturile. Chiar dumnealui e şeriful!

Şi-l arătă cu mâna pe ciolănos.

— Mii de trăsnete, *sir!* îl luai eu în primire. Dumneavoastră sunteţi şeriful, adică reprezentantul suprem al putorii executive în această regiune? Dumneavoastră aveţi misiunea să menţineţi aici ordinea şi legalitatea? Asta-i bună! Atunci nu e de mirare că domnii din Ku-klux-klan se lăfăie aici ca la ei acasă.

Mustrarea mea îl puse în mare încurcătură. Nu găsi altceva de făcut decât să-mi arate iarăşi dinţii din palmă. Apoi bâigui:

— Scuzaţi, *sir!* M-a înşelat înfăţişarea dumneavoastră de criminal.

— Vă foarte mulţumesc! În schimb, dumneavoastră arătaţi cu atât mai jalnic. Dar făceţi-vă datoria măcar de-aci încolo, dacă nu vreţi să stârniţi bănuiala că încercarea de a linşa oameni cumsecade ascunde de fapt simpatia dumneavoastră pentru Ku-klux-klan!

Aceste cuvinte avură darul să-i redea conştiinţa rangului său oficial.

— Na-na! făcu el, umflându-şi pieptul. Eu, şeriful onorabilului district Fayetta, să fiu suspectat că sunt ku-klux-ist?! Am să vă dovedesc numaidecât contrariul. Chiar în noaptea asta îi vom judeca pe ticăloşi. Faceţi loc, domnilor, pentru trecere! Duceţi-vă dincolo, în coridor, şi staţi cu puştile întinse spre uşă, ca să vadă domnişorii cine e stăpân aici! Pregătiţi funiile şi deschideţi uşa!

Ordinul fu executat. O jumătate duzină de puşti, cu două ţevi pândeau ameninţătoare dinspre coridor. În odaie se aflau acum şeriful, cei doi Lange, Cortesio, doi dintre cetăţenii care ne întovărăşiseră de la început şi eu. Mulţimea de afară ne îndemna să grăbim lucrurile. Desfăcurăm deci obloanele pentru ca oamenii din curte să poată constata că nu stăm degeaba. Scoaserăm apoi proptelele şi deschiserăm uşa de la dormitor.

Nimeni dintre terorişti nu se hotăra să iasă cel dintâi, îl somai pe „căpitan”, apoi pe „locotenent”. Amândoi îşi înfăşuraseră mâinile în batiste. În afară de ei, mai erau vreo trei sau patru răniţi, care sângerau. Sus, la deschizătura din pod, pândea Old Death, cu ţeava puştii îndreptată spre bandiţi.

Toţi păcătoşii aceştia căzuţi în capcana lui Old Death fură legaţi cu mâinile la spate şi alăturaţi celor patru complici ai lor pe care îi adusesem, tot legaţi, de la casa lui Cortesio. Oamenii din curte, urmărind operaţia, izbucneau mereu în

urale. Toată banda fu lăsată cu glugile pe faţă, în afară de „căpitan” şi „locotenent”.

La stăruinţele mele, oamenii îl anunţară pe un aşa-zis felcer care sosi la faţa locului. Susţinea că pansează rapid orice fel de răni, ba chiar ie operează şi le vindecă. După ce-i cercetă pe răniţi, trimise vreo treizeci de localnici să cutreiere oraşul şi să facă rost de vată, fese, plasturi, vaselină, săpun şi alte asemenea lucruri necesare îndeletnicirii sale nobile.

Când, în fine, puseserăm în afară de primejdie pe toţi ku-klux-iştii, se ridică întrebarea unde să-i adăpostim, căci o închisoare pentru nouăsprezece inşi nu exista în La Grange.

— Băgaţi-i în salonul restaurantului! porunci şeriful. Trebuie să rezolvăm chestiunea cât mai repede. Constituim o curte cu juri şi pronunţăm pe loc sentinţa. Ne aflăm în faţa unui caz care impune măsuri excepţionale.

Ştirea se răspândi peste tot cu iuţeala fulgerului. Mulţimea venea în valuri şi zorea spre restaurant ca să-şi asigure un loc cât mai bun. Cei care nu mai încăpeau înăuntru stăteau pe scări, în tindă sau în ogradă. Teroriştii fură întâmpinaţi cu ameninţări teribile, încât escorta avu serios de lucru pentru a-i apăra de brutalităţi. Cu mare greu intrară în aşa-zisul salon, adică într-o încăpere largă dar scundă, destinată balurilor. Estrada fu eliberată de tot calabalâcul orchestrei şi ocupată de prizonieri. Când le scoaserăm cagulele, se dovedi că toţi erau străini, nici unul măcar nu locuia prin vecinătate.

Se formă apoi tribunalul sub preşedinţia şerifului, cu procuror, avocat al apărării, grefier şi un număr de juraţi. Caracterul tribunalului mai că mă îngrozea, dar ţinând seama de împrejurări, ca şi de cazul în speţă, faptul trebuia oarecum scuzat.

Ca martori figurau cei doi Lange, Cortesio, alţi cinci cetăţeni, Old Death şi cu mine. Corpul delict consta din diversele arme ale acuzaţilor, expuse pe masă... Se constată că puştile erau încărcate pe ambele ţevi.

Şeriful declară şedinţa deschisă, cu observaţia că depunerea jurământului de către martori este inutilă, deoarece „calitatea morală a acuzaţilor nu justifică împovărarea unor martori atât de onorabili cu formalităţile respective”. El constată că, în afara ku-klux-iştilor, se găsesc în salon numai persoane a căror „conştiinţă şi simţ de justiţie sunt deasupra oricăror bănuieli”. Tocmai acest fapt — adăugă şeriful — „trebuie subliniat aici cu mare bucurie şi satisfacţie”. Un „bravo” unanim răsplăti complimentul, iar şeriful mulţumi printr-o foarte demnă închinăciune. Eu însă vedeam în jur destui inşi care, după înfăţişarea lor, nu prea meritau elogiile atât de patetice ale şerifului.

Se procedă mai întâi la audierea martorilor. Old Death expuse amănunţit întâmplarea. Noi, ceilalţi, ne mărginirăm să-i confirmăm declaraţia. Apoi se ridică procurorul. El repetă depoziţiile noastre şi stabili că acuzaţii aparţin unei asociaţii interzise care urmăreşte funestul scop de a submina ordinea legală, de a dărâma temelia statului şi de a organiza crime monstruoase ce se pedepsesc cu închisoare pe termen lung, cu muncă silnică pe viaţă şi chiar cu moartea. Însăşi calitatea de membru al acestei asociaţii este suficientă pentru a justifica o întemniţare pe zece sau douăzeci de ani. În plus, s-a mai dovedit că acuzaţii plănuiseră asasinarea unui fost ofiţer al Republicii, biciuirea cruntă a doi dintre cei mai stimaţi gentlemeni şi incendierea unei case din acest binecuvântat oraş. Şi, în fine, nutriseră intenţia să-i spânzure pe nişte oameni străini de oraş, doi bărbaţi extrem de paşnici şi de stimaţi (la aceste cuvinte, procurorul se înclină în faţa lui Old Death şi a mea), fapt care mai mult ca sigur le-ar fi cauzat moartea şi, în consecinţă, trebuie pedepsit exemplar — cu atât mai vârtos, cu cât tocmai acestor doi bărbaţi li se datorează salvarea întregului La Grange de năpasta ce-l ameninţa. Iată de ce el, procurorul, trebuie să stăruie asupra unei sentinţe cât se poate de aspre şi propune ca unii acuzaţi,

pe care perspicacitatea onoratei curţi va şti să-i aleagă, să fie spânzuraţi, iar ceilalţi, pentru „îndreptarea lor morală”, să fie biciuiţi fără milă şi întemniţaţi pe viaţă, răpindu-li-se astfel posibilitatea de a mai primejdui simţul şi existenţa unor cetăţeni demni de toată cinstea.

Rechizitoriul procurorului fu, de asemenea, lăudat cu strigăte de „bravo!”, cărora el le mulţumi, înclinându-se foarte solemn.

Luă apoi cuvântul avocatul apărării, care făcu dintru început constatarea că preşedintele s-a abătut grav de la procedură, neglijând să ia datele personale ale acuzaţilor, în consecinţă, avocatul recomandă respectuos ca greşeala să fie pe loc reparată, nu de alta, dar pentru a se cunoaşte măcar cine anume va fi spânzurat sau întemniţat, ca şi pentru întocmirea cuvenitelor acte de deces şi a celorlalte scripte — observaţie plină de duh, care primi şi din parte-mi o aprobare totală, deşi tacită. Avocatul recunoscu în totul pomenitele intenţii ale ku-klux-iştilor, datoria sa fiind de a nu tăgădui adevărul, dar sublime că nici una din ele nu a fost dusă la îndeplinire, toate rămânând doar în stadiul de tentativă. Nu putea să fie vorba deci nici de ştreang şi nici de temniţă pe viaţă. El adresă întregii asistenţe întrebarea dacă o simplă încercare neizbutită i-a căşunat sau îi poate căşuna cuiva vreun râu. Fără îndoială că nu! Prin urmare, nimeni n-a suferit prejudicii, fapt care justifică pe deplin achitarea tuturor acuzaţilor. Astfel, membrii înaltului tribunal, cât şi onoraţii cetăţeni din sală se vor dovedi nişte gentlemeni iubitori de oameni şi buni creştini.

Avocatul se bucură de aplauze sporadice. Se înclină şi el adânc, de câteva ori, ca şi cum lumea l-ar fi răsplătit cu ovaţii.

Asupra acestora, preşedintele se ridică din nou. Înainte de toate declară că trecuse dinadins peste formalitatea înregistrării datelor personale, fiind convins că acuzaţii ar fi

minţit. Pentru cei condamnaţi la ştreang propuse, spre simplificare, încheierea unui act sumar de deces conţinând aproximativ următoarele: „Nouăsprezece membri ai Ku-klux-klanului spânzuraţi din propria lor vină”. El recunoscu apoi că e vorba, într-adevăr, de o tentativă şi dădu asigurări că va formula chestiunea vinovăţiei în acest sens. Dar, pe de altă parte — susţinu el — numai celor doi gentlemeni străini li se datorează faptul că tentativa n-a reuşit. Intenţia fusese extrem de primejdioasă şi acest lucru trebuie pedepsit. În ce-l priveşte, n-are nici timp şi nici chef să penduleze ore întregi între opiniile procurorului şi cele ale apărării; şi apoi, nu consideră necesar să se ocupe prea mult de nişte indivizi, nouăsprezece la număr, care — constituiţi într-o bandă puternică şi foarte bine înarmaţi — s-au lăsat prinşi de numai doi oameni. Asemenea „eroi” nu merită nici măcar atenţia ce o acorzi unui canar sau unei vrăbii. El, şeriful, a fost pus în situaţia să audă că ar simpatiza cu Ku-klux-klan-ul; această bănuială e intolerabilă şi de aceea va avea el grijă ca dumnealor să plece ruşinaţi din acest district şi să nu le mai treacă prin gând o nouă vizită. În concluzie, se adresează domnilor juraţi cu întrebarea dacă acuzaţii s-au făcut sau nu vinovaţi de tentativă de omor, tâlhărie, rănire, incendiere — şi roagă să nu se amâne cumva răspunsul până la finele lui decembrie viitor, deoarece în faţa tribunalului s-a adunat un public numeros, extrem de stimabil şi nerăbdător să afle sentinţa.

Acest discurs cu nuanţe de ironie fu puternic aplaudat. Juriul se retrase într-un colţ şi, după o consfătuire de cel mult două minute, primul jurat îi şi comunică preşedintelui hotărârea pe care acesta o împărtăşi asistenţei. Era un verdict de vinovăţie.

Urmă o discuţie în şoaptă între şerif şi asistenţii lui. Atrăgea atenţia faptul că, în timpul discuţiei, şeriful dădu ordin ca buzunarele acuzaţilor să fie golite de conţinutul lor, în special

de bani. După executarea acestui ordin, se făcu numărătoarea banilor. Şeriful dădu satisfăcut din cap, apoi se ridică pentru a rosti sentinţa.

— Domnilor — spuse el — vinovăţia a fost stabilită. Cred că sunt în asentimentul dumneavoastră dacă voi comunica pe scurt în ce constă pedeapsa pe care am hotărât s-o pronunţăm şi s-o aplicăm cu toată energia. Crimele proiectate n-au fost săvârşite în fapt; de aceea, de acord cu domnul avocat al apărării, care a făcut apel la sentimentele noastre umanitare şi creştineşti, am decis să renunţăm la o sancţiune directă...

Acuzaţii răsuflară uşuraţi şi se înseninară. Din asistenţă se auziră câteva exclamaţii de protest. Şeriful continuă:

— Am mai spus că o tentativă de crimă poate fi de asemenea primejdioasă. Dacă astăzi nu-i pedepsim pe aceşti oameni ai Ku-klux-klanului, să avem cel puţin grijă ca să nu mai reprezinte nici un pericol pe viitor. Aşadar, am hotărât să-i expediem cât mai departe de statul Texas şi anume într-un chip atât de ruşinos, încât să le piară orice poftă de întoarcere. În primul rând, le vom tăia părul de pe cap şi bărbile. Desigur că se vor găsi printre dumneavoastră gentlemeni care să execute cu plăcere această treabă. Cei care locuiesc pe aproape sunt rugaţi să meargă acasă şi să aducă foarfeci. Onoratul juriu va da preferinţă acelor scule care nu taie prea bine.

Izbucni un râs unanim. Cineva deschise fereastra şi le strigă celor din curte:

— Fuga după foarfece! Îi tundem pe ku-klux-işti. Cine aduce foarfece poate să intre în salon.

Eram convins că oamenii de afară vor alerga numaidecât spre casele lor. Şi, într-adevăr, aşa se petrecu. Toţi fugeau şi strigau către ai lor să caute instrumentele cu pricina. Se auziră chiar voci care cereau să se aducă *shears for cliping trees* şi *shears for cliping sheeps*, adică foarfece de grădinar

şi foarfece de tuns oile.

— Am mai hotărât — reluă şeriful — să-i îmbarcăm pe condamnaţi pe vaporul care a sosit din Austin la ora unsprezece şi pleacă în zorii zilei la Matagorda. Sosiţi acolo, vor fi preluaţi de primul vas care părăseşte definitiv Texasul, vor fi aduşi cu toţii pe bord, indiferent de identitatea şi de domiciliul lor, ca şi de destinaţia vaporului. Din clipa de faţă şi până la reîmbarcarea lor pe acest ultim vas, osândiţii n-au voie să-şi scoată deghizamentul, pentru ca toţi pasagerii să vadă cum procedăm noi, aici în Texas, cu membrii Ku-klux-klanului. Nu li se vor desface nici legăturile. Apă şi pâine vor primi abia la Matagorda. Cheltuielile vor fi acoperite din banii găsiţi asupra lor şi care se ridică la frumoasa sumă de trei mii de dolari, realizată probabil din furt. În plus, li se confiscă toate lucrurile, îndeosebi armele, care vor fi scoase la licitaţie chiar acum. Juriul a hotărât ca încasările de pe urma licitaţiei să fie investite în bere şi coniac, iar băutura să stea la dispoziţia onorabililor participanţi la această dezbatere şi a soţiilor lor cu prilejul balului care va urma. La ivirea zorilor îi vom conduce pe ku-klux-işti până la debarcader în sunetele unei muzici grave şi în cântece de inimă rea. Condamnaţii vor asista la balul nostru stând nemişcaţi chiar pe estrada unde se află acum. Aceasta e sentinţa. Dacă apărarea are ceva de obiectat, o ascultăm cu plăcere, dar şi cu condiţia să nu vorbească prea mult. Până a începe balul trebuie să-i tundem pe condamnaţi şi să organizăm licitaţia. Ne aşteaptă deci destule treburi.

De astă dată obţinu, într-adevăr, ovaţii furtunoase. Preşedintele cât şi avocatul apărării trebuiră să facă eforturi mari ca să restabilească liniştea. În sfârşit, apărătorul se rosti:

— Aş mai avea de spus în favoarea condamnaţilor următoarele: găsesc sentinţa înaltului tribunal cam aspră; dar asprimea este mai mult decât compensată prin ultima parte a hotărârii care se referă la coniac, la bere, la dans şi muzică.

De aceea, în numele clienţilor mei, ale căror interese le reprezint aici, mă declar în totul de acord cu sentinţa şi sper că ea va servi acestor oameni drept îndemn pentru o viaţă nouă, mai frumoasă şi mai folositoare. Îi avertizez, totodată, că întoarcerea le este interzisă şi că în caz contrar voi refuza să le mai iau apărarea, lipsindu-i astfel de o strălucită asistenţă juridică. Din punct de vedere profesional, mai observ că mi se cuvine un onorariu de câte doi dolari per client, ceea ce, înmulţit cu nouăsprezece, înseamnă treizeci şi opt de dolari, sumă pentru care nu e nevoie să dau chitanţă în scris, fiindu-mi achitată în faţa atâtor martori. Eu reţin pentru mine optsprezece dolari, iar douăzeci îi donez pentru iluminatul şi chiria sălii. Pentru plata muzicanţilor propun o taxă de intrare de cincisprezece cenţi de gentleman. Fireşte că doamnele sunt scutite.

Se aşeză, iar şeriful se declară absolut de acord cu propunerile lui.

Stăteam acolo şi îmi părea că visez. Oare toate acestea se petreceau aievea? Şi, totuşi, nu era vis! Apărătorul încasă banii şi o mulţime de bărbaţi din asistenţă alergară acasă ca să-şi aducă soţiile; alţii veneau de afară cu tot soiul de foarfece. Deşi era cazul, nici nu izbuteam măcar să mă mânii; râdeam şi eu alături de Old Death, pe care acest epilog al aventurii părea să-l amuze grozav.

Ku-klux-iştii fură într-adevăr tunşi până la piele. Începu apoi licitaţia. Puştile găsiră repede amatori la preţuri bune. Şi celelalte obiecte fură aproape toate vândute. Gălăgia, foiala veşnică pe uşă, înghesuiala, îmbrâncelile erau de nedescris. Toţi dădeau să intre în salon, deşi nici a zecea parte n-ar fi încăput. Sosiră apoi muzicanţii: un clarinetist, un viorist, un trompetist şi unul cu un fagot prăpădit. Acest ansamblu ciudat se instala într-un ungher şi începu să-şi acordeze instrumentele astmatice într-un fel care nu prea anunţa virtuozitate. Aş fi vrut să ies din înghesuială, mai ales că

apăruseră în sală şi femeile; dar Old Death mă opri. Îmi declară că noi doi, de fapt eroii principali ai serii, aveam datoria să ne desfătăm după atâta primejdie şi efort. Şeriful îl auzi şi-l aprobă, susţinând chiar că ar fi o ofensă pentru toţi cetăţenii din La Grange dacă am refuza să conducem primul cadril. În acest scop, îi oferea lui Old Death pe soţia lui, iar mie pe fiică, ambele dansatoare de prima mână. Cum eu îi scosesem doi dinţi, iar dânsul îmi zdruncinase serios coastele, se cuvenea, fireşte, să fim amici şi să nu-l jignesc refuzând invitaţia. De altfel, omul ne invită la o masă separată.

Ce puteam să mai fac? Din păcate, cele două lady se şi apropiaseră de noi. După recomandările de rigoare, intrai în joc vrând-nevrând. Trebuia să risc un faimos cadril şi poate un vals sau o polcă pe deasupra. Eu, unul din eroii serii, şi... detectiv particular!

Pesemne că simpaticul şerif nu mai putea de satisfacţie dăruindu-ne cu cele două zeiţe ale căminului său. Reţinuse o masă care avea cusurul de a nu ajunge decât pentru patru persoane, astfel că — fără milă şi îndurare — furăm abandonaţi celor două lady.

Doamnele se purtau măreţ. Poziţia oficială a soţului şi respectiv a tatălui le impunea cea mai riguroasă ţinută. Mama, trecută de cincizeci de ani, tricota o jachetă de lână. Ea deschise o singură dată gura, referindu-se la Codul lui Napoleon. Apoi tăcu definitiv. Domnişoara, trecută şi ea de treizeci, adusese de acasă un volum de poezii pe care, în ciuda spectacolului din jur, părea să-l citească. Ea îl onoră pe Old Death cu o observaţie ce se voia spirituală despre Pierre Jean de Béranger[1], şi, după ce bătrânul cercetaş o asigură cu deplină sinceritate că nu l-a văzut în viaţa lui pe acel gentleman, se cufundă într-o adâncă şi demnă muţenie. Când

[1] Pierre Jean de Béranger (1780–1857), poet francez, autor de cântece satirice populare, foarte răspândite în prima jumătate a sec. XIX. A publicat mai multe culegeri de cântece apărute între anii 1812 şi 1830.

se servi berea, partenerele noastre nu se atinseră de ea; dar când şeriful aduse două pahare cu coniac, chipurile lor ascuţite şi ursuze se însufleţiră.

Cu acest prilej, onorabilul funcţionar îmi trânti unul din cunoscutele lui ghionturi în coastă şi-mi şopti la ureche:

— Începe cadrilul. Grăbiţi-vă!

— Dar n-are să ne refuze? întrebai eu pe un ton prea puţin vesel.

— Nu. Doamnele au fost informate.

Mă înclinai deci în faţa fiicei, bâlbâii câte ceva despre onoare, plăcere şi favor şi mă alesei, în sfârşit, cu... volumul de versuri care părea să facă parte integrantă din trupul duduii.

Old Death, în schimb, procedă mai practic. El îi strigă mamei:

— Haide, cucoană! Vreţi pe dreapta, pe stânga, mă rog, cum vă place! Eu ţopăi pe toate picioarele.

Ce mai dans făcurăm, ce mai trântă mancă Old Death împreună cu partenera lui, cum se mai puseră pe băut gentlemenii din salon — toate acestea le las deoparte. Destul că, la ivirea zorilor, proviziile erau pe sfârşite, deşi domnul şerif ne asigura că a mai rămas câte ceva din banii realizaţi la licitaţie; se mai putea organiza mâine sau chiar deseară încă un mic bal. În ambele încăperi de jos, în curte, în grădină, peste tot oameni chercheliţi, ba unii chiar zdrobiţi în toată regula.

Dar cum se răspândi vestea că alaiul e gata să pornească spre debarcader, toţi se repuseră pe picioare. Coloana se formă astfel: în faţă orchestra, apoi membrii tribunalului, apoi condamnaţii în straiele lor ciudate, după care martorii, urmaţi la nimereală de toţi ceilalţi siri, masteri şi gentlemeni.

Americanul e un tip original. Găseşte totdeauna ce-i trebuie. Mă miram de unde vor fi scos oamenii aceştia, cât ai clipi, atâtea obiecte sonore dintre cele mai diverse! Mai toată

populaţia din oraş, cu excepţia cuvioşilor predicatori şi a distinselor lady se alăturaseră alaiului şi fiecare venise cu câte un instrument capabil să sporească hărmălaia „muzicală”.

După ce toată lumea se încolonă, şeriful dădu semnalul. Alaiul se puse în mişcare şi „virtuoşii” muzicieni începură să schingiuiască celebrul cântec Yankee-Doodle. Apoi se porni tămbălăul general. Greu de spus ce anume se fluiera, se urla, se cânta. Parcă ne-am fi găsit între nişte nebuni de balamuc. Mărşăluirăm astfel cu pas încet, de înmormântare, până la debarcader. Acolo prizonierii fură predaţi căpitanului care — după cum ne-am convins — îi luă în păstrare sigură. Evadarea — garantă el — ar fi exclusă. De altfel, şi călătorii paşnici de pe bord nu-i scăpau din ochi pe ku-klux-işti.

La plecarea vaporului muzicanţii intonară cea mai frumoasă melodie din repertoriul lor şi tărăboiul se dezlănţui iarăşi cu vigoarea cuvenită. În timp ce toată lumea stătea cu ochii la vapor, eu îl luai de braţ pe Old Death şi ne cărăbănirăm acasă, împreună cu cei doi Lange. Hotărârăm să ne odihnim niţel, dar somnul meu se prelungi peste măsură. Când mă deşteptai, Old Death era deja în picioare. Nu putuse dormi. Îl durea un şold. Spre marele meu regret, îmi aduse la cunoştinţă că astăzi e exclus să se urce pe cal. Bietul om suporta acum efectul neplăcut al trântei din timpul dansului.

Trimiserăm după felcer. Acesta sosi, îl examina pe pacient şi declară că e vorba de o scrântitură. Osul trebuia readus în poziţie normală. Îmi venea să-l iau la palme pe şarlatan care trăgea de zor piciorul lui Old Death, asigurându-ne că vom auzi curând pocnitura.

Noi ascultam cu atenţie, dar degeaba. Smuciturile nici măcar nu-l dureau pe pacient. Atunci îl dădui la o parte pe felcer şi cercetai la rândul meu situaţia. Se vedea cât de colo pe şold o vânătaie cu marginile gălbui. Aşadar, bătrânul Death suferise o contuzie.

— Vă facem o frecţie cu muştar său cu alcool — hotărâi eu. Fireşte că trebuie să staţi liniştit toată ziua. Păcat că, între timp, o să ne scape Gibson!

— Gibson? replică acesta. Să nu vă îngrijoreze de fel! Când un copoi ca mine miroase o urmă, nu se lasă până nu prinde vânatul. Aveţi toată încrederea.

— Ştiu, nu mă îndoiesc. Numai că escrocul şi bietul Ohlert ne-o iau prea mult înainte.

— Îi ajungem noi. În fond, cred că n-are importanţă dacă-i găsim cu o zi mai devreme sau mai târziu. Sus capul! Acest prea onorabil şerif, cu balul şi cu cele două lady ale lui, ne-a cam stricat socotelile; dar fiţi pe pace, contuzia se vindecă repede. Şi nu uitaţi că mă cheamă Old Death. Pricepeţi, nu-i aşa?

Desigur că toate astea sunau foarte, frumos şi, cum aveam încredere în bătrân, mă silii să nu par îngrijorat, în orice caz, nu puteam pleca de unul singur. De aceea, mă bucurai din toată inima când, în timpul prânzului, master Lange mă informă că e decis să ne însoţească, având deocamdată acelaşi drum cu noi.

— Cred că nu veţi regreta prezenţa noastră, adică a mea şi a lui Will — căută să mă convingă fierarul. Ştiu să strunesc un cal şi să manipulez o armă. Iar dacă ne iese în cale vreun răufăcător, fie alb, fie o piele-roşie, vă asigur că nu ne apucă strechea. Sunteţi de acord să mergem împreună? Bateţi palma!

Ne învoirăm, fireşte. Mai târziu sosi şi Cortesio, care se odihnise cam multişor şi zorea acum să ne arate caii. În ciuda durerii, Old Death ieşi afară şchiopătând. Voia să vadă caii cu propriii lui ochi.

— Acest june master afirmă, ce-i drept, că ar fi călăreţ — zise bătrânul. Dar noi cam ştim cât valorează asemenea afirmaţii. Pe urmă, nici nu prea cred că se pricepe la cai. Eu, la o adică, pot să aleg calul cel mai prăpădit în aparenţă,

ştiind însă că de fapt e cel mai bun dintre toţi. Astfel de cazuri mi s-au întâmplat nu o dată.

Am fost nevoit să scot pe rând toţi caii din grajd şi să-i încalec, în timp ce Old Death — după ce se interesa de preţ — le urmărea mişcările ca un specialist de mare clasă. Şi, într-adevăr, lucrurile se petrecură aşa cum a prezis: nu alese nici un cal din cei oferiţi de Cortesio.

— Par mai grozavi decât sunt — constată el. După câteva zile, îi vezi istoviţi. Mai bine îi luăm pe roibii ăştia bătrâiori care, lucru de mirare, sunt şi foarte ieftini.

— Păi, aţi ales nişte gloabe nenorocite! interveni Cortesio.

— Señor, îngăduiţi-mi să vă declar deschis că nu vă pricepeţi la cai. Ăştia doi sunt animale de prerie, dar au căzut pe mâini proaste. Au suflu bun, nu se înăbuşă la tăvăleală. Îi luăm şi basta! S-a făcut!

3. Peste graniţă

O săptămână mai târziu, cinci călăreţi — patru albi şi un negru — atingeau punctul unde se întâlnesc meleagurile sudice a două districte din Texas: Medina şi Uvalde. Albii călăreau alături doi câte doi, iar negrul venea în urmă. Perechea din faţă purta îmbrăcăminte aproape identică, numai că hainele tânărului erau mai noi decât ale tovarăşului său mai în vârstă şi neobişnuit de slab. Roibii lor călcau în trap sprinten şi nechezau din când în când cu voioşie — dovadă că drumurile lungi şi grele din acel ţinut le priau destul de bine. Cei doi călăreţi din spate se vedeau că sunt tată şi fiu. Erau şi ei îmbrăcaţi la fel, dar nu în haine de piele ca perechea din faţă, ci în costume din stofă de lână. Aveau pe cap pălării de pâslă cu boruri largi. Armele lor, câte o puşcă cu două ţevi, cuţite şi pistoale. Negrul, un flăcău deosebit de vânjos, purta îmbrăcăminte dintr-o ţesătură uşoară, de bumbac, de culoare închisă, iar pe părul lui creţ trona un joben aproape nou, strălucitor, în mână ţinea o flintă mare cu două ţevi, iar la brâu o „macetă”, una din acele lame lungi, încovoiate, nici cuţit nici sabie — folosite mai ales în Mexic.

Numele celor patru albi ne sunt cunoscute: Old Death, fierarul Lange, fiul său şi eu. Negrul era omul lui Cortesio din La Grange, acelaşi care în seara memorabilă ne introdusese în casa mexicanului.

Trei zile îi trebuiseră lui Old Death pentru a-şi vindeca stupida lui contuzie. Bănuiam că păţania îl cam ruşina. Să fii rănit în luptă e o cinste; dar să cazi în timpul dansului şi să-ţi striveşti jumătate din şold, e tare neplăcut pentru un *westman* cu faima lui Old Death. Asta îl şi necăjea pe bătrânul cercetaş. Desigur că îndurase în taină dureri mult mai mari

decât cele mărturisite — altminteri n-ar fi acceptat să amânăm cu trei zile plecarea noastră. Desele sale strâmbături dovedeau că nici acum durerea nu-i trecuse cu totul. Cortesio aflând, fireşte, de hotărârea celor doi Lange de a ne însoţi, ne vizitase în preziua plecării şi ne rugase să-i facem un serviciu, adică să-l luăm cu noi şi pe negrul Sam. Rugămintea ne-a cam surprins, deşi n-am lăsat să se vadă acest lucru. În plus, nu mi se părea o plăcere să târăşti după tine, săptămâni întregi, un negru cu care n-ai nici în clin, nici în mânecă. Dar Cortesio ne-a lămurit că primise de la Washington o depeşă importantă, în urma căreia trebuia să expedieze la Chihuahua un plic nu mai puţin important. Ar fi putut să ni-l încredinţeze nouă, dar aştepta un răspuns pe care noi nu i-l mai puteam aduce. De aceea se vedea nevoit să trimită un curier şi drept cel mai potrivit pentru această misiune îl socotea pe Sam. Era un om simplu, un negru de rând, dar îi întrecea cu mult pe semenii săi. Îl slujea pe Cortesio de multă vreme, îi era devotat şi făcuse nu o dată primejdiosul drum până peste graniţa mexicană, dovedindu-se plin de curaj în momentele grele. Cortesio ne-a asigurat că Sam nu ne va stingheri câtuşi de puţin şi că dimpotrivă, ne va fi de un real ajutor. Drept care ne-am dat consimţământul. Şi trebuie spus că până acum nu aveam motiv să regretăm. Sam era un călăreţ remarcabil. Deprinsese această artă de pe vremea când, împreună cu stăpânul său, mai locuia în Mexic şi trebuia că mâie cirezile mergând călare. Era sprinten şi foarte îndatoritor, se ţinea mereu respectuos la distanţă şi, dintre toţi cei patru albi, părea să mă simpatizeze cel mai mult pe mine. Mă copleşea cu tot felul de atenţii care îmi dovedeau ataşamentul său.

Old Death considerase inutil să ne pierdem vremea tot căutând urmele lui Gibson şi luându-ne pas cu pas după ele. Ştiam precis în ce direcţie o apucase detaşamentul de care s-a alăturat şi prin ce localităţi avea să treacă. De aceea,

bătrânul *westman* opinase să călărim direct spre Rio Nueces şi mai departe — spre trecătoarea Eagle. Acolo era foarte probabil să întâlnim detaşamentul. Bineînţeles că trebuia să ne grăbim pentru a recâştiga atâta timp pierdut. Eu, unul, refuzasem să cred că ar fi posibil să-l ajungem din urmă. Dar Old Death îmi dăduse asigurări că escorta mexicană care-i însoţea pe recruţi se va feri de ochii observatorilor nedoriţi şi va fi, deci, nevoită să facă ocoluri mari, în timp ce noi vom merge în linie dreaptă, ceea ce ar compensa pe deplin avansul de câteva zile al detaşamentului.

Roibii noştri parcurseseră în şase zile aproape două sute de mile engleze, performanţă de care nimeni, afară de Old Death, nu iar fi crezut capabili. Caii aceştia bătrânei păreau să fi întinerit aici, pe drumurile Vestului. Iarba bogată, aerul curat, ritmul susţinut — toate le priau de minune; deveneau din zi în zi mai zdraveni şi mai vioi, iar bătrânul cercetaş nu mai putea de bucurie: se dovedise un excelent cunoscător în materie.

Lăsasem în urma noastră San Antonio şi Castroville, străbătusem districtul Medina, cel cu ape îmbelşugate, şi ne apropiam de ţinutul din ce în ce mai arid care se pierde apoi în trista nisipărie texană, a cărei dezolare culminează între Rio Nueces şi Rio Grande. Voiam să ajungem mai întâi la Rio Leona, braţul principal al lui Rio Frio, şi apoi la vărsarea lui Turkey Creek în Rio Nueces. La nord-vest de noi se înalţă Leona, muntele semeţ din vecinătatea fortului Inge. Presupuneam că pe acolo trebuie să fi trecut detaşamentul, desigur fără a fi fost observat de garnizoana fortului. Ne aşteptam deci să descoperim vreo urmă a lui Gibson şi a celor de care se alăturase.

Terenul era cât se poate de bun pentru călărie. Ne găseam într-o prerie vastă, cu iarbă măruntă. Caii aproape că zburau pe netezimea ei. Aerul era pur şi, în faţa ochilor noştri, zarea se desfăşura limpede şi luminoasă. Când călăream drept spre

sud-vest, nici nu ne uitam în altă direcţie. Aşa se explică faptul că nu observarăm decât destul de târziu apariţia unor călăreţi. Old Death îi zări primul şi ne atrase luarea-aminte, arătând spre dreapta:

— Priviţi, domnilor! Ce părere aveţi?

Un punct întunecos parcă se mişca şi se apropia încet-încet de noi.

— Hm! medită Lange, ducându-şi palma streaşină la ochi. O fi vreun animal care paşte.

— Aşa! zâmbi Old Death. Un animal! Şi încă unul care ronţăie iarbă! Frumos! Ochii dumneavoastră par să nu se împace prea bine cu perspectiva. Punctul acela se află cam la două mile engleze de noi. La o asemenea distanţă, până şi un punctuleţ ca ăsta nu poate reprezenta un singur animal. Ar trebui să fie un bizon cât cinci elefanţi la un loc; or, pe aici nu se află bizoni, cu excepţia câte unui exemplar rătăcit. Dar şi acela, nici gând să hoinărească în alt anotimp afară de primăvară sau toamnă. În plus de asta, dacă nu ai ochi format, mişcările unui punct atât de depărtat te înşală foarte lesne. În timp ce pasc, bivolul şi calul înaintează extrem de încet, cu câte un pas. Iar eu pun rămăşag pe orice că punctul acela se deplasează în galop îndrăcit.

— Imposibil! exclamă Lange.

— Păi, dacă dumneata, ca alb, nu te dumereşti — reluă Old Death — să auzim ce părere are negrul. Ia spune, Sam, ce crezi tu că se vede acolo?

Negrul, în modestia lui, tăcuse până atunci. Dar, interpelat direct, răspunse:

— Călăreţi este. Patru, cinci sau şase.

— Aşa văd şi eu. Să fie oare indieni?

— O, nu, *sirra!* Indian nu aşa drept la alb vine. Indian se ascunde ca să vede cine este alb, apoi vorbeşte la el. Asta călăreţi drept la noi vine. Asta alb.

— Foarte adevărat, Sam. Constat, spre bucuria mea, că

mintea ţi-e mai luminoasă decât culoarea feţei..

— O, *sirra,* o! îşi sticli dinţii bravul nostru flăcău. Laudele lui Old Death reprezentau pentru el o rară cinste.

— Dacă oamenii aceia au într-adevăr intenţia să se apropie de noi — zise Lange — atunci să-i aşteptăm.

— Nici să nu vă gândiţi la aşa ceva! îl corectă bătrânul *westman*. Vedeţi doar că nu vin chiar în direcţia noastră, ci mai degrabă tind spre miazăzi. Au observat încotro ne îndreptăm şi, ca să ne iasă în drum, au luat-o în diagonală. Aşadar, înainte! Nu e timp să stăm pe loc. S-ar putea să fie soldaţi din fortul Inge, plecaţi în recunoaştere. În cazul acesta, întâlnirea n-ar avea de ce să ne bucure.

— Şi de ce nu?

— Fiindcă am afla lucruri neplăcute, master. Fortul Inge e destul de departe de aici, la nord-vest. Când comandantul fortului trimite patrule la o asemenea distanţă, înseamnă că situaţia nu e tocmai roză. O să vă lămuriţi în curând.

Ne continuarăm drumul în acelaşi tempo. Punctul se apropia acum văzând cu ochii, divizându-se treptat în şase punctuleţe care se măreau din ce în ce. Nu aveam nici o îndoială că e vorba de călăreţi. După câteva minute, recunoscurăm şi uniformele militare. Călăreţii se apropiară atât de mult, încât auzirăm şi un glas care ne somă să ne oprim. În faţa noastră se afla un sergent de dragoni însoţit de cinci ostaşi.

— Încotro aşa de grăbiţi? întrebă el, strunindu-şi calul. N-aţi văzut că ne apropiem?

— Ba da — răspunse calm Old Death. Numai că nu înţeleg de ce ar fi trebuit să aşteptăm.

— Pentru că aveţi obligaţia să vă prezentaţi.

— Ei, uite, suntem albi şi mergem spre sud. Sper că ajunge atât.

— La dracu'! se răsti sergentul. Să nu credeţi că vom permite să ne luaţi în băşcălie!

— *Pshaw!* făcu Old Death, zâmbind cu superioritate. Parcă mie îmi arde de glume?! Doar ne aflăm aici în prerie şi nu la vreo şcoală unde dumneavoastră să ne-o faceţi pe dascălul înarmat cu nuiaua, iar noi să răspundem înfricoşaţi la întrebări.

— Eu execut ordinele pe care le-am primit. Vă somez să ne spuneţi pe rând numele!

— Şi dacă n-am avea poftă?

— Vedeţi doar că ne-am putea face ascultaţi: avem arme!

— Vasăzică, aşa! Îmi pare nespus de bine. Numai că nu vă sfătuim să încercaţi. Noi, domnule sergent, suntem oameni liberi! Ia să-l văd eu pe acela care ne-ar sili să-i dăm ascultare! Reţineţi: ne-ar sili! L-aş vârî în pământ, l-aş strivi sub copitele calului!

Ochii îi scăpărau. Strâns cu genunchii, roibul său se cabra şi făcu un salt în direcţia sergentului. Acesta se dădu repede îndărăt, gata de ripostă. Dar Old Death nu-i lăsă răgaz şi vorbi supărat:

— Nici nu pun la socoteală că sunt de două ori mai bătrân decât dumneavoastră şi că am trecut deci în viaţă prin mai multe decât veţi avea vreodată dumneavoastră prilejul. Vreau numai să răspund ameninţării cu armele. Vă imaginaţi că aceste cuţite ale noastre sunt de marţipan, că ţevile puştilor sunt de zahăr şi gloanţele de ciocolată? Luaţi seama, dulciurile astea vă pot veni de hac! Spuneţi că executaţi ordinele primite. *Well*, aşa se şi cuvine, n-am nimic împotrivă. Dar vă cere, oare, ordinul să vă răstiţi la nişte *westmeni* încercaţi şi să adoptaţi un ton de care se serveşte generalul faţă de recrut? Suntem gata să stăm de vorbă. Dar noi nu v-am poftit încoace şi vă pretindem să fiţi politicoşi!

Subofiţerul se cam fâstâci. Old Death părea transfigurat, şi atitudinea lui nu rămase fără efect.

— De ce vă supăraţi degeaba, *sir?* întrebă sergentul. N-am avut intenţia să fiu grosolan.

— Iar eu n-am simţit nici în tonul, nici în expresiile dumneavoastră prea multă delicateţe.

— Înţelegeţi, desigur, că nu ne aflăm în salonul unei lady. Bântuie pe aici tot felul de vagabonzi şi trebuie să fim cu ochii în patru. Suntem într-un post înaintat.

— Vagabonzi? Ne număraţi oare şi pe noi printre aceşti gentlemeni dubioşi? se burzului bătrânul.

— Nu pot spune în nici un fel. Dar un om cu conştiinţa curată nu refuză să se recomande. Circulă pe aici destui afurisiţi care vor să treacă dincolo, la Juarez. În asemenea canalii nu poţi avea nici o încredere.

— Sunteţi, aşadar, de partea secesioniştilor, a statelor din Sud?

— Da. Sper că şi dumneavoastră.

— Eu sunt totdeauna de partea oamenilor de treabă şi împotriva mişeilor. În ce priveşte numele şi originea noastră, nu văd nici un motiv să le trecem sub tăcere. Venim din La Grange.

— Sunteţi, vasăzică, din Texas. Şi Texasul a mers împreună cu Sudul. Înseamnă că am de-a face cu oameni de aceleaşi convingeri politice.

— Convingeri politice! *All devils!* Vă exprimaţi prea subţire pentru un simplu sergent. Dar decât să vă înşirăm cele cinci nume ale noastre, pe care, desigur că le veţi uita imediat, mai bine vi-l spun numai pe-al meu. Sunt un vechi cercetaş de prerie şi cei care mă cunosc îmi spun de obicei Old Death.

Numele făcu impresie. Sergentul se înălţă în şa şi se uită ţintă la bătrân. Ceilalţi militari îl priveau surprinşi, dar prietenoşi. Subofiţerul, în schimb, îşi încruntă sprâncenele şi vorbi sever:

— Old Death? Sunteţi, vasăzică, Old Death, spionul Statelor din Nord!

— Domnule! îi răspunse indignat bătrânul. Luaţi seama cum vorbiţi! Dacă aţi auzit de mine, veţi şti, desigur, că nu

sunt omul care se lasă jignit! Mi-am pus în joc pentru Uniune toată averea, sângele şi viaţa, fiindcă aşa mi-a plăcut şi fiindcă am considerat şi consider că principiile Nordului sunt juste. Prin spion se înţelege cu totul altceva. Iar dacă un ţingău ca dumneavoastră aruncă asemenea vorbă şi eu, vezi bine, nu-l altoiesc cu pumnul, înseamnă că mi-e milă de el! Old Death nu se teme nici de şase dragoni, nici de zece, nici de mai mulţi. Din fericire, soldaţii dumneavoastră par mai deştepţi. S-ar putea să raporteze ei comandantului de la fortul Inge cum l-aţi întâmpinat pe Old Death şi cum l-aţi tratat ca pe un mucos. Sunt convins că aţi încasa-o pe cinste. V-ar scădea nasul într-atât, încât nici cu binoclul nu i-aţi mai da de urmă.

Ultimele cuvinte îşi atinseră scopul. Comandantul fortului probabil că era un om mai inteligent decât sergentul său. În raportul lui, acesta din urmă trebuia, bineînţeles, să pomenească de întâlnirea cu noi. De fapt, pentru un şef de patrulă e un eveniment fericit să dea peste un vânător cu atâta faimă, care îi poate împărtăşi sumedenie de idei şi sfaturi folositoare. *Westmenii* de soiul lui Old Death sunt trataţi de către ofiţeri cu cea mai mare consideraţie şi stimă, ca nişte egali ai lor. Aşadar, ce avea să raporteze sergentul după ce s-a comportat ca un mojic în faţa viteazului cercetaş? Desigur că în sinea lui îşi punea această întrebare. Nu degeaba se îmbujorase la faţă. Pentru a-l intimida şi mai mult, Old Death adăugă:

— Toată cinstea uniformei ce-o purtaţi, dar nici hainele mele nu valorează mai puţin. La vârsta dumneavoastră, nu strică să ascultaţi câteva sfaturi din gură lui Old Death. Cine e comandantul fortului Inge?

— Maiorul Webster.

— Cel care acum doi ani era căpitan în fortul Ripley? continuă Old Death cu întrebările.

— Chiar el.

— Atunci transmiteţi-i salutări din partea mea. Mă cunoaşte bine. Am tras adeseori la ţintă amândoi şi, dintr-un foc, am bătut cuiul drept în centru. Daţi-mi carnetul dumneavoastră, să-i scriu câteva rânduri. Cred că o să-l bucure nespus când va afla că un subaltern al lui m-a făcut spion.

Descumpănit de-a binelea, sergentul nu mai ştia ce să facă. Înghiţi în sec şi, în cele din urmă, îngăimă cu vizibilă nelinişte:

— Dar, *sir,* vă asigur că n-am avut nici un gând rău! Pentru alde noi, serviciul nu e o joacă. Avem necazuri destule şi nu e de mirare dacă uneori ne scapă câte un cuvânt nelalocul lui.

— Mă rog! Asta sună ceva mai politicos. Să presupunem, deci, că abia acum începe convorbirea. Sunteţi bine aprovizionaţi cu ţigări în fortul dumneavoastră?

— Acum nu. S-au terminat.

— Asta-i rău. Ostaşul fără tutun n-are chef de nimic. Prietenul meu şi-a umplut coburul cu ţigări de foi. Poate că vă cedează ceva din rezervele sale.

Ochii sergentului şi ai celorlalţi militari se îndreptară curioşi spre mine. Scosei un pumn de ţigări şi le împărţii între ei, oferindu-le şi foc. Subofiţerul trase câteva fumuri şi faţa i se lumină de încântare. Îmi mulţumi din cap şi zise:

— O havană ca asta e o adevărată pipă a păcii. Cred că l-aş ierta pe cel mai înverşunat duşman dacă aici, în prerie, după săptămâni de renunţare, mi-ar oferi un asemenea deliciu.

— Păi, dacă havana e mai tare decât cea mai rea vrăjmăşie, atunci se cheamă că nu sunteţi chiar atât de crunt — râse Old Death.

— Fireşte că nu sunt. Dar, *sir,* trebuie să ne vedem de drum şi să nu discutăm decât strictul necesar. Aţi observat cumva urme de indieni pe unde aţi trecut?

Old Death răspunse negativ şi se interesă la rândul lui dacă există indicii că s-ar afla indieni prin partea locului.

— Ba bine că nu! Avem toate motivele să bănuim că indienii se foiesc pe-aici. Bestiile au dezgropat din nou

securea războiului!

— La naiba! Înseamnă că-i grav! Despre ce triburi e vorba?

— Comanşi şi apaşi.

— Aşadar, cei mai periculoşi! Şi ne aflăm tocmai între cele două teritorii ale lor! Vai de capul celui pe, care-l prind în foarfecă!

— Da. Fiţi cu băgare de seamă. Noi am luat toate măsurile; am şi trimis curieri după întăriri şi provizii. Zi şi noapte cutreierăm regiunea în lung şi-n lat. Pe oricine ne iese în cale îl cercetăm ca să ştim ce hram poartă. De aceea, se cade să-mi scuzaţi purtarea de adineauri.

— Ce-a fost s-a uitat. Dar cine şi ce îi determină pe indieni să se bată între ei?

— Vinovat e tocmai blestematul acela ele... Pardon, *sir!* Poate că aveţi altă părere despre... vreau să zic preşedintele Juarez. Sunteţi, desigur, informat că Juarez a fost nevoit să se retragă până la Eh Paso. Bineînţeles că francezii îl urmăresc. Au ajuns la Chihuahua şi la Cohahuela. A trebuit să se ascundă de ei ca ursul hăituit de câini. L-au fugărit până la Rio Grande şi l-ar fi urmărit încă mai departe sau l-ar fi prins pur şi simplu, dacă preşedintele nostru de la Washington n-ar fi fost atât de naiv să-i oprească. Toată lumea era împotriva lui Juarez; s-au dezis de el până şi indienii din care face parte prin obârşie.

— Şi apaşii?

— Nu. Ăştia n-au fost nici pentru, nici contra. N-au luat nici o atitudine şi au stat liniştiţi în bârlog. Aşa i-a sfătuit Winnetou, tânărul şi vestitul lor şef. În schimb, agentul trimis de Bazaine i-a stârnit pe comanşi împotriva „preşedintelui roşu”. Au venit în cete compacte, fireşte, pe ascuns, cum e felul lor, şi au trecut în Mexic, pentru a face de petrecanie partizanilor lui Juarez.

— Hm! Adică pentru a jefui şi ucide, pentru a distruge şi pârjoli. Dar mă întreb, ce interes ar avea comanşii în Mexic?

Doar nu acolo se află aşezările şi domeniile lor de vânătoare, ci dincoace de Rio Grande. Ce le pasă lor, dacă în Mexic guvernează Juarez, Maximilian sau Napoleon? Nu, vinovaţii sunt cei care îi agită şi îi asmut împotriva unor oameni paşnici. Nu putem condamna un trib înapoiat, dacă se lasă ispitit şi profită de prilej ca să se înavuţească. Dar îi cunoaştem noi pe cei ce poartă vina... Nu vreau să intru în amănunte.

— Nici eu. În fond, nu mă priveşte. Şi, cum ziceam, cetele comanşilor au trecut graniţa, au executat, fireşte, toate ordinele primite şi, ca urmare, s-au izbit de apaşi Comanşii sunt dintotdeauna duşmanii neîmpăcaţi ai apaşilor. De astă dată au năvălit în tabăra lor, au semănat moarte, au capturat prizonieri, le-au luat corturile şi caii.

— Şi pe urmă?

— Şi pe urmă, *sir,* toţi prizonierii bărbaţi, aşa cum e obiceiul la indieni, au fost legaţi la stâlpul torturii.

— Bănuiesc că obiceiul acesta nu e prea plăcut pentru victimele ciopârţite cu cuţitul şi fripte de vii... Ei, şi atunci, probabil că apaşii au hotărât să se răzbune:

— Nu. Sunt nişte fricoşi.

— Asta o aud pentru întâia oară. Oricum, nu-mi închipui să fi acceptat în linişte această fărădelege.

— Au trimis câţiva războinici să trateze cu căpeteniile cele mai în vârstă ale comanşilor. Întâlnirea a avut loc la noi.

— În fortul Inge? De ce tocmai acolo?

— Au ales un teren neutru.

— Aha, înţeleg. Vasăzică, şefii comanşilor s-au prezentat la întâlnire?

— Au venit cinci căpetenii, însoţite de douăzeci de războinici.

— Şi câţi apaşi?

— Trei.

— Cu ce escortă?

— Singuri.

— Hm! Şi mai susţineţi că sunt fricoşi! Trei oameni fără nici o gardă au curajul să străbată teritoriul inamic pentru a se întâlni cu douăzeci şi cinci de adversari! Domnule, dacă-i cunoaşteţi cât de cât pe indieni, trebuie să admiteţi că e un act eroic. Şi cum s-a terminat întrevederea?

— Nu prea bine. Neînţelegerile s-au adâncit şi mai mult. Până la urmă, comanşii au tăbărât pe solii apaşilor. Doi au fost ucişi, iar al treilea, deşi rănit, a reuşit să ajungă la calul său şi să sară un gard de trei coţi înălţime. Comanşii l-au urmărit, dar fără rezultat.

— Şi asta se întâmplă pe teren neutru, sub protecţia unui fort comandat de un maior din trupele Uniunii! Ce perfidie din partea comanşilor! Mai e de mirare dacă, în urma celor întâmplate, apaşii au dezgropat securea războiului? Solul lor, care a scăpat din ghearele morţii, le va fi adus ştirea, şi acuma, fireşte că au pornit să se răzbune. Şi cum crima s-a petrecut într-un fort al albilor, se vor ridica şi împotriva acestora. Dar cum credeţi, ce atitudine vor avea comanşii faţă de noi?

— Amicală. Înainte de a părăsi fortul, căpeteniile lor ne-au asigurat că se vor bate numai cu apaşii; feţele palide, ziceau ei, sunt prieteni.

— Când a avut loc această întâlnire sângeroasă?

— Luni.

— Astăzi e vineri. Au trecut, aşadar, patru zile. Cât au mai zăbovit comanşii în fort după fuga apaşului?

— Foarte puţin. Preţ de un ceas.

— Şi i-aţi lăsat să plece? De ce nu i-aţi reţinut ca să dea socoteală de fapta lor? Trădarea şi crima au fost săvârşite pe teritoriul Statelor Unite. Maiorul avea datoria să-i ia prizonieri şi să raporteze cazul la Washington. Nu-l înţeleg!

— Plecase în ziua aceea la vânătoare şi s-a întors abia către seară.

— Ca să nu asiste la tratative şi la crimă! Cunosc eu şmecheria. Dacă apaşii află că li s-a permis comanşilor să părăsească fortul, atunci vai de albii ce vor cădea în mâinile lor! N-or să cruţe pe nimeni.

— Vă alarmaţi degeaba, *sir!* Au profitat şi apaşii de pe urma acestei măsuri. Dacă solii comanşilor ar mai fi rămas numai o oră în plus, atunci apaşii ar mai fi pierdut încă o căpetenie de-a lor.

Old Death se arătă surprins.

— Încă o căpetenie? Ah, încep să înţeleg! Au trecut patru zile de atunci. Or, dânsul avea un cal minunat, galopa mai repede ca noi. Da, da! Cu siguranţă că...

— De cine vorbiţi? întrebă mirat sergentul.

— De Winnetou.

— Da, el a fost. Nu apucaseră bine comanşii să dispară spre apus, că şi zărirăm un călăreţ. Venea dinspre răsărit, din direcţia lui Rio Frio şi căuta să cumpere în fort nişte praf de puşcă şi gloanţe de pistol. Nu purta nici un semn al vreunui trib şi nu-l cunoşteam. În timp ce-şi lua în primire muniţia, ofiţerul de serviciu, care se afla întâmplător acolo, îi povesti cele petrecute.

— Foarte, foarte interesant! exclamă Old Death agitat la culme. Păcat că n-am fost şi eu de faţă. Şi ce i-a răspuns ofiţerului?

— Doar atât: „Mulţi albi vor ispăşi această fărădelege comisă sub ochii voştri şi nepedepsită!” Apoi a ieşit din depozit şi a încălecat. Ofiţerul s-a luat după el ca să-i admire murgul, un cal într-adevăr splendid. Atunci indianul i-a spus: „Vreau să fiu mai cinstit cu voi decât aţi fost voi cu mine. Vă declar că de astăzi începe bătălia intre războinicii apaşi şi feţele palide. Oamenii noştri stăteau liniştiţi în corturile lor; au venit comanşii, i-au atacat mişeleşte, le-au luat femeile, copiii, caii şi corturile, pe mulţi i-au ucis, pe alţii i-au făcut prizonieri şi i-au dus departe ca să-i pună la stâlpul caznelor.

Dar şi atunci înţelepţii noştri, ascultând de glasul Marelui Spirit, şi-au păstrat răbdarea. Nu au dezgropat pe loc securea războiului, ci au trimis încoace, la voi, pe solii neamului lor pentru a se înţelege cu comanşii. Şi solii au fost omorâţi aici, în faţa voastră. I-aţi lăsat pe ucigaşi să plece şi v-aţi arătat a fi duşmanii apaşilor. Nu asupra noastră, ci asupra voastră cadă în valuri sângele acestui război!”

— Da, da, aşa e dânsul! Parcă-l aud vorbind! comentă Old Death. Şi ofiţerul ce-a făcut?

— L-a întrebat cine e. Şi abia atunci indianul îşi spuse numele: Winnetou, căpetenia apaşilor. Aflând cu cine are de-a face, ofiţerul a dat ordin să se închidă poarta şi indianul să fie luat prizonier. Avea tot dreptul să procedeze aşa, deoarece Winnetou declarase războiul şi nu se afla în misiune de parlamentar. Însă indianul i-a râs în nas, a dat pinteni calului, a trecut ca un fulger printre militari şi, ca şi apaşul dinaintea lui, a sărit peste gard. Detaşamentul trimis în urmărire s-a întors fără nici o ispravă.

— Aţi dat de belea! Acum se dezlănţuie iadul. Vai de fort şi de garnizoana lui dacă nu înving comanşii! Veţi fi măcelăriţi cu toţii... Spuneţi-mi, n-aţi mai avut şi altă vizită?

— A trecut unul călare, alaltăieri, către seară. Pleca spre Sabinal şi-şi spunea Clinton. Asta o ştiu precis: eram tocmai de gardă la poartă.

— Clinton! Hm! Să vi-l descriu un pic, poate se potriveşte.

Îl zugrăvi pe Gibson care, după cum se ştie, îşi luase numele de Clinton. Sergentul confirmă. În plus, Old Death îi arătă şi fotografia, în care sergentul recunoscu fără nici o rezervă pe omul cu pricina.

— V-aţi lăsat duşi de nas — zise Old Death. Individul nu mergea la Sabinal, ci a trecut pe la voi ca să spioneze cum stau lucrurile. E unul dintre păcătoşii de care vorbeaţi adineauri. Desigur că s-a întors la banda lui, care-l aştepta. Altceva important nu s-a mai întâmplat?

— Nu mai ştiu nimic.

— Atunci am terminat. Să-i raportaţi maiorului că m-aţi întâlnit. Ca subordonat, nu e nevoie să-i comunicaţi părerea mea despre ultimele întâmplări, dar vă spun că aţi fi putut evita mari nenorociri şi multă vărsare de sânge dacă v-aţi fi făcut datoria cum trebuie. Good *bye*, *boys!* La revedere, băieţi!

Îşi îndemnă calul şi porni. Îl urmarăm şi noi, salutându-i scurt pe dragonii care se îndreptau spre nord. Galoparăm apoi în tăcere o bună bucată de drum. Old Death era necăjit, căzuse pe gânduri. Soarele se pregătea să apună. Rămăsese cel mult o oră până să se însereze şi totuşi la miazăzi orizontul mai arăta ca o linie subţire. Voiam să ajungem încă în aceeaşi zi la Rio Leone; or, pădurile de acolo ar fi trebuit să apară la orizont ca o dungă mult mai vizibilă. Însemna, deci, că ne aflam încă departe de ţinta noastră. Şi Old Death îşi dădu, desigur, seama de situaţie; nu-şi slăbea deloc calul; zorea întruna.

Graba noastră se dovedi până la urmă utilă. Tocmai când discul dilatat al soarelui se cufunda în apus, zărirăm la miazăzi o dungă întunecată. Pe cât ne apropiam, pe atât dunga devenea mai clară. Pământul, până atunci nisipos, se acoperea din nou cu iarbă. În sfârşit, desluşirăm limpede şi arborii. După ce făcuserăm atâta drum obositor, ni se părea că vârfurile copacilor ne îmbie şi ne cheamă la odihnă. Old Death îşi lăsă calul la pas şi zise:

— Unde cresc arbori, musai să fie şi apă prin apropiere, în faţa noastră e râul Leona. Vom poposi pe malul lui.

Ajunserăm curând la un crâng care se întindea ca o fâşie îngustă pe ambele maluri ale râului. Pe lângă arbori creşteau tufe multe şi dese. Albia râului era largă, apa în schimb destul de mică. Totuşi, la punctul unde ajunsesem, nu era vad, de aceea o luarăm încet în sus, de-a lungul malului. După o scurtă cercetare, găsirăm un loc unde apa, nu prea adâncă,

unduia limpede peste prundişul lucios. Într-acolo ne mânarăm caii, ca să trecem pe malul celălalt. Old Death călărea în frunte. Când să intre în apă, bătrânul opri, descăleca şi privi atent albia râului.

— *Well!* dădu el din cap. Îmi închipuiam eu! Iată aici o urmă pe care n-am fi putut-o descoperi în pietrişul de pe mal. Uitaţi-vă şi voi!

Descălecarăm la rândul nostru şi observarăm într-adevăr nişte adânciturі mai mari de o palmă şi ducând spre largul apei.

— Să fie asta o urmă? întrebă Lange. În sfârşit, s-ar putea să aveţi dreptate, *sir.* O fi trecut vreun cal, adică un călăreţ.

— Să vină şi Sam. Să-i auzim părerea.

Negrul se ţinea cuviincios îndărătul nostru. Veni în faţă, se uită în fundul apei şi declară:

— Asta doi călăreţi; trecut apa încolo.

— De unde ştii că au fost călăreţi şi nu nişte cai slobozi?

— Fiindcă asta cai cu fier la picior, nu sălbatic. Asta cai blânzi, merge pe ei călăreţi. Urma este adânc. Cai avut greutate, adică om. Cai singuri nu trece alături apă, merge unul după altul. Întâi opreşte la mal şi bei, după aceea trece. Dar asta aici nu stat, ci trecut drept înainte. Ai mers şi alături. Asta calul faci numai dacă vine poruncă de la frâu. Şi unde frâu, înseamnă că este şa. Şi pe şa este călăreţi.

— Bravo, Sam! îl lăudă din nou bătrânul. Nici eu n-aş şti s-o spun mai bine. Vedeţi, domnilor, că sunt cazuri în care un alb poate învăţa destule de la un negru. Prin urmare, cei doi călăreţi erau grăbiţi; nici n-au lăsat răgaz cailor să-şi moaie botul în apă. Cum însă bietele animale vor fi fost însetate şi orice călăreţ are în primul rând grijă de calul său, îmi vine să cred că s-au adăpat la malul celălalt Oricum, oamenii aceştia trebuie să fi avut motive serioase de s-au grăbit atâta să ajungă dincolo. Să sperăm că le vom afla.

În timp ce noi cercetam urmele, caii se adăpară pe

îndelete. Ne săltarăm iarăşi în şei şi atinserăm malul opus fără să ne udăm măcar cizmele; apa era acolo atât de mică, încât nu ne ajungea nici până la scări.

Abia urcarăm pe uscat că Old Death, al cărui ochi atent nu scăpa nici un amănunt, zise:

— Iată de ce erau grăbiţi. Uitaţi-vă la teiul acesta: e descojit cam până la înălţimea unui om. Şi cu astea de-aici ce-o fi?

Ne arătă două rânduri de ţăruşi înfipţi în pământ, nu mai mari ca nişte creioane.

— Ce rost vor fi având ţăruşii? continuă Old Death. Ce legătură e între ei şi scoarţa teiului? Vedeţi pe jos nişte răzătură de coajă, uscată, împrăştiată jur-împrejur? Ţăruşii, domnilor, au fost folosiţi la împletituri. Aţi văzut vreodată un dispozitiv de lemn pentru împletit plase şi alte lucruri asemănătoare? Ei, un asemenea dispozitiv se află acum în faţa noastră, numai că nu e din lemn şi nu e prins în cuie. Cei doi călăreţi au împletit din scoarţă de copac o legătură de doi coţi lungime şi doi lăţime. Asta se vede din felul cum sunt dispuşi ţăruşii. După câte ştiu, asemenea legături sau feşe din scoarţă proaspătă le folosesc indienii pentru bandajarea rănilor. Scoarţa umedă răcoreşte rana şi apoi, uscându-se, se contractă atât de tare, încât face să reziste chiar şi un os beteag. Înseamnă că cel puţin unul din cei doi călăreţi era rănit. Şi acum priviţi fundul apei. Observaţi în nisip două adâncituri mari de tot ca de la nişte scoici gigantice? Aici s-au bălăcit caii. Aşa nu fac decât caii indieni. Au fost deşeuaţi ca să se poată odihni şi răcori, ceea ce înseamnă că-i mai aştepta un drum obositor. Sunt aproape sigur că cei doi călăreţi n-au zăbovit aici decât pentru a confecţiona feşele, apoi şi-au continuat în grabă drumul. Iată deci concluzia cercetărilor noastre: doi călăreţi pe cai indieni, din care cel puţin unul era rănit, au trecut apa în mare grabă fără să-şi adape mai întâi caii; zăriseră teiul acesta şi au dat zor

încoace, ca să bandajeze rana. Apoi au pornit mai departe. Ce rezultă de aici, domnule? Frământaţi-vă un pic creierul! mă îndemnă bătrânul pe mine.

— Am să încerc. Dar să nu râdeţi dacă voi nimeri cu bâta în baltă!

— Nici gând! Vă consider ucenicul meu şi de aceea nici nu mă aştept încă la o judecată matură.

— Ei bine, luând în considerare rasa cailor, presupun că stăpânii lor erau indieni, ceea ce mă trimite cu gândul la întâmplările din fortul Inge. Unul dintre solii apaşilor, deşi rănit, s-a salvat prin fugă. Winnetou a părăsit şi el mai apoi fortul, s-a luat cu toată graba după omul lui şi, având un cal foarte sprinten, l-a ajuns curând din urmă.

— Nu e rău! aprobă Old Death. Şi altceva?

— Cei doi apaşi trebuiau să ajungă repede la ai lor, ca să-i informeze despre crima săvârşită de comanşi la fortul Inge şi să-i purtă în gardă asupra unui eventual atac din partea acestora. De aci şi graba lor. Abia după ce au trecut dincoace, şi-au îngăduit răgazul de a se ocupa de bandajarea rănii; ştiau, probabil, dinainte că aici vor putea face rost de coajă de tei. Au lăsat caii să se mai învioreze şi pe urmă şi-au reluat cursa.

— Aşa e! Sunt mulţumit de răspuns. Nici o îndoială că e vorba de Winnetou şi de solul scăpat din mâinile comanşilor. Fireşte că urmele lăsate în iarbă s-au şters până acum, dar îmi închipui ce direcţie au apucat. Vor fi traversat Rio Grande, continuându-şi apoi drumul în linie dreaptă. Aşa vom merge şi noi. Sper că vom da de vreun semn al lor. Deocamdată, să ne căutăm un loc ele popas; mâine va trebui s-o pornim foarte devreme.

Ochiul lui ager găsi curând un loc potrivit, un mic luminiş cu iarbă deasă şi înconjurat de tufe, unde caii noştri se puteau ospăta din belşug. Le scoaserăm şeile şi îi priponirăm cu ajutorul lasourilor pe care le luasem din La Grange. Apoi, din

ultimele rezerve alimentare, pregătirăm o cină modestă. Întrebându-l pe Old Death dacă n-ar fi cazul să aprindem un foc de tabără, acesta mă măsură ironic şi răspunse:

— Mă aşteptam, *sir,* la o astfel de întrebare din partea dumneavoastră. Veţi fi citit, desigur, vreo dulceagă istorioară cu indieni, din cele ale lui Cooper[1] sau ale altor autori. Îmi închipui că v-au plăcut, nu-i aşa?

— Oarecum.

— Păi da! Toate astea se citesc cu plăcere; lucrurile merg strună, fără greutăţi. Îţi aprinzi pipa sau ţigara, te lungeşti pe canapea, îţi rezemi picioarele pe spetează şi te scufunzi în lectura cărţii împrumutate de la bibliotecă. Dar ia încearcă să intri aievea în pădurile virgine, în Vestul Sălbatic! O fi fost Cooper un foarte iscusit romancier, nu zic ba, de altfel am savurat şi eu cărţile lui cu mohicani şi cu alte drăcovenii, dar în Vest nu i-a călcat vreodată piciorul. S-a priceput de minune să amestece poezia cu realitatea, numai că în Vest n-ai de-a face decât cu faptul concret. Eu, unul, n-am descoperit nici strop de poezie. Citeşti în volumele lui despre nişte splendide focuri de tabără, la flacăra cărora se frig pulpe suculente de bizon. Eu, însă, atâta vă spun, dacă aprindem un foculeţ cât de mic, orice indian aflat la două mile engleze de aici i-ar simţi mirosul.

— Vasăzică la distanţă de aproape un ceas călare? E cu putinţă?

— Veţi mai avea prilejul să descoperiţi cum lucrează nasul indienilor. Şi nu numai ei, dar şi caii lor adulmecă orice miros şi îl semnalează cu acel nechezat specific în urma căruia destui albi şi-au pierdut viaţa. Iată de cel cred că va trebui să renunţăm astăzi la farmecul focului de tabără.

— Bănuiesc, totuşi, că nu sunt indieni prin apropiere: comanşii încă nu pot fi pe drum. Până să se fi întors

---

[1] E vorba de Fenimore Cooper, scriitor american (1789–1851), autor ai unor romane de aventuri din viaţa pieilor-roşii.

parlamentarii, până să fi dat curierii alarma în diferitele triburi, trebuie să fi trecut destul timp.

— Hm! Ce mai vorbe deştepte poate să înşire un *greenhorn!* Aţi uitat, din păcate, trei lucruri. Întâi, că ne aflăm chiar pe teritoriul comanşilor; al doilea, că războinicii lor mişună până şi dincolo, în Mexic; al treilea, că nici cei rămaşi acasă nu aşteaptă să fie mobilizaţi cu toba, ci sunt de mult gata de luptă. Sau credeţi cumva că comanşii sunt atât de proşti încât să-i ucidă pe solii apaşilor, fără să se fi pregătit pentru o bătălie în stil mare? Aflaţi că acţiunea împotriva solilor apaşi nu s-a produs în urma unui simplu impuls de mânie: totul a fost dinainte chibzuit şi hotărât. Pun rămăşag că încă de pe acum comanşii se află la Rio Grande. Şi mă tem că n-o să-i fie uşor lui Winnetou să treacă râul pe ascuns.

— Sunteţi, aşadar, de partea apaşilor?

— În sinea mea, sunt. Li s-a făcut o nedreptate. Au fost atacaţi mişeleşte. În plus, am o simpatie deosebită pentru Winnetou. Dar prudenţa ne obligă să nu luăm atitudine pe faţă. Să fim bucuroşi dacă vom ajunge teferi la ţintă; să nu cedăm cumva ispitei de a face ochi dulci vreuneia din părţi. De altfel, nu prea am motive să mă tem de comanşi. Ei mă cunosc. Nu le-am făcut niciodată cu bună ştiinţă vreun rău. I-am vizitat adeseori şi m-au primit prieteneşte. Una din cele mai cunoscute căpetenii ale lor, Oyo-coltsa, adică „Biberul alb”, mi-e chiar prieten. I-am făcut cândva un serviciu pe care a promis să nu-l uite nicicând. Asta s-a întâmplat sus, lângă Red River; fusese atacat de o trupă de cicazaşi şi, dacă nu soseam eu, şi-ar fi pierdut, desigur, scalpul şi viaţa. Acum prietenia asta poate fi de mare însemnătate pentru noi. Dacă-i întâlnim pe comanşi şi vedem că ne întâmpină cu duşmănie, atunci fac apel la prietenia cu şeful. Şi, la urma urmei, suntem cinci oameni în toată firea şi sper că toţi ştim să tragem cu puşca. Până să-mi jupoaie vreun indian pielea de pe cap, vă asigur că o duzină de-ai lui vor primi bilete de călătorie spre

veşnicele plaiuri ale vânătoarei. Oricum, să fim pregătiţi ca şi când ne-am afla pe teritoriu inamic. Nu ne culcăm toţi deodată; trebuie să avem mereu câte un om de gardă; ne schimbăm din oră în oră; tragem la sorţi cu cinci fire de iarbă şi stabilim schimbul fiecăruia. Vom dormi deci fiecare câte cinci ore. E suficient.

Smulse firele de iarbă şi traserăm la sorţi. Eu căzui în ultimul schimb. Între timp se înnoptase şi domnea un întuneric de nepătruns. Cât eram încă treji, nu trebuia nici o gardă. Şi se părea că nici nu aveam poftă de somn. Ne aprinserăm câte o ţigară şi ne aşezarăm la taclale. Mai cu seamă Old Death ne antrena cu istorisirile lui. Alegea cu bună ştiinţă întâmplări din care să avem ceva de învăţat. Astfel, trecu o bună parte din timp. Când să-mi reglez deşteptătorul de la ceasul meu de buzunar, constatai că se făcuse ora zece şi jumătate.

Deodată, Old Death tăcu şi trase cu urechea. Unul din caii noştri sforăise într-un fel aparte, ca de nelinişte sau teamă.

— Hm! făcu bătrânul. Asta ce-o fi? Ştiam eu ce ştiam când i-am declarat lui Cortesio că gloabele astea trebuie să fi trăit cândva în prerie! Numai un cal obişnuit cu Vestul sforăie aşa. Pesemne că a simţit ceva suspect prin apropiere. Dar, domnilor, nu mai căscaţi degeaba ochii ca să descoperiţi cauza neliniştii sale! Aici, între tufe, e întuneric beznă şi, dacă vă concentraţi privirea, ochii capătă o strălucire care poate fi observată de duşman. Mai bine uitaţi-vă în pământ şi lăsaţi că scrutez eu întunericul; îmi trag pălăria pe ochi ca să nu se vadă licărul... Atenţie! Nu vă mişcaţi!

Sforăitul se repetă. Unul din cai — probabil al meu — tropăia de parc-ar fi vrut să se smulgă din lasou. Amuţirăm cu toţii, dar Old Death şopti, mustrându-ne:

— Ce dracu' aţi amuţit? Dacă e cineva prin preajmă şi ne-a iscodit, atunci ştie că stăteam la taifas; şi tocmai tăcerea noastră de acum îl va face să priceapă că sforăitul calului ne-

a trezit bănuieli. Ei, hai, discutaţi! Vorbiţi ce vă trece prin cap!

Atunci negrul anunţă în şoaptă:

— Sam ştie unde este om. Sam ai văzut doi ochi.

— Bine! Dar nu te mai uita încolo, că te vede şi el. Unde zici că e omul?

— Unde Sam legat cal, dreapta de corcoduş. Jos, la pământ, văzut doi scântei slab.

— Am înţeles! Mă strecor eu în spatele lui şi-l iau de ceafă. Nu cred să fie mai mulţi, deoarece caii noştri s-ar comporta în alt chip. Hai, vorbiţi, discutaţi cu glas tare! Asta ne aduce un dublu folos: întâi de toate, îl faceţi pe individ să creadă că nu bănuim nimic şi, în al doilea rând, îmi acoperiţi zgomotul paşilor care, pe asemenea întuneric, e greu de evitat.

Lange mă întrebă ceva în gura mare şi eu îi dădui un răspuns sonor. De aci se porni un dialog susţinut în care ne căzneam să picurăm cât mai mult umor, pentru a crea o atmosferă de veselie şi voie bună. Râsul degajat era, desigur, cel mai potrivit spre a-l convinge pe spion de totala noastră nepăsare şi a-i abate atenţia de la zgomotul provocat de apropierea lui Old Death. Will, fiul lui Lange, ca şi negrul Sam ni se alăturară şi sporovăirăm aşa, fără nici o reţinere, timp de vreo zece minute, până când ne întrerupse glasul lui Old Death:

— Ei, ăia de colo! Nu mai turuiţi atâta! Nu mai e nevoie. L-am prins. Vi-l aduc plocon!

Dinspre partea unde era priponit calul negrului veni mai întâi ca un foşnet şi apoi se ivi bătrânul călcând, apăsat. Depuse în faţa noastră povara pe care o cărase în spinare.

— Aşa! zise el. A fost o luptă uşoară; larma voastră l-ar fi făcut pe indian să nu audă nici huruitul unui cutremur de pământ!

— Indian? Atunci înseamnă că sunt şi alţii prin apropiere?

— Se poate, dar nu cred. Deocamdată, să facem un pic de lumină şi să-l vedem la faţă. Am văzut aici destule frunze

uscate, ba şi nişte vreascuri. Staţi să le aduc, între timp, aveţi grijă de dumnealui.

— Văd că nu mişcă. L-aţi ucis?

— Nu. Doar cunoştinţa i-am trimis-o la plimbare. I-am legat mâinile la spate chiar cu brâul lui. Până îşi vine în fire, mă întorc.

Se duse după vreascurile cu pricina şi se înapoie curând. Ne apucarăm să le mărunţim. Chibrituri aveam, încinserăm astfel un crâmpei de foc pentru a desluşi chipul prizonierului. Vreascurile erau atât ele uscate, încât aproape că nici nu scoteau fum.

Acum îl vedeam bine pe indian. Purta pantaloni de piele cu ciucuri, cămaşă vânătorească tot din piele şi mocasini simpli, fără nici o podoabă. Părul îi era tuns mărunt. Numai în creştet păstrase un smoc. Avea faţa vopsită: dungi negre, pe fond galben. Armele adică un cuţit, un arc şi o tolbă de piele pentru săgeţi, precum şi alte lucruri pe care le purta la brâu i le luase Old Death. Indianul zăcea fără simţire, nemişcat, cu ochii închişi. Parcă era mort.

— Un războinic de rând — constată Old Death. Nu poartă nici un semn că ar fi răpus vreun inamic: nici un scalp la brâu, iar încălţările îi sunt simple, fără ciucuri de păr de om. Îi lipseşte până şi punga cu „medicamente”. Pare să n-aibă nume, sau poate şi l-a pierdut în luptă o dată cu amuletele. Acum l-au trimis ca iscoadă; e o misiune plină de primejdii, în care se poate evidenţia doborând vreun duşman şi redobândindu-şi astfel numele. Aha, uitaţi-vă! Începe să mişte. Îşi revine. Staţi liniştiţi!

Prizonierul încercă să-şi destindă mădularele şi respiră adânc. Dându-şi seama că are mâinile legate, un fior de groază îi străbătu fiinţa. Deschise ochii, dădu să se salte, dar căzu la loc. Ne privi apoi cu ochii injectaţi. Zărindu-l pe Old Death, exclamă:

— Coşa-pehve!

Aceasta e o expresie din graiul comanşilor, însemnând „bătrâna moarte”, adică exact înţelesul numelui „Old Death”.

— Chiar eu — răspunse bătrânul cercetaş. Războinicul roşu mă cunoaşte?

— Fiii comanşilor îl cunosc foarte bine pe omul cu acest nume şi care a fost oaspetele lor.

— Eşti comanş. Se vede după vopseaua de pe obrazul tău. Cum te cheamă?

— Fiul comanşilor şi-a pierdut numele şi n-o să-l mai poarte niciodată. Credeam că-l recuceresc, dar căzând acum în mâinile feţelor palide, m-am acoperit iarăşi de ocară şi ruşine. Vă rog, luaţi-mi viaţa! Voi înălţa cântece de luptă şi nu-mi va scăpa nici un geamăt când mă veţi arde la stâlpul caznelor!

— Nu putem să-ţi îndeplinim rugămintea; doar îţi suntem prieteni! Numai întunericul e de vină că te-am luat prizonier; nu am ştiut că eşti un fiu al comanşilor cu care trăim în bună pace. Vei rămâne în viaţă şi vei săvârşi fapte mari ca să-ţi cucereşti un nume, iar duşmanii or să tremure înaintea ta. Eşti liber!

Şi Old Death îi dezlegă mâinile. Mă aşteptam ca indianul să nu mai poată de bucurie; dar el nici nu se mişcă din loc:

— Nu, fiul comanşilor nu e liber! El vrea să moară. Bagă-i cuţitul în inimă!

— N-am pentru ce, şi nici nu-mi face vreo bucurie. De ce, adică, te-aş omorî?

— Pentru că m-ai prins. Dacă războinicii noştri află adevărul, voi fi alungat. Ei vor spune despre mine: „Mai întâi şi-a pierdut punga cu medicamente şi numele, apoi a căzut în mâinile feţelor palide; înseamnă că e orb şi surd şi nu va mai purta niciodată semne de războinic”.

Omul vorbea sfâşietor de trist. Ce-i drept, nu-l înţelegeam cuvânt cu cuvânt, pentru că vorbea în graiul comanşilor amestecat cu expresii englezeşti. Dar ceea ce nu înţelegeam mă sileam să ghicesc.

— Fratele roşu să nu-şi simtă fruntea întinată şi sufletul apăsat de ruşine — interveni! Eu, înainte ca Old Death să-i răspundă. Nu e defel ruşinos să fii prins de un alb cum e Coşa-pehve. De altfel, războinicii comanşilor nu vor afla niciodată că ai căzut prizonier. Vom şti să păstrăm taina.

— Şi Coşa-pehve întăreşte oare acest legământ? întrebă indianul.

— Bucuros! încuviinţă Old Death. Vom spune doar că ne-am întâlnit, atât. Tu m-ai recunoscut şi, ştiindu-mă prieten, ai venit paşnic în întâmpinarea mea... Asta nu mai e nici o greşeală.

— Verbele fratelui meu alb, atât de vestit, mă bucură. Acum mă pot ridica de jos; am încredere în cuvântul lui şi nu mă mai întorc printre, războinicii comanşilor ca un blestemat. Câtă vreme ochii mei or să vadă soarele, voi purta recunoştinţă feţelor palide pentru tăcerea lor.

Se ridică în capul oaselor, rămase un timp aşa şi răsuflă uşurat. Pe faţa lui vopsită, zadarnic ai fi căutat să-i desluşeşti starea sufletească; dar se simţea cât de colo că i se luase o piatră de pe inimă.

Fireşte că lăsai în seama bătrânului *westman* să continue discuţia. Ceea ce dânsul nu întârzie să facă:

— Prietenul nostru roşu a văzut că-i dorim binele. Sperăm că şi el ni-e prieten şi va răspunde cinstit întrebărilor mele.

— Coşa-pehve să întrebe. Voi spune numai adevărul.

— A pornit oare fratele meu de unul singur şi din voia lui, ca să răpună vreun duşman sau vreo fiară sălbatică, pentru ca pe urmă să se întoarcă la el, în wigwam, cu un nume nou? Sau poate că mai sunt şi alţi războinici pe-aici?

— Câtă frunză şi iarbă.

— Înseamnă că toţi războinicii voştri sunt plecaţi de la wigwamurile lor?

— Da, au pornit să le ia duşmanilor scalpul.

— Despre ce duşmani vorbeşti?

— Despre câinii de apaşi. Au împrăştiat o putoare, de-a pătruns până în corturile noastre. Şi atunci războinicii comanşilor au pornit împotriva acestor coioţi. Făgăduind să-i şteargă de pe faţa pământului.

— Şi n-au cerut mai întâi sfatul înţeleptelor căpetenii?

— Ba da. Căpeteniile s-au adunat şi au hotărât războiul. Apoi vracii l-au întrebat pe Manitu, Marele Spirit, şi răspunsul a fost mulţumitor. Începând de la taberele comanşilor şi până la marele fluviu pe care albii îl numesc Rio Grande del Norte, pretutindeni mişună războinicii noştri. De patru ori a asfinţit soarele de când securea războiului a fost purtată din cort în cort.

— Fratele meu roşu face şi el parte dintr-o ceată de războinici?

— Da. Am poposit mai sus de aici, pe malul râului, şi iscoadele au plecat să cerceteze dacă ţinutul e sigur. Eu m-am îndreptat încoace; mirosisem că se află aici nişte cai străini, ai feţelor palide. M-am strecurat printre tufe ca să-i număr; dar m-a prins Coşa-pehve şi m-a doborât pentru câtva timp.

— Să uităm ce-a fost şi să nu mai pomenim de întâmplarea asta. Câţi războinici ai comanşilor se află acolo sus?

— De zece ori zece.

— Şi cine îi comandă?

— Avat-vila, tânăra căpetenie.

„Avat-vila” înseamnă „Marele urs”. Old Death îşi controlă memoria şi rosti:

— Nu-l cunosc. Nici n-am auzit de el.

— Şi-a primit numele abia de câteva luni, fiindcă a doborât în munţi un urs cenuşiu şi a adus acasă blana şi ghearele ursului. E feciorul lui Oyo-coltsa, căruia feţele palide îi spun „Biberul alb”.

— O, pe acela îl cunosc! Suntem prieteni.

— Ştiu. Am văzut cu ochii mei când ai fost la el. Fiul său,

„Marele urs”, va fi bucuros să te întâlnească.

— Şi unde îl găsesc? Departe?

— După socoteala noastră, ar fi cam o jumătate de oră călare.

— Atunci se cade să-l vedem. Îl vom ruga să ne primească în ospeţie. Fratele meu roşu să ne arate drumul.

După nici cinci minute încălecarăm şi pornirăm; indianul mergea înainte. Ne conduse mai întâi prin crâng, ne scoase în câmp deschis şi o luă apoi în susul malului.

Nu dură decât un sfert de oră şi observarăm prin întuneric câteva siluete de oameni. Erau străjile. Călăuza noastră schimbă cu ele câteva vorbe şi se depărta. Noi ceilalţi rămaserăm locului. După un timp, comanşul se înapoie şi ne călăuzi mai departe. Era beznă s-o tai cu cuţitul. Cerul se înnorase; pe boltă — nici un licăr de stea. Ne uitam atent ba la dreapta, ba la stânga, dar nu desluşeam nimic. Ne oprirăm din nou.

— Fraţii mei albi să nu mai înainteze — ne sfătui călăuza. Pe timp de război fiii comanşilor nu aprind focul, dar acum îl vor aprinde, fiindcă sunt convinşi că nu se află nici un duşman prin preajmă.

Plecă iarăşi de lângă noi. La un moment dat, zării prin noapte o luminiţă cât o gămălie de ac.

— Asta-i punka — ne lămuri Old Death.

— Ce anume? mă interesai, prefăcându-mă că nu ştiu.

— Scăpărătoarea preriei. Două bucăţi de lemn, una lată, alta subţire, rotundă. Cea lată e prevăzută cu o mică crestătură care se umple cu punka, adică putregai uscat de prin scorburile copacilor. E cea mai bună iască din câte se cunosc. Beţişorul subţire se potriveşte apoi în scobitura umplută cu putregai şi se freacă repede-repede, cu amândouă mâinile. Prin frecare, iasca se încinge şi ia foc. Uitaţi-vă!

Pâlpâi mai întâi o flăcăruie, apoi — alimentată cu frunziş

uscat — crescu pălălaie. Curând, focul scăzu din nou, căci indienii tempereazā de obicei lumina, ca să nu se întindă prea departe. Ei cară uscături şi le aşază jur-împrejur, cu vârfurile îndreptate spre flacără. Astfel, apropiind, sau depărtând vreascurile de foc, lumina poate fi înteţită sau domolită după voie.

Când, la un moment dat, flacăra izbucni mai tare, mă dumerii unde ne aflăm. Ne opriserăm sub nişte arbori şi eram împresuraţi din toate părţile de indieni. Numai puţini erau înarmaţi cu puşti; majoritatea purtau suliţe, arcuri şi săgeţi. Dar fiecare ins îşi avea tomahawkul său, acea teribilă secure a indienilor care, mânuită de oameni iscusiţi, e cu mult mai primejdioasă decât pare.

După ce comanşii îşi reglară focul, ni se transmise invitaţia să descălecăm. Caii noştri fură duşi în altă parte; ne aflam astfel în puterea indienilor, căci în aceste locuri omul fără cal e ca şi paralizat. Ce-i drept, nimeni nu ne ceru să depunem armele, dar cinci oameni — fie şi înarmaţi — contra o sută de războinici nu înseamnă un raport de forţe prea plăcut.

Ni se îngădui să venim lângă foc, unde nu şedea decât un singur indian. Avea obrazul atât de vopsit (în aceleaşi culori ca şi călăuza noastră), încât nu desluşeam deloc dacă e tânăr sau bătrân. Părul îi era împletit şi adunat într-o chică înaltă. O pană de vultur alb îi flutura pe creştet. La brâu îi atârnau două scalpuri, la gât — punga cu „medicamente” şi pipa păcii. De-a curmezişul genunchilor ţinea o flintă veche de prin anii douăzeci sau treizeci. Omul ne măsură pe rând din creştet până-n tălpi. Pe negrul nostru parcă nici nu-l luă în seamă, căci indienii îi dispreţuiesc total pe semenii noştri de rasă neagră.

— Face pe grozavul — îmi strecură Old Death în nemţeşte, pentru ca indianul să nu priceapă. Ia să-i arătăm că şi noi suntem şefi! Luaţi loc şi lăsaţi-mă pe mine să vorbesc!

Se aşeză în faţa căpeteniei şi noi îi urmarăm exemplul.

Numai Sam rămase în picioare. Ştia că, fiind un negru, nu-i era îngăduit să se aşeze lângă foc şi că, abuzând de o favoare rezervată numai căpeteniilor, ar fi putut să-şi rişte viaţa.

— Iuf! făcu morocănos indianul şi pronunţă nişte cuvinte neînţelese.

— Pricepi limba feţelor palide? întrebă Old Death.

— Avat-vila o pricepe. Dar nu vrea s-o folosească, nu-i place! rosti căpetenia şi Old Death ne tălmăci pe loc răspunsul.

— Te rog eu să vorbeşti de astă dată!

— De ce?

— Fiindcă tovarăşii mei nu cunosc limba comanşilor şi trebuie să înţeleagă ce vorbim.

— Voi sunteţi aici la comanşi; se cade deci să vorbiţi în limba noastră. Aşa cere buna-cuviinţă.

— Te înşeli. Cum să se folosească cineva de o limbă pe care n-o cunoaşte? Afară de asta, însoţitorii mei sunt aici musafiri şi îţi pot cere aceeaşi bună-cuviinţă. Doar zici că ştii englezeşte! Vrei să creadă că, de fapt, nu ştii?

— Iuf! exclamă el. Apoi vorbi într-o englezească stricată: Eu nu mint. Dacă nu mă cred pe cuvânt, înseamnă că mă jignesc şi am să dau ordin să fie ucişi! Cum de-aţi îndrăznit să vă aşezaţi lângă mine?

— E dreptul nostru de căpetenii.

— A cui căpetenie eşti tu?

— A cercetaşilor.

— Şi dânsul? se interesă indianul, arătând spre Lange.

— Dânsul e căpetenia meşterilor care fac arme.

— Şi ăsta? continuă indianul, fixându-l pe Will.

— Acesta e fiul său. Lucrează săbii şi tomahawkuri care sparg ţeasta duşmanilor.

Faptul părea să-i impună indianului.

— Dacă face aşa ceva, înseamnă că e o căpetenie foarte pricepută. Dar ăla de colo? mă arătă roşul pe mine.

— Bărbatul acesta renumit e tocmai de dincolo de apa cea mare. A venit din ţara lui depărtată ca să-i cunoască pe războinicii comanşi. Dânsul e o căpetenie a înţelepţilor, a învăţaţilor. Când se va întoarce la el acasă, va povesti mulţimii ce bărbaţi destoinici sunteţi.

Acestea parcă depăşeau puterea de înţelegere a indianului. Mă privi foarte atent, apoi rosti:

— Vasăzică, face parte dintre bărbaţii cei mai înţelepţi şi încercaţi? Dar nici nu i-a albit măcar părul!

— În ţara lui tinerii sunt înţelepţi ca şi bătrânii voştri...

— Atunci Marele Spirit o fi iubind foarte mult acea ţară. Numai că fiii comanşilor n-au nevoie de înţelepciune străină; ei au destulă minte ca să ştie unde şi cum să-şi afle norocul. De altfel, se pare că tânărul acesta şi-a cam pierdut înţelepciunea, de vreme ce cutează să vină încoace în timp de război. După ce am dezgropat securea războiului, oamenii albi nu mai au ce căuta în ţinuturile noastre.

— Pesemne că nu ştii ce au făgăduit solii voştri la fortul Inge. Ei au spus că veţi porni război împotriva apaşilor, dar cu feţele palide veţi rămâne prieteni.

— N-au decât să se ţină ei de cuvânt. Eu n-am fost de faţă!

Vorbise tot timpul pe un ton cât se poate de sever; în schimb, Old Death se menţinuse calm şi prietenos. Acum, însă, bătrânul socoti necesar să-şi schimbe atitudinea şi se răsti la indian:

— Aşa ştii tu să vorbeşti? Dar cine eşti tu, la urma urmelor, de îndrăzneşti să arunci astfel de vorbe în obrazul lui Coşa-pehve? De ce nu mi-ai spus numele tău? Ori nici nu ai vreunul? Dacă n-ai, atunci spune cum îl cheamă pe tatăl tău!

Indianul, mirat de atâta îndrăzneală, îl ţintui cu privirea pe Old Death şi rosti:

— Omule! Vrei să te pun la cazne şi să te omor?

— N-ai s-o faci!

— Eu sunt Avat-vila, căpetenia comanşilor!

— Avat-vila? „Marele urs”! Află că eu, când am răpus pentru prima oară un urs, nu eram decât un băieţandru. De atunci am ucis atâţia grizzly, că aş putea să-mi îmbrac tot trupul cu ghearele lor. Pe cine a doborât abia un urs, încă nu-l socotesc viteaz fără pereche.

— Atunci, uite aici, la brâu, scalpurile!

— *Pshaw!* Dacă i-aş fi jupuit pe toţi duşmanii înfrânţi de mine, aş avea scalpuri să-ţi împodobesc toată ceata de războinici. Nici asta nu-mi spune nimic!

— Sunt fiul lui Oyo-coltsa, marea căpetenie!

— Ei, acum se mai schimbă lucrurile. Cu tatăl tău, „Biberul alb”, am fumat cândva pipa păcii. Atunci ne-am legat ca prietenii lui să fie şi ai mei, după cum prietenii mei să fie şi ai lui. Şi ne-am ţinut totdeauna de cuvânt. Nădăjduiesc că fiul său va face la fel!

— Eşti tare îndrăzneţ la vorbă! Îţi închipui, pesemne, că războinicii comanşi sunt şoareci la care poate lătra orice câine?

— Câine ai spus? Crezi că Old Death e o javră care se lasă ciomăgită de oricine? Dacă aşa ţi-e gândul, află că te pot trimite numaidecât în veşnicele plaiuri ale vânătoarei!

— Iuf! Am aici o sută de oameni!

Şi Avat-vila descrise un cerc cu braţul.

— Mă rog! răspunse bătrânul. Dar crezi că noi nu valorăm cât o sută de comanşi laolaltă?! Toată ceata ta de războinici nu mă poate opri să-ţi reped un glonţ în piept. Şi pe urmă mai vorbim şi cu ei. Ia uită-te-ncoace! Am două pistoale şi în fiecare câte şase gloanţe. Cei patru tovarăşi ai mei sunt tot atât de bine înarmaţi. Asta face la un loc şaizeci de gloanţe. Ei, şi mai adaugă, te rog, puştile şi cuţitele. Până să ne răpuneţi, ar cădea jumătate din războinicii voştri!

Nimeni încă nu-i vorbise astfel acestui tânăr şef indian. Cinci contra o sută! Şi, totuşi, Old Death şedea înaintea lui, plin de siguranţă! Ciudat lucru! Avat-vila i se adresă cu

oarecare şovăială:

— Se vede că ai leacuri tari!

— Da, am un „medicament” care până acum i-a trimis la moarte pe toţi duşmanii mei. Aşa va fi şi de-aci încolo. Răspunde: vrei să fii prieten cu noi, ori ba?

— Trebuie să mă sfătuiesc cu războinicii mei.

— O căpetenie a comanşilor mai are nevoie de asemenea sfat? Asta n-aş fi crezut-o. Dar dacă spui tu, hai să te cred. Noi, în calitate de şefi, hotărâm toate după gândurile noastre. Înseamnă, deci, că avem mai multă trecere şi putere. De aceea, nu se cade să stăm aici împreună cu tine. Ne luăm caii şi plecăm.

Bătrânul se ridică ţinând ambele pistoale în mâini. Ne sculărăm şi noi, la rândul nostru. „Marele urs” sări de la locul lui ca muşcat de năpârcă. Ochii îi fulgerau şi dinţii albi îi scăpărau printre buzele întredeschise. Era vădit că ducea o luptă crâncenă cu sine însuşi. Dacă ne-ar fi atacat, desigur că am fi plătit cu viaţa curajul lui Old Death; dar tot atât de sigur era că mulţi comanşi ar fi fost ucişi sau răniţi. Tânărul şef ştia ce armă teribilă e un pistol din acesta cu repetiţie şi că dânsul ar fi fost prima lui victimă. Pe de altă parte, era răspunzător faţă de tatăl său în ce priveşte întregul detaşament. Şi chiar, dacă la indieni nu funcţionează obligaţia de a deveni războinic — totuşi, odată învestit cu această calitate, trebuie să te supui unei discipline de fier şi unor legi necruţătoare. Potrivit acestor legi, tatăl îşi trimite la moarte, chiar propriul fiu. Cine se dovedeşte laş, inapt sau prea puţin rezistent în luptă, incapabil de a se stăpâni şi de a ţine seama de interesul general — se expune dispreţului tuturor şi nici un alt trib, fie şi inamic, nu-l mai primeşte în sânul lui. Proscris, omul rătăceşte prin locuri pustii şi sălbatice şi îşi poate redobândi un nume cât de cât onorabil numai dacă se întoarce în preajma tribului său şi se sinucide lent, în cele mai groaznice chinuri, demonstrând astfel că ştie măcar să îndure suferinţa.

Aceasta e singura cale pentru a avea din nou acces în veşnicele plaiuri ale vânătoarei. Şi în acest scop, indianul, spre deosebire de orice altă rasă, nu se dă îndărăt de la nimic.

Asemenea simţăminte frământau, probabil, şi sufletul tânărului şef. Să poruncească oare ca să fim omorâţi şi abia pe urmă să-l anunţe pe tatăl său? Şi dacă va cădea chiar el ucis şi tatăl său va afla de la alţii cum n-a fost în stare să se stăpânească şi cum, pentru a-şi da aere de căpetenie, a refuzat dreptul la ospitalitate unui prieten, cum s-a răstit la dânsul şi la tovarăşii lui ca la nişte potăi?

Pe astfel de ezitări conta, desigur, Old Death. Chipul său nu trăda nici cea mai mică îngrijorare. Stătea în faţa indianului, cu ambele pistoale gata să tragă şi privindu-l ţintă în ochii bântuiţi de mânie.

— Vreţi să plecaţi? strigă indianul. Unde vă sunt, caii? Nu-i puteţi lua! Sunteţi încercuiţi!

— Şi tu laolaltă cu noi! Gândeşte-te la „Biberul alb”! Dacă te împuşc, tatăl tău nu-şi va înveli capul şi nu va îngâna pentru tine rugăciunea morţilor, ci va spune: „N-am avut nici un fiu. Cel pe care l-a împuşcat Old Death era un băieţaş fără minte; nu mi-a respectat prietenii şi a dat ascultare numai prostiei sale”. Umbrele celor pe care îi vom ucide o dată cu tine îţi vor închide intrarea în veşnicele plaiuri ale vânătoarei, şi babele ştirbe îl vor batjocori pe conducătorul care n-a ştiut să cruţe viaţa războinicilor săi, fiindcă nici pe sine însuşi n-a ştiut să se conducă. Priveşte cum stau în faţa ta! Am eu mutră de fricos? Nu de teamă îţi vorbesc aşa, ci pentru că eşti fiul fratelui meu roşu şi aş vrea ca dânsul să fie mândru de tine. Acum n-ai decât să hotărăşti! Un singur cuvânt necugetat spus alor tăi, o singură mişcare pripită, şi trag! Lupta începe!

Căpetenia mai rămase preţ de un minut pe gânduri... Apoi se aşeză încet la loc, desprinse calumetul de la gât şi zise:

— „Marele urs” va fuma pipa păcii cu feţele palide.

— Bine faci! Cine vrea să lupte cu apaşii nu trebuie să se duşmănească şi cu albii.

Ne aşezarăm cu toţii.

„Marele urs” îşi scoase punga de la brâu şi îşi umplu pipa cu kinnikinnik, acel tutun amestecat cu frunze de cânepă sălbatică. Îi dădu foc, rosti o scurtă cuvântare din care nu mai reţin decât numeroasele referiri la pace, la prietenie şi la fraţii albi, trase câteva fumuri, le slobozi apoi în sus, în jos şi în cele patru puncte cardinale, după care îi trecu pipa lui Old Death. Acesta, la rândul lui, improviza o foarte amicală cuvântare în numele întregului nostru grup, trase şi el şase fumuri procedând aidoma cu indianul şi îmi întinse pipa mie, cu observaţia că noi, ceilalţi, nu avem decât să repetăm jocul cu fumul. Apoi calumetul trecu la bătrânul Lange şi, în fine la fiul său. Sam al nostru fu trecut cu vederea, căci niciodată un indian nu s-ar mai folosi de o pipă care a poposit între buzele unui negru. Totuşi, Sam era şi el cuprins în legământul nostru de prietenie.

În sfârşit, după ce încheiarăm pactul, comanşii care stătuseră până atunci în picioare, formând un cerc larg, se aşezară şi ei, iar iscoada fu chemată să raporteze despre întâlnirea noastră. Bietul indian nu pomeni nici o vorbă despre păţania lui cu Old Death. Rugai pe urmă ca Sam să fie condus până la caii noştri, ca să-mi aducă ţigări. Fireşte că nu oferii ţigări decât „Marelui urs”, având în vedere că ar fi fost incompatibil cu rangul meu de „căpetenie” dacă m-aş fi purtat prea familiar cu războinicii de rând. „Marele urs” părea să preţuiască mult ţigara de foi. După ce aprinse havana şi simţi gustul fumului, chipul i se transfigura de plăcere... Pe urmă, ne întrebă cât se poate de prietenos ce anume scop are de fapt călătoria noastră. Old Death evită să-i mărturisească adevărul. Îl informă doar că vrea să-i ajungă din urmă pe nişte albi aflaţi la Rio Grande şi să trecem apoi în

Mexic.

— Atunci fraţii mei albi ne-ar putea însoţi — propuse indianul. Noi suntem în căutarea unui apaş. Îndată ce ne cade în mână, pornim la drum.

— Şi din ce direcţie îl aşteptaţi?

— A trecut şi el pe-acolo, unde solii noştri s-au întâlnit cu ereţii mâncători de stârvuri. În limba albilor, locul acela se cheamă fortul Inge. Ticălosul era să fie ucis, dar a scăpat numai cu câteva răni. În orice caz, nu se poate ţine multă vreme în şa. Trebuie să se fi ascuns pe-aici, prin împrejurimi. Oare fraţii mei albi nu i-au dat de urmă?

Evident că vorbea de apaşul cu care Winnetou trecuse apa ca să-l bandajeze. Despre căpetenia apaşilor, însă, „Marele urs” nu ştia nimic.

— Nu, n-am văzut nici o urmă — răspunse Old Death şi, de fapt, nu minţea, fiindcă nu zărisem alt semn decât adânciturile acelea pe fundul râului. Bineînţeles că nu ne-ar fi trecut prin minte să-l trădăm pe Winnetou.

— Atunci câinele trebuie să zacă undeva mai la vale. Cu rănile lui, nu putea să ajungă prea departe. Şi apoi, războinicii noştri l-ar fi prins numaidecât dac-ar fi venit dinspre fortul Inge, de partea astălaltă a râului. Doar erau pregătiţi să-i iasă în drum.

Vorbele lui anunţau serioase primejdii pentru Winnetou. Eram, ce-i drept, convins că semnele de pe fundul apei nu au putut fi descoperite de comanşi, deoarece caii noştri trecuseră peste ele, dar aflându-se de patru zile prin aceste locuri, nu era exclus ca Winnetou şi omul său să fi căzut în mâinile unei cete de comanşi. Faptul că „Marele urs” nu era informat încă nu era o dovadă concludentă. Old Death, care nu scăpa nimic din vedere, observă:

— Cercetând cu atenţie, fraţii mei roşii vor găsi locul pe unde am trecut apa şi am descojit un tei. Mi s-a deschis o rană veche şi am avut nevoie de coajă cu care să mi-o leg. E

un leac minunat. Fratele meu roşu n-ar face rău să-l ţină minte.

— Războinicii comanşilor îl cunosc şi se folosesc de el când se află vreo pădure în preajmă. Fratele meu alb nu-mi spune nimic nou.

— Sper ca războinicii comanşilor să nu aibă trebuinţă de acest leac. Ca prieten, vă doresc izbândă şi slavă şi îmi pare rău că nu pot rămâne cu voi; ştiu că veţi pierde încă timp cu căutarea urmelor, pe când noi suntem grăbiţi să-i ajungem pe albii noştri.

— În cazul acesta, fraţii mei îl vor vedea pe „Biberul alb”. Tatăl meu va fi bucuros de întâlnire. Vă dau o călăuză care să vă conducă până la el.

— Unde se află tatăl tău, vestita căpetenie a comanşilor?

— Ca să răspund întrebării, trebuie să numesc toate locurile cu numele pe care li le-au dat feţele palide. Dacă fraţii mei pornesc călare spre asfinţit; vor ajunge la afluentul lui Rio Nueces, căruia îi zice Turkey-Creek, adică Braţul curcanului. După aceea vor trece peste Chico-Creek, de unde se întinde un mare deşert până la Elm-Creek. Acest deşert e cutreierat de războinicii tatălui meu, care veghează ca nimeni să nu pătrundă prin vadul ce duce peste Rio del Norte, mai sus de trecătoarea Eagle.

— Fir-ar să fie! îi scăpă lui Old Death, dar se grăbi să adauge: E tocmai drumul pe care vrem să apucăm şi noi. Fratele meu roşu ne-a făcut o mare bucurie. Sunt fericit că-l voi revedea pe „Biberul alb”. Dar acum cată să mergem la culcare, ca să ne putem scula în zori.

— Vă arăt eu un loc bun pentru odihnă.

Indianul se ridică şi ne conduse până la un arbore masiv, cu coroana bogată. Trimise apoi după şeile şi păturile noastre. De când fumase cu noi pipa păcii, parcă era alt om. După ce plecă, ne controlarăm coburii. Nu lipsea absolut nimic, lucru vrednic de toată lauda. Ne puserăm şeile căpătâi şi ne

culcarăm, învelindu-ne cu păturile. După puţin veniră şi comanşii; în ciuda întunericului, observarăm cum se rânduiesc şi se culcă în jurul nostru.

— Să nu cădeţi la bănuială — ne linişti Old Death. Oamenii ne iau sub ocrotirea lor, asta-i tot. După ce ai fumat cu un indian pipa păcii, poţi să te bizui pe el. Mai pe urmă vom căuta s-o ştergem de-aici cât mai departe posibil. I-am ameţit frumos în ce-l priveşte pe Winnetou; trebuia, nu-i aşa, să le abat atenţia. Mă tem doar că-i va fi extrem de greu să ajungă dincolo de Rio Grande. Altcineva nici vorbă să izbutească. Pe el, ce-i drept, îl cred în stare, dar mă nelinişteşte faptul că mai duce cu sine şi un rănit. La tratative se trimit, de obicei, războinicii cei mai înţelepţi. Înseamnă că apaşul cu pricina trebuie să fie un om în vârstă. Dacă mai adaug şi frigurile provocate de rană, care, îndeosebi la un asemenea ritm de călărie sunt inevitabile, atunci mă cam înspăimântă soarta amândurora. Ei, să lăsăm deoparte gândurile şi să dormim. Noapte bună!

Ne urase noapte bună! Dar nu avui parte de linişte. Nici vorbă să adorm. Grija pentru Winnetou nu-mi dădea pace. Zorile mă găsiră treaz, adică *tot* treaz.

Îi deşteptai şi pe ceilalţi. Se sculară uşurel, fără nici un zgomot. Dar în aceeaşi clipă şi indienii erau în picioare. Acum, la lumina zilei, îi puteam deosebi mult mai clar. Mă înfiorau desenul şi coloritul straniu al feţelor, ca, de altfel, întregul lor aspect. Doar puţini îşi acoperiseră pe de-a-ntregul goliciunea. Majoritatea purtau nişte zdrenţe jalnice, probabil pline de paraziţi, dar erau flăcăi înalţi, chipeşi, comanşii fiind renumiţi pentru frumuseţea lor bărbătească. În schimb, femeile lor nici nu sunt băgate în seamă. Femeia, *squaw*, cum o numesc ei, este o roabă tratată cu dispreţ.

Căpetenia se interesă dacă n-am vrea să ne „ospătam” şi, într-adevăr, ne aduse câteva porţii de carne de cal, vânoasă, bătătorită sub şa. Îi mulţumirăm şi scăparăm de „ospăţ” sub

pretextul că avem destule provizii proprii, deşi acestea se rezumau de fapt la o rămăşiţă de şuncă. „Marele urs” ni-l prezentă pe omul care urma să ne însoţească, iar Old Death îşi epuiza toată arta diplomatică pentru a-l face să renunţe în cele din urmă la această idee. Căpetenia acceptă abia după ce bătrânul *westman* îi declară că ar fi o jignire pentru nişte războinici albi atât de sus-puşi, dacă li s-ar afecta o călăuză. De aşa ceva n-au nevoie decât copiii sau oamenii fără experienţă. Îl vom găsi noi singuri pe „Biberul alb”.

Ne umplurăm burdufurile cu apă, pregătirăm câteva legături de iarbă pentru hrana cailor şi plecarăm după un scurt schimb de amabilităţi. Ceasul meu arăta ora patru.

Mai întâi o luarăm încet, la pas, ca să se mai dezmorţească animalele. Călcam încă pe iarbă, dar vegetaţia devenea tot mai rară, mai seacă, până dispăru cu totul şi lăsă loc nisipului.

După ce arborii de pe mal se pierdură în urma noastră, s-ar fi zis că ne aflăm în plină Sahara. Un şes întins, fără o colină cât de mică, se desfăşura în faţa noastră: nisip, nimic decât nisip şi deasupra soarele care, în pofida orei matinale, începuse să dogorească.

— Acuşi o luăm la trap — hotărî Old Death. Trebuie să ne grăbim, mai ales înainte de amiază, când avem soarele în spate. Drumul duce exact spre apus şi după-amiază, cu soarele în ochi, va fi mult mai greu.

— Nu cumva o să pierdem direcţia în şesul acesta monoton, fără nici un punct de reper? întrebai eu, făcând pe *greenhorn*-ul.

Old Death râse cu duioasă compasiune:

— Iarăşi una din celebrele dumneavoastră întrebări, *sir!* Soarele e cel mai sigur ghid din câţi există. Ţinta noastră imediată e Turkey-Creek, la vreo şaisprezece mile de aici. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, vom ajunge în mai puţin de două ore.

Bătrânul îşi porni calul la trap, apoi la galop. Făcurăm şi noi

la fel. De aci încolo, amuţirăm cu toţii. Căutam fiecare să ne menajăm caii, scutindu-i de zdruncinături şi de eforturi inutile.

Trecu o oră, trecură două. Pe parcurs mai lăsarăm uneori caii la pas, să răsufle. Deodată, Old Death arătă drept înainte şi-mi spuse:

— Uitaţi-vă la ceas, *sir!* Am călărit două ore şi cinci minute. Şi iată, în faţa noastră e Rio Nueces! Este?

Într-adevăr, aşa era.

— Ei, vedeţi — continuă el — noi, ăştia, avem, ca să zic aşa, ceasul în mădulare. Chiar şi noaptea, pe cel mai grozav întuneric, vă pot spune aproape cu precizie cât e ora. Nu greşesc decât cel mult cu câteva minute. Veţi învăţa şi dumneavoastră, încet-încet.

O dungă întunecată desena cursul râului, dar nu zăream nici un copac, doar nişte tufişuri. Găsirăm uşor un loc de trecere şi ajunserăm apoi la vărsarea lui Turkey-Creek. În Rio Nueces. Puţin după ora nouă ne aflam pe malul lui Chico-Creek. Şi aici albia era secată. Doar pe alocuri, din câte o băltoacă murdară, se prelingea la vale un firicel subţire de apă. Nici urmă de arbore, de arbust. Până şi iarba puţină era uscată ca iasca.

Descălecarăm pe celălalt mal şi adăparăm caii cu apă din burduf. Pălăria lui Will Lange făcea oficiu de găleată. Sarcinile de iarbă pe care le luasem cu noi se topiră repede în burţile cailor şi, după un popas de jumătate de oră, pornirăm mai departe, spre Elm-Creek, ultima ţintă a călătoriei noastre.

Pe drum, animalele începură să dea semne de oboseală. Popasul şi odihna fuseseră prea scurte pentru refacerea forţelor. De aceea călăream la pas.

Se făcuse amiază. Soarele dogorea ca focul şi nisipul era atât de adânc, încât caii parcă înotau în vălurile sale fierbinţi. Înaintam cu greu. Către ora două, descălecarăm din nou pentru a adăpa caii cu apa ce mai rămăsese pe fundul burdufurilor. Noi nu băurăm nici un strop. Old Death ne oprise

să bem. Zicea că noi, oamenii, putem îndura setea cu mult mai uşor decât caii care ne poartă în spinare pe nisipul încins.

— De altfel — zâmbi bătrânul pe sub mustaţă — v-aţi ţinut foarte bine. Nici nu vă daţi seama ce distanţă am parcurs. Spuneam că vom ajunge la Elm-Creek abia deseară, dar o să-l atingem în cel mult două ore. E un succes pe care nu mulţi l-ar putea obţine cu asemenea cai.

În fine, Old Death o coti niţel spre sud şi se miră:

— E pur şi simplu un miracol că n-am dat încă de urmele nici unui comanş! Se vede că s-au ţinut mereu pe lângă apă. Auzi prostie, să pierzi atâta vreme în căutarea unui apaş fugar! Dac-ar fi mers drept peste Rio Grande, i-ar fi prins cu siguranţă pe cei urmăriţi.

— Îşi vor fi zicând că nici acum nu-i prea târziu — raţionă bătrânul Lange. Dacă n-au trecut încă dincolo, Winnetou şi rănitul nici n-au de unde bănui că trupele comanşilor sunt atât de aproape.

— Hm! E un pic de adevăr în ceea ce spuneţi, *sir.* Faptul că nu-i întâlnim pe comanşi îmi sporeşte îngrijorarea în legătură cu Winnetou. Ăştia nu mai cutreieră regiunea, cum spunea „Marele urs”. Dimpotrivă, se pare că s-au repliat undeva. Semn rău pentru cei doi apaşi: te pomeneşti că i-au şi prins!

— Şi în acest caz, ce-l aşteaptă pe Winnetou?

— Cea mai cruntă soartă din câte se pot imagina. Să nu credeţi că va fi torturat sau ucis în timpul campaniei. A-l captura pe cel mai de seamă conducător al apaşilor e un eveniment excepţional, pe care comanşii l-ar sărbători cu cea mai mare pompă, adică în chip oribil. Aceştia l-ar pune sub pază sigură şi l-ar duce până la ei acasă, unde n-au rămas decât femeile, copiii şi bătrânii. Acolo l-ar îngriji cum nu se poate mai bine, lipsindu-l numai de libertate. Femeile i-ar citi din ochi orice dorinţă. Dar dacă apreciaţi cumva că tratamentul acesta aplicat unui prizonier e frumos şi uman, atunci vă înşelaţi sută la sută. Ei nu urmăresc decât să-l

fortifice, ca să poată rezista mai târziu chinurilor şi să nu-şi dea sufletul de la primele încercări. Ascultaţi ce vă spun: dacă-l prind pe Winnetou, comanşii îl omoară cu siguranţă, dar nu pe moment, nici după un ceas, nici a doua zi. Trupul i-ar fi sfâşiat bucată cu bucată, cu o meticulozitate aproape ştiinţifică. Ar trece multe zile până să-l izbăvească moartea. După credinţa lor, asta înseamnă o moarte demnă de un şef. Şi sunt convins că, îndurând toate aceste cazne rafinate, victima nici nu s-ar strâmba măcar de durere; mai curând şi-ar râde de călăi, i-ar batjocori. Pe mine unul m-ar durea nespus soarta lui Winnetou şi vă spun cinstit că, într-un asemenea caz, mi-aş risca fără preget viaţa ca să-l scap din mâinile duşmanilor. În sfârşit, comanşii se află, vasăzică, la vest de noi. Hai s-o apucăm mai spre sud. Mă gândesc să ajungem la un vechi prieten al meu, unde vom căpăta, probabil, informaţii despre situaţia de la Rio Grande. Înnoptăm la dânsul.

— Dar va fi bucuros de oaspeţi?

— Fără îndoială! Altminteri, nici nu l-aş număra printre prieteni. E vorba de un *ranchero*, *un* agricultor mexican de cea mai curată obârşie spaniolă. Unui dintre strămoşii lui a fost ridicat de nu ştiu cine la rangul de cavaler, aşa că-şi spune şi el *caballero*. Iar ferma şi-a botezat-o cu răsunătorul nume de *Estanzia del Caballero*. Dumneavoastră să-i spuneţi „Señor Atanasio”.

Ne continuarăm apoi drumul în linişte. De galop nu putea fi vorba: caii înotau în nisip până aproape de genunchi. Dar încet-încet, stratul de nisip scăzu şi, către ora patru, salutarăm primele smocuri de iarbă. Dădurăm apoi într-o prerie, unde nişte *vaqueros*, adică văcari, îşi supravegheau cornutele, caii şi oile. Bietele noastre animale se însufleţiră pe dată şi îşi iuţiră pasul. Mai în fund apărură primii arbori şi, în fine, în mijlocul decorului verde, licări silueta albă a unei clădiri.

— Asta e *Estanzia del Caballero* — explică Old Death. E o construcţie foarte curioasă, exact în stilul clădirilor „Moqui” şi „Zunni”. O adevărată fortăreaţă, ceea ce prin partea locului e cât se poate de necesar.

Ne apropiarăm de acest edificiu şi-l examinarăm mai în amănunt. Casa era împrejmuită cu un zid înalt cât două staturi de om şi prevăzut cu o poartă mare, masivă. La poartă se ajungea trecând un podeţ boltit peste un şanţ adânc de apă — acum secat. Întreaga construcţie avea formă de cub. Parterul nu se vedea, fiind pe de-a-ntregul mascat de zid. Etajul era mai retras şi jur-împrejurul lui se întindea o terasă acoperită cu foaie albă de cort. Nu descoperisem nicăieri nici o ferestruie. Deasupra etajului întâi se ridica un al doilea, în aceeaşi formă cubică, având baza mai mică decât cel de dedesubt şi împrejmuit, la rândul lui, de o terasă umbrită şi ea cu foaie de cort. În felul acesta, clădirea se compunea din trei cuburi suprapuse — adică parterul şi cele două etaje — având dimensiuni din ce în ce mai reduse. Pereţii erau albi, ca şi pânza de cort. De aceea, întreaga casă parcă lumina de departe. Abia când ajunserăm aproape de fot, zărirăm la fiecare etaj câte un rând de creneluri care probabil slujeau şi ca ferestre.

— Frumos palat! zâmbi Old Death. O să vă mire şi interiorul. Mă întreb căruia dintre şefii indieni i-ar trece măcar prin minte să ia cu asalt o asemenea casă!

Trecurăm călare podeţul până la poarta prevăzută cu un ochi discret. La o margine atârna un clopot cât un cap de om. Old Death trase de clopot şi stârni un sunet care putea fi auzit pe puţin la o jumătate de ceas depărtare. Foarte curând se iviră în deschizătura porţii un nas indian şi nişte buze groase.

— Cine-i? întrebă omul în spaniolă.

— Prieteni ai stăpânului — răspunse Old Death. E acasă señor Atanasio?

Nasul şi buzele dispărură şi în locul lor sclipiră doi ochi

negri.

— Ce bucurie! Señor Death! Vă deschid numaidecât. Poftiţi, señores! Mă duc să vă anunţ.

Se auzi zăvorul. Apoi poarta se dădu în lături şi intrarăm de-a călare. Paznicul era un indian voluminos, îmbrăcat în haine de pânză albă; era unul din acei *indios fideles*, adică indieni supuşi, credincioşi, care, spre deosebire de temerarii *indios bravos*, s-au împăcat cu normele civilizaţiei moderne. El închise poarta după noi, făcu o plecăciune adâncă, străbătu solemn curtea şi trase de o sârmă atârnată de zid.

— Mai avem vreme să ocolim casa călare — zise Old Death. Haide s-o admirăm!

Vedeam acum şi parterul, înzestrat cu creneluri jur-împrejur. Clădirea se înălţa în mijlocul unei ogrăzi înconjurate de ziduri, largă, nepavată. În afara crenelurilor — nici o fereastră. Făcurăm ocolul şi revenirăm în faţa casei, fără să fi descoperit nici o uşă de intrare. Indianul ne aştepta.

— Dar cum se intră în casă? întrebă Lange.

— Veţi vedea numaidecât — răspunse Old Death. Pe terasa parterului apăru cineva şi, aplecându-se peste balustradă, ne cercetă din ochi. Zărindu-l pe indian, dispăru îndată şi slobozi de sus o scară îngustă pe care ne urcarăm până la primul etaj. Cine ar fi crezut că găseşte barem aici o uşă, ar fi rămas cu buzele umflate. La etajul al doilea ne aştepta un alt servitor, îmbrăcat de asemenea în alb. Acesta potrivi încă o scară şi astfel ajunserăm tocmai sus, pe o platformă de tablă acoperită cu nisip. În centrul platformei se căsca o deschizătură pătrată prin care cobora o scară în interior.

— Vedeţi, aşa construiau indienii încă de mult, cu secole în urmă — ne lămuri Old Death. Nimeni nu e în stare să pătrundă în curte. Şi dacă, prin absurd, vreun duşman reuşeşte să treacă totuşi zidul, scara e retrasă imediat şi omul rămâne neputincios în faţa pereţilor masivi, fără intrări. În timp de pace, fireşte că ai putea să intri şi să ieşi de aici

fără să te foloseşti nici de poartă, nici de scară. Te ridici în picioare pe spinarea calului şi te salţi peste zid în sus, pe galerie. Dar în timp de război n-aş sfătui pe nimeni să încerce experienţa. Cum vedeţi, de pe această platformă şi de pe terase, prin creneluri poate fi semănată cu gloanţe toată curtea, ca şi terenul dimprejurul zidului. Señor Atanasio dispune de vreo douăzeci de *vaqueros* şi de alţi slujitori înarmaţi cu puşti. Când aceşti douăzeci de flăcăi trag de sus, atunci sute de indieni trebuie să cadă până ce vreunul mai norocos izbuteşte să treacă peste zid. Aici, la graniţă, o asemenea construcţie e de mare preţ. Datorită ei, stăpânul fermei a rezistat nu o dată unor asedii serioase.

De sus, de pe casă, puteam cuprinde cu ochii întreaga împrejurime; Observai că la mică distanţă, în spatele clădirii, curgea Elm-Creek. Apa era clară, abundentă şi fertiliza ambele maluri. Atât de ispititoare şi limpede era apa, încât îmi trezi dorinţa de a face o baie.

Conduşi de un slujitor, coborârăm scara şi ajunserăm într-un coridor lung, îngust, luminat la fiecare capăt prin două creneluri. De ambele laturi ale coridorului erau uşi, iar în fund o scară conducea spre catul de jos. Aşadar, pentru a ajunge aici dinspre curte trebuia să urci mai întâi două rânduri de scări şi apoi, înăuntru, să cobori alte două. Lucrul mi se păru foarte complicat, dar împrejurările îl justificau pe deplin.

Servitorul dispăru îndărătul unei uşi şi reveni abia după un răstimp, anunţându-ne că suntem aşteptaţi de către señor Capitano de Caballeria. Până atunci, Old Death avusese grijă să ne pună în gardă:

— Nu-i luaţi în nume de rău bătrânului señor Atanasio dacă vă primeşte excesiv de ceremonios. Spaniolul nu poate fără etichetă, iar mexicanul de obârşie spaniolă a păstrat uzanţele. Dacă eram singur, mi-ar fi ieşit de mult în întâmpinare. Aşa însă primirea căpătă un caracter oficial. Să nu zâmbiţi dacă îl veţi vedea în uniformă. În tinereţe a avut

gradul de căpitan în cavaleria mexicană şi a rămas cu obiceiul de a se arăta în uniforma lui veche, aş zice antică. Plăcerea lui, ce vreţi! Altminteri, e un om de zahăr.

În sfârşit, servitorul ne conduse într-o odaie răcoroasă, plăcută, cu mobilier cândva preţios, însă degradat în toată legea. Trei ferestrui, cu perdelele trase pe jumătate, răspândeau o lumină dulce şi primitoare. În mijlocul odăii stătea un bărbat înalt, uscăţiv, cu părul şi mustaţa albe ca zăpada. Purta pantaloni roşii cu lampasuri late, aurii, cizme de lac, înalte, de cavalerie şi pinteni cu rotile mari, cât două carboave. Tunica era albastră şi semăna cu un frac, împodobit cu brandenburguri strălucitoare. Pe epoleţii, de asemenea auriţi, nu purta grade de căpitan, ci de general. La şold, într-o teacă de oţel, îi atârna sabia cu mânerul suflat în aur. În mâna stângă ţinea un tricorn cu ciucuri de aur şi cu agrafă lucioasă în penajul multicolor. Pe scurt, parcă era îmbrăcat într-un costum de mascaradă. Privindu-l pe omul acesta cărunt, grav, semeţ, cu ochii încă tineri şi blajini, trebuia să zâmbeşti măcar pe ascuns. Când păşirăm pragul, omul îşi pocni călcâiele şi pintenii zornăiră milităreşte. Apoi señor Atanasio rosti:

— Bună ziua, domnii mei! Fiţi bineveniţi!

Cuvintele sunau marţial. Ne înclinarăm tăcuţi. Old Death răspunse în englezeşte:

— Mulţumim, señor Capitano de Caballeria! Aflându-mă în acest ţinut, am voit să ofer însoţitorilor mei plăcerea de a face cunoştinţă cu eroicul luptător pentru independenţa Mexicului. Îngăduiţi-mi să vi-i prezint.

Un zâmbet măgulit se aşternu pe faţa bătrânului *haciendero*. Aprobă din cap şi zise:

— Cu dragă inimă, señor Death! Sunt încântat să-i cunosc pe aceşti señores!

Old Death îi înşiră numele noastre, iar caballero ne strânse tuturor mâna, chiar şi negrului Sam. Apoi ne pofti să luăm loc.

Old Death se interesă de señora şi señorita, la care stăpânul casei deschise o uşă şi amândouă femeile — pregătite din timp şi aşteptând invitaţia — intrară în odaie. Señora era o matroană foarte frumoasă, cu privirea caldă şi sinceră; iar señorita — o fată drăgălaşă — era de fapt nepoata ei, după cum aflarăm mai târziu. Amândouă purtau rochii negre de mătase, gătite ca pentru o recepţie la curtea regală. Old Death se grăbi să le întâmpine şi le scutură mâinile atât de viguros, încât mi-era teamă să nu le strivească. Lange şi fiul său încropiră o închinăciune, iar Sam exclamă arătându-şi toţi dinţii:

— O, missis, missis, ce frumos, ce mătase!

Mă apropiai la rândul meu de señora, îi luai mâna cu vârful degetelor, mă aplecai şi o dusei la buze. Doamna primi cu atâta emoţie gestul, încât îmi oferi şi obrazul ca să depun acel *beso de cortesia*, sărutul stimei — ceea ce însemna o mare cinste acordată persoanei mele. La fel au decurs lucrurile şi cu señorita. În sfârşit, ne aşezarăm din nou. Fireşte că veni vorba de scopul călătoriei noastre. Le povestirăm cât socoteam necesar despre întâlnirea noastră cu comanşii. Toţi ascultară cu cea mai mare atenţie, schimbând priviri semnificative, încheindu-mi relatarea, señor Atanasio ne pofti să-i descriem pe cei doi oameni căutaţi de noi. Atunci scosei din buzunar fotografiile şi le arătai întregii familii. Cum îşi aruncă ochii asupra lor, señora izbucni:

— Ei sunt, ei sunt! Cu siguranţă! Nu-i aşa, dragă Atanasio?

— Într-adevăr — confirmă *caballero*. Señores, aceşti doi domni au dormit azi-noapte la mine.

— Când au sosit şi când au plecat? se interesă Old Death.

— Au venit târziu seara, obosiţi de drum, istoviţi. Un *vaquero* de-al meu i-a observat şi i-a condus până la mine. Au dormit adânc şi s-au deşteptat abia către prânz. Acum trei ore au plecat mai departe.

— Perfect! Înseamnă că-i găsim mâine cu siguranţă.

Urmele, în tot cazul, le vom descoperi.

— Da, da, fireşte, señor. Aveau de gând s-o apuce spre Rio Grande şi să-l traverseze mai sus de trecătoarea Eagle, cam între Rio Moral şi Rio las Moras. De altfel, vom mai afla noutăţi. Am trimis după ei câţiva *vaqueros* şi aceştia ne vor spune precis încotro au luat-o.

— De ce i-aţi mai trimis pe slujitori?

— Vedeţi, „musafirii" mi-au răsplătit ospitalitatea în chip mârşav. După ce-au ieşit pe poartă, l-au expediat la mine cu o aşa-zisă scrisoare pe paznicul de acolo şi, în lipsa lui, au şters-o furându-mi şase cai.

— Ce ruşine! Înseamnă că nu erau singuri?

— Nu. Erau împreună cu nişte militari camuflaţi care escortează un detaşament de recruţi pentru Mexic.

— Atunci nu cred că oamenii dumneavoastră vor mai pune mâna pe caii furaţi. Sunt prea puţini în raport cu numărul tâlharilor.

— O, n-aveţi grijă, oamenii mei ştiu să-şi folosească puştile! Am trimis băieţi din cei mai curajoşi.

— V-au vorbit cumva Gibson şi Ohlert despre situaţia şi planurile lor?

— Nici un cuvânt. Primul era, de altfel, foarte volubil, în timp ce al doilea tăcea întruna. Eu le-am acordat toată încrederea. Mi-au solicitat să le arăt încăperile şi aranjamentul casei. N-am refuzat. I-am condus peste tot. L-au văzut chiar şi pe indianul rănit pe care îl ţin ascuns la mine.

— Un indian rănit?! Cine-i? Cum a ajuns la dumneavoastră?

Caballero zâmbi superior şi răspunse:

— Da, fireşte, asta vă interesează foarte mult, señores! Aflaţi că-l adăpostesc aici pe solul apaşilor, despre care mi-aţi povestit adineauri şi căruia Winnetou i-a bandajat rănile sus, la Rio Lena. E vorba de căpetenia Inda-nişo.

— Inda-nişo, „Omul bun", care-şi merită pe deplin numele! Cel mai în vârstă, mai chibzuit şi mai paşnic dintre şefii apaşi!

Trebuie să-l văd şi eu!

— Am să vi-l arăt. Când a venit încoace, era într-un hal fără de hal. Trebuie să ştiţi că Winnetou, faimosul Winnetou, mă cunoaşte şi trage la mine ori de câte ori se află prin apropiere. Dânsul e sigur că poate avea oricând încredere în ospitalitatea mea. De data asta, a venit cu Inda-nişo de la fortul Inge, unde solul apaşilor fusese rănit la braţ şi la coapsă. Ajunşi la Rio Lena, Winnetou i-a pansat rănile, apoi au călărit în grabă mai departe. Dar pe bătrânul sol l-au năpădit la un moment dat nişte friguri crunte, în timp ce comanşii cutreierau deşertul ca să-l prindă pe fugar. E o minune cum de-a reuşit Winnetou, înfruntând atâtea piedici, să-l aducă până aici, la *Estancia del Caballero*. Numai un Winnetou e în stare de aşa ceva. Însă de aici, ar fi fost cu neputinţă să mai continue drumul împreună cu bătrânul rănit şi bolnav. Inda-nişo nu se mai putea ţine pe cal. Era tare slăbit şi-l scuturau groaznic frigurile. Pierduse o mare cantitate de sânge şi, să nu uităm, a trecut de şaizeci de ani.

— Cine-ar crede! Să fii rănit şi să călăreşti, la vârsta lui, tocmai de la fortul Inge până aici, peste o sută şaizeci de mile engleze! Numai un indian poate rezista atâta. Continuaţi, vă rog!

— Aşadar, au sosit seara. Auzind clopotul de la poartă, am coborât chiar eu şi l-am recunoscut pe Winnetou, care îmi istorisi tot ce s-a întâmplat şi mă rugă să-i acord rănitului ocrotirea mea până va veni cineva să-l scoată de aici. În ce-l priveşte, trebuia să treacă repede Rio Grande şi să anunţe triburilor trădarea şi operaţiile ostile ale comanşilor. I-am dat pe cei mai buni *vaqueros* ai mei ca să-l însoţească şi, întorcându-se apoi în grabă, să-mi raporteze dacă Winnetou a reuşit să se strecoare neobservat.

— Şi? întrebă încordat Old Death. A trecut?

— Da. Şi lucrul acesta m-a liniştit pe deplin. A fost foarte prevăzător. Nu s-a deplasat în sus de Rio Moral, unde se află

comanşii, ci a traversat Rio Grande mult mai la vale. Bineînţeles că acolo nu există vad de trecere. Apa e sălbatică şi, dacă încerci s-o treci înot, îţi rişti serios viaţa. Totuşi oamenii mei au trecut dincolo împreună cu Winnetou şi l-au mai însoţit o bucată, până s-au încredinţat că nu-l ameninţă primejdia unei întâlniri cu comanşii. Acum apaşii sunt puşi în gardă şi îi vor primi pe duşmani cum se cuvine. Dar, señores, dacă doriţi, putem să mergem la bătrânul Inda-nişo.

Ne ridicarăm cu toţii şi, înclinându-ne în faţa doamnelor, coborârăm la parter. Jos, ne pomenirăm într-un coridor identic cu cel de sus. Intrarăm printr-o uşă pe partea stângă a coridorului.

Bătrâna căpetenie a apaşilor zăcea într-o odaie cu aer proaspăt, răcoros. Frigurile se domoliseră, dar omul era atât de istovit, încât cu greu reuşea să vorbească. Avea ochii adânciţi în orbite şi obrajii căzuţi. Medici nu existau. Dar *caballero* ne asigură că Winnetou e un mare meşter în tratarea rănilor. Îl oblojise pe bătrân cu nişte buruieni de leac şi stăruise să nu i se desfacă bandajele. După trecerea frigurilor, bolnavul va scăpa de primejdie. Ar îi însă grav dacă ar mai pierde sânge şi febra s-ar întoarce.

După ce ieşirăm din odaie şi scara se ivi din nou în faţa noastră, îmi exprimai dorinţa să mă scald în apa râului.

— Dacă vreţi, nici nu mai e nevoie să coborâţi scările — mă lămuri señor Atanasio. Puteţi ieşi de aici de-a dreptul în curte.

— Credeam că nu există uşi.

— Ba există, dar secrete. Le-am construit ca să-mi asigur o ieşire pentru cazul când, totuşi, nişte bandiţi ar izbuti, în cele din urmă, să intre în casă. O să le vedeţi imediat.

Lângă zid era un dulăpior. Îl împinse în lături şi apăru o deschizătură prin care se putea ajunge în curte. Afară, deschizătura era camuflată cu arbuşti plantaţi în acest scop.

Señor Atanasio mă conduse până afară, îmi arătă zidul din partea opusă a clădirii, unde se aflau arbuşti asemănători, şi

reluă explicaţiile:

— Pe acolo se iese în câmp, fără ca vreun ochi străin s-o bănuiască. Vreţi să vă folosiţi de această trecere? Duce de-a dreptul spre râu. Dar staţi niţel să vă trimit un costum mai comod.

În clipa aceea sună clopotul la poartă. Señor Atanasio se duse să deschidă. Erau cinci călăreţi, nişte bărbaţi splendizi, viguroşi, pe care stăpânul fermei îi trimisese pe urma hoţilor de cai.

— Ei? întrebă el. Aţi adus caii?

— Nu — răspunse unul. Era gata-gata să-i ajungem. Tocmai trecuserăm peste apa de aici, le descoperisem urmele. I-am fi prins în cel mult un sfert de oră. Dar deodată urmele lor se amestecară cu altele, multe la număr, venind dinspre dreapta. Se întâlniseră cu comanşii. Ne-am luat imediat după ei şi, peste puţin, i-am şi zărit înaintea noastră. Erau peste cinci sute de comanşi şi, faţă de numărul lor atât de mare, am renunţat să ne aventurăm.

— Foarte bine. Doar n-o să vă riscaţi viaţa pentru câţiva cai! Şi comanşii ce-au făcut? Cum i-au tratat pe albi?

— Ar fi trebuit să ne apropiem prea mult ca să desluşim ce se petrece.

— Încotro călăreau?

— Spre Rio Grande.

— Adică tot înainte, Deci n-ar fi nici un motiv de nelinişte. În regulă. Mergeţi la cirezile voastre!

Călăreţii se depărtară. Dar bunul *caballero* se înşela amarnic. Pericolul era iminent. Comanşii — după cum aveam să aflu mai târziu — fuseseră informaţi de Gibson că bătrânul apaş rănit se află în *hacienda* lui Atanasio. Drept care, un grup de războinici s-au detaşat numaidecât de grosul trupei şi au luat drumul îndărăt, galopând nebuneşte. Primiseră sarcina să-l smulgă din adăpost pe Inda-nişo şi să-l pedepsească pe señor Atanasio pentru gestul său amical faţă

de duşmanii comanşilor.

Dar, deocamdată, acesta urcă liniştit în casă şi, după puţin, se ivi un peon rugându-mă să-l urmez. Mă scoase pe poartă afară şi mă conduse la râu. Mai sus de *hacienda* era un vad uşor de ghicit după jocul undelor. Lângă vad, însă, apa era foarte adâncă. Acolo se opri peonul. Ţinea pe braţ un costum de pânză albă.

— Aici, señor! mă invită el. După baie, îmbrăcaţi acest costum. Hainele dumneavoastră, dacă-mi îngăduiţi, le iau cu mine. Când terminaţi cu scăldatul, trageţi clopotul de la poartă şi vă vom deschide.

Plecă cu hainele mele, iar eu sării în apă. După arşiţa, zilei şi, după atâta călărit era o adevărată desfătare să te afunzi într-o asemenea răcoare şi să înoţi.

Cred că mă bălăcii în apă cam o jumătate de oră, apoi urcai pe mal şi-mi pusei costumul. Eram tocmai gata, când privirea îmi căzu pe malul opus. De aici, dintre copaci, vedeam bine până la cotul râului, unde se mişca un şir lung de călăreţi indieni. Se apropiau de casă. Dădui fuga la poartă şi trăsei de clopot. Peonul mă aştepta. Îmi deschise imediat.

— Du-mă repede la *caballero!* îi poruncii. Vin indienii!

— Câţi?

— Peste cincizeci.

În prima clipă omul se cam sperie. Dar după ce află numărul indienilor, se înseninǎ numaidecât.

— Numai atâţia? Comentă el. Ei, atunci nu-i mare lucru. O scoatem noi la capăt cu cincizeci de piei-roşii, chiar şi cu mai mulţi. Suntem pregătiţi pentru asemenea vizite. Acum nu pot să urc la *caballero*; trebuie să-i vestesc mai întâi pe paznici. Poftiţi hainele, señor. Eu ies afară, dumneavoastră închideţi poarta pe dinăuntru şi alergaţi la señor Atanasio. Dar, pe măsură ce urcaţi, aveţi grijă să trageţi scările!

— Cum stăm cu caii noştri? Sunt în siguranţă?

— Da, señor. I-am dus afară, la păscut, sub pază bună.

Harnaşamentul l-am adăpostit în casă. Să n-aveţi nici o grijă în privinţa cailor.

Închisei poarta şi urcai în toată graba ambele scări, trăgându-le pe rând după mine.

Când ajunsei sus, pe platformă, señor Atanasio şi Old Death tocmai ieşeau din interiorul casei. Gazda nu se sperie deloc când îi comunicai apariţia indienilor şi numărul lor. Se mărgini să mă întrebe calm:

— Cărui trib aparţin?

— Nu ştiu. N-am putut recunoaşte vopselele de pe faţa lor.

— Ei, o să aflăm noi curând. Ori sunt apaşi pe care Winnetou i-a întâlnit în drum şi i-a trimis după Inda-nişo, ori sunt comanşi. Dacă-s comanşi, sunt, desigur, un grup de recunoaştere; ne vor întreba dacă n-am văzut nişte apaşi. Aflând răspunsul nostru, vor pleca deîndată.

— Mie îmi face totuşi impresia că vin cu gânduri rele — interveni Old Death. Vă sfătuiesc să luaţi urgente măsuri de apărare.

— S-a şi făcut. Oamenii mei îşi ştiu fiecare sarcina într-un asemenea caz. Priviţi, peonul de colo aleargă de pe acum la caii cei mai apropiaţi. Va sări în spinarea unuia şi va pune în gardă pe *vaqueros*. Aceştia, în cel mult zece minute, vor aduna cirezile, lăsându-le în paza a doi oameni. Pe urmă, vor face front împotriva duşmanilor. Lasourile sunt arme teribile; un *vaquero* le mânuieşte şi mai abil decât indienii. În plus, puştile noastre trag mai departe decât arcurile sau flintele învechite ale pieilor-roşii. Nu se sperie flăcăii mei de cincizeci de indieni! Iar noi aici, în *estanzia*, suntem bine apăraţi. Nici picior de roşu nu poate să treacă dincoace, peste zid. De altfel, contez şi pe dumneavoastră. Dacă-l socotim şi pe negru, sunteţi cinci la număr, bine înarmaţi. Mai sunt şi eu cu cei opt peoni aflaţi în casă. Deci, în total paisprezece inşi. Să-i văd şi eu pe indienii care ar izbuti să-mi forţeze poarta! O, nu, señor! Pieile-roşii vor trage de clopot, ne vor spune ce-i

interesează şi vor pleca iarăşi cum au venit. Când cercetaşul lor va zări aici sus paisprezece bărbaţi hotărâţi, se va retrage respectuos. Situaţia nu e deloc dificilă.

Chipul lui Old Death exprima îndoială. Bătrânul *westman* clătină din cap şi zise:

— Pe mine, însă, mă bat alte gânduri. Sunt convins că nu de apaşi e vorba, ci de comanşi. Ce caută ei aici? O simplă acţiune de recunoaştere? Nu cred. Dac-ar fi intrat la bănuială că apaşii se află prin împrejurimi, le-ar fi căutat urmele şi le-ar fi găsit. Într-un asemenea caz, nu mai umblă ei după informaţii. Nu, banda urmăreşte un alt scop. Vrea să pătrundă în casa dumneavoastră, señor, ca să-l răpească pe apaşul rănit.

— Dar ei nu ştiu nimic! Cine să le fi spus?

— Chiar Gibson, omul pe care-l căutăm şi care a dormit la dumneavoastră. I-aţi arătat pe apaş, iar dânsul v-a vândut comanşilor pentru a se pune bine cu ei. Dacă nu-i aşa, să nu-mi spuneţi pe nume!

— Se poate. În cazul acesta, mă vor sili să-l predau pe apaş.

— Fără îndoială. Şi aveţi de gând să-l predaţi?

— Nici în ruptul capului! Winnetou mi-e prieten. El mi l-a încredinţat pe Inda-nişo şi n-am să-i înşel prietenia. Comanşii se vor zbate în zadar. Ne vom apăra.

— Vă expuneţi unui mare pericol. E adevărat că putem să le ţinem piept acestor cincizeci de inşi, dar pe urmă vor aduce întăriri serioase şi mă tem că veţi pierde partida.

— Asta e în mâna sorţii. Eu, însă, fie ce-o fi, îmi respect cuvântul dat.

Old Death îi strânse mâna spaniolului şi rosti:

— Sunteţi un om de onoare şi vă puteţi bizui pe ajutorul nostru. Eu îl cunosc pe şeful comanşilor; suntem prieteni. Poate reuşesc să-l abat de la acte ostile. I-aţi arătat lui Gibson şi uşile secrete?

— Nu, señor.

— Foarte bine. Câtă vreme pieile-roşii nu cunosc aceste intrări, ne vom apăra. Acum să coborâm, să ne luăm armele.

În timpul absenţei mele, ni se repartizaseră odăi în care fusese adăpostit bagajul nostru. Pentru mine se nimerise o odaie din faţă, luminată prin două ferestruici. Acolo îmi găsii agăţată arma. Când s-o desprind din cui, zării printr-un crenel pe indienii care se apropiau dinspre vadul de lângă *hacienda*. Trecuseră dincoace şi goneau în galop către noi. Nu ţipau, după cum le era obiceiul, ci păstrau o tăcere perfidă, care mi se păru şi mai periculoasă. Erau comanşi. Îi recunoscui după culoarea vopselelor de pe obraz. Cât ai clipi, ajunseră lângă zid, care — masiv şi înalt — îi ascundea vederii noastre. Erau înarmaţi cu suliţe, arcuri şi săgeţi. Numai călăreţul din frunte, probabil conducătorul, purta pe umăr o flintă. Unii târau nişte pari lungi, solizi, legaţi în spatele cailor. La început crezui că e vorba de beţe de cort, mai groase, dar îmi dădui curând seama că greşesc. Fireşte că alergai să-i anunţ pe ai noştri. Pe coridor mă întâlnii cu Old Death, care tocmai ieşea din camera lui situată faţă-n faţă cu a mea.

— Atenţie! strigă el. Comanşii trec zidul! Au adus trunchiuri de copaci tineri. Se servesc de ele în loc de scări. Repede sus, pe platformă!

Dar lucrurile nu merseră chiar atât de repede. Peonii se aflau jos, la primul etaj, rezervat servitorilor. Nici Old Death şi cu mine nu putură m urca imediat, deoarece o dată cu *caballero* ieşiseră pe coridor şi cele două doamne, speriate în toată legea şi copleşindu-ne cu lamentările lor. Trecură deci pe puţin două minute până să urcăm scara — timp preţios într-o asemenea situaţie. Consecinţa nu întârzie să se arate. În clipa când ajunserăm pe platformă, primul indian se şi sălta pe bordura ei, urmat de alţii. Aveam armele pregătite, dar nu-i mai puteam opri decât dacă ne-am fi hotărât să-i împuşcăm. Folosindu-se de trunchiurile de copaci, indienii escaladaseră

zidul exterior şi, traversând curtea, se căţăraseră cu o viteză uluitoare pe ambele etaje. Noi ne aflam acum în centrul platformei de sus, pe când comanşii se mai aflau la marginea ei.

— Îndreptaţi armele asupra lor! porunci Old Death. În primul rând, trebuie să câştigăm timp.

Numărai cincizeci şi doi de indieni. Operaseră fără o vorbă, fără un strigăt, luându-ne prin surprindere. Totuşi, nu se hotărau încă să ne atace. Stăteau la bordură cu arcurile şi săgeţile în mâini. Suliţele, fiind prea lungi, i-ar fi stânjenit la căţărat. De aceea le lăsaseră jos.

Caballero înainta câţiva paşi şi, într-un amestec de spaniolă, engleză şi indiană folosit în acel ţinut de graniţă — întrebă:

— Ce doresc oamenii roşii de la mine? De ce au pătruns în casa mea fără să-mi ceară voie?

Şeful, care între timp îşi scosese flinta de pe umăr, înaintă şi el câţiva paşi, apoi răspunse:

— Războinicii comanşilor s-au convins că le eşti duşman. De aceea îţi vei lua astăzi rămas bun de la lumina soarelui.

— Ba nu sunt duşmanul vostru. Mie îmi sunt dragi toţi oamenii roşii; nici măcar nu-i întreb din care trib fac parte.

— Faţa palidă minte! Aici, în casă, se află ascunsă o căpetenie a apaşilor. Câinii de apaşi îi duşmănesc pe comanşi. Iar cel care ascunde pe un apaş înseamnă că e duşmanul nostru şi trebuie să moară.

— *Caramba!* Vreţi să-mi interziceţi să dau adăpost cui îmi place? Dar cine-i stăpân aici, voi sau eu?

— Războinicii comanşilor au ocupat casa. Acum ei sunt stăpânii. Predă-ni-l pe apaş! Sau tăgăduieşti că se află la tine?

— Nici prin gând nu-mi trece să tăgăduiesc. Numai fricoşii se folosesc de minciuni. Eu însă nu mă tem. Pot să vă spun deschis că...

— Staţi! îl întrerupse Old Death mai mult în şoaptă. Nu

faceţi prostii, señor!

— Credeţi că e mai bine să neg? întrebă mexicanul.

— Bineînţeles. Minciuna e un păcat, recunosc. Dar adevărul ar fi în cazul acesta curată sinucidere. Şi vă întreb: ce păcat e mai mare: să minţi sau să te sinucizi?

— Sinucidere? Ce sunt în stare să facă indienii împotriva celor paisprezece puşti ale noastre?

— Multe pot face! Doar îi vedeţi aici, sus. Majoritatea vor cădea, desigur, dar ne-am alege şi noi cu câteva săgeţi şi cuţite în piept. Şi dacă-i alungăm, vor aduce altă ceată şi va porni din nou măcelul. Lăsaţi-mă pe mine! Vorbesc eu!

Se întoarse către şeful indienilor:

— Vorbele fratelui nostru ne miră foarte. Cum de vă trece prin gând că s-ar afla aici un apaş?

— Ştim! răspunse scurt comanşul.

— Atunci ştiţi mai mult decât ştim noi.

— Vrei să zici că ne înşelăm? Minţi!

— Iar tu, dacă mai spui o dată cuvântul acesta, o plăteşti cu viaţa! Nu îngădui să fiu făcut mincinos. Uite cum te pândesc armele noastre! Un semn al meu, şi de fiecare puşcă ar cădea un comanş.

— În schimb, ceilalţi v-ar trimite pe urmele celor ucişi. Colo, afară, sunt încă mulţi războinici de-ai noştri, mai mulţi decât de zece ori zece ori cinci. Vor sări şi vor dărâma casa.

— Nici măcar zidul n-au să-l treacă! Acum ştim totul şi suntem pregătiţi. Îi vom saluta cu gloanţe de n-o să rămână unul viu.

— Fratele meu alb e bun de gură. Dar de ce vorbeşte dânsul? E cumva stăpânul casei? Ia să-mi spui cum te cheamă şi cum de grăieşti astfel cu un şef al comanşilor?

Old Death dădu din mână cu dispreţ.

— Şi cine-i, mă rog, şeful ăsta al comanşilor? E cumva un războinic vestit, sau face parte din sfatul înţelepţilor? Nu văd să poarte pană de vultur sau de cerb, nici vreun alt semn al

rangului. În schimb, eu sunt o căpetenie a feţelor palide. Mă întreb din ce trib veţi fi fiind, dacă nici măcar nu mă cunoaşteţi! Eu sunt Coşa-pehve şi am fumat pipa păcii cu Oyo-coltsa, căpetenia voastră. Nu mai departe decât ieri am stat de vorbă cu fiul său, cu Avat-vila, şi am înnoptat în tabăra lui. Vasăzică, e limpede că sunt prietenul vostru, al comanşilor. Dar dacă mă faceţi mincinos, răspund cu arma.

Un murmur străbătu rândurile indienilor. Şeful se întoarse spre ei şi le vorbi în şoaptă. Felul cum îl priveau pe Old Death vădea că numele lui făcuse impresie.

După o scurtă deliberare, şeful se adresă din nou bătrânului *westman*:

— Războinicii comanşilor ştiu că „Bătrâna moarte” este prieten cu „Biberul alb”, dar vorbele tale nu sunt vorbe de prieten. De ce tăinuieşti că în casa asta se ascunde un apaş?

— N-am ce tăinui. Vă spun cinstit că nu e nimeni.

— Noi însă am aflat că Inda-nişo e aici. Ne-a spus-o chiar o faţă palidă, care ne-a cerut ocrotire.

— Cum se numeşte acea faţă palidă?

— Are un nume pe care gura comanşilor nu-l prea poate rosti, ceva ca Ta-hi-ha-no.

— Nu cumva Gavilano?

— Da, da, aşa-i spune.

— În cazul acesta, aţi făcut o mare greşeală. Eu îl cunosc pe Gavilano. E un ticălos fără pereche şi pe limbă nu are decât minciuni. Războinicii comanşilor se vor căi că l-au luat sub scutul lor.

— Fratele meu se înşeală. Faţa palidă ne-a spus adevărul. Noi ştim că Winnetou l-a adus încoace pe Inda-nişo şi că a fugit apoi peste Avat-hono, adică Rio Grande. Dar o să-l găsim, o să-l prindem şi o să-l legăm la stâlpul caznelor. Mai ştim că Inda-nişo e rănit la braţ şi la picior. Ştim chiar şi locul unde stă ascuns.

— Dacă-i aşa, atunci spune-mi şi mie locul.

— Cobori de aici pe două scări, în casă, până dai de o trecătoare îngustă, lungă, cu o mulţime de uşi pe amândouă părţile. Deschizi ultima uşă pe stânga şi acolo zace Inda-nişo. N-are putere nici să se dea jos din pat.

— Faţa palidă te-a minţit. În locul acela n-ai să găseşti nici un apaş.

— Atunci lasă-ne să coborâm şi să vedem cine spune adevărul: tu sau faţa aceea palidă.

— Asta n-am s-o îngădui, fireşte. Casa e deschisă numai pentru oamenii care vin aici cu voia stăpânului, nu şi pentru cei care năvălesc cu duşmănie asupra ei.

— Cuvintele tale dau de înţeles că apaşul se află totuşi aici. „Biberul alb” ne-a poruncit să i-l aducem şi vom împlini porunca.

— Te înşeli şi acum. Dacă nu te las să intri, n-o fac pentru că apaşul ar fi aici, ci pentru că pretenţia ta mă jigneşte. Când Old Death vă spune că aţi fost minţiţi, trebuie să-l credeţi. Dar dacă vreţi, totuşi, să intraţi cu de-a sila, mă rog, n-aveţi decât! Încercaţi! Nouă ne ajunge un singur om ca să apărăm intrarea! Stând jos, pe scară, omul nostru poate împuşca pe oricine ar îndrăzni să coboare. V-aţi urcat aici, sus, ca nişte vrăjmaşi. De aceea nu vă dau drumul. Întoarceţi-vă jos, la poartă, şi rugaţi prieteneşte să vă deschidem. Atunci vă vom primi şi noi ca prieteni!

— „Bătrâna moarte” ştie să dea sfaturi foarte bune, dar care nu se potrivesc pentru noi. Dacă n-ai nimic pe cuget, lasă-ne să intrăm. Dacă nu, atunci stăm aici şi trimitem un om să aducă întreaga oaste a comanşilor. Veţi fi nevoiţi să ne lăsaţi înăuntru.

— Nicidecum! O mie de comanşi de-ar veni, tot numai câte unul poate să treacă, iar noi îi vom ucide pe rând. De altfel, nici trimisul tău n-o să facă vreo ispravă; cum se depărtează de zid şi iese în bătaia puştii mele, îl şi culc la pământ. Eu vă sunt prieten, dar pentru că aţi venit cu gânduri de vrăjmăşie,

n-am să vă cruţ defel.

În tot timpul discuţiei, puştile noastre erau îndreptate asupra indienilor. Deşi izbutiseră să escaladeze zidul şi să se caţăre până pe platformă, aceştia se aflau totuşi în dezavantaj faţă de noi — lucru de care îşi dădea seama şeful. De aceea începu iarăşi consultaţiile cu ai lui. Ce-i drept, nici poziţia noastră nu era de invidiat. Old Death se scarpină după ureche şi zise:

— Încurcată treabă, zău aşa! Prudenţa ne cere să nu-i tratăm cu ostilitate. Dar dacă-i aduc şi pe ceilalţi împotriva noastră, atunci o păţim! Da, da, ar fi bine să-l ascundem pe apaş, pentru ca dumnealor să-l caute fără nici un rezultat! Mă tot gândesc la casa asta, pe care o cunosc la perfecţie, şi nu văd nici o ascunzătoare ca lumea.

— Să-l scoatem afară — propusei eu.

— Afară? râse bătrânul. Sunteţi într-o ureche, *sir?* Cum să-l scoatem?

— Aţi uitat cele două uşi secrete? Sunt în spate, pe când comanşii stau în faţa casei şi nu pot observa nimic. Îl duc eu afară, în tufărişul de pe mal; să rămână acolo până se depărtează primejdia.

— Ştiţi că nu-i rea ideea! admise Old Death. Nici nu m-am gândit la uşile din dos. Dar ce ne facem dacă au postat afară o santinelă?

— Asta nu cred. Numărul lor nu trece cu mult peste cincizeci. Dintre aceştia, unii au trebuit să rămână lângă cai, dincolo de zid. Greu de presupus ca să fi rânduit oameni şi în spatele casei.

— Bine, hai să încercăm, *sir.* Preluaţi sarcina, împreună cu unul din peoni. Noi vom avea grijă ca indienii să nu vă observe când coborâţi şi să nu sesizeze lipsa dumneavoastră. S-ar putea ca şi doamnele să vă ajute; după ce ieşiţi pe uşă, să împingă la loc dulăpiorul.

— Mai am o propunere: Ce-ar fi să le instalăm pe doamne

în odaia rănitului? Comanşii vor crede că acolo stau într-adevăr femeile şi că nu e vorba de nici un indian.

— Foarte just! observă señor Atanasio. E nevoie numai de nişte cuverturi şi de hamacurile din odăile soţiei şi nepoatei mele. Cârlige se află peste tot. Doamnele să se culce, iar dumneavoastră căutaţi o ascunzătoare pentru apaş; cel mai bine ar fi să-l duceţi niţel mai la vale de locul unde v-aţi îmbăiat adineauri. O mulţime de petunii în floare atârnă acolo până deasupra apei; acolo veţi găsi şi barca noastră. Culcaţi-l pe apaş în barcă şi n-o să-l descopere nimeni. Luaţi-l şi pe Petro cu dumneavoastră. Până vă întoarceţi, îl ţinem pe comanş aici; apoi îl lăsăm să intre în casă.

Împreună cu peonul căruia îi zicea Petro, coborâi scara până jos, unde femeile aşteptau îngrijorate desfăşurarea evenimentelor. Aflând care-i situaţia, se arătară gata să ne ajute. Aduseră chiar ele cuverturile şi hamacurile. Apoi îl înfăşurai pe apaş într-o pătură. La vestea că e căutat de comanşi, „Omul bun” rosti anevoie:

— Inda-nişo a văzut multe ierni şi zilele lui sunt numărate. De ce bunele feţe palide să-şi pună în joc viaţa din pricina lui? Mai bine să-l ucidă şi să-l predea comanşilor. Ascultaţi-i rugămintea!

Refuzai ideea, clătinând doar energic din cap. Apoi îl scosei în coridor. Dădui la o parte dulăpiorul, ieşii cu rănitul şi-l dusei fără nici o greutate până dincolo de zid.

Până atunci nimeni nu ne observase. Arbuştii ne serviseră de camuflaj. Însă mai departe, către râu, se întindea o fâşie de teren neacoperit, pe care trebuia s-o tăiem de-a latul. Prudent, mă uitai de după rămuriş dacă nu se află nimeni prin apropiere. Spre marea mea dezamăgire, zării un comanş care şedea ghemuit lângă suliţa, tolba şi arcul lui. Supraveghea zidul din spatele casei. Această împrejurare părea să ne dea peste cap întregul plan.

— Trebuie să ne întoarcem, señor — zise peonul după ce i-l

arătasem pe indian. Am putea, ce-i drept, să-l omorâm, dar ne-am atrage răzbunarea celorlalţi.

— Nu-l omoram în nici un caz. Poate găsim o soluţie mai bună: îl scoatem de-aici, îl ademenim în altă parte.

— Dar nu văd cum s-o facem. Santinela nu-şi părăseşte postul fără ordin.

— Am eu un plan care ne poate salva. Tu ascunde-te aici, iar eu îi voi atrage atenţia asupra mea. Când mă observă, fac pe speriatul şi o iau la fugă. Fireşte că dânsul se va lua după mine.

— Sau va trage cu arcul.

— Mă rog, trebuie să risc.

— Să nu riscaţi, señor! E prea periculos! Comanşii trag cu arcul cum tragem noi cu puşca, la sigur. Ca să fugiţi, trebuie să-i întoarceţi spatele, şi nu vă puteţi feri de săgeată.

— Sar în apă şi înot pe spate; atunci văd cum ţinteşte şi mă dau repede la fund. El, închipuindu-şi că plănuiesc ceva împotriva comanşilor, va grăbi, probabil, înot după mine. Şi pe urmă, pe malul celălalt, mă descurc eu; îi izbesc un pumn şi gata. Până mă întorc stai aici, nu-ţi părăsi locul! Adineauri mă scăldam, am văzut locul acela cu petuniile. Ştiu şi unde se află barca. O trag eu până aici.

Peonul se strădui cât putu să mă abată de la ideea mea — dar cum era să-l ascult dacă nu vedeam altă soluţie ca să ne îndeplinim misiunea! Plecai, aşadar. Pentru a deruta santinela, mă strecurai mai întâi printre tufişuri, pe lângă zid, ivindu-mă apoi de după colţ. Comanşul nu mă zări numaidecât. Abia mai pe urmă îşi îndreptă privirea spre mine şi sări ca ars. Îmi întorsei pe jumătate faţa, ca să nu fiu recunoscut mai târziu. Omul strigă, mă somă — dar nu-i dădui ascultare. Atunci apucă arcul, scoase din tolbă o săgeată şi ochi. Câteva salturi — şi ajunsei pe mal, înainte ca el să tragă. Sării în apă şi cârmii, pe spate, spre malul opus. Imediat ajunse şi comanşul pe mal. Mă zării şi trase cu arcul. Eu mă

scufundai pe moment. Săgeata nu-şi atinse ţinta. Când ieşii iarăşi la suprafaţă, îl văzui pe comanş cum pândeşte, ghemuit pe mal. Îşi dădea seama că nu m-a rănit. Altă săgeată nu avea, fiindcă nu-şi luase tolba. Atunci lepădă arcul şi sări în apă. Era exact ceea ce prevăzusem. Pentru a-l înşela, mă prefăcui că sunt un prost înotător şi îl lăsai să se apropie. Apoi mă dădui la fund îşi înotai cât putui de repede în josul râului. Când mă ridicai din nou, eram în imediata apropiere a malului. Comanşul, mult mai sus, departe, se ţinea pe apă şi aştepta să ies la vedere. Acum aveam avansul dorit, înotai deci spre mal, mă săltai pe uscat şi fugii printre copaci, de data asta în susul apei. La un moment dat, zării un arbore al vieţii, solid de tot şi acoperit cu muşchi, îl depăşii în fugă şi apoi, ocolind, mă întorsei iarăşi, pitindu-mă în dosul trunchiului său masiv. Astfel aşteptam ivirea indianului care, fără îndoială, grăbea pe urmele mele. Iată-l că soseşte, cu sufletul la gură, şiroind de apă — ca şi mine, de altfel — gâfâind şi cu ochii aţintiţi asupra urmelor. Trece prin dreptul meu, cu privirea în pământ, iar eu — în vârful picioarelor — după el. Respiraţia grea îl împiedică să-mi audă paşii.

Făcând câteva salturi îl ajunsei şi-l pusei la pământ. Apoi îngenunchind lângă el, îl apucai de beregată şi omul se linişti.

Nu departe se afla un platan frânt, culcat. În direcţia râului, apa trecea la vreo doi coţi sub crengile lui veştede. Copacul acesta îmi oferea o cale minunată ca să ajung iarăşi la râu, fără a lăsa nici o urmă. Mă săltai pe trunchiul lui, alergai aşa o bucată şi sării apoi în apă. Drept în faţă, pe celălalt mal, străluceau petuniile. Înotai într-acolo, dezlegai barca şi vâslii spre locul unde aştepta Petro, peanul, cu apaşul rănit. Prinsei iarăşi barca de o rădăcină şi sării pe mal. Trebuia să ne grăbim, să terminăm toată operaţia până comanşul îşi va fi venit în fire. Îl culcarăm pe Inda-nişo în barcă, după ce-i încropirăm un aşternut bunicel din pături şi din propriile-i veşminte.

Peonul se întoarse numaidecât la zid. Eu mânai barca până sub petunii, o legai bine şi apoi, înot, făcui cale întoarsă. Pe când îmi storceam hainele de apă şi le îmbrăcam din nou, tot scrutam cu privirea malul opus. Mă interesa dacă indianul îşi revenise şi dacă nu cumva observase apariţia noastră. Dar, nimic. Omul nu era nicăieri de văzut.

Intrarăm în casă prin uşa secretă. Totul nu durase decât un sfert de oră. Señora îmi oferi alte haine, uscate, şi astfel puteam să-i râd în nas oricărui comanş care ar fi îndrăznit să afirme că eu, inocentul, am fost pe afară, sau, mai ales, că am făcut o partidă de înot.

Femeile se tolăniră în hamacurile lor, iar noi urcarăm iarăşi pe platformă, fără să uităm, bineînţeles, puştile.

Sus, tratativele mai continuau. Old Death susţinea punctul de vedere că percheziţionarea casei ar fi o insultă grea pentru el şi pentru *haciendero*. După ce-l informai repede că apaşul e pus în siguranţă, bătrânul *westman* catadicsi să cedeze încet-încet şi, până la urmă, declară că va permite unui număr de cinci comanşi să se convingă cu ochii lor că Inda-nişo nu se află în casă.

— De ce numai cinci? întreba şeful. Nu suntem egali cu toţii? Lucrăm toţi laolaltă. Old Death poate avea încredere în noi. N-o să ne atingem de nimic, nici de cel mai mărunt lucru.

— Bine! Să vedeţi şi voi cât de largi suntem la inimă. Puteţi intra toţi: toată lumea să se convingă de adevăr. Dar vă cer, la rândul meu, să depuneţi armele şi să ne daţi dreptul de a reţine şi pedepsi pe cei care s-ar atinge de vreo persoană sau de vreun obiect fără permisiunea noastră.

Comanşii se sfătuiră între ei şi, în cele din urmă, căzură de acord. Îşi lepădară arcurile, tolbele, cuţitele şi urcară apoi în şir, unul după altul.

Încă înainte de a mă fi depărtat cu Petro, slujitorii *vaqueros*, înarmaţi şi călare pe cai buni, se postaseră afară, în câmp, cu privirile aţintite în sus, spre noi. Aşteptau semnalul

stăpânului şi deocamdată păreau liniştiţi.

Din cei paisprezece câţi eram, numai *haciendero* şi Old Death urmau să-i conducă pe comanşi prin încăperile casei. Doi oameni rămaseră pe platformă, iar două grupuri de câte cinci păzeau înăuntru, cu armele în mâini, ambele coridoare, pentru a preîntâmpina orice excese din partea pieilor-roşii. Eu mă aflam pe coridorul de jos, în faţa odăii unde zăcuse apaşul. Comanşii se duseră de-a dreptul acolo. Old Death deschise uşa. Se citea pe chipurile indienilor cât de convinşi erau că-l vor găsi pe Inda-nişo. Dar în locul lui dădură de cele două femei culcate în hamacuri şi citind.

— Iuf! exclamă conducătorul. Aici sunt femei!

— Întocmai! râse Old Death. Dac-ar fi după minciunile cu care v-a îmbrobodit faţa aceea palidă, ar trebui să-l găsiţi aici pe apaş. Poftiţi, căutaţi-l! Intraţi!

Privirea comanşului făcu ocolul camerei. Apoi omul răspunse:

— Un războinic nu intră în wigwamul femeilor. Aici nu e nici un apaş. Ochiul meu l-ar zări.

— Atunci căutaţi în celelalte odăi!

Dură mai bine de o oră până ce indienii terminară percheziţia. Văzând că nu găsesc pe nimeni, o luară iar de la început. Femeile izbutiră să părăsească odaia, iar comanşii cotrobăiră peste tot cu cea mai mare atenţie. Se ridicară chiar cuverturile şi saltelele, deşi acestea erau întinse de-a dreptul pe podea. Cercetară şi duşumeaua, dacă n-are cumva vreo deschizătură. În fine, se convinseră că apaşul nu se află în *estanzia*.

Când şeful se dădu bătut, Old Death îl mustră:

— Eu v-am spus adevărul şi nu m-aţi crezut. Aţi avut mai multă încredere într-un mincinos decât în mine, care sunt prieten cu comanşii. Să ştiţi că la prima ocazie am să mă plâng căpeteniei voastre, „Biberul alb”.

— Dacă fratele meu alb vrea să-l vadă, poftească împreună

cu noi.

— Nu pot. Calul mi-e obosit. Ar fi să plec abia mâine dimineaţă. Or, războinicii comanşilor vor trebui să plece încă astăzi de-aici.

— Ba rămânem. Soarele dă în asfinţit şi nu ne convine să călărim noaptea. Vom porni în zori; atunci fratele meu poate să ne însoţească.

— Bine! Dar nu plec singur. Mai am patru tovarăşi.

— Vor fi şi ei bineveniţi la „Biberul alb”. Fraţii mei ne vor îngădui să petrecem noaptea în preajma casei.

— N-am nimic împotrivă — răspunse mexicanul. V-am mai spus că sunt prieten cu toţi oamenii roşii care vin la mine eu gânduri paşnice. Şi, drept dovadă, vă dăruiesc şi o vită ca s-o tăiaţi. Puteţi să aprindeţi focul şi să puneţi carnea la fript.

Această promisiune făcu o deosebită impresie asupra comanşilor. Acum erau pe deplin convinşi că ne făcuseră o nedreptate. De aceea se purtau cât se poate de frumos. Desigur că, în bună măsură, trebuie să fi contribuit la această schimbare de atitudine şi prestigiul de care se bucura printre ei Old Death. Într-adevăr, nu se atinseră de nici un lucru şi părăsiră casa fără măcar să fie somaţi. Scările erau lăsate şi poarta deschisă. Câţiva peoni înarmaţi rămaseră de gardă pe platformă, în ciuda comportării prieteneşti a comanşilor, vigilenţa nu era de prisos.

Noi, ceilalţi, coborârăm în urma lor, iar slujitorii *vaqueros* primiră ordin să prindă o vită. Caii comanşilor aşteptau în faţa casei, dincolo de zid. Erau păziţi de trei războinici. O santinelă a pieilor-roşii veghea în spatele casei. Toţi oamenii aceştia fură numaidecât rechemaţi din posturi. Printre ei se afla şi comanşul pe care-l ademenisem până dincolo, pe malul opus. Veşmintele lui, foarte sumare, erau încă ude. Întors la postul său, nu avusese încă prilejul să raporteze cele întâmplate. Acum se apropie de şef şi-i vorbi, având grijă ca noi, albii, să nu auzim nimic. Părea să-şi fi încheiat raportul, când dădu cu

ochii de mine! Vopsit cum era, nu observai vreo schimbare pe faţa lui, dar văzui că gesticulează furios. Arăta spre mine şi-i striga superiorului său nişte vorbe neînţelese. Şeful mă privi cu ochi injectaţi şi veni mai aproape:

— Albul acesta tânăr a trecut adineauri prin apă. L-a doborât el oare pe războinicul meu?

Old Death interveni imediat, interesându-se ce anume vrea să spună indianul. Acesta îi relată cele petrecute, la care bătrânul *westman* se porni pe un râs grozav.

— Războinicii roşii par să nu se descurce prea bine când e vorba de chipurile albilor. Mă întreb chiar dacă omul pe care l-a văzut fiul comanşilor a fost într-adevăr un alb.

— A fost un alb! răspunse hotărât santinela. Chiar, ăsta de aici! L-am văzut când înota pe spate. Era îmbrăcat în hainele astea albe.

— Aşa! Vasăzică a înotat cu hainele pe el? Văd că ale tale sunt ude leoarcă. Înseamnă că şi ale lui ar trebui să fie la fel. N-ai decât, să le pipăi şi ai să vezi că sunt uscate.

— S-a strecurat în casă şi a îmbrăcat altele.

— Şi pe unde naiba să fi intrat? Nu stăteau oare străjile voastre la poartă? Nimeni nu poate urca sau coborî din casă fără scară. Or, acolo pândea toată ceata voastră de războinici. Şi atunci, cum ar fi reuşit tânărul meu tovarăş să se plimbe pe afară?

Trebuiră să recunoască şi ei justeţea raţionamentului, iar paznicul păcălit se resemnă şi el în cele din urmă. Ultima umbră de îndoială o risipi *haciendero*, afirmând că de câtva timp bântuie prin împrejurimi o bandă de hoţi de cai şi că, desigur, omul cu pricina face parte din această bandă. Misterios rămânea doar faptul că nu exista nici o urmă care să indice pe unde dispăruse individul.

Pentru a dezlega enigma, şeful, împreună cu santinela în cauză şi cu alţi războinici, porni călare prin vad şi apoi către locul unde se petrecuse tărăşenia. Noroc că se înserase şi o

cercetare atentă nu mai era posibilă. Vicleanul de Old Death mă pofti la plimbare de-a lungul malului. Cu ochii ţintă la călăreţii de pe malul opus, prefăcându-ne că nu avem alt scop decât să-i urmărim cu privirea, ne depărtarăm agale şi ne oprirăm lângă petunii. Acolo, bătrânul *westman* vorbi încetişor, ca să nu-l audă decât omul din barcă:

— Aici e Old Death şi tânăra faţă palidă care l-a adus încoace pe Inda-nişo. Oare cinstita căpetenie a apaşilor îmi recunoaşte glasul?

— Da — se auzi răspunsul abia şoptit.

— Comanşii cred, în sfârşit, că „Omul bun” nu se află aici. Ei vor pleca în zori. Va putea fratele meu alb să mai rămână atâta vreme în barcă?

— Apaşul va răbda. Răcoarea apei îl înviorează, frigurile i-au trecut. Dar aş vrea să ştiu cât mai rămâne aici Old Death cu tovarăşii lui.

— Plecăm mâine, o dată cu comanşii.

— Iuf! De ce se însoţeşte prietenul meu alb cu duşmanii noştri?

— Căutăm nişte oameni care se află acum la ei.

— Dar pe războinicii apaşilor nu-i veţi vedea?

— S-ar putea să-i întâlnim, fireşte.

— Atunci, îngăduiţi-mi să-i dau ceva tânărului războinic care şi-a primejduit viaţa pentru mine. E vorba de un totem pe care, arătându-l, va fi totdeauna binevenit în mijlocul apaşilor. Old Death e un om iscusit şi încercat; câinii de comanşi nu-l vor prinde dacă, după lăsarea nopţii, îmi va aduce o bucată de piele albă şi un cuţit; iar în zori poate să vină iarăşi ca să-i dau totemul pe care-l voi pregăti.

— Îţi voi aduce pielea şi cuţitul. Mai doreşti ceva?

— Nu. Apaşul e mulţumit. Fie ca bunul Manitu să vegheze pururea căile lui Old Death şi ale tânărului prieten alb!

Ne înapoiarăm. Nimeni nu observase absenţa noastră de un minut. Bătrânul *westman* îmi lămuri gestul apaşului:

— Se întâmplă foarte rar ca un alb să capete un totem de la o căpetenie indiană. Aveţi baftă, *sir.* „Manuscrisul” acesta al lui Inda-nişo poate să vă fie de mare folos.

— Vreţi, într-adevăr, să-i procuraţi pielea şi cuţitul? Dacă vă prind comanşii, v-aţi ars şi dumneavoastră, şi apaşul! S-a zis cu amândoi.

— Aş! Mă credeţi un şcolar neisprăvit? Ştiu eu ce se poate, şi ce nu.

Conducătorul comanşilor se întoarse fără nici o ispravă. Urma nu mai putea fi recunoscută.

Seara trecu fără alte întâmplări, noaptea la fel. În zori mă trezi Old Death. Îmi dădu un pătrăţel, de piele tăbăcită, albă. O întorsei pe ambele feţe şi nu descoperii decât pe partea netedă nişte crestături subţiri, ce-mi păreau fără însemnătate.

— Acesta-i totemul? întrebai. Nu văd nimic extra ordinar.

— Nici nu-i nevoie să vedeţi. Arătaţi-l primului apaş care vă iese în drum şi vă veţi lămuri. Aveţi în mână o comoară. Mesajul de pe totem e deocamdată invizibil, deoarece „Omul bun” nu a avut vopsele la dispoziţie. Dar orice apaş poale colora crestăturile şi atunci iese la iveală desenul cu tot tâlcul lui. Vă conjur, însă, nu-l lăsaţi cumva pe mâna vreunui comanş! Vă veţi demasca numaidecât ca prieten al apaşilor. Şi acum, haide, îmbrăcaţi-vă şi coborâţi. Peste puţin comanşii vor fi gata de plecare.

Indienii tocmai îşi ameţeau stomacul cu rămăşiţele fripturii din ajun. Apoi îşi duseră caii la adăpat, din fericire hăt-dincolo de ascunzătoarea apaşului. Apăru şi *haciendero* cu cele două femei, bucuroase că scăpaseră de primejdie.

Când slujitorii aduseră caii noştri, señor Atanasio clătină din cap şi rosti către Old Death:

— Aceştia nu sunt cai potriviţi, señor. Ştiţi ce înseamnă, nu-i aşa, un cal bun. Domnul Lange şi fiul său, ca şi negrul, de altfel, nu mă privesc. Dar dumneavoastră îmi sunteţi vechi

prieten. Şi văzând cât îl îndrăgiţi pe acest tânăr señor, mărturisesc că mi-a devenit şi mie simpatic. Veţi primi amândoi nişte cai mai cumsecade.

Întâmpinarăm cu satisfacţie oferta mexicanului. La porunca lui, slujitorii prinseră doi cai, pe jumătate sălbatici, cu care îi înlocuirăm pe-ai noştri. Apoi ne luarăm rămas bun de la gazde şi plecarăm în tovărăşia comanşilor.

Soarele încă nu se ridicase deasupra orizontului că şi trecurăm peste Elm-Creek şi ne continuarăm galopul spre vest. Noi, cinci la număr, călăream în faţă, împreună cu şeful comanşilor; trupa venea în urmă. Mă simţeam mereu în nesiguranţă; îmi era de parcă din clipă în clipă m-aş fi putut pomeni cu o suliţă sau cu o săgeată în spate. Aceşti indieni, pe caii lor mărunţi, slabi, zbârliţi şi totuşi atât de rezistenţi, aceşti indieni, zic, cu armele, vopselele şi întreg felul lor de a se purta, nu aveau darul să-mi inspire prea multă încredere. Dar împărtăşindu-i lui Old Death îndoielile mele, acesta mă linişti. Încă nu venise până atunci vorba nici de momentul, nici de locul unde urma să ne întâlnim cu grosul trupelor. Abia acum aflarăm că acestea nu se opriseră aşteptând întoarcerea detaşamentului. Şeful de lângă noi primise, de fapt, ordin să pună mâna pe „Omul bun” şi să-l trimită în spatele comanşilor sub paza a zece războinici. Acolo, prizonierul avea să fie ucis la stâlpul torturii. Ceilalţi patruzeci de oameni din detaşament trebuiau să se îndrepte spre Rio Grande şi să ajungă din urmă grosul trupelor. „Biberul alb”, aflând de la Gibson că Winnetou traversase râul şi bănuind că acesta va da alarma printre apaşi, socotise necesar să se deplaseze cu toată viteza ca să-i surprindă pe duşmani înainte de a-şi îi luat măsurile de apărare. Pentru noi ţelul principal era să ajungem în tabăra comanşilor şi să-l găsim pe Gibson.

După vreo două ore sosirăm în punctul unde detaşamentul celor cincizeci de războinici se despărţise de grosul trupei. În

direcţia sud, la Rio Grande, se afla trecătoarea Eagle cu fortul Duncan pe care comanşii trebuiau, să-l evite. După alte două ore dădurăm în sfârşit peste ceva iarbă săracă; deşertul Nueces rămase îndărătul nostru. Urmele după care ne orientam mergeau în linie dreaptă, fără nici o încrucişare cu alte urme. Aceasta însemna că trupa comanşilor trecuse neobservată de nimeni. Pământul se colora treptat într-un verde intens şi, în fine, zărirăm la apus pădurea. Ajunsesem deci în apropierea lui Rio Grande del Norte.

— Iuf! făcu uşurat conducătorul comanşilor. Nu ne-am întâlnit cu nici o faţă palidă; prin urmare, putem să trecem numaidecât apa. Câinii de apaşi se vor pomeni în curând cu noi şi vor urla de spaimă.

Călărirăm câtva timp la pas pe sub platani şi ulmi, pe sub frasini şi arbori de cauciuc, până atinserăm malul râului. „Biberul alb” era un comandant şi călăuză pricepută. Urmele, deşi străbătuserăm câteva mile, duceau exact până în dreptul unui vad. Acolo albia lui Rio Grande era foarte largă, apa, în schimb, săracă. Din loc în loc se iveau bancuri de nisip moale, afânat, în care uşor te puteai împotmoli. Semnele arătau că aici, pe mal, poposiseră comanşii în cursul nopţii. Era de presupus că au pornit, ca şi noi, devreme — dar fără să se poată deplasa cu aceeaşi viteză, dat fiindcă intraseră pe un teritoriu cutreierat de patrulele apaşilor. Această împrejurare impunea măsuri de precauţie care, la rândul lor, încetineau deplasarea. Se vedea că şi trecerea râului o realizaseră cu foarte multă prudenţă. Numeroase urme de paşi arătau că o seamă de războinici descălecaseră pentru a cerceta înşelătoarele bancuri de nisip. Locurile de aceea fuseseră marcate cu crengi înfipte în fundul albiei. Pentru noi era mai lesne să trecem dincolo; n-aveam decât să ne luăm după semnele lor. Bancurile de nisip despicau apa în mai multe şuvoaie pe care caii noştri le trecură înot. Dincolo, traversarăm o fâşie îngustă de teren bogat în arbori şi

mărăciniş, după care dădurăm de iarbă şi, în sfârşit, iarăşi de nisip. Ne aflam în ţinutul dintre Rio Grande şi Bolson de Mapimi, unde indienii făceau dese incursiuni. Era o întindere largă, nisipoasă, punctată pe alocuri de nişte oaze de cactuşi. O urmă clară străbătea şesul în direcţia vest cu o vagă deviere spre sud. Dar mă înşelasem serios crezând că vom ajunge până-n seară la tabăra comanşilor. Nisipul răscolit de copitele cailor şi aruncat departe îndărăt dovedea că trupa comanşilor călărise în galop forţat. Către prânz depăşirăm un lanţ de dealuri joase, după care ne aştepta iar aceeaşi monotonie netedă, fără viaţă.

Nu puteam să nu admir rezistenţa cailor indieni. Deşi trecuse mult de amiază, totuşi animalele nu dădeau nici un semn de oboseală. Caii celor doi Lange şi al negrului călcau mai anevoie. Al meu, însă, şi al lui Old Death ne demonstrau că făcusem un schimb excelent.

La primul scăpătat al soarelui, desluşirăm, spre mirarea noastră, că urmele coteau brusc în altă direcţie. Cu un sfert de ceas mai înainte, tăiaserăm drumul dintre San Fernando şi Baya; acum însă urma o lua spre sud-vest. De ce? Căutam motivul. Old Death ne lămuri şi de astă dată. Semnele arătau că aici comanşii făcuseră o haltă. Într-un anume punct, urmele a doi călăreţi, venind dinspre nord, se întâlneau cu cele ale indienilor. Old Death descălecă, le cercetă cu atenţie, şi zise:

— Aici doi călăreţi, desigur, tot indieni, le-au ieşit în drum comanşilor. Se vede că le-au adus o veste care i-a silit pe războinicii „Biberului alb” să-şi schimbe direcţia. Nu ne rămâne decât să ne-o schimbăm şi noi.

Conducătorul comanşilor descălecă la rândul lui şi, examinând urmele, confirmă părerea lui Old Death. O luarăm, aşadar, spre sud. Călărirăm întruna cât mai desluşeam urmele: eram decişi să mai străbatem până la căderea nopţii o bună parte de drum. Chiar şi pe înserate încă se mai puteau

distinge amprentele copitelor. Apoi nu mai deosebirăm nimic. Eram gata să ne oprim. Dar calul meu, umflându-şi nările, necheza mereu şi ne îndemna înainte. Simţise, probabil, apă. Îi făcui hatârul şi, peste câteva minute, poposirăm într-adevăr pe malul unui râu.

După atâta drum şi osteneală sub dogoarea soarelui, apa era un dar nepreţuit pentru oameni şi cai. Ne aleserăm apoi un loc de popas. Comanşii rânduiră santinele şi caii, puşi sub pază bună, se apucară de păscut. Noi, albii, ne grupărăm laolaltă. Old Death se cufundă în tot soiul de calcule, încercând să stabilească denumirea râului la care ajunsesem în chip neprevăzut. Până la urmă, trase concluzia că ar fi râul Morelos care se varsă lângă fortul Duncan în Rio Grande.

Dimineaţa, cercetările ne arătară că ne aflăm lângă un curs de apă frumos, pitoresc, pe care, nu departe de noi, comanşii îl traversaseră înot. Îl trecurăm şi noi, continuându-ne apoi drumul pe urmele comanşilor. Spre amiază, aceştia îşi schimbară direcţia către vest, spre nişte munţi pleşuvi. Old Death avea o mină îngândurată. Întrebându-l ce are, bătrânul *westman* mărturisi:

— Nu-mi place istoria asta. Nu înţeleg cum de s-a vârât „Biberul alb” tocmai aici. Ştiţi cum se cheamă ispititorul ţinut din faţa noastră?

— Da, Bolson de Mapimi.

— Şi cunoaşteţi acest deşert?

— Nu.

— Mapimi, domnule, e un adevărat muşuroi de triburi sălbatice, renumite încă din timpuri vechi pentru jafurile pe care le săvârşeau în regiunile megieşe. Dar să nu credeţi că e vorba de un pământ fertil care ar favoriza existenţa atâtor oameni. S-a făcut de mult constatarea că ţinuturile sterpe constituie puncte de pornire ale migraţiunii popoarelor. De triburile acestea, care locuiesc sus pe platou, prin văgăuni ca şi în văile din jur, nu te poţi apropia. Ştiu precis că acolo s-au

stabilit şi numeroase hoarde de apaşi. Dacă intenţia comanşilor e să-i atace, atunci le plâng de milă, nu apaşilor, ci comanşilor. Apaşii cutreieră regiunea dintre Rio del Norte şi Rio Pecos, şi controlează întregul ţinut din nord-vest până dincolo de Gila. Prin urmare, comanşii pot cădea într-o capcană din care să n-aibă şanse de scăpare.

— Vai! Atunci cădem şi noi!

— Da, numai că nu prea văd de ce ne-am teme. Noi nu le-am făcut nici un rău apaşilor. S-ar cuveni, deci, să ne trateze fără duşmănie. La nevoie, totemul dumneavoastră îşi va face efectul.

— N-ar trebui să-i prevenim pe comanşi?

— Dacă vreţi să încercaţi, poftim! Zi-i prostului că-i prost, că tot nu te crede. Adineauri i-am mărturisit şefului părerea mea. Şi ştiţi ce-a făcut? S-a răstit la mine. Cică el trebuie să meargă pe urmele „Biberului alb”, iar noi, dacă nu pe convine, n-avem decât s-o apucăm în altă parte!

— Urât din partea lui!

— Într-adevăr, comanşii nu frecventează cursuri de bună-cuviinţă şi de conversaţie. Dar să vedem ce ne mai aşteaptă. M-aş mira dacă acolo sus nu se cloceşte ceva împotriva noastră. Graniţa, mă rog, am trecut-o. Faptul s-a consumat. Însă dacă şi cum ne vom întoarce, astea sunt lucruri scrise într-o carte pe care n-am citit-o încă...

4. Prin Mapimi

Fusesem convins că voi pune mâna pe Gibson încă în Statele Unite, şi iată că eram nevoit să-l urmăresc tocmai în Mexic, şi încă în cea mai primejdioasă dintre regiuni. Drumul ce m-ar fi dus la Chihuahua atinge nordul acelei pustietăţi numită Mapimi şi trece îndeosebi prin câmp deschis. Dar acum trebuia să ne îndreptăm spre sud, unde se anunţau primejdii extrem de serioase. Gândurilor sumbre li se adăugau oboseala trupului de care nici comanşii nu mai erau cruţaţi. Încă de la *Hacienda del Caballero* o ţinuserăm mereu într-un ritm cât se poate de intens. Comanşii îşi epuizaseră rezervele de pastramă, în timp ce noi mai dispuneam de foarte puţine provizii din cele oferite nouă de *haciendero*. Terenul urca mereu în pantă. Atinseserăm şi munţii pe care îi observasem de departe la amiază: nişte coloşi de piatră, fără pic de vegetaţie. Trecurăm printre munţi, păstrând mereu direcţia sud. Între povârnişurile abrupte soarele dogorea şi mai tare decât pe câmp. Caii înaintau din ce în ce mai greu. De altfel, după cum arătau urmele, şi grosul trupei comanşilor călărise pe aici foarte încet. Deasupra noastră se roteau vulturii, însoţindu-ne ore întregi, de parc-ar fi aşteptat să cădem istoviţi şi să le oferim un ospăţ regal.

Deodată, pe când coteam după o stâncă, orizontul se întunecă spre miazăzi. Acolo parcă se înălţau nişte munţi împăduriţi şi caii, ca şi cum ar fi simţit apropierea acestora, grăbiră pasul. Old Death se însenină la faţă şi vorbi:

— În sfârşit încep să-mi dau seama încotro ne îndreptăm! Cred că am ajuns în preajma lui Rio Sabinas care coboară din Mapimi. Dacă „Biberul alb” şi comanşii lui s-au hotărât să meargă în susul râului, înseamnă că mizeria s-a sfârşit. Chiar şi în ţinutul acesta nenorocit nu se poate ca, pe lângă un curs

de apă, să nu crească iarbă şi să nu fie pădure, poate chiar vânat. Hai să dăm pinteni cailor. Cu cât vor face eforturi mai mari, cu atât mai repede se vor odihni.

Urmele se îndreptau acum spre răsărit. Ajunserăm într-un defileu lung şi îngust, care, lărgindu-se treptat, ne oferi din ce în ce mai clar priveliştea unei văi înverzite, străbătută de un firicel de apă. Ne repezirăm în goana mare până la pârâu şi descălecarăm. La rândul lor, comanşii — chiar dac-ar fi preferat să mai rabde de sete — trebuiră să facă pe voia cailor. Dar nici nu se adăpaseră încă bine ultimii cai — că şi pornirăm mai departe. Ceva mai încolo, pârâul se vărsa într-o apă mai mărişoară. Ne continuarăm drumul pe mal în sus, trecând printr-o văgăună cu pereţi aproape verticali şi năpădiţi din loc în loc de buruieni. Apoi ajunserăm sub coasta unor dealuri verzi, a căror umbră ne odihni cât de cât ochii orbiţi de soare. Între timp începu să se întunece. Trebuia să ne gândim la popas. Şeful comanşilor stărui să mai mergem o bucată până vom da de nişte arbori. Îl ascultarăm. Caii — obosiţi — se poticneau de pietrele din drum. Se făcu aproape noapte când, deodată, auzirăm un glas, un semnal, căruia şeful comanşilor îi răspunse cu mare bucurie. Ne oprirăm locului. Old Death plecă împreună cu şeful şi se întoarse numaidecât:

— În faţa noastră e tabăra comanşilor — ne informă el. Judecând după urme, n-aş fi crezut să-i întâlnim atât de repede. Se vede că nu s-au încumetat mai departe fără ca, mai întâi, să facă o recunoaştere a terenului. De aceea s-au oprit aici şi, încă la amiază, şi-au trimis iscoadele care, probabil, nu s-au întors nici până acum. Se întâmplă! Curând vom zări focurile.

— Ştiam că într-o asemenea situaţie nu se aprind focuri de tabără — obiectai eu.

— Pesemne că terenul le-o permite. Bizuindu-se pe vigilenţa cercetaşilor aflaţi în acţiune, ei sunt siguri că nu se

găseşte prin preajmă nici un duşman.

Pornirăm mai departe. De la capătul defileului observarăm într-adevăr vreo zece focuri arzând — ca de obicei în taberele indiene — cu flacără potolită. Tabăra se afla într-o vale închisă, circulară, ca o căldare. Nu exista nici pădure, nu se vedeau nici arbori izolaţi. Înălţimile, atât cât puteam desluşi prin întuneric, urcau prăvălatice jur-împrejur. Probabil că această poziţie li se păruse indienilor mai avantajoasă şi mai sigură.

Comanşii cu care sosiserăm o luară drept spre tabără, în timp ce noi urma să aşteptăm până vom fi chemaţi. Trecu câtva timp până ce unul din războinici se întoarse, invitându-ne la căpetenia lor. „Biberul alb" şedea la focul din centrul taberei, flancat de doi bărbaţi, probabil războinici de frunte. Avea părul înspicat, lung şi adunat într-un coc cu trei pene de vultur. Purta mocasini, pantaloni din postav negru, vestă şi surtuc mai deschis la culoare. Alături odihnea o armă cu două ţevi; la brâu purta un pistol învechit. Căpetenia tocmai se aşezase la cină, dar, zărindu-ne, puse la o parte cuţitul şi halca de carne. Friptura de cal răspândea un miros puternic. Prin preajmă se auzea murmur de izvor. Nici nu descălecarăm bine, că se şi formă în jurul nostru un cerc larg de războinici, printre care se zăreau şi câţiva albi. Caii noştri fură imediat duşi în altă parte. Cum Old Death nu protestă deloc, însemna că faptul nu prezintă nici un pericol. Căpetenia şi ceilalţi doi se ridicară în picioare venind în întâmpinarea lui Old Death. Îi strânseră mâna după obiceiul albilor, apoi Oyo-coltsa, adică „Biberul alb", vorbi solemn şi amical:

— Fratele meu Old Death ne-a făcut o bucurie neaşteptată. Cine-ar fi bănuit să-l întâlnească tocmai aici? Fie deci binevenit ca prieten în lupta noastră contra câinilor de apaşi.

Vorbise anume în jargonul acela amestecat, spre a se face înţeles şi de noi. Old Death îi răspunse tot în jargon:

— Înţeleptul Manitu îşi călăuzeşte copiii, roşii sau albi, pe

drumuri minunate. Fericit acela care întâlneşte prieteni în cuvântul cărora poate avea încredere. Oare „Biberul alb” va binevoi să fumeze pipa păcii şi cu însoţitorii mei?

— Prietenii tăi sunt şi prietenii mei; oamenii pe care îi iubeşti se vor bucura şi de dragostea inimii mele. Să se aşeze lângă mine şi să soarbă pacea din calumetul meu, căpetenia comanşilor.

Old Death luă loc. Noi îi urmarăm exemplul. Numai negrul se trase mai la o parte şi se aşeză pe iarbă. Indienii stăteau jur-împrejur, muţi, nemişcaţi ca statuile. În ce-i priveşte pe albi, îmi era imposibil să le disting trăsăturile. Focul lumina prea slab.

Oyo-coltsa îşi desprinse calumetul de la gât, îl umplu cu tutun din punga atârnată la brâu şi-l aprinse. Se repetă aproape identic ceremonia la care participasem în tabăra fiului său. Abia acum puteam fi siguri că nu trebuia să ne mai temem de vrăjmăşia comanşilor.

Încă înainte de a pătrunde noi în tabără, şeful celor cincizeci de războinici îl informase pe „Biberul alb” în ce ne priveşte. Acum, căpetenia îl pofti pe Old Death să-i relateze personal cele petrecute.. Bătrânul *westman* zugrăvi întâmplarea în aşa fel, încât să nu provoace bănuieli împotriva noastră, nici împotriva lui señor Atanasio.

„Biberul alb” îşi adună câtva timp gândurile, apoi rosti:

— Fratele meu e vrednic de crezare. Din cele istorisite de el, văd că nu umblă cu şiretlicuri. Dar şi cealaltă faţă palidă trebuie crezută, pentru că mă întreb de ce i-ar minţi pe războinicii comanşi, de vreme ce minciuna l-ar duce la moarte. Albul acela se mai găseşte aici, printre noi. Dacă ne-ar fi minţit, desigur că ar fi căutat s-o şteargă cât mai repede. Vasăzică, nu-mi rămâne decât să cred că unul din voi s-a înşelat.

Judecase foarte logic din punctul său de vedere. Old Death trebuia să fie atent. Nu era exclus ca „Biberul alb” să mai

trimită o ceată de războinici şi să-l atace pe *haciendero* în timpul nopţii! Cel mai bine ar fi fost să i se dea presupusei erori o explicaţie plauzibilă. Aşa gândea şi bătrânul *westman*. De aceea răspunse:

— Trebuie să fi fost o neînţelegere la mijloc. Eu, însă, în orice caz, nu m-am înşelat. Greşeala e de cealaltă parte. Fratele meu roşu ştie doar că nu s-a găsit încă omul care să-l înşele pe Old Death!

— Atunci lămureşte-mă cum s-au petrecut lucrurile!

— Mai întâi trebuie să-ţi spun că însăşi căpetenia comanşilor a fost dusă de nas.

— De cine? se interesă „Biberul alb”, devenind deodată foarte serios.

— Bănuiesc că a fost minţit de toţi albii aceştia pe care îi adăposteşte în tabără.

— Eu nu-mi plec urechea la o simplă bănuială. Vreau dovezi! Oamenii care mă mint după ce au fumat cu mine pipa păcii trebuie să piară!

— Aşadar, pe lângă că le-ai întins o mână prietenească, ai fumat cu ei şi pipa păcii? Să fi fost eu de faţă, te-aş fi prevenit. Uite, am să-ţi dau dovada pe care mi-o ceri. Spune-mi, al cui prieten te socoti? Nu cumva al preşedintelui Juarez?

Indianul răspunse cu dezgust:

— Juarez e un roşu care şi-a părăsit neamul şi datina. Stă în case de zid şi trăieşte ca şi feţele palide. Eu îl dispreţuiesc. Războinicii comanşi şi-au pus vitejia în slujba marelui Napoleon care le dă în schimb arme, cai şi pături, ajutându-i în lupta cu apaşii. Feţele palide pe care le adăpostesc sunt şi ele de partea lui Napoleon.

— Vezi, tocmai asta-i minciuna cu care te-au îmbrobodit. Albii aceştia au trecut în Mexic ca să-l sprijine pe Juarez. Tovarăşii mei sunt martori. Ştii pe cine îl ocroteşte părintele alb de la Washington?

— Ştiu, pe Juarez.

— Mai ştii, desigur, că dincolo se recrutează pentru Juarez soldaţi, care sunt trimişi pe ascuns peste graniţă. Ei, în La Grange locuieşte un mexican pe nume Cortesio. Noi doi l-am vizitat deunăzi, iar însoţitorii noştri i-au fost chiar vecini şi prieteni. Omul acela ne-a spus-o pe şleau că face recrutări şi că în ajunul sosirii noastre câţiva dintre albii care se află acum la tine intraseră în solda lui Juarez. În ce-i priveşte pe ceilalţi, nu sunt decât militari travestiţi care-i însoţesc pe recruţi. Iată, aşadar, că, minţit şi înşelat, ai ajuns să fumezi pipa păcii cu oamenii lui Juarez, tocmai tu, care îl duşmăneşti atâta!

Ochii căpeteniei scânteiau de mânie. Dădu să vorbească, dar Old Death îl opri:

— Ascultă mai întâi până la capăt! După cum am spus, aceste feţe palide sunt ostaşi de-ai lui Juarez. Alaltăseară ei au tras la *hacienda* lui señor Atanasio, care ţine cu Napoleon. Acesta tocmai primise vizita unui bătrân şi vestit conducător francez. Dac-ar fi aflat cine-i musafirul, albii l-ar fi ucis. De aceea, omul a fost nevoit să se prefacă bolnav şi să se vâre în pat. Slujitorii lui Atanasio i-au vopsit repede faţa ca să pară indian. Când feţele palide l-au văzut şi au întrebat cum îl cheamă, li s-a spus că e un şef al apaşilor, pe nume Inda-nişo.

„Biberul alb” ridică sprâncenele a mirare. Credea în povestea născocită de Old Death, dar mai stărui, totuşi, din precauţie:

— Şi de ce Atanasio le-a spus tocmai acest nume?

— Pentru că apaşii sunt de partea lui Juarez şi astfel albii puteau fi convinşi că „bolnavul” cu pricina e un prieten. Se mai adaugă faptul că francezul era bătrân şi cărunt, deci se potrivea cu vârsta şi înfăţişarea lui Inda-nişo. Iată de ce i-au dat tocmai numele apaşului.

— Iuf! Acum înţeleg. Acest señor trebuie să fie tare deştept, dacă a găsit în mintea lui asemenea răspuns. Dar unde era francezul când au sosit războinicii mei? Că doar nu l-

au văzut!

— Plecase între timp. Aşadar, faptul că Winnetou l-ar fi ascuns pe „Omul bun” la Atanasio nu e decât o poveste ticluită de nevoie. Iar albii au crezut-o. Pe urmă, întâlnindu-vă pe voi şi ştiind cu cine sunteţi, s-au dat şi ei drept prieteni ai francezilor.

— Te cred, clar îmi trebuie o dovadă sigură că oamenii aceştia sunt cu Juarez. Altfel n-am cum să-i judec. Doar au fumat din pipa noastră!

— Repet că am să-ţi dau şi dovada. Trebuie să ştii însă că, printre aceste feţe palide, se află doi inşi pe care vreau să-i iau prizonieri.

— De ce?

— Sunt duşmanii noştri. De multă vreme ne ostenim caii pe urmele lor.

Era cel mai bun răspuns. Dacă Old Death s-ar fi apucat să depene toată istoria cu Gibson şi William Ohlert, n-ar fi obţinut nici pe departe rezultatul la care îl conduseră aceste trei cuvinte: „Sunt duşmanii noştri”. Căpetenia declară imediat, fără ezitare:

— Dacă sunt duşmanii voştri, atunci, de îndată ce vom desface legământul, îi vom socoti şi noi drept duşmani. Am să ţi-i dau pe amândoi.

— Bine! Trimite dar după conducătorul feţelor palide: am să vorbesc cu el şi vei înţelege numaidecât că e de partea lui Juarez.

Căpetenia făcu semn unui războinic şi-i dădu ordinul cuvenit. Acesta plecă în grabă, se opri în faţa unuia dintre albi şi-i transmise invitaţia. Albul — un bărbat înalt, bărbos, cu trăsături soldăţeşti — se apropie de noi.

— Ce doriţi? întrebă el, măsurându-ne cu ochii întunecaţi, ostili.

Probabil că Gibson mă recunoscuse şi îl prevenise asupra primejdiei. Eram curios cum se va descurca Old Death.

Bătrânul, şiretul *westman* îl privi amical şi vorbi cu cea mai aleasă politeţe:

— Señor, îngăduiţi-mi să vă salut din partea lui Cortesio din La Grange.

— Îl cunoaşteţi? întrebă repede omul, fără a bănui că muşcă dintr-o nadă extrem de primejdioasă.

— Fireşte că-l cunosc — răspunse Old Death. Suntem vechi prieteni. Din păcate, am sosit prea târziu ca să vă mai întâlnesc în casa lui, dar mi-a indicat direcţia în care vă pot găsi.

— Aşa? Înseamnă că sunteţi într-adevăr buni prieteni. Şi ce drum v-a indicat?

— Trecătoarea dintre Las Moras şi Rio Moral, apoi peste Baya şi Tabal spre Chihuahua. După cum văd, v-aţi abătut însă niţel de la această rută.

— Da, pentru că ne-am întâlnit cu prietenii comanşi.

— Prieteni? Cred, dimpotrivă, că e vorba de adversarii voştri!

Omul se afla într-o serioasă dilemă; tuşea în sec, se lăsa ba pe un picior, ba pe altul şi încerca să-i facă semne discrete lui Old Death, care se prefăcea însă a nu le observa. Bătrânul *westman* reluă:

— Dumneavoastră sunteţi doar partizanii lui Juarez, în timp ce comanşii luptă de partea francezilor.

Acum, mexicanul deveni iarăşi stăpân pe sine.

— Señor — răspunse el — vă înşelaţi. Şi noi luptăm alături de francezi.

— Şi-i însoţiţi pe voluntarii care vin din Statele Unite în Mexic?

— Da, însă pentru Napoleon.

— Aşa? Vasăzică señor Cortesio lucrează pentru Napoleon?

— Fireşte. Pentru cine altul ar lucra?

— Eu cred că pentru Juarez.

— Nici gând!

— Bine! Vă mulţumesc pentru lămuriri, señor! Vă puteţi întoarce la locul dumneavoastră.

Pe chipul omului zvâcni o undă de mânie. Să se lase tratat ca un subaltern de către un ins oarecare?

— Señor — exclamă el — cine v-a dat dreptul să-mi porunciţi?

— V-am ordonat să vă retrageţi, pentru că aici, la focul acesta, nu iau loc decât căpetenii şi persoane de vază.

— Eu sunt ofiţer!

— Al lui Juarez? întrebă repede Old Death, sărind în picioare.

— Da, adică al lui Napoleon, cum am mai spus.

— Ei, v-a luat gura pe dinainte. Un ofiţer, mai ales când se află în asemenea împrejurări, ar trebui să-şi controleze mai bine vorbele. Am terminat. Puteţi pleca.

Ofiţerul ar fi voit să mai spună ceva, dar căpetenia tăie eu braţul un gest de concediere.

— Ei, ce părere are acum fratele meu? Întrebă Old Death.

— Chiar propria lui faţă îl învinuieşte — răspunse „Biberul alb”. Dar aceasta încă nu-i o dovadă.

— Te-ai convins, totuşi, că e ofiţer şi că a fost la Cortesio?

— Da.

— Aşadar, trebuie să lucreze cu Cortesio pentru acelaşi scop?

— Aşa e. Dar ca să mă convingi pe deplin, dă-mi o dovadă că acest Cortesio recrutează oameni pentru Juarez.

— Ei bine, iată!

Old Death vârî mâna în buzunar şi scoase documentul semnat „Juarez”. Despături hârtia şi rosti:

— Pentru a ne convinge pe noi înşine că señor Cortesio lucrează pentru Juarez şi că feţele palide care îl vizitează sunt prietenii acestuia, ne-am prefăcut că am vrea să fim recrutaţi. Cortesio ne-a împlinit rugămintea şi ne-a dat câte un paşaport semnat cu numele lui Juarez. Tovarăşul meu îţi poate arăta şi

el o astfel de hârtie.

Căpetenia luă paşaportul şi îl examina cu atenţie. Apoi spuse cu un zâmbet amar:

— „Biberul alb” nu a învăţat meşteşugul albilor şi nu ştie să vorbească pe hârtie — declară el. Cunosc însă prea bine un semn care e zugrăvit şi aici: e totemul lui Juarez. De altfel, printre războinicii mei se numără un tânăr, un metis, care a trăit de mic printre feţele palide şi se pricepe să culeagă asemenea vorbe. Am să-l chem.

Strigă un nume. De îndată apăru un tânăr, mai alb la faţă şi — după ce ascultă porunca şefului — se aşeză lângă foc. Traduse apoi documentul cuvânt cu cuvânt. Eu nu înţelegeam ce vorbeşte, dar chipul lui Old Death se lumina din ce în ce mai mult. Încheind, tânărul — vizibil satisfăcut de propriile-i cunoştinţe — înapoie paşaportul şi se retrase. Old Death băgă hârtia în buzunar şi întrebă:

— Vrea „Biberul alb” să vadă şi paşaportul tovarăşului meu?

Căpetenia refuză din cap.

— Crede acum fratele meu roşu — continuă Old Death — că aceste feţe palide l-au minţit şi că sunt nişte duşmani?

— Crede şi nu se mai îndoieşte. Voi chema numaidecât pe cei mai înţelepţi războinici şi vom ţine sfat.

— Să vin şi eu?

— Nu. Fratele meu are gânduri mari şi multă vitejie în fapte; dar la sfat nu e nevoie să vină: spusele lui au fost dovedite. Ceea ce urmează e numai treaba comanşilor. Noi am fost cei minţiţi.

— Mai am ceva. E drept că n-are legătură cu cele de până acum, în schimb, e de mare însemnătate pentru noi. De ce fratele meu roşu s-a abătut atât de mult spre miazăzi? De ce vrea să urce tocmai sus, pe înălţimile acestei pustietăţi?

— La început, gândeam că tot mergem înainte, spre miazănoapte; dar am aflat că Winnetou a pornit cu cete mari

către Rio Conchos şi că satele apaşilor au rămas fără pază. De aceea am cotit repede către miazăzi. Vom căra acasă la prăzi, cum nicicând n-am cărat.

— Winnetou la Rio Conchos? Hm! Oare te poţi încrede în această ştire? De la cine o ai? Nu cumva de la cei doi indieni cu care v-aţi întâlnit ceva mai la miazănoapte?

— Da. Le-aţi zărit urmele?

— Le-am zărit. Ce fel de indieni erau aceia?

— Din neamul Topia, tată şi fiu.

— Se mai află aici, în tabără? Aş putea să vorbesc cu ei?

— Fratele meu e liber să facă tot ce pofteşte.

— Îmi îngădui să vorbesc şi eu cu cele două feţe palide pe care urmează să mi le predai?

— De ce nu?!

— Atunci am o singură rugăminte: dă-mi voie să fac un ocol în jurul taberei! Suntem aici în ţară duşmană şi vreau să mă conving că s-au luat toate măsurile pentru siguranţa noastră, dacă totul e în bună regulă.

Mare trebuie să fi fost stima lui pentru Old Death, dacă nu-l jignise rugămintea acestuia de a controla măsurile de siguranţă luate de comanşi. Cei doi fruntaşi ai comanşilor, care stătuseră toată vremea lângă şeful lor fără să scoată o vorbă, se ridicară acum şi, cu paşi rari, apăsaţi, plecară să organizeze consfătuirea. Ceilalţi războinici se risipiră pe la focurile lor. Fierarul Lange, fiul său Will şi negrul Sam fură invitaţi să se aşeze la unul din focuri. Li se oferea câte o porţie de carne de cal. Pe mine Old Death mă luă de braţ şi mă conduse către focul în jurul căruia şedeau albii. Cum ne zări, ofiţerul se sculă în picioare până la doi paşi de noi şi întrebă în englezeşte, foarte indignat:

— Ce-a vrut să însemne examenul la care v-aţi permis să mă supuneţi adineauri, master?

Bătrânul îi râse în nas şi răspunse:

— Asta o veţi afla mai târziu de la comanşi, nu e cazul să-

mi bat eu gura. De altfel, printre dumneavoastră se află nişte hoţi de cai. De aceea s-ar cuveni să nu-i vorbiţi lui Old Death pe un ton atât de arogant! Toţi comanşii sunt alături de noi şi împotriva voastră. Ajunge un semn cât de mic din partea mea, şi sunteţi pierduţi!

Îi întoarse hotărât spatele, dar nu se urni din loc, pentru a-mi da şi mie ocazia să intru în vorbă. Gibson şi William Ohlert şedeau printre ceilalţi. Fiul bancherului arăta bolnav şi întregul său aspect era jalnic. Hainele îi erau zdrenţuite, părul vâlvoi. Obrajii îi căzuseră, ochii se adânciseră în orbite. S-ar fi zis că nu vede şi nu aude nimic din ceea ce se petrece în jur. Ţinea în mâini un creion şi o hârtie de pe care nu-şi lua ochii. Deocamdată, nu-i dădui nici o atenţie. Era cu desăvârşire absent. M-am adresat deci escrocului care îl răpise:

— Ei, ne-am găsit în cele din urmă, master Gibson? Se sperăm că de azi înainte vom rămâne mai mult timp împreună.

Individul pufni într-un râs cinic şi răspunse:

— Cu cine vorbiţi, *sir?*

— Cu dumneavoastră, natural!

— Nu mi se pare chiar atât de natural. Singură privirea dumneavoastră mă face să ghicesc că vă adresaţi persoanei mele. Mi-aţi spus, dacă nu mă-nşel, Gibson?

— Exact.

— Numai că pe mine nu mă cheamă aşa.

— Oare n-aţi şters-o de frica mea atunci, la New Orleans?

— Cred, master, că vă cam umblă şoarecii sub pălărie! Pe mine nu mă cheamă Gibson!

— Ei da, cine posedă atâtea nume se poate uşor dispensa de unul din ele. Oare la New Orleans nu eraţi Clinton? Şi în La Grange nu v-aţi dat drept señor Gavilano?

— Vedeţi, acesta din urmă e într-adevăr numele meu Dar, în definitiv, ce doriţi de la mine? N-am nimic comun cu dumneavoastră. Nici nu vă cunosc. Lăsaţi-mă în pace!

— Cred şi eu că nu mă cunoaşteţi! Se întâmplă, nu-i aşa, ca poliţiştii să rămână anonimi. Dar cu tăgada n-o să vă meargă. Rolul dumneavoastră s-a încheiat. Doar n-am bătut drumul de la New York până aici ca să fiu luat peste picior! De aici încolo mă veţi urma unde vreau eu.

— Oho! Şi dacă refuz?

— Atunci vă leg frumuşel de spinarea unui cal şi sper că animalul mi se va supune.

Gibson sări în sus, îşi smulse pistolul din teacă şi strigă:

— Omule, încă un cuvânt şi dracu te...

Nu mai apucă se termine. Old Death trecuse îndărătul lui şi îl pocni peste braţ cu patul puştii. Gibson scăpă pistolul din mână.

— Nu face pe grozavul, Gibson! îl repezi bătrânul *westman*. Se găsesc pe aici destui oameni în stare să-ţi astupe gura!

Gibson, ţinându-se de braţ, strigă:

— Domnule, vrei cumva să-ţi înfig cuţitul în coaste? Crezi că dacă eşti Old Death, mi-e frică de dumneata?

— Nu, băiatule, să nu-ţi fie frică. Dar te vei supune! Dacă mai rosteşti o vorbă care să-mi gâdile nasul, află, stimabile, că strănut cu gloanţe de nu te vezi! Să sperăm că gentlemenii aici de faţă vor fi bucuroşi să scape de o puşlama ca tine.

Tonul şi atitudinea lui nu rămaseră fără efect asupra lui Gibson. Acesta răspunse mai potolit:

— Dar nici nu ştiu ce vreţi de la mine! Mă confundaţi, probabil, cu altcineva.

— Ba deloc. Ai o mutră de pungaş atât de autentică, încât nu poţi fi confundat. De altfel, martorul principal al acuzării sade chiar aici, lângă tine.

Şi arătă spre William Ohlert.

— Asta? Martor al acuzării?! se miră Gibson. Iată încă o dovadă că mă confundaţi. N-aveţi decât să-l trageţi de limbă!

Pusei mâna pe umărul lui William şi îl chemai pe nume. El ridică încet capul, mă privi ca pe o nălucă şi nu răspunse.

— Master Ohlert, *sir* William, nu mă auziţi? repetai eu. Vin din partea tatălui dumneavoastră.

Ochii lui goi rămaseră aţintiţi asupra mea într-o tăcere stranie. Atunci Gibson se răsti la el:

— Vrem să auzim numele tău! Spune-l imediat!

Bietul William întoarse capul spre Gibson şi rosti cu jumătate de glas, ca un copil speriat:

— Mă cheamă Guillermo.

— Şi cine eşti tu?

— Sunt poet.

Atunci îl întrebai, la rândul meu:

— Îţi zice Ohlert, nu-i aşa? Eşti din New York? Ai tată?

Fără să judece măcar o clipă, tânărul răspunse negativ la toate întrebările mele. Era clar că fusese dresat şi că, de când se găsea în mâinile acelui om nefast, mintea i se întunecase din ce în ce mai mult.

— Iată-l pe martorul dumneavoastră! râse escrocul. V-a demonstrat şi el eroarea în care vă aflaţi. Aşadar, fiţi amabil şi vedeţi-vă de drum!

— Vreau, totuşi, să-l întreb ceva — stăruii eu. Poate că memoria lui e mai tare decât bazaconiile pe care i le-aţi vârât în cap.

Îmi venise o idee. Scosei din buzunar portvizitul în care purtam foaia de ziar cu poezia lui Ohlert. O despăturii şi citii rar, răspicat, prima strofă. Credeam că, la auzul propriilor sale versuri, tânărul se va smulge din starea lui de prostraţie. Dar el continua să se uite fix în hârtia lui şi să tacă. Citii şi strofa următoare, dar fără nici un rezultat. Trecui la a treia:

Cunoşti tu noaptea ce în gând se lasă
Şi nu-i poţi smulge vălu-ntunecat,
Şi sufletu-i pierdut, ca strâns în plasă,
Şi mii de diavoli creierii-ţi străbat?

Ultimele două versuri le rostii cu patos sporit. Ohlert deveni atent, înălţă capul, se ridică în picioare. Eu continuai:

Atunci nu-ţi afli tihna şi nici pace
Căci niciodată ziuă nu se face!

William scoase un chiot şi se repezi cu mâna întinsă spre foaia de ziar. I-o dădui. Se aplecă lângă foc şi citi cu glas tare toată poezia. Apoi se îndreptă şi exclamă triumfător, sfâşiind liniştea noptatică a văii:

— Versuri de Ohlert, de William Ohlert! De mine! Chiar de mine! Chiar eu sunt William Ohlert! Eu! Nu tu, m-auzi? Nu tu!

Protestul acesta i se adresa lui Gibson. O bănuială gravă încolţi în mintea mea. Nu cumva Gibson, aflându-se în posesia documentelor personale ale lui William, se substituia — deşi mai bătrân — nefericitei sale victime? Oare...? Dar nu avui timp să-mi duc până la capăt raţionamentul, deoarece căpetenia comanşilor, uitând şi de consfătuirea cu înţelepţii, şi de propria-i demnitate, veni într-o goană şi-l doborî pe William la pământ:

— Taci, câine! Vrei să audă apaşii că suntem aici? Cu glasul tău ascuţit chemi bătălia şi moartea asupra noastră!

William Ohlert gemu de durere. Năuc, îşi ridică ochii spre indianul înfuriat. Scânteia de o clipă se stinse din nou în mintea lui. Îi luai din mână ziarul şi-l pusei la loc în portvizit. Poate că mai târziu — mă gândeam — să-l pot readuce la stare normală cu ajutorul acestor versuri.

— Nu-l certa! stărui Old Death pe lângă şeful comanşilor. Mintea lui e întunecată. De-acum încolo, nu va mai deschide gura. Dar, spune-mi, te rog, nu cumva aceştia doi de colo sunt oamenii din tribul Topia de care mi-ai vorbit?

El îi arătă doi inşi îmbrăcaţi în veşminte indiene, care şedeau şi ei la focul albilor.

— Da, ăştia sunt — răspunse „Biberul alb”. Ei nu înţeleg

prea bine graiul comanşilor. Trebuie să le vorbeşti în limba de la graniţă. Dar fii atent ca albul acesta, a cărui minte a cam luat-o razna, să nu mai ţipe, altminteri va trebui să-i astupăm gura.

Căpetenia se întoarse la focul unde îl aştepta sfatul înţelepţilor. Old Death tăcu un timp, măsurându-i stăruitor pe cei doi indieni. Apoi se adresă celui mai vârstnic dintre ei:

— Fraţii mei roşii vin din ţara tribului Topia? Oare războinicii care trăiesc acolo, în munţi, sunt prieteni cu comanşii?

— Da — răspunse indianul. Noi îi ajutăm pe comanşi cu tomahawkurile noastre.

— Cum se face atunci că, după cum arată urmele, aţi venit dinspre miazănoapte? Doar acolo nu locuiesc fraţii voştri, ci duşmanii comanşilor, adică apaşii Llanero şi Taracon!

Întrebarea îl cam puse în încurcătură pe indian. Nici el, nici fiul său nu erau vopsiţi, de aceea dilema se citea pe feţele lor. În cele din urmă, omul răspunse:

— Fratele meu alb ar putea să-şi răspundă singur şi foarte uşor la întrebare. Tribul nostru a dezgropat securea războiului, iar noi am călărit spre miazănoapte, ca să iscodim unde se află apaşii.

— Şi i-aţi găsit?

— L-am văzut pe Winnetou, cea mai mare căpetenie a apaşilor. Dânsul i-a adunat pe toţi războinicii şi i-a dus la luptă dincolo de Rio Conchos. Iar noi, după ce am văzut ce-am văzut, am apucat repede calea îndărăt ca să-i înştiinţăm pe ai noştri şi să-i grăbim la năvală în satele apaşilor. Întâlnindu-i în drum pe războinicii comanşi, i-am călăuzit încoace ca să tabere şi ei asupra duşmanilor.

— Comanşii vă vor purta recunoştinţă. Dar ia spune, de când războinicii tribului Topia au uitat să mai fie oameni cinstiţi?

Era clar că bătrânul *westman* îi suspecta. Deşi prietenos, glasul lui avea unele inflexiuni ciudate. Aşa îi suna totdeauna

glasul când avea de gând să demaşte pe cineva, întrebările lui Old Death erau, desigur, supărătoare pentru aceşti presupuşi Topia. Tânărul îi aruncă priviri duşmănoase. Tatăl căuta să răspundă calm, dar nu izbutea.

— De ce vorbeşte de cinste fratele meu alb? spuse el în sfârşit. Ce-l face să se îndoiască de noi?

— Nu vreau deloc să vă jignesc, dar mă întreb de ce nu staţi împreună cu războinicii comanşilor, ci vă ţineţi aici, lângă feţele palide?

— Old Death întreabă prea multe. Dacă şedeam aici, înseamnă că aşa ne place!

— Dar asta arată ca şi când războinicii comanşilor v-ar dispreţui şi, în ciuda faptului că se folosesc de serviciile voastre, nu v-ar îngădui să vă aşezaţi la focurile lor.

Era o insultă. Indianul se supără:

— Nu rosti asemenea vorbe, altminteri vei avea de furcă cu noi. Am stat împreună cu comanşii, apoi ne-am mutat aici, lângă feţele palide, să mai învăţăm câte ceva. Ori nu-i îngăduit cumva să ascultăm şi noi ce se întâmplă în oraşele şi pe meleagurile albilor?

— Ba e îngăduit. Însă eu, în locul vostru, aş fi cu mai multă băgare de seamă. Ochiul tău a văzut multe ierni. Ar trebui să înţelegi ce vreau să spun.

— Dacă nu înţeleg, n-ai decât să mă lămureşti! sună răspunsul cam în doi peri.

Atunci Old Death se apropie de indian, se aplecă puţin şi-l întrebă aspru:

— Aţi fumat oare pipa păcii cu războinicii comanşilor? Aţi scos fumul pe nas?

— Da!

— Dacă-i aşa, aveţi datoria să faceţi totul numai spre binele lor.

— Şi crezi că n-am vrea s-o facem?

Interlocutorii se fixau ţintă în ochi. S-ar fi zis, după privirile

lor, că sunt gata să se încaiere. Old Death răspunse:

— Citesc în ochii tăi că m-ai înţeles şi că mi-ai ghicit gândul. Dacă l-aş tălmăci în cuvinte, aţi fi pierduţi amândoi.

— Iuf! făcu indianul sărind în picioare şi punând mâna pe cuţit.

Fiul său se ridică de asemenea furios, scoţându-şi tomahawkul de la brâu. Dar Old Death se mulţumi să clatine din cap cu gravitate, şi rosti:

— Sunt convins că nu veţi rămâne multă vreme printre comanşi. Când vă întoarceţi la ai voştri, spuneţi-le că suntem prietenii lor. Old Death îi preţuieşte pe toţi oamenii roşii şi nu-i întreabă din care trib fac parte.

Indianul şuieră printre dinţi:

— Vrei să zici că nu ţinem de tribul Topia?

— Fratele meu roşu ar fi trebuit să se gândească niţeluş înainte de a pune această întrebare nesocotită. Eu mi-am ascuns anume gândurile, fiindcă nu sunt şi nu vreau să-ţi fiu duşman. De ce te trădezi tu însuţi? Nu-ţi dai seama că te pândeşte moartea?

Mâna indianului zvâcni, ca şi cum ar fi vrut să repeadă cuţitul.

— Haide, spune odată drept cine ne iei! îl somă el pe Old Death.

Acesta îl apucă de braţ, îl trase deoparte până lângă mine şi îi spuse încet, dar în aşa fel ca să aud şi eu:

— Sunteţi apaşi!

Indianul sări un pas înapoi şi, smulgându-şi braţul din strânsoarea lui Old Death, se repezi să-l lovească:

— Minţi, câine!

Old Death nu se mişcă, nu schiţă nici un gest de apărare, ci doar îi şopti în grabă:

— Vrei să-l ucizi pe prietenul lui Winnetou?

Nu ştiu ce anume nimerise drept la ţintă: cuvintele acestea sau privirea semeaţă, hotărâtă a bătrânului *westman?* Destul

că indianul îşi lăsă braţul în jos. Se apropie apoi de urechea lui Old Death şi îl avertiză:

— Să-ţi ţii gura!

În sfârşit, se întoarse şi se aşeză la locul lui. Părea de un calm desăvârşit, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Deşi se ştia demascat, nu dădea nici un semn de frică sau şovăială. Îl cunoştea oare atât de bine pe Old Death, încât era sigur că nu va fi trădat? Sau poate erau alte motive care îi dădeau atâta siguranţă? Fiul său se aşeză, de asemenea, liniştit, şi îşi vârî tomahawkul în brâu. Aceşti doi apaşi îndrăzniseră să iasă în calea comanşilor, duşmanii lor de moarte — şi s-o facă pe călăuzele. Ce curaj demn de admiraţie! Dacă planul lor izbutea, comanşii erau sortiţi pieirii.

Cât pe-aci să-i părăsim, când o mişcare în rândurile comanşilor ne opri locului. Sfatul se încheiase. Participanţii la sfat se ridicaseră în picioare, iar mulţimea, la un semn al căpeteniei, formară un cerc masiv în jurul focului nostru. Albii fură împresuraţi. Căpetenia păşi solemn în mijlocul cercului şi, ridicând braţul, îşi anunţă intenţia de a vorbi. O tăcere adâncă se făcu jur-împrejur. Albii încă nu bănuiau ce avea să urmeze. Se sculară şi ei în picioare. Numai cei doi presupuşi Topia continuau să şadă şi se uitau în gol, ca şi când nimic nu i-ar fi interesat. Şi William Ohlert rămăsese inert la locul lui, cu ochii ţintă la creionul pe care-l ţinea între degete.

„Biberul alb” începu rar şi solemn:

— Feţele palide au venit la războinicii comanşilor şi i-au asigurat că le sunt prieteni. De aceea au fost bine primiţi şi au fumat cu ei pipa păcii. Dar acum comanşii ştiu că aceste feţe palide i-au minţit. Eu, „Biberul alb”, am cumpănit cu luare-aminte tot ce vorbeşte pentru ei sau împotriva lor. M-am sfătuit cu cei mai încercaţi războinici pentru a hotărî calea de urmat. Am ajuns împreună cu ei la convingerea că feţele palide ne-au minţit şi că nu mai au dreptul la prietenia şi ocrotirea noastră. De aceea, chiar din clipa asta, legământul

nostru e desfăcut şi duşmănia ia locul prieteniei.

Tăcu un moment. Ofiţerul care se dăduse drept partizan al francezilor se folosi de prilej şi interveni:

— Cine ne-a bârfit? Cu siguranţă că cei patru albi, care au venit aici împreună cu negrul lor, caută să ne arunce într-o primejdie nemeritată. Noi am dovedit şi repetăm: suntem prietenii comanşilor. Poftească şi aceşti străini să aducă vreo dovadă că sunt sinceri faţă de fraţii noştri roşii! Cine sunt ei? Cine-i cunoaşte? Dacă au clevetit pe seama noastră, atunci cerem să ni se spună şi nouă minciunile lor, ca să ne putem apăra. Dacă nu suntem ascultaţi, atunci nu ne supunem judecăţii! Eu sunt ofiţer, aşadar o căpetenie. De aceea pot să pretind şi am dreptul să iau parte la orice sfat în care se hotărăşte soarta noastră!

— Dar cine ţi-a dat voie să dai din gură? întrebă „Biberul alb” cu asprime. Când vorbesc eu, toată lumea trebuie să aştepte până termin ce am de spus! Ceri să fii ascultat? Te-am ascultat adineauri, când ai vorbit cu Old Death. E limpede că sunteţi de partea lui Juarez. Noi, însă, suntem cu Napoleon. Prin urmare, voi sunteţi duşmanii noştri. Mă întrebi cine sunt aceste patru feţe palide şi eu îţi răspund: sunt nişte războinici viteji şi cinstiţi. Noi îl cunoaştem pe Old Death de multe ierni; în schimb, pe voi v-am întâlnit acuma pentru întâia oară. Vrei să iei parte la sfatul nostru? Îţi spun ca să ştii: nici măcar Old Death nu a primit asemenea învoire. Războinicii comanşilor sunt bărbaţi în toată firea. Ei n-au nevoie de viclenia feţelor palide ca să înţeleagă ce-i bine şi ce nu, ce-i adevăr şi ce-i minciună. Am venit acum ca să vă vestesc hotărârea noastră. Nu vă rămâne decât să ascultaţi în linişte şi să nu scoateţi o vorbă. Altminteri...

— Am fumat cu voi pipa păcii — îl întrerupse ofiţerul. Dacă vă purtaţi ca vrăjmaşii, atunci...

— Taci, câine! tună căpetenia. Te şi repezi să ne jigneşti! Nu uita că sunteţi împresuraţi de cinci sute şi mai bine de

războinici gata să răzbune orice jignire! V-am întins pipa păcii numai datorită vicleniei şi minciunilor voastre. Totuşi, războinicii comanşilor cunosc porunca Marelui Spirit. Ei ştiu că vă mai aflaţi încă sub scutul legământului şi că deocamdată, câtă vreme vă mai ocroteşte acest scut, trebuie să se poarte cu voi prieteneşte. Roşu e lutul sfânt din care a fost plămădit calumetul. Roşie e culoarea luminii, a zilei şi a flăcării cu care se aprinde calumetul. Când flacăra se stinge, atunci pacea mai dăinuie până la ivirea zorilor. O dată cu zorii, încetează pacea şi legământul. Până atunci mai sunteţi oaspeţii noştri. Pe urmă, va fi duşmănie. Puteţi şedea şi dormi aici. Nimeni nu se va atinge de voi. Dar cum se crapă de ziuă trebuie să plecaţi în direcţia de unde aţi venit cu noi. Vă lăsăm să călăriţi cinci minute după măsura voastră. Apoi vă gonim din urmă. Puteţi căra cu voi toate lucrurile; numai că, după ce vă ucidem, vi le luăm pe toate. Şi acum, în ce-i priveşte pe cei doi albi ceruţi de Old Death, îi vom socoti şi pe ei oaspeţii noştri, fiindcă am fumat împreună calumetul; dar ei nu vor pleca în zori cu ceilalţi, ci vor rămâne aici ca prizonieri ai lui Old Death. Să facă ce-o vrea cu ei. Aceasta e hotărârea şi vă veţi supune întocmai. „Biberul alb”, căpetenia comanşilor, a vorbit!

După care se depărtă.

— Ce? izbucni Gibson. Eu să fiu captivul acestui boşorog? Păi am să...

— Nu vă pierdeţi cumpătul! îl întrerupse ofiţerul. Hotărârea căpeteniei e inatacabilă. Îi cunosc eu pe indieni. Dar sunt convins că lovitura pregătită nouă se va întoarce împotriva calomniatorilor. Până dimineaţa se mai pot întâmpla multe. Poate că răzbunarea e mai aproape decât s-ar crede.

Se aşezară din nou. Comanşii însă nu se mai înapoiară la locurile lor. Stinseră repede focurile şi se culcară formând patru cercuri concentrice şi înconjurându-i astfel pe albi. Old Death mă scoase din mijlocul cercului. Intenţiona să meargă

în recunoaştere.

— Credeţi, *sir,* că suntem acum siguri în privinţa lui Gibson şi a lui William? îl întrebai.

— Dacă nu se întâmplă ceva neaşteptat, atunci putem fi siguri — îmi răspunse el.

— N-ar fi mai bine să-i luăm de pe acum în seama noastră?

— Imposibil! Cu afurisita aceea de pipă nu-i chip să te joci. Comanşii n-ar îngădui să ne atingem de Gibson înainte de revărsarea zorilor. Pe urmă, putem să-l fierbem, să-l frigem, să-l mâncăm cu furculiţa sau fără, nu importă.

— Vorbeaţi de „ceva neaşteptat”. Bănuiţi vreo primejdie?

— Din păcate, da! Am în vedere faptul că cei doi apaşi îi vor atrage pe comanşi într-o capcană teribilă.

— Credeţi că sunt într-adevăr apaşi?

— Dacă nu sunt, mă las spânzurat. Chiar de la bun început nu prea mi-a venit să cred ca doi indieni Topia să se deplaseze încoace, tocmai de la Rio Conchos. Asta i-o poţi spune unui comanş, dar nu unui *westman* ca mine. Apoi, când i-am văzut, m-am convins imediat că nu mă înşelasem. Topia e un trib de indieni semicivilizat, cu o fizionomie mai ştearsă, mai blajină. Priviţi, în schimb, trăsăturile aspre, ascuţite, voluntare ale acestor doi indieni! Şi pe urmă, când i-am auzit vorbind! S-au trădat numaidecât prin pronunţia lor specifică. Iar când le-am spus în faţă că sunt apaşi, nu mi-au confirmat-o chiar ei prin felul cum s-au comportat?

— Sunteţi, vasăzică, sigur?

— Fireşte. Când a pomenit de Winnetou, indianul a adăugat „cea mai mare căpetenie”. Care duşman al apaşilor s-ar folosi de această expresie plină de respect şi adoraţie? Pun rămăşag pe viaţa mea că nu mă-nşel!

— Într-adevăr, argumentele sunt puternice. Dar dacă e aşa, atunci oamenii aceştia sunt pur şi simplu de admirat. Doi apaşi care se încumetă să înfrunte cinci sute de războinici comanşi! E mai mult decât eroic!

— Ehei, Winnetou îşi cunoaşte oamenii!

— Credeţi că i-a trimis chiar dânsul personal?

— Fără îndoială. Ştim de la señor Atanasio când şi unde a trecut Winnetou peste Rio Grande. E cu neputinţă să fi ajuns de pe acum la Rio Conchos, şi încă împreună cu toţi războinicii săi. După cum îl cunosc, trebuie să se fi dus mai întâi la Bolson de Mapimi spre a-şi aduna oamenii, între timp, a trimis iscoade pentru a-i căuta pe comanşi şi a-i atrage la Mapimi. Acum comanşii cred că apaşii s-ar afla la Rio Conchos şi că satele lor au fost lăsate fără apărare. De fapt, însă, Winnetou îi pândeşte aici ca să-i nimicească dintr-o lovitură.

— Ei, drăcie! Atunci nu stăm pe roze: cei doi apaşi ne consideră duşmani!

— Nu. Ei ştiu că nu trebuia decât să-i suflu o vorbă „Biberului alb” şi amândoi ar fi fost ucişi în chinuri groaznice. Faptul că n-am făcut-o e cea mai sigură dovadă că nu le sunt duşman, ba chiar că le sunt prieten.

— Totuşi, nu înţeleg un lucru, *sir.* Nu e oare de datoria dumneavoastră să-i preveniţi pe comanşi?

— Hm! Aţi atins aci un punct nevralgic. Adevărul e că aceşti comanşi sunt nişte trădători.. Ei îl sprijină pe Napoleon. S-au năpustit în plină pace asupra apaşilor şi i-au măcelărit mişeleşte. După orice drept, asemenea faptă trebuie pedepsită. Dar pentru că am fumat cu ei pipa păcii, nu se poate să-i dăm pe mâna adversarilor.

— Aveţi, fireşte, dreptate. Totuşi, întreaga mea simpatie se îndreaptă spre Winnetou.

— Şi a mea. Îi doresc numai bine, lui, ca şi întregului său neam. Desigur că pe aceşti doi apaşi nu trebuie să-i trădăm, ceea ce înseamnă, de fapt, pieirea comanşilor. Or, noi, potrivit legământului, avem datoria să fim de partea lor. Şi atunci, ce-i de făcut? Dar dacă i-am avea de pe acum în mână pe Gibson şi Ohlert, alta ar fi situaţia. Am şterge-o de aici şi am lăsa ca taberele să se răfuiască între ele.

— Păi, mâine dimineaţă Gibson şi Ohlert vor fi ai noştri!

— Da sau ba. E foarte posibil ca mâine pe vremea asta să ne plimbăm, laolaltă cu apaşii şi comanşii, duşi dintre cei vii, prin veşnicele plaiuri ale vânătoarei şi să vânăm împreună câteva duzini de biberi sau poate vreun taur din ăia bătrâni.

— Să fie oare pericolul atât de iminent?

— Aşa cred, şi anume din două motive. Mai întâi că suntem aici destul de aproape de satele apaşilor şi Winnetou nu-i va lăsa pe comanşi să se apropie şi mai mult. În al doilea rând, ofiţerul acela mexican a rostit nişte vorbe din care reiese că lovitura s-ar pregăti chiar astăzi.

— Foarte posibil. Noi, însă, ne putem bizui nu numai pe calumetul comanşilor, ci şi pe totemul meu; mai ales că Winnetou vă cunoaşte personal, iar pe mine mă ştie din vedere. Şi, totuşi, stau şi mă gândesc că, între două pietre de moară, chiar dacă nu-ţi pasă de fiecare în parte, tot sfârşeşti prin a fi măcinat.

— Aşadar, nu rămâne decât să ne ferim de ele sau să împiedicăm ca moara să pornească. Haideţi în recunoaştere! Poate că, în ciuda întunericului, vom descoperi cât de cât ceva care să-mi alunge îngrijorarea. Urmaţi-mă încet, fără zgomot! Dacă nu mă înşel, am mai fost cândva prin valea asta; sper să ne descurcăm uşor.

Peisajul era într-adevăr aşa cum îl bănuisem. Ne aflam într-o vâlcea aproape închisă, circulară, pe care o puteai parcurge în cinci minute de fugă. Amândouă, şi intrarea prin care trecusem, şi ieşirea erau la fel de strâmte. Prin aceasta din urmă plecaseră iscoadele. Tabăra se afla în mijlocul vâlcelei, ai cărei pereţi de piatră, abrupţi, păreau inaccesibili pentru urcuş sau coborâş. Ocolirăm toată această căldare, trecând pe lângă străjile postate la intrare şi la ieşire. Apoi ne îndreptarăm din nou spre tabără.

— Ce soartă nenorocită! bombăni bătrânul *westman*. Ne aflăm într-o capcană şi n-am idee cum să scăpăm de aici. Ar

trebui să procedăm ca vulpea care-şi retează cu dinţii piciorul prins între ghearele de fier ale cursei.

— Oare nu l-am putea convinge pe „Biberul alb” să părăsească imediat tabăra şi să-şi caute alt loc?

— E singura soluţie vrednică de încercat. Dar mă îndoiesc că va fi de acord, dacă nu-l informăm despre prezenţa celor doi apaşi. Or, asta trebuie evitat cu orice preţ.

— Ei, dar prea vedeţi totul în negru, *sir!* Te pomeneşti că ne aflăm aici în deplină siguranţă. Cele două puncte de acces sunt doar destul de bine păzite.

— Într-adevăr, câte zece santinele de fiecare parte. S-ar părea că-i suficient. Dar să nu uităm că avem de-a face cu Winnetou. Mă mir cum de-a putut „Biberul alb”, altminteri deştept şi, prevăzător, să se instaleze într-o asemenea căldare! Cele două iscoade ale apaşilor trebuie să-i fi înşirat la gogoşi, nu glumă. Am să discut cu el. Dacă nu acceptă să se mute şi se întâmplă ceva, ne ţinem pe cât posibil deoparte. Suntem noi, cum s-ar zice, prieteni cu comanşii, dar trebuie să facem aşa fel, încât să nu fie ucis nici un apaş. În fine, iată că am ajuns în tabără. Uite-l şi pe „Biberul alb”. Hai să-i vorbim!

Căpetenia şedea lângă focul mocnit. Îl recunoşteai de departe, după penele de vultur din păr. Când ne apropiarăm, întrebă:

— S-a convins fratele meu alb că ne aflăm în siguranţă?

— Nu! răspunse bătrânul *westman*.

— Şi ce anume nu-i place?

— Suntem aici ca într-o capcană...

— Fratele meu greşeşte. Locul acesta nu-i o capcană, ci seamănă întocmai, cum spun feţele palide, cu un fort. Aici nu e în stare să pătrundă nici un duşman.

— Ai dreptate. Jos, prin cele două intrări, e greu de pătruns, pentru că sunt foarte strâmte şi zece războinici le pot apăra cu succes. Dar dacă apaşii vin de sus, de pe înălţimi?

— Nu se poate. Pereţii sunt prea drepţi.

— Fratele meu roşu s-a convins chiar cu ochii lui?

— Fiii comanşilor au venit încoace în plină zi şi au cercetat peste tot. Au încercat chiar să se caţere pe stânci şi n-au izbutit.

— Dar poate că la coborâre e mai uşor decât la urcare. Eu ştiu că Winnetou se caţără mai abitir decât capra neagră din munţi.

— Winnetou e departe. Mi-au spus-o cei doi oameni din tribul Topia.

— Şi dacă s-au înşelat, ori au aflat-o de la alţii care nu cunosc bine situaţia?

— Mi-au spus-o răspicat, iar eu îi cred, fiindcă şi ei îl duşmănesc pe Winnetou.

— După cât se ştie, Winnetou a trecut pe la fortul Inge. În cazul acesta putea el oare, într-un timp atât de scurt să facă drumul până aici, să-şi adune războinicii şi să ajungă de cealaltă parte a lui Rio Conchos? Fratele meu să judece.

Căpetenia căzu pe gânduri. Observaţiile lui Old Death păreau să-l convingă. În sfârşit, zise:

— Da, timpul a fost scurt şi drumul lung. Să-i mai întrebăm o dată pe bărbaţii din tribul Topia.

Se îndreptă spre locul unde se odihneau albii. Noi îl urmarăm. Acolo oamenii ne priviră cu ostilitate. Lange, fiul său şi negrul Sam şedeau ceva mai încolo, izolaţi. William Ohlert mâzgălea hârtia, surd şi orb la tot ce se petrece în jur. Pretinşii Topia îşi ridicară ochii abia când căpetenia li se adresă:

— Sunt fraţii mei într-adevăr siguri că...

Se opri. Pe înălţimi răsună ca un piuit de pasăre măruntă, speriată, urmată de un ţipăt de cucuvea. „Biberul alb” deveni extrem de atent. Old Death la fel. Ca în joacă, Gibson apucă o crenguţă pe care o ţinea lângă el şi scormoni jarul, stârnind o flacără scurtă şi vie. Se pregătea să repete gestul, în timp ce

albii ceilalţi îl priveau mulţumiţi — dar Old Death se repezi şi-i smulse creanga din mână.

— Lăsaţi asta, *sir!* Vă interzic! strigă el ameninţător.

— De ce? întrebă mânios Gibson. N-am voie să zgândăresc niţel jarul?

— Nu! Când bufniţa ţipă sus, nu se cade să faceţi aici, jos, semnul convenit.

— Ce semn? Aţi înnebunit de-a binelea?

— Da, am înnebunit în aşa hal, încât sunt gata să-i trag un glonţ în cap individului care ar încerca să mai aţâţe o dată focul!

— Ei, drăcia dracului! Vă purtaţi aici de parc-aţi fi stăpân!

— Păi sunt! Iar dumneata, până m-oi sătura de mutra dumitale, şi te-oi lichida, eşti prizonierul meu. Să nu-ţi închipui că ai să-l tragi pe sfoară pe Old Death!

— S-o înghiţim şi pe-asta? Ce părere aveţi, domnilor? Putem oare să mai răbdăm?

Întrebarea fusese adresată celorlalţi albi. Old Death îşi scoase fulgerător ambele pistoale. Eu la fel. Cât ai clipi, cei doi Lange şi Sam săriră de la locurile lor cu pistoalele în mâini. Dac-ar fi întins cineva braţul după armă, ar fi tras în el fără ezitare. În plus, căpetenia ordonă oamenilor săi:

— Săgeţile!

Comanşii executară ordinul pe dată. Câteva duzini de săgeţi ţinteau ameninţător asupra albilor.

— Vedeţi? râse Old Death. Acum vă mai aflaţi sub ocrotirea legământului. Până şi armele vă stau la dispoziţie. Dar puneţi mâna barem pe vreun cuţit, şi s-a zis cu ocrotirea!

Din nou se auzi un piuit, apoi ţipătul cucuvelei. Veneau de sus, ca din tăriile cerului. Gibson tresări, de parc-ar fi vrut să aţâţe iarăşi focul, dar se lăsă păgubaş.

Căpetenia reluă întrebarea întreruptă adineauri:

— Sunt oare siguri fraţii mei Topia că Winnetou se află dincolo de Rio Conchos?

— Da, ştim sigur — răspunse cel mai în vârstă.

— Gândiţi-vă bine!

— Fraţii tăi nu se înşeală. Eram ascunşi printre tufe şi l-am văzut cum trecea dincolo.

Căpetenia continuă interogatoriul primind răspunsuri cât se poate de categorice. În sfârşit, declară:

— Răspunsurile m-au liniştit. Fraţii mei albi poftească după mine!

Invitaţia era destinată lui Old Death şi mie, dar bătrânul *westman* făcu semn celor doi Lange să vină şi ei. Aceştia ne urmară, luându-l şi pe Sam.

— De ce fratele meu i-a chemat şi pe ceilalţi? întrebă căpetenia.

— Fiindcă mi se pare că voi avea nevoie de ei. Vreau ca primejdia să ne găsească laolaltă.

— Nu e nici o primejdie.

— Te înşeli. Nu-ţi spune nimic ţipătul acela de cucuvea? După mine, e vorba de un semnal.

— „Biberul alb” cunoaşte glasurile tuturor păsărilor şi dobitoacelor. El ştie să le deosebească de orice sunet prefăcut, scos din gura omului. A fost o cucuvea!

— Iar eu ştiu că Winnetou se pricepe atât de bine să imite glasurile diferitelor animale, încât seamănă aidoma cu cele adevărate. De aceea, te rog să fii prevăzător. Gândeşte-te numai: de ce albul acela s-a apucat să zgândărească jarul? Avea sarcina să dea un semn.

— Atunci ar fi trebuit să fie înţeles cu apaşii. Or, el nici nu i-a întâlnit.

— Şi dacă s-a înţeles altcineva cu ei, iar albul acesta s-a oferit să-l ajute, adică să facă el semnul, ca să nu cadă cumva bănuiala asupra adevăratului trădător?

— Crezi că avem trădători printre noi? Eu nu cred. Şi chiar dac-ar fi aşa, nu trebuie să ne temem de apaşi. Ei nu pot nici să treacă de străjile noastre, nici să coboare de sus.

— Mă îndoiesc. Dacă, de pildă, coboară puţin câte puţin, folosindu-se de lasouri, şi... Ascultă!

Iarăşi se auzi cucuveaua, însă de astă dată mult mai jos.

— E pasărea — constată comanşul, fără să manifeste nici o nelinişte. Nu-ţi face griji!

— Pe toţi dracii! Apaşii sunt aici, în vale. Nu-i auzi?

La gura văii izbucni un strigăt puternic, ascuţit, înfiorător. Şi numaidecât văzduhul, până atunci netulburat, se cutremură de urletele războinice ale apaşilor. Asemenea urlet, dacă l-ai auzit o dată, nu-l mai uiţi până în mormânt.

Într-o secundă, albii săriră în picioare.

— Iată-i acolo, câinii! exclamă ofiţerul, arătând în direcţia noastră. Pe ei!

— Da, pe ei! cârâi Gibson. Omorâţi-i!

Noi eram în întuneric şi ofeream o ţintă foarte nesigură. De aceea oamenii, în loc să tragă, se năpustiră asupra noastră cu armele ridicate. În orice caz, îşi pregătiseră planul dinainte, căci prea se mişcau repede şi coordonat ca să fi fost vorba numai de o acţiune spontană. Stăteam la cel mult treizeci de paşi de ei. Totuşi, Old Death mai găsi răgazul să spună:

— Ei, n-am avut dreptate? Repede, sus armele! Să-i primim cum se cuvine!

Îndreptarăm toate cele şase puşti asupra agresorilor, socotind-o şi pe a „Biberului alb” care se afla cu noi. Puştile trosniră de câte două ori fiecare. Nu era timp să număr câţi oameni fură culcaţi la pământ. Comanşii ne săriră şi ei în ajutor, slobozind o ploaie de săgeţi în coasta şi în spatele atacatorilor. Mai putui observa că Gibson, în ciuda îndemnului pe care-l lansase împotriva noastră, nu se repezi înainte, ci rămase pe loc. Stătea lângă foc şi-l trăgea pe Ohlert de braţ, silindu-l să se scoale. O clipă doar, şi imaginea dispăru din ochii mei. Apaşii se apropiaseră vertiginos şi, umplând cerul de urlete, îi atacară pe comanşi.

Pe întuneric, apaşii nu puteau şti cu câţi adversari au de-a

face. Comanşii mai stăteau în cerc, dar acesta fu străpuns şi spulberat într-o clipă. Puştile detunau, suliţele vâjâiau, săgeţile şuierau, cuţitele scăpărau. Unde mai pui strigătele celor două tabere duşmane şi vălmăşagul de trupuri încăierate asemenea unor diavoli furioşi. Luând-o înaintea cetei sale, unul dintre apaşi pătrunse în rândurile inamice ţinând în mâna stângă un pistol şi rotindu-şi cu dreapta tomahawkul. În timp ce gloanţele sale nimereau în plin, securea fulgera peste capetele comanşilor. Apaşul nu purta nici un semn distinctiv, nici faţa nu-i era vopsită. Aceasta se vedea clar. Dar fie şi numai după curajul lui, şi după faptul că poseda pistol — nu era greu de identificat. „Biberul alb” îl recunoscu tot atât de repede ca şi noi.

— Winnetou! exclamă el. În sfârşit, am să-l prind! Îl iau pe seama mea!

Ne părăsi în grabă şi se aruncă în vâltoarea luptei. Comanşii se buluciră în urma lui, încât ne scăpă din ochi.

— Ei, ce facem? îl întrebai pe Old Death. Apaşii sunt mai puţini la număr şi, dacă nu se retrag repede, vor fi decimaţi. Trebuie să-i prevenim. Mă duc să-l scot pe Winnetou din împresurare.

Voiam să mă reped, dar bătrânul *westman* mă apucă de braţ:

— Nu faceţi prostii! Noi nu avem dreptul să-i trădăm pe comanşi; doar am fumat cu ei pipa păcii! De altfel, Winnetou n-are nevoie de ajutor. Se descurcă el şi singur. Nu-l auziţi?

Într-adevăr, recunoscui glasul prietenului meu. Striga:

— Am fost înşelaţi! Înapoi! Retragerea!

În timpul acestei lupte scurte şi crâncene, singurul nostru foc de tabără aproape că se stinsese şi el, mai licărea totuşi suficient ca să pot urmări ceea ce se petrecea. Apaşii se retrăgeau. Winnetou îşi dăduse seama că inamicul e mult prea puternic. Mă mira însă faptul că el, împotriva bunului său obicei, nu fusese mai întâi în recunoaştere pentru a stabili

forţa duşmanului. Motivul aveam să-l aflu curând.

Comanşii încercau acum să-i urmărească pe apaşi, dar gloanţele îi ciocăneau întruna. Cel mai des se auzea puşca de argint a lui Winnetou, moştenită de la tatăl său.

„Biberul alb” puse să se înteţească focul şi lumina spori din nou.

Apoi, căpetenia se apropie de noi şi ne spuse:

— I-am scăpat. Dar mâine, în zori, îi urmărim şi îi nimicim.

— Crezi că se poate? întrebă Old Death.

— Sunt sigur! Oare fratele meu are îndoieli? Se înşeală!

— Nu mi-ai spus şi adineauri că mă înşel, când te-am prevenit asupra situaţiei? Ziceam că vâlceaua este o capcană. S-ar putea să nu mai ieşi de aici.

— Să se crape numai de ziuă şi să-i vedem la faţă, că-i zdrobim numaidecât. Până acum, pe cei ce-au rămas i-a ocrotit întunericul.

— Înseamnă că acum nici n-ar mai trebui să trageţi în ei; n-are rost să vă irosiţi săgeţile. Ce-i drept, lemn se găseşte aici berechet pentru altele noi, dar ce te faci dacă n-ai vârfuri de fier?... Ia spune-mi, cum stăm cu cei zece războinici care străjuiau intrarea văii? Mai sunt acolo?

— Nu. Au venit şi ei încoace ca să ia parte la bătălie.

— Trimite-i imediat înapoi la postul lor. Trebuie să-ţi asiguri barem o cale de retragere.

— Fratele meu se teme fără rost. Apaşii au fugit pe dincolo, iar de intrat, nu mai intră nimeni.

— Ascultă-mi, totuşi, sfatul! Cei zece oameni nu-ţi sunt de nici un folos aici. În schimb, acolo sunt necesari.

Căpetenia îi acceptă sfatul, desigur, mai mult din stimă decât din convingere. Curând se văzu câtă dreptate avea Old Death. Abia ajunseră cele zece străji la posturile lor, că şi răsunară acolo două împuşcături, însoţite de un urlet crunt. După câteva minute, doi dintre războinici se întoarseră fuga, raportând că fuseseră întâmpinaţi la intrare de două focuri de

armă şi o mulţime de săgeţi şi că, din toţi cei zece, doar ei scăpaseră cu viaţă.

— Ei, m-am înşelat şi de astă dată? întrebă Old Death. Acum capcana e închisă de amândouă părţile, iar noi suntem prinşi!

„Biberul alb” nu găsea nici o explicaţie. Întrebă dezolat:

— Iuf! Ce să fac?

— Nu-ţi risipi oamenii şi armele! Aşează câte douăzeci sau treizeci de războinici la ieşire şi la intrare. Să păşească măcar aceste două puncte. Ceilalţi să se odihnească şi să prindă puteri pentru dimineaţa. Acesta e singurul lucru ce-ţi rămâne de făcut.

De astă dată, căpetenia îi urmă fără şovăire sfatul. Ne apucarăm apoi să-i numărăm pe cei căzuţi. În ce-i priveşte pe albi, dispăruseră toţi, adică Gibson, William şi încă opt inşi. Nu rămăseseră decât morţii.

— Foarte rău! exclamai. Indivizii s-au refugiat dincolo, la apaşi.

— Da. Şi au fost, desigur, bine primiţi, fiindcă au lucrat împreună cu cei doi cercetaşi, aşa-zişii Topia.

— Înseamnă că Gibson ne-a scăpat din nou!

— Ba nu. Nu uitaţi că avem totemul lui Inda-nişo. Pe de altă parte, apaşii mă cunosc. Aşadar, vom fi primiţi ca prieteni. Pe urmă, aranjez eu lucrurile ca să ni-i predea pe Gibson şi pe Ohlert. Pierdem o singură zi, asta-i tot.

— Şi dacă cei doi spală putina?

— Nu cred s-o facă. Ar trebui să străbată întregul Mapimi, şi nu vor avea curaj... Dar asta ce mai e?

Un număr de comanşi se strânseseră grămadă. Din mijlocul lor răzbăteau gemete şi vaiete sfâşietoare. Ne apropiarăm de ei şi văzurăm un alb grav rănit, care tocmai îşi revenise în simţiri. O suliţă îl spintecase pe la spate ieşind prin burtă. Aşadar, îl lovise un comanş, în clipa când albii năvăleau asupra noastră.

Old Death îngenunche, cercetă rana şi-i vorbi:

— Omule, ţi-au mai rămas poate zece minute de trăit. Uşurează-ţi sufletul, nu căra minciuna cu tine pe lumea cealaltă. Spune cinstit: aţi fost de partea apaşilor?

— Da — gemu rănitul.

— Ştiaţi că vom fi atacaţi în noaptea asta?

— Da. Tocmai de aceea oamenii din tribul Topia i-au condus încoace pe comanşi.

— Şi Gibson trebuia să semnalizeze înteţind focul?

— Da, *sir.* De fapt, trebuia să dea câte un semnal din acesta pentru fiecare sută de comanşi prezenţi în tabără. Dacă apuca s-o facă, atunci Winnetou n-ar mai fi atacat imediat, ci abia mâine, şi din altă parte, pentru că, deocamdată, nu dispune decât de o sută de războinici. Mâine, însă, îi vin întăriri.

— Mi-am închipuit. Împiedicându-l eu pe Gibson să stârnească focul încă de patru ori, apaşii au crezut că inamicul e slab şi că-l pot ataca numaidecât. Acum, însă, au ocupat ambele ieşiri şi nu putem răzbi pe nicăieri. Mâine, vâlceaua noastră se va transforma într-un mormânt deschis, în care vom fi căsăpiţi sistematic.

— Ne vom apăra! scrâşni mânios căpetenia, care se afla de faţă. Iar acest trădător ducă-se pe plaiurile vânătoarei ca un câine râios şi să-l hăituiască lupii şi să-l curgă balele din gură în vecii vecilor!

Scoase cuţitul şi-l înfipse adânc în inima rănitului.

— Neghiobule! exclamă Old Death revoltat. Nu trebuia să-l ucizi!

— Uite că l-am ucis! De-acum sufletul lui e robul sufletului meu. Haide, să ţinem sfat de război. Vitejii comanşilor nu vor să aştepte până ce câinii de apaşi vor năvăli în haite asupra lor. Am putea să ne croim drum şi să ieşim din vâlcea încă în noaptea asta.

Se aşeză lângă foc, împreună cu sfetnicii lui. Şi Old Death

fu invitat să participe. Eu, cei doi Lange şi negrul rămaserăm mult prea departe de foc ca să putem trage cu urechea la discuţia lor; mai ales că se discuta aproape în şoaptă. Desluşeam totuşi, din expresia feţei şi din gesturile lui Old Death, că acesta era în divergenţă cu indienii. Încerca să-şi apere cu energie părerile, dar fără rezultat. În cele din urmă, sări mânios de la locul lui şi rosti cu glas tare, încât îl auzirăm cu toţii:

— N-aveţi decât să vă duceţi la pieire! V-am prevenit nu o dată, dar n-am fost ascultat. Şi de fiecare dată dreptatea a fost de partea mea. Va fi şi de-aci încolo. Faceţi, aşadar, după cum vă taie capul. Eu şi tovarăşii mei vom rămâne aici.

— Cum adică, eşti atât de laş, încât te fereşti să lupţi alături de noi? întrebă unul din sfetnici.

Old Death îşi repezi braţul înainte, gata să-i dea un răspuns usturător. Dar se răzgândi şi vorbi calm:

— Ar trebui ca fratele roşu să-şi dovedească propria vitejie, până a se îndoi de curajul meu. Mă numesc Old Death şi cu asta am spus totul.

Se întoarse şi se aşeză lângă noi, în timp ce comanşii îşi continuau sfatul. În sfârşit, ajunseră la o hotărâre şi se ridicară de la locurile lor. Deodată, de după cercul comanşilor care înconjurau focul, se înălţă un glas puternic:

— „Biberul alb” să-şi caşte bine ochii! Puşca mea nu mai poate de dorul lui!

Toate privirile se îndreptară într-acolo. Cu arma întinsă, Winnetou stătea drept şi neînfricat în tabăra comanşilor. Puşca lui fulgeră de două ori. „Biberul alb” se prăbuşi la pământ împreună cu sfetnicul de lângă el.

— Aşa vor pieri toţi făţarnicii şi trădătorii! Mai spuse Winnetou.

Apoi dispăru în noapte.

Totul se petrecu atât de repede, încât comanşii nici nu apucaseră sau, mai bine zis, nu avură timp să intervină. Abia

pe urmă ţâşniră în picioare repezindu-se după Winnetou. Numai noi rămaserăm pe loc. Old Death se aplecă asupra celor doi comanşi. Erau morţi.

— Ce curaj! se minună Lange. Winnetou ăsta e dracul gol!

— Ei, aş! râse Old Death. Fiţi atenţi, să vedeţi ce mai urmează!

Nu isprăvi bine vorba, că şi auzirăm un urlet înspăimântător.

— V-am spus eu! sublinie bătrânul *westman*. Nu numai că i-a pedepsit pe trădători, pe „Biberul alb” şi pe sfetnicul său, dar i-a mai şi atras pe comanşi în gura lupului. Săgeţile apaşilor nu-şi vor cruţa victimele. Ascultaţi!

Un pistol detună de opt ori la rând, cu ecou scurt, subţire.

— Acesta e pistolul lui Winnetou — constată Old Death. Cred că pezevenghiul a sărit drept în grămada comanşilor şi nimeni nu e în stare să-l oprească.

Pentru bătrânul *westman* asemenea întâmplări erau destul de obişnuite. Stătea atât de calm, încât ai fi zis că urmăreşte desfăşurarea unui spectacol de teatru, al cărui deznodământ îi e dinainte cunoscut.

Comanşii se retraseră, fără să-l fi putut răpune pe Winnetou. În schimb, aduseră pe braţe mai mulţi camarazi de-ai lor, morţi şi răniţi. Într-o asemenea împrejurare, s-ar fi cuvenit, fie din compasiune pentru victime, fie din prudenţă, să păstreze linişte. Dar comanşii urlau şi zbierau de parc-ar fi fost traşi în ţeapă şi îşi agitau securile, ţopăind în jurul cadavrelor.

— În locul lor, aş stinge focul şi aş tăcea mâlc — zise Old Death. Aşa însă, nefericiţii îşi cântă propriul prohod.

— De fapt, ce se hotărâse în sfatul lor de război? Întrebă Lange.

— Să-şi croiască imediat ieşire spre vest.

— Ce prostie! Ar însemna să iasă drept în calea celorlalţi apaşi, care urmează să sosească.

— Nu prea, master, pentru că nici nu vor izbuti să treacă. Şi chiar dac-ar izbuti, l-ar avea în spate pe Winnetou, iar în faţă s-ar lovi de rezervele sale, ceea ce înseamnă moarte sigură. Ei cred însă că apaşii le sunt inferiori ca număr şi, drept urmare, vor fi înfrânţi. De altfel, comanşii mai ştiu că fiul „Biberului alb”, cu care am avut ocazia să ne întâlnim, se îndreaptă încoace, împreună cu trupa lui. Faptul acesta le sporeşte şi mai mult încrederea în victorie. Arde în ei dorinţa de a răzbuna moartea celor două căpetenii. După mine, comanşii ar trebui să aştepte zorile, şi abia atunci să treacă la acţiune şi să spargă împresurarea. La lumină îl observi mai bine pe inamic şi vezi toate obstacolele. Eu i-am sfătuit în acest sens, dar degeaba. Acum, descurcă-se după mintea lor. Pentru noi e cu totul indiferent ce şi cum vor face. Nu luăm parte la nimic.

— Dar pasivitatea noastră va fi luată în nume de rău!

— Treaba lor! Eu, unul, n-am chef să-mi pun inutil pielea în joc. Atenţie! Ce-a fost asta?

Se auzi un zgomot. Dar comanşii continuau să urle atât de tare, încât era cu neputinţă să distingem natura şi semnificaţia lui.

— Proştii dracului! se mânie Old Death. Winnetou nu e omul care să nu folosească din plin gălăgia lor. Pesemne că a doborât nişte copaci ca să baricadeze ieşirea. Mie aşa mi-a sunat la ureche. Aş putea să jur că nici un comanş nu va scăpa de aici. E o lecţie dură, dar dreaptă. Să nu uităm că, în plină pace, au năvălit în aşezările apaşilor. Până şi pe solii acestora i-au ucis. Dacă Winnetou izbuteşte să închidă ambele ieşiri, îşi poate aduna în linişte oamenii şi să iasă apoi în spatele inamicului. Eu îl cred capabil de o asemenea manevră.

Într-un sfârşit, urletele comanşilor se potoliră. Oamenii se adunară laolaltă şi cel mai mare în rang, care preluase între timp comanda, le repartiza sarcinile de luptă.

— Cred că vor să pornească neîntârziat — constată Old Death. Trebuie să avem grijă de caii noştri. Nu cumva să pună mâna pe el. Master Lange, mergeţi împreună cu fiul dumneavoastră şi cu Sam şi aduceţi caii încoace. Noi rămânem locului; prevăd că noul şef se pregăteşte să ne ţină un scurt discurs.

Într-adevăr, cum plecară cei trei tovarăşi ai noştri, noua căpetenie se şi apropie cu paşi mari de noi:

— Văd că dumneavoastră, feţele palide, staţi pe loc, în bună linişte, în timp ce comanşii aleargă la caii lor. De ce aţi înţepenit aici?

— Păi, nici nu ştim ce-aţi hotărât.

— Părăsim vâlceaua.

— N-o să puteţi ieşi.

— Old Death e ca o cioară care cârâie urât. Comanşii vor trece peste orice stavilă şi-i vor călca pe duşmani în copitele cailor.

— Nu veţi călca pe nimeni; acolo vă aşteaptă prăpădul. Noi rămânem pe loc.

— Oare Old Death nu mi-e prieten? Oare n-am fumat împreună pipa păcii? Nu e de datoria lui să lupte alături de comanşi? Feţele palide sunt luptători buni şi curajoşi. Să vină în fruntea noastră!

Atunci Old Death se ridică şi, apropiindu-se de indian, îi râse în obraz:

— Fratele meu e foarte şiret. Feţele palide să meargă în faţă şi să piară deschizându-vă vouă drumul! Suntem, ce-i drept, prietenii comanşilor, dar nu ne aflăm sub ordinele căpeteniei lor. Ne-am întâlnit din întâmplare şi nu ne-am obligat să luăm parte, la luptă. Că avem curaj şi pricepere în război, asta se ştie şi fratele meu roşu n-a făcut decât să spună adevărul. Ne ajutăm prietenii când lupta e dusă cu cap şi cu bună judecată. Dar ca să ne batem după nişte planuri care ştim că nu vor izbuti, asta nu!

— Prin urmare, albii nu vor să meargă alături de noi? Vă credeam mai viteji!

— Viteji vom fi fiind, însă nu şi uşuratici. Şi apoi, nu uitaţi că suntem oaspeţii voştri. Mă întreb de când aţi luat obiceiul ca, în loc de a-i ocroti pe musafiri, cu toată grija, să-i trimiteţi la moarte? Fratele meu e deştept, dar nici noi nu suntem proşti. Fratele meu este, desigur, un războinic foarte viteaz şi va merge el însuşi în frunte. Acolo îi e locul.

Intenţia indianului de a ne jertfi pe noi pentru a se salva pe sine era cât se poate de sfruntată. Când văzu că nu-i merge, se simţi oarecum încurcat şi-l cuprinse furia. Tonul lui, până atunci măsurat, se înăspri.

— Şi ce vor face feţele palide după ce vom pleca de-aici? Nu cumva vor trece de partea apaşilor?

— Cum adică, să facem una ca asta? Doar fratele meu vrea să-i nimicească pe toţi apaşii! Nici n-am mai avea la cine să trecem!

— Dar pe urmă, le vor veni întăriri... Nu! Nu veţi rămâne aici! Trebuie să veniţi cu noi!

— Ţi-am mai spus o dată: nu ne mişcăm din loc!

— Dacă albii nu ne însoţesc, va trebui să-i privim ca duşmani.

— Şi dacă roşii ne socotesc duşmani, îi socotim şi noi la fel.

— Nu vă dăm înapoi caii!

— Prea târziu! I-am şi luat! Uite-i!

Într-adevăr, cei doi Lange şi Sam tocmai se întorceau cu caii noştri. Căpetenia îşi încruntă sprâncenele şi zise:

— Vasăzică, albii şi-au făcut din timp pregătirile, înseamnă că ne duşmănesc. Voi da poruncă să fie luaţi prizonieri.

Old Death râse scurt şi cam acru:

— Căpetenia comanşilor se înşeală grozav în privinţa noastră. I-am spus şi „Biberului alb” că rămânem aici. Dacă ne îndeplinim acum hotărârea, nu facem decât să ne ţinem de cuvânt, nicidecum să vă arătăm duşmănie. Nu văd de ce

ne-aţi lua prizonieri.

— Totuşi, aşa vom face dacă albii nu făgăduiesc imediat că vin cu noi şi vor merge în frunte.

Old Death îşi plimbă privirea în jur. Zâmbea răutăcios — semn că în gândul lui punea la cale o festă. Discuţia la care asistam se desfăşura lângă foc. La câţiva paşi de noi stăteau cei doi Lange şi Sam cu caii noştri. Nici un alt indian nu se găsea prin preajmă. Plecaseră toţi după cai.

Old Death ne vorbi în nemţeşte, pentru ca roşul să nu înţeleagă:

— Dacă-l dobor, săriţi pe cai şi goniţi după mine spre gura văii; comanşii sunt dincolo, la ieşire.

— Fratele meu să nu vorbească în limbă străină. Vreau să ştiu şi eu ce anume are de spus.

— Vei afla imediat. Voi aţi nesocotit astăzi în câteva rânduri sfaturile mele şi acum, după câte aţi păţit, tot nu vă vine mintea la cap. Vă duceţi la pieire şi vreţi să ne aruncaţi şi pe noi în braţele morţii. Pesemne că încă nu-l cunoaşteţi bine pe Old Death! Îţi închipui că mă poţi sili să fac ceva împotriva voinţei mele? Află că nu mă tem nici de tine, nici de toţi comanşii tăi. Zici că ne iei prizonieri? Nu-ţi dai seama că eşti, de fapt, în mâna mea? Uită-te la arma asta! La cea mai mică mişcare, te trăsnesc!

Întinse repede pistolul. Indianul încercă să pună mâna pe cuţit, dar în aceeaşi clipă Old Death îi lipi ţeava de piept.

— Jos mâna! tună el.

Indianul se execută speriat.

— Aşa! Să ştii că nu glumesc. Ai arătat că ne eşti duşman. De aceea, ori te supui imediat, ori te împuşc!

Faţa vopsită a indianului se crispă. Privirea îi lunecă primprejur, cercetătoare, dar Old Death îl preveni:

— Nu căuta ajutorul nimănui. Chiar dacă oamenii tăi ar fi de faţă, tot te-aş împuşca. Ţi-e mintea slabă şi veştedă ca de muiere bătrână. Eşti împresurat de duşmani, înfrângerea se

apropie, şi tu stârneşti noi duşmănii, încă şi mai rele. Cu armele noastre nu te joci! Până să ne zgârie o săgeată, ucidem o sută de comanşi. Vrei să-ţi duci oamenii la pieire? Treaba ta! Dar pentru noi poruncile tale nu valorează nimic!

După ce se gândi un timp, indianul începu să retracteze:

— Fratele meu nu trebuie să înţeleagă pe dos vorbele mele.

— Le înţeleg aşa cum le aud. Că ai fi vrut să spui altceva, mă rog, te priveşte!

— Lasă arma jos şi să rămânem prieteni!

— Asta se poate. Dar mai întâi, trebuie să mă asigur că ai de gând să ne fii prieten cinstit.

— Mi-am rostit cuvântul. Asta ajunge.

— Păi nu spuneai chiar tu, adineauri, că într-un fel îţi sună vorba şi într-alt fel gândeşti? Cum să mai avem încredere în cuvintele şi în făgăduielile tale?

— Dacă nu mă crezi pe cuvânt, n-am ce face, n-am altă chezăşie.

— Ba da. Dă-mi calumetul tău şi...

— Iuf! făcu acesta speriat. Calumetul nu se dă nimănui.

— Mie, de fapt, nici pipa nu-mi ajunge. Vreau şi punga ta cu „medicamente”.

— Iuf-iuf-iuf! Nu se poate!

— Nu ţi le cer pentru totdeauna. La despărţire ţi le dau înapoi, bineînţeles, dacă rămânem prieteni.

— Nici un războinic nu se desparte de „medicamentul” său!

— Şi, totuşi, va trebui să te desparţi. Eu cunosc datinile voastre. Din clipa când îmi dai calumetul, şi „medicamentul”, sufletul tău trece în mine. Şi atunci, dacă mi-ai face vreun rău, te-ai lipsi tu însuţi de bucuria din veşnicele plaiuri ale vânătoarei.

— Nu ţi le dau!

— Ei, atunci am terminat! Te împuşc şi-ţi iau scalpul, ca să ajungi câinele şi robul meu. Uite, ridic mâna stângă de trei

ori. La a treia oară, dacă nu te supui, trag în tine!

Şi ridică mâna o dată, de două ori, apăsându-i întruna pieptul cu ţeava pistolului. Când să facă al treilea gest, indianul strigă:

— Stai puţin! Mă asiguri că le primesc înapoi?

— Da.

— Atunci ne-am înţeles. Am să...

Îşi ridică mâinile, ca şi când ar fi vrut să le ducă la gât, unde atârnau calumetul şi punga cu „medicamente”.

— Stai! îl opri Old Death. Jos mâinile, că trag! Nu te cred până nu am lucrurile în stăpânirea mea. Tovarăşii med le vor desprinde şi le vor atârna la gâtul meu.

Comanşul se supuse. Eu executai operaţia, după care Old Death îşi retrase mâna înarmată cu pistolul.

— Aşa! Zise el. Acum suntem prieteni şi fratele meu n-are decât să facă ce-i place. Noi rămânem aici şi aşteptăm sfârşitul luptei.

Căpetenia de bună seamă că nu mai trecuse niciodată printr-o furie atât de cumplită. Mâna îi zvâcni spre cuţit, dar nu îndrăzni să-l tragă de la brâu. Se mulţumi să scrâşnească din dinţi:

— Feţele palide sunt acum sigure că nu li se poate întâmpla nimic rău. Dar când voi fi iarăşi în stăpânirea calumetului şi a „medicamentului”, atunci va fi vai de voi. Duşmănia mea se va aprinde ca un foc grozav şi nu se va stinge până nu veţi pieri la stâlpul caznelor!

Ne întoarse spatele şi plecă.

— Ei, acum putem vieţui ca în sânul lui Avraam! conchise bătrânul *westman*. Totuşi, să nu uităm nici o măsură de precauţie. Nu stăm aici, lângă foc; ne retragem în fundul văii şi aşteptăm acolo desfăşurarea lucrurilor. Haideţi, domnii mei! Luaţi şi caii!

Pornirăm spre locul indicat, priponirăm acolo caii şi ne aşezarăm la poalele dealului, sub nişte copaci. Focul lumina

dinspre tabăra pustie. Peste tot domnea pacea.

— Stăm aici până la deznodământ — hotărî Old Death. Presupun că vânzoleala o să înceapă foarte repede. Comanşii vor porni cu urlete drăceşti, dar mulţi îşi vor pierde pentru vecie glasul. Aha! Iată că încep!

Se dezlănţui un urlet şi un ţipăt ca de fiare sălbatice.

— Fiţi atenţi! Auziţi vreun răspuns al apaşilor? întrebă bătrânul. Bineînţeles că nu. Sunt deştepţi şi-şi văd de treabă.

Clocotind, strigătul de luptă ricoşa de pereţii stâncoşi. Trosniră deodată două împuşcături.

— Tot Winnetou, cu puşca lui de argint — stabili Old Death. Semn sigur, că tentativa comanşilor a dat greş.

Dacă s-ar fi auzit şi zbârnâitul săgeţilor şi al lăncilor, valea toată s-ar fi umplut de un zgomot neverosimil. Dar nu răzbăteau decât vocile comanşilor şi detunăturile puştii lui Winnetou. Toate astea nu durară mai mult de două minute. Apoi un ţipăt strident: „Ivivivivivivi!” spintecă văzduhul şi ne înfioră.

— Este apaşi! constată cu bucurie negrul Sam. Ai învins şi bătut comanşi.

Avea dreptate. După ce strigătul de izbândă se stinse, tăcerea deplină învălui vâlceaua. Numaidecât apărură lângă foc siluetele unor călăreţi cărora li se adăugau mereu alţii. Erau comanşii. Evadarea eşuase. O învălmăşeală grozavă domni un timp în jurul focului. O mulţime de morţi şi răniţi erau aduşi pe braţe. Şi iarăşi se porni un bocet prelung.

Old Death nu avea astâmpăr. Era supărat foc şi înjura în fel şi chip pe comanşi pentru nechibzuinţa lor. Un singur lucru îl aproba şi anume că postaseră mai întâi un număr de războinici la ambele ieşiri. Asta da, fusese o măsură absolut necesară.

Când, după un răstimp destul de lung, bocetele amuţiră, comanşii păreau să se adune la sfat. Mai trecu vreo jumătate de oră; apoi zăririm un grup de războinici părăsind tabăra şi

venind răzleţi în direcţia noastră, spre fundul văii.

— Ne caută — zise Old Death. S-au convins, pesemne, ce prostie au făcut şi, lăsând mândria la o parte, vor să ne ceară sfatul.

Unul din războinici ajunse lângă noi. Old Death tuşi uşor. Omul îl auzi şi se apropie.

— Sunt feţele palide aici? întrebă indianul. Să poftească lângă foc.

— Cine te-a trimis?

— Căpetenia.

— Şi ce să facem acolo?

— Vrem să ţinem sfat şi s-a îngăduit ca şi feţele palide să ia parte.

— S-a îngăduit? Ce drăguţ din partea voastră! În sfârşit, merităm să fim ascultaţi de către înţelepţii războinici ai comanşilor? Noi însă vrem să ne odihnim, ni-e somn. Spune căpeteniei voastre că duşmănia dintre voi şi apaşi nu ne interesează.

Indianul trecu la rugăminţi, ceea ce muie inima generoasă a lui Old Death. Acesta răspunse:

— Ei haide, fie. Dacă nu găsiţi mântuire fără sfatul nostru, atunci să vi-l dăm. Dar un lucru să fie limpede: nu ne supunem nici unui ordin al şefului vostru. Anunţă, deci, că dacă are nevoie de noi, să vină încoace.

— Asta n-are s-o facă: e căpetenie.

— Ascultă, omule, eu sunt o căpetenie mult mai mare şi mai vestită. Pe dânsul nici nu-l ştiu măcar pe nume. Spune-i şi asta!

— Chiar dac-ar vrea să vină, tot n-ar putea: e rănit la braţ.

— De ce, fiii comanşilor nu mai merg pe picioare, ci pe mâini? Mă rog, n-are decât să rămână locului. Noi n-avem trebuinţă nici de el, nici de voi toţi!

Vorbise cu atâta hotărâre, încât indianul nu mai stărui şi dădu să se retragă.

— Am să-i duc căpeteniei vorbele lui Old Death. Poate că totuşi va veni.

— Dar spune-i să vină singur. N-am chef să mai ascult şi vorbăria altora. Hai!

Omul plecă. Îl văzurăm cum se apropie de foc şi intră în cercul războinicilor.

Trecu apoi destulă vreme fără să zărim nici o mişcare, în fine, o siluetă se desprinse dintre războinici şi veni către noi. Purta pene de vultur în chică.

— Ia uitaţi-vă, astea sunt penele „Biberului alb”! S-a şi împopoţonat cu însemnele răposatului! Acum o să se poarte cu şi mai mare trufie.

Observarăm că, într-adevăr, braţul stâng îi atârna legat cu o curea. Probabil că i se indicase exact locul unde ne aflam, căci păşea drept spre noi. Se opri apoi tăcut în faţa noastră, aşteptând, se vede, să deschidem noi vorba. Dar Old Death nu se clinti din loc şi nu rosti nici un cuvânt. Noi, la fel.

— Fratele meu alb m-a rugat să vin încoace? întrebă în cele din urmă indianul.

— Old Death n-are de ce să roage şi să se închine în faţa oricui. Tu ai dorit să-mi vorbeşti. Prin urmare, dacă e vorba de rugăminte, aceasta vine din partea ta. Şi acum, te-aş ruga totuşi foarte respectuos să-mi spui şi mie cum te cheamă, pentru că nu-ţi cunosc numele.

— Îl ştie toată preria. Îmi zice „Cerbul sprinten”.

— Eu am cutreierat toate ţinuturile, dar n-am auzit de numele tău. Se vede că l-ai tăinuit. Însă de vreme ce nouă ni l-ai spus, îţi îngăduim să te aşezi aici.

Căpetenia se dădu un pas îndărăt. N-ar fi dat curs unei astfel de „invitaţii” umilitoare, dar înţelegea că situaţia îl obliga să cedeze. Se aşeză deci încruntat, fără grabă, drept în faţa lui Old Death. Acesta însă nu deschise nici acum discuţia. Şedea nepăsător, ca şi cum de nimic nu-i păsa. Văzând că aşteptarea e zadarnică, indianul se hotărî să spargă el

gheaţa:

— Războinicii comanşilor gândesc să ţină un mare sfat, la care să vină şi feţele palide şi să-şi spună părerea.

— N-are nici un rost. Eu v-am spus nu o dată părerea şi nu v-aţi sinchisit de ea. Or, află de la mine că Old Death s-a deprins ca părerile sale să fie luate în serios. De aceea nu vă mai spun nimic.

— Fratele meu să înţeleagă, totuşi, că avem nevoie de priceperea lui!

— Ah, da! V-au dat apaşii o lecţie ca să vedeţi, în sfârşit, că Old Death are mai multă minte în cap decât toţi cei cinci sute de comanşi ai tăi? Şi, mă rog, cu ce v-aţi ales din atacul vostru?

— N-am reuşit să spargem împresurarea. Apaşii ne-au închis ieşirea cu bolovani şi cu copaci retezaţi.

— Ştiam! Apaşii doborau copacii cu tomahawkurile, iar voi nici gând să-i auziţi: tot urlaţi întruna şi acopereaţi cu gura voastră toate zgomotele! De ce n-aţi stins focul? Nu vă daţi seama ce primejdie vă paşte?

— Războinicii noştri au făcut precum hotărâse sfatul. Acuma, însă, vrem să hotărâm altceva mai înţelept, îţi vei spune cuvântul, nu-i aşa?

— Sunt convins că nici de data asta n-o să-l urmaţi.

— Ba da.

— Dacă-mi făgădui eşti, atunci sunt gata să vă ajut.

— Atunci, haide! Să mergem la focul de tabără.

— Mulţumesc! Acolo nu mă duc. Faceţi o mare greşeală că ţineţi focul aprins şi le arătaţi astfel apaşilor ce se petrece la voi. Pe de altă parte, nu am poftă să mă cert cu oamenii tăi. Îţi spun pe loc părerea mea şi tu n-ai decât să faci ce-ţi place!

— Spune!

— Apaşii nu se găsesc numai afară, la amândouă ieşirile, ci şi înăuntru. Ei s-au cuibărit aici şi au baricadat trecerile. Se pot mişca deci în voie, după cum vor găsi de cuviinţă. Iar ca

să-i alungi, nu se poate.

— Dar suntem mult mai numeroşi ca ei!

— Câţi războinici aţi pierdut?

— Marele Spirit i-a chemat pe mulţi sus, la El. Au murit mai bine de zece ori câte zece. S-au prăpădit şi destui cai.

— Prin urmare, în noaptea asta nu trebuie să mai întreprindem nimic, altminteri v-ar merge ca şi până acum, de-a-ndoaselea. Pe de altă parte, nici ziua nu e prielnică. Apaşii se vor orândui astfel încât să vă doboare cu armele lor, în schimb voi nu-i veţi putea nimeri. Între timp, vor sosi şi întăririle după care a trimis Winnetou. Astfel, o să ajungeţi mai puţini la număr decât apaşii. Ce să mai vorbim, sunteţi condamnaţi!

— Oare crezi că stăm aşa de prost? Atunci spune, cum să scăpăm de aici, şi-ţi vom urma sfatul.

— Dacă te gândeşti cum să scapi, înseamnă că recunoşti ceea ce ţi-am spus dintru început: vâlceaua asta e o capcană. Chibzuind bine, aş vedea două căi pe care să încerci o scăpare. Fireşte că nu sunt sigur dacă veţi izbuti sau nu. Una din ele ar fi să vă căţăraţi sus, pe stânci. Dar asta înseamnă să aşteptaţi până se luminează de ziuă. Or, atunci apaşii v-ar zări şi s-ar năpusti asupra voastră, dincolo de vâlcea. Şi cum ei ar fi călare, iar voi, fireşte, nu v-aţi putea căţăra împreună cu caii, judecă şi tu ce s-ar alege. Vasăzică, nu mai rămâne decât o singură cale: intraţi în vorbă cu apaşii!

— Nicicum! protestă căpetenia. Apaşii ar hotărî moartea noastră.

— Tot ce se poate. Eu, unul, nici nu le-aş lua-o în nume de rău. Aţi atacat satele lor paşnice, le-aţi jefuit avutul, le-aţi răpit nevestele şi fiicele, aţi ucis mulţime de războinici sau i-aţi supus la chinuri până şi-au dat sufletul. Apoi v-aţi călcat cuvântul şi le-aţi omorât solii. Asemenea ticăloşii se cer răzbunate. De aceea nu vă puteţi aştepta la blândeţe din partea apaşilor. Asta o ştii şi tu. Înseamnă că recunoşti ce

păcate mari v-aţi făcut cu ei.

Old Death vorbise cât se poate de deschis, fără ocolişuri, încât căpetenia amuţi pentru o vreme.

— Iuf! exclamă în cele din urmă indianul. Şi toate astea mi le spui mie, mie, căpetenia comanşilor!

— Ţi le-aş spune chiar dacă ai fi Marele Spirit în persoană. Cu ce-au greşit solii lor că i-aţi ucis? Aţi pornit acest război ca să semănaţi moarte. Răspunde!

Abia după o lungă tăcere, indianul izbucni mânios:

— Ei sunt duşmanii noştri!

— Nu-i adevărat! Ei au trăit în pace cu voi. Nici măcar nu le-aţi dat de ştire când aţi dezgropat securea războiului. De fapt, voi vă cunoaşteţi vinovăţia; de aceea nici nu aveţi nădejde că veţi fi iertaţi. Şi totuşi, aţi putea obţine o pace cât de cât blândă. Aveţi mare noroc că şeful lor e Winnetou, care nu doreşte niciodată vărsare de sânge. El e singura căpetenie a apaşilor care s-ar arăta, poate, mai îndurător cu voi. Trimiteţi un om să-l caute pe Winnetou şi să pregătească o întâlnire. Uite, pot să mă duc chiar eu şi să-l rog din partea voastră.

— Comanşii mai bine mor decât să ceară îndurare apaşilor!

— Mă rog, asta nu mă priveşte. Ţi-am dat un sfat şi atât. Îl urmezi sau nu, treaba ta.

— Fratele meu nu mai ştie şi altă cale? Văd că el îi vorbeşte de bine pe apaşi, vasăzică e prietenul lor!

— Eu sunt prieten cu toţi oamenii roşii cât timp nu mă tratează cu duşmănie. Dinspre partea apaşilor n-am avut nicicând de suferit. Aşadar, de ce le-aş fi duşman? În schimb, voi eraţi gata să vă revărsaţi ura asupra noastră. Îţi venise în gând să ne faci chiar prizonieri. Acum judecă şi tu cine merită mai mult prietenia noastră, voi sau apaşii?

— Tu porţi asupra ta calumetul şi punga mea cu „medicamente”. Înseamnă că vorbele tale sunt ca şi cum ar fi ale mele. Iată de ce nu-ţi pot răspunde precum aş vrea. Dar

sfatul tău nu-i bun la nimic. Urmăreşti să ne dai pe mâna apaşilor. Lasă, ne descurcăm noi şi singuri!

— Dacă-i aşa, mă mir de ce-mi mai ceri sfatul! Am terminat! Nu mai avem ce vorbi!

— Da, am terminat — sublinie comanşul. Dar nu uita că, deşi te afli încă sub ocrotire, te numărăm printre duşmani. Nu-ţi mai îngădui să păstrezi calumetul şi „medicamentele”. Trebuie să mi le înapoiezi înainte de a ieşi noi din vâlceaua asta. Pe urmă, ţi-o plătim după merit.

— *Well!* Sunt de acord. Oi păţi, n-oi păţi, eu unul aştept în toată liniştea. Deci, să fie limpede: l-ai ameninţat pe Old Death. Repet, că nu mai avem ce discuta. Poţi să pleci!

— Iuf! zise sălbatic căpetenia.

Apoi ne întoarse spatele şi se înapoie cu paşi hotărâţi la focul de tabără.

— Păcătoşii ăştia parcă-s loviţi cu leuca în cap! îmi spuse Old Death mânios. Nu se mai pot salva decât cerând pace, dar în loc s-o ceară, îşi pun încă nădejdea în superioritatea lor numerică. Situaţia e însă de aşa natură, încât singur Winnetou face cât o sultă de comanşi. Dumneavoastră, ca novice în Vestul Sălbatic, vi se pare desigur că exagerez. Nici nu vă daţi seama însă cât valorează în anumite împrejurări un om priceput. Spre exemplu, v-aş povesti isprăvile pe care acest tânăr apaş le-a săvârşit împreună cu prietenul său alb, Old Shatterhand. Nu v-am istorisit încă nimic despre ei?

Astfel, Old Death îmi rosti pentru întâia oară numele.

— Nu! i-am răspuns. Cine-i Old Shatterhand?

— Un tânăr ca şi dumneavoastră, dar cu totul alt tip. Dintr-un pumn îl dă gata pe orice adversar, trage cu puşca de parc-ar avea pe dracul în el şi, pe deasupra, e un şmecher fără pereche.

Deodată, se auzi îndărătul nostru un foşnet, apoi un glas reţinut:

— Iuf! Old Death aici? N-am bănuit. Mă bucur grozav!

Bătrânul apucă repede cuţitul şi întoarse speriat capul. Întrebă:

— Cine-i acolo? Cine îndrăzneşte să mă spioneze?

— Bătrânul meu prieten să lase cuţitul în pace. Doar n-o să-l înfigă în Winnetou!

— Winnetou! Nemaipomenit! Păi sigur, numai Winnetou putea să se strecoare până în spatele lui Old Death, fără ca acesta să-l simtă! E o ispravă pe care nu m-aş încumeta s-o imit.

Apaşul apăru acum întreg lângă noi şi, fără a se trăda că mă cunoaşte, vorbi:

— Căpetenia apaşilor habar n-a avut că Old Death se află aici. Altminteri, ar fi venit mai devreme ca să mai stea de vorbă.

— Dar te expui unei mari primejdii! Te-ai furişat printre străjile comanşilor, apoi te-ai târât până aici; unde mai pui că va trebui să te întorci...

— Ba nu e nimic din toate astea. Feţele palide îmi sunt prieteni şi le pot spune adevărul. Vâlceaua e situată pe teritoriul nostru, al apaşilor, iar eu am orânduit-o ca să servească de capcană pentru năvălitori. Aceşti pereţi de stâncă nu sunt chiar de netrecut, cum s-ar crede. Apaşii au croit sus o cărare ce înconjoară vâlceaua la o înălţime de câteva staturi de om. Folosind lasoul, urci şi cobori destul de lesne. Comanşii s-au lăsat atraşi în această cursă de către iscoadele mele. Acum vor pieri aci până la unul.

— Adică, le-aţi hotărât pieirea?

— Da. Winnetou a ascultat discuţia ce ai purtat-o cu căpetenia comanşilor şi a înţeles că ne ţii partea. I-ai arătat ce mare vină au comanşii şi cu drept cuvânt i-ai spus că avem de răzbunat crimele lor mişeleşti.

— Dar crezi că e nevoie ca, pentru aceste pricini, să curgă valuri de sânge?

— Oare n-ai auzit cu urechile tale că ei nu-şi recunosc vina?

Nici nu vor să ia în seamă sfatul tău, nici să judece ca oamenii. Curgă, deci, sângele! Vom da astfel o pildă de felul cum pedepsim trădarea. N-avem încotro. Trebuie să luăm măsuri ca asemenea ticăloşii să nu se mai repete.

— Îngrozitor! Dar nu-mi arde să mai stărui cu sfaturile mele, de vreme ce n-au urechi să audă.

— Nu ţi le-ar lua în seamă nici acum. După câte am înţeles, porţi la tine lucrurile sfinte ale căpeteniei, calumetul şi punga cu „medicamente”. Cum de-au ajuns în mâna, ta?

Old Death îi povesti întâmplarea. După ce-l ascultă, Winnetou zise:

— I-ai promis să i le înapoiezi, deci trebuie să te ţii de cuvânt. Dă-i-le chiar acum şi treci la noi. Veţi fi primiţi cu toţii ca prieteni.

— Adică să trecem chiar imediat?

— Da. În trei ore vor fi aici peste şase sute de războinici apaşi. Mulţi dintre ei sunt înarmaţi cu puşti. Gloanţele lor vor mătura toată vâlceaua şi veţi fi în primejdie.

— Dar cum să ajungem la voi?

— Mă miră că Old Death întreabă asemenea lucruri.

— Hm, da! Încălecăm şi mergem la focul de tabără. Acolo îi înapoiez căpeteniei lucrurile sfinte. Pe urmă dăm pinteni cailor şi mânăm în direcţia voastră, trecând în galop peste străjile care ne stau în drum. Toate bune, dar cum escaladăm baricadele?

— Foarte uşor. După ce voi fi plecat, mai staţi încă zece minute, până să începeţi acţiunea. Între timp, eu ajung la gura văii şi vă întâmpin acolo.

Acestea fiind zise, Winnetou dispăru.

— Ei, ce părere aveţi? ne întrebă Old Death.

— Formidabil bărbat! se entuziasmă Lange.

— Fără îndoială. Dac-ar fi alb şi, să zicem, militar, ar putea să urce până la funcţia de comandant suprem. Nu-i invidiez pe albii care l-ar aduce în situaţia să mobilizeze toate triburile

roşii la lupta pentru apărarea drepturilor strămoşeşti! Dar Winnetou e un om al păcii. De altminteri, el îşi dă limpede seama că indienii, oricâtă rezistenţă ar opune, sunt sortiţi pieirii. Numai că tace şi nu-şi divulgă convingerea. O tăinuieşte în adâncul inimii. Ei, să ne mai aşezăm un pic: avem zece minute răgaz.

Vâlceaua se scufundase într-o linişte dulce. Comanşii încă nu-şi terminaseră sfatul. După zece minute, Old Death se sculă de jos şi încalecă.

— Hai după mine! ne îndemnă el.

Călărirăm la pas până la focul de tabără. Comanşii deschiseră cercul şi ne făcură loc. Dacă feţele lor n-ar fi fost vopsite, cu siguranţă că am fi citit pe ele o uimire fără margini.

— Ce vreţi? ne întâmpină căpetenia sărind în picioare. De ce v-aţi urcat pe cai?

— Venim călare pentru a cinsti cum se cuvine pe vitejii şi înţelepţii războinici, ai comanşilor. Ei, ce aveţi de gând să faceţi?

— Sfatul nu s-a încheiat încă. Descălecaţi imediat! Sunteţi vrăjmaşi şi nu putem răbda să ne vorbiţi de sus, de pe cai. Ori aţi venit să-mi înapoiaţi lucrurile?

— Nu crezi că ar fi o prostie din partea mea? Doar ne-ai ameninţat că, din clipa când vei ajunge din nou în stăpânirea acestor lucruri, duşmănia îşi va spune cuvântul şi vom fi sortiţi să murim la stâlpul caznelor!

— Şi aşa va fi! Eu nu arunc vorbe în vânt, veţi pieri de mânia comanşilor!

— Şi, totuşi, ca să te convingi cât de puţin ne pasă de mânia voastră, iată-ţi lucrurile! Vreau să văd ce-o să ne faceţi!

Îşi smulse cele două obiecte de la gât şi le zvârli cât colo. În aceeaşi clipă, îşi îndemnă calul şi, dintr-un salt, trecu peste foc, tăind o breşă în rândurile comanşilor. Sam, negrul, îl

urmă primul şi-l răsturnă pe şef. Noi, ceilalţi, sărirăm după ei. Vreo zece-cincisprezece comanşi fură călcaţi de cai, printre care şi un străjer ce se afla în calea lui Old Death. Zburarăm apoi peste vâlcea, petrecuţi de urletul turbat al aşa-zişilor prieteni ai noştri de până atunci.

— Iuf! ne întâmpină o voce. Staţi! Aici e Winnetou!

Strunirăm caii, pe care ni-i luară imediat în primire câţiva războinici apaşi. Împreună cu Winnetou, ne continuarăm drumul pe jos, până la ieşirea din vâlcea. Acolo totul era pregătit. Chiar şi caii putură trece în şir, unul câte unul.

Cum depăşirăm baricada, priveliştea se lărgi. Nu prea departe, doi indieni şedeau ghemuiţi lângă un foc slab, răsucind o frigare. Văzându-ne, se ridicară respectuoşi şi se dădură în lături. La fel procedară şi ceilalţi apaşi, retrăgându-se după ce ne priponiră caii. La oarecare distanţă, păşteau o mulţime de cai ai apaşilor sub paza unor străjeri. Totul avea aspect de bivuac. Mişcările erau sigure, precise, ca şi când toţi oamenii aceştia ar fi fost îndelung şi minuţios instruiţi.

— Fraţii mei să poftească lângă foc — ne invită Winnetou. Am pus să se frigă o ciozvârtă de bivol. Ospătaţi-vă până mă întorc.

— Vei lipsi mult? se interesă Old Death.

— Nu. Trebuie doar să văd ce se mai întâmplă în vâlcea. Te pomeneşti că, furioşi de a vă fi scăpat din mână, comanşii se vor lega de războinicii mei. Vreau să le expediez câteva gloanţe.

Se depărta. Aşezându-se tacticos lângă foc, Old Death îşi scoase cuţitul şi tăie din friptură. Era excelentă. Amândoi nu mâncaserăm cam de multişor. De altfel, şi ceilalţi trei abia dacă gustaseră din carnea de cal a comanşilor.

Friptura dispărea văzând cu ochii. În scurt timp, se întoarse şi Winnetou, privindu-mă cercetător. Voia să afle dacă mai e cazul să ne tăinuim prietenia în faţa celorlalţi. Drept răspuns, mă ridicai de la loc şi-l prinsei de amândouă mâinile.

— Aşadar, n-a mai fost nevoie să bat drumul până la Rio Pecos spre a-l întâlni pe fratele meu Winnetou! Sunt nespus de bucuros să te văd aici!

Ne îmbrăţişarăm. Old Death înlemni de mirare. Apoi izbucni:

— Dar asta ce-o fi însemnând? Vă cunoaşteţi?

— Cum să nu ne cunoaştem! răspunse apaşul. E fratele meu, Old Shatterhand!

— Old... Shat... ter... hand! silabisi bătrânul, făcând o mutră grozav de caraghioasă.

Şi după ce eu, râzând, confirmai adevărul, bravul Old Death bombăni supărat:

— Vasăzică, m-aţi minţit, m-aţi dus de nas! Pe mine, Old Death! Auzi! Old Shatterhand! Şi dumnealui mi-o juca pe novicele, ba înghiţea chiar porecla de *greenhorn!*

Îi lăsarăm pe toţi să se mire singuri, căci Winnetou avea să-mi spună multe.

— Fratele meu ştie că am fost la fortul Inge. Acolo am aflat că...

— Ştiu totul. Când vom avea mai mult răgaz, îţi voi povesti cum am aflat întâmplarea. Acuma, însă, mă interesează ce s-a făcut cu cei zece albi care au poposit printre comanşi şi pe urmă au şters-o cu iscoadele tale, aşa-zişii Topia?

— Au plecat.

— Încotro?

— Spre Chihuahua, la Juarez.

— Prin urmare, au şi plecat?

— Da. Erau foarte grăbiţi. Ziceau că întârziaseră din pricina ocolului făcut împreună cu comanşii.

— Mare păcat! Printre ei se aflau şi cei doi inşi pe care vreau să pun mâna.

— Iuf, iuf! Asta n-o ştiam. Ei mi-au spus că trebuie să fie într-o anume zi la Chihuahua şi că se grăbesc pentru că au pierdut o mulţime de timp. Ca prieten al lui Juarez, i-am ajutat

să plece cât mai repede. Le-am dat cai odihniţi, alimente şi, drept călăuze, pe cei doi Topia, care cunosc bine drumul prin Mapimi spre Chihuahua. Spuneau că nu mai au nici un minut de pierdut.

— Asta mai lipsea! Provizii, cai odihniţi, călăuze pricepute! Îl şi aveam pe Gibson în mână! Acum îmi scapă iarăşi!

Winnetou se gândi o clipă, apoi spuse:

— Fără să vreau, am săvârşit într-adevăr o mare greşeală. Dar am s-o repar. Îl voi prinde pe Gibson. Misiunea pe care o aveam în Matagorda s-a încheiat; îndată ce-i voi învăţa minte pe comanşi, voi fi liber şi te voi însoţi. Vă dau caii cei mai buni şi, dacă nu se întâmplă ceva neprevăzut, îi ajungem pe albi până a doua zi la prânz.

Deodată, un apaş veni în goană dinspre vâlcea şi raportă:

— Câinii de comanşi au stins focul şi au ieşit din tabăra lor. Se pregătesc să ne atace.

— Vor păţi-o ca şi până acum — răspunse Winnetou. Dacă fraţii mei albi doresc să mă urmeze, îi conduc într-un loc de unde vor auzi totul.

Ne ridicarăm imediat în picioare. Winnetou ne conduse înapoi, până aproape de baricade. Acolo îi întinse lui Old Death capătul de jos al unui lasou agăţat de stâncă şi rosti:

— Urcaţi până la vreo două staturi de om. Acolo vedeţi nişte copăcei. Îndărătul lor e poteca pe care au tăiat-o războinicii apaşi. Eu nu vă pot însoţi; trebuie să alerg la oamenii mei.

Între timp, desprinse un obiect spânzurat de peretele stâncii. Era puşca lui.

— Hm! bodogăni Old Death. Să te sui vreo douăsprezece picioare pe un lasou subţirel ca ăsta! Doar n-oi fi maimuţă care se caţără pe liane! În sfârşit, hai să încerc.

Totuşi izbuti. Îl urmai şi eu, apoi ceilalţi, desigur, nu fără eforturi. Ajunserăm la un copac cu rădăcinile înfipte în stâncă, de trunchiul căruia era legat lasoul. Alături, nişte arbuşti

camuflau poteca. Era întuneric beznă, aşa că mai degrabă pipăiam decât vedeam locul, înaintarăm astfel câte puţin, orbecăind, până ce Old Death se opri. Rezemaţi de stâncă, ne puserăm pe aşteptare. Îmi făcea impresia că peste vâlcea coborâse liniştea de plumb a morţii. Oricât îmi încordam auzul, nu desluşeam decât zbârnâitul uşor al nărilor lui Old Death care adulmeca aerul.

— Nişte nătărăi comanşii ăştia, nu-i aşa? Mi se adresă el. De acolo, dinspre dreapta, simt că vine miros de cai aflaţi în mişcare. Da, da, în mişcare! Pentru că atunci când caii stau pe loc, mirosul e cu totul altul, gros, leneş ca să zic aşa; poţi să-ţi vâri nasul în el. Când caii merg, mirosul devine mai rar, mai fluid, se răspândeşte uşor. Oricât de curios ar părea, totuşi un *westman* desluşeşte după densitatea mirosului dacă e vorba de nişte: cai în repaus sau în deplasare. Bineînţeles, cu condiţia ca atmosfera să fie liniştită. Acum, iată că-mi vine dinspre dreapta un asemenea iz de cai în mişcare, iar bătrânele mele urechi parcă aud călcătură de copite, uşoară, înăbuşită, ca pe iarbă. Cred că acum comanşii se îndreaptă încetişor spre fundul vâlcelei, ca să forţeze ieşirea.

Deodată răsună un glas limpede:

— *Ntsa-ho!*

Cuvântul acesta înseamnă „acum”. În clipa următoare, puşca de argint a lui Winnetou trosni de două ori. Urmară focuri de pistol. O larmă nemaipomenită urcă până la noi. Ţipetele indienilor răscoleau toată valea. Tomahawkurile vâjâiau prin văzduh. Lupta se încinse.

Nu dură mult. Peste sforăitul şi nechezatul cailor, peste vacarmul pe care îl produceau comanşii se înălţa victoriosul „Ivivivivi” strigat de apaşi. Auzeam cum comanşii se retrag în goană nebună. Oameni şi cai fugeau de-a valma spre inima vâlcelei.

— N-am spus eu? triumfă Old Death. Apaşii luptă admirabil. Stau pitiţi, trag cu arcul şi aruncă suliţele de ţi-e mai mare

dragul! În schimb, comanşii sunt toţi grămadă; săgeţile, suliţele, gloanţele lui Winnetou, toate nimeresc în plin. Apoi, când duşmanul se retrage, apaşii sunt destul de deştepţi să nu-l urmărească. Ei rămân frumuşel ascunşi. Ce rost ar avea să iasă în câmp deschis, când şi aşa nimeni nu poate să le scape?

După noul lor eşec, comanşii, parcă amintindu-şi de sfatul lui Old Death, rămaseră liniştiţi. Urletul încetă, focul dispăru, şi astfel apaşii nu mai ştiau ce se întâmplă în tabăra adversă. Mai pândirăm câtva timp, dar nici o mişcare nu se produse. Deodată, auzirăm glasul reţinut al lui Winnetou:

— Fraţii mei albi să coboare. Lupta s-a încheiat şi nu mai începe din nou.

Ne întoarserăm la copacul de care era legat lasoul şi ne lăsarăm în jos. De acolo, împreună cu Winnetou, revenirăm la micul foc de tabără şi ne aşezarăm în jurul lui.

— Au încercat de cealaltă parte — zise apaşul. Dar nici acolo nu le-a mers. Sunt supravegheaţi cu atenţie şi nu mai pot face un pas fără să-i simţim. Războinicii mei au pătruns până în preajma lor şi s-au pitit în iarbă, înşiraţi de la un capăt la altul al vâlcelei. Orice mişcare a duşmanului e pusă sub control.

Vorbind, îşi aplecă puţin capul spre dreapta, ca şi când ar fi auzit ceva. Sări apoi brusc în picioare şi statura lui se înălţă măreaţă în lumina focului.

— Ce s-a întâmplat? întrebai.

— Aud copite de cal pe drum pietros. Vine un călăreţ, un războinic de-al meu şi o să vrea, desigur, să descalece, ca să cerceteze cine sade aici, lângă foc. De aceea m-am ridicat în picioare; să vadă de departe că e vorba de Winnetou.

Auzul lui fin nu-l înşelase. Un călăreţ se apropie de noi la trap, îşi struni calul şi sări din şa. Căpetenia îl întâmpină oarecum sever. Îl mustră pentru caricatura zgomotoasă a calului.

Războinicul ascultă mustrarea într-o atitudine demnă, respectuoasă. Părea un om mândru şi liber, care recunoaşte cu satisfacţie înaltele însuşiri ale şefului său.

— Sosesc — raportă el.

— Câţi?

— Toţi până la unul. Când aud chemarea lui Winnetou, războinicii apaşi nu mai întârzie în preajma femeilor.

— La ce depărtare se află acum?

— Vor fi aici o dată cu zorile.

— Bine. Leagă-ţi calul şi culcă-te lângă străji. Caută de te odihneşte.

Omul făcu întocmai. Winnetou se aşeză iarăşi lângă noi. Îi povestirăm despre popasul nostru la *Hacienda del Caballero*, apoi, despre întâmplările din La Grange.

Timpul înainta mereu, dar nouă nu ne ardea de somn. Căpetenia asculta cu atenţie relatările noastre, intercalând câte o scurtă observaţie sau întrebare. În felul acesta, noaptea trecu pe nesimţite şi începu să se crape de ziuă.

La un moment dat, Winnetou întinse braţul şi arătă spre apus:

— Fraţii mei albi se pot convinge încă o dată cât de punctuali sunt războinicii apaşi. Iată-i!

Ceaţa vălurea în văzduh ca o apă cenuşie, lină, şi îşi strecura trâmbele opace printre culmile munţilor. Din acest ocean lăptos se iviră mai întâi unul, apoi o coloană lungă de călăreţi. Zărindu-ne, capul coloanei se opri pentru un moment şi, recunoscându-l numaidecât pe Winnetou, se apropie în trap mărunt de noi. Era o căpetenie; purta două pene de vultur înfipte în chică. De fapt, călăreţii nu posedau ceea ce se cheamă harnaşament. Îşi conduceau caii din căpăstru, şi atât. Totuşi, cum se apropiară în galop elegant şi luară poziţie în cinci şiruri paralele, ai fi zis că fac parte dintr-o unitate de cavalerie europeană de prim rang. Majoritatea războinicilor aveau puşti; doar câţiva erau înarmaţi cu arc, săgeţi şi suliţă.

Comandantul unităţii se întreţinu câtva timp cu Winnetou, după care acesta făcu un semn şi, într-o clipă toţi descălecară. Cei fără puşti luară în grija lor caii. Ceilalţi se îndreptară spre potecă, urcând unul după altul cu ajutorul lasoului pe care ne căţăraserăm adineauri. Operaţia se desfăşura într-o linişte totală şi atât de precis, de ordonat, încât părea că fiecare îşi învăţase dinainte rostul şi locul. Winnetou stătea calm, urmărind cu atenţie mişcarea. După ce dispăru şi ultimul războinic, căpetenia apaşilor se întoarse spre mine.

— Fraţii mei albi îşi dau, desigur, seama că, la un ordin al meu, comanşii ar fi făcuţi una cu pământul.

— Fără îndoială, suntem convinşi — replică Old Death. Dar vrea Winnetou să verse sângele atâtor oameni?

— Iar eu vă întreb: merită ei altceva? Ce fac albii când un semen de-al lor e omorât? Nu-l caută pe ucigaş? Şi după ce-l găsesc, nu se adună căpeteniile lor la sfat, pentru a-l judeca şi a-l osândi la moarte? De ce le-aţi reproşa apaşilor dacă fac şi ei la fel?

— Dar vezi că lucrurile nu seamănă întru totul!

— Şi care-i deosebirea?

— Noi îl pedepsim chiar pe ucigaş. Voi, însă, aveţi de gând să ucideţi nişte oameni care nici n-au fost de faţă la pustiirea satelor voastre.

— Vina e aceeaşi. Ei au încuviinţat crima. Ei au stat şi au privit cum apaşii noştri pier la stâlpul caznelor. Ei au pus stăpânire pe soţiile şi pe fiicele noastre, pe caii şi pe averea prădată.

— Oricum, nu-i poţi numi ucigaşi!

— Nu înţeleg ce vrea Old Death! Doar voi pedepsiţi cu moartea nu numai pe ucigaşi, ci şi tot soiul de alţi răufăcători. De pildă, orice *westman* îi împuşcă pe hoţii de cai. Dacă cineva răpeşte soţia sau fiica unui alb, e omorât împreună cu toţi părtaşii la această faptă. Şi iată că aici, în vâlcea, se află

blestemaţii care ne-au răpit femeile şi fetele, ne-au furat caii. Nu cumva să-i mai împodobim pe deasupra cu ceea ce albii numesc distincţie sau ordin?

— Fireşte că nu! În schimb, puteţi să-i iertaţi şi să vă luaţi avutul înapoi.

— Caii îi putem lua, nu însă şi femeile. Cât priveşte iertarea, de ce vrea fratele meu să ne purtăm cu totul altfel decât bunii lui creştini? Oare pe noi ne iartă creştinii? Şi, la urma urmei, pentru ce să ne ierte când ei sunt aceia care ne cotropesc pământul? Când la voi cineva mută o piatră de hotar sau doboară în taină vreo sălbăticiune, îl şi aruncaţi după zidurile temniţei. În schimb, aici ce faceţi? Unde sunt preriile şi savanele noastre? Unde sunt hergheliile de cai, cirezile de bizoni şi atâtea alte vite care ne aparţineau? Aţi venit hoarde peste hoarde şi orice băieţandru cu puşcă şi-a luat dreptul să ne fure hrana noastră zilnică. Fără nici un temei ne-aţi răpit ţinut după ţinut. Şi când omul, roşu îşi apără glia, îi ziceţi ucigaş şi-l împuşcaţi laolaltă cu ai săi. Ai vrea să-i iertăm pe nişte răufăcători cărora noi niciodată nu le-am făcut vreun rău! Atunci de ce nu ne iartă pe noi albii care, iară nici un motiv, seamănă jalea în inimile noastre? Dacă ne apărăm, e dreptul nostru; nu ne facem decât datoria. Şi pentru asta voi ne ucideţi. Vă întreb, ce-aţi zice dac-am veni la voi şi v-am sili să trăiţi ca indienii? Ne-aţi omorî până la unul, sau ne-aţi vârî în case de nebuni. De ce n-am avea dreptul să procedăm şi noi la fel? Da, toată lumea! Ţipă că omul roşu e un sălbatic şi nu merită cruţare, că nu va învăţa niciodată ce înseamnă cultura şi de aceea trebuie nimicit. Dar judecaţi cinstit: oare purtarea voastră dovedeşte că aveţi ceea ce se cheamă cultură?... Mă rog, ajunge! Acesta mi-e răspunsul. N-o să-ţi placă, ştiu, dar, în locul meu, n-ai vorbi nici tu altfel. *Howgh!*

Rostind această expresie indiană, menită să întărească cele spuse, Winnetou ne întoarse spatele şi se depărtă câţiva

paşi. Se opri apoi, scrutând depărtarea. Era bântuit de propriile-i gânduri şi făcea eforturi să se ţină în frâu. Pe urmă reveni şi se adresă lui Old Death:

— Am vorbit cam mult. Nădăjduiesc însă că fratele meu îmi va da dreptate, fiindcă are cugetul drept şi sufletul cinstit. Şi, totuşi, inima mea nu doreşte vărsare de sânge. Gândul mi-e mai blând decât vorbele. Credeam că duşmanii noştri, comanşii, vor trimite un sol ca să cădem la înţelegere. Cum n-au făcut-o, nici eu n-ar fi trebuit să-i cruţ. Dar, uite, am să trimit eu un om să le vorbească în numele meu.

— Asta mă bucură mult — spuse Old Death. Aş fi plecat de aici foarte mâhnit dacă toţi aceşti oameni ar îi fost omorâţi, fără să încerc salvarea lor. Doar sunt şi eu oarecum vinovat că au căzut în mâinile voastre.

— Nu trebuie să ai remuşcări. I-aş fi înfrânt şi fără ajutorul tău — replică Winnetou.

— Dar ştii că alte sute de comanşi se îndreaptă încoace.

— Ştiu. M-am furişat până la ei împreună cu Inda-nişo. Nu sunt decât o sută. Îi voi închide aici, în vâlcea, laolaltă cu cei vechi şi, dacă nu se predau, îi omor pe toţi.

— Vezi numai să nu vină prea devreme. Ar trebui să termini mai întâi cu cei de aici.

— Chiar dac-ar veni acum, tot nu mi-e teamă. Dar nu strică să mă grăbesc.

— Ai vreun om potrivit ca să vorbească cu comanşii?

— Am destui, dar l-aş prefera pe fratele meu alb.

— Cu plăcere. Mă apropii de ei şi-l chem la mine pe şef. Ce condiţii să le pun?

— Le cerem câte cinci cai pentru fiecare om ucis în luptă şi câte zece pentru cei omorâţi la stâlpul caznelor.

— Foarte puţin. Totuşi, acuma, când au dispărut marile herghelii de mustangi, nu e prea lesne să faci rost de un cal.

— Să ne înapoieze întreg avutul. Totodată, să ne dea câte o fată tânără pentru fiecare femeie sau copil ce ne-au răpit.

Femei de-ale lor nu ne trebuie. Apoi să ne restituie copiii. Crezi că-i prea mult?

— Deloc.

— Şi, în sfârşit, să hotărâm împreună locul unde căpeteniile apaşilor şi ale comanşilor să se adune la sfat spre a statornici pacea pentru cel puţin treizeci de veri şi ierni.

— Dacă vor cădea la înţelegere, eu, unul, am să-i felicit.

— Propun ca sfatul să aibă loc chiar în vâlceaua asta unde-i ţinem împresuraţi pe războinicii lor. Tot aici să aducă şi cele hotărâte de noi. Deocamdată, până ce-or împlini toate cererile, comanşii să se predea şi vor fi prizonieri.

— Găsesc că pretenţiile tale nu sunt prea mari. Mă duc chiar acum să le vorbesc.

Old Death îşi petrecu puşca pe umăr şi tăie o creangă, semn distinctiv al parlamentarului. Dispăru apoi împreună cu Winnetou. Nu era deloc lipsit de primejdie să te apropii de comanşi; dar bătrânul nu ştia ce-i frica.

După ce constată personal că Old Death intrase în vorbă cu şeful comanşilor, Winnetou reveni şi ne conduse la caii sosiţi de curând. Erau acolo şi unii de rasă nobilă, aduşi ca rezervă şi cruţaţi pe drum de povara călăreţului. Aceştia urmau să fie folosiţi numai în situaţii cu totul excepţionale. Restul erau cai de toată mâna, fără calităţi deosebite.

— Am făgăduit fraţilor mei să le ofer cai mai buni — zise Winnetou. Hai să alegem! Lui Old Shatterhand îi dăruiesc un bidiviu de-al meu.

Alese cinci cai. Eram încântat de frumuseţea bidiviului. Cei doi Lange şi Sam nu erau mai puţin bucuroşi. Negrul îşi sticli dinţii şi exclamă:

— O-o, ce cal primit! Negru cum şi Sam! Şi voinic cum Sam! Cal şi Sam grozav potriveşte!

Old Death se întoarse după aproximativ trei sferturi de oră. Era serios şi grav. Fusesem convins că, dată fiind situaţia lor desperată, comanşii vor accepta condiţiile lui Winnetou, dar

chipul bătrânului *westman* arăta contrariul.

— Fratele meu îmi aduce, desigur, vestea ce o bănuiam — îl întâmpină Winnetou. Comanşii refuză.

— Din păcate, da.

— Marele Spirit le-a luat mintea, ca să-i pedepsească pentru faptele lor. El nu vrea ca ei să aibă parte de indurare. Şi de ce nu se învoiesc?

— Încă mai speră că vor învinge.

— Le-ai comunicat că mi-au mai sosit peste cinci sute de războinici? Le-ai spus şi unde se află?

— Le-am spus totul, dar nu vor să creadă. Ba m-au luat şi peste picior.

— Atunci, nu le rămâne decât moartea. Întăririle lor vor veni prea târziu.

— Când mă gândesc câţi vor pieri, zău dacă nu mi se face părul măciucă!

— Fratele meu are dreptate. Deşi nu mă încearcă vreo teamă totuşi simt că inima mi-e grea la gândul că va trebui să fac semnul pierzării. N-am decât să ridic un braţ şi toate puştile prind să trosnească. Dar hai să mai fac o ultimă încercare! Poate că Marele Spirit le va lumina pentru o clipă mintea. Mă voi duce chiar eu să le vorbesc. Fraţii mei să mă însoţească până la baricade. Dacă nici cuvântul meu nu va găsi urechi care să-l audă, atunci Manitu va înţelege că nu fac decât să-i împlinesc voia.

Ne deplasarăm împreună până la baricade. Acolo Winnetou se săltă cu ajutorul lasoului până sus, pe poteca tăiată de apaşi — în aşa fel încât să fie văzut de războinicii comanşilor. De altfel, nici nu ajunse bine sus, că şi porni o ploaie de săgeţi. Dar bătaia lor era prea scurtă. Se auzi şi un foc de armă. Era puşca „Biberului alb” cu care noul şef al comanşilor trase asupra lui Winnetou. Glonţul se izbi de stâncă, în timp ce apaşul îşi văzu de drum ca şi când n-ar fi auzit nimic. Apoi se opri şi îşi înălţă glasul. Vorbi preţ de cinci minute pe un ton

răspicat, energic. La un moment dat, în timpul vorbirii, făcu un semn cu braţul şi văzurăm cum toţi războinicii săi, până hăt-departe în jurul vâlcelei, se ridicau din ascunzişuri pentru a fi observaţi de duşmani. Aceştia nu puteau să nu priceapă că sunt împresuraţi de un inamic care dispune de forţe superioare, încercarea lui Winnetou de a-i convinge că n-au nici o şansă de reuşită şi că e preferabil să depună armele era un gest cât se poate de leal şi de generos. Căpetenia apaşilor îşi reluă apoi discursul.

Deodată, dispăru fulgerător din ochii noştri şi, în aceeaşi clipă, răsună încă un foc.

— Şeful comanşilor trage iar asupra lui Winnetou, constată Old Death. Asta e răspunsul. Noroc că apaşul a sesizat la timp primejdia şi, într-o frântură de secundă, s-a lăsat la pământ. Acum însă... ia uitaţi-vă!

La fel de repede cum se pitise, Winnetou ţâşni iarăşi în sus, îşi potrivi la ochi puşca de argint şi trase. Un urlet prelung al comanşilor cutremură vâlceaua.

— L-a pocnit pe şef zise Old Death.

Acum Winnetou tăie cu mâna un semn pe orizontală.

Apaşii, câţi îi puteam cuprinde cu privirea, duseră toţi armele la ochi. Trosniră pe puţin vreo patru sute de puşti...

— Veniţi, domnilor! ne îndemnă bătrânul *westman*. Să nu asistăm la spectacol. E prea „indian” pentru ochii mei, deşi trebuie să recunosc că nătărăii de comanşi îşi merită soarta. Winnetou a făcut tot ce a putut ca să evite prăpădul.

Ne întoarserăm la cai, unde Old Death îşi cercetă pe îndelete darul. Mai răsună o salvă, apoi strigătul de victorie al apaşilor.

După câteva minute se înapoie şi Winnetou. Pe chipul lui stăruia ca o umbră suferinţa. El rosti:

— În corturile comanşilor va fi numai jale şi bocet. Nimeni dintre războinicii lor nu va mai veni acasă. Marele Spirit a vrut ca morţii noştri să fie răzbunaţi şi duşmanii m-au silit la

neîndurare. Dar ochii mei nu mai pot privi această vale a morţii. Ce-a mai rămas de făcut, vor face războinicii mei. Las totul în seama lor. Eu plec numaidecât cu fraţii mei albi.

Într-o jumătate de oră pornirăm la drum, aprovizionaţi din belşug cu cele necesare. Winnetou mai luă cu el zece apaşi, dintre cei mai buni călăreţi. Cu câtă bucurie părăseam, în sfârşit, aceste locuri blestemate!

Mapimi se găseşte pe teritoriul celor două provincii mexicane Chihuahua şi Chohahuila. E o regiune de şes, foarte întinsă, aparţinând platoului înălţat la peste o mie şi o suită de metri faţă de nivelul mării. Cu excepţia limitei de nord, regiunea e înconjurată de un lanţ de stânci abrupte, calcaroase, despărţite prin numeroase râpe de ţinutul Mapimi propriu-zis. Acesta e alcătuit din terenuri ondulate, neîmpădurite, cu iarbă sărăcăcioasă, care alternează cu întinderi de nisip arareori punctate de mărăciniş. Ici-colo se înalţă în acest şes golaş câte un deal singuratic. Adeseori pământul se cască până în străfund, iar călătorul e nevoit să facă drumuri lungi pentru a ocoli prăpăstiile. Totuşi, Mapimi nu este cu totul lipsit de apă cum îmi imaginasem eu. Există lacuri care, deşi cele mai multe seacă pe vreme de arşiţă, dăruiesc totuşi umiditate aerului şi permit perpetuarea unei oarecare vegetaţii în preajma lor.

Către unul din aceste lacuri, Laguna de Santa Maria, ne îndreptam noi. Se afla la aproximativ zece mile germane, adică vreo 75 de kilometri, de vâlceaua unde se desfăşurase masacrul, deci o bună zi de marş după o noapte nedormită. Călăream aproape numai prin văgăuni, care se ţineau lanţ şi ne închideau orice perspectivă.

Soarele nu pătrundea la noi decât arareori, şi atunci doar pentru câteva clipe. În plus, trebuia să cotim ba la dreapta, ba la stânga, ba să ne întoarcem înapoi, încât aproape că pierdeam orientarea în teren.

Cobora seara când atinserăm ţărmul lacului. Pământul era

nisipos. În locul unde poposirăm, nu creştea nici un copac, doar nişte specii necunoscute de arbuşti. Apa se odihnea tulbure, înconjurată de mărăciniş sărac şi învecinându-se cu un şes mărginit spre apus de câteva coline joase. Soarele se şi culcase îndărătul colinelor. Pe înălţimi, razele mai ardeau cu toată puterea; în schimb, prin văgăunile strâmte şi adânci aproape că dârdâiai de frig. Sus, unde poposeam, pământul radia o căldură la care puteai coace cozonaci. Dar în cursul nopţii, după ce aerul absorbi dogoarea, se făcu atât de rece, încât ne învelirăm temeinic în păturile noastre de lână.

În zori ne reluarăm drumul, mai întâi exact spre vest. Dar apoi furăm nevoiţi să tot mergem în ocol din cauza râpelor. Să cobori pe astfel de stânci prăpăstioase ar fi practic imposibil dacă natura n-ar fi avut grijă să formeze un fel de scări, deşi şi acestea pline de primejdie. Iar dacă ai coborât, cată să mai ieşi de-acolo! Trebuie să treci călare un şir lung de văgăuni sumbre, întunecoase, şi de gropi prăvălatice, până ce, după multe peripeţii, ajungi în sfârşit sus, pe teren mai deschis. Dar şi acolo nu e nici o plăcere. Călăreţ şi cal parcă sunt suspendaţi deasupra stâncilor. Sus, un petic de cer fierbinte; jos prăpastie căscată ameninţător. Şi în acele adâncimi nu se găseşte strop de apă, numai bolovăniş, numai piatră seacă şi dezolantă. În văzduh rotesc vulturii, însoţindu-l pe drumeţ din zori până-n seară. Când omul se dă odihnei, coboară şi ei la mică depărtare, iar în zori îşi continuă urmărirea, avertizându-l cu glasuri aspre, flămânde, că nu aşteaptă decât să-şi dea duhul sau să cadă în prăpastie cu cal cu tot. Altminteri, cel mult dacă zăreşti câte un şacal jigărit, scheletic, dispărând ca o fantomă după vreo stâncă, pentru ca să reapară apoi hămesit şi sperând, asemenea vulturilor, într-un eventual ospăţ.

Către prânz trecurăm iarăşi printr-un fel de labirint fără sfârşit, apoi străbăturăm în galop o câmpie verde. Acolo descoperirăm urmele a cel puţin zece călăreţi venind dinspre

dreapta în unghi ascuţit. Winnetou găsea că acestea sunt urmele ce ne interesează. Desluşi chiar, după tiparul copitei, caii potcoviţi ai albilor şi caii nepotcoviţi ai celor doi pretinşi Topia pe care dânsul îi trimisese ca însoţitori. Old Death susţinea, de asemenea, că ne aflăm pe drumul cel bun. Din păcate, constatarăm că Gibson câştigase faţă de noi un avans de cel puţin şase ore. Bănuind că vor fi urmăriţi, el şi grupul lui călăriseră, probabil, fără ostenire, toată noaptea.

Spre seară, Old Death, care mergea în frunte şi se cam distanţase de noi, îşi struni calul şi aşteptă să ne apropiem. Pe acolo treceau dinspre sud alte urme, provenind de la vreo treizeci-patruzeci de călăreţi dispuşi în şir câte unul, ceea ce îngreuia stabilirea exactă a numărului. Acest fel de a călări în monom, ca şi faptul că toţi caii erau nepotcoviţi, ne duse la concluzia că e vorba de indieni. Călăreţii cotiseră dinspre stânga în direcţia noastră. După ce, prin comparaţie, stabilirăm vechimea urmelor — aproape identică cu a celor întâlnite la prânz — se trezi în noi bănuiala că, de fapt, indienii aceştia se întâlniseră cu albii. Old Death se foi, se socoti, apoi spuse:

— Mă întreb cel fel de indieni or fi fost? Apaşi nicidecum. Prin urmare, nu ne putem aştepta la nici o plăcere.

— Fratele meu alb are dreptate — îl aprobă Winnetou. Apaşi nu se mai găsesc acum pe-aici. Şi în afara lor, numai hoarde vrăjmaşe dacă mai circulă de obicei prin această vale din Mapimi. Să fim deci cu băgare de seamă.

Pornirăm iar şi ajunserăm curând la punctul unde indienii îi întâlniseră pe albi. Probabil că ambele grupe se opriseră aici şi duseseră tratative. Rezultatul părea să fi fost favorabil albilor; indienii îi luaseră sub ocrotirea lor. Aceasta reieşea din faptul că cele două călăuze, oamenii lui Winnetou, se desprinseseră de grup. Urmele lor duceau în altă parte.

După câtva timp, sub nişte dealuri acoperite cu iarbă şi tufăriş, dădurăm — lucru rar în acele locuri — peste izvorul

unui pârâiaş unde fugarii îşi adăpaseră caii. Malurile pârâului erau aproape golaşe, încât puteai urmări cursul apei până hăt-departe, spre nord-vest. Old Death îşi puse palma streaşină la ochi şi se uită lung în josul pârâului.

— Văd în depărtare două puncte. Parc-ar fi lupi Dar ce vor fi făcând acolo? Dac-ar fi cu adevărat lupi, ar şterge-o numaidecât; nici o fiară nu e mai fricoasă ca lupul de prerie.

— Fraţii mei să tacă un pic! interveni Winnetou. Parcă aud ceva.

Făcurăm linişte deplină şi, într-adevăr, dinspre cele două puncte venea ca o chemare stinsă, desperată.

— E glas de om! stabili Old Death. Hai într-acolo!

Încălecarăm repede.

Simţind că ne apropiem, cele două fiare care stătuseră pe mal o rupseră la fugă. Şi iată că din apă se iţea capul descoperit al unui om. Era asaltat de ţânţari. I se vârau în ochi, în urechi, în nas, în gură.

— Salvare, señores, pentru Dumnezeu! îngână el în spaniolă. Mor, nu mai pot!

Bineînţeles că sărirăm imediat din şei.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Old Death tot în spaniolă. Cum de-ai ajuns acolo? De ce nu ieşi la mal? Apa nu-i deloc adâncă. Nici două picioare.

— Sunt îngropat.

— Cum? Pe toţi dracii! Îngropat de viu? Dar cine a făcut pozna asta?

— Nişte indieni şi albi împreună.

Abia atunci băgarăm de seamă că urmele unor tălpi se înşirau pe mal în direcţia victimei.

— Să-l scoatem numaidecât! Haidem, domnilor! Cum n-avem unelte, îl despresurăm cu mâinile.

— Am o sapă aici, la spatele meu. Mi-au vârât-o în nisip — rosti omul gemând.

— O sapă? Ce căuta la dumneata?

— Eu sunt gambusino, căutător de aur. Oameni ca mine nu se despart de sapă şi târnăcop.

Găsirăm unealta, intrarăm în apă şi ne puserăm pe lucru. Fundul apei era moale, nisipos, încât săpatul nu ne ceru prea multă trudă. Descoperirăm abia acum că gâtul îi era legat de o lance înfiptă bine în pământ, în spatele său, astfel încât victima să nu-şi poată înclina deloc capul. Apa i se ridica până sub bărbie, dar imobilizat cum era, omul n-ar fi reuşit să soarbă măcar o picătură. Afară de aceasta, îi unseseră faţa cu carne proaspătă, sângerândă, ca să atragă insectele şi să-l chinuiască. O degajare din această poziţie i-ar fi fost imposibilă: mâinile şi picioarele îi erau legate. Groapa în care îl scufundaseră avea o adâncime de peste doi coţi. Când, în sfârşit, îl scoaserăm la suprafaţă şi îi slobozirăm legăturile, omul leşină. Nici nu era de mirare. Fusese despuiat de haine şi biciuit pe spate până la sânge.

Dar omul îşi recapătă curând cunoştinţa şi-l duserăm spre locul unde aveam intenţia să poposim. Înainte de toate, îi dădurăm să mănânce. Scosei apoi o cămaşă din cobur şi încropirăm din ea un bandaj. În cele din urmă, omul porni să ne lămurească asupra celor întâmplate:

— Am lucrat ultima oară într-o bonanza, într-un zăcământ de aur situat în munţi, la o zi depărtare de aici. Aveam acolo un camarad, un yankeu, pe nume Harton, care...

— Harton? îl întrerupse Old Death. Şi mai cum?

— Fred.

— Nu ştii unde s-a născut? Câţi ani are?

— E din New York. Cred că numără vreo şaizeci de ani.

— Ţi-a spus cumva dacă are familie?

— Nevasta i-a murit. Un fecior al lui lucrează la San Francisco, dar nu ştiu în ce meserie. Îl cunoaşteţi cumva?

Old Death părea extrem de agitat. Ochii îi ardeau şi obrajii lui căzuţi se îmbujoraseră. Făcea însă eforturi să rămână stăpân pe sine. Răspunse pe an ton mai indiferent:

— Da, l-am cunoscut cândva. Se pare că avea o situaţie foarte bună. Ţi-a vorbit şi de asta?

— Mi-a spus că părinţii săi fuseseră oameni onorabili şi că dânsul apucase la început calea negustoriei. Cică treptat-treptat ajunsese la o poziţie excelentă, dar un frate ticălos se tot ţinea de capul lui şi-l sugea ca o lipitoare.

— Ştii şi numele fratelui?

— Da, Henry.

— Exact. Sper că voi avea ocazia să-l revăd pe Harton al dumitale.

— Cam greu. Cred că nu mai are mult de trăit. L-au dus cu ei bandiţii care m-au îngropat aici.

Old Death se încordă ca un arc gata să sară. Dar se stăpâni din nou şi întrebă liniştit:

— Cum s-a ajuns la situaţia asta?

— Tocmai voiam să vă spun. Harton fusese, aşadar, negustor, însă fratele său îi mâncase toată averea minţind şi escrocând. Şi, totuşi, omul pare să-l mai iubească şi azi pe neisprăvitul de frate-său care l-a ruinat. După ce a sărăcit, s-a ocupat de una, de alta, însă fără noroc, într-un timp, s-a angajat ca *vaquero*. Pe scurt: a încercat de toate şi fără succes, până ce s-a alăturat căutătorilor de aur. Numai că nu avea stofă de aventurier, în meseria asta de gambusino i-a mers tot pe dos.

— Nici n-ar fi trebuit să se apuce de ea!

— Dumneavoastră, señor, vă vine uşor să vorbiţi. Milioane de oameni nu ajung niciodată ceea ce ar dori sau pentru ceea ce ar avea chemare, ci se ocupă cu treburi pentru care n-au pic de talent. Poate că vreun motiv ascuns l-a determinat pe Hartón să-şi încerce norocul printre căutătorii de aur. Fratele lui asta făcuse. Şi ce mai baftă a avut!

— Dar povestea e cam încurcată. Cum se face că destrăbălatul după ce ajunge un gambusino atât de norocos, îl despoaie totuşi pe fratele său de toată averea? Păi, unul ca

el trebuie să se fi scăldat în bani!

— Şi dacă i-a tocat mai repede decât i-a găsit? Fratele lui Harton era un risipitor fără pereche. Bietul Fred, când a venit la Chihuahua, a căutat să se angajeze la patronul meu. Atunci l-am cunoscut şi l-am îndrăgit, un caz rar de altfel, pentru că pizma şi duşmănia domnesc aproape pretutindeni printre căutătorii de aur. De atunci am tot săpat împreună.

— Cum îi zice patronului dumitale?

— Davis.

— Nu mai spune! Ştii cumva engleza, señor?

— Ca şi spaniola.

— Atunci fă-mi hatârul să vorbim englezeşte, deoarece doi dintre tovarăşii mei nu înţeleg spaniola. Or, povestirea dumitale îi va interesa, desigur, extrem de mult.

Şi Old Death arătă spre cei doi Lange.

— De ce i-ar interesa chiar atât de mult? întrebă străinul.

— Ai să vezi numaidecât. Auziţi, master Lange, omul acesta e căutător de aur şi se află în slujba unui anume Davis din Chihuahua.

— Cum? Davis? sări fierarul. Păi ăsta e patronul ginerelui meu!

— Nu vă grăbiţi, *sir!* Poate că există mai mulţi inşi cu acelaşi nume.

— Dacă acest master se referă la domnul Davis care exploatează zăcăminte de aur şi de argint, atunci nu există decât unul singur — preciză omul pe care îl salvasem.

— Exact! La el mă gândeam! se bucură Lange. Îl cunoaşteţi?

— Cum să nu-l cunosc! Doar mi-e patron!

— Şi pe ginerele meu?

— Cine anume?

— Un german. Îi zice Uhlmann. A studiat la Freiberg.

— Da, da. E director de mine şi câştigă bani grei. De câteva luni lucrurile s-au întors în aşa fel, încât e pe cale să ajungă

chiar asociatul patronului. Sunteţi, vasăzică, socrul lui Uhlmann?

— Păi, cum! E căsătorit cu fiica mea, Agnes.

— Noi îi spunem señora Inez. O cunoaştem bine, *sir!* Auzisem că părinţii ei ar locui în Missouri. Vreţi să-i faceţi o vizită?

— Da, da.

— Atunci nu e nevoie să mai mergeţi până la Chihuahua. O luaţi de-a dreptul spre bonanza de care am pomenit adineauri. Nu ştiaţi? E proprietatea ginerelui dumneavoastră! Nu de mult, la o excursie în munţi, a descoperit un zăcământ de aur excepţional de bogat. Señor Davis i-a pus la dispoziţie lucrători ca să înceapă imediat exploatarea. Acum, munca se desfăşoară din plin şi rezultatele sunt atât de bune, încât señor Davis pare să se gândească la o tovărăşie foarte rentabilă pentru amândoi.

— Grozav! Ai auzit, Will?

Se adresase fiului său. Acesta tăcea şi plângea de bucurie.

Fireşte că şi noi, ceilalţi, ne bucuram sincer de neaşteptata veste care îi fericea pe tovarăşii noştri. Old Death făcea tot soiul de grimase care, deşi foarte anapoda, nu reuşeau să ascundă tâlcul lor; bătrânul *westman* era mişcat până în adâncul sufletului.

Trecu un timp până să se mai potolească emoţia produsă de această ştire senzaţională.

Apoi străinul îşi reluă povestirea:

— I-am ajutat lui Harton să pună în funcţiune bonanza. Pe urmă, ne-am pus în gând să cercetăm dacă nu cumva există aur prin Mapimi. Timp de trei zile am cutreierat ţinutul călare, dar n-am găsit nici o urmă de zăcământ. Azi, înainte de amiază, am poposit la pârâul acesta. Nu dormisem aproape deloc toată noaptea şi eram obosiţi. Ne-a furat somnul. Când ne-am trezit, eram înconjuraţi de o mulţime de albi şi de indieni.

— Ce fel de indieni?

— Din tribul Cimarra, patruzeci la număr. Şi zece albi.

— Cimarra! Păi ăştia sunt cei mai periculoşi dintre bandiţii care vântură regiunea. Şi toată haita asta a tăbărât pe doi bieţi oameni fără apărare? De ce? Oare se duşmănesc cu albii?

— Nu se ştie niciodată de partea cui sunt; nici tu prieteni, nici tu duşmani. Se feresc pe cât posibil să-şi dea pe faţă ostilitatea, de altfel sunt şi prea slabi pentru o luptă deschisă, dar nici nu ni se alătură vreodată în mod sincer, amical. Ceea ce implică primejdii şi mai mari decât duşmănia declarată; nu ştii la ce să te aştepţi.

— Mă întreb ce i-a făcut, totuşi, să se poarte chiar atât de crunt cu voi. Poate i-aţi provocat...

— Câtuşi de puţin. Doar señor Davis ne echipase excelent. Aveam câte doi cai, arme bune, muniţii, hrană, unelte şi toate cele necesare pentru un popas mai îndelungat într-o regiune atât de pustie.

— Hm! Fireşte că toate astea sunt foarte atrăgătoare pentru nişte indivizi puşi pe jaf.

— Ne-au înconjurat întrebându-ne cine suntem şi ce căutăm. Le-am spus adevărul. Atunci s-au făcut foc, susţinând că Mapimi, cu toate bogăţiile solului şi subsolului, le aparţine exclusiv lor. Apoi ne-au cerut să le dăm lucrurile noastre.

— Şi v-aţi supus?

— Harton, mai deştept, le-a dat totul. Eu, însă, am pus mâna pe armă, nu ca să trag (faţă de numărul lor mare ar fi fost o nebunie!), ci ca să-i intimidez. Atunci au sărit pe mine, m-au doborât şi m-au despuiat până la piele. Albii nu ne-au dat nici o mână de ajutor; în schimb, ne-au sâcâit cu lot felul de întrebări. Cum nu voiam să răspund, m-au biciuit cu lasourile. Şi de data asta Harton s-a descurcat mai bine. Le-a spus totul, până şi despre bonanza lui señor Uhlmann. Aici

albii au devenit foarte atenţi. L-au obligat pe Harton să le descrie locul, dar am intervenit eu şi l-am sfătuit să tacă. Drept pedeapsă, m-au legat şi m-au îngropat aici, iar pe Harton l-au bătut până le-a mărturisit toate amănuntele. Totuşi, bănuind că i-ar fi putut induce în eroare, l-au dus cu ei sub ameninţarea că, dacă până mâine seară nu vor fi ajuns la mină, îl vor ucide în chinuri groaznice.

Deşi îl cunoşteam din atâtea împrejurări, Old Death mi se părea acum foarte straniu. O hotărâre crâncenă, sălbatică, neînduplecată i se întipări pe obraz. Arăta ca un om ferm decis să nu-şi cruţe deloc victima, să o şteargă de pe faţa pământului.

Cu o voce aspră, răguşită, întrebă:

— Şi crezi că s-au dus direct la bonanza?

— Da. Vor să atace şi să jefuiască mina. Se află acolo mari rezerve de muniţie, provizii de alimente şi tot felul de obiecte valoroase, chiar şi cantităţi mari de argint.

— Pe toţi dracii! Îşi vor împărţi prada. Albii vor lua metalul, indienii restul. Cât e până la mină?

— O zi călare. Mâine seară ar putea ajunge acolo, dacă Harton nu-mi urmează sfatul.

— Ce sfat?

— L-am îndemnat să-i poarte pe drum ocolit. Speram ca, între timp, să treacă cineva pe-aici şi să mă salveze. În acest caz, gândeam să-l rog pe salvatorul meu ca să mâie la galop şi să-i prevină pe cei din bonanza. Eu însumi nu văd cum să-i anunţ, de vreme ce nu am cal.

Old Death căzu o clipă pe gânduri, apoi zise:

— De preferat ar fi să plecăm numaidecât şi să ne ţinem de urmele acestor canalii, însă numai până se întunecă. Apoi se schimbă situaţia. N-ai putea dumneata să ne descrii drumul încât să ne orientăm şi noaptea?

Omul răspunse negativ, sfătuindu-ne categoric să nu ne deplasăm în cursul nopţii. Ca urmare, Old Death hotărî să

aşteptăm până în zori.

— Vasăzică noi, şaisprezece inşi — socoti el — am avea de-a face cu patruzeci de indieni şi zece albi; cred că nu e cazul să ne temem. Cum erau înarmaţi indienii Cimarra?

— Doar cu suliţe, arcuri şi săgeţi — răspunse străinul, însă acum dispun şi de cele două puşti, precum şi de pistoalele noastre.

— Nu-i nimic. Ei nu se pricep să mânuiască asemenea arme. De altfel, vom căuta să ne folosim de orice împrejurare favorabilă. Oricum, primul lucru e să aflăm precis unde se află zăcământul. Ziceai că e atât de ascuns, încât nu poate fi descoperit decât întâmplător. Asta n-o pricep. Trebuie ca bonanza să fie totuşi în apropierea vreunei ape. Or, aceasta, desigur că izvorăşte dintr-o râpă, să zicem, care nu se poate să nu bată la ochi dacă ţinutul e deschis şi neîmpădurit. Descrie-mi locul!

— Închipuiţi-vă o văgăună tăiată adânc în pădurea lăţită la centru şi împrejmuită de stânci înalte, calcaroase, foarte bogate în zăcăminte de argint, aramă şi plumb. Pădurea împresoară văgăuna din toate părţile; până şi pe pereţii de piatră cresc arbori şi tufe. Din adânc izvorăşte un fir de apă care lărgindu-se treptat, devine un pârâiaş. Văgăuna, sau mai curând valea aceasta are o lungime de vreo două mile engleze, dar nicăieri nu se arată vreo potecă, vreun coborâş. Singurul punct de trecere se află chiar pe albia pârâului şi anume la ieşirea acestuia din vale. Dar acolo, între stânci şi firul apei, nu e loc decât pentru trei oameni umblând pe jos sau doi călăreţi alăturaţi.

— Înseamnă că acolo e o foarte bună poziţie de apărare împotriva unui atac!

— Bineînţeles. Altă trecere nu există, cel puţin pentru oamenii care nu populează actualmente această vale. În inima ei se munceşte. Cum uneori drumul de o jumătate de ceas până la ieşire crea dificultăţi în muncă, señor Uhlmann a

pus să se amenajeze într-un anume loc o altă trecere. Acolo peretele stâncos urcă mai lin. S-au tăiat trepte ascunse sub un fel de streaşină solidă de copaci doborâţi şi de crengăriş. Astfel, treptele sunt invizibile pentru orice ochi neavertizat.

— Oho! Pun rămăşag că eu aş descoperi imediat aceste faimoase trepte. Chiar voi înşivă, doborând arborii, v-aţi trădat secretul. Un loc despădurit indică prezenţa oamenilor.

— Nici n-aţi bănui că aceşti copaci sunt doborâţi. Oamenii au lucrat din greu, folosindu-se de lasouri şi riscându-şi viaţa. Să mă înţelegeţi bine! Copacii n-au fost tăiaţi. Nu veţi întâlni nicăieri cioturi. Au fost desprinşi din rădăcini şi înclinaţi încet-încet peste văgăună. Cam la treizeci de oameni ţineau cu otgoane fiece copac pentru ca să nu, se prăbuşească, ci să lunece treptat, oprindu-se sus, pe podişul de piatră.

— Aşa de mulţi lucrători are Uhlmann?

— Acum sunt la vreo patruzeci.

— Ei, atunci nu trebuie să ne îngrijorăm în cazul unui atac. Şi legătura cu lumea de afară?

— O dată la două săptămâni vin convoaie de catâri care aduc cele necesare şi încarcă în schimb minereul.

— Intrarea e păzită?

— Numai noaptea, când majoritatea oamenilor se odihnesc. De altfel, a fost angajat şi un vânător care toată ziua cutreieră împrejurimile şi asigură aprovizionarea cu vânat. Ăstuia nimic nu-i scapă.

— S-au construit şi case?

— Nu. Señor Uhlmann locuieşte într-un cort spaţios. Acolo se adună toată lumea după lucru. În alt cort învecinat e magazia de materiale. Amândouă corturile se reazemă de peretele stâncos. În dreptul lor, rânduite în semicerc, se află nişte bordeie improvizate unde stau lucrătorii.

— Dar de sus, de pe muchea acestei clădiri, probabil că orice străin poate vedea corturile, nu-i aşa?

— Nu. Corturile sunt ascunse sub nişte coroane de arbori şi,

în plus, acoperişul nu e ca de obicei din foaie de cort albă, ci dintr-o pânză cauciucată şi de culoare închisă.

— Aşa da. Şi cum staţi cu armele?

— Excelent. Toţi lucrătorii au câte o armă cu două ţevi, cuţit şi pistol.

— Dacă-i aşa, atunci drăguţii de Cimarra n-au decât să poftească! Bineînţeles, cu condiţia ca noi să sosim înaintea lor. Mâine va trebui să ne punem caii la grea încercare. Haideţi dar să ne culcăm, să ne odihnim cu toţii, oameni şi cai.

Dar iată că, deşi nu dormisem deloc în noaptea precedentă, somnul râvnit mă ocolea. Gândul că a doua zi voi pune, în sfârşit, mâna pe Gibson, nu-mi dădea pace. Nici Old Death nu dormea. Se tot foia sub pătură. Era într-o stare neobişnuită. Ba suspina, ba îşi spunea sieşi nişte vorbe pe care, deşi eram culcaţi alături, nu le desluşeam. Ceva îi împovăra inima. De altfel, nu-mi scăpase tulburarea lui în momentul când străinul gambusino adusese vorba despre Harton şi nu mi-o explicam decât prin faptul că bătrânul cercetaş îl cunoscuse într-adevăr pe omul în cauză. Sau poate va fi avut cu el relaţii oare depăşeau o simplă cunoştinţă trecătoare?

După vreo trei ore de veghe, Old Death se sculă. Câteva clipe stătu să ne asculte respiraţia şi să se convingă că dormim. Apoi se strecură pe tăcute, mergând de-a lungul pârâului. Straja, un indian, îl lăsă să treacă. Eu rămăsei pe loc în aşteptare. Se scurse astfel un sfert, două, trei sferturi de oră. Bătrânul tot nu venea. Atunci mă ridicai şi eu culcuş, luând-o pe urmele lui.

Se depărtase mult. Îl zării abia după vreo zece minute. Stătea la malul apei, întors cu spatele spre mine şi privind discul lunii. Deşi nu-mi dădeam osteneala să calc fără zgomot, totuşi iarba îmi înăbuşea paşii. Dar şi aşa Old Death m-ar fi simţit dacă n-ar fi fost atât de cufundat în gânduri.

Abia când ajunsei aproape de tot, bătrânul tresări şi întoarse capul.

— La naiba! Cine eşti? Ce tot îmi dai târcoale? Ţi-a venit poftă de glonţ...

Deodată, tăcu. Cine ştie unde-i fusese mintea — că mă recunoscu atât de târziu.

— Ah, dumneavoastră! se miră el. Cât pe-aici să trag. Credeam că e vreun străin. De ce nu dormiţi?

— Mă frământă gândul la Gibson şi Ohlert.

— Aşa? Îmi închipui. Dar lăsaţi că mâine ne pică, în sfârşit, în mână amândoi. De nu, să nu-mi ziceţi Old Death. Pe urmă, gata, nu mă mai ţin de ei. Rămân la bonanza.

— Dumneavoastră? De ce? Sau e secret?

— Da.

— Atunci, nu mai stărui. Nu vreau să vă sâcâi cu curiozitatea mea. V-am auzit suspinând şi mă gândeam că mi-aţi putea împărtăşi şi mie cauza mâhnirii dumneavoastră. Noapte bună, *sir!*

Dădui să plec, dar Old Death mă opri.

— Staţi! Aţi spus mâhnire. Într-adevăr, mi-e sufletul greu, sunt mâhnit. Vă ştiu ca pe un tânăr discret, cu inima caldă. Cred că nu mă veţi judeca prea aspru. Iată de ce am să vă spun câte ceva în legătură cu zbuciumul meu. Restul vi-l veţi imagina singur.

Mă luă de braţ şi o pornirăm încet de-a lungul malului.

— Cam ce părere v-aţi făcut despre mine? mă întrebă el pe neaşteptate. De fapt, ce credeţi despre caracterul meu, despre... ei... despre moralitatea lui Old Death?

— Sunteţi un om de onoare. De aceea vă stimez şi vă iubesc.

— Hm! Dumneavoastră aţi comis vreodată o faptă rea?

— Hm! zisei la rândul meu. Mi-am necăjit părinţii şi profesorii. Am sărit gardul în livada vecinului. Pe băieţii care se încontrau cu mine îi scărmănăm serios şi... aşa mai

departe.

— Nu mai îndrugaţi prostii! Mă refer la vreo faptă gravă, pedepsită de codul penal, de pildă, o crimă.

— O, m-a ferit sfântul!

— Atunci sunteţi un om fericit. Vă invidiez. Nu există pedeapsă mai grea decât o conştiinţă încărcată! E mai rău decât ştreangul şi închisoarea!

Vorbise pe un ton care mă zgudui profund. Da, omul acesta purta povara unei fapte grave, altminteri n-ar fi fost atât de zbuciumat. Tăceam. Trecu un răstimp până să continue:

— Domnule, să nu uitaţi un lucru: există o justiţie imanentă, lăuntrică, faţă de care justiţia oficială, organizată de oameni, e un simplu joc de copii. Conştiinţa îşi are tribunalul ei care osândeşte fără cruţare. Trebuie să vă mărturisesc vina mea. Trebuie! De ce tocmai dumneavoastră? Fiindcă, deşi sunteţi atât de tânăr, îmi inspiraţi multă încredere. Şi pentru că presimt că mâine mi se va întâmpla ceva ireparabil, ceva care nu-i va mai permite bătrânului cercetaş să-şi recunoască păcatele.

— Aţi înnebunit, *sir?* Vă obsedează moartea?

— Da — confirmă el. Aţi auzit ce-a povestit adineauri acel gambusino, în legătură cu Harton. Ce părere aveţi despre fratele lui?

Începeam să ghicesc adevărul; de aceea dădui un răspuns evaziv:

— Era, probabil, cam uşuratic.

— *Pshaw!* Vreţi să fiţi indulgent? Ascultaţi-mă pe mine: un om uşuratic e mai rău ca o canalie. Pe ticălos îl recunoşti de la distanţă; în schimb, uşuraticul e de obicei băiat simpatic, şi de aceea mult mai primejdios. O mie de răufăcători pot fi îndreptaţi, educaţia îi poate schimba. Dar dintr-o mie de uşuratici, de iresponsabili, abia dacă unul singur se corijează, fiindcă superficialitatea, lipsa de seriozitate şi de morală n-au contur, n-ai de unde să le apuci pentru a le combate. De fapt,

n-am fost niciodată un ticălos, dar uşuratic am fost, fără margini de uşuratic, căci acel frate Henry, care i-a răpit lui Harton toată averea, absolut totul, acela era... adică eram eu!

— Dar îmi spuneaţi cândva că numele dumneavoastră adevărat e altul!

— Fireşte! Mi-am luat alt nume; pe cel autentic l-am dezonorat. Nici un păcătos nu vorbeşte cu plăcere despre păcatul lui. Vă amintiţi ce v-am povestit la New Orleans şi anume că răposata mea mamă mă îndemnase pe drumul fericirii, dar că eu am apucat alt drum?

— Da, îmi aduc aminte.

— Atunci, să mă spovedesc pe scurt. Cu limbă de moarte mama m-a îndemnat pe drumul virtuţii, dar n-am ascultat-o. Voiam să ajung bogat, milionar. Am negustorit fără pricepere şi mi-am pierdut partea din moştenire o dată cu cinstea de negustor. M-am dus apoi printre căutătorii de aur. Ce-i drept, mi-a mers bine, am găsit aur cu grămada, dar l-am risipit în jocuri de noroc. Trudeam luni de zile în căutarea aurului, pentru ca apoi să mizez totul pe un număr şi să-mi pierd în cinci minute întreaga avere. Dar nici asta nu-mi era de ajuns. Zăcământul meu de aur producea prea puţin faţă de lăcomia mea. Îmi pusesem în gând, nebunul de mine, să mizez o sută de mii de dolari, să sparg banca de joc şi apoi toate băncile de acest gen din lume. Am plecat în Mexic, m-am angajat gambusino şi am avut parte de un noroc chior, dar şi de astă dată am risipit totul. Felul acesta de viaţă m-a ruinat fiziceşte. S-a mai adăugat şi faptul că am ajuns fumător de opiu. Fusesem cândva un tânăr puternic, musculos, un atlet, şi am venit cu vremea o zdreanţă. Nu mai puteam continua. Nimeni nu mă mai lua în seamă, doar câinii se ţineau de mine şi mă lătrau. Atunci l-am căutat pe fratele meu care avea prăvălie în San Francisco. Cu toată starea mea deplorabilă, fratele m-a recunoscut şi m-a primit în casa lui. Mai bine n-ar fi făcut-o! Să mă fi lăsat în voia sorţii! Şi-ar fi cruţat lui suferinţa şi mie

toate mustrările de cuget.

Tăcu un timp. Vedeam cum i se zbate pieptul şi mă simţeam cuprins de o adâncă milă.

— Eram nevoit să mă port bine — reluă el. Fratele credea că mă corijasem pe deplin şi mă angaja în întreprinderea lui. Dar demonul jocului dormita în mine şi, când se deşteptă, mă prinse în ghearele lui mai abitir ca înainte. Am sustras bani din casă ca să-mi încerc norocul! Am iscălit poliţe în fals. Dar pierdeam, pierdeam întruna, până n-a mai fost chip să mă salvez. Atunci am dispărut fără urmă. Fratele meu, obligat să-mi onoreze poliţele false, a ajuns sărac lipit pământului. A dispărut şi el împreună cu băieţaşul lui, după ce soţia îi murise de inimă rea. Toate astea le-am aflat abia după ani de zile, când am îndrăznit să revin la San Francisco. Atunci am încercat să repar răul. Lucrasem între timp iarăşi ca gambusino, avusesem din nou noroc, şi voiam să-l despăgubesc pe fratele meu. Dar ia-l de unde nu-i. L-am căutat peste tot şi nu l-am mai găsit. Această viaţă de pribegie veşnic agitată m-a făcut să devin cercetaş în Vest, reuşind adeseori să fiu şi un sprijin moral pentru alţii. M-am lăsat de joc, dar nu şi de opiu. Nu-l mai fumez; îl mănânc. Bag otrava în tutunul de mestecat, ce-i drept, în doze foarte mici. Iată mărturisirea mea. Şi acum scuipaţi-mă, călcaţi-mă; în picioare! Altceva nu merit.

Îşi desprinse braţul de al meu, se aşeză pe iarbă şi sprijinindu-şi coatele de genunchi, îşi îngropa obrazul în palme. Rămase aşa multă, multă vreme, încremenit într-o tăcere grea. Eu îl priveam covârşit de gânduri cel nu se pot descrie. În cele din urmă, Old Death se ridică în picioare, mă fixă cu nişte ochi fantomatici şi mă întrebă:

— Mai sunteţi aici? Nu vă e scârbă de o zdreanţă ca mine?

— De ce mi-ar fi scârbă? Vă compătimesc, *sir!* Aţi greşit mult, dar aţi şi suferit, iar regretul dumneavoastră; e sincer şi profund...

— Da, am suferit mult, foarte mult. Ce sunt toate trâmbiţele din lume faţă de glasul mut şi veşnic răscolitor al unei conştiinţe încărcate? Trebuie să ispăşesc şi să îndrept pe cât pot răul pe care l-am pricinuit. Mâine sper să-l revăd, în fine, pe fratele meu. Simt de parcă mi-ar răsări un soare nou în faţă, unul din alte văzduhuri. În sfârşit, toate astea nu vă privesc. Altceva aş vrea să vă spun şi să vă rog. Puteţi să-mi îndepliniţi o dorinţă?

— Fireşte, din tot sufletul!

— Atunci, ascultaţi: am un motiv temeinic să port cu mine şaua chiar şi atunci când umblu fără cal. Tăindu-i căptuşeala, dai de nişte lucruri destinate fratelui meu. Vreţi să reţineţi, *sir,* acest amănunt?

— Îmi cereţi o nimica toată.

— Nu chiar. Poate că vă veţi convinge câtă încredere vă acord. Şi acum, plecaţi! Lăsaţi-mă singur! Ceva mă îndeamnă ca în noaptea asta să-mi răsfoiesc registrul datoriilor. Mâine s-ar putea să nu mai am răgaz. Există presimţiri de care eşti conştient că anunţă o viitoare realitate. Vă rog, plecaţi! Dormiţi liniştit! Doar n-aveţi nimic pe conştiinţă! Noapte bună, *sir!*

Mă întorsei fără grabă în tabără şi mă culcai. Abia într-un târziu adormii, când noaptea era pe sfârşite. Bătrânul *westman* tot nu se înapoiase.

Când ne trezirăm, Old Death era în şa. Parcă un neastâmpăr febril îl gonea spre împlinirea presimţirii sale. Străinul gambusino ne asigură că se simte destul de bine; doar spinarea îl cam durea. Îi dădurăm o pătură cu care îşi înfăşură mijlocul, iar cu alta îşi acoperi umerii. Un apaş îl săltă pe cal, în spatele său. Apoi pornirăm.

Până la amiază, străbăturăm din nou o mulţime de văgăuni şi râpe, depăşind — cel puţin pentru ziua respectivă — unul din cele mai dificile terenuri. Trecurăm apoi şesuri bogate în iarbă şi punctate ici-colo cu dealuri şi coline. Ceasuri multe

urmarăm astfel drumul marcat de caii indienilor Cimarra.

La un moment dat, mexicanul gambusino rosti, plin de satisfacţie:

— De aici încolo, părăsim urmele. Văd că Harton, mi-a ascultat sfatul şi a luat-o pe drum ocolit. Noi, însă, vom coti la dreapta şi vom ţine drumul cel mai scurt.

— *Well!* Să mergem cum spui dumneata.

În direcţia pe care o urmam, spre nord-vest, zărirăm la orizont nişte mese albăstrii. Mexicanul susţinea că sunt munţi. Dar erau atât de departe, încât abia după câteva ore de mers începurăm să le deosebim contururile. Imediat după-amiază făcurăm un scurt popas, după care ne continuarăm drumul cu viteză sporită, în sfârşit, apăru primul copăcel, firav şi uscat, apoi tufăriş din ce în ce mai des. În cele din urmă, se deschise în faţa noastră preria verde, cu insule de arbuşti pe care trebuia să le ocolim. Respiram uşuraţi.

Caii rezistau cât se poate de bine. Erau într-adevăr mult superiori celor pe care îi primisem de la señor Atanasio. Înaintau sprinten, de parcă abia ar fi ieşit din grajd.

Încet-încet, ne apropiam de munţi. Era şi timpul. Soarele coborâse mult, apropiindu-se de piscurile lor. Un copac straniu ne întâmpină în drum. Stătea stingher în largul preriei, cu crengile sfâşiate de vânt. Îl salutarăm însă ca pe un sol râvnit al pădurii. În sfârşit, după mici pâlcuri izolate de copaci, se alcătui o dumbravă luminoasă ce urca în pantă lină. Dincolo de pantă, terenul cobora brusc într-o vale nu prea adâncă, pe care trebuia s-o străbatem. Apoi ne aştepta urcuşul anevoios către culmea pleşuvă a unui deal, în spatele căruia creştea o pădurice. Drumul ducea când printre copaci, când peste coclauri sterpe. Până la urmă, urcarăm pe un mic platou acoperit de iarbă, fără altă vegetaţie. Dar abia ajunserăm acolo, că şi observarăm nişte dâre late căzând perpendicular pe drumul nostru.

— Urme! exclamă mexicanul. Cine să fi trecut pe-aici?

Coborî de pe cal ca să le cerceteze.

— Le văd şi eu şi fără să descalec! zise posomorât Old Death. Asemenea urme nu pot proveni decât de la o trupă de cel puţin patruzeci de călăreţi. Prin urmare, am întârziat.

— Credeţi că e vorba de indienii Cimarra?

— Fără îndoială!

Winnetou descălecă şi el. Examină urmele pe oarecare distanţă şi conchise:

— Da, zece feţe palide şi patruzeci de indieni! Au trecut acum o oră şi mai bine.

— Ei, señor gambusino, ce mai zici acum? întrebă Old Death.

— Chiar şi aşa, încă le-o putem lua înainte — răspunse omul. Până să atace, trebuie să facă o recunoaştere minuţioasă. Or, asta cere timp.

— L-or fi silit pe Harton să le descrie totul, ca să nu-şi mai piardă timpul cu recunoaşterea.

— Dar indienii nu atacă la orice oră. Ei aşteaptă totdeauna mijitul zorilor.

— Lasă-mă-n pace cu zorii dumitale! Doar ştii că sunt şi albi printre ei! O să-i doară-n cot de obiceiul indienilor. Pun rămăşag că nu s-ar sfii să atace bonanza şi ziua-n amiaza mare. Haideţi mai departe!

Dădurăm pinteni cailor şi, ca în zbor, străbăturăm şesul în cu totul altă direcţie decât aceea a indienilor Cimarra. Harton nu-i condusese spre intrarea în bonanza, ci spre limita din spate a văii. În schimb, noi grăbeam să ajungem cât mai curând la intrare. Din nefericire, întunericul se lăsa din ce în ce mai des. În câmp deschis mai mergea. Dar prin pădure, printre copaci, pe un teren absolut neumblat, ba în urcuş, ba în coborâş, drumul era foarte dificil. Până la urmă, a trebuit să ne lăsăm cu totul în seama mexicanului care mergea înainte. Ne mai puneam nădejdea şi în privirea ageră a cailor. Dădeam mereu de cioturi şi crengărişul ne biciuia obrajii,

ameninţând să ne răstoarne de pe cai. De aceea descălecarăm şi ne continuarăm drumul pe jos, cu o mână purtând caii de dârlogi, în cealaltă ţinând pistolul încărcat — deoarece ne aşteptam ca, din clipă în clipă, să apară vreun inamic. În fine, auzirăm clipocit de apă.

— Am ajuns la intrare — ne şopti călăuza. Fiţi cu băgare de seamă! În dreapta e apă. Mergeţi în şir câte unul şi ţineţi mereu pe stânga, lângă stânci.

— Foarte bine! aprobă Old Death. Dar nu e nici o strajă pe aici?

— Acuma, nu. Încă nu e ora de culcare.

— Ce să zic, straşnică rânduială pentru o bonanza! Dar drumul cum e? Umblăm ca orbii.

— Mergeţi drept înainte. Terenul e neted. Până la cort nu mai e nici un obstacol.

Nu sesizam, prin întuneric, decât faptul că terenul era într-adevăr neted. În stânga se înălţa peretele de piatră al muntelui. În dreapta susura apa. Înaintam cu dârlogii la mână. Eu, Old Death şi mexicanul mergeam în frunte. Deodată, mi se păru că zăresc furişându-se pe lângă stâncă o umbră ca de câine; totul nu dură decât o clipă. Atrasei atenţia celorlalţi. Ne oprirăm. Traserăm cu urechea. Era linişte.

— Întunericul înşeală — zise călăuza. De altfel, scările camuflate se află îndărătul nostru.

— Atunci, poate că umbra venise de acolo.

— În acest caz, n-am avea motive de teamă. Ar fi vorba de un prieten. Cum însă, la ora asta, nici un locuitor al văii n-are ce căuta aici, cred că v-aţi înşelat.

Nu ne mai ocuparăm de această chestiune care, din păcate, avea să fie fatală pentru unul din noi. Mai trecu puţin şi o rază se strecură până în preajma noastră, venind dinspre cortul luminat de lămpi. Se auziră voci. Old Death, Winnetou şi cu mine merserăm înainte.

— Dumneata stai şi aşteaptă-i pe ceilalţi — îl rugă Old

Death pe mexican. Rămâneţi lângă cort până îl vom înştiinţa pe señor Uhlmann.

Zgomotul copitelor trebuie să fi pătruns în cort, dar nimeni nu se arătă.

— Veniţi, *sir,* mi se adresă Old Death. Să intrăm şi să împărtăşim cu cei dinăuntru bucuria surprizei.

Se vedea de afară perdeaua de la intrare. Old Death o dădu în lături.

— Iată-i, au şi sosit! exclamă cineva. Nu-i lăsaţi!

Şi, pe neaşteptate, trosni un foc de armă. Old Death se agăţă cu mâinile de cadrul perdelei, în timp ce câteva puşti îl pândeau ameninţătoare. Bătrânul se chirci şi căzu gemând:

— Presimţirea... frate... iertare... În şaua mea...

— Pentru Dumnezeu, señor Uhlmann, nu trageţi! strigai eu, de afară. Suntem prieteni! Socrul şi cumnatul dumneavoastră sunt aici. Venim să vă apărăm împotriva atacului pus la cale împotriva voastră!

— Doamne! se auzi dinăuntru un glas. Adevărat?

— Da, e adevărat, nu trageţi! Lăsaţi-mă să intru, barem eu singur!

— Intraţi! Dar numai unul!

Pătrunsei în cort. Se aflau acolo vreo douăzeci de oameni înarmaţi cu puşti. Trei lămpi agăţate sus luminau încăperea. Mă întâmpină un tânăr. Lângă el stătea un om mai în vârstă, cu înfăţişare jalnică.

— Era şi ăsta printre ei, Harton? îl întrebă tânărul, arătând spre mine.

— Nu, señor!

— Absurd! exclamai eu. Nu mai umblaţi cu cercetări! Noi vă suntem prieteni, duşmanii vin în urma noastră. Din clipă-n clipă pot fi aici. Pe acest om îl cheamă Harton? Vasăzică, pe dânsul l-au cărat pe drumuri indienii Cimarra?

— Da. A reuşit să scape. Nu sunt nici zece minute de când a sosit.

— Atunci, chiar dumneavoastră v-aţi furişat adineauri pe lângă noi, master Harton. Eu v-am zărit, însă tovarăşii mei nu mi-au dat crezare. Şi cine a tras?

— Eu! răspunse unul.

— Slavă Domnului! răsuflai uşurat, căci mă temusem ca însuşi Harton să nu-şi fi împuşcat fratele. A fost ucis un om nevinovat, căruia îi datoraţi salvarea voastră!

În clipa aceea, intrară şi cei doi Lange, împreună cu mexicanul. Nu mai răbdaseră să aştepte. Revederea provocă o explozie de bucurie, care îi atrase şi pe locatarii corturilor din jur. A trebuit să strig din răsputeri ca să-i astâmpăr şi să impun linişte. Old Death era mort, lovit în inimă. Negrul Sam îl duse înăuntru şi, jelind cu glas tare, îl culcă la picioarele noastre. Dintr-o despărţitură a cortului, apărură două femei, dintre care una — îngrijitoarea — cu un băieţaş în braţe. Cealaltă abia se ţinea pe picioare. Era susţinută de tatăl şi de fratele ei.

În aceste împrejurări nu mai puteam să mă bizui decât pe propria mea luciditate. Îl întrebai pe Harton cum de a reuşit să scape. În timp ce oamenii se foiau care încotro şi trăncăneau întruna, Harton începu:

— I-am condus anume pe alt drum până sus, în pădurea din spatele văii. Acolo au poposit, în vreme ce căpetenia a făcut recunoaşterea. Apoi, pe întuneric, au pornit mai departe, lăsându-şi caii sub paza câtorva oameni. Eu, cu mâinile şi picioarele legate, zăceam lângă paznici. La un moment dat, am izbutit să-mi dezleg mâinile, apoi m-am eliberat de tot. M-am furişat repede până la scara secretă şi de acolo am coborât în vale. Zărindu-vă pe dumneavoastră şi crezându-vă duşmani, am dat fuga încoace, unde erau adunaţi majoritatea muncitorilor. I-am anunţat că se pregăteşte un atac asupra noastră. Aşa se explică de ce primul om care a dat să intre în cort a şi fost împuşcat.

— Mai bine v-aţi fi dus la dracu-n praznic! Aţi provocat o

mare nenorocire. În sfârşit... Spuneaţi că ticăloşii aceia se pot ivi din moment în moment. Să luăm, deci, măsurile cuvenite.

Vorbii tare ca să mă audă Uhlmann, tânărul care — la apariţia mea — stătuse lângă Harton. Îi dădui apoi câteva detalii asupra situaţiei şi, cu ajutorul lui, luarăm la iuţeală măsurile de rigoare. Caii fură duşi departe, în fundul văii. Apaşii noştri se postaseră în spatele cortului, împreună cu lucrătorii lui Uhlmann. Old Death, sărmanul, fu scos din cort. Duserăm repede de pe malul apei un butoiaş cu gaz şi o sticlă cu benzină. După ce desfundarăm butoiaşul, dădurăm sarcină unui ora să stea de veghe şi, la semnalul convenit, să toarne benzina peste gaz şi să-i dea foc. Îndată ce va fi izbucnit pălălaia, butoiaşul trebuia aruncat în pârâu. Gazul aprins, revărsându-se la suprafaţa apei, avea să lumineze întreaga vale.

Stăteam acum mai bine de cincizeci de oameni; în aşteptarea atacului. Eram egali ca număr cu duşmanul, dar mult mai bine înarmaţi. Câţiva muncitori mai descurcăreţi şi mai cu experienţă fură trimişi la punctul de acces în bonanza, ca să ne dea de ştire când vor sosi răufăcătorii.

Avurăm, de asemenea, grijă să desprindem cârligele de la spatele cortului, pregătindu-ne astfel o ieşire dosnică.

Femeile şi copilul se ascunseră în fundul văii.

Uhlmann, Winnetou, cei doi Lange şi cu mine rămaserăm singuri în cort. Negrul Sam aştepta afară, împreună cu apaşii.

Cred că stăturăm aşa vreo zece minute. Deodată, apăru unul dintre oamenii noştri trimişi în recunoaştere şi ne vesti că a adus doi albi care, cică, vor să-l viziteze pe señor Uhlmann. Totodată, ne atrase atenţia că îndărătul acestor „musafiri” observase o mişcare suspectă; probabil că toată haita se află prin apropiere.

Albii fură poftiţi înăuntru. Între timp eu, amândoi Lange şi Winnetou ne ascunserăm în cealaltă despărţitură a cortului.

Ei bine, cei doi „musafiri” erau chiar... Gibson şi William

Ohlert. Fură primiţi cu politeţe şi invitaţi să ia loc. Gibson se recomandă Gavilano şi se dădu drept geograf care, împreună cu colegul său întreprind cercetări în această regiune de munte. Zicea că-şi aşezase tabăra prin apropiere, dar un gambusino, un anume Harton, trecând pe acolo, îl informase că aici s-ar putea adăposti mai confortabil. Colegul lui e bolnav şi de aceea dânsul, Gavilano, acceptase propunerea lui Harton de a-i conduce până aici pentru ca señor Uhlmann — dacă va binevoi — să-l găzduiască în noaptea asta pe suferind.

Nu avui răbdare să stau şi să judec dacă spusele lui erau bine sau prost ticluite. Fără să mai aştept, ieşii la vedere. Gibson sări ca ars. Mă fixă cu nişte ochi plini de spaimă.

— Dar indienii Cimarra care vin în urma dumitale sunt şi ei bolnavi, master Gibson? îl întrebai. Desigur, William Ohlert poate să rămână aici. Ba, îl şi iau cu mine. Pe dumneata la fel.

Ohlert era, ca de obicei, cu totul absent. Gibson, însă, îşi reveni repede.

— Mizerabile! se răsti el la mine. Te-ai apucat să-i urmăreşti până şi aici pe oamenii cumsecade? Am să te...

— Taci! îi tăiai vorba. Eşti prizonierul meu!

— Încă nu! replică el furios. Mai întâi, uite...!

Se repezi să mă lovească în cap cu patul puştii. Dar îi prinsei braţul răsucindu-l fulgerător, încât lovitura devie în capul lui Ohlert. Acesta se prăbuşi. Pe moment năvăliră din spate câţiva lucrători şi îşi îndreptară armele asupra lui Gibson, pe care-l mai ţineam încă strâns de braţ:

— Nu trageţi! le strigai, căci voiam să-l am viu la dispoziţia mea. Dar era prea târziu. Un glonţ îi găuri ţeasta, şi Gibson se prăbuşi.

— Nu ne-o luaţi în nume de rău, domnule, dar aşa e obiceiul pe la noi — mi se adresă muncitorul care trăsese.

Ca şi când împuşcătura ar fi fost un semnal, poate chiar cel

convenit între Gibson şi complicii săi, în preajma bordeielor izbucni deodată urletul de luptă al indienilor. Iată cât de aproape ajunseseră împreună cu fârtaţii lor albi!

Uhlmann se repezi afară, urmat de ceilalţi. Îi auzeam glasul. Se porni un schimb de focuri, exclamaţii, blesteme. Eu rămăsesem în cort, lângă Ohlert. Îngenuncheai să văd dacă nu cumva murise. Mă liniştii însă numaidecât: pulsul bătea. Prin urmare, puteam să particip şi eu la luptă.

Ieşind din cort, îmi dădui seama că nici nu mai era nevoie de ajutorul meu. Valea se luminase toată de flăcările ce pluteau la suprafaţa apei. Bandiţilor li se făcuse o primire cu totul neprevăzută. Cei mai mulţi zăceau la pământ; alţii, urmăriţi, fugeau către ieşire. Ici şi colo mai rezista câte unul, încolţit de doi sau trei dintre oamenii lui Uhlmann, dar, fireşte, fără speranţă de scăpare.

Uhlmann stătea lângă cort şi trăgea foc după foc. Îl îndemnai să trimită un grup de oameni sub conducerea lui Harton, pe scara secretă, ca să pună stăpânire pe caii invadatorilor. Tot acolo ar putea fi lichidaţi şi cei din urmă fugari. Uhlmann îmi ascultă sfatul fără întârziere.

Nu trecuseră nici trei minute de la primul foc de armă, şi terenul era complet curăţat.

Prefer să nu descriu aici amănuntele acestui carnagiu. Imagini care cutremură inima omului e mai bine să nu fie zugrăvite nici cu penelul, nici cu condeiul. Simţământul de omenie îi refuză învingătorului bucuria unui astfel de triumf.

Grupul trimis de Uhlmann puse uşor stăpânire pe cai. Oamenii rămaseră toată noaptea acolo. Singur Harton se întoarse. Nici nu bănuia cine e omul care fusese prima victimă a acelei seri, omul care, datorită pripelii, căzuse ucis de propriii să-i tovarăşi. De altfel, Old Death era singura jertfă pe care o dăduse tabăra noastră. Ieşii cu Harton afară, în vale, unde între timp fuseseră aprinse câteva focuri. Ne aşezarăm într-un loc retras şi îl informai asupra tragicului

adevăr.

Bietul om plângea în hohote, ca un copil. Îl iubise dintotdeauna pe Old Death, îl iertase de mult şi se făcuse căutător de aur numai în speranţa că această ocupaţie îi va da prilejul să-şi întâlnească undeva fratele dispărut.

A trebuit să-i povestesc totul, de la întâia mea întâlnire cu bătrânul *westman* până în clipa când glonţul pregătit pentru alţii i-a curmat firul vieţii. Voia să afle fiece cuvânt schimbat între noi. Şi când, după mai bine de un ceas, ne înapoiarăm în cort, mă rugă să-i găsesc loc în inima mea şi să-i fiu prieten cum fusesem cu fratele său.

Dimineaţa ni se aduse şaua lui Old Death. Fără nici un martor, Harton şi cu mine desfăcurăm căptuşeala şeii şi dădurăm de un portvizit. Era uşurel, în schimb foarte preţios. Decedatul lăsa fratelui său valori bancare importante şi, ceea ce era principalul, îi indica pe un plan, minuţios desenat, o bonanza cu mari resurse, descoperită de el la Sonora. Din clipa aceea Harton era, de fapt, un om bogat.

Fireşte că nu mai putui afla care anume fuseseră planurile lui Gibson în legătură cu William Ohlert. Nici chiar sora lui Gibson, Felisa Perillo, la care, probabil, intenţiona să ajungă, n-ar fi fost în stare să mă lămurească. Între lucrurile lui găsii toţi banii ridicaţi în contul bancherului Ohlert, minus cheltuielile de călătorie.

Tânărul Ohlert trăia, nu-i vorbă, dar nu-şi revenea în simţiri. Era deci de prevăzut că va trebui să mai întârzii aici destulă vreme, ceea ce, la drept vorbind, nu-mi displăcea. Aveam prilejul să mă refac după atâtea osteneli şi să cunosc îndeaproape viaţa şi activitatea unei exploatări aurifere. Aceasta, până ce starea lui Ohlert va fi îngăduit să-l transport la Chihuahua şi să-l dau în îngrijirea unui medic priceput.

Old Death fu înmormântat cum se cuvine. Îi ridicarăm un monument cu o cruce cioplită din minereu de argint. Fratele său renunţă la slujba de până atunci la mina lui Uhlmann şi se

pregăti să plece la Chihuahua. Dorea să se odihnească un timp după viaţa grea pe care o dusese ca gambusino.

De nedescris era bucuria ce o trăiau soţii Uhlmann datorită regăsirii cu bătrânul Lange şi cu fiul său. Erau o pereche amabilă, ospitalieră, care îşi meritau pe deplin fericirea.

Luându-şi rămas bun, Fred Harton mă invită să-l însoţesc în căutarea zăcământului din Sonora. Nu eram în situaţia de a-i da un răspuns definitiv, dar îi promisei că am să-l vizitez la Chihuahua.

În ce-l priveşte pe Winnetou, acesta se hotărî să rămână cu mine. Pe cei zece apaşi îi trimise acasă, după ce Uhlmann îi răsplăti cu daruri bogate. Negrul Sam plecă şi el ca însoţitor al lui Harton. Am aflat mai târziu că şi-a tăcut bine datoria. Nu ştiu însă dacă şi-a mai reluat slujba la señor Cortesio.

Şi iată că, peste două luni, mă aflam la bravul călugăr Benito din congregaţia *El buono Pater* de la Chihuahua. Era cel mai renumit medic din provinciile nordice. I-l dădui în grijă pe William Ohlert şi, până la urmă, călugărul reuşi, într-adevăr, să-l vindece pe deplin. Zic „pe deplin”, fiindcă — ciudat lucru! — pacientul reveni nu numai la bunăstare fizică, dar şi la o comportare normală. Părea că lovitura ce o primise în cap cu patul puştii i-ar fi spulberat ideea fixă cu poetul nebun. Se arăta vioi, sănătos, uneori chiar exuberant, şi dorea foarte mult să se întâlnească iarăşi cu tatăl său. De fapt, bătrânul bancher, înştiinţat de mine, urma să sosească în curând; dar tânărul nu ştia nimic despre această vizită. Tatăl primise din parte-mi un raport detaliat asupra tuturor peripeţiilor prin care trecusem şi mă asigurase, prin corespondenţă, că va veni personal ca să-şi ducă acasă fiul regăsit, îl rugasem totodată să obţină de la master Josy Taylor eliberarea mea din funcţia de detectiv. Mă simţeam din ce în ce mai atras de propunerea lui Harton de a-l însoţi la Sonora. Acesta venea zilnic să mă vadă. Îmi arătă o prietenie cu adevărat emoţionantă şi se bucura din tot sufletul de

însănătoşirea tânărului Ohlert.

În privinţa acestuia din urmă, trebuie să mărturisesc că se întâmplase pur şi simplu un miracol. William Ohlert refuza să audă până şi cuvântul „poet”. Îşi amintea de orice clipă a vieţii, excluzând perioada dintre fuga cu Gibson şi revenirea lui la normal. Acest răstimp rămase în mintea lui ca o pagină goală.

Ne aflam, aşadar, într-o zi împreună: călugărul, eu, Ohlert şi Harton. Depanam diversele întâmplări şi speranţe ale vieţii noastre. Deodată, auzirăm bătăi în uşă. Servitorul deschise şi în prag îşi făcu apariţia un domn, la vederea căruia William scoase un strigăt de bucurie. Câtă suferinţă şi câte griji pricinuise părintelui său — aceasta o aflase încă înainte din gura mea. Acum se aruncă plângând în braţele bătrânului, în timp ce noi, ceilalţi, părăsirăm discret odaia.

Mai târziu, avurăm destul timp să ne deschidem inimile şi să ne povestim de toate. Tatăl şi fiul şedeau alături, mână în mână. Bătrânul bancher obţinuse de la Taylor eliberarea mea din post şi, fără să mai preget, mă angajai să-l însoţesc pe Harton. Fireşte că ne-ar fi bucurat să participe şi un al treilea la expediţie. Şi când spun „al treilea”, mă gândesc, bineînţeles, la sărmanul Old Death, faimosul cercetaş al Vestului Sălbatic.

5. Old Firehand

Multe, foarte multe ar fi de povestit despre întâmplările trăite alături de Harton. Dar cum urmăresc să-l înfăţişez în special pe Winnetou, care se afla atunci în altă parte — mă voi mărgini să spun că, după numeroase eforturi şi înfruntând multe primejdii, descoperirăm până la urmă bonanza. Nefiind dispus să mă ocup de exploatarea părţii ce-mi revenea, hotărâi s-o vând pe un preţ care îmi acoperi cu vârf şi îndesat toate pagubele suferite în naufragiu. Pornii apoi călare spre Rio Pecos, la apaşi. Acolo, în pueblo, apaşii mă primiră ca pe un frate; dar Winnetou lipsea. Făcea un tur de control pe la toate aşezările şi detaşamentele sale.

De fapt, îmi lăsase vorbă să-l aştept. Cum însă aşteptarea ar fi durat cel puţin o jumătate de an, nu mă lăsai convins să rămân şi făcui o escapadă în Colorado, pentru ca apoi, prin Kansas, să mă întorc la Saint Louis. Pe drum, mi se alătură englezul Emery Bothwell, un bărbat extrem de instruit, întreprinzător şi curajos pe care — după cum stimaţii cititori vor afla cu alt prilej — aveam să-l regăsesc mai târziu în Sahara.

Toate întâmplările prin care trecusem alături de Winnetou, ca şi cele trăite împreună cu Harton şi acum, de curând, cu Bothwell — deveniră repede cunoscute, încât, sosind la Saint Louis, fusei de-a dreptul surprins de câte se discutau pretutindeni în legătură cu Old Shatterhand. Când bătrânul mister Henry îmi observă mirarea, zise, în felul său original:

— Al dracului om! Treceţi într-o lună prin mai multe aventuri decât altul în două decenii, scăpaţi din primejdii ca prin minune, vă luaţi, ia, un *greenhorn* tinerel, colea, la întrecere cu cei mai mari oameni ai Vestului, daţi peste cap toate obiceiurile sângeroase de acolo, cruţându-i până şi pe

duşmanii cei mai răi, şi pe urmă căscaţi gura de mirare că se discută peste tot de isprăvile lui Old Shatterhand! Eu atâta vă spun: în ce priveşte faima, l-aţi depăşit în scurtă vreme până şi pe marele Old Firehand, care numără de două ori atâţia ani ca dumneavoastră. Nici nu ştiţi câtă bucurie îmi face când aud aceste discuţii! Doar eu, şi nimeni altul, v-am sfătuit să apucaţi drumul Vestului! Pentru bucuria ce-mi dăruiţi, se cade să-mi arăt recunoştinţa. Ia priviţi încoace!

Deschise scrinul în care îşi ţinea armele, scoase la iveală primul exemplar din carabina „Henry” făurită de el, îmi explică mecanismul, modul de întrebuinţare şi mă conduse apoi la poligonul de tir ca să încerc şi să apreciez neîntrecuta lui operă. Eram mai mult decât entuziasmat de carabină, dar, aşa cum procedasem şi altădată, îi atrasei atenţia asupra faptului că răspândirea unei asemenea arme cu repetiţie va avea cele mai grave urmări în ce priveşte fauna şi chiar existenţa populaţiei din Vest.

— Ştiu, ştiu — confirmă meşterul. Mi-aţi mai spus-o şi cu alt prilej. Eu, însă, nu fac decât puţine exemplare. Asta de aici, adică primul, vă aparţine dumneavoastră. I-aţi dus faima în lume doborâtorului meu de urşi; păstraţi-l, deci, împreună cu carabina. Cred că o să vă folosească pentru viitoarele expediţii dincolo de Mississippi.

— O, nu mă îndoiesc! Însă, pentru moment, nu pot să accept darul.

— De ce?

— Fiindcă, deocamdată, n-am intenţia să plec în Vest.

— Atunci, încotro?

— Întâi de toate, în patrie, apoi în Africa.

— Ha...! zise mister Henry, uitând să-şi închidă gura. Sunteţi într-o ureche? Vreţi să ajungeţi negru... hotentot?

— Ei, nu merg eu până acolo! Dar i-am promis domnului Bothwell să ne întâlnim în Algeria, unde locuiesc nişte rude ale sale. Şi ne bate gândul să facem o călătorie în Sahara.

— Ca să vă înghită leii sau hipopotamii?

— *Pshaw!* Hipopotamilor nu le place carnea şi nu trăiesc în pustiu.

— Dar leii?

— Nici ăştia nu stau chiar în inima Saharei. Au şi fiarele nevoie de apă.

— Ştiu, stimabile, ştiu. Doar n-o să bea sirop! E vorba însă de ceva mult mai complicat. Nu-i aşa că în Algeria se vorbeşte franceza?

— Da.

— Şi? Vă descurcaţi?

— Mă descurc. Ştiu franţuzeşte.

— Dar în deşert?

— Acolo e nevoie de arabă.

— Ei, asta-i problema! O să aveţi dificultăţi.

— Ba nu. Profesorul meu de arabă trecea în Germania drept cel mai mare specialist în limbile orientale.

— Ei, bată-vă norocul! Nimeni nu vă poate veni de hac! Mă mai gândesc însă la ceva care pesemne că v-ar scoate din cap ideea expediţiei.

— Ce anume?

— Cheltuiala! Vreau să zic, paralele.

— Am eu nişte economii.

— Ei, aş!...

— Vorbesc serios. Bonanza mi-a adus câştiguri mari. În plus, bancherul Ohlert m-a onorat cu o gratificaţie considerabilă. Nu mai vorbesc de restul salariului pe care l-am încasat de la Josy Taylor pentru serviciile mele ca detectiv.

— Atunci, poftim, luaţi-o la picior, ştergeţi-o în Sahara! izbucni meşterul supărat. Nu înţeleg ce poate să caute un om acolo! Nisip, nisip şi iar nisip, şi, pe deasupra, milioane de purici ai deşertului! Aici, la noi, aţi duce-o mult mai bine. În sfârşit, aflaţi că între noi doi s-a declarat divorţul. Nici nu ştiu

dacă ne vom mai vedea vreodată!

Se plimba cu paşi mari, grăbiţi, prin atelier, bombănea şi ocăra întruna, gesticulând cu ambele mâini. Dar firea lui, în fond blândă, răzbi repede. Se proţăpi în faţa mea şi mă întrebă:

— Acolo, prin pustiu, vă mai foloseşte la ceva doborâtorul meu de urşi?

— Desigur.

— Şi carabina?

— Mai ales!

— Atunci, luaţi-le în spinare şi căraţi-vă! Hai, să nu vă mai prind pe-aici, că vă dau pe uşă afară, măgar de Sahara ce-mi sunteţi!

Îmi vârî cu de-a sila armele în mâini, deschise uşa larg, mă îmbrânci şi trase zăvorul în urma mea. Dar pe când ieşeam în stradă, îşi scoase capul pe fereastră şi strigă:

— Deseară treceţi pe la mine, nu-i aşa?

— Mai încape vorbă?

— *Well!* Vă pregătesc o supă de bere, cina dumneavoastră preferată. Ei, ce mai staţi? N-aţi şters-o?

Când, după câteva zile, îmi luam rămas bun de la bătrânul meşter, acesta îmi ceru cuvântul că — dacă nici o piedică serioasă nu-mi va sta în cale — mă voi întoarce în cel mult şase luni. Şi, într-adevăr, am reuşit să mă ţin de cuvânt. Exact după o jumătate de an, mă aflam din nou la Saint Louis.

Bătrânul meşter se bucură din inimă auzind cât de mult îmi folosiseră cele două arme la stârpirea faimoasei *gum* — acea mult temută caravană de tâlhari. Totodată, mă informă că Winnetou îl vizitase între timp.

Aflând termenul când promisesem să mă întorc, Winnetou îl rugase pe meşter să mă îndrepte spre Rio Suanca unde, împreună cu un grup de războinici apaşi, avea să organizeze o mare vânătoare.

Pornii numaidecât la drum. Îmi trebuiră trei săptămâni

încheiate până să ajung la râul cu pricina şi, după o scurtă recunoaştere, dădui de tabăra vânătorilor. Winnetou admiră plin de entuziasm carabina lui Henry, dar nu-şi exprimă deloc dorinţa s-o încerce; considera că arma e proprietatea mea exclusivă, sfântă şi intangibilă. Spre plăcuta mea surpriză, tânărul apaş îmi oferi un armăsar murg pe care mi-l adusese în dar anume. Animalul, datorită vioiciunii sale, fusese botezat „Swallow”, adică rândunică sau rândunel. Se bucurase de cea mai înaltă dresură indiană şi se obişnui cu mine foarte curând.

După vânătoare, Winnetou intenţiona să viziteze tribul Navajo, ca să aplaneze conflictul ce izbucnise între acesta şi oamenii tribului Niora. L-aş fi însoţit cu dragă inimă, dar nu se putu. Câteva zile înainte de proiectata noastră plecare, ne întâlnirăm cu un transport californian de aur. Călătorii se speriaseră cumplit văzându-se deodată înconjuraţi de indieni, dar se calmară curând auzind de numele lui Winnetou şi ai lui Old Shatterhand. Ce răsunet aveau aceste două nume se vedea şi din faptul că oamenii mă rugară, fireşte, contra unei remuneraţii corespunzătoare, să-i călăuzesc până la fortul Scott. Eu refuzai din capul locului, pentru că nu voiam să mă despart de Winnetou, dar dânsul, ca fost dascăl al meu, măgulit de atenţia şi încrederea de care mă bucuram — mă sfătui să le fac serviciul cerut şi apoi, de la fortul Scott, să mă îndrept spre miazănoapte, către preria Gravei, la vest de Missouri, unde urma să ne regăsim. Avea intenţia să-l viziteze pe vechiul şi vestitul său prieten Old Firehand, care se afla în acele ţinuturi.

Despărţindu-ne, aşadar, din propria lui dorinţă, plecai împreună cu străinii aceia, conducându-i, nu fără a înfrunta destule primejdii, până la destinaţie. Trebuie spus că numai mulţumită carabinei „Henry” şi calului meu excelent reuşii să ies teafăr din toate încercările.

Trecui apoi prin Kansas şi Nebraska, străbătând ţinutul

siouxilor, de urmărirea cărora scăpai tot datorită lui Swallow, calul meu nemaipomenit de iute. Winnetou îmi explicase că acest drum mă va duce către un teren petrolifer proaspăt descoperit şi pus în exploatare de un anume Forster; îmi spusese că ar exista acolo şi un magazin universal, unde puteam să-mi cumpăr de toate.

După calculele mele, trebuia să fi ajuns în preajma acelui teren petrolifer. Ştiam că-i spune New Venango şi că se află în una din acele văgăuni numite „bluffs”, tăiate aproape vertical în prerie şi străbătute, de obicei, de un pârâiaş care fie că dispare fără urmă sub stânci, fie că se scurge treptat în pământul avid sau — dacă volumul de apă e mai mare — se lărgeşte şi devine râu în toată legea. Până aici, însă, câmpul plin de floarea-soarelui nu vădea nici un semn care să indice apropierea unei astfel de depresiuni. Calul simţea nevoie de odihnă şi eu însumi, ostenit de lunga mea călătorie în necunoscut, râvneam din ce în ce mai mult să ating odată ţelul ce mi-l fixasem pentru ziua respectivă. Acolo gândeam să poposesc o zi, să mă odihnesc şi să-mi procur muniţia necesară, pentru că-mi epuizasem pe drum aproape toate rezervele.

Când să-mi pierd cu totul nădejdea că voi ajunge la ţintă, Swallow îşi înălţă capul şi scoase acel fornăit specific, prin care adevăratul cal de prerie anunţă prezenţa unei fiinţe. Îl oprii uşurel în loc şi mă răsucii în şa scrutând împrejurimile.

Nu era nevoie de prea multă cercetare. La orizont, doi călăreţi care, probabil, mă văzuseră la rândul lor, se apropiau de mine în galop. Distanţa dintre noi era încă prea mare ca să le pot desluşi chipurile, dusei la ochi luneta şi, spre surpriza mea, constatai că unul din călăreţi — fapt neobişnuit în acele ţinuturi — era un tânăr aproape nevârstnic.

„Ciudat lucru! comentai în sinea mea. Un copil călare prin prerie! Şi îmbrăcat într-un autentic costum vânătoresc!” Cuprins de nerăbdare, îmi vârâi la loc pistolul şi cuţitul pe

care, din precauţie, le scosesem de la brâu.

„Şi bărbatul de alături să fie oare un yankeu din tagma celor care se dau în vânt după întâmplări excentrice? Sau e vorba de acel *flats ghost*, duh al câmpiei, care, după credinţa indienilor, călăreşte noaptea pe un cal de foc şi ziua, sub tot felul de înfăţişări înşelătoare, pribegeşte în preajma pădurilor, momindu-i pe albi şi ducându-i la pierzanie? Sau e un ostatic alb capturat în regiunile de răsărit?”

Îmi controlai, oarecum stânjenit, aspectul exterior, care nu semăna nici pe departe cu al unui gentleman; jambierele erau numai noroi, pantalonii plini de jeg — deoarece respectam onorabilul obicei vânătoresc de a înlocui şervetul sau ştergarul cu postavul nădragilor, pătându-i din belşug cu grăsime de bizon şi de urs. Vesta, ca un sac de piele, care suportase cu stoicism atâtea intemperii şi calamităţi atmosferice, îmi dădea înfăţişarea unei sperietoare de ciori biciuită de furtuni. Iar căciuliţa de biber nu numai că se lăţise peste măsură, clar şi năpârlise parcă după termen: părea să fi fost în foarte intime relaţii cu focurile de tabără.

Din fericire, nu mă aflam într-o lojă a Operei Mari, ci între Black-Hills — colinele negre — şi Munţii Stâncoşi. Şi nici timp n-aveam să mă necăjesc; abia apucasem să-mi examinez ţinuta, că ciudaţii călăreţi şi ajunseră lângă mine. Drept salut, băiatul îşi înălţă cravaşa cu mânerul în sus şi rosti cu glas pur, aproape copilăresc:

— *Good day*, *sir!* Aţi pierdut ceva de vă uitaţi atât de atent la propria persoană?

— *Your servant*, sluga dumneavoastră, domnişorule! Îmi încheiam platoşa ca nu cumva privirea dumneavoastră ageră să-mi sfredelească pieptul.

— Vasăzică, e strict interzis să vă privesc?

— Nicidecum. Consider însă că şi mie mi-e îngăduit să vă măsor cu toată atenţia.

— Mă rog, cu un cavaler care poartă platoşă şi coif de biber

trebuie să te porţi frumos. Ridicaţi-vă, deci, privirea cruntă şi studiaţi-mă!

— Mulţumesc. Ne putem cântări deci în toată voia, ceea ce pentru mine e, desigur, mai plăcut; ţinuta dumneavoastră impecabilă s-ar potrivi de minune cu orice salon.

Şi, răsucindu-mi calul, adăugai:

— Aşa, acum mă puteţi vedea din toate părţile, călare şi în mărime naturală! Vă plac?

— Staţi niţel, uitaţi-vă şi la mine! răspunse băiatul râzând. Îşi cabră calul şi se roti la rândul lui. Acum prezentarea e completă. Binevoiţi a vă exprima primul: vă plac?

— Hm, nu e rău! În orice caz, păreţi destul de acceptabil pentru aceste locuri. Dar eu?

— Aşa şi aşa! Numai că nu se cade să mă apropii de dumneavoastră mai mult decât îmi impune o anume prudenţă.

— Într-adevăr, făcând abstracţie de persoana ca atare, alura e destul de impozantă — adăugă însoţitorul lui pe un ton de zeflemea şi privindu-l cu vădită admiraţie pe Swallow.

Neluând în seamă jignirea, mă adresai băiatului, care, pentru vârsta lui, dovedea excepţională bună-creştere:

— Rezerva dumneavoastră, *sir,* e îndreptăţită. Cred însă că mă scuză însăşi sălbăticia acestor locuri.

— Sălbăticie! Vasăzică, sunteţi străin?

— Atât de străin, încât caut de o zi întreagă o anume adresă şi nu o găsesc.

— Atunci, dacă vreţi să cunoaşteţi nemărginirea acestei sălbăticii, haideţi cu noi!

Apucă în direcţia pe care o urmasem eu şi îşi îndemnă calul în toate felurile, de la trap uşor până la galopul cel mai vijelios. Swallow al meu îl imită fără greutate, deşi nu se odihnise toată ziua. Da, bravul animal parcă înţelesese că e vorba de un mic concurs şi o luă atât de repede înainte, încât băiatul, neputând să se mai ţină de el, îşi struni calul,

exclamând:

— Extraordinar, *sir!* Nu aveţi cumva de gând să vindeţi armăsarul?

— Cu nici un preţ, *sir* — răspunsei, mirat de propunere.

— Nu mă tot luaţi cu *„sir”!*

— Cum doriţi. Însă mustangul acesta, care m-a scos din atâtea primejdii, nu-l vând pentru nimic în lume.

— A fost dresat de indieni — observă el, cercetându-l cu ochi de cunoscător. De unde îl aveţi?

— De la Winnetou, căpetenia apaşilor, cu care m-am văzut ultima oară la Rio Suanca.

Mă privi vădit surprins.

— De la Winnetou? Păi ăsta e indianul cel mai vestit şi mai temut dintre Sonora şi Columbia! Nu faceţi deloc impresia că l-aţi cunoaşte, *sir!*

— De ce nu? întrebai, zâmbind.

— Păreţi mai degrabă vreun geometru; veţi fi măsurând terenul sau cam aşa ceva. Oamenii aceştia sunt de obicei destul de pricepuţi şi curajoşi, dar nu-i văd să se aventureze tocmai printre apaşi, niori sau navajoaşi. Ar fi prea de tot. Pistolul dumneavoastră curăţel, lucios, cuţitul prea delicat, puşca aceea de paradă prinsă în curea, până şi poziţia călăreţului pe cal nu prea se potrivesc cu imaginea unui *squatter* sau vânător de prerie.

— Ce-i drept, e drept: nu sunt decât un vânător de duminică. Dar armele mele nu sunt chiar de lepădat. Le am din Saint Louis, de pe Front-Street. Şi dacă, după cum se pare, sunteţi, aici ca şi acasă, atunci trebuie să ştiţi că la Saint Louis găseşti pe preţ bun marfă corespunzătoare.

— Mă rog, numai că marfa îşi dovedeşte calitatea abia după ce-a fost folosită cum trebuie. Ce părere aveţi de pistolul acesta?

Îşi vârî mâna în coburul şeii şi scoase un coşcogea pistol vechi şi ruginit, care semăna mai degrabă cu un retevei uzat

decât cu o armă.

— Deh! E de pe vremea lui Pazvante, dar în mâna unui trăgător obişnuit cu astfel de arme s-ar putea dovedi destul de bună. Am văzut nu o dată indieni mânuind admirabil cele mai prăpădite puşti.

— Atunci, spuneţi-mi dacă atingeau şi ei asemenea performanţă?

Îşi îndemnă calul, se roti apoi în trap întins împrejurul meu, înălţă pistolul şi, până să-mi dau seama de intenţie, trase asupra mea. Căciuliţa îmi zvâcni uşor şi, în acelaşi timp, floarea-soarelui cu care mi-o împodobisem, zbură pe dinaintea ochilor mei. Pesemne că acest trăgător excelent voia să-mi vadă reacţia şi să se convingă câte parale fac în calitatea mea de vânător duminical. De aceea rostii foarte calm:

— Cred că oricine e capabil de asemenea performanţă, în schimb, nu oricui îi face plăcere să-şi expună astfel pălăria, sub care s-ar putea să se afle din întâmplare şi un cap. De aceea vă sfătuiesc să nu mai trageţi înainte de a-l fi convins pe interlocutor că mânuiţi într-adevăr fără greş stropitoarea asta de pulbere.

— *Wherefore?* Şi de ce? auzii întrebând în spatele meu.

Însoţitorul tânărului călărea o mârţoagă înaltă, greoaie, care nu reuşise să ţină pasul cu caii noştri şi ne ajunse din urmă abia când trosni pistolul.

— Capul unui vântură-lume — reluă el — plus căciuliţa nu fac, în orice caz, mai mult decât o porţie de pulbere.

Era un bărbat înalt, uscăţiv, deşirat, cu gâtul subţire, cu o fizionomie de yankeu viclean. Din consideraţie pentru tovarăşul său, trecui şi peste această grosolănie, deşi mi se păru că atitudinea mea pasivă era atribuită de băiat unei alte cauze. Evident, tânărul nu-mi admira deloc lipsa de combativitate.

Toată această întâlnire mi se părea foarte stranie. Dac-aş fi

găsit-o relatată într-un roman, l-aş fi bănuit cu siguranţă pe autor că dă imposibilul drept posibil. Oricum, un lucru era limpede: trebuia să fie vreo aşezare omenească pe aproape şi, cum în aceste locuri de mult nu se mai desfăşuraseră bătălii între triburile sălbatice, chiar şi un adolescent putea să se plimbe fără teamă prin prerie.

Nu-mi era tot atât de limpede cum să mă port cu acest tânăr interesant. Dibăcia şi cunoştinţele lui asupra Vestului mă făceau să bănuiesc că-şi duce viaţa în condiţii cu totul speciale. Nu era, deci, de mirare că-l cercetam din ochi cu cea mai vie atenţie.

Călărea înaintea mea la o jumătate lungime de cal şi soarele, coborând spre apus, îl scălda în razele-i de aur. Era „oacheş şi frumos”, cum vorbeşte psalmul despre micul David. Trăsăturile lui nobile, cu toată frăgezimea specifică vârstei, aveau accente hotărâte, dovedind o dezvoltare precoce a spiritului şi o voinţă dârză. Întreaga-i ţinută, sigură, degajată, parcă te obliga să nu-l tratezi ca pe un copil, deşi nu părea să aibă mai mult de şaisprezece ani.

Mă gândeam fără voie la unele povestiri pe care le citisem odinioară, la istorisirile despre vitejia şi cutezanţa proprii până şi copiilor, aici, în *Far West*. Dar această dezinvoltură şi hotărâre nu puteau fi puse numai pe seama firii sale, ci şi a bunăstării materiale de care, probabil, se bucura. Altminteri, nici nu m-ar fi întrebat adineauri dacă vreau să vând mustangul.

Deodată, băiatul strânse de frâu şi domoli trapul calului.

— Vreţi să ajungeţi la New Venango, *sir?* mă întrebă el.

— Da.

— Şi veniţi din savană, nu-i aşa?

— Exact. Se şi vede, de altfel, după înfăţişare.

— Dar *westman* nu sunteţi!

— Trebuie să aveţi nişte ochi foarte ageri, ca să mă pătrundeţi numai dintr-o privire!

— German?

— Da. Pesemne că mă cam trădează engleza mea, adică accentul.

— Accentul nu e chiar atât de prost, însă destul de caracteristic ca să vă ghicesc obârşia. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, putem vorbi în limba maternă.

— Cum, suntem compatrioţi?!

— Tata e german; eu, însă, m-am născut la Quicourt. Mama era indiancă, din tribul asineboinilor.

Abia acum îmi explicam profilul său caracteristic şi nuanţa închisă a pielii. Aşadar, mama îi murise şi tatăl trăia. Mă aflam în faţa unui caz neobişnuit şi curiozitatea mea se transformă dintr-o dată într-un interes profund.

— Uitaţi-vă în zare — mă îndemnă băiatul. Vedeţi fumul de colo, care se ridică din pământ?

— Ah, am ajuns, vasăzică, la acel „bluff” pe care-l caut! Acolo, cică, se află New Venango, aşezat ca într-o copaie. Îl cunoaşteţi pe Emery Forster, prinţul petrolului?

— Oarecum. E tatăl cumnatei mele, adică al soţiei fratelui care locuieşte în Omaha. Tocmai le-am făcut o vizită, şi la înapoiere am tras aici, la o gazdă. Aveţi vreo treabă cu Forster, *sir?*

— Nu. Mi-ar trebui doar să găsesc un magazin ca să-mi procur câte ceva de acolo. De Forster n-am întrebat decât din curiozitate, cum fac, desigur, toţi drumeţii care trec pe-aici. Nu se poate să nu te interesezi de unul din cei mai mari prinţi ai petrolului!

— L-aţi şi văzut?

— O, habar n-am cum arată!

— Ba dimpotrivă! Îl vedeţi şi acum. Călăreşte alături. Ce-i drept, nu am făcut prezentările, dar e de scuzat: în prerie nu se prea respectă normele bunei-cuviinţe.

— Nu sunt de aceeaşi părere — protestai, fără a-l onora pe yankeu măcar cu o privire. Socot chiar că preria are un mod

al ei de a selecta oamenii, nu după criteriul bogăţiei, ci al valorii autentice. Daţi arogantului dumneavoastră prinţ al petrolului arma pe care o mânuiţi cu atâta precizie şi expediaţi-l de unul singur în Vest: cu toate milioanele lui, se va prăpădi. Şi, dimpotrivă, întrebaţi pe orice *westman* serios care, ca un stăpân absolut, cutreieră cu puşca lui imensitatea preriei, câţi bani posedă şi vă va râde în nas. Acolo unde omul se măsoară după primejdiile pe care ştie să le înfrunte, căciuliţa mea, de pildă, face mai mult decât actul de proprietate asupra nu ştiu câtor izvoare de ţiţei. În prerie nu profesorii de dans, ci cuţitele de vânătoare stabilesc regulile de conduită.

Tânărul îşi îndreptă privirea mai întâi asupra lui Forster, apoi asupra mea. Observai că vorbele mele îi merseseră la inimă. Totuşi, nu se putu abţine de la o rectificare:

— N-am să vă contrazic întru totul, *sir.* Cred însă că există pe ici, pe colo şi *trapperi* sau *squatteri* care nu mi-ar râde în nas dacă i-aş întreba cât aur posedă. Aţi auzit vreodată de Old Firehand?

— Cum să nu! E unul din cei mai vestiţi vânători ai pădurilor; îl cunosc, dar numai din auzite.

— Ei bine, el şi Winnetou, vasăzică un alb şi un roşu, fac parte dintre oamenii la care mă refer. Ei ştiu toate hăţişurile, munţii, râpele, pădurile şi vă pot conduce la zăcăminte de aur sau argint nebănuite de alţii. Mă îndoiesc că vreunul din ei ar face schimb cu un petrolist!

— *Pshaw*, Harry — interveni Forster — sper că nu vrei să mă jigneşti!

Tânărul evită să răspundă. Eu însă rostii glacial:

— Oricum, nu petrolistul a descoperit aceste comori şi cred că nici n-ar cuteza să le exploateze cu preţul scumpei sale vieţi. De altfel, tinere master, veţi conveni că observaţia dumneavoastră confirmă, de fapt, cele spuse de mine. Un adevărat *westman*, chiar dac-ar descoperi cea mai bogată

vână de aur, nu şi-ar da pentru ea libertatea la care ţine mai presus de orice. Dar iată că am ajuns la „bluff”, ţinta călătoriei noastre!

Ne oprirăm la marginea unei râpe şi zării pe fundul ei o aşezare mai măruntă decât bănuisem. Terenul, jos, era relativ mic, străjuit jur împrejur de stânci prăpăstioase şi străbătut de un râu destul de lat, ce-şi tăia drum prin bolovăniş. Peste tot — instalaţii de foraj. O sondă lucra din plin chiar pe malul apei. La centru, în vecinătatea unor hale, se afla o clădire cu locuinţe. Deşi improvizată, clădirea părea destul de confortabilă. Orişiunde îţi roteai privirea, vedeai doage, funduri de butoaie şi tot soiul de rezervoare, unele încă goale, altele pline cu mult râvnitul carburant.

— Da, *sir,* acesta este „bluff”-ul — spuse Harry. Dincolo vedeţi magazinul, alături restaurantul, apoi un hotel şi altele. Iar aici e drumul cam povârnit, pe care va trebui să coborâm, desigur, cu precauţie, ca să nu ne rupem gâtul. Veniţi şi dumneavoastră?

Descălecarăm sprinten amândoi.

— Luaţi calul de dârlogi — mă sfătui băiatul.

— Swallow al meu mă urmează singur. Luaţi-o dumneavoastră înainte!

Într-adevăr, mustangul venea după mine fără nici un îndemn şi, în timp ce Forster cu gloaba lui ne urmau anevoie şi cu teamă, eu admiram viteza şi siguranţa băiatului la coborâş. Era exclus ca asemenea deprinderi să şi le fi însuşit în Est. Şi faptul acesta îmi sporea şi mai mult interesul pentru persoana lui. Jos, încălecarăm iarăşi. Eram pe punctul de a mă despărţi de ei, crezând că se vor îndrepta spre Clădirea cu locuinţe, în timp ce eu trebuia să caut magazinul. Dar Forster mi se adresă arogant:

— Fără grabă, stimabile! Mergem şi noi până la magazin. Mai am o bagatelă de aranjat cu dumneavoastră.

Datorită interesului pe care mi-l stârnise băiatul, mă ispitea

într-adevăr gândul să mai rămân puţin în societatea lui. Dar pe Forster nici măcar nu-l întrebai ce anume „bagatelă” va fi având de aranjat cu mine. De altfel, aveam să mă lămuresc foarte curând în această privinţă. Ajunşi la „Store and Boardinghouse”, magazin şi hotel — precum scria cu cretă pe uşa acelei construcţii simple ca o cabană — sărirăm de pe cai şi Forster, nici una, nici două, îl prinse pe Swallow de dârlogi.

— Cumpăr calul. Cât costă?

— Nu-l vând.

— Două sute de dolari!

Am pufnit în râs, refuzând categoric.

— Două sute cincizeci!

— Nu vă mai osteniţi degeaba, *sir!*

— Trei sute!

— Nu-l vând!

— Trei sute şi, în plus, alegeţi din magazin, în contul meu, tot ce vă trebuie.

— Credeţi cu adevărat că un om al preriei îşi înstrăinează calul, fără de care s-ar putea duce de râpă?

— Vă mai dau şi calul meu pe deasupra.

— Păstraţi-vă, domnule, gloaba! Nu merită nici un fir de păr din căciula mea!

— Dar îmi place! Trebuie să-mi daţi calul! îşi pierdu răbdarea Forster.

— Cred şi eu că vă place, însă degeaba stăruiţi. Sunteţi prea sărac ca să-l puteţi cumpăra.

— Prea sărac?! repetă Forster, privindu-mă de sus, ca şi când ar fi vrut să mă intimideze. N-aţi aflat că mă cheamă Emery Forster? Cei care mă cunosc ştiu bine că pot să cumpăr şi o mie de mustangi ca ăsta!

— Banii dumneavoastră mă lasă rece. Dacă vă trebuie un cal, n-aveţi decât să apelaţi la geambaşi. Dar armăsarul meu lăsaţi-l, vă rog, în pace! Daţi-i drumul!

— Ia te uită, neobrăzatul, neisprăvitul! Asemenea individ,

căruia îi ies degetele prin spărtura ghetei, ar trebui să se bucure nespus că i se oferă bani pentru o pereche de cizme şi că-i agoniseşte barem o dată în chip cinstit!

— Emery Forster, ţine-ţi limba-n frâu! Altfel te vei convinge îndată că omul care, după cum te-ai exprimat adineauri, nu face mai mult decât „o porţie de pulbere”, ştie să ţi-o plătească pe merit.

— Oho, băiete, aici nu ne aflăm în prerie, unde orice haimana îşi poate face mendrele! În New Venango eu sunt stăpân, eu poruncesc! Iar pentru cel ce nu înţelege cu binele, găsim noi leacul! Te mai întreb o singură dată: îmi dai calul, ori ba?

Orice alt *westman* i-ar fi răspuns de mult cu pistolul. Dar pe mine, în loc să mă înfurie, purtarea lui Forster mă amuza. Pe de altă parte, simpatia pentru tânărul său însoţitor mă îndemna la răbdare. Aşadar, refuzai încă o dată, liniştit:

— Nu-l dau! Luaţi, vă rog, mâna de pe dârlogi!

Dădui să-mi iau calul în primire, dar Forster mă împinse zdravăn şi sări în şa.

— Aşa, viteazule, ca să vezi că Emery Forster ştie să cumpere chiar când i se refuză vânzarea! Urcă-te pe calul meu, îţi aparţine. La magazin târguieşte în contul meu. Iar dolarii îi capeţi când doreşti! Vino, Harry! Am terminat discuţia!

Băiatul nu-l urmă imediat. Mai stătu câteva clipe locului, privindu-mă ţintă în ochi. Cum nu schiţam nici un gest ca să-l pun la respect pe Forster, şi să-mi reiau calul, o expresie de scârbă se aşternu pe chipul lui tânăr.

— Ştiţi ce înseamnă coiot, *sir?* mă întrebă el.

— Da — confirmai cu tot calmul.

— Ei?

— Vă referiţi la lupul preriei? E un animal extrem de laş. Fuge la orice lătrat de câine şi nu merită decât dispreţ.

— Aţi răspuns bine. De altfel, nici nu era greu, fiindcă

sunteţi din acelaşi neam... un coiot!

Total decepţionat, îmi întoarse spatele şi plecă după individul care stăpânea şi poruncea în New Venango.

Eu nu scosei nici o vorbă. Ştiam ce fac. Îl lăsam pe Forster să se legene câtva timp în iluzii. În felul acesta îmi asiguram prilejul de a-l mai revedea pe Harry, ale cărui ultime cuvinte nici măcar nu mă jigniseră.

Câţiva cetăţeni ieşiseră între timp din magazin şi asistaseră la penibila noastră tocmeală. Unul din aceştia legă mârţoaga lui Forster de un stâlp şi se apropie de mine. După părul său roşcat, îţi dădeai seama de la o poştă că individul, cam cherchelit de altfel, era irlandez.

— Nu pierdeţi ocazia, master — mă sfătui el. E o afacere bună. Aveţi intenţia să staţi mai mult timp la New Venango?

— N-am nici un chef! Sunteţi, cumva, proprietarul acestui renumit complex comercial?

— Da, eu în persoană. Iar complexul, vorba dumneavoastră, e într-adevăr renumit. Aveţi întru totul dreptate. Unde mai pui că şi eu personal sunt cât se poate de faimos: nu-mi găsiţi pereche la suptul rachiului. Se pare că norocul v-a adus încoace.

— Cum aşa?

— Uite ce-i: aţi putea rămâne la mine nu o zi-două, ci definitiv. Am nevoie de un tejghetar căruia să nu-i sară ţandăra când se pomeneşte cu un picior în spate. În meseria noastră de negustor, orgoliul nu e rentabil, ba dimpotrivă. Or, am văzut adineauri că ştiţi să înghiţiţi chiar şi un brânci tărişor. Batem palma? E spre binele dumneavoastră!

De fapt, ar fi trebuit să-l plesnesc. Dar propunerea lui era mai curând caraghioasă decât supărătoare. De aceea intrai în magazin, fără să-i dau nici un răspuns. Alesei o seamă de lucruri şi-l întrebai de preţ. Negustorul mă privi mirat.

— N-aţi înţeles că plăteşte Forster? Dumnealui e om de cuvânt. Puteţi lua tot ce vă trebuie. Nu-mi datoraţi nici un

penny.

— Mulţumesc! Eu nu apelez la punga unui hoţ de cai. Îmi achit singur marfa.

Negustorul parc-ar fi vrut să mai stăruie. Dar când văzu monedele de aur din mâna mea, făcu subit o mutră extrem de amabilă şi târgul începu cu acel amestec de viclenie şi dârzenie cu care, în orice parte a lumii, negustorii ştiu să-i buzunărească pe naivi.

Până la urmă, căzurăm la învoială. Intrai în posesia unui costum vânătoresc nou-nouţ, şi, în schimbul unei sume bunicele, îmi asigurai provizii de alimente şi muniţii pentru un răstimp destul de lung.

Între timp, seara coborî de-a binelea şi peste tot se aşternu un întuneric dens, opac. Odăile scunde ale hanului nu mă prea îmbiau. Îmi săltai deci pe umăr sacul cu târguieli bucşit până la refuz şi ieşii afară, la aer. Gândeam să-l caut pe Forster şi să-i spun o vorbuliţă despre „drepturile” sale de atotstăpân.

Drumul ducea de-a lungul râului şi, ceea ce nu observasem mai înainte, mi se preciza abia acum, când atenţia nu-mi mai era sustrasă de prezenţa însoţitorilor: mirosul de gaz răspândit peste tot se înteţea şi mai mult eu cât te apropiai de apă. Însemna, deci, că pe râu se scurgea o mare cantitate de carburanţi.

Clădirile spre care mă îndreptam se înălţau sumbre, mohorâte. Dar după ce înaintai pe drumul uşor cotit, un val de lumină mă întâmpină dinspre veranda casei lui Forster. Îmi dădui seama că patronul avea musafiri. Mă apropiai de gardul ce împrejmuia curtea şi desluşii un fornăit pe care-l recunoscui deîndată.

Ştiam că Swallow al meu nu se lasă dus în grajd de nici o mână străină. De aceea fusese lăsat afară şi priponit chiar sub verandă, de unde putea fi mai uşor de supravegheat. Mă strecurai tiptil în curte, până la zidul scund pe care se

sprijinea terasa. Ajunsei astfel la mustangul meu şi iată că de acolo îl zării pe Harry întins într-un hamac. Era tocmai pe punctul de a se angaja într-o discuţie cu Forster, care şedea alături. Fără să-mi iau ochii de la ei — legai sacul cu târguieli de şaua lui Swallow. Dragul de el, nici nu se lăsase măcar deşeuat. Când îl încălecase Forster, n-ar fi trebuit decât să fluier o dată şi mustangul ar fi dat cu el de pământ şi s-ar fi întors la mine.

— Treabă inutilă şi urâtă, *dear uncle*, dragă unchiule — îl auzii pe băiat vorbind. Nici n-ai judecat bine ce faci, te-ai pripit.

— Doar n-oi fi vrând să mă-nveţi tu cum să procedez! Afacerile sunt afaceri. Preţurile au scăzut din cauza debitului prea mare. Dacă lăsăm deci să se scurgă ţiţeiul timp de o lună, preţul va creşte, beneficiul va spori. Ascultă-mă pe mine! Lovitura trebuie dată până la capăt. Aşa s-a hotărât, şi aşa va fi! Prin spărtura aceea se duce totul pe Venango-River. Până urcă iarăşi preţurile, punem în funcţiune şi noua sondă. De butoaie nu ducem lipsă; peste câteva zile, expediez un transport în Est şi pun mâna pe o sumă considerabilă, câteva sute de mii.

— E o afacere necinstită. Şi, pe urmă, se pare că aţi uitat cu totul de existenţa zăcămintelor din vechiul continent şi din alte părţi ale lumii. Politica voastră îi va îndemna pe adversari la eforturi maxime, aşa că voi înşivă veţi pune în mâna concurenţei, deocamdată neinformate, armele de rigoare. De altfel, şi aici, în Statele Unite, stocurile sunt atât de mari, încât acoperă necesarul pentru multă vreme.

— Habar n-ai ce uriaşe sunt cererile; de aceea nu eşti în măsură să apreciezi. Şi nici vârsta nu te ajută.

— Asta rămâne de văzut.

— Ce să se mai vadă?! E limpede ca bună ziua. Nu mi-ai spus chiar tu, adineauri, că te-ai înşelat în legătură cu pădurarul acela, sau ce dracu' o mai fi? Mie nici prin vis nu

mi-ar fi trecut că te-ai putea complace într-o asemenea tovărăşie!

Îl văzui pe Harry că se simte jenat.

— Ştii doar că am crezut tocmai într-o asemenea tovărăşie — răspunse el cu fermitate. Ştii că mi-am trăit până acum viaţa în aşa-zisa „lume de jos”. Ar fi să nu-mi iubesc tatăl nici atâtica, dacă aş dispreţui această lume numai pentru aspectul ei exterior. Găseşti acolo oameni cu care mulţi dintre nobilii voştri gentlemeni şi baroni putrezi de bogaţi nu se pot măsura în privinţa valorii. Iar în legătură cu cazul de astăzi, nu înseamnă că m-am înşelat. Ţi-am spus doar că la început omul mi se păruse altfel. Pentru mine nu e totuna să presupun sau să mă conving.

Forster îşi pregătea replica, dar nu apucă să deschidă gura că bubui ca un trăsnet infernal, de parcă pământul de sub noi ar fi crăpat în două. Văzduhul se cutremură până hăt-departe şi când îmi întorsei speriat privirile, constatai că mai în sus, pe mal, acolo unde funcţionase până adineauri sonda, se ridica o trâmbă incandescentă de vreo cincizeci de picioare înălţime, zbuciumându-se în aer, prăbuşindu-se apoi în adânc, şi inundând cu o viteză uimitoare terenul înclinat în pantă. În acelaşi timp, năvăli asupră-mi un miros tare, înţepător de gaz. Aerul părea încins de un foc străveziu, fluid.

Cunoşteam fenomenul acesta teribil, căci mai asistasem la o asemenea catastrofă în valea Kanawha. Dintr-un salt, ţâşnii în faţa oamenilor adunaţi pe verandă şi împietriţi de groază.

— Stingeţi luminile! strigai. Repede, stingeţi luminile! A erupt sonda, năvăleşte gazul! Stingeţi, că de nu, în două minute totul ia foc, m-auziţi?!

Şi, nici una, nici două, mă apucai să sting lămpile. Dar şi în odaia de sus era lumină, ca şi dincolo, în prăvălie. Gazul se răspândea cu o iuţeală fantastică. Trebuia pus totul în joc pentru salvarea oamenilor.

— Fugiţi de-aici! Fugiţi, pentru numele lui Dumnezeu!

Urcaţi sus, cât mai sus, cocoţaţi-vă pe stânci! strigam întruna.

Fără să mă mai sinchisesc de ceilalţi, îl înşfăcai pe Harry şi, cât ai clipi, îl urcai în şa, săltându-mă la spatele lui. Băiatul, interpretându-mi greşit gestul şi nebănuind cât de gravă e primejdia, se zbătea din răsputeri să scape din strânsoare. Dar cum în asemenea momente forţa fizică se manifestă la extrem, îl strânsei cu atâta tărie, încât rezistenţa lui slăbi curând, în timp ce Swallow, al cărui instinct făcea de prisos zăbala şi pintenii, ne duse ca vântul în jos, de-a lungul râului.

Poteca pe care coborâsem din savană spre New Venango nu mai putea fi folosită. O năpădise focul. Abia la capătul văii puteam încerca o salvare. Ziua, când cercetasem locul, nu observasem nici un drum care să ducă pe acolo; dimpotrivă, pereţii de piatră erau atât de apropiaţi, încât apa îşi croia anevoie cale printre ei, zbuciumându-se şi spumegând.

— Spuneţi repede — mă adresai lui Harry — există vreun drum care să ne scoată din valea asta?

— Nu, nu! Gemu băiatul, încercând din nou să scape din strânsoarea mea. Lăsaţi-mă! Daţi-mi pace!

Fireşte că nu puteam lua în seamă dorinţa lui. Măsurai cu atenţie peticul de cer care mijea printre cei doi pereţi abrupţi de piatră. Deodată, simţii o apăsare sub piept, însoţită de glasul hotărât al lui Harry:

— Daţi-mi drumul, că de nu, vă tai cu propriul dumneavoastră cuţit!

Zării cuţitul scânteind în mâna lui; mi-l smulsese de la brâu. Nu mai era timp pentru explicaţii. Îi încleştai cu dreapta încheieturile ambelor mâini, iar cu braţul stâng îl strânsei şi mai tare.

Pericolul creştea cu fiece clipă; valul arzător inundase depozitele şi butoaiele detunau ca nişte salve de artilerie. Conţinutul lor se revărsa ca un evantai de foc în oceanul arzând care potopea totul în calea lui. Aerul se înfierbântase. Aveam senzaţia că mă sufoc fierbând într-un cazan cu apă.

Dogoarea crescu atât de mult şi de repede, încât mi se părea că-mi frige măruntaiele. Mai-mai să-mi pierd cunoştinţa, dar îmi încordai toate fibrele corpului. Nu-mi era numai de mine: răspundeam şi de viaţa lui Harry.

— *Come on*, Swallow, înainte, înainte, *well*...

Căldura ucigătoare îmi uscase gâtlejul; glasul nu mă mai asculta. Dar nici nu era nevoie de glas. Fără să aştepte îndemn, neînfricatul meu Swallow alerga cu o iuţeală fantastică. Iar eu nu mai vedeam cu ochii decât că dincoace de râu nu era scăpare. Flăcările luminau suficient pereţii de piatră ca să mă pot convinge că escaladarea e imposibilă. Trebuia să sărim în apă! Trebuia să tot mergem prin apă până am fi putut ieşi undeva, pe partea cealaltă.

Strânsei uşor genunchii şi Swallow, dintr-un salt, despică valurile care ne înghiţiră apoi pentru o clipă. Simţeam că se nasc în mine puteri noi; sângele îmi pulsa proaspăt în vine. Saltul fusese atât de puternic, încât mustangul, bunul meu Swallow, dispăru sub mine în adâncuri. Acum, însă, îmi era totuna. Trebuia să ajung dincolo, trebuia să ne tăiem cale! Swallow întrecuse în viteză focul ce ne gonea din urmă. Acum, pălălaia se înălţa până la cer şi învăluia râul, alimentată de ţiţeiul scurs în şuvoaie. Într-un minut, în câteva secunde, poate şi mai repede, putea să ne ajungă şi pe noi. Băiatul se lipise de mine, inert. Leşinase. Înotam ca niciodată în viaţa mea; de fapt, nu înotam, ci mă aruncam înainte, nebuneşte, prin fulgerele ce zvâcneau luminând fundul apei. Mă stăpânea o groază cumplită, neîndurătoare, ca un coşmar. Deodată, auzii înaintea mea fornăitul lui Swallow. „Bravo, credinciosule, viteazule... tu eşti?” Malul era aproape... Repede, în şa!... Dar cum să mă salt? Parcă mi s-a uscat şi măduva din oase... Doamne, ajută-mă, nu mă lăsa!... Încă o încercare... sus... am izbutit!... „Swallow, înainte, înainte!... Încotro vrei, numai să ieşim din iadul acesta!”

Înaintam, şi asta era tot; nici nu mă întrebam unde vom

ajunge. Ochii orbiţi de lumină mă ardeau ca metalul topit; limba îmi atârna între buzele crăpate; trupul parcă-mi era burete ars, cenuşă, gata să se destrame. Calul de sub mine icnea, gemea aproape omeneşte; alerga întruna, se sălta pe înălţimi, se căţăra, zbura cu iuţeală de tigru şi cu mlădieri de şarpe. Îi cuprinsesem gâtul cu braţul drept; cu stângul îl strângeam la piept pe Harry. O săritură, un salt lung, neverosimil şi, în sfârşit, în sfârşit trecurăm de peretele de piatră! Încă o sută-două de paşi şi iată-ne în prerie! Swallow se opri. Eu căzui din şa ca o cârpă.

Totuşi, încordarea, emoţia dusă la culme alungară leşinul ce mă ameninţa. Mă ridicai cu greu, mă lipii de grumazul viteazului, devotatului animal care tremura din toate mădularele şi, stăpânit de un plâns convulsiv, îl sărutai cu atâta patimă, cum rareori vreun îndrăgostit îşi va fi sărutat aleasa inimii sale.

„Swallow, prieten minunat, îţi mulţumesc. Mi-ai salvat viaţa, ne-ai salvat pe amândoi! Ceasul acesta n-am să-l uit niciodată!”

Cerul se colorase în sângeriu şi aburii de ţiţei pluteau ca nişte valuri negre-purpurii peste aşezarea devastată. Dar nu era timp de contemplări; în faţa mea zăcea Harry, palid, rece, cu mâna înţepenită pe cuţit. Mă temeam că murise înecat în valuri. În timp ce eu încercam să-l salvez de năvala flăcărilor.

Hainele îi erau numai apă, lipite de trupul nevolnic. Pe faţa lui palidă jucau reflexele sinistre ale focului care lingeau până pe creştet înălţimile de piatră. Îl luai în braţe, îi dădui părul de pe frunte, îi frecai tâmplele, îmi lipii gura de buzele lui ca să-i trezesc răsuflarea, într-un cuvânt, făcui tot ce-mi stătea în puteri ca să-l readuc la viaţă.

Şi iată, în fine! Îl străbătu un fior, mai întâi abia perceptibil, apoi din ce în ce mai tare; îi simţii bătaia inimii şi suflul respiraţiei. Se trezi, deschise ochii mari şi mă privi cu o expresie pe care n-aş putea-o descrie. Apoi se însufleţi brusc

şi, sărind drept în picioare, strigă cu groază:

— Unde... cine eşti... ce s-a întâmplat?

— V-am smuls de jos, din prăpădul acela! Sunteţi salvat!

La auzul glasului meu şi observând abia acum incendiul, băiatul îşi reveni pe deplin:

— Prăpăd?.. Vai de mine, arde!... Şi Forster cu ai lui...

Ca şi când, pronunţând numele lui Forster, ar fi înţeles dintr-o dată întreaga primejdie în care-şi lăsase rudele, băiatul mă apostrofă cu pumnii ridicaţi:

— Sunteţi un laş, domnule, un laş fără seamăn, un coiot, cum am mai spus! Puteaţi să-i salvaţi pe toţi, pe toţi! Dar aţi fugit cum fuge coiotul din faţa unei potăi. Vă... vă urăsc! Trebuie să mă întorc numaidecât!

Dădu să plece, dar îl ţinui strâns de mână.

— Staţi! Nu mai e nimic de făcut! Vă duceţi la pieire!

— Lăsaţi-mă! Cu fricoşi ca dumneavoastră nu vreau să am de-a face!

Îşi smulse mâna din strânsoare şi o luă la goană. Simţii atunci în palmă un obiect fin, rotund. Era inelul lui, care, datorită smuciturii, i se desprinsese din deget.

Alergai să-l ajung, dar băiatul dispăru fulgerător printre stâncile povârnite. N-aveam motive să mă supăr pe el. Era încă prea tânăr şi catastrofa îi răpise calmul necesar pentru a judeca normal. Vârâi deci inelul în buzunar şi, trebuind să mă odihnesc după atâta trudă şi zbucium, hotărâi să-mi petrec noaptea pe loc — fireşte că până la ivirea zorilor nici vorbă nu putea fi să mai cobor iarăşi în valea pustiită.

Tremuram din toate fibrele trupului, iar valea, în care incendiul continua cu furie turbată, îmi părea un cazan al iadului din care izbutisem să scap. Hainele de pe mine se făcuseră ferfeniţă; mi le schimbai cu cele noi, care, deşi îmbibate de apă, altminteri rămăseseră nevătămate.

Swallow se lungi în preajma mea. Iarbă era destulă, dar bravul meu mustang nu se atinse de nici un fir, fiind, probabil,

şi mai istovit ca mine. Iar eu stam şi mă tot gândeam ce vor fi ajuns oamenii din vale. Întrebarea aceasta mă obseda, mă chinuia, deşi aveam atâta nevoie de odihnă.

Statui astfel treaz întreaga noapte, deplasându-mă mereu până pe marginea *„bluff”*-ului pentru a cerceta situaţia. Incendiul scăzuse oarecum, totuşi oferea o privelişte sinistra, de neuitat. Păcura ţâşnea vertical, într-o coloană de vreo treizeci de coţi, care ardea năprasnic, se pulveriza în jerbe şi în puzderie de scântei, cădea la pământ pentru a se scurge apoi ca un brâu de foc înspre albia apei, acoperind-o pe toată lăţimea ei.

Astfel, dezastrul continuă până dimineaţa şi avea să mai dureze încă multă vreme. Lumina zilei estompă oarecum lumina orbitoare a flăcărilor. Când îmi aruncai din nou privirea în jos, constatai că, în afară de o căsuţă izolată, unde focul nu ajunsese, totul, absolut totul fusese mistuit. Locuinţa, instalaţiile industriale, ca şi restul clădirilor şi depozitele căzuseră pradă focului. Întregul „bluff”, până sus, pe cea mai înaltă stâncă, era negru de funingine şi semăna cu o tigaie uriaşă pe care un bucătar neglijent a uitat-o pe plita încinsă.

În faţa singurei căsuţe scăpate de la pieire stăteau câţiva oameni, printre care şi Harry. Mânat de un curaj excepţional, băiatul reuşise să ajungă acolo în timpul nopţii. Acum, ziua, drumul nu mai prezenta dificultăţi. Apucai, aşadar, poteca pe care coborâsem ieri, la sosire. La un moment dat, îl zării pe Harry arătând în direcţia mea. Un bărbat intră repede în casă şi reveni cu o puşcă în mână. Îmi ieşi în întâmpinare pe malul opus al râului şi se opri, aşteptând să ajung în dreptul lui.

— Alo, dumneata de colo — îmi strigă el — ce te foieşti întruna pe-aici? Cară-te, dacă nu vrei să te trăsnesc imediat!

— Am rămas aici ca să vă dau, pe cât posibil, o mână de ajutor.

— Las' că ştim noi! râse el în bătaie de joc. Cunoaştem asemenea ajutoare!

— Vreau, totuşi, să vorbesc cu tânărul Harry!

— Cam greu!

— Trebuie să-i dau ceva.

— Nu mă duce dumneata pe mine! Adică ce-oi fi având să-i oferi, haimana păcătoasă? După ce că eşti laş, te mai şi răzbuni şi dai foc păcurii!

În prima clipă, nici nu fusei în stare să scot o vorbă. Eu şi incendiator! Eram stupefiat. Se vede însă că omul îmi interpreta tăcerea în alt chip. Credea că e o dovadă a vinovăţiei mele.

— Ia uitaţi-vă la el cum s-a speriat! Păi da, ne pricepem noi la de-alde ăştia! Dacă n-o ştergi imediat, te lichidez!

— Ce-ţi veni, omule? Cum adică, îmi pui în cârcă asemenea crimă?! Gazul emanat de la sondă a luat foc din cauza lămpilor voastre. Numai neglijenţa voastră a provocat întreaga nenorocire.

— Lasă, nu ne învăţa tu! Cărăbăneşte-te, că trag numaidecât!

— Oare dacă eram eu făptaşul, l-aş mai fi salvat pe băiat cu riscul propriei mele vieţi?

— Gogoşi! Dacă n-o luai la goană, puteai să-i salvezi pe toţi! Dar aşa, scrumul s-a ales de bieţii oameni! Ei bine, ia-ţi răsplata!

Trase. Împietrit de mirare, nu făcui nici un gest pentru a mă feri de bătaia puştii. Spre norocul meu, glonţul dădu greş. Mă frigeau degetele să-i răspund cu aceeaşi monedă, însă mergând la sigur. Bineînţeles că n-am făcut-o. I-am întors pur şi simplu spatele şi am plecat fără să-i arunc o singură privire. Ajuns sus, încălecai şi-mi continuai drumul. Când, în loc de mulţumiri pentru salvarea unei vieţi, te pomeneşti învinuit de crimă, nu-ţi rămâne altceva de făcut decât să pleci şi să-ţi vezi de treburile tale.

Peste câteva zile, mă aflam în preria Graval, unde îl aşteptai o săptămână întreagă pe Winnetou. În ce priveşte

hrana, mă descurcam binişor; se găsea acolo vânat din belşug. De altfel, regiunea nu mi se părea deloc părăsită şi plicticoasă. Mişunau peste tot cetele siouxilor, obligându-mă la vigilenţă ca să nu fiu descoperit. După ce, în sfârşit, sosi Winnetou şi îl informai de prezenţa indienilor, căzurăm de acord să părăsim cât mai repede ţinutul.

Mă bucuram nespus la gândul că-l voi vedea pe Old Firehand, şi mă pregăteam să învăţ multe, foarte multe de la faimosul *westman*. Drumul până la el nu era lipsit de primejdii. Chiar a doua zi ne dădurăm seama de această realitate, descoperind urmele unui cercetaş indian.

Studiai cu atenţie locul. Calul indianului fusese priponit şi retezase în jurul lui iarba veştedă a preriei; călăreţul şezuse jos şi îşi deşertase, probabil, tolba cu săgeţi; o tijă ruptă în două rămăsese acolo, uitată — neglijenţă aproape de necrezut când e vorba de un indian.

Ridicai bucăţile de jos şi constatai imediat că nu era o săgeată de vânătoare, ci una de campanie.

— Vasăzică, indianul a trecut pe-aici, în misiune de luptă — comentai eu. Se vede însă că e tânăr şi lipsit de experienţă; altminteri, ar fi strâns numaidecât cele două fragmente de tijă. Şi apoi, nici urmele tălpilor nu sunt ale unui bărbat în puterea vârstei.

Dintr-o privire, ajunserăm la concluzia că omul plecase doar cu puţin înainte; conturul urmelor era încă precis, iar firele de iarbă călcate încă nu se ridicaseră la loc.

O luarăm deci pe drumul bătut de iscoada indiană, până ce umbrele noastre se tot lungiră şi seara coborî de-a binelea. Trebuia să descălecăm ca să nu pierdem urma din ochi. Dar, până atunci, dădui să mai scrutez împrejurimile.

Ne aflam pe una din numeroasele coline ce se înalţă în acea parte a preriei ca valurile unei mări împietrite. De sus, dominam cu privirea întregul peisaj.

Nici nu-mi potrivisem bine luneta la ochi, că şi zării la nord

o linie lungă, dreaptă, prelungindu-se în zare, dinspre răsărit până departe spre apus. Bucuros de descoperire, îi trecui luneta lui Winnetou. După ce privi câteva clipe, acesta scoase acel „iuf!”, exclamaţie de surpriză sau mirare a indienilor.

— Ştie fratele meu ce drum e acela? îl întrebai. Pe acolo nu cred să fi călcat nici bizoni, nici oameni roşii.

— Ştiu. Bizonul nu aleargă pe atâta întindere, iar omul roşu nu are cum să-şi taie asemenea drum prin prerie. Drumul acesta e al calului de foc, pe care îl vom zări chiar astăzi.

Ridică din nou luneta, privind cu deosebit interes linia ferată pe care lentila o apropia vederii. Apoi, pe neaşteptate, sărind din şa, îşi trase repede calul jos, într-o adâncitură.

Desigur că n-o făcuse fără vreun motiv serios; de aceea îi urmai neîntârziat exemplul.

— Lângă drumul calului de foc se află nişte oameni roşii — mă lămuri Winnetou. Sunt ascunşi, dar am zărit un cal de-al lor.

Procedarăm just pitindu-ne cu atâta grabă. Dacă rămâneam sus, pe creasta colinei, puteam fi lesne observaţi. Ce-i drept, distanţa era mare chiar şi pentru ochii cei mai pătrunzători, dar în cursul expediţiilor mele văzusem nu o dată indieni folosindu-se de lunete. Civilizaţia înaintează cu paşi uriaşi, oferind chiar şi neamurilor năpăstuite de purtătorii ei mijloace de apărare împotriva agresiunii.

— Ce crede fratele meu, ce gânduri vor fi având aceşti oameni? îl întrebai pe Winnetou.

— Vor să distrugă drumul calului de foc — răspunse acesta.

— Aşa mi se pare şi mie. Mă strecor până la ei să iscodesc.

Luându-i luneta din mână, îl rugai să mă aştepte şi pornii în direcţia indienilor.

Deşi eram convins că aceştia nu bănuiesc deloc prezenţa noastră, înaintai cu mare precauţie, apropiindu-mă atât de mult, încât, culcat pe burtă, îi puteam observa şi număra.

Erau treizeci de inşi, toţi vopsiţi în culorile războiului,

înarmaţi cu săgeţi şi cu arme de foc. Numărul cailor priponiţi era însă cu mult mai mare şi acest amănunt îmi întări convingerea că e vorba de o bandă pornită pe jaf.

Deodată, auzii îndărătul meu o respiraţie uşoară. Scosei repede cuţitul. Din fericire, era Winnetou. Nu mai avusese răbdare să-mi aştepte întoarcerea.

— Iuf! fratele meu prea se vâră până sub nasul duşmanilor. Ăştia sunt poncaşi, cei mai curajoşi din neamul siouxilor, iar acolo iată-l pe Parranoh, căpetenia albă.

Îl privii mirat:

— Căpetenia albă?

— N-a mai auzit fratele meu de Parranoh, crunta căpetenie a atabaskahilor? Nimeni nu ştie de unde a răsărit, dar fiind un războinic grozav, a fost primit în sfatul oamenilor roşii. Când căpeteniile cărunte s-au dus pe veci la Manitu, Marele Spirit, atunci Parranoh a ajuns căpetenie şi a cucerit în războaie o mulţime de scalpuri. Pe urmă, însă, orbit de spiritul cel rău, a început să se poarte cu războinicii ca şi când ar fi din neamul negrilor şi aceştia, mânioşi, l-au pus pe fugă. Acum face parte din neamul poncaşilor şi îi va conduce, desigur, la fapte cumplite!

— Fratele meu îl ştie cum arată?

— Ne-am şi înfruntat cu tomahawkul. Dar căpetenia albă umblă cu viclenii, nu luptă cinstit.

— Pesemne că-i un ticălos. Vrea să oprească în drum calul de foc, să-i jefuiască şi să-i ucidă pe fraţii mei.

— Pe albi?! se miră Winnetou. Doar e şi dânsul de aceeaşi culoare! Şi ce-ai de gând să faci?

— Aştept să văd dacă într-adevăr se apucă să strice drumul şi alerg înaintea calului de foc ca să-i previn pe călători.

Winnetou aprobă din cap. Pe atunci nu rareori se întâmpla ca bandiţii albi sau indieni să provoace deraieri pentru a jefui trenurile. Despre asemenea nelegiuiri am să mai pomenesc în aceste pagini.

Noaptea devenea tot mai neagră. Îmi era din ce în ce mai greu să urmăresc mişcările duşmanilor. Trebuia să mai rămân, totuşi, ca să mă informez exact asupra intenţiei lor. Îl rugai pe Winnetou să se întoarcă la caii noştri şi să mă aştepte acolo.

— Dacă fratele meu va fi în pericol — îmi spuse el — să ţipe ca găinuşa de prerie. Atunci am să-i vin în ajutor.

Plecă târâş, iar eu, evitând orice zgomot, mă îndreptai spre terasamentul liniei ferate. Dură mult până să ajung acolo. Rostogolindu-mă, trecui dincolo de linie şi l mă aşezai la pândă. Poncaşii erau foarte aproape. Lucrau de zor. Fapt extrem de rar: tocmai acolo, în mijlocul preriei, se găseau o mulţime de bolovani. Probabil că de aceea indienii îşi aleseseră acest loc pentru punerea în aplicare a planului. Auzeam cum îngrămădesc bolovanii pe linie. Din icnelile şi opintelile lor, înţelegeam că e vorba de pietroaie mari, nu glumă.

Nu mai era nici o clipă de pierdut. După ce mă târâi de-a-ndoaselea o bucată de drum, mă sculai în picioare şi o pornii în goana mare îndărăt. Nu ştiam în ce punct al căii ferate ne aflam şi nici ora când urma să treacă trenul; bănuiam, totuşi, direcţia din care avea să vină. Oricum, dacă voiam să nu dau greş, trebuia să-mi asigur uni avans important pentru ia-l preveni pe mecanicul locomotivei. Eram atât de agitat şi grăbit, încât nu lipsi mult să mor înjunghiat de Winnetou care, până a mă recunoaşte, crezuse un moment că vine un duşman asupra lui.

Ne înţeleserăm din câteva vorbe, apoi o luarăm călare spre răsărit, de-a lungul căii ferate. Fireşte că nu ne-ar fi stricat măcar un petic de lună, dar şi la lumina stelelor distingeam drumul cât de cât.

Călărirăm în întâmpinarea trenului mai bine de o jumătate de oră. Aşadar, dacă izbuteam să ne facem văzuţi de mecanic, primejdia deraierii nu mai era chiar atât de mare.

Distanţa până la indieni era convenabilă. Aceştia nu mai puteau observa apariţia şi oprirea trenului, a cărui locomotivă americană, cu faruri puternice, străbătând şesul neted şi întins, se anunţa vederii încă de la câteva mile depărtare. Aşadar, lăsarăm frâu liber cailor şi, tăcuţi, mai făcurăm încă o bună bucată de drum.

În sfârşit, mi se păru că a sosit momentul să ne oprim. Descălecarăm amândoi. După ce legarăm bine caii, făcurăm un şomoiog de iarbă uscată, semănând cu o torţă. Îl presărarăm cu pulbere, ca să se aprindă mai uşor şi puserăm pe aşteptat.

Lungiţi pe pături, pipăiam cu auzul tăcerea neagră, privind încordaţi în direcţia din care urma să sosească trenul.

În scurt timp — care ni se păru o veşnicie — o luminiţă, la început abia vizibilă, apoi din ce în ce mai clară, se ivi din adâncul nopţii. Pe urmă, se auzi un huruit, amplificându-se treptat ca un tunet în rostogol.

Sosise clipa. Trenul se apropia, duduind şi luminând depărtările. Luai pistolul şi trăsei în şomoiogul de iarbă. Pulberea luă foc imediat şi torţa izbucni în flăcări. O agitam într-o mână; cu cealaltă făceam semne de oprire.

Mecanicul trebuie să mă fi observat repede prin gemuleţul locomotivei, căci numaidecât răsună un şuier ascuţit, repetat şi, aproape în aceeaşi clipă, frânele se puseră în funcţiune şi vagoanele împiedicate scrâşniră asurzitor, trecând prin faţa noastră. Îi făcui semn lui Winnetou să mă urmeze şi alergarăm după trenul care îşi încetinea mereu viteza.

În fine, trenul se opri. Fără a-i lua în seamă pe călătorii care îşi iţeau capetele prin ferestre, fugii de-a lungul vagoanelor până la locomotivă, acoperindu-i farurile cu pătura pe care avusesem grijă să o iau cu mine. Totodată, strigai din răsputeri:

— Stingeţi peste tot!

Felinarele se stinseră imediat. Personalul liniei „Pacific” era

alcătuit din oameni energici şi cu prezenţă de spirit.

— *'adeath!* Fir-ar să fie! se auzi de sus, de pe locomotivă. De ce-ai acoperit farurile, omule? Sper că nu se întâmplă nimic grav pe traseu.

— Staţi aşa, pe întuneric, *sir!* îl avertizai pe necunoscut. Nişte indieni vor să provoace deraierea trenului.

— Ei, drăcie! Dacă-i aşa, înseamnă că sunteţi tipul cel mai curajos din câţi a poposit prin aceste locuri blestemate!

Şi, sărind jos, îmi strânse mâna, de-mi veni să ţip de durere.

Cât ai clipi, ne trezirăm înconjuraţi de puţinii călători care populau trenul.

— Ce s-a întâmplat? De ce-aţi oprit?

Le explicarăm în puţine cuvinte situaţia şi se stârni zarvă mare.

— Bine, foarte bine! exclamă conductorul trenului. Chiar dacă tărăşenia asta ne cam încurcă treburile, avem, în schimb, prilejul să-i învăţăm minte pe bandiţi. Om fi noi puţini, dar în schimb suntem înarmaţi cumsecade. Ştiţi cumva numărul indienilor?

— După aprecierea mea, cam treizeci de poncaşi.

— *Well!* Atunci, ne batem cu plăcere. Dar ăla de colo cine-i? Un roşu, pe onoarea mea!

Îşi duse repede mâna la pistol, gata să tragă în Winnetou, care stătea mai la o parte, mândru şi netemător.

— Calmaţi-vă, *sir.* E tovarăşul meu de vânătoare, care va fi foarte bucuros să-i cunoască pe vitejii călăreţi ai calului de foc!

— Aşa se mai schimbă situaţia. Chemaţi-l! Cum îi spune?

— Winnetou, căpetenia apaşilor.

— Winnetou? se auzi un glas din spatele grupului ce ne înconjura şi un bărbat îşi croi repede drum spre noi. E aici Winnetou, marea căpetenie a apaşilor?

Omul, cum desluşeam prin întuneric, avea o statură de

gigant şi nu purta nici haine obişnuite, nici uniformă de feroviar, ci un costum vânătoresc de prerie. Se opri în faţa lui Winnetou şi-l întrebă cu vădită bucurie:

— Să fi uitat oare Winnetou cum arată şi cum vorbeşte prietenul său?

— Iuf! izbucni atunci tânărul şef indian. Chiar dac-au trecut multe luni de când ne-am întâlnit ultima oară, Winnetou nu l-a uitat pe Old Firehand, cel mai mare dintre vânătorii albi!

— Te cred, te cred, frate! Nici eu nu te-am uitat!

— Old Firehand! Old Firehand! se mirau în gura mare cei de faţă, privindu-l cu veneraţie pe faimosul *westman*, în jurul căruia se ţeseau legende de necrezut şi al cărui renume creştea mereu, alimentat de imaginaţia vânătorilor.

— Old Firehand! exclamă şi conductorul. De ce nu mi-aţi spus numele dumneavoastră când v-aţi urcat în tren? V-aş fi oferit locul cel mai bun!

— Mulţumesc, *sir,* călătoresc şi aşa destul de comod. Dar să nu ne pierdem vremea. Mai bine să vedem ce-i de făcut în chestiunea cu indienii.

Toţi se adunară în jurul lui, ca şi când ar fi fost de la sine înţeles că dânsul, şi nimeni altul, avea să decidă — iar eu fui obligat să mai prezint o dată toate amănuntele situaţiei.

— Sunteţi, aşadar, prieten cu Winnetou? mă întrebă în cele din urmă Old Firehand. Nu-mi prea stă în obicei să fac tovărăşie tam-nisam cu persoane necunoscute; dar cine se bucură de încrederea lui Winnetou, acela se poate bizui şi pe mine. Daţi-mi voie să vă strâng mâna!

— Suntem prieteni şi fraţi — confirmă Winnetou. Am băut fiecare din sângele celuilalt pentru veşnica noastră unire.

— Ah, v-aţi unit aşadar, prin legământul sângelui! vorbi Old Firehand, înfigându-şi privirea în mine. Înseamnă că e... da, da... e...

— Old Shatterhand, care doboară dintr-un pumn pe orice vrăjmaş — întregi Winnetou.

— Old Shatterhand! Old Shatterhand! repetară cu uimire cei din jur, zgâindu-se să-mi vadă mai bine faţa.

— Old Shatterhand? se bucură conductorul. Ce întâlnire grozavă! Old Firehand, Old Shatterhand şi Winnetou. Tustrei laolaltă! Cei mai renumiţi oameni ai Vestului, treimea invincibilă! Ei, atunci ne-am asigurat! Vai de bandiţii aceia roşii! Domnilor, vă stăm la dispoziţie. Spuneţi ce avem de făcut!

— Vasăzică, treizeci de haimanale roşii — chibzui Old Firehand. Ei bine, îi lichidăm pe toţi fără multă vorbă.

— Dar, *sir,* sunt şi ei oameni! intervenii eu.

— Oameni? Poate. Însă nişte decăzuţi, nişte brute; sălbatici — obiectă el. Ştiu bine că şi în cele mai grave împrejurări dumneavoastră vă arătaţi indulgent cu asemenea indivizi; numai că atitudinea mea e alta. Dac-aţi fi păţit câte am păţit eu, atunci nu s-ar mai vorbi despre Old Shatterhand ca despre omul care îi menajează pe duşmani. Şi cum această bandă e condusă de Parranoh, renegat şi ucigaş notoriu, cine îmi poate lua dreptul de a-i lichida pe toţi, absolut pe toţi?! Am eu o veche socoteală cu el! Scrisă cu sânge!

— *Howgh!* aprobă Winnetou, pe care îl ştiam atât de generos din fire. Avea, probabil, motive temeinice să adopte astăzi, în ciuda caracterului său paşnic, o atitudine atât de dură.

— Aveţi perfectă dreptate, *sir* — declară şi conductorul, în cazul nostru, cruţarea ar echivala cu o crimă. Aşadar, ce plan aveţi?

— Personalul trenului va rămâne pe loc. Sunteţi funcţionari, nu trebuie să vă amestecaţi în luptă. Ceilalţi gentlemeni îşi pot îngădui plăcerea de a lua parte la acţiune şi de a-i învăţa minte pe bandiţi că e puţin rentabil să se ocupe de jefuirea trenurilor. Ne furişăm până la ei şi-i atacăm fulgerător. Astfel, surprinşi şi îngroziţi, nici nu vor apuca să se apere. După ce-i fugărim de la linia ferată, la un semnal trenul se va pune în

mişcare, dar încet, cu precauţie, pentru că nu se ştie dacă, între timp, vom fi fost în stare să înlăturăm toate obstacolele. Aşadar, cine merge cu noi?

— Eu, eu, eu! strigară toţi, în afară de feroviari.

Nimeni nu voia să rămână cu braţele încrucişate.

— Atunci, luaţi-vă armele şi haidem! Trebuie să acţionăm rapid. Indienii ştiu, desigur, cu aproximaţie, când ar trebui să sosească trenul. Dacă mai întârziem, ar putea să cadă la bănuială.

Winnetou şi cu mine o luarăm înainte. Peste tot era o linişte adâncă, şi ne sileam să n-o tulburăm. Nimic, în această pace blândă a preriei, nu trăda catastrofa atât de iminentă.

Mai întâi, străbăturăm o bună distanţă mergând normal, fără prea mari eforturi, dar pe urmă o luarăm târâş, câte unul, de-a lungul terasamentului, sprijinindu-ne numai în mâini şi în vârful picioarelor.

Între timp, răsărise luna, luminând, calm şi familiar, depărtările. Ochii vedeau la o distanţă apreciabilă. Ce-i drept, lumina ne cam stingherea la furişat, dar în acelaşi timp ne ajuta, căci colinele, semănând între ele şi peisajul repetându-se aidoma, ne-ar fi fost destul de greu să ne orientăm prin beznă şi să nu cădem în braţele poncaşilor.

Din când în când mă opream, mă săltăm niţeluş de la pământ şi îmi aruncam privirea dincolo de terasament.

La un moment dat, văzui din partea cealaltă silueta unui om profilată pe orizont. Era o strajă. Dacă omul, care privea ţintă în direcţia de unde urma să sosească trenul, ar fi fost mai atent la ceea ce se petrecea în preajma lui, atunci desigur că ne-ar fi simţit.

După câteva minute, îi zărirăm şi pe ceilalţi poncaşi. Aşteptau liniştiţi, întinşi la pământ. Îşi priponiseră caii foarte aproape, chiar îndărătul lor, ceea ce ne cam încurca socotelile. În momentul când am fi pornit atacul, caii aceştia ne-ar fi putut trăda. Vedeam acum şi măsurile pe care indienii

le luaseră pentru a provoca deraierea: îngrămădiseră pe şine o cantitate şi mai mare de bolovani decât văzuserăm noi înainte. Mă îngrozeam, gândindu-mă la soarta ce i-ar fi aşteptat pe călători dacă nu descopeream la timp tentativa.

Ne furişarăm apoi încă o bucată până exact în dreptul poncaşilor. Acolo ne oprirăm, întinşi pe burtă, cu armele pregătite.

În primul rând, trebuia să scăpăm de străjer, misiune pe care cu greu aş fi încredinţat-o altuia decât lui Winnetou. La lumina lunii, omul putea să desluşească uşor cea mai neînsemnată mişcare, şi orice zgomot, cât de mic, se auzea amplificat în tăcerea din jur. Chiar dacă izbuteai să te apropii, era nevoie să te ridici de la pământ, să sari în picioare ca să-i înfigi cuţitul. Or, lucrul acesta putea să atragă atenţia celorlalţi poncaşi. Totuşi, Winnetou se oferi imediat să execute dificila sarcină. Se furişă uşor de tot şi, într-o clipă, străjerul dispăru ca înghiţit într-o genune, pentru ca, aproape simultan, să apară din nou, drept, neclintit, ca mai înainte. Totul se petrecu uimitor de repede. Winnetou stătea acum de... strajă în locul poncaşului.

Făcuse iarăşi una din acele operaţii specific indiene, care cer o iscusinţă neobişnuită. Liniştea nu fusese tulburată. Poncaşii nu simţiseră nimic. Astfel, problema cea mai grea fusese rezolvată. Puteam trece la acţiune.

Dar iată că încă înaintea semnalului de atac, îndărătul meu răsună un foc de pistol. Cineva din grupul nostru, un imprudent, apăsase din neatenţie pe trăgaci. Deşi surprinşi, poncaşii nu-şi pierdură cumpătul. Nouă, însă, nu ne mai rămânea nimic de făcut decât să sărim din ascunziş şi să tăbărâm asupra lor. Indienii izbucniră într-un strigăt cumplit, alergând spre cai. Voiau, deocamdată, s-o şteargă cât mai repede, punându-se la adăpost, să hotărască ce au de făcut.

— Fiţi atenţi! ne strigă Old Firehand. Trageţi asupra cailor, ca să nu ne scape, blestemaţii! Apoi săriţi pe ei!

Armele trosniră şi numaidecât se produse o învălmăşeală de oameni şi cai rostogoliţi, de călăreţi care încercau să se salveze în goana mare şi pe care nu-mi era deloc greu să-i opresc eu ajutorul carabinei „Henry”. Cum dădea vreun poncaş să fugă, îi culcam calul la pământ şi omul se trezea aruncat cât colo.

Old Firehand şi Winnetou se repeziră cu tomahawkurile în vălmăşagul acela de oameni şi animale. Ceilalţi albi, după cum bănuisem, de altfel, nu ne puteau fi de folos. Trăgeau la întâmplare, nimerind cel mai adesea în gol şi o luau la sănătoasa, ca nişte laşi, de câte ori vreun indian se apropia de ei.

Isprăvindu-mi gloanţele, lepădai doborâtorul de urşi şi carabina, intrând în acţiune cu tomahawkul, alături de Old Firehand şi Winnetou. De fapt, nu rămăseserăm decât noi trei să continuăm lupta cu poncaşii.

Winnetou, a cărui neînfricare îmi era cunoscută, nu mai constituia pentru mine o noutate. În schimb, mă uimea grozav Old Firehand. Statura lui îmi evoca personaje din alte vremuri, despre care, ca adolescent, citisem atâtea poveşti eroice. Cu picioarele răşchirate, stătea drept, semeţ, imbatabil, luându-i în primire pe duşmanii fugăriţi de noi şi zdrobindu-le ţestele cu tomahawkul. Părul lung îi flutura în jurul tâmplelor, şi pe chipul lui se citea, în bătaia lunii, acea siguranţă a izbânzii care împrumută fizionomiei accente stranii.

Îl văzui pe Parranoh în mijlocul mulţimii învălmăşite şi încercai să ajung până la el. Dar şeful poncaşilor, căutând să-mi scape, fugi în direcţia lui Winnetou pentru ca, sesizând imediat pericolul, s-o ia iarăşi la goană în altă parte. Atunci Winnetou se avântă în urma lui strigând:

— Parranoh, câine de atabaskah, ai vrea să fugi de mânia lui Winnetou, căpetenia apaşilor? Trădătorule blestemat, fie ca pământul să-ţi soarbă sângele, vulturii să-ţi mănânce

trupul, iar scalpul tău să-mi împodobească cingătoarea!

Lepădă în grabă tomahawkul, smulse cuţitul de la brâul lui împodobit cu scalpuri şi cât ai clipi, îl prinse pe Parranoh de beregată. Dar nu-l omorî pe loc, fiind oprit de Old Firehand.

Tocmai în clipa când, împotriva obiceiului său, Winnetou se năpustise urlând asupra adversarului, Old Firehand recunoscu pe neaşteptate în şeful alb al poncaşilor un individ pe care-l ura din toate fibrele fiinţei sale şi pe care îl căutase cu o perseverenţă neînduplecată ani şi ani de-a rândul. Acum, în sfârşit, îl avea în faţa ochilor!

— Tim Finnetey! exclamă el şi, măturându-i pe indienii ce-i stăteau în drum, se repezi la Winnetou şi-i încleşta braţul ridicat: Opreşte, frate, nu lovi! De omul acesta mă ocup eu!

O clipă, auzindu-se strigat pe adevăratul său nume, Parranoh împietri de spaimă. Dar când îl recunoscu pe Old Firehand, profită de un moment de neatenţie, se smulse din strânsoarea lui Winnetou şi, ca împins de un resort, o luă la goană. În acea clipă, mă descotorosii imediat de adversarul meu şi alergai cât putui de repede în urmărirea lui Parranoh...

Old Firehand şi Winnetou ţâşniră şi ei, în aceeaşi secundă, pe urmele lui. Dar le-o luasem binişor înainte şi-mi dădeam seama că nu vor putea să mai recupereze distanţa. În plus, Parranoh se dovedea un alergător extrem de iute şi de sprinten, pe când Old Firehand, deşi mare meşter în toate deprinderile specifice Vestului, nu mai era la vârsta cea mai prielnică unei asemenea întreceri pe viaţă şi pe moarte; cât despre Winnetou, acesta îmi mărturisise, nu o dată, că în ce priveşte fuga, nu e în stare să se măsoare cu mine.

Spre bucuria mea, observai că Parranoh, în loc să-şi economisească forţele, alerga desperat, fără noimă şi, în zăpăceala lui, nu aplica obişnuita tactică în zigzag a indienilor; în schimb, eu îmi reglam respiraţia şi, drămuindu-mi puterile, mutam greutatea trupului când pe un picior, când pe altul — măsură care mi-a fost totdeauna de folos.

Cei doi tovarăşi ai mei rămâneau tot mai în urmă: le auzeam din ce în ce mai slab respiraţia, apoi deloc, în schimb, recunoscui, de la oarecare distanţă, glasul lui Winnetou:

— Old Firehand poate să se oprească fără grijă! Fratele meu alb îl va prinde cu siguranţă pe ticălos şi-l va birui. Nu-i scapă nimeni. Are picioare iuţi ca vântul!

Oricât de măgulit aş fi fost la auzul acelor vorbe, nu-mi puteam permite luxul să mă uit înapoi, ca să constat dacă înverşunatul *westman* se oprise într-adevăr locului. Ce-i drept, lumina lunii m-ar fi ajutat să desluşesc repede situaţia, clar mai important era să nu-l pierd din ochi pe fugarul din faţa mea.

O vreme, nu izbutii să mă apropii cu nici un pas de Parranoh, dar când observai că-şi domoleşte fuga, făcui un efort teribil şi, peste puţin, ajunsei atât de aproape, încât îi auzeam gâfâiala. Nu aveam altă armă decât cele două pistoale descărcate şi cuţitul meu de vânătoare, pe care-l ţineam gata de atac. Tomahawkul m-ar fi stingherit la fugă, de aceea îl lepădasem încă de la bun început.

Deodată, Parranoh sări în lături, crezând că-l voi depăşi din plin avânt, iar dânsul îmi va cădea în spate. Fireşte că mă aşteptasem la o asemenea manevră. Fulgerător, sării şi eu în aceeaşi direcţie, încât ne izbirăm amândoi şi băgai cuţitul în el până-n plăsele.

Din izbitură ne rostogolirăm amândoi la pământ, numai că dânsul rămase lat, în timp ce eu, nefiind sigur că-l omorâsem, ţâşnii numaidecât în picioare. Văzând că nu mai mişcă, răsuflai uşurat şi scosei cuţitul din rană.

Nu era prima oară când biruiam un vrăjmaş. Corpul meu purta destule amintiri din încăierările, nu totdeauna favorabile mie, cu băştinaşii stepelor americane, atât de căliţi în luptă! Dar aici, iată, zăcea un alb omorât de mâna mea şi-l priveam cu oarecare strângere de inimă. Îşi meritase totuşi pe deplin soarta; de aceea nu aveam motive de regret.

Pe când stam şi cumpăneam ce trofeu să-mi aleg ca semn al victoriei, auzii îndărătul meu paşi grăbiţi de om. Mă culcai repede la pământ, dar teama se risipi în dată: era Winnetou, care, în grija lui frăţească, alergase în urma mea.

— Fratele meu alb zboară ca săgeata apaşului, iar cuţitul nu-i nimereşte decât în plin — rosti el, uitându-se la Parranoh, care zăcea fără suflare.

— Dar Old Firehand unde a rămas? întrebai.

— E puternic ca ursul când cad primii fulgi de nea; numai că anii i s-au cam agăţat de picioare. Vrea fratele meu să-şi ia ca podoabă scalpul acestui atabaskah?

— Ia-l tu, frate. Ţi-l dăruiesc!

Din trei tăieturi de cuţit, Winnetou desprinse pielea le pe ţeasta mortului. Cât de crunt trebuie să-l fi urât pe acest Tim Finnetey, dacă nici nu şovăia măcar — el, iubitorul de oameni — să-i jupoaie pielea de pe cap! Operaţia mă scârbea peste măsură. Îmi întorsei ochii în altă parte. Şi iată, parcă zării nişte puncte negre apropiindu-se încet de noi.

— Winnetou ar face bine să se culce la pământ îl prevenii pe tânărul apaş. Vom avea de apărat scalpul acestei căpetenii albe!

Poncaşii se apropiau de noi cu vădită prudenţă; erau vreo şase la număr şi veneau încet, atent, ca şi când ar fi fost în căutarea unui obiect pierdut.

Cu burta lipită de pământ, apaşul se târî într-o parte, iar eu, ghicindu-i intenţia, făcui la fel. În ce-l priveşte pe Old Firehand, acesta ar fi trebuit, după calculele mele să ne fi ajuns de mult — însă, pierzându-l, probabil, din ochi pe Winnetou, apucase într-o direcţie greşită. Abia după câtva timp observarăm că indienii avuseseră grijă să-şi ia şi caii; animalele veneau în urma lor, duse de dârlogi... Faptul acesta constituia pentru noi o primejdie în plus, iar pentru indieni — un avantaj considerabil: puteau să acţioneze călare şi, la nevoie, s-o ia la goană. Trebuia, deci, să-i deposedăm de cai.

Făcurăm în acest scop un ocol care ne aduse exact în spatele animalelor. Poncaşii, nebănuind nimic, mergeau liniştiţi înainte.

Să dai peste un cadavru tocmai acolo, la o asemenea distanţă de locul bătăliei?! Cuprinşi de mirare, poncaşii se repeziră şi se aplecară asupra mortului. Dacă le-ar fi trecut prin gând că fusese ucis chiar acolo, pe loc, desigur că nu s-ar fi grăbit să se apropie. Dar ei credeau, pesemne, că omul, fiind rănit, se târâse departe de vălmăşagul luptei. Când colo — ce surpriză! Chipul acela schimonosit de spasmele morţii era al lui Parranoh! Recunoscându-l, poncaşii scoaseră o exclamaţie de furie şi groază.

Era un moment cât se poate de prielnic pentru noi. Cât ai clipi, smulserăm dârlogii din mâinile poncaşilor încremeniţi de spaimă, încălecarăm şi o pornirăm la galop, trăgând caii ceilalţi după noi. Goneam îndărăt, spre locul bătăliei. O încăierare cu cei şase poncaşi ar fi fost prea riscantă. Destul că, aproape neînarmaţi, izbutiserăm să scăpăm de un duşman întreit ca număr şi, pe lângă scalpul lui Parranoh, să aducem cu noi şi caii. În orice caz, îi păcălisem zdravăn şi îmi imaginam cu satisfacţie mutrele lor pleoştite, caraghioase, după ce se vor fi trezit la realitate. Până şi veşnic gravul Winnetou nu-şi mai stăpânea râsul. Eu, însă, mă gândeam în acelaşi timp la Old Firehand. Nu cumva să fi dat şi peste el vreun grup răzleţ al poncaşilor!

Şi această grijă a mea se dovedi întemeiată. Întorşi pe câmpul de luptă, nu-l găsirăm nicăieri pe faimosul vânător, deşi de la plecarea noastră trecuse destulă vreme.

Bătălia se sfârşise. Albii, care ne ajutaseră sau, mai precis, nu ne ajutaseră la nimic, adunau cadavrele indienilor. Poncaşii scăpaţi teferi dispăruseră, cărând cu ei pe răniţi; La linia ferată, lângă locul unde fuseseră îngrămădiţi bolnavii, se ridicau acum două focuri mari, luminând împrejurimile şi slujind de semnal pentru personalul trenului.

Înaintând încet, trenul se apropia şi se opri apoi în faţa celor două semnale. Feroviarii săriră jos, interesându-se de rezultatele luptei. După ce aflară ce şi cum, se porniră pe laude la adresa noastră — lucru la care aş fi renunţat bucuros. Ba conductorul trenului ne făgădui chiar o menţiune specială în raportul pe care urma să-l prezinte administraţiei, adăugând că va avea grijă ca numele şi faptele noastre să ajungă cunoscute peste tot.

— Nu e nevoie, *sir* — căutai să-l temperez. Suntem *westmeni*, nimic mai mult, şi renunţăm cu plăcere la reclamă. Dar dacă vă simţiţi într-adevăr obligat la recunoştinţă, atunci popularizaţi pretutindeni în Statele Unite pe aceşti eroici gentlemeni care au consumat o grămadă de pulbere şi merită din plin elogiile noastre.

— Vorbiţi serios, *sir?* întrebă conductorul trenului, bănuind în tonul meu oarecare ironie.

— Fireşte.

— Adică, s-au comportat eroic?

— Peste aşteptări.

— Mă bucură nespus. Îmi voi nota numele dumnealor şi le voi da publicităţii. Dar unde-i Old Firehand? Nu-l văd nicăieri! Sper că nu i s-a întâmplat vreo nenorocire!

La aceasta răspunse Winnetou:

— Fratele meu Old Firehand, pierzându-i urma lui Parranoh, trebuie să se fi izbit de vreun grup de poncaşi. Mă duc în căutarea lui, împreună cu Old Shatterhand.

— Bine, plecăm numaidecât — consimţii eu. Poate că se află în pericol. Pe dumneavoastră, domnilor, sperăm să vă mai găsim aici la întoarcere.

Ne luarăm puştile şi tomahawkurile abandonate când cu urmărirea lui Parranoh, şi pornirăm grăbiţi, apucând direcţia de adineauri. Speram că pe drumul acesta vom da de Old Firehand.

Lumina era slabă, zgârcită, nu vedeam decât la mică

distanţă. Trebuia să ne bizuim în primul rând pe auz, ceea ce deocamdată era imposibil, din cauza larmei din jurul trenului, care acoperea orice alt zgomot. Abia după ce ne depărtarăm suficient, liniştea nopţii, profundă, atotstăpână, se aşternu peste tot. Când şi când ne opream din mers, ca să mai tragem cu urechea.

Multă vreme nu auzirăm şi nu văzurăm nimic, încât eram gata să ne lăsăm păgubaşi şi să facem cale-ntoarsă, nădăjduind că Old Firehand se va fi întors între timp la tren. Dar tocmai atunci ne ajunse de departe o chemare.

— Pesemne că e Old Firehand — observă Winnetou. Nu cred că vreun poncaş, scăpat din ghearele morţii, să strige şi să atragă astfel atenţia asupra lui.

— Adevărat! Hai să dăm fuga!

— Desigur că se află în primejdie, altfel n-ar chema! Să ne grăbim!

Pornirăm în mare grabă, dar — ciudat lucru! — Winnetou o luă spre nord, eu spre est. Ne oprirăm amândoi, nedumeriţi.

— De ce o apucă fratele meu spre răsărit? Chemarea venea de dincoace.

— Ba nu. Ascultă!

Chemarea se repetă. Căutai să-l conving pe Winnetou:

— E limpede. Se aude de la răsărit.

— Ba de la miazănoapte. Fratele meu se înşeală.

— Sunt convins că nu mă înşel. Însă nu avem timp de pierdut. Winnetou n-are decât s-o apuce spre nord, eu mă duc spre est; unul din noi îl va găsi cu siguranţă pe Old Firehand.

— Bine!

Şi Winnetou, care în asemenea chestiuni nu greşea niciodată, dispăru în noapte, pe când eu o luai în direcţia aleasă de mine. În scurt timp, constatai că tot eu avusesem dreptate; chemarea se auzi din nou, mai aproape, mai tare. Apoi desluşii înaintea mea un grup de oameni încăieraţi în

luptă.

— Hei, Old Firehand, vin şi eu! strigai, alergând cât mă ţineau picioarele.

Tabloul devenea din ce în ce mai clar. Old Firehand, rănit, se lăsase în genunchi, dar se mai apăra eroic împotriva a trei duşmani, după ce alţi trei căzuseră doborâţi. Erau cei şase poncaşi pe care îi păcălisem, luându-le caii. Orice clipă putea fi fatală pentru viteazul *westman*, iar eu mai aveam încă vreo cinci sute de paşi până să ajung la el. Mă oprii din fugă şi dusei la ochi carabina, pe care mi-o încărcasem între timp. Lumina şovăielnică, bătăile precipitate ale inimii, gâfâiala de pe urma alergăturii — toate acestea nu-mi dădeau siguranţă la ochit. Mă temeam să nu-l lovesc tocmai pe omul pentru salvarea căruia venisem încoace. Trebuia, totuşi, să încerc. Trei focuri consecutive, şi iată, tustrei indienii căzură laţi! Din câteva salturi, apărui înaintea lui Old Firehand.

— Slavă Domnului! exclamă el. Aţi venit la ţanc, poate chiar în ultima clipă!

— Sunteţi rănit? mă interesai în grabă. Sper că nu e nimic serios!

— Într-adevăr, nu e mortal. Două lovituri de secure. Neputând să mă atingă sus, m-au pocnit jos, la picioare, de am căzut în genunchi.

— Aţi pierdut, probabil, mult sânge. Daţi-mi voie să văd!

— Da, da, poftiţi! Dar să vă spun o vorbă, *sir!* Sunteţi un trăgător fenomenal! Pe asemenea lumină şi după atâta fugă să-i nimeriţi pe tustrei în cap! Numai un Old Shatterhand e în stare de aşa ceva. Adineauri, când alergaţi după Tim Finnetey, nu v-am putut ajunge din urmă; am o rană de săgeată la picior, chestie veche. Mă pierdusem de voi, şi vă tot căutam când, deodată, ca din pământ, răsăriră în jurul meu aceşti şase indieni; stătuseră ascunşi şi aşteptaseră să mă apropii. Nu aveam altă apărare decât pumnii şi cuţitul; armele de foc şi tomahawkul le aruncasem cât colo, ca să pot

fugi mai uşor. Ei, şi m-au plesnit peste picioare! Trei inşi, ce-i drept, au pierit, dar ceilalţi m-ar fi ucis numaidecât, dacă nu veneaţi dumneavoastră. Old Shatterhand, vă asigur că voi ţine minte ajutorul ce mi l-aţi dat.

În timp ce povestea, îi cercetai rănile; erau dureroase, dar nu prezentau mare pericol.

Sosi apoi şi Winnetou, care mă ajută la pansarea rănilor. Prietenul meu indian recunoscu deschis că, în ciuda auzului său excelent, greşise de astă dată.

Lăsarăm acolo cele şase leşuri ale poncaşilor şi ne întoarserăm la linia ferată. Drumul însă îl străbăturăm încet, din cauza lui Old Firehand, care se mişca greu de tot. De aceea, nici nu ne miră faptul că, între timp, trenul plecase. Garnitura nu mai putea aştepta: trebuia să recupereze întârzierea.

Caii pe care îi luaserăm de la poncaşi stăteau priponiţi lângă ai noştri şi aveau să ne prindă bine pentru deplasarea mai lesnicioasă a lui Old Firehand.

Fireşte că, din pricina stării acestuia, eram nevoiţi să facem un popas de o săptămână, sau chiar şi mai lung, până ce ar fi fost capabil să se ţină singur în sa. Dânsul ne propuse un loc situat la jumătate zi călare, unde era şi pădure, şi apă, de care, bineînţeles, aveam neapărată nevoie atât noi cât şi animalele.

6. În „Fortăreaţă”

Trecură destule zile până ce Old Firehand se încumetă să plece călare spre „fortăreaţa” lui, însoţit de Winnetou şi de mine. Drumul ne duse printr-o regiune cu triburi vrăjmaşe, pe care însă o străbăturăm netulburaţi. Acum, că primejdiile rămăseseră în urma noastră, puteam să ne dedăm, în sfârşit, odihnei şi să ne îngrijim.

Puştile se odihneau şi ele în ultimul timp; renunţarăm să le folosim, ca să nu atragem atenţia pieilor-roşii. Totuşi, nu duceam lipsă de hrană: vânam cu lasourile.

Într-o seară, şedeam cu Old Firehand lângă focul nostru de tabără. Winnetou făcea de gardă şi, într-unul din rondurile lui, se apropie de foc. Old Firehand îl îmbie:

— Haide, frate, poate vrei să te aşezi! Drumul celor din tribul Rapaho nu duce pe-aici. Suntem, deci, în siguranţă.

— Ochiul apaşului trebuie să fie întotdeauna treaz — răspunse Winnetou. El nu se încrede în noapte. Noaptea e ca femeia.

Şi dispăru din nou în întuneric.

— Urăşte femeile — insinuai eu, pentru a provoca vreo destăinuire intimă, care, şoptită sub licărul duios al stelelor, rămâne de obicei multă vreme în memorie.

Old Firehand desprinse punga ce o purta la gât, scoase luleaua, o îndesă pe îndelete cu tutun şi-i dădu foc.

— Credeţi? Poate că nu le urăşte decât aparent.

— În orice caz, vorbele lui lasă această impresie.

— Tocmai, vorbele. Dar în fond, nu-i chiar aşa — preciză Old Firehand. A fost cândva o femeie pentru care s-ar fi luptat şi cu iadul; de atunci, însă, nici nu mai rosteşte cuvântul *squaw*.

— Şi de ce n-a luat-o de soţie?

— Ea iubea pe altul.

— Indianul nu se dă bătut într-o asemenea situaţie.

— Dar era vorba de un prieten al său.

— Cum îi zicea?

— Astăzi îi zice Old Firehand.

Îmi ridicai privirea, surprins. Mă aflam în faţa uneia din multele drame care se desfăşoară în Vestul Sălbatic, imprimând oamenilor şi întâmplărilor acea violenţă atât de caracteristică. Fireşte că nu era cazul să insist. Probabil însă că pe chipul meu se citea dorinţa de a afla cât mai multe. De aceea, după o scurtă pauză, Old Firehand adăugă:

— Nu răscoliţi trecutul, *sir!* Dar dacă m-aş hotărî vreodată să vorbesc despre trecut, vă asigur că, în ciuda tinereţii dumneavoastră, aţi fi singurul căruia m-aş destăinui. Şi asta pentru că, în scurtul răstimp de când suntem împreună, aţi reuşit să-mi câştigaţi prietenia.

— Vă mulţumesc, *sir.* Şi eu mă simt foarte legat de dumneavoastră.

— Ştiu, vă cred. Mi-aţi dovedit-o cu prisosinţă. Fără ajutorul dumneavoastră, m-aş fi topit în noaptea veşniciei. Mă aflam într-o situaţie extrem de critică, sângeram ca un bizon ciuruit de gloanţe, când aţi apărut şi m-aţi salvat. Numai de un lucru îmi pare rău: am scăpa ocazia să mă răfuiesc personal cu Tim Finnetey. Mi-aş fi jertfit un braţ, numai să simt această satisfacţie: să iau pe mişel în vârful cuţitului!

La aceste cuvinte, un rictus amar şi sever se ivi pe chipul său, altfel atât de calm şi deschis. Cum stătea în faţa mea, cu ochii săgetând, cu pumnii strânşi, îmi imaginam cât de crâncenă ar fi fost răfuiala lui cu acel Parranoh sau Finnetey.

Mărturisesc că eram din ce în ce mai curios să aflu cele petrecute cândva şi nu mă îndoiesc că oricine în locul meu ar fi fost la fel de curios. Doar era vorba de un fapt cu totul nou pentru mine, şi anume că Winnetou fusese cândva îndrăgostit. Nici măcar mie, prietenul şi fratele său prin

jurământ, tânărul apaş nu-mi încredinţase taina! Oricum, trebuia să am răbdare. Eram sigur că timpul îmi va dezvălui acest mister.

Old Firehand se întremase mai repede decât ne-am fi aşteptat. Străbătuserăm astfel curând ţinutul rapahoşilor şi al pawnseşilor, îndreptându-ne spre râul Mankizila, pe malul căruia Old Firehand îşi avea aşa-numita „fortăreaţă”. Cum cu două zile în urmă trecuserăm înot râul Kehupahan, nu mai rămânea mult până la ţintă.

Acolo intenţionam să mă alătur pentru câtva timp vânătorilor de sub conducerea lui Old Firehand şi apoi, prin Dakota şi Preria Câinelui, să ajung în regiunea lacurilor. Speram ca timpul ce urma să-l petrecem împreună să-mi ofere prilejul de a afla câte ceva din trecutul celebrului *westman*. De aceea tăceam fără să-i tulbur deocamdată discreţia. Mă ridicam doar din când în când ca să aţâţ focul.

La un moment dat, inelul de aur ce-l purtam în deget scânteie puternic în jocul flăcărilor, atrăgând atenţia lui Old Firehand. Acesta sări perplex de la locul lui.

— Ce inel purtaţi, *sir?* întrebă dânsul.

— E o amintire dintr-un ceas cumplit al vieţii mele.

— Vreţi să mi-l arătaţi?

Îl scosei din deget şi i-l dădui. Omul apucă inelul cu o grabă nestăpânită şi, cum îl văzu mai de aproape, întrebă grav:

— De la cine îl aveţi?

O emoţie teribilă îl cuprinsese. Îi dădui informaţii asupra provenienţei inelului:

— Îl am de la un băiat. Povestea s-a petrecut la New Venango.

— New Venango? izbucni el. Aţi fost la Forster? L-aţi văzut cumva pe Harry? Vorbeaţi parcă de un ceas cumplit, probabil o nenorocire!...

— O împrejurare teribilă, în care eu şi bravul meu Swallow era să fim arşi de vii — îi explicai, întinzând mâna după inel.

— Nu vi-l dau! refuză Old Firehand. Mă interesează cum de a ajuns inelul în posesia dumneavoastră. Am asupra lui un drept sacru şi exclusiv al meu.

— Fiţi pe pace, *sir!* Dacă altcineva ar fi refuzat să mi-l înapoieze, aş fi ştiut să-l constrâng, dar pe dumneavoastră am să vă pun mai întâi la curent asupra celor întâmplate. Pe urmă n-aveţi decât să-mi demonstraţi ce drept aveţi asupra inelului.

— Poftim, vorbiţi! Dar vă declar că, dac-aş avea de-a face cu un om în care n-am încredere, inelul acesta ar însemna condamnarea lui la moarte. Haide, spuneţi!

Aşadar, celebrul *westman* îl cunoştea pe Harry, îl ştia şi pe Forster. Nerăbdarea lui dovedea marele interes ce-l purta acestor persoane. Sute de întrebări îmi veneau în minte, dar nu rosteam nici una. În sfârşit, dădui drumul povestirii.

Şedeam lângă foc, faţă-n faţă. Old Firehand se rezemase într-un cot şi chipul lui vădea încordarea cu care mă asculta. Parcă-mi sorbea cuvintele. Relatându-i scena când îl înşfăcasem pe Harry şi-l urcasem în şa lângă mine, omul se ridică, exclamând:

— Aşa, aşa! Era unica salvare! Continuaţi, povestiţi totul! Tremur pentru viaţa lui!

Retrăind la rândul meu grava încercare prin care trecusem, mă sculai de jos şi-mi continuai istorisirea. Old Firehand se apropie tot mai mult de mine; ţinea gura întredeschisă de parc-ar fi vrut să înghită silabă după silabă; ochii dilataţi îmi urmăreau mişcarea buzelor; trupul i se încrâncenase, ca şi cum s-ar fi aflat el însuşi în spinarea calului dezlănţuit şi s-ar fi aruncat aievea în valurile spumegânde, căţărându-se apoi pe stânca abruptă şi colţuroasă. Mă apucase de braţ şi mă strângea atât de tare, încât îmi încleştam dinţii de durere; asculta cu răsuflarea tăiată, răscolit, zguduit.

— *Heavens!* Cerule! exclamă el uşurat, aflând că trecusem cu bine pe marginea prăpastiei şi-l pusesem în siguranţă pe

băiat. Ce coşmar! M-aţi făcut să trăiesc nişte momente de zbucium ca şi când trupul mi-ar fi fost incendiat. Şi, totuşi, eram sigur că veţi izbuti să vă salvaţi. Altminteri, băiatul nu v-ar fi putut dărui inelul.

— Nici nu mi l-a dăruit. I l-am smuls fără să vreau din deget, iar dânsul habar n-a avut.

— Atunci trebuia să i-l înapoiaţi numaidecât!

— Fireşte, am şi vrut să i-l restitui, dar băiatul o luase la goană. Am alergat după el şi nu l-am mai ajuns. Abia a doua zi l-am zărit în mijlocul unei familii ce scăpase de la moarte pentru că locuia pe un teren mai ridicat.

— Şi i-aţi spus chestia cu inelul?

— Nu, nici nu m-au lăsat să-i vorbesc. Au şi tras asupra mea, încât a trebuit să dispar din ochii lor.

— Aşa e Harry, da, exact aşa! Nimic nu-l scârbeşte mai mult decât laşitatea! V-a luat, desigur, drept un laş. Dar cu Forster ce s-a făcut?

— După câte ştiu, n-a mai scăpat nimeni în afară de familia de care v-am vorbit. Oceanul de flăcări a inundat valea şi i-a înghiţit pe toţi.

— Grozavă pedeapsă! Prea grea, aş zice, faţă de încercarea mârşavă de a ridica preţurile irosind atâta petrol.

— L-aţi cunoscut pe Forster, *sir?* întrebai.

— L-am văzut în câteva rânduri la New Venango. Era un tip arogant, mândru de bănetul lui, deşi avea motive, vă asigur, să se poarte mai cuviincios în ce mă priveşte.

— Şi l-aţi văzut acolo şi pe Harry?

— Harry? făcu el, şi un zâmbet ciudat se ivi pe faţa lui din nou limpezită. Da, l-am întâlnit şi acolo, ca, de altfel şi în Omaha, unde are un frate. Poate l-am mai văzut şi altundeva.

— Îmi închipui că aţi putea să-mi povestiţi câte ceva despre băiat...

— Cred că da. Însă nu acum. Nu, nu! Cele auzite m-au impresionat în aşa măsură, încât n-aş putea să îmi adun

gândurile. Mai târziu, la timpul potrivit, vă voi istorisi cele ce ştiu despre dânsul. Nu v-a spus ce face la New Venango?

— Ba da. Cică era în trecere.

— Aha! Şi sunteţi convins că a scăpat definitiv de primejdie?

— Categoric!

— Vasăzică, l-aţi văzut cum trage cu arma?

— Cum vă spuneam, trage excepţional. E un băiat cu totul neobişnuit.

— Aveţi dreptate. Tatăl său e un vechi colecţionar de scalpuri. Gloanţele lui nimeresc fără greş între coaste, ţinta preferată a indienilor. Se vede că băiatul a învăţat meşteşug temeinic de la el. Dacă vă îndoiţi cumva că ştie să tragă fără ezitare, şi cu mare precizie, atunci vă înşelaţi.

— Şi unde-i tatăl său?

— Când ici, când colo, şi aş putea spune fără exagerare că ne cunoaştem binişor. Poate vă înlesnesc cândva o întâlnire cu el.

— Mi-ar face plăcere.

— Vom vedea, tinere... Meritaţi, desigur, recunoştinţa lui de tată pentru salvarea fiului.

— O, nu mă gândeam la asemenea lucru!

— Se-nţelege, se-nţelege; vă cunosc destul de bine. Dar poftim inelul! Veţi afla mai târziu ce semnificaţie are faptul că vi l-am restituit. Deocamdată, mă duc să-l schimb pe Winnetou. Dormiţi fără grijă, ca să fiţi mâine sprinten şi bine dispus. Dimineaţă ne cocoţăm în spinarea gloabelor şi-i tragem pe urmă o călărie de două zile.

— Două zile? Parcă era vorba ca mâine să mergem doar până la Green-Park!

— M-am răzgândit. *Good night!* Noapte bună!

— *Good guard!* Serviciu uşor! Nu uitaţi să mă treziţi când îmi vine rândul.

— Staţi liniştit! Pot să veghez şi eu o dată în locul

dumneavoastră, că, slavă Domnului, aţi făcut destule pentru mine!

Eram într-o stare de spirit cu totul stranie. Nu ştiam ce să cred şi, cum stăteam aşa întins, înfăşurat în pătură, mii de ipoteze îmi treceau prin cap, fără ca vreuna să-mi pară întemeiată. Multă vreme încă, după ce Winnetou se înapoie şi se înveli în pătura lui, mă tot sucii ba pe o parte, ba pe alta. Evocarea celor întâmplate la New Venango mă răscolise; toate amănuntele acelei seri îngrozitoare îmi năpădeau din nou cugetul şi printre imaginile coşmarului pe care-l trăisem, apărea iar şi iar figura lui Old Firehand. Până şi în ultima luptă dintre somn şi trezie îmi tot stăruiau în auz cuvintele lui: „Staţi liniştit!... Aţi făcut destule pentru mine!”

La deşteptare, dimineaţa, constatai că rămăsesem singur lângă foc. Totuşi, cei doi tovarăşi de drum nu puteau fi prea departe — dovadă, căzănelul de tablă, cu apa clocotindă, atârnat deasupra flăcărilor şi mai încolo, lângă carnea rămasă de aseară, săculeţul cu făină deschis la gură.

Mă ridicai de sub pătură şi coborâi la apă, să mă spăl. Acolo, angajaţi într-o discuţie aprinsă, stăteau tovarăşii mei. Din reacţia lor în clipa când mă zăriră pricepui că obiectul discuţiei eram eu.

În scurt timp ne pregătirăm de drum şi apucarăm apoi spre valea Mankizila, călărind paralel cu fluviul Missouri, cam la vreo douăzeci de mile distanţă de mal.

Ziua era răcoroasă. Înaintam cu spor. Caii, odihniţi şi hrăniţi din belşug în ultimele zile, străbăteau cu nădejde întinderile verzi ale preriei.

Observai în acest timp o ciudată schimbare în atitudinea prietenilor mei. Parcă-mi acordau o atenţie deosebită, aş spune un respect nedisimulat, iar Old Firehand mă învăluia din când în când cu o privire plină de afecţiune şi tandreţe.

Mă mişcau totodată dragostea şi devotamentul ce şi le arătau reciproc. Fraţi buni să fi fost, şi tot nu s-ar fi dovedit

mai grijulii unul faţă de altul. Îmi făcea impresia că persoana mea juca un oarecare rol în această comportare a lor. Winnetou îl trata pe Old Firehand mai prietenos chiar decât pe mine, ceea ce m-ar fi putut împinge la invidie, dac-aş fi fost predispus pentru asemenea simţământ.

Când, pe la prânz, făcurăm un popas şi Old Firehand plecă în recunoaştere, Winnetou se tolăni alături de mine şi-mi spuse pe neaşteptate:

— Fratele meu e curajos ca pisica sălbatică şi tăcut precum stâncile de piatră.

Misterioasă introducere — faţă de care nu reacţionai cu nici o vorbă.

— A trecut călare prin flăcări şi mie, fratelui său, nu i-a povestit nimic.

— Limba omului — meditai cu glas tare — e ca cuţitul ascuns în teacă: tăios, primejdios. Nu e bine să te joci cu el.

— Fratele meu vorbeşte înţelept şi are dreptate. Totuşi, Winnetou e mâhnit când inima bunului său prieten se închide ca şi piatra care ascunde în miezul ei grăuntele de aur.

— Dar inima lui Winnetou s-a mărturisit oare urechilor mele?

— Nu ţi-am împărtăşit eu toate tainele preriei? Nu i-am arătat cum se recunosc urmele, cum se aruncă lasou! cum se ia scalpul? Nu te-am învăţat toate lucrurile pe care trebuie să le ştie un bun războinic?

— Într-adevăr, m-ai învăţat de toate, dar mi-ai vorbit oare şi de Old Firehand, care-ţi stăpâneşte sufletul, şi de femeia pe care o păstrezi în amintire?

— Winnetou a iubit şi iubirea nu sălăşluieşte în vorbe. Mă întreb, însă, de ce nu mi-a pomenit fratele meu nimic despre băiatul pe care l-a trecut prin foc, călare pe Swallow?

— Pentru c-ar fi sunat ca o laudă de sine. Îl cunoşti pe băiat?

— L-am purtat pe braţe; i-am arătat toate florile câmpului,

copacii pădurii, peştii apelor şi stelele cerului; l-am învăţat să tragă cu arcul şi să încalece armăsarii sălbatici; l-am făcut să cunoască graiurile oamenilor roşii şi i-am dăruit în cele din urmă puşca de al cărei glonţ a murit Ribanna, fiica asineboinşilor.

Îl priveam surprins. Încolţea în mine o bănuială pe care nu cutezam s-o exprim. Şi, totuşi, cred c-aş fi făcut-o, dacă în clipa aceea nu s-ar fi întors Old Firehand şi nu ne-am fi aşezat tustrei la masă. În timpul prânzului, vorbele lui Winnetou îmi stăruiau mereu în minte; raportându-le la ceea ce aflasem de la Harry, deduceam că însuşi Old Firehand e tatăl băiatului. De altfel, comportarea bătrânului, în ajun, când îi povestisem toată aventura, întărea presupunerea mea. Şi, totuşi, Old Firehand, vorbise de tatăl lui Harry la persoana a treia şi nu scăpase nici un cuvânt care să-mi transforme bănuiala în certitudine...

După câteva ore de repaus, pornirăm din nou la drum. Ca şi când ar fi ştiut că-i aşteaptă un popas de câteva zile, caii tăiau preria în zbor. Străbăturăm astfel până spre seară o distanţă bunicică, apropiindu-ne de lanţul muntos îndărătul căruia se întinde valea lui Mankizila. Terenul urca din ce în ce mai sus; intrarăm într-un defileu care, după toate aparenţele, avea să ne conducă drept spre malul râului.

— Stai! Parola! răsună deodată un glas pieziş de după nişte tufe de bumbac. Şi, în aceeaşi clipă, se ivi dintre crengi ţeava unei puşti îndreptată asupra noastră.

— Viteaz!

— Şi?

— Discret! completă Old Firehand parola, privind cu insistenţă tufa cu pricina.

Crengile se desfăcură şi în faţa noastră apăru un ins care îmi provocă o surpriză foarte plăcută.

De sub borurile pleoştite ale unei pălării de pâslă cu o vechime şi un colorit care l-ar fi dezarmat şi pe cel mai abil

cercetător, din încâlceala unei bărbi fără noimă, neagră-cenuşie, pornea un nas de dimensiuni impresionante, putând sluji drept arătător oricărui cadran solar. Din cauza bărbii atât de stufoase, nu se mai distingeau — în afara eminentului organ olfactiv — decât doi ochişori ageri, jucăuşi, care îşi mutau luminile şirete când spre unul, când spre altul dintre noi.

Acest cap original se sprijinea pe un fel de trup invizibil până la genunchi, pierdut într-o haină vânătorească din piele de ţap, croită probabil pe măsura unui semen mult mai voluminos. Astfel, omul nostru părea un prunc îmbrăcat în halatul de noapte al bunicului. Din costumul lui ridicol de larg se iveau picioarele — subţiri şi strâmbe ca nişte secere, înfăşurate în jambiere rupte şi atât de vechi, încât păreau să depăşească cel puţin cu un secol vârsta stăpânului. Dedesubt răsărea încălţămintea — o pereche de cizme indiene — în care, la nevoie, ar fi încăput întreaga sa persoană.

Omuleţul purta o flintă veche, de care numai cu cea mai mare precauţie m-aş fi atins. Şi cum se apropia de noi, plin de prestanţă şi măreţie, cu greu s-ar fi putut imagina o caricatură mai reuşită a unui vânător de prerie.

— Sam Hawkens! exclamă Old Firehand. Oare ţi-au îmbătrânit într-atâta ochii, încât să-mi ceri mie parola?

— N-aş crede, *sir!* Dar socot că o santinelă, în post trebuie să mai arate din timp în timp că nu-şi uită îndatoririle. Bine aţi venit la Bafou, domnilor! Bucurie, mare bucurie! Să înnebunesc de fericire, nu alta, când îi văd aici pe fostul meu *greenhorn*, supranumit Old Shatterhand, şi pe Winnetou, marea căpetenie a apaşilor, dacă nu mă-nşel!

Îmi întinse amândouă mâinile şi mă strânse la piept cu atâta foc, încât haina lui de vânătoare trosni ca o cutie goală de lemn strivită. Dădu apoi să mă sărute, lucru pe care-l evitai cu multă prezenţă de spirit. Barba, altădată neagră ca pana corbului, îi cam încărunţise.

— Mă bucur din inimă că te întâlnesc, dragă Sam! îi declarai cu toată sinceritatea. Dar spune-mi, te rog, nu l-ai informat încă pe Old Firehand despre cunoştinţa noastră şi despre faptul că ţi-am fost ucenic?

— Fireşte că i-am spus-o!

— Şi dumneavoastră de ce nu mi-aţi suflat o vorbă că-l voi revedea pe Sam Hawkens aici?

Reproşul, amical de altminteri, se adresa lui Old Firehand. Acesta râse:

— Ziceam să vă fac o surpriză. Vedeţi, prin urmare, că vă ştiam cu mult înainte de a ne întâlni; am vorbit adesea de dumneavoastră. O să mai daţi aci şi peste alte două cunoştinţe.

— Nu cumva Dick Stone şi Will Parker?

— Exact. Sosirea dumneavoastră va fi şi pentru ei, o surpriză plăcută. Ascultă, Sam, care dintre ai noştri au rămas azi acasă?

— Toţi, afară de Bill Bulcher, Dick Stone şi Harris; ăştia trei au plecat să mai facă rost de carne. Micul *sir* s-a întors şi el.

— Ştiu, ştiu că-i aici. În rest, ce s-a mai întâmplat? Ceva piei-roşii?

— Deloc, *sir,* deloc. N-am simţit pe nimeni, deşi (aici Sam îşi arătă puşca) „Liddy" a mea cam umblă, cum s-ar spune, după măritiş.

— Şi cursele?

— Au dat rezultate bune, foarte bune, dacă nu mă-nşel. Veţi vedea şi singur; vreau să spun că la poartă nu e decât foarte puţină apă.

Făcu stânga-mprejur şi, în timp ce noi ne reluam drumul, se strecură iarăşi în ascunzătoarea lui.

Din cele petrecute înţelesei că ne apropiem de „fortăreaţă" şi că Sam Hawkens făcea de strajă în preajma ei. Mă tot uitam cu atenţie ca să descopăr undeva poarta.

La stânga se deschidea o trecătoare plină de bolovani şi

tufăriş de mure. Era atât de îngustă, că, întinzând braţele, atingeai amândoi pereţii laterali. Jos şerpuia o gârlă ne al cărei fund pietros nici gând să se imprime vreo urmă de talpă. Curată, străvezie, apa se vărsa în râuleţul pe lângă care trecuserăm mai înainte. Old Firehand cârmi pe trecătoare. Noi îl urmarăm, înaintând încet în susul gârlei. Pricepui acum şi tâlcul celor spuse de Sam în legătură cu apa de la poartă.

Foarte curând stâncile se apropiară atât de mult între ele, încât păreau să ne închidă drumul. Dar, spre surprinderea mea, Old Firehand înainta mereu şi, la un moment dat, văzui că dispare, ca şi când ar fi trecut prin peretele de piatră. Winnetou dispăru la rândul lui. Ajungând şi eu la locul cu pricina, descoperii misterul: iedera extrem de deasă, care atârna de sus, alcătuise un fel de perdea, dând iluzia că drumul s-ar închide. De fapt, dacă treceai înainte, ajungeai într-un soi de tunel lung şi întunecos.

Mult şi cu nenumărate viraje, călărirăm prin noaptea întortocheată a tunelului, până ce, în sfârşit, răsări înaintea noastră o zare de lumină. Şi iată-ne din nou într-o trecătoare care părea prelungirea cele dintâi. La capătul ei, mă oprii, stăpânit de uimire.

Mă aflam în faţa unei căldări uriaşe, cu pereţi de piatră, inaccesibili. Un brâu lat de arbuşti încingea această vale aproape circulară, acoperită cu iarbă bogată, unde păşteau herghelii întregi de cai şi de catâri. O droaie de câini alergau de colo-colo, unii zdraveni — dintr-o rasă asemănătoare lupilor, de care indienii se slujesc pentru pază şi tracţiune — alţii, nişte corcituri mărunte, uşor de îngrăşat, a căror carne, alături de a panterelor, trece la băştinaşi drept cea mai bună delicatesă.

— Iată-mi fortăreaţa! rosti Old Firehand, întorcându-se spre noi. Vă veţi simţi aici mai bine ca în sânul lui Avraam.

— Există vreo cale de acces dinspre munţi? întrebai eu,

arătând spre peretele din fund.

— Cu neputinţă să se strecoare cineva. Iar căţăratul de afară, pe stânci, e aproape imposibil...

— Cum aţi dat peste locul acesta grozav?

— Urmăream un racoon, un urs spălător, şi din goană am ajuns tocmai la breşa aceea care încă nu era acoperită de iederă. Fireşte că am pus numaidecât stăpânire pe viitoarea mea fortăreaţă.

— Singur?

— La început, singur. Găsisem o ascunzătoare bună, care m-a salvat de nenumărate ori din faţa blestemaţilor de piei-roşii care mă hăituiau. Mai târziu, însă, mi-am chemat încoace „băieţii”, ca să înfruntăm împreună şi primejdiile, şi asprimea iernii.

Nu termină bine vorba, că răsună deodată un şuier ascuţit peste întinderea văii. Şi abia se stinse ecoul, că de jur împrejur, din tufărişul ce împrejmuia valea, ieşi la vedere o ceată de inşi pe care i-ai fi recunoscut de la o poştă că sunt oameni ai Vestului.

Coborârăm la pas în întâmpinarea lor şi într-o clipă furăm înconjuraţi. Oamenii erau extrem de fericiţi să-l vadă pe Old Firehand iarăşi printre ei. Se afla acolo şi Will Parker, care, zărindu-mă, se bucură ca un copil. Şi bucuria îi crescu şi mai mult, când constată că însuşi Winnetou îi acordă un salut prietenesc.

În toiul hărmălaiei, permisă doar într-un loc atât de singuratic, Winnetou îşi deşeua fără grabă calul şi, bătându-l cu palma pe crupă, îi dădu a înţelege că e slobod să se aştearnă pe frupt, îşi săltă apoi şaua pe umăr, luă pătura, frâul — şi se depărta, făcând abstracţie de lumea din jur.

Îi urmai şi eu exemplul, căci Old Firehand era prea solicitat din toate părţile ca să se mai ocupe de noi. Îl lăsai liber pe bravul meu Swallow şi, răspunzând în treacăt curiozităţii gălăgioase a „băieţilor”, pornii să mă familiarizez cu locul.

Aruncat în sus de forţele ascunse ale pământului, masivul stâncos crăpase cândva ca un uriaş balon de săpun, alcătuind o jumătate de sferă, goală pe dinăuntru, cu gura căscată spre cer, ca un crater colosal. Aerul, soarele, furtunile îşi luaseră apoi sarcina să fărâmiţeze terenul dur şi să-l facă propriu vegetaţiei, iar şuvoaiele din adânc, împreunându-se, sfredeliseră cu răbdare peretele de piatră, croind drum pârâului care ne-a servit de călăuză.

Alesei pentru plimbarea mea hotarul din fund al văii. Păşeam între brâul de tufe şi zidul de piatră care urca aproape vertical şi părea pe alocuri suspendat. Descoperii în zid numeroase deschizături, camuflate cu piei de animale şi ducând, probabil, spre adăposturile şi magaziile atât de necesare unei aşezări vânătoreşti.

În orice caz, aşezarea trebuia să aibă mai mulţi locuitori decât cei care ne ieşiseră în întâmpinare. Cel puţin aşa era de presupus după numărul femeilor pe care le zăream ba ici, ba colo, în cursul plimbării. Se vede însă că majoritatea bărbaţilor erau duşi la vânătoare şi aveau să revină o dată cu iarna care se anunţa destul de aproape.

Hoinărind astfel, descoperii la un moment dat, pe una din stâncile care păreau cu totul inaccesibile, o colibă mică, improvizată din crăci. De acolo putea fi, desigur, văzută întreaga vale, cu toate amănuntele ei. De aceea hotărâi să mă urc până sus. Potecă nu era: în schimb, dădui peste urme de paşi şi mă luai după ele.

Nu mai aveam mult de urcat, când zării strecurându-se afară, prin uşiţa joasă a colibei, o făptură omenească pe care eu desigur că nu o deranjasem cu nimic; de fapt, nici nu mă văzuse. Întoarsă cu spatele spre mine, se apropie de marginea stâncii şi, făcându-şi palma streaşină la ochi, cercetă adâncul văii.

Purta o cămaşă vânătorească, pestriţă, dintr-o ţesătură groasă, şi jambiere împodobite de la şold până la glezne cu

ciucuri; mocasinii mici, delicaţi, aveau bogate ornamentaţii din mărgele de sticlă şi din păr de porc ghimpos. O basma roşie înfăşurată în chip de turban îi acoperea capul şi o eşarfă de aceeaşi culoare îi ţinea loc de brâu.

Când pusei piciorul pe mica platformă, făptura aceea mă auzi şi se întoarse spre mine. Era oare vis, ori vedeam aievea? O bucurie năvalnică mă cuprinse. Strigai:

— Harry! E posibil?

Şi mă apropiai de el grăbit.

Dar Harry mă privea sever şi rece. Nici o tresărire pe chipul lui, acum şi mai ars de soare, nu trăda vreo emoţie pricinuită de apariţia mea.

— Dacă n-ar fi posibil — îmi răspunse — atunci nu m-aţi vedea aici, *sir!* Dar dreptul de a pune asemenea întrebări e mai degrabă al meu decât al dumneavoastră. Cum de v-aţi permis să intraţi în tabără?

Meritam oare o astfel de primire? Luai deci o atitudine şi mai distantă decât a lui.

— *Pshaw!*

Numai atât rostii şi, întorcându-i spatele, coborât încet de pe platformă.

Aşadar, Harry era într-adevăr — cum bănuisem — fiul lui Old Firehand. Astfel mi se limpeziră dintr-o dată toate lucrurile.

Deşi Harry nu era, în fond, decât un copil, totuşi purtarea lui — după toate cele petrecute — mă necăjea serios. Părerea lui Old Firehand că băiatul m-ar socoti un laş se confirma, ce-i drept, prin insulta cu care acesta mă gratulase încă atunci, la sondă; nu înţelegeam însă deloc cum anume îmi dovedisem laşitatea. În sfârşit, biruindu-mi proasta dispoziţie, revenii în tabără.

Se înserase. În largul văii jucau, bogate, flăcările unui foc proaspăt încins, în jurul căruia se adunase întreg efectivul prezent în fortăreaţă, inclusiv Harry, care, după cum îmi

dădui repede seama, se bucura de egalitate deplină cu bărbaţii maturi. Şedea şi el acolo, lângă foc, şi parcă mă privea cu mai puţină răceală decât adineauri.

Oamenii îşi istoriseau tot felul de întâmplări din viaţa lor. Îi ascultai şi eu un timp, apoi — după bunul meu obicei — plecai să văd ce-mi face mustangul. Era o noapte superbă, înstelată, cu cerul atât de blând şi calm, de parcă habar n-ar fi avut că jos, pe biata noastră planetă, nişte creaturi cu totul superioare stau veşnic gata să se încaiere şi să se sfâşie între ele.

Un nechezat uşor, vesel, dinspre tufişurile de la gârlă, îmi indică locul unde se afla Swallow. Calul mă recunoscu imediat şi îşi frecă drăgăstos botul de umărul meu. De când mă salvase din foc şi apă îl îndrăgisem încă şi mai mult. Mângâindu-l, îmi lipii faţa de grumazul lui suplu, catifelat.

Deodată, calul fornăi scurt; era obişnuitul lui semnal de alarmă. Devenii atent şi mă uitai în jurul meu. O siluetă omenească venea spre mine şi zării fluturând basmaua înfăşurată în jurul capului. Era Harry.

— Scuzaţi că vă deranjez — rosti el cu vocea oarecum mai blândă. Mi-am adus aminte de Swallow, calul dumneavoastră, căruia îi datorez viaţa. Voiam să-l văd, să-i fac o vizită de prietenie.

— Iată-l! În ce mă priveşte, n-am să vă tulbur întâlnirea. *Good night!* Noapte bună!

Dădui să plec, dar după câţiva paşi mă auzii strigat:

— *Sir!*

Mă oprii. Harry se apropie sfios de mine. Se vedea că nu ştia cum să-şi stăpânească emoţia.

— V-am jignit.

— Jignit? zisei cu indiferenţă. Vă înşelaţi, *sir!* Nu sunt decât indulgent cu dumneavoastră şi atâta tot. Nici vorbă să mă simt jignit.

Dură mai bine de un minut până ce băiatul găsi o replică

acestui răspuns neaşteptat.

— Atunci, iertaţi-mi, vă rog, eroarea.

— Cu plăcere. Sunt deprins cu erorile.

— Iar eu vă asigur că n-am să mai profit pe viitor de indulgenţa dumneavoastră.

— V-o pun, totuşi, oricând la dispoziţie.

Dădui din nou să plec, însă Harry mă prinse de braţ.

— Să trecem peste chestiunile noastre personale! Adevărul e că aţi salvat de două ori într-o singură seară viaţa tatălui meu; şi aceasta, cu riscul propriei dumneavoastră vieţi. De aceea, sunt dator să vă mulţumesc, chiar dacă mi-aţi arunca în obraz cuvinte şi mai grele decât până acum. Abia adineauri am aflat...

— Orice *westman* e capabil de o asemenea faptă. Se petrec adeseori lucruri mult mai impresionante decât cele despre care vorbiţi. Poate că omul care sare în ajutorul altuia s-a bucurat şi el cândva de un sprijin asemănător. Aşa că treburile astea nu prea merită discutate şi nici nu e cazul să apreciaţi oamenii prin prisma dragostei ce o purtaţi tatălui dumneavoastră.

— La început am fost eu nedrept; acuma chiar dumneavoastră vă subestimaţi. Vă întreb: ţineţi cu tot dinadinsul să mă jigniţi şi pe mine?

— Nu ţin deloc!

— Atunci îmi îngăduiţi o rugăminte?

— Poftim!

— Purtaţi-mi pică, *sir,* supăraţi-vă pe mine cât vreţi, dacă vi se pare că am greşit, dar vă rog, nu-mi mai pomeniţi de... indulgenţă! Sunteţi de acord?

— Bine.

— Vă mulţumesc! Şi acum să ne întoarcem, să le urăm oamenilor noapte bună. Am să vă arăt odaia dumneavoastră. Trebuie să ne odihnim; mâine plecăm devreme.

— Încotro?

— Mi-am aşezat cursele la Bee-fork şi aş vrea să văd ce s-a prins. Mă veţi însoţi, fireşte.

Peste câteva minute, ajunserăm la o uşă cu trapă. Harry mă introduse într-un adăpost complet întunecat şi, scăpărând amnarul, aprinse la iuţeală o lumânare din seu de cerb.

— Iată dormitorul dumneavoastră, *sir.* Oamenii noştri se retrag în aceste adăposturi atunci când, sub cerul liber, îi ameninţă reumatismul.

— Şi credeţi că m-aş putea alege şi eu cu tovărăşia lui blestemată?

— Dinspre partea mea, vă doresc contrariul. Dar, vedeţi, valea e umedă şi vântul nu pătrunde deloc din pricina munţilor care o înconjoară de jur-împrejur. Deci, prevederea e mama înţelepciunii. Somn uşor!

Îmi întinse mâna şi, înclinând graţios capul, ieşi. Rămas singur, îmi plimbai privirea prin încăpere. Era un fel de peşteră — nu naturală, ci săpată în piatră de mâna omului. Pe jos — piei tăbăcite, pe pereţi — de asemenea, în fund — un pat confecţionat din crengi de cireş şi aşternut cu piei de ciută. Numeroase pături moi de Navajo, clădite în stivă, parcă te îndemnau şi ele la somn. De nişte ţăruşi fixaţi în crăpăturile pereţilor de piatră atârnau diverse obiecte de-ale lui Harry, ceea ce mă duse la concluzia că băiatul îmi cedase, de fapt, propriul său „cabinet”.

Numai oboseala-mi aprigă mă făcu să rămân în acest adăpost scund şi puţin comod. Cine s-a obişnuit cu nopţile şi cu nemărginirea preriei, acela numai de nevoie mai poate accepta închisoarea căreia civilizaţia îi spune „locuinţă”.

Poate că izolarea acestui „dormitor” original făcu ca somnul să mă cuprindă mai vârtos ca de obicei şi să mă ţină mult în braţele sale. Când mă deşteptai, auzii un glas la intrare:

— Ptiu, *sir,* mai terminaţi cu măsuratul pe orizontală, dacă nu mă-nşel! Ridicaţi-vă un pic! O să vă facă bine..!

Sării din pat şi mă uitai la musafirul nepoftit din cadrul uşii. Era Sam Hawkens. În ajun nu-l văzusem decât cu puşcă; acum se echipase măreţ, ca un *trapper*, dovadă că avea să ne însoţească.

— Vin îndată, dragă Sam!

— Să sperăm. Micul nostru *sir* cred că ne şi aşteaptă dincolo, la ieşire.

— Mergi şi dumneata?

— Merg, dacă nu mă-nşel. Doar n-o să se care băiatul cu uneltele. Şi nici lui Old Shatterhand, ca să zic aşa, n-am să-i pretind asemenea lucru.

Afară, îl zării numaidecât pe băiat. Mă aştepta la ieşirea din tabără. Sam îşi pusese în spinare o legătură imensă de capcane şi, fără să-i mai pese de mine, porni ca glonţul înainte.

— Nu luăm şi caii? strigai din urmă.

— Dar ce, calul dumneavoastră a învăţat cum se aşază cursele şi cum se prind biberii pe fundul apei?! Mai bine grăbiţi-vă, ca să ajungeţi la timp. Haide! mă îndemnă Sam plin de importanţă.

— Stai niţel, bătrâne, vreau să mai văd ce-mi face calul!

— Nici o grijă! Tânărul *sir* a luat toate măsurile, dacă nu mă-nşel!

Răspunsul lui mă bucură. Vasăzică, Harry se ocupase de Swallow încă din zorii zilei, semn că nici stăpânul calului nu-i era indiferent. Desigur că tatăl îi vorbise de mine şi-l determinase să-şi schimbe părerea. Tocmai mă întrebam cum de lipseşte Old Firehand — de obicei atât de atent şi grijuliu — când îl zării trecând gârla împreună cu Winnetou şi cu încă un vânător.

Winnetou îl salută pe Harry în felul indienilor:

— Fiul Ribannei e puternic ca războinicii de pe malul râului Gila. Ochiul său va zări mulţi biberi şi braţele sale vor osteni sub povara blănurilor.

Şi, observând că-mi rotesc privirea peste vale ca să-l descopăr pe Swallow, mă linişti:

— Pleacă, frate! Winnetou îţi va îngriji calul cu toată dragostea.

Trecurăm râpa şi o cotirăm spre stânga, în josul râului, înaintând până la vărsarea lui în Mankizila.

Malurile erau năpădite de mărăciniş des, aproape de nepătruns; vrejurile de viţă sălbatică se căţărau pe tufe, se lăbărţau peste tot, se încolăceau pe tulpinile alăturate, alcătuind o reţea prin care nu răzbăteai decât cu ajutorul cuţitului.

Sam, pe cât de mărunţel, pe atât de vajnic, mergea mereu în fruntea noastră şi, încărcat, cum era de poveri, îmi amintea de tinichigiii slovaci care cutreierau periodic tihnitele târguşoare germane. Deşi nimeni nu ne urmărea, totuşi cizmele-i uriaşe ocoleau cu mare dibăcie orice petic de pământ care ar fi putut păstra vreun semn al pasului său, iar ochişorii veşnic agitaţi scrutau neobosiţi vegetaţia bogată care, în ciuda vremii târzii, se putea luai la întrecere cu flora virgină din valea lui Mississippi.

La un moment dat, Sam se aplecă şi se strecură sub nişte vrejuri.

— Veniţi, *sir!* mă chemă Harry, care îl urma pe bătrânul poznaş. Aici se despart potecile biberilor.

Într-adevăr, după perdeaua aceea de vrejuri, şerpuia o cărăruie îngustă, pe care înaintarăm un timp, paralel cu râul, printr-un vălmăşag de copaci şi de tufe, până ce Sam, auzind un fel de şuier şi mârâit care veneau din spre apă, se opri numaidecât şi, întorcându-se spre noi, îşi duse un deget la gură.

— Aici! şopti Harry. Biberul de gardă a simţit ceva.

După o vreme, când liniştea coborî densă peste împrejurimi, ne strecurarăm până la un cot al râului, unde ni se oferi prilejul să contemplăm o întreagă colonie de biberi.

Până hăt, în largul apei, animalele construiseră un fel de stăvilar pe care şi un om sprinten ar fi putut să păşească destul de lesne. Acum se străduiau de zor să fortifice şi să mărească stăvilarul. Dincolo, pe malul opus, un grup de biberi retezau întruna lăstare de copaci; până le prăbuşeau în apă; alţii se ocupau cu transportul materialului, împingându-l cu boturile, în timp ce coechipieri de-ai lor legau şi tencuiau construcţia cu lut gros, adus de pe mal, potrivindu-l cu labele şi bătându-l cu, cozile lor groase, transformate în mistrii.

Urmărind cu admiraţie munca acestui mic destoinic popor, îmi atrase luarea aminte un biber neobişnuit de solid, care stătea sus pe stăvilar şi, după toate aparenţele, făcea de gardă. Deodată, biberul îşi ciuli urechile scurte; se învârti în semicerc, dădu iarăşi un semnal sonor, apoi dispăru sub apă.

Cât ai clipi, îl urmară şi ceilalţi biberi. Era extrem de caraghios să-i vezi cum se afundă cu dosul în sus, plesnind temeinic apa cu cozile şi stârnind puzderie de stropi jur împrejur.

Fireşte că nu era timp să ne pierdem în consideraţii umoristice. Neaşteptata perturbare în familia biberilor fusese provocată, desigur, de apariţia unui vrăjmaş. Or, cel mai temut duşman al acestor fiinţe atât de râvnite nu e altul decât omul!

Încă nu dispăruse sub apă ultimul biber, că ne şi culcaserăm la pământ, cu armele pregătite, camuflaţi de crengile joase ale unor coconari. Pândeam cu încordare ivirea vreunui musafir nepoftit. Şi iată, peste puţin, ceva mai sus de ascunzătoarea noastră, începu să se agite păpurişul. Câteva clipe mai târziu văzurăm furişându-se spre mal doi indieni. Unul ducea în spinare câteva curse; celălalt căra nişte blănuri. Ambii erau bine înarmaţi şi atitudinea lor vădea că se ştiau în preajma duşmanului.

— *Zounds!* şuieră Sam printre dinţi. Mişeii au dat de capcanele noastre şi au cules fără să fi semănat, dacă nu mă-

nşel! Las' că le arăt eu cine-i stăpânul capcanelor şi al blănurilor!

Ridică încet puşca, pregătindu-se să tragă. Eu, însă, îmi ziceam că indienii trebuie doborâţi fără zgomot. De aceea îl apucai pe bătrânul *trapper* de braţ. Încă din prima clipă observasem că e vorba de războinici ai poncaşilor, iar vopseaua de pe feţele lor îmi confirma faptul că nu porniseră la vânătoare, ci la bătălie. Aşadar, nu puteau fi singuri. Orice foc de armă putea să atragă asupra noastră o droaie de alţi războinici.

— Stai, Sam, nu trage! Mai bine scoate cuţitul. Ăştia au dezgropat securea războiului. Cu siguranţă că mai sunt şi alţii pe aproape.

Sam însă, care avea mare poftă să apese pe trăgaci, se cam codea:

— Fireşte că e mai bine să-i lichidăm fără zgomot. Dar cuţitul mi-e bătrân şi tocit. Cam greu să taie doi vlăjgani dintr-o dată.

— Aida-de! Dumneata sări pe unul, eu pe celălalt. *Comme on!* Haide!

— Hm! Patru capcane dintre cele mai bune! Trei dolari şi jumătate bucata! Ai naibii hoţi! M-ar bucura, zău, dacă pe lângă cele furate, ne-ar lăsa şi pieile lor proprii.

— Dă-i drumul, *sir,* să nu-i scăpăm!

Ne aflam în spatele indienilor care, cu ochii în pământ, căutau să descopere vreo urmă. Lepădând puşca, mă târâi uşurel înainte. Cuţitul îl strângeam între dinţi. Deodată, auzii o şoaptă la urechea mea:

— Lăsaţi-mă pe mine, *sir!* Aranjez eu totul.

Era Harry.

— Mulţumesc, mă descurc singur.

Ajuns la marginea păpurişului, mă săltai o dată, şi cu stânga îl apucai de ceafă pe unul din indieni, iar cu dreapta îi repezii cuţitul între omoplaţi, încât omul căzii fără să

crâcnească. O făcusem, bineînţeles, din motive de forţă majoră. Era vorba de poncaşi. Nu-i puteam cruţa. Dacă ne-ar fi descoperit „fortăreaţa”, ar fi fost vai şi amar de noi.

Scosei repede cuţitul din rană, gata să sar, la nevoie, asupra celuilalt poncaş. Dar şi acesta zăcea la pământ, iar Sam — încălecat pe victimă — îi trăgea cu nădejde pielea de pe cap.

— Aşa, băiete! De-acum poţi să pui capcane în veşnicele plaiuri ale vânătoarei! Dar pe-ale noastre le laşi aici!

Şi, tăvălind scalpul însângerat prin iarbă, adăugă chicotind:

— Prin urmare, ăsta e al meu. Unul la mână. Old Shatterhand să-l jupoaie pe al doilea.

— Deloc! îl apostrofai. Încă nu cunoşti părerea mea în legătură cu scalparea? Mă miră mult că te ocupi de asemenea treburi!

— Am motivele mele, *sir.* De când ne-am văzut ultimă oară, am trecut prin destule necazuri. Am fost obligat să mă lupt în fel şi chip cu pieile-roşii. De aceea nu mai am nici o cruţare. Parcă ei s-au purtat cu mănuşi! Uitaţi-vă!

Îşi scoase pălăria pleoştită şi, o dată cu aceasta, peruca lui de pomină. De fapt, văzusem eu încă de mult ţeasta scalpată, roşie ca sângele.

— Ce ziceţi, *sir,* dacă nu mă-nşel? Mi-am purtat încă din pruncie, onest şi cu drepturi depline, smocul de păr original. Nici cel mai şmecher avocat din lume n-ar fi îndrăznit să-mi conteste acest drept, până s-au găsit o duzină sau două de pawne, care pur şi simplu m-au deposedat de podoaba capilară. A trebuit să mă duc la Tekama, să-mi cumpăr un scalp nou, adică o perucă, dacă nu mă-nşel. M-a costat o avere: trei legături groase de blăni de biberi. Mă rog, n-ar fi nimic. Uneori părul ăsta nou e mai practic decât celălalt. Mai ales vara e o plăcere: îl lepezi şi nu mai transpiri. Totuşi, nu pot să nu mă răzbun. Le-am plătit-o indienilor nu o dată. Vedeţi, scalpul ăsta e pentru mine o încântare. Mă bucură mai

mult decât cea mai fină blană de biber.

Acestea zisei îşi potrivi la loc peruca şi pălăria.

Dar nu era timp pentru vorbă lungă şi amintiri. În orice moment, putea să zbârnâie o săgeată sau să fulgere vreo puşcă dindărătul unui copac. În plus, era nevoie să dăm cât mai iute alarma în tabără şi să-i prevenim pe vânători asupra primejdiei.

— Pune mâna — îl îndemnai pe Sam — să-i facem dispăruţi pe indienii ăştia!

— Just, adică necesar vreau să spun. Dar tânărul *sir* ar face bine să treacă niţel în dosul tufelor. Sunt gata să-mi schimb mocasinii pe pantofiori de balet dacă nu ne trezim în curând cu pieile-roşii.

Harry ascultă de sfatul bătrânului, iar noi aruncarăm repede cadavrele în păpurişul de pe mal. Să le aruncăm în apă, n-ar fi fost prudent.

— Aşa, s-a făcut! se bucură Sam după ce terminarăm operaţia. Şi acum, luaţi-l pe micul *sir,* mergeţi la „fortăreaţă” şi pregătiţi-i pe oamenii de acolo. În ce mă priveşte, vreau să studiez niţel urmele acestor doi poncaşi. Poate descopăr ceva mai mult decât au apucat ei să ne spună...

— N-aţi vrea, Sam Hawkens, să vă duceţi dumneavoastră până la tata? interveni Harry. Vă pricepeţi grozav la manipularea capcanelor şi pe urmă, nu-i aşa, patru ochi văd mai bine decât doi.

— Hm! Cum doriţi! O fac şi pe-asta. Dar să nu-mi puneţi vină dacă iese vreo dandana.

— Nici o grijă, Hawkens! Ştiţi doar că-mi place şi mie să am satisfacţii. Dumneavoastră v-aţi ales cu un scalp; trebuie să mă aleg şi eu cu ceva. Haideţi, *sir!*

Şi băiatul îl părăsi pe Sam, luând-o prin desiş. Eu îl urmai.

Deşi trebuia să fiu atent la eventuala primejdie din jur, nu puteam să nu-l admir pe Harry, care, asemenea unui vânător iscusit, se strecura fără pic de zgomot prin încâlceala tufelor,

dovedind multă pricepere şi agilitate.

Era cu neputinţă ca băiatul să nu fi fost familiarizat încă de mic cu viaţa din „ţara vânatului”, să nu fi înregistrat impresii care i-au ascuţit simţurile, i-au călit sufletul şi au dat destinului său o direcţie atât de neobişnuită.

Merserăm astfel preţ de o oră, fără răgaz, până dădurăm de o altă colonie ele biberi, ai cărei membri, însă, nu-şi părăseau deloc vizuinile.

— Aici instalaserăm noi capcanele pe care le-au furat cei doi poncaşi — mă informă Harry. Iar colo sus se ramifică acel Bee-fork la care voiam să ajungem. Se pare însă că va trebui să renunţăm, căci, vedeţi, urmele roşilor vin dinspre pădure. Să mergem după ele.

Era gata să pornească, dar îl oprii:

— Harry!

Stătu şi mă privi întrebător.

— N-ar fi mai bine să vă întoarceţi şi să lăsaţi restul în seama mea?

— Ce vi s-a năzărit?

— Cunoaşteţi primejdiile la care vă puteţi expune mergând în direcţia asta?

— Şi de ce nu le-aş cunoaşte? Imposibil să fie mai mari decât cele prin care am trecut până acum.

— Vreau să vă cruţ!

— Păi asta vreau şi eu! Ştiu să mă păzesc. Ori credeţi că orice faţă vopsită mă şi bagă în sperieţi?

Ne continuarăm drumul, distanţându-ne de cursul râului şi înaintând printre arbori, sub rămurişul bogat şi verde al pădurii. Pământul era învelit cu muşchi umed pe care, fără multă osteneală, puteai desluşi orice urmă de paşi.

Deodată, Harry, care mă preceda, se opri în loc. Jos se vedeau urmele nu a doi, ci a patru oameni care se despărţiseră acolo. După cum se ştie, poncaşii doborâţi de noi erau echipaţi de campanie; presupuneam deci că şi alţi

războinici de-ai lor se vor fi aflând prin preajmă.

În acelaşi timp era limpede că numai o acţiune de mare importanţă i-ar fi putut determina să bată atâta drum pe teritoriu inamic. Iată de ce-mi trecu prin gând că prezenţa lor aici ar fi în legătură cu atentatul nereuşit împotriva trenului şi că s-ar putea să fie vorba de o expediţie de răzbunare, în care indienii pun în joc totul şi nu cruţă nimic.

— Cum procedăm? întrebă Harry. Urmele acestea duc spre tabăra noastră. Indienii nu trebuie s-o descopere cu nici un preţ. Îi urmărim pe cei patru, sau o apucăm fiecare în altă direcţie?

— Oricum, tuspatru sunt iscoade şi au venit încoace dinspre tabăra poncaşilor, care, desigur, aşteaptă înapoierea lor. De aceea e preferabil ca, mai întâi, să reperăm tabăra, să vedem câţi sunt şi ce planuri urmăresc. În ce priveşte „fortăreaţa”, cred că santinela de la intrare ştie ce are de făcut pentru a nu trăda nimănui secretul.

— Aveţi dreptate! Mergem înainte!

Pădurea cobora acum în pantă lungă, prelingându-se în vale. Ici şi colo se căscau nişte adâncituri mari, asemenea unor bazine împresurate de ferigi şi arbuşti sălbatici.

Tocmai ne apropiam de o astfel de râpă, când un miros suspect îmi atrase atenţia. Scrutând adâncul pădurii, observai drept înaintea noastră o coloană subţirică de fum, care ba se înălţa, ba dispărea, ba urca iarăşi, jucăuşă, printre coroanele copacilor.

Fumul nu putea proveni decât de la foc aprins de indieni, şi iată de ce: pe câtă vreme albii aruncă pe foc crăci întregi, stârnind astfel flacără mare, înaltă, cu fum mult şi gros, băştinaşii întreţin focul împingând vreascurile încet, treptat, cu vârful în jos, provocând o ardere mai mult mocnită, cu flacără măruntă şi fum abia vizibil. Winnetou obişnuia să spună despre procedeul albilor: „Feţele palide fac atâta căldură cu focul lor, încât nici nu se mai pot apropia de el ca

să se încălzească”.

Îl oprii pe Harry şi-l făcui atent asupra celor constatate.

— Staţi după tufişul de colo; eu mă duc să-i pândesc pe indieni.

— Şi eu de ce să nu merg?

— Ajunge unul singur; în doi creşte primejdia de a fi descoperiţi.

Băiatul căzu de acord. Călcând uşor ca să nu lase nici o urmă, se pitulă după un tufiş, în timp ce eu mă strecurai de la copac la copac în direcţia coloanei de fum.

Într-un bazin din cele pomenite se aflau o mare mulţime de indieni, care şezând, care culcaţi, încât abia îşi găseau loc. La intrare stătea nemişcat ca o statuie de bronz un flăcău chipeş, cu părul revărsat pe umeri; pe alocuri erau postate străji care, din fericire, nu observaseră apariţia mea.

Dădui să-i număr pe rând, câte unul, dar mă oprii deodată uluit. Primul care-mi sări în ochi — cu putinţă oare?! — era căpetenia albă Parranoh sau Tim Finnetey, cum îi zicea Old Firehand. Şi doar îl recunoscusem perfect atunci, noaptea, la lumina lunii, când l-am înjunghiat! Să fie numai o iluzie? Imposibil! Nu ştiam ce să mai cred. Şi, culmea — individul avea în cap chica lui întreagă, deşi văzusem cu ochii mei cum l-a scalpat Winnetou. Or, de-atunci apaşul nu şi-a scos nici o clipă scalpul de la brâu.

Pe neaşteptate, una din santinele păru că se îndreaptă spre locul unde mă adăpostisem eu, culcat îndărătul unui bolovan uriaş. A trebuit să mă retrag înapoi şi să fac repede cale-ntoarsă.

Ajunsei iarăşi la Harry şi-i făcui semn să vină după mine. Ne înapoiarăm la punctul unde se ramificau urmele iscoadelor. De aci o luarăm pe potecuţa tăiată prin hăţiş de poncaşii doborâţi de noi. Aceasta cobora până jos în valea prin care trecuserăm la sosirea noastră şi unde ne întâmpinase santinela.

Ştiam acum precis că poncaşii căpătaseră întăriri şi ne urmăriseră îndeaproape cu intenţia să se răzbune. Popasul nostru în timpul bolii lui Old Firehand le oferise răgazul să-şi adune toate forţele disponibile. Dar de ce era nevoie ca numai pentru trei inşi să mobilizeze atâţia războinici şi de ce nu ne-au atacat mai demult, asta n-o mai înţelegeam — afară de cazul că Parranoh ştia unde se află „fortăreaţa” şi plănuia să atace întreaga aşezare.

Cele două iscoade croiseră o potecă destul de bună, încât coboram relativ repede spre valea ce se întindea înaintea noastră. Când, deodată, auzii un zăngănit ca de fiare venind dinspre un desiş de cireşi sălbatici.

Făcându-i semn lui Harry să se ascundă, mă lungii repede la pământ, trăsei cuţitul din teacă şi mă târâi în ocol către locul cu pricina. Primul lucru care mă izbi era o grămadă de capcane de fier şi alături — o pereche de picioare subţiri, strâmbe, încălţate în nişte mocasini colosali. Descoperii mai apoi un surtuc vânătoresc de dimensiuni remarcabile, la capătul căruia, sus, odihneau borurile obosite ale unei pălării de pâslă sub care se iţea o barbă câlţoasă, fără noimă. Şi din haosul bărbii pândeau doi ochişori vioi, atenţi, sfredelind frunzişul.

Era Sam. Dar ce căuta bătrânul aici când eu îl credeam de mult sus, în „fortăreaţă”? Enigma era în fond lesne de dezlegat: n-aveam decât să-l întreb. Mă furişai deci uşurel în spatele lui, bucurându-mă de pe acum de spaima ce avea s-o tragă.

Uşor, cât se poate de uşor, pusei stăpânire pe puşca de lângă el, preistorica lui „Liddy”, şi îi ridicai cocoşul ruginit. Auzind clămpănitul, Sam sări atât de iute în picioare, încât îşi agăţă de rămuriş faimoasa pălărie laolaltă cu peruca. Iar când văzu propria-i armă îndreptată asupra lui, sub nasul de papagal stropit cu toate culorile curcubeului, i se căscă o gură cât o şură.

— Sam Hawkens — îi şoptii — închide repede gura, că de nu, îţi vâr toate capcanele în ea!

— *Good lack!* Păcatele mele! M-aţi speriat, *sir,* dacă nu mă-nşel! răspunse omuleţul care, în pofida spaimei, nu scosese nici măcar o exclamaţie. Şi, potrivindu-şi peruca şi pălăria la locul cuvenit, adăugă: Dracu' să vă ia! Mi-au îngheţat mădularele, vreau să spun... dacă aţi fi fost o piele-roşie, atunci...

— ... atunci mâncarea ce ai înghiţit-o aseară ar fi fost, desigur, ultima. Iată-ţi puşcociul! Şi spune-mi, te rog, ce ţi-a venit să te culci tocmai aici?

— Să mă culc? Adică să dorm? Ei, asta-i bună! Nici vorbă de aşa ceva... chiar dacă, întâmplător, nu v-am băgat de seamă. Îmi zburau gândurile la perechea aia de şobolani pe care voiam să-i vânez şi să le iau pielea. Totuşi, cum să spun, apelez la discreţie. N-are rost să ştie lumea cum l-aţi luat pe bătrânul Sam ca din oală.

— Lasă, nu află nimeni.

— Dar unde-i tânărul *sir?*

— E aici, mai în spate. Auzisem sunând fierăria asta şi fusesem, fireşte, curios să ştiu cine trage clopotele.

— Clopote? Se auzea chiar atât de tare? Măi, măi, Sam Hawkens, urs idiot şi bătrân ce-mi eşti! Stai la pândă ca un catâr ramolit, cică să mai faci rost de nişte scalpuri, şi când colo, te aud până şi surzii din Canada, dacă nu mă-nşel! Dar cum de-aţi nimerit aici? Veneaţi şi dumneavoastră pe urmele celor două piei-roşii?

Confirmai şi îi povestii cele văzute.

— Hm! Va fi mare cheltuială de pulbere, *sir,* mare de tot! Veneam cu capcanele în susul apei, când, deodată, zăresc doi indieni, dacă nu mă-nşel. Se foiau la marginea tufişului, la vreo opt paşi de mine. Fireşte că m-am făcut una cu pământul. Unul a luat-o în jos, celălalt în sus, ca să cerceteze valea. Las' că-mi pică ei în mână, mi-am spus. Am aşteptat

până a trecut unul pe lângă mine, pe urmă m-am ascuns repede aici. Numai să se întâlnească amândoi sub nasul meu, c-apoi îi întreb eu de nume!

— Crezi că se poate?

— Fireşte că se poate. Dacă sunteţi deştept, duceţi-vă în partea cealaltă şi o să-i prindem în cleşte. Preveniţi-l şi pe micul *sir,* să nu facă vreo boroboaţă.

Procedai după sfatul lui şi, întorcându-mă la Harry, îl informai, în câteva cuvinte, asupra situaţiei. Apoi ne postarăm exact în dreptul lui Sam, aşteptând să se întoarcă cei doi indieni.

Răbdarea ne fu supusă la greu examen. Trecură câteva ore până auzirăm paşii unui om care se furişa în direcţia noastră. Era unul din poncaşii pe care-i aşteptam, un hojma de bărbat, dat naibii se vede — pentru că, nemaiavând loc la cingătoare pentru câte scalpuri luase în viaţa lui, îşi împodobise şi pantalonii cu ciucuri din păr de om.

Abia intră în „domeniul” nostru, că se şi pomeni înşfăcat de ambele părţi şi doborât. La fel o păţi şi celălalt, care apăru după scurt timp. Treaba împlinită, ne înapoiarăm tustrei la „fortăreaţă”.

La intrare îl găsirăm de gardă pe Will Parker, care stătuse pitulat îndărătul unor tufe şi trebuie să-l fi văzut pe poncaş spionând la numai câţiva paşi de el. Sam îl măsură, dezamăgit.

— *Greenhorn* mi-ai fost, *greenhorn* ai să rămâi până nu te-or apuca roşii de chică, dacă nu mă-nşel. Crezuşi, pesemne, că poncaşul umblă după furnici, de n-ai înfipt cuţitul în el?!

— Ascultă, Sam Hawkens, mai ţine-ţi limba-n frâu, că altminteri fac cu tine ce n-am făcut adineauri! Cui îi zici *greenhorn?* Lui Will Parker? Păi, numai gluma asta, şi ajunge să-ţi găuresc mutra, hodorogule! Oare fiul mumă-ti n-are atâta glagorie în cap ca să ştie că pe o iscoadă mai bine o laşi să treacă decât s-o dobori fără rost, trădându-ţi astfel

prezenţa?

— Fie pe voia ta, omule, dacă nu te îmbie, cum văd, nici un scalp indian...

Şi Sam porni ţanţoş spre gârlă. Dar înainte de a dispărea după stânci, se mai întoarse o dată spre Will Parker şi adăugă:

— Cască bine ochii! Dincolo, în văgăună, e un cuib întreg de arcaşi. S-ar putea să-şi vâre şi ei nasul printre picioarele tale. Păcat de tine, dacă nu mă-nşel, mare păcat!

Şi ne-o luă iarăşi înainte. Mai că nu se zărea de sub capcanele lui. Curând ieşirăm din râpă şi ne plimbarăm în voie privirea peste întreaga tabără. Bătrânul *trapper* şuieră o dată lung, ascuţit, şi toată lumea se înfăţişă în mare grabă ca să afle ultimele noutăţi.

Old Firehand ne ascultă tăcut până la capăt. Dar când îi comunicai chestiunea cu Parranoh, scăpă o exclamaţie de mirare şi totodată de bucurie.

— Dacă nu v-aţi înşelat cumva, *sir,* înseamnă că pot să-mi împlinesc în cele din urmă jurământul şi să-l prind în pumni pe ticălos. Ani de zile aceasta mi-a fost singura şi cea mai arzătoare dorinţă.

— Dar chica lui mă cam derutează.

— Aş! Nu e nici o minune. Îl aveţi ca exemplu pe Sam Hawkens cu căpăţâna şi cu peruca lui. Şi, totuşi, mai că nu-mi vine să cred că nu l-aţi ucis în noaptea aceea. Poate că n-a fost decât rănit şi, găsindu-l, poncaşii l-au transportat de acolo. S-o fi întremat în timpul zăcerii mele. Apoi s-o fi apucat să ne adulmece, să ne urmărească.

— Atunci de ce nu atacă?

— Nu ştiu. În orice caz, va fi având vreun motiv. Aflăm noi mai târziu. Sunteţi obosit, *sir?*

— Nu prea.

— Vreau să-l văd şi eu. Mă însoţiţi?

— Se înţelege. Dar trebuie să vă atrag atenţia că drumul e

primejdios. Indienii îşi vor aştepta zadarnic iscoadele, apoi vor trimite oameni în căutarea lor. Iar aceştia vor da peste cele două cadavre. Ne putem pomeni printre poncaşi şi fără sprijin de nicăieri.

— Posibil, fireşte. Dar nu mă rabdă inima să stau aici, în bună linişte, până ne vor ataca, Dick Stone!

Acesta fusese plecat la vânătoare, deci nu mă văzuse până atunci. Omul mă salută cordial, după care Old Firehand îl întrebă:

— Ştii ce avem de făcut?

— Îmi închipui.

— Ia-ţi puşca şi hai după pieile-roşii!

— Sunt gata, *sir!* Plecăm călare?

— Nu. Mergem numai până la groapa aceea a lor. Şi voi, ăştilalţi, nu staţi cu mâinile în sân! Camuflaţi cu verdeaţă catch-urile, adăposturile pentru piei! Nu poţi săi ştii ce se mai întâmplă. Dacă indienii trec cumva de stânci şi vin încoace, barem să nu găsească nimic de jefuit. Harry, tu du-te la Will Parker! Iar tu, Bill Bulcher, vezi să fie ordine în absenţa noastră!

— Ia-mă şi pe mine, tată! se rugă Harry.

— N-are nici un rost, băiete. Mai bine odihneşte-te. O să-ţi vină şi ţie rândul la timpul cuvenit.

Harry mai stărui, dar Old Firehand rămase ferm pe poziţie. Pornirăm aşadar în trei, tăind gârla.

După câteva instrucţiuni date santinelei, ne îndreptarăm spre locul unde stătuse ascuns Sam Hawkens. Drumul care ducea de acolo spre râpă era în orice caz mai potrivit: aveam acoperire din ambele părţi şi, în plus, siguranţa că-i vom întâlni pe indienii care, după cum chibzuisem, îşi vor fi părăsit ascunzişul ca să-i caute pe camarazii dispăruţi.

După ce noi plecaserăm, în zori ieşise şi Winnetou din tabără şi, din păcate, încă nu se întoarse. Ne-ar fi fost, desigur, un însoţitor ideal. Pe de altă parte, întârzierea lui mă

cam îngrijora. Nu era deloc exclus să se fi întâlnit cu poncaşii. Or, în acest caz, cu toată vitejia lui, n-ar fi putut scăpa teafăr.

Mă gândeam, tocmai, la aceste lucruri, când, deodată, tânărul şef al apaşilor răsări dintr-un desiş. Mâinile noastre care, la foşnetul crengilor, se încleştaseră pe puşti, reveniră brusc în poziţia normală.

— Winnetou va merge şi el cu oamenii albi ca să-i vadă pe Parranoh şi pe poncaşi — hotărî acesta.

Îl privirăm nedumeriţi. Ştia, vasăzică, de prezenţa duşmanului în acele locuri.

— I-a zărit oare fratele meu roşu pe cei mai cruzi dintre războinicii siouxilor? îl întrebai.

— Winnetou trebuie să-l ocrotească pe fratele său, Old Shatterhand, şi pe fiul Ribannei. De aceea s-a ţinut toată vremea după ei. A văzut şi cum s-au înfipt cuţitele în trupul celor două iscoade. Cât despre Parranoh, acesta şi-a pus pe cap chica unui războinic din neamul osagilor. Are părul mincinos şi gândul viclean. Winnetou îl va ucide.

— Nu, să nu te atingi de Parranoh! Lasă-l în grija mea! protestă Old Firehand.

— Winnetou l-a mai dăruit o dată prietenului său alb. — Acum nu-mi mai scapă, fii sigur, căci...

Restul frazei nu-l auzii, pentru că, în acel moment, observai doi ochi lucind dindărătul unei tufe şi, repezindu-mă, dintr-un salt, îl înşfăcai pe spion.

Şi cine credeţi că era? Parranoh în persoană! Abia îl apucasem însă de beregată, că tufele vecine foşniră ameninţător şi câţiva poncaşi se năpustiră în ajutorul căpeteniei.

Prietenii mei, văzând ce se întâmplă, săriră la rândul lor în luptă. Pe şeful alb al poncaşilor îl imobilizasem apăsându-l cu genunchiul în piept. Cu stânga îl strângeam de gât, cu dreapta îi încleştam mâna în care ţinea cuţitul. Se zvârcolea ca şarpele şi făcea eforturi desperate să se smulgă din

strânsoare. Zvârlea din picioare caii taurul împiedicat, încercând să se ridice; scalpul de împrumut, bogat şi pletos, îi zburase de pe cap; ochii bulbucaţi mai că-i săreau din orbite; gura îi spumega şi ţeasta, pe care Winnetou o jupuise de piele, zvâcnea oribil în ritmul pulsului său sălbatic. Parcă aveam de-a face cu un animal turbat. Îi înfipsei nemilos degetele în beregată, încât trupul i se chirci, se cutremură, mădularele i se frânseră fără vlagă şi, dând ochii peste cap, rămase inert la pământ. Îl biruisem.

Abia acum, în fine, mă uitai în jur şi văzui o scenă pe care nici un condei n-ar putea-o descrie. Pentru a nu atrage atenţia inamicului, nimeni dintre noi nu se folosise de puşcă, ci numai de cuţit şi de tomahawk. Şi, totuşi, nici un poncaş nu mai rămăsese în picioare. Toţi se zvârcoleau pe jos, însângeraţi şi zdrobiţi.

Winnetou tocmai îşi înfigea cuţitul în pieptul unui poncaş doborât; nu avea nevoie de ajutorul meu. Old Firehand îl strivea pe unul sub genunchi şi încerca să-l ţină la distanţă pe un altul, care-i sfârtecase braţul. Alergai într-acolo şi-l trăsnii pe poncaş cu propria-i secure. Trecui apoi la Dick Stone care, între două leşuri, se zbătea sub genunchii unui vlăjgan gata să-l omoare. Îl izbii şi pe acesta cu tomahawkul unuia dintre morţii de alături.

Stone se sculă de jos şi-mi strânse mâna.

— *By Good*, pe Dumnezeul meu, *sir,* asta zic şi eu ajutor venit la timp! Să te baţi cu trei inşi, când nici n-ai voie să tragi cu puşca, e cam mult! Vă mulţumesc.

Old Firehand dădu să-mi întindă şi el mâna, dar tocmai atunci îl zări pe Parranoh culcat la pământ.

— Tim Fin...? Căpetenia? Cine l-a altoit?

— Old Shatterhand — răspunse Winnetou în locul meu. Marele Spirit i-a dat putere de bivol care spintecă pământul cu coarnele sale.

— Omule — exclamă Old Firehand — câte drumuri am

bătut, n-am mai întâlnit fiinţă ca dumneavoastră! Dar Parranoh şi ai săi cum de-au reuşit să se ascundă aici, cu toate că Winnetou se găsea prin preajmă?

— Eu nu mă aflam în partea asta — lămuri Winnetou. Căpetenia albă descoperise urmele şi se luase după ele pe potecă. Desigur că războinicii săi vor fi în curând aici. Eu zic ca fraţii mei albi să mă urmeze numaidecât până în *wigwam*-ul nostru:

— Aşa e! întări Dick Stone. Trebuie să ajungem cât mai curând la „fortăreaţă”.

— Bine, să mergem — aprobă Old Firehand, al cărui braţ sângera din belşug. Dar până una alta, trebuie să ştergem urmele luptei. Dick, tu postează-te niţel mai în faţă şi vezi să nu fim surprinşi.

— Gata, mă duc, *sir,* dar scoateţi-mi mai întâi cuţitul din spate. Nu-i chip să-l ajung cu mâna.

Unul dintre poncaşi îi împlântase cuţitul care, în cursul încăierării, intrase şi mai adânc în carne. Din fericire, rana era uşoară şi, după ce-i smulserăm cuţitul, Dick Stone — cu trupul lui de fier — părea ca şi nevătămat.

— Cum îl cărăm de-aici pe prizonier? se interesă Old Firehand.

— Să-l ducem pe sus — îmi dădui cu părerea. Dar când o să-şi vină în fire, vom mai avea niţel de furcă.

— Adică, îl ducem în spinare? întrebă Stone. De mult nu m-am simţit mai zdravăn ca acum. Hai să-i pregătesc flăcăului ăsta bătrân o călătorie cât mai plăcută!

Lovi de câteva ori cu securea, culcă la pământ nişte arbuşti, curăţă tulpinile, luă pătura lui Parranoh, tăind-o fâşii-fâşii, apoi dădu din cap satisfăcut.

— Alcătuim o targa, dacă vreţi, un fel de sanie, numele n-are importanţă. Îl legăm bine de tot, îl culcăm ca în leagăn şi dă-i drumul!

Propunerea fu acceptată şi pusă în practică. Apoi ne

puserăm în mişcare, lăsând însă în urma noastră o dâră atât de pronunţată, încât Winnetou, care era ultimul, se tot căznea să o şteargă, cât de cât...

A doua zi, foarte devreme, eram de mult în picioare şi urcam pe stânca unde îl revăzusem prima oară pe Harry. Soarele încă nu mijise pe culmi şi o pace adâncă domnea peste întreaga tabără.

Jos, în vale, plutea o ceaţă deasă, învăluind tufele în rotocoale alburii, dar sus văzduhul era clar şi o boare proaspătă încă adia în jurul tâmplelor. Un botgros tot sălta printre vrejii de mure, îmbiindu-şi parcă, din guşa lui mare, ca de purpur, femeiuşcă neastâmpărată. Ceva mai încolo, ţopăia pasărea poreclită „pisică” pentru ţipătul ei caraghios, care aducea a mieunat. Iar jos răsuna viersul măiestru al unei alte minuni zburătoare care, după fiece arpegiu, parcă se aplaudă singură, cu un măcăit zgomotos. Totul era cât se poate de idilic şi atrăgător. Însă gândurile mele stăruiau mai puţin la acest concert matinal şi mai mult la întâmplările petrecute în ajun.

După aprecierea unuia dintre vânătorii noştri care cutreierase pădurile şi se întorsese în „fortăreaţă”, poncaşii erau mult mai numeroşi decât presupuneam. Omul mai zărise încă o tabără de-a lor, unde îşi ţineau şi caii.

Era deci aproape sigur că acţiunea poncaşilor nu viza nişte persoane izolate, ci întreaga noastră aşezare. Or, punând în cumpănă numărul covârşitor al inamicului, situaţia noastră nu era de invidiat.

Pregătirile în vederea apărării împotriva unui eventual atac ne ocupară toată după-amiaza până seara târziu. Astfel, nici nu mai avurăm timp să luăm o decizie în legătură cu soarta lui Parranoh. Acesta zăcea, legat fedeleş şi bine păzit, într-o mică peşteră scobită în piatră...

Zilele următoare, poate chiar mai repede, aveau să se petreacă evenimente importante. Tocmai meditam cu

îngrijorare la această perspectivă, când zgomotul unor paşi apropiaţi mă smulse din gânduri.

— Bună dimineaţa, *sir!* mă salută Harry. S-ar părea că somnul v-a părăsit cam devreme, ca şi pe mine, de altfel.

Dădui la rândul meu bineţe şi adăugai:

— Vigilenţa e calitatea cea mai de preţ în acest colţ de lume plin de primejdii neaşteptate.

— V-aţi speriat de pieile-roşii? întrebă băiatul zâmbind.

— Ştiu că glumiţi. Totuşi, dacă e să judecăm serios, nu suntem în total decât treisprezece oameni, în timp ce duşmanul numără de vreo zece ori pe-atât. Nu-l putem înfrunta într-o luptă făţişă. Singura noastră speranţă ar fi să nu ne descopere.

— Vedeţi lucrurile prea în negru. Treisprezece bărbaţi ca ai noştri sunt în stare să se bată şi să pună pe fugă pieile-roşii.

— Eu judec altfel. Poncaşii sunt furioşi din pricina atacului nostru neaşteptat şi, mai mult, din pricina pierderilor suferite ieri. În plus, ei ştiu că Parranoh, căpetenia lor, se află în mâinile noastre. Fără îndoială că au şi cercetat terenul, au găsit leşurile şi au constatat lipsa lui Parranoh... Când o hoardă ca a lor a bătut atâta drum în vederea unui scop, atunci îl va urmări cu cea mai mare dârzenie şi viclenie.

— Toate bune, *sir,* dar nu văd de ce ne-am înfricoşa, îi cunosc eu. Sunt laşi, îşi pierd repede cumpătul, atacă numai pe la spate şi pe cei lipsiţi de apărare. Am bătut în lung şi-n lat pământurile lor, de la Mississippi până la Oceanul Pacific, din Mexic până în regiunea lacurilor. I-am fugărit şi i-am hărţuit. Uneori, am fost nevoiţi să ne retragem şi să ne ascundem în faţa superiorităţii lor numerice, dar întotdeauna, datorită curajului nostru, am rostit ultimul cuvânt.

Îl priveam atent, fără să-i răspund. Băiatul, însă, citea, probabil, în ochii mei cu totul altceva decât aprobare. De aceea, după o scurtă pauză, reluă:

— Gândiţi cum vreţi, *sir,* dar uneori numai arma e în stare

să slujească anumite simţăminte ale omului, fie el bărbat matur, fie tânăr ca mine. Dacă aţi trece pe la Bee-fork, aţi vedea mormântul a două fiinţe pe care le-am iubit mai presus de orice. Au fost omorâte de indieni. De atunci, ori de câte ori zăresc fluturând o chică de indian, mâna îmi zvâcneşte şi simt nevoia să mă răzbun. Mulţi s-au prăbuşit de pe caii lor, fulgeraţi chiar de pistolul acesta cu care mi-a fost ucisă mama şi de a cărui precizie v-aţi convins şi dumneavoastră la New Venango.

Scoase pistolul de la brâu şi mi-l ţinu sub ochi.

— Sunteţi un bun ţintaş, *sir,* dar cu această vechitură n-aţi nimeri nici într-un trunchi de copac aflat la numai cincisprezece paşi de aici. Gândiţi-vă, deci, cât exerciţiu mi-a fost necesar ca să ajung la o asemenea siguranţă...

— De unde aveţi pistolul? De la Winnetou, nu-i aşa?

— V-a spus el?

— Da.

— Vasăzică, ştiţi totul?

— Nu ştiu nimic în plus.

— Da, îl am de la Winnetou. Aşezaţi-vă, *sir!* Să vă istorisesc câte ceva, deşi situaţia în care ne găsim nu prea îngăduie vorbă multă.

Harry se aşeză şi el lângă mine şi cercetă o clipă valea ce se întindea sub ochii noştri. Apoi îşi începu povestirea:

— Tatăl meu era inspector silvic, dincolo, în vechiul continent. Îşi trăia zilele paşnic şi mulţumit alături de soţia şi de fiul său; până au început unele evenimente care au răscolit viaţa familiei sale, silind-o să plece din patrie. În timpul traversării oceanului, i-a murit soţia, adică mama băiatului. Apoi, în Lumea Nouă, s-a pomenit fără mijloace de trai, fără cunoscuţi. S-a agăţat de singura soluţie, adică acceptând ca băiatul să fie adoptat de o familie înstărită şi s-a dus în Vest, ca vânător. Astfel şi-a petrecut destui ani, plini de încercări, afirmându-se ca un *westman* destoinic, foarte

preţuit de albi şi temut de duşmani. Participând la o expediţie de vânătoare, a ajuns la Quicourt, în mijlocul triburilor de asineboini, unde l-a întâlnit pentru prima oară pe Winnetou, care urca de pe malurile lui Colorado ca să aducă de sus, din regiunea Mississippi, argila sfântă pentru calumetele tribului său. Tata şi Winnetou au fost primiţi de căpetenia Ta-ciatunga, s-au împrietenit cu el şi au cunoscut în *wigwam*-ul lui pe fiica acestuia, Ribanna. Era frumoasă ca răsăritul zilei, fermecătoare ca raza munţilor. Nici una din fetele tribului nu se pricepea ca dânsa la prelucrarea pieilor fine şi la cusutul măiestru al straielor de vânătoare. Când ieşea să aducă lemne, făptura ei ca de regină se mlădia cu o graţie fără seamăn şi păru-i atârna în cozi grele şi lungi până la pământ. Era favorita lui Manitu, a Marelui Spirit, era mândria neamului ei, şi tinerii războinici se grăbeau să-i pună la picioare scalpurile duşmanilor. Dar nici un bărbat roşu nu se bucura de atenţia ei, căci Ribanna îl iubea pe vânătorul alb, deşi acesta era cu mult mai în vârstă decât ceilalţi adoratori. Dintre aceştia, Winnetou era cel mai tânăr, aproape adolescent. La rândul lui, musafirul alb îi purta fetei cele mai calde sentimente. Îi călca veşnic pe urme, o veghea cu duioşie şi-i vorbea ca unei fete albe.

Şi iată că, într-o seară, Winnetou veni să-i vorbească: „Omul alb nu seamănă cu ceilalţi din neamul său. Din gurile lor curge minciuna ca maţele din burta bivolilor spintecaţi. El, însă, nu l-a minţit niciodată pe Winnetou, prietenul său”. — „Fratele meu roşu are braţe vânjoase de războinic, şi la sfat e mai înţelept ca oricare dintre căpetenii. El nu râvneşte la sânge nevinovat. De aceea i-am întins cu drag mâna de prieten. Să vorbească, aşadar!” — „Fratele meu alb o iubeşte pe Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga?” — „Mi-e mai scumpă ca toate turmele preriei şi ca toate scalpurile oamenilor roşii.” — „Şi va fi bun cu ea? Nu-i va vorbi cu asprime? Îi va dărui inima? O va păzi de furtunile vieţii?” — „Am s-o port pe braţe

şi am s-o apăr de orice restrişte.” — „Winnetou cunoaşte cerul, ştie numele şi graiul stelelor; dar steaua vieţii lui apune şi în inima lui se lasă bezna. El ar fi vrut să culeagă trandafirul din Quicourt, să-l ducă în *wigwamul* lui, să-şi culce capul ostenit la sânul Ribannei de câte ori se va fi întors de la vânătoare sau din satele vrăjmaşe. Dar ochii ei lucesc la vederea fratelui meu alb şi buzele ei îi şoptesc numele. Winnetou va părăsi lăcaşul fericirii şi va rătăci însingurat pe malurile lui Rio Pecos. Nicicând mâna lui nu va mângâia capul unei femei, nicicând glăsciorul unui fiu nu-i va bucura urechea. Dar se va întoarce aici la vremea când cerbul ia drumul trecătorilor şi va vedea dacă Ribanna, fiica lui Tа-ciatunga, e într-adevăr fericită”.

Şi zicând acestea, Winnetou se pierdu în noapte. A doua zi nu a mai fost de găsit.

Când s-a întors în primăvară, a revăzut-o pe Ribanna, şi ochii ei aprinşi îi mărturisiră mai bine decât orice cuvânt fericirea pe care o trăia. Tânărul apaş îi luă pruncul din braţe — adică pe mine — (număram pe atunci doar câteva zile), îl sărută pe gură şi, aşezându-i palma pe creştet, rosti ca într-un legământ: „Winnetou te va ocroti ca pomul în crengile căruia dorm păsările şi sub care se adăpostesc vieţuitoarele preriei când le ameninţă furtuna. Viaţa lui va fi şi a ta, sângele lui va fi şi al tău. Niciodată răsuflarea lui nu se va stinge şi braţul nu va osteni când va fi să-l apere pe fiul rozei din Quicourt. Fie ca roua dimineţii să se aştearnă sub talpa ta şi soarele să-ţi lumineze drumul spre bucuria fratelui meu alb”. Trecură apoi anii şi eu crescui mare. Şi în aceeaşi măsură crescu şi dorul tatălui meu după primul lui născut. Eu luam parte la joaca băieţilor de seama mea şi-mi plăcea grozav să-i imit pe războinici. Tata nu-şi mai putea stăpâni dorul ce-l mistuia. Într-o zi mă luă cu el şi plecarăm amândoi spre răsărit. Acolo, alături de fratele meu şi în mijlocul lumii civilizate, cunoscut o viaţă nouă de care, la un moment dat,

mi se păru că nu voi reuşi să mă mai despart. Tata se întoarse singur în Vest şi mă lăsă în grija părinţilor adoptivi ai fratelui meu. Dar curând, nostalgia Vestului mă răscoli în aşa măsură, încât abia de mai putui răbda. O nouă vizită a tatii puse capăt şederii mele în lumea modernă. M-am întors cu el în adevărata mea patrie. Şi iată că acolo găsirăm tabăra pustiită şi arsă. După multe căutări, dădurăm de un wampum, o anume scoică pe care Ta-ciatunga o crestase pentru ca, la întoarcerea noastră, să putem afla despre cele petrecute.

Tim Finnetey, un vânător alb, vizitase încă mai demult, în repetate rânduri, tabăra şi se îndrăgostise şi el de roza din Quicourt. Dar asineboinii nu-l simpatizau, pentru că era tâlhar şi le jefuise nu o dată catch-urile.

Aşadar l-au gonit, iar el, la rândul lui, a jurat să se răzbune. Aflase de la tata, cu care se întâlnise de mai multe ori în Black Hills, la Colinele Negre, că Ribanna devenise soţia lui, şi apelă la tribul „Picioarele-negre”, îndemnându-l la război împotriva asineboinilor. Aceştia au năvălit asupra taberei într-un moment când războinicii noştri erau plecaţi la vânătoare. Au prădat, au incendiat totul, au ucis bătrânii şi copiii, au răpit femeile şi fetele. Când s-au întors ai noştri, n-au mai găsit decât cenuşă. Repede, s-au luat pe urmele tâlharilor şi, cum aceştia plecaseră doar cu câteva zile înainte, ar fi reuşit, probabil, să-i prindă şi să le plătească faptele. Între timp, după plecarea lor, am sosit şi noi. Dar ca să fiu scurt: în drum l-am întâlnit pe Winnetou, care venea de peste munţi să-şi vadă prietenii. Aflând de la tatăl meu ce se întâmplase, viteazul apaş ni se alătură imediat. N-am să uit niciodată imaginea celor doi bărbaţi care, tăcuţi şi cu inimile arzând, călăreau cu o grabă nestăpânită, ca să-i ajungă din urmă pe oamenii noştri. I-am găsit la Bee-fork. Dibuiseră că „Picioarele-negre” poposesc în valea râului şi aşteptau să cadă noaptea, ca să-i atace. Pe mine mă lăsaseră la cai, dar nu m-a răbdat inima să stau deoparte, şi în clipa decisivă m-

am strecurat până la marginea pădurii. Tocmai atunci trosni primul foc de armă. A fost o noapte îngrozitoare. Duşmanul era superior ca număr şi vacarmul luptei n-a încetat decât la ivirea zorilor. Asistasem la încleştarea aceea sălbatică, auzisem gemetele muribunzilor şi mă ghemuisem înfricoşat în iarba umedă, rugându-mă cerului. Pe urmă, m-am întors la caii noştri. Straja de acolo dispăruse. Mă cuprinse o frică teribilă şi, când răsună urletul de triumf al duşmanilor, am înţeles că suntem înfrânţi. Abia seara, după ce stătusem ascuns întreaga zi, îmi luai inima în dinţi şi mă furişai până la locul bătăliei. Pacea stăpânea împrejurimile şi morţii se scăldau parcă în lumina lunii. Îngrozit, rătăceam printre cadavre şi, deodată, la un pas, o descoperii pe maică-mea, împuşcată în piept, cu braţele înlănţuite desperat în jurul surioarei mele abia venită pe lume, ucisă şi ea cu o lovitură de cuţit. Priveliştea mă copleşi şi căzui într-un lung leşin. Cât voi fi stat aşa, nu ştiu. Se făcu ziuă, seară, apoi iarăşi zi. Şi iată, răsunară, nişte paşi. Mă ridicai de jos şi, o, Doamne! Îi văzui pe tata şi pe Winnetou, amândoi zdrenţuiţi, plini de răni. Covârşiţi de numărul mare al duşmanilor, fuseseră prinşi, legaţi şi ridicaţi, dar izbutiră să se elibereze şi să fugă.

Respirând adânc, Harry tăcu şi privi aspru în depărtări. Apoi se întoarse brusc spre mine:

— Mama dumneavoastră mai trăieşte, *sir?*

— Da.

— Ce-aţi face dac-ar veni cineva şi ar ucide-o?

— Aş lăsa ca legea să-l pedepsească pe ucigaş.

— Bine. Şi dacă braţul legii e prea slab sau prea scurt, ca, de pildă, aici, în Vest, atunci nu i-aţi veni în ajutor cu propriul dumneavoastră braţ?

— Pedeapsa nu e totuna cu răzbunarea, Harry! Prima este răsplata necesară a fărădelegii comise şi e strâns legată de noţiunea de justiţie; a doua, însă, e odioasă şi-l coboară pe om la treapta pe care se află animalul.

— Vorbiţi aşa, fiindcă prin vinele dumneavoastră nu curge sânge fierbinte de indian. Când cineva, în mod conştient, se leapădă de omenie şi devine un pericol pentru ceilalţi, atunci trebuie tratat ca o fiară, adică ucis. În ziua în care am îngropat sub ţărână cele două fiinţe dragi ca să nu le sfâşie vulturii, inimile noastre nu cunoşteau alt simţământ decât cel al urii cumplite împotriva ucigaşilor. Răscolitor s-a înălţat jurământul pe care Winnetou l-a rostit atunci şi în numele nostru: „Căpetenia apaşilor a scormonit ţărâna şi a găsit săgeata răzbunării. Pumnul lui e ca piatra, piciorul sprinten şi tomahawkul ascuţit ca fulgerul. Winnetou îl va căuta şi-l va prinde pe Tim Finnetey, ucigaşul rozei din Quicourt. Îi va lua scalpul, ca să răzbune moartea Ribannei, fiica asineboinilor!”

— Chiar Finnetey a ucis-o?

— Chiar el. În primele clipe ale luptei, când se părea că cei din tribul „Picioarelor-negre”, buimăciţi de surpriză, vor fi învinşi. Tim Finnetey a împuşcat-o. Winnetou l-a văzut, a sărit la el, i-a smuls arma şi l-ar fi omorât pe loc dacă n-ar fi fost împresurat de o ceată întreagă. După o luptă inegală, desperată, apaşul căzu prizonier. Ca să-şi bată joc de el, îi lăsară pistolul golit de gloanţe. Aceasta e arma pe care mi-a dăruit-o mai târziu şi de care nu mă despart niciodată, fie că bat caldarâmul oraşelor, fie că umblu prin ierburile preriei.

— Trebuie să vă spun că...

Băiatul făcu un gest hotărât şi-mi tăie vorba:

— Ştiu ce vreţi să-mi spuneţi! Mi-am spus-o şi eu de mii de ori. Dar se vede că nu cunoaşteţi legenda lui *flatsghost*, strigoiul preriilor, care stârneşte vârtejuri sălbatice şi nimiceşte totul în calea lui?... Prin vinele mele pulsează ceva din acest duh dezlănţuit şi trebuie să mă supun chemării lui, deşi ştiu că mă duce la pierzanie.

Era ca o presimţire gravă. Tăcerea se aşternu apoi, grea de gânduri. Băiatul acesta cugeta, vorbea şi acţiona ca un om în puterea vârstei. Mi se părea nefiresc, straniu, înfricoşător.

Rupsei liniştea şi-l mustrai, căutând cuvinte aspre. Dânsul mă ascultă clătinând din cap. În fraze emoţionante îmi istorisi toate amănuntele acelei nopţi de groază, ca şi viaţa lui de mai târziu, care-l aruncase între extremele sălbăticiei şi ale civilizaţiei. Şi înţelesei până la urmă că nu aveam nici un drept să-l condamn...

Deodată, un şuier ascuţit sfâşie văzduhul.

— Tata îşi cheamă oamenii — mă lămuri Harry. Să coborâm. E timpul să-l judecăm pe prizonier, pe Tim Finnetey.

Mă ridicai de jos şi-l prinsei de mână:

— Am o rugăminte, Harry.

— V-o îndeplinesc bucuros, dacă se poate.

— Lăsaţi-i pe ceilalţi să se ocupe de judecarea prizonierului.

— Îmi cereţi tocmai imposibilul. De atâta vreme doresc cu ardoare să stau înaintea lui şi să-i zvârl moartea în faţă; de mii de ori mi-am zugrăvit acest ceas în toate culorile, cu toată imaginaţia de care sunt capabil. Ceasu' acesta a devenit scopul vieţii mele, răsplata tuturor suferinţelor. Şi acum, tocmai acum, când o să-mi ating ţinta, vreţi să renunţ? Nu, nu, cu nici un preţ!

— Dorinţa dumneavoastră se va împlini şi fără să participaţi direct la judecată. Spiritul, caută a năzui spre ţeluri mai înalte decât cel pe care vi l-aţi propus; omul poate avea satisfacţii mai mari decât cele pe care i le oferă răzbunarea.

— Credeţi cum vă place, *sir,* eu rămân la hotărârea mea.

— Prin urmare, nu vreţi să-mi împliniţi rugămintea.

— Chiar dac-aş vrea, nu pot. Veniţi.

Precocitatea acestui tânăr atât de dotat îmi inspira un viu interes, dar regretam îndărătnicia şi spiritul său vindicativ. Impresionat în chip bizar de convorbirea noastră, coborâi încet în urma lui.

După ce trecui pe la Swallow ca să-i aduc salutul meu matinal, mă îndreptai spre grămada de oameni strânşi în jurul unui copac, de care era legat Parranoh.

— Ticălosul! Trebuie distrus, dacă nu mă-nşel! îşi ridica tocmai glasul Sam Hawkens. Numai că eu nu vreau s-o înjosesc pe „Liddy” a mea cu asemenea însărcinări.

— Fireşte că trebuie să piară! aprobă Dick Stone. Tare mi-ar prii să-l văd cum se leagănă pe cracă! Altceva nu merită. Ce părere aveţi, *sir?*

— De acord! răspunse Old Firehand. Dar tabăra noastră, aici, frumoasă şi îngrijită, nu se cade s-o murdărim cu sânge de fiară. La Bee-fork, unde i-a ucis pe-ai mei, acolo să-şi primească pedeapsa. Vreau să-mi împlinesc jurământul chiar acolo unde l-am făcut.

— Daţi-mi voie, *sir* — interveni Stone — atunci, de ce l-am mai cărat degeaba până aici? Credeţi că am poftă să-mi las tocmai acum cârlionţii în mâinile indienilor?

— Să auzim ce crede Winnetou, căpetenia apaşilor! rosti Old Firehand, înţelegând motivele acestei obiecţii a lui Stone.

— Winnetou nu se teme de săgeţile poncaşilor; la brâul lui atârnă scalpul acestui câine atabaskah; fratele alb să-i stăpânească în schimb trupul; i-l dăruiesc, să facă ce-o vrea cu el.

— Şi dumneavoastră? întrebarea îmi era adresată mie.

— Isprăviţi cu el pe loc! Fireşte că nimeni dintre noi nu se sperie din cauza indienilor, dar nu văd de ce ne-am expune inutil primejdiei, trădând totodată duşmanului că ne aflăm în acest ţinut. Individul nu merită un asemenea risc.

— N-aveţi decât să rămâneţi aici, *sir,* să vă păziţi culcuşul! interveni Harry, nemulţumit. În ce mă priveşte, cer ca sentinţa să fie neapărat executată la locul crimei. Soarta însăşi a vrut aşa, scoţându-mi-l în cale pe ucigaş tocmai aici şi nu în altă parte. Suntem datori faţă de morţii noştri, cărora le-am jurat să nu avem odihnă până în ceasul răzbunării.

Mă depărtai fără să-i răspund.

Prizonierul sta legat de trunchiul copacului, drept, neclintit, fără să se vaiete, în ciuda durerii pe care, desigur, i-o

pricinuiau funiile intrate în carne şi în pofida situaţiei grave în care se găsea. Nici o fibră nu tresărea pe chipul lui mâncat de ani şi de patimi. Pe faţa-i hâdă parcă se citea întreaga poveste a vieţii sale, şi ţeasta jupuită, pe care jucau reflexe sângerii, sporea impresia dezgustătoare pe care individul ar fi făcut-o chiar şi asupra unui spectator neutru.

După o consfătuire lungă (eu mă ţinusem deoparte), cercul se desfăcu şi oamenii începură să se echipeze de plecare.

Aşadar, Harry îşi impusese voinţa, iar eu nu reuşeam să-mi alung presimţirea unei nenorociri. Old Firehand se apropie şi-mi puse mâna pe umăr:

— Lăsaţi ca lucrurile să-şi urmeze calea, *sir,* şi nu judecaţi greşit nişte procedee care ies din tiparele aşa-zisei dumneavoastră culturi.

— Eu nu-mi îngădui să condamn procedeele dumneavoastră, *sir.* Crima trebuie pedepsită. Aşa e drept. Dar să nu-mi luaţi în nume de rău dacă nu voi asista la execuţie. Plecaţi la Bee-fork?

— Plecăm. Şi pentru că nu veniţi cu noi, mă bucur să vă pot încredinţa securitatea taberei. Ştiu că o las pe mâini bune.

— Dacă, totuşi, se va întâmpla ceva, nu eu voi fi vinovatul, *sir.* Nu va depinde de mine... Când vă întoarceţi?

— Greu de precizat. Să vedem ce ne aşteaptă dincolo. Ei, rămâneţi cu bine şi fiţi cu ochii-n patru!

Se îndreptă spre grupul destinat să-l însoţească pe prizonier. Acesta fu dezlegat de copac. Se înapoie şi Winnetou, care cercetase în grabă dacă trecerea e sigură şi nu constatase nimic suspect. După ce-i îndesară prizonierului un căluş în gură, porniră cu toţii spre ieşire.

— Fratele meu alb rămâne aici? mă întrebă Winnetou înainte de a se alătura celorlalţi.

— Căpetenia apaşilor îmi ştie gândurile. Nu e nevoie să le mai rostesc.

— Fratele meu e atent ca şi piciorul înainte de a călca în

apa cu crocodili. Dar Winnetou nu poate să rămână. El trebuie să meargă împreună cu fiul Ribannei.

Plecă şi el. Înţelegeam că-mi împărtăşeşte temerile şi că numai din grijă pentru ceilalţi, mai ales pentru Harry, se hotărâse să-i urmeze.

Puţini rămaseră cu mine în „fortăreaţă", printre ei şi Dick Stone. Le adusei la cunoştinţă că mă duc să cercetez împrejurimile.

— Nu cred să fie necesar — observă Stone. Avem un om de strajă. Şi apoi, Winnetou a cercetat chiar adineauri terenul. Mai bine staţi pe loc şi profitaţi de odihnă. S-ar putea să aveţi de lucru mai târziu.

— Cum aşa?

— Păi, vreau să zic, indienii ăia n-or fi ei orbi şi surzi de-a binelea. Vor dibui ei că e rost de niscai vânat prin preajmă.

— Ai perfectă dreptate, Dick. Tocmai de aceea vreau să-mi rotesc puţin privirea, să văd dacă nu e vreo mişcare pe undeva. Între timp, staţi de pază aici cu toată atenţia. N-am să lipsesc mult.

Îmi luai carabina şi ieşii din „fortăreaţă". Omul din post mă asigură că nu observase nimic care să-i dea de bănuit. Eu, însă, mă obişnuisem să cred numai ce-mi văd ochii. Mă apucai, deci, să caut printre tufe urme de indieni.

Chiar la intrarea în valea noastră zării câteva crenguţe frânte şi, la o cercetare mai atentă, constatai că acolo stătuse culcat un om şi că, la plecare, ştersese cu mare grijă conturul trupului său întipărit în frunzişul de pe jos şi în huma moale, afânată.

Fuseserăm, aşadar, spionaţi. „Fortăreaţa" era descoperită şi un atac se putea produce în orice moment. Presupunând însă că duşmanul îşi va îndrepta în primul rând atenţia asupra lui Parranoh şi a escortei sale, trebuia să-l previn cât se poate de repede pe Old Firehand şi, ca atare, luai hotărârea să-i ajung din urmă.

Dădui străjii dispoziţiile necesare şi pornii după convoiul nostru, care o luase pe malul râului, în sus. Drumul trecea tocmai pe lângă locul unde, cu o zi înainte, se desfăşurase bătălia. Ceea ce bănuiam se întâmplase aievea. Poncaşii veniseră la faţa locului şi descoperiseră morţii. Iarba era călcată pe o mare porţiune. Era, deci, de presupus că un număr considerabil de oameni se îndeletniciseră aici cu evacuarea cadavrelor...

După un timp relativ scurt, ajunsei la vărsarea lui Bee-fork în Mankizila.

Cum nu ştiam unde fixaseră ai noştri locul de execuţie, trebuia să-mi dublez atenţia şi, mereu ascuns după verdeaţă, să calc fără greş pe urmele lor.

Acum apa ocolea un luminiş unde aşa-zisa „vegetaţie neagră” făcuse loc ierburilor să crească în voie. Aici, chiar la mijloc, se înălţau un pâlc de molifţi, sub care şedeau vânătorii noştri discutând aprins, în vreme ce prizonierul stătea legat de un arbore.

Exact înaintea mea, la cel mult trei lungimi de om, câţiva indieni îi pândeau pe ai noştri de după tufele de mărăcini. Am înţeles deîndată că ceilalţi poncaşi executaseră o manevră, ocolind pe stânga şi pe dreapta, ca să-i înconjoare pe albi şi, printr-un atac fulgerător, să-i nimicească ori să-i arunce în râu.

Nu mai era timp de pierdut. Îmi dusei carabina. „Henry” la ochi şi trăsei. Câteva clipe, nu se mişcă nimeni, nici un zgomot nu se făcu auzit. Atât prietenii cât şi duşmanii erau, pesemne, uluiţi de întorsătura neaşteptată pe care o luaseră lucrurile. Dar mai apoi izbucni strigătul de luptă al indienilor, de peste tot, de după fiecare tufă; un nor de săgeţi se abătu asupra luminişului şi, ca la un semn, un furnicar de oameni alergând, gâfâind, urlând acoperi câmpul. Se încinse o bătălie dintre cele mai crâncene.

Aproape în acelaşi timp cu indienii mă aruncai şi eu în luptă

şi tocmai bine nimerii peste un poncaş care se năpustise asupra lui Harry, împiedicându-l să tragă în Parranoh — pentru că aceasta fusese intenţia băiatului. Fireşte că-l doborâi imediat. Stând spate în spate sau lipiţi de trunchiurile copacilor, vânătorii noştri se apărau din răsputeri, înconjuraţi de duşmani. Erau *trapperi* cu experienţă, tot unul şi unul, care mai făcuseră faţă multor încercări şi nu cunoşteau frica. Dar era limpede că vor fi înfrânţi de numărul covârşitor al atacanţilor, cu atât mai mult cu cât — surprinşi într-o poziţie neprielnică — fuseseră aproape toţi răniţi încă din primele clipe.

Câţiva indieni se repeziră de la bun început la Parranoh, ca să-l elibereze şi, în ciuda intervenţiei pline de curaj a lui Old Firehand şi Winnetou, reuşiră până la urmă să-şi realizeze planul. Smucindu-se violent şi dezmorţindu-şi repede braţele, Parranoh — înalt şi solid — smulse tomahawkul din mâna unui poncaş şi se repezi la Winnetou:

— Vino-ncoace, câine Pimo ce-mi eşti! Vino să-mi plăteşti pielea de pe cap!

Apaşul, insultat cu numele de ocară al tribului său, încercă să-i ţină piept vitejeşte, dar fusese rănit; pe deasupra, se pomeni atacat şi din altă parte. Old Firehand se afla în plină luptă, încercuit de duşmani, iar noi, ceilalţi, eram atât de încăieraţi cu poncaşii, încât ne-ar fi fost imposibil să sărim în ajutorul cuiva. Să fi continuat, fără nici o şansă, rezistenţa? Ar fi fost curată nebunie. Trebuia să renunţăm la orice ambiţie deşartă. De aceea, smulgându-l pe Harry din mijlocul duşmanilor, strigai:

— Săriţi în apă, oameni buni! În apă!

Şi, fără a mai sta pe gânduri, mă aruncai cel dintâi.

Cu tot vacarmul, oamenii mă auziră şi cei care reuşeau să scape de împresurare îmi urmau îndemnul. Apa, deşi adâncă, era destul de îngustă; ajungea să dai din braţe de câteva ori ca să atingi malul opus. Totuşi, eram departe de a fi în

siguranţă. Eu îmi făcusem planul să ajung până la limba de pământ ce despărţea râuleţul de apele fluviului Mankizila, pe urmă să-l trec înot şi pe acesta. Îi făceam tocmai semn lui Harry, indicându-i direcţia aleasă de mine, când crăcănatul de Sam — cu haina leoarcă şi cu mocasinii fleşcăiţi — ne depăşi, sfidând cu ochişorii lui isteţi pe indienii care îl urmăreau. Sări cât putu în lături, luând-o pieziş şi dispărând într-un zăvoi cu sălcii.

Mă luai numaidecât după el, căci planul lui mi se părea într-adevăr mai ingenios decât al meu.

— Dar tata, ce-i cu tata? îmi strigă Harry înspăimântat, Trebuie să mă întorc, nu pot să-l părăsesc!

— Lăsaţi! Haideţi după mine! Îl îndemnai, trăgându-l de mână. Dacă n-a reuşit singur să scape, atunci, în zadar, nu mai putem să-l salvăm!

Într-o grabă febrilă, fugind printre sălcii, ajunserăm în sfârşit din nou la malul lui Bee-fork şi anume ceva mai sus de locul unde ne aruncaserăm în apă. Indienii, neînţelegând manevra, se îndreptau cu toţii spre Mankizila. Astfel noi, dincoace, ne puteam vedea cu oarecare siguranţă de drum. Sam Hawkens, însă, se opri locului.

— Vedeţi puştile alea părăsite, *sir?* mă întrebă.

— Le-au lepădat indienii când au sărit în apă.

— Hi-hi-hi-hi, că proşti mai sunt, zău aşa! Ne-au lăsat, vasăzică, puşcoacele!

— Ai vrea să le iei? Periculoasă treabă!

— Cum adică, periculoasă? Credeţi că Sam Hawkens e un fricos şi un papă-lapte?!

Sărind în zigzag ca un cangur hăituit, Sam strânse puştile grămadă. Mă apucai şi eu să tai corzile arcurilor risipite pe jos, scoţându-le astfel din uz pentru câtva timp.

Nimeni nu ne-a împiedicat în această operaţie. Nici vorbă să le treacă prin cap indienilor că, fugăriţi şi ameninţaţi cu moartea, am fi avut curajul să ne întoarcem chiar la locul

luptei. Hawkens ridică grămada de puşti, le privi cu oarecare milă, apoi le slobozi în apă.

— Bune unelte, *sir,* tare bune! În astfel de ţevi s-ar putea cuibări guzganii fără să le pese de nimic, dacă nu mă-nşel. Dar să mergem! Aici nu prea suntem la adăpost.

Pornirăm de-a dreptul, fără nici un ocol, ca să ajungem cât mai curând la tabără. Numai o parte dintre indieni fuseseră la Bee-fork. Având în vedere faptul că iscoadele lor ne descoperiseră „fortăreaţa”, era de presupus că ceilalţi poncaşi, profitând de absenţa noastră, se vor fi decis la un atac asupra micului grup de apărători.

Mai aveam încă o bună bucată de mers, când răsună o împuşcătură în vale.

Temerile mele fuseseră justificate. Se auziră împuşcături repetate. Nu mai încăpea îndoială. Cei rămaşi în „fortăreaţă” se apărau şi aveau nevoie de ajutor. Fără îndoială că poncaşii stăteau ascunşi la marginea pădurii ameninţând şi blocând intrarea. Pentru a ne asigura accesul trebuia să ajungem neobservaţi în spatele lor.

Deodată, îndărătul nostru foşniră nişte tufe. Parcă s-ar fi strecurat cineva pe acolo în mare grabă. La un semn al meu, ne ascunserăm tustrei, aşteptând să se ivească cel în cauză. Mare ne fu bucuria când recunoscurăm pe Old Firehand, însoţit de Winnetou şi de încă doi vânători. Scăpaseră, vasăzică! Şi chiar dacă Harry nu-şi manifestă zgomotos fericirea de a fi iarăşi împreună cu tatăl său, vedeam cât de profund îl mişca faptul acesta şi ce mult îi ardea inima. Drept care, mă împăcai definitiv cu el.

— Aţi auzit şi voi împuşcăturile? întrebă repede Old Firehand.

— Desigur!

— Atunci, haideţi, să dăm o mână de ajutor! Ce-i drept, intrarea e strâmtă de tot; poate fi apărată şi de un singur puşcaş. Totuşi, mai ştii ce se întâmplă?!

— Nu se întâmplă nimic, *sir,* dacă nu mă-nşel — îşi dădu cu părerea Sam Hawkens. Roşii ne-au descoperit cuibul şi ce şi-au zis? „Hai să vedem ce clocesc albii acolo!” Bill Bulcher, care e de schimb la intrare, trebuie să-i fi împroşcat cu ceva plumbi; aşa că, din toată zarva asta, ne-om alege cu nişte pielicele de guzgan.

— Se poate. Dar trebuie să ne convingem la faţa locului. Nimeni nu va reuşi însă să treacă de unul singur prin blocajul indienilor şi să intre în „fortăreaţă”. Ar trebui, totuşi, să vedem dacă nu încearcă vreunul să se strecoare până aici.

— Fraţii albi să rămână pe loc — interveni Winnetou. Mă duc să văd unde şi-au atârnat poncaşii scalpurile.

Fără să mai stea pe gânduri, Winnetou plecă, iar nouă nu ne rămase decât să ne aşezăm şi să-i aşteptăm întoarcerea. Între timp, doi dintre oamenii noştri risipiţi reuşiră să ni se alăture. Auziseră şi ei focurile de armă şi se furişară în mare grabă până la noi... Eram acolo în total nouă inşi, ceea ce însemna cât de cât o forţă.

Trecu destulă vreme până se întoarse Winnetou. Purta la cingătoare un scalp proaspăt. Doborâse, daci, un poncaş fără să-l fi văzut şi simţit nimeni. Acum însă, vrând-nevrând, trebuia s-o luăm din loc; descoperind mortul, poncaşii ar fi avut indicii sigure asupra poziţiei noastre.

După părerea lui Old Firehand, trebuia să ne strecurăm pe lângă desiş, să cădem în spatele inamicului şi să-l izgonim din ascunziş. Pornirăm deci, după ce ne curăţarăm bine armele scoase din apă. Merserăm astfel preţ de câteva minute. Apoi toate cele nouă puşti trosniră, nimerind în plin. Un urlet cutremură văzduhul.

Înşiraţi pe o linie destul de lungă şi trăgând foc după foc, băgarăm spaima în poncaşi. Crezându-ne mult superiori ca număr, aceştia o luară la goană. Dar în loc s-o apuce spre valea deschisă, unde ne-ar fi oferit o ţintă sigură, dădură buzna chiar printre trăgătorii noştri şi fugiră fără să se mai

sinchisească de morţii lor...

Noi însă, trecând de Bill Bulcher şi Dick Stone, care stăteau pitiţi la intrare, ne făcurăm apariţia în „fortăreaţă” şi furăm numaidecât asaltaţi de micul grup de apărători, dornici să afle cele petrecute.

În clipa aceea, se auzi un tropăit ca al unei cirezi de bivoli. Surprinşi, luarăm imediat poziţie de tragere. Însă mare ne-a fost uimirea, când văzurăm nişte cai înşeuaţi şi înaintea lor, călare, un om în costum vânătoresc, rănit la cap şi cu faţa însângerată. De altfel, tot trupul îi era năpădit de răni. Omul se afla într-o stare vrednică de milă.

Se opri exact la intrare şi păru să-l caute pe omul în post, Bill Bulcher. Cum nu-l zări, clătină nemulţumit din cap şi descăleca în faţa porţii. Atunci răsună de lângă mine glasul lui Sam, care se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

— Mă las jupuit de viu dacă ăsta nu-i Will Parker! Are felul lui de a sări din şa, dacă nu mă-nşel!

— Fie cum spui, măgar bătrân! răspunse noul venit. Iată-mă, Will Parker în carne şi oase, adică *greenhorn*-ul, mă rog, ştii dumneata... ha-ha-ha!

Iar când ieşirăm şi noi în faţa porţii, adăugă:

— Ce-mi văd ochii? Păi, sunteţi aici toţi, grămadă, vitejilor care, dimpreună cu feciorul mamei mele, aţi rupt-o la fugă din faţa pieilor-roşii! Ei, *sir,* nu vă fie cu supărare, dar uneori fuga e tare sănătoasă!

— Lasă, omule, ştiu şi eu cum e fuga. Mai bine spune ce-i cu caii ăştia? întrebă Old Firehand.

— Hm! Mi-a trăsnit nu ştiu cum prin gând că pieile-roşii or să mă caute peste tot în afară de propria lor vizuină. Şi m-am vârât acolo. Nu mai era ţipenie de om. Ei, şi atunci prăpăditul de *greenhorn*, mă asculţi, Sam Hawkens, ha-ha-ha-ha! ce credeţi că face? Se furişează frumuşel până la locul unde se aflau caii şi unde nu rămăseseră decât doi paznici. Ardeau, pesemne, de dorinţa să-şi lase pielea în mâinile mele. Şi le-

am făcut pe plac! A fost o treabă destul de urâtă. M-am ales şi eu, nu-i vorbă, cu câteva zgârieturi, dar nu m-am lăsat. Mi-era că rămân caii de izbelişte. Pe caii nevolnici i-am gonit în prerie; pe ăştia buni i-am adus cu mine.

— Zău, zău? Aşa să fie? zise Dick Stone, mirat de vitejia tovarăşului său.

— Fireşte că-i aşa! întări Parker. Şi, bagă de seamă, fără cai, poncaşii sunt pierduţi. Nu le mai rămâne, vorba aia, decât „să ia de pe jos”... Vedeţi murgul ăsta, *sir?* Un asemenea exemplar de soi musai să fi fost chiar al şefului!

— Parranoh! mormăi Sam zbârlit de ciudă. Ticălosul pe care l-am dus cu toată pompa la plimbare în aer liber, dacă nu mă-nşel... Am înghiţit o găluşcă formidabilă, pe cinstea mea!

Old Firehand nu-l luă în seamă. Se apropie de cal şi-l măsură cu admiraţie.

— Marfă rară — conchise, adresându-mi-se. Dac-ar fi să aleg între ăsta şi Swallow, nu ştiu, zău, pentru care m-aş hotărî.

— Winnetou vorbeşte cu sufletul cailor şi aude cum le curge sângele în vine. Tot Swallow e mai bun! hotărî apaşul.

Şuierând prin văzduh, o săgeată nimeri pe neaşteptate braţul lui Hawkens, dar ricoşa din mâneca surtucului său de piele, tare ca scândura. Concomitent, răsunară din desiş strigăte asurzitoare „ho-ho-hi”. Dar în ciuda acestei demonstraţii războinice, nimeni nu se ivi de nicăieri. Sam Hawkens ridică săgeata de jos şi o privi cu scârbă:

— Un fleac de nuia, hi-hi-hi-hi! Se dă la surtucul meu! Treizeci de ani i-am tot pus petic peste petic şi uite că stau acum. În el ca San Iago în sânul lui Avraam, dacă nu mă-nşel!

Cum îşi va fi sfârşit oda închinată bătrânului surtuc — nu ştiu, pentru că o zbughirăm cu toţii după tufiş, ca să putem răspunde la salutul atât de puţin amical al poncaşilor. Dac-am fi încercat să ne refugiem iarăşi în „fortăreaţă”, ar fi durat prea mult, din cauza intrării foarte strâmte; căutând să

trecem unul câte unul, puteam fi împuşcaţi pe rând. Pe de altă parte, ar fi însemnat să abandonăm caii capturaţi de Will şi care se găseau afară, lângă intrare...

De fapt, întreaga larmă nu fusese decât un fel de demonstraţie agitatorică; practic, nimeni nu întreprinse vreo acţiune agresivă. Poncaşii se retraseră şi amuţiră imediat, aşteptând întăriri. Iar noi socotirăm mai prudent să ne întoarcem totuşi în „fortăreaţă”.

Puserăm de santinelă pe unul dintre vânătorii care nu participaseră la deplasare, fiind deci mai odihnit. Ceilalţi ori îşi oblojeau rănile, ori mâncau, ori îşi vedeau de somn.

Lângă foc, unde se adunaseră mai ales cei cu mâncărime de limbă, domnea multă însufleţire. Toţi aveau câte ceva de comentat, toţi aveau câte o idee. De altfel, nimeni nu se temea de un atac al poncaşilor. Dobândisem o mulţime de scalpuri; aventura se încheiase favorabil pentru noi; rănile erau uşoare. În plus, adăpostul nostru părea să fie sigur; aveam alimente şi muniţie din belşug. Aşa că duşmanii puteau să ne asedieze mult şi bine sau să-şi spargă capetele în stâncile din jur.

Old Firehand era şi el optimist. Numai Winnetou parcă stătea la îndoială. Se retrase mai la o parte, lângă calul său, şi părea copleşit de gânduri grave.

— De ce s-a întunecat fratele meu şi grijile îi brăzdează fruntea? Ce temeri îl apasă? întrebai, apropiindu-mă.

— Căpetenia apaşilor vede cum coboară moartea din munţi. Valea e cuprinsă de flăcări, apa e roşie ca sângele. Winnetou vorbeşte cu Marele Spirit. Orbiţi de ură sunt ochii feţelor palide. Pofta de răzbunare alungă înţelepciunea. Va veni Parranoh. Va veni după scalpurile vânătorilor voştri. Dar Winnetou e gata de luptă; el îi va prohodi pe duşmani.

— Cum să pătrundă Parranoh aici, în tabără, când intrarea e păzită?

— Fratele meu vorbeşte fără să creadă nici el în propriile

sale cuvinte. Poate oare un singur puşcaş să ţină în loc o grămadă de oameni care ar năvăli asupra porţii?

Avea dreptate Winnetou...

Vorbii mai apoi cu Old Firehand în această privinţă. Dar el mă asigură:

— Dacă ar îndrăzni, i-am împuşca pe rând, de cum ar ajunge în dreptul râpei.

Părea să aibă şi el dreptate. De aceea, renunţai să mai stărui, deşi bănuiam că realitatea l-ar putea dezminţi destul de uşor.

Fireşte că o dată cu seara, vigilenţa noastră spori simţitor. Deşi mi se împlinise dorinţa de a intra în schimb abia către zori, când indienii preferă de obicei să atace — nu-mi găseam deloc liniştea. Vegheam mereu, gata pentru orice eventualitate.

Noaptea era liniştită. Focul învăluia împrejurimile într-o lumină nestatornică. Swallow păştea fără grijă tocmai la capătul văii, unde domnea întunericul. Mă deplasai până acolo. Îl găsii chiar lângă stânci. Mângâindu-l ca de obicei, dădui să plec, dar încremenii locului: parcă se rostogolise de sus o pietricică. Swallow îşi înălţă repede capul, ciulind urechile. Cum şi zgomotul respiraţiei ne putea fi fatal, îl apucai de bot, acoperindu-i cu palma nările dilatate. De sus era greu să ne zărească cineva; în schimb, de jos, puteam să văd cu uşurinţă orice mişcare profilându-se pe bolta limpede a cerului. Priveam încordat. Căutam să descopăr ce anume provocase rostogolirea pietrei.

La început, nu observai nimic suspect... Pe urmă, însă, descoperii câteva umbre desprinzându-se de stânci şi coborând încet. Mai apoi desluşii un întreg şir de indieni prelingându-se de sus, de pe creste, cu paşi măsuraţi, înaintea lor venea un ins care părea să cunoască foarte bine locul. Acesta nu mai avea mult până să ajungă în vale.

Cu un singur foc de carabină mi-ar fi fost uşor să-l arunc în

prăpastie, dând astfel şi semnalul de alarmă. Pierzând călăuza, ceilalţi n-ar mai fi cutezat să coboare pe un teren atât de primejdios. Din păcate, însă, nu aveam la mine decât pistolul, cu care degeaba aş fi tras la o asemenea distanţă. Să fi tras numai un semnal de alarmă? Atunci poncaşii m-ar fi încolţit înainte ca tovarăşii să-mi poată veni în ajutor. M-aş fi aflat într-o situaţie extrem de grea... De aceea mă hotărâi pentru altă soluţie.

Călăuza — probabil Parranoh — care nu bătea, se vedea, întâia oară acest drum, ajunsese tocmai lângă un stei pe care era nevoit să se caţăre spre a-l ocoli. Dacă reuşeam să ajung acolo înaintea lui, soarta îi era pecetluită. Hotărâi deci să urc cu toată viteza. Dindărătul blocului de piatră puteam, de altfel, să-i înfrunt şi să-i lichidez pe toţi, dacă s-ar fi apropiat de mine.

Dar nu apucai să fac primul pas, când la intrarea în „fortăreaţă” răsună o împuşcătură, urmată curând de altele. Era un şiretlic al indienilor, care simulau un atac la intrare, pentru a ne distrage atenţia de la obiectivul propriu-zis al atacului. Eu, cu grabă sporită şi cu îndârjire, mă căţăram tot mai sus. Mai-mai să-mi ating ţinta, când bolovanii de sub mine cedară şi căzui de-a berbeleacul din pietroi în pietroi, rostogolindu-mă până jos. Câtva timp rămăsei fără cunoştinţă.

Când îmi revenii, indienii din faţă se aflau la câţiva paşi de mine. Deşi lovit şi zdrelit peste tot, mă ridicai fulgerător şi, trăgând glonţ după glonţ, sării în spinarea lui Swallow, care mă duse în galop către focul nostru de tabără...

Poncaşii, ştiindu-se descoperiţi, urlau cât îi ţinea gura şi alergau în urma mea...

...S-a încins apoi o bătălie cruntă, fantastică... Ne vârâsem prin ascunzători, prin peşteri, şi de acolo ne apăram cu desperare... A fost o luptă cum nici cea mai bogată imaginaţie mar putea-o zugrăvi. Focul, pe jumătate stins, îşi arunca

reflexele slabe asupra oamenilor, care păreau nişte demoni ieşiţi din infern şi angajaţi într-o teribilă sfâşiere. Printre urlete răzbăteau îndemnurile noastre la luptă şi pocnetele seci, scurte ale pistoalelor. Pământul părea să se cutremure sub paşii grei ai morţii.

Nu mai încăpea nici o îndoială că eram pierduţi. Poncaşii ne copleşeau ca număr, şi zadarnic am mai fi sperat să le ţinem piept. O întorsătură în favoarea noastră era tot atât de puţin posibilă ca şi o eventuală încercare de a răzbate printre rândurile lor. De aceea eram cu toţii convinşi că, peste puţin, vom părăsi această lume. Dar, totodată, eram hotărâţi să ne vindem pielea cât mai scump şi să ne apărăm crâncen, fără istov.

În toiul încăierării, gândul mă ducea la bătrânii mei de acasă, care nu vor mai primi nici o veste de la fiul lor dispărut. Dar îmi alungam gândul, mă smulgeam din resemnare, îmi adunam iar şi iar puterile. Situaţia cerea o supremă tărie fizică şi morală.

Ah, de-aş fi avut carabina cu mine!... Dar aşa, mânat de o cruntă înverşunare, loveam ca nebun cu tomahawkul în jurul meu.

— Aşa, *sir,* daţi-i înainte! mă îmbărbăta Sam Hawkens din peştera în care se vârâse. Noi amândoi, ca să zic aşa, ne potrivim grozav. Ar fi mare păcat să ne cureţe, dacă nu mă-nşel!

Eu izbeam fără să scot o vorbă; era o luptă surdă şi cu atât mai necruţătoare. Will Parker, sfidând rănile primite în ajun, îşi rotea de zor patul puştii şi lovea cu nădejde. Auzindu-l pe Sam, îi strigă în bătaie de joc:

— Sam Hawkens, uite-ncoa', măgar bătrân! Uite cum se face treaba! Ieşi din vizuină, omule, şi spune dacă *greenhorn*-ul... ha-ha-ha... dacă a învăţat ceva, ori ba!

În dreapta, la nici doi paşi de mine, se afla Old Firehand. Proptit în peretele de piatră şi stropit tot cu sânge, îi snopea

în bătaie pe poncaşii grămădiţi în jurul lui. Părul pletos, cărunt, îi era năclăit de sudoare. Picioarele parcă-i prinseseră rădăcini în pământ. Cu tomahawkul într-o mână, cu cuţitul în cealaltă, îi ţinea la distanţă pe duşmani. Avea mai multe răni chiar decât mine, dar nimeni nu reuşea să-l doboare. Iar eu, deşi încolţit din toate părţile, nu puteam să nu-i admir din când în când statura de uriaş.

Deodată, croindu-şi drum prin mulţimea indienilor, apăru Parranoh. Îl fulgeră din ochi pe Old Firehand şi exclamă:

— În sfârşit, mi-ai căzut în mână! Gândeşte-te la Ribanna şi mori!

Dădu să treacă pe lângă mine, ca să ajungă la Old Firehand, dar îl prinsei de umăr şi ridicai tomahawkul să-l ucid. Mă recunoscu imediat, sări în lături şi tomahawkul meu lovi în gol.

— Şi tu? urlă el. Pe tine te vreau de viu. Luaţi-l în primire!

Nici nu avui vreme să mai ridic de jos securea. Cât ai clipi, Parranoh îşi descarcă pistolul în Old Firehand. Acesta îşi desfăcu larg braţele şi, fără a scoate măcar un strigăt, se prăbuşi ca din zbor în mijlocul duşmanilor.

Îmi era de parcă eu însumi aş fi fost împuşcat, într-atât mă răscoli soarta viteazului meu tovarăş. Culcându-l la pământ pe un indian care tocmai se legase de mine, dădui să sar asupra lui Parranoh, când observai silueta unui om, întunecată, mlădioasă, strecurându-se ca şarpele printre duşmani. Şi omul acela se înălţă crunt în faţa ucigaşului:

— Unde-i broscoiul de atabaskah? Eu, Winnetou, căpetenia apaşilor, voi răzbuna moartea fratelui alb!

— Ha, câine de Pimo! Mânca-te-ar iadul!

De rest nu-mi mai dădui seama. Atras câteva clipe de înfruntarea dintre cele două căpetenii, neglijai propria-mi apărare şi mă pomenii cu un laţ în jurul gâtului. O smucitură puternică, o lovitură în creştet... şi îmi pierdui cunoştinţa...

Când îmi revenii, era linişte şi beznă, şi mă căzneam în

zadar să ghicesc unde mă aflu şi ce se întâmplase cu mine. O durere groaznică în creştet făcu să-mi amintesc, în sfârşit, de lovitura ce primisem. Apoi, încet-încet, se limpeziră amănunte, imagini, închegându-se într-un tot. Pe lângă rana de la cap, mă chinuiau celelalte răni ca şi strânsoarea diabolică a funiilor care mă imobilizau complet, muşcându-mi adânc din carne. La un moment dat, tresării. Parcă tuşise cineva lângă mine, slab, înăbuşit.

— E cineva aici? întrebai.

— De bună seamă că este! Ca şi când Sam Hawkens n-ar fi nimeni, dacă nu mă-nşel...

— Dumneata, Sam? Spune-mi, omule, unde ne găsim?

— Păi, cum s-ar zice, suntem la umbră. Ne-au vârât în peştera asta, vreau să spun în depozitul de piei. Ştiţi şi dumneavoastră unde le-am îngropat. N-or să găsească o pielicică, vă asigur, nici una!

— Şi ceilalţi? Ce soartă au ceilalţi?

— Aşa şi-aşa, *sir* Old Firehand, stins, Dick Stone, stins, Will Parker, stins (ăsta, domnule, era un *greenhorn*, hi-hi-hi, un *greenhorn* fără leac, dar nu voia s-a creadă, da, nu voia s-o creadă, dacă nu mă-nşel!), Bill Bulcher, stins, Harry Korner, stins, toţi, toţi până la unul. Numai dumneavoastră mai pâlpâiţi, vreau să spun. Şi Winnetou la fel. Şi micul *sir* mai pâlpâie parcă. Şi pe urmă, vasăzică, Sam Hawkens, nu-i aşa, pe care nu l-au curăţat încă de tot, hi-hi-hi-hi!

— Ştii precis că Harry mai e în viaţă? insistai.

— Credeţi că eu, bătrân colecţionar de scalpuri, nu ştiu ce-mi văd ochii? L-au aruncat în peştera de alături, împreună cu Winnetou. Aş fi stăruit să mă cazeze şi pe mine acolo: se pare însă că mi-au refuzat audienţa.

— Şi cum se simte Winnetou?

— E ciuruit tot, *sir!* Dacă scapă de-aici, va arăta ca surtucul lui Sam Hawkens: petic peste petic.

— De scăpare, nici nu poate fi vorba deocamdată. Mă

întreb, însă, cum de a căzut viu în mâinile poncaşilor?

— Ca şi noi. S-a bătut ca un păgân, nu alta, hm, e al dracului de viteaz, dacă nu mă-nşel! Mai degrabă s-ar fi lăsat ucis în luptă decât să cadă prizonier şi să fie fript la stâlpul torturii. Însă n-a fost chip. Când l-au apucat, era cât pe-aci să-l rupă în două!... Mă rog, şi credeţi că nu-i nici o şansă de scăpare? Vă asigur că Sam Hawkens ar avea mare poftă de aşa ceva.

— Degeaba pofta, Sam, când n-ai nici o perspectivă!

— Nici una? Hm! Sună a Will Parker... Oameni de treabă indienii ăştia, foarte de treabă! M-au jefuit cum scrie la carte. Mi-au luat şi pistolul, şi pipa, hi-hi-hi-hi, ce-or să se mire de parfumul ei! Cam duhneşte a hoit, dar o să le placă. S-a dus naibii şi „Liddy”, biata mea „Liddy”! Cine ştie ce şacal va pune stăpânire pe ea! Şi pălăria, şi peruca, minunea de perucă, hi-hi-hi-hi... Am plătit-o atunci, la Dekama, trei legături de... Adică, ştiţi, ce să vă mai spun! Mi-au luat-o şi pe-asta. Însă cuţitul, vedeţi dumneavoastră, cuţitul mi l-au lăsat. Oameni cumsecade! Văzusem că e lată rău şi mi-l vârâsem în mânecă, să stea acolo. Şi uite că stă!

— Vasăzică, ai cuţitul la tine? Dar cum îl scoţi din mânecă?

— Asta, recunosc, e o treabă grea. S-ar cuveni să-mi daţi un pic de ajutor.

— Hai să încerc. Poate reuşesc să mă dau de-a rostogolul până la tine...

Era, de altfel, singura modalitate de a mă urni din loc. Dar nici nu apucai să-mi sfârşesc bine vorba, că pieile agăţate la intrare se dădură în lături şi în peşteră intră Parranoh, însoţit de câţiva indieni. Plimbă niţel torţa cu care venise, prinzându-ne chipurile în lumina ei. Nu-mi luai osteneala să simulez că aş zăcea şi acum în nesimţire, dar nici nu-i dădui vreo atenţie.

— În sfârşit, eşti al meu! şuieră el printre dinţi. Ţi-am rămas oarecum dator; acuma, însă, nu vei mai avea motive să te plângi. Cunoşti asta?

Şi-mi puse sub ochi un scalp. Era chiar scalpul lui, luat de Winnetou. Ştia, deci, că eu îl înjunghiasem atunci! Să i-o fi spus Winnetou? Cu neputinţă! Apaşul, oricâtă străduinţă s-ar fi depus, n-ar fi scos nici o vorbă. S-ar putea însă ca Finnetey însuşi să mă fi recunoscut atunci, la lumina focului, sau chiar în momentul încăierării. Nu dădui nici un răspuns.

— Veţi simţi şi voi — reluă dânsul — ce înseamnă să-ţi tragă cineva pielea peste urechi. Doar puţină răbdare, până se face ziuă. Atunci vă voi răsplăti cu toată recunoştinţa!

— N-are să vă meargă, dacă nu mă-nşel! interveni Sam Hawkens, cu gura lui neastâmpărată. Sunt curios ce piele mai găsiţi pe căpăţâna mea, ca să mi-o trageţi peste urechi... Doar mi-aţi luat peruca. Operă de maestru, ce zici, bătrâne Wambarico?

— Insultă-mă cât pofteşti! Mai găsim noi ceva piele pe cine ca să te jupuim!

Şi, după o pauză în care ne controla legăturile, rânji:

— Credeaţi, desigur, că Tim Finnetey nici nu bănuieşte în ce gaură v-aţi ascuns, ca şoarecii. Eu cunosc valea asta încă înainte s-o fi mirosit câinele de Firehand, fi-iar sufletul blestemat. Eram sigur că vă adăpostiţi aici. Mi-a spus-o unul... uite cine!

Scoase de la brâu un cuţit şi-l vâri sub nasul lui Sam. Acesta privi mânerul de lemn, citi literele încrustate, şi exclamă:

— Fred Owins! Hm, toată viaţa lui a fost o pramatie! Vreau să sper că a simţit şi el gustul cuţitului.

— Nici o grijă, omule! Credea el că va scăpa vânzându-mi secretul, dar degeaba! I-am luat viaţa şi pielea, cum veţi păţi şi voi, de altminteri, numai că de-a-ndoaselea: întâi pielea şi apoi viaţa.

— Cum vreţi! Eu, unul mi-am făcut testamentul. Vă las moştenire peruca, aşa îi zice, dacă, nu mă-nşel. O să vă prindă bine, hi-hi-hi-hi!

Parranoh îl izbi cu piciorul şi ieşi împreună cu însoţitorii lui.

Un timp rămaserăm, tăcuţi, nemişcaţi. Pe urmă, crezându-ne în oarecare siguranţă, reuşirăm cu multă trudă să ne apropiem de-a rostogolul unul de celălalt. Deşi cu mâinile strânse ca în menghine, scosei până la urmă cuţitul din mâneca lui Sam şi îi tăiai legăturile din jurul braţelor. Astfel, după câteva clipe, eram amândoi în picioare, dezmorţindu-ne de zor mădularele.

— Bravo, Sam Hawkens! S-ar părea că nu eşti chiar atât de prost! se felicită omuleţul. Ai mai trecut tu, nu zic ba, prin destule belele, dar asta de-acum le pune capac la toate. Mă întreb pe unde ai să scoţi cămaşa, dacă nu mă-nşel?

— Să vedem mai întâi ce-i pe afară, Sam!

— Cred şi eu! Asta în primul rând!

— Apoi să facem rost de arme. Dumneata, oricum, ai un cuţit, dar eu sunt cu mâinile goale.

— Găsim noi ceva!

Ne apropiarăm de ieşire şi dădurăm niţel în lături cele două piei ce închipuiau uşa.

Nişte poncaşi îi escortau tocmai pe cei doi prizonieri din peştera vecină, iar dinspre lagăr venea Parranoh. Se crăpase ele ziuă, încât puteam cuprinde cu ochii întinsul văii. Aproape de intrare, Swallow al meu se cam războia cu murgul capturat de bietul Will Parker. Zărindu-mi prietenul drag şi neostenit în credinţă, renunţai la o evadare pe jos, de altfel cea mai prielnică în situaţia dată. Puţin mai încolo păştea calul lui Winnetou, căruia cu greu i-ai fi ghicit valoarea după aspectul lui ciolănos şi greoi. Dacă reuşeam să ne facem rost de arme şi să ajungem la cai, aveam oarecare şanse de salvare.

— Observaţi ceva, *sir?* se înveseli Hawkens.

— Ce să observ?

— Colea, flăcăul acela bătrân care stă lungit în iarbă fără grijă.

— Îl văd.

— Şi obiectul de alături rezemat de un pietroi?

— Ei da.

— Păi asta înseamnă cum s-ar zice pară mălăiaţă în gura bătrânului Sam Hawkens. Să nu-mi spuneţi pe nume dacă puşca de colo nu e „Liddy” în persoană! Iar dumnealui poncaşul o fi având la el şi o pungă cu gloanţe.

Bucuria lui Sam mă afectă destul de puţin, pentru că toată atenţia mea se îndreptase asupra lui Parranoh. Din păcate, nu desluşeam nimic din discuţia lui cu cei doi prizonieri. Trecu o bună bucată de vreme până se hotărî să plece de lângă ei. Totuşi, ultimele cuvinte pe care le rosti cu glas tare ajunseră până la urechile mele şi-mi lămuriră conţinutul întregii convorbiri.

— Fii gata, Pimo! Am şi pus să bată stâlpul, iar tu — aruncând o privire cruntă lui Harry — ai să te prăjeşti alături de el.

Făcu un semn şi ordonă ca prizonierii să fie duşi lângă focul pe care oamenii săi îl încinseseră din nou şi în jurul căruia făcuseră cerc. Apoi se depărtă ţanţoş, sigur de sine.

Sosise momentul să acţionăm, fără amânare. Dacă Winnetou şi Harry ajungeau în cercul pieilor-roşii, era exclus să-i mai putem salva.

— Ce zici, Sam, mă pot bizui pe dumneata? îl întrebai pe mărunţel.

— Hm! Cum, adică, să ştiu eu, când nici dumneavoastră nu ştiţi? Hai să încercăm, dacă nu mă-nşel!

— Dumneata îl iei în grijă pe cel din dreapta, eu pe celălalt. Repede de tot, înţelegi, le tăiem curelele.

— Pe urmă o luăm şi pe „Liddy”, aşa-i?

— Ei, eşti gata?

Confirmă din cap. Era entuziasmat de perspectiva unei asemenea lovituri.

— Atunci, fii atent, îi dăm drumul!

Uşor, neauziţi de nimeni, îi ajunserăm din urmă pe indienii

din escortă, care îi târau după ei pe prizonieri. Deşi îşi întorceau mereu ochii către victimele lor, nu apucaseră să ne observe.

Înarmat cu cuţitul, Sam îl atacă pe unul din indieni cu atâta dibăcie, încât acesta se prăbuşi surd, ca un bolovan. Eu însă, neavând armă, sării asupra celuilalt, îi smulsei cuţitul de la brâu şi-i tăiai beregata, încât nici nu apucă să mai strige. Doar sângele şuieră ţâşnind din rană şi omul căzu la pământ.

Tăiarăm apoi curelele care-i imobilizau pe tovarăşii noştri, eliberându-i. Toată operaţia se desfăşură cu o iuţeală fantastică. Winnetou şi Harry nici nu-şi dădură bine seama ce se petrece.

— Înainte! Puneţi mâna pe nişte arme! le strigai eu, căci îmi dădeam seama că altfel evadarea nu era posibilă. Luând punga cu gloanţe de la brâul poncaşului ucis, mă repezii după Winnetou, care, înţelegând imediat situaţia, se năpusti nu înspre ieşire, ci drept în mulţimea de indieni adunaţi în jurul focului.

Când e vorba de viaţă sau de moarte, omul e capabil de performanţe uluitoare. Astfel, ştiind ce riscuri prezintă acţiunea noastră, trecurăm glonţ printre indienii surprinşi, buimăciţi, smulgându-le armele din mâini.

— Swallow, Swallow! îmi chemai calul şi, cât ai clipi, mă avântai în şa.

Winnetou sări pe roibul său, iar Hawkens încalecă primul cal mai acătării care-i căzuse sub ochi.

— Urcă aici, lângă mine, repede, pentru numele lui Dumnezeu! îi strigai lui Harry, văzând cum încearcă zadarnic să încalece mustangul lui Finnetey, care zvârlea avan. Îl apucai de braţ, îl săltai în şa şi o întinsei la galop spre ieşirea unde tocmai dispărea Sam.

Se dezlănţui atunci un vacarm nemaipomenit. Urlete umpleau văzduhul, puştile trosneau, săgeţile şuierau jur împrejur, tropoteau şi nechezau caii pe care se aruncaseră

poncaşii gonind sălbatic pe urmele noastre.

Eu fugii ultimul şi mi-e cu neputinţă să descriu în ce fel trecui prin tunelul acela îngust, întortocheat, fără să fiu ajuns din urmă. Hawkens nu se mai zărea; Winnetou cobora spre dreapta, în valea prin care, cu câteva zile înainte, ne îndreptasem încoace. Întorcea mereu capul ca să vadă unde sunt. Eram tocmai la curmătură, când un foc de armă îl făcu pe Harry să tresară. Fusese lovit.

— Swallow, dragule, iuţeşte pasul! îmi îndemnai calul. Neliniştea mă cuprinse. Goneam în galop nebun, ca şi atunci, după explozia de la New Venango.

Întorcând o clipă capul, îl văzui aproape de tot pe Parranoh, mânându-şi cu furie mustangul în urma mea. Pe tovarăşii din faţă nu-i vedeam pentru moment din cauza curmăturii. Nu m-aş fi dat în lături de la o înfruntare cu Parranoh, dar — cu Harry în braţe — aş fi fost, desigur, handicapat. De aceea nu-mi rămânea altă soluţie decât să fug cât mai repede.

Zburam de-a lungul malului ca purtaţi de furtună. Roibul lui Winnetou, cu picioarele-i solide şi lungi, alerga atât de iute, încât îi scăpărau copitele. O ploaie de pietriş se stârnea îndărătul lui. Swallow — deşi cu doi oameni în spinare — ţinea pasul cu colegul său. Şi, totuşi, simţeam — chiar fără să mă uit înapoi — că Parranoh nu se dă bătut: galopul mustangului său se auzea desluşit, ameninţător.

Din plină cursă, îl întrebai pe Harry:

— Sunteţi rănit? Răspundeţi!

— Da.

— Grav?

Sângele-i cald mi se prelingea pe mâna cu care îl ţineam strâns lipit de mine. Prea îl îndrăgisem, ca să nu fiu cuprins de cea mai vie îngrijorare.

— Mai puteţi suporta drumul?

— Sper.

Îmi îndemnai iarăşi calul, care zbura ca o rândunică. Abia

de-şi atingea copitele de pământ. Nu degeaba fusese botezat „Swallow”.

— Ţineţi-vă bine, Harry! Încă puţin, şi suntem salvaţi!

— Nu-mi prea pasă de soarta mea. Dacă vă stingheresc, lăsaţi-mă jos!

— Ba nu! Trebuie să trăiţi! Aveţi dreptul la viaţă!

— Acum, când tata e mort, mi-e totuna. Mai bine am fi pierit amândoi!

Băiatul tăcu. În răstimp, ne continuarăm goana sau mai bine zis zborul.

— Tata s-a stins din vina mea — reluă Harry, căinându-se. Dacă vă ascultam, Parranoh ar fi fost ucis la „fortăreaţă” şi tata n-ar fi murit de gloanţele indienilor!

— Nu vă mai gândiţi la ce-a fost! Să vedem cum ne descurcăm de-aci încolo!

— Eu, în orice caz, trebuie să cobor din şa. Parranoh a cam rămas în urmă; putem să răsuflăm un pic.

— Bine, să încercăm!

Privii îndărăt, ferm hotărât să-l înfrunt pe duşman. Părăsisem de mult cursul apei şi călăream acum peste şesul întins, paralel cu linia pădurii din stânga noastră. Parranoh rămăsese multişor în urmă. Bunul meu Swallow se dovedi net superior mustangului său. După şeful alb al poncaşilor veneau grupuri mici, răzleţe, de războinici care, în ciuda avansului nostru, nu abandonaseră urmărirea.

Dincoace, înaintea noastră, Winnetou coborâse de pe cal. Stătea îndărătul roibului său şi-şi încărca arma cucerită de la poncaşi. Mă oprii şi eu. Îl ajutai pe Harry să alunece jos, sării apoi din şa şi-l culcai în iarbă. Dar iată că, între timp, Parranoh se apropie atât de mult, încât nu mai avui răgazul să-mi încarc puşca. Mă aruncai deci iarăşi pe cal şi apucai tomahawkul.

Desigur că Parranoh observase mişcarea, dar se lăsă dus de propriul său avânt şi se năpusti asupră-mi agitând

securea. Atunci trosni un foc de armă. Trăsese Winnetou. În turbarea lui, Parranoh tresări ca atins de trăsnet. Îl lovii şi eu cu tomahawkul. Şi nemernicul căzu din şa cu ochii holbaţi, cu capul zdrobit.

Apropiindu-se, Winnetou răsturnă cu piciorul trupul inert şi zise:

— Şarpele de poncaş n-o să mai şuiere. Nici n-o să mai batjocorească pe căpetenia apaşilor, spunându-i Pimo. Fratele meu alb să-şi ia înapoi armele.

Într-adevăr, cuţitul, securea, pistolul şi carabina mea se aflau asupra lui Parranoh. Le luai din nou în stăpânire şi mă grăbii să văd de Harry. Între timp, Winnetou îl prinse pe mustangul rămas fără stăpân.

Poncaşii ajunseseră atât de aproape, încât gloanţele lor ne-ar fi putut ajunge eu uşurinţă. Încălecarăm deci repede şi pornirăm în galop forţat.

Deodată, la stânga noastră luciră parcă nişte arme: într-adevăr, dinspre liziera pădurii se apropia o trupă numeroasă de călăreţi; intercalându-se între noi şi poncaşi, veneau în goana mare asupra celor din urmă.

Era un detaşament de dragoni din fortul Wilke. Văzând că dragonii vin în ajutorul nostru, Winnetou îşi răsuci roibul, ţâşni ca fulgerul pe lângă ei şi, cu tomahawkul ridicat, se năpusti asupra poncaşilor, care abia de-şi mai puteau stăpâni caii. Eu rămăsei pe loc, ca să văd de rana lui Harry.

Nu era adâncă. Neavând altceva la îndemână, rupsei o fâşie din cămaşa mea şi improvizai un bandaj ca să opresc cât de cât hemoragia.

— Ce ziceţi, o să mai puteţi călări împreună cu mine? îl întrebai pe băiat.

Zâmbi şi se apropie de calul lui Parranoh, al cărui frâu Winnetou mi-l trecuse din goană. Şi iată-l pe băiat săltându-se sprinten în şa.

— Acum, când nu-mi mai văd sângele, parcă nici rana nu

mă mai doare. Uitaţi-vă, indienii se retrag. Haideţi după ei, *sir!*

Lipsiţi de căpetenia lor, care i-ar fi condus în luptă sau cel puţin le-ar fi organizat retragerea, urmăriţi îndeaproape de dragoni, poncaşii goneau îndărăt pe drumul ce-l bătusem noi în fuga noastră. Era, deci, de presupus că-şi vor căuta un refugiu în „fortăreaţa” părăsită...

Într-adevăr, indienii o cotiră spre intrare. Dar tocmai în clipa când primul călăreţ dădu să treacă înăuntru, un glonţ îl prăbuşi de pe cal. Alt foc, şi încă un indian căzu de-a rostogolul. Ceilalţi, constatând uluiţi că intrarea e blocată şi că, dintr-o clipă în alta, pot cădea în mâinile noastre, se repeziră spre Mankizila şi, urmăriţi pas cu pas de dragoni, galopară disperaţi de-a lungul malului.

Nu mai mică decât a lor era însă mirarea mea în ce priveşte ajutorul acesta neaşteptat şi preţios care ne scuti de atâtea alte eforturi. Mă lămurii însă repede asupra identităţii curajosului puşcaş. Nici nu se stinsese încă bine tropotul cailor pe care goneau dragonii, că se şi arătă, dintr-o claie de stuf, un nas enorm deasupra căruia jucau doi ochişori foarte isteţi. Apoi, orientându-se după nasul trimis în recunoaştere, ieşiră la iveală de după o stâncă, cu precauţie, dar şi cu încredere, celelalte părţi componente ale unui ins cât se poate de caraghios.

— Binecuvântaţi să-mi fie ochii, *sir!* Ce vânt v-a purtat încoace, dacă nu mă-nşel? întrebă prichindelul, nu mai puţin surprins ca mine.

— Dumneata, Sam? Cum de-ai ajuns aici? Doar am văzut cu ochii mei cum ai şters-o călare!

— Am şters-o călare? Mulţumesc de aşa călărie! Dădui peste o bestie, *sir.* Abia se urnea din loc. Îşi scutura ciolanele, Doamne, Doamne! Gata să mă împrăştie pe jos, dobitoc bătrân ce sunt! Am avut inspiraţia să las bestia în câmp, blestemata naibii, şi m-am întors, hi-hi-hi-hi! Îmi ziceam că

roşii luându-se grămadă după voi, vor fi lăsat „fortăreaţa” pustie. Şi chiar aşa s-a întâmplat, vai de capul lor! Ce s-au mai speriat adineauri! Ce mutre, domnule, ce mutre, vreau să spun!... Dar soldăţoii ăştia de unde au mai răsărit, *sir?*

— Aflăm noi mai târziu cum de-au picat la momentul oportun tocmai în locul acesta uitat de lume. Apariţia lor seamănă cu un miracol. Nu exagerez spunând că ne-au salvat de la pieire.

— Ba nu sunt de acord. Old Shatterhand, Winnetou, Sam Hawkens, păi ăştia ştiu să se salveze şi singuri! Totuşi, ca să zic aşa, au sosit taman la tanc. N-o să ne uite poncaşii cât or trăi. Sunteţi de părere să pornim numaidecât după ei?

— La ce bun! O scot dragonii la capăt şi fără noi. Nici Winnetou nu se mai sinchiseşte de ei; a intrat în „fortăreaţă” împreună cu Harry. Să vedem mai bine de morţii noştri!

Păşind din nou în această vale care ne pusese la grele încercări, îi văzurăm pe Winnetou şi pe Harry chiar la locul bătăliei, aplecaţi asupra trupului lui Old Firehand. Băiatul plângea în hohote, lipindu-şi de piept capul tatălui său, în timp ce apaşul cerceta rana. În clipa când ajunserăm şi noi, Winnetou exclamă fericit:

— Iuf, iuf, iuf! Nu e mort... trăieşte!

Cuvintele lui ne-au electrizat pe toţi. Harry chiui de bucurie. Participarăm laolaltă, plini de nădejde, la eforturile apaşului de a-l readuce pe Old Firehand în simţiri. Şi mare fu satisfacţia când, după un timp, acesta deschise într-adevăr ochii. Ne recunoscu, îi surâse băiatului, dar nu putu scoate nici o vorbă şi căzu iarăşi în nesimţire.

Îl examinai la rândul meu. Glonţul îi găurise plămânul drept şi ieşise prin spate; o rană foarte gravă, care îi provocase multă pierdere de sânge. Şi totuşi, în ciuda faptului că mai fusese rănit destul de recent în bătălia de la calea ferată, nădăjduiam amândoi — Winnetou şi cu mine — că, graţie organismului său extrem de viguros şi, fireşte, cu o îngrijire

atentă, va izbuti să-şi revină, îl pansarăm după metoda verificată a lui Winnetou şi îi aşternurăm un culcuş cât se poate de bun, în raport cu locul şi cu împrejurările.

În sfârşit, aveam răgazul să ne îngrijim şi de noi. Nimeni nu scăpase neatins, totuşi ne cârpirăm de bine, de rău rănile. Ceilalţi tovarăşi, însă, plătiseră cu viaţa, fiindcă nu luaseră în seamă avertismentul meu.

Către amiază, sosiră şi dragonii. Îi urmăriseră pe poncaşi cu atâta perseverenţă, încât nu le scăpase nici unul. Comandantul — un ofiţer — ne declară că apariţia detaşamentului său n-a fost întâmplătoare. Aflând că poncaşii încercaseră să provoace deraierea trenului, el hotărâse să-i pedepsească. Pornise, deci, pe urmele lor, fără să-i slăbească o clipă. Aceasta cu atât mai mult, cu cât, între timp, fusese informat şi asupra campaniei lor de răzbunare împotriva noastră.

Pentru a-şi odihnii caii, ofiţerul şi trupa rămaseră trei zile cu noi în „fortăreaţă”, timp în care avurăm grijă să-i înmormântăm pe cei căzuţi. Apoi ne adresă invitaţia ca, de îndată ce Old Firehand va putea să suporte drumul, să-l transportăm la fortul Wilke unde, chiar dacă nu se va bucura de o atenţie atât de frăţească, va fi, în schimb, supus unui tratament medical corespunzător, îi făgăduirăm, fireşte, să răspundem invitaţiei.

Că bătrânul şoltic Sam Hawkens deplânse cu profund regret moartea lui Dick Stone şi a lui Will Parker se înţelege de la sine. Ne asigura întruna că, pe viitor, nici un poncaş nu va mai scăpa de răzbunarea lui. Eu, însă, nu-mi schimbai deloc atitudinea. Cine fusese acest Parranoh? Un alb! Iată încă un argument care-mi întărea convingerea că numai datorită „feţelor palide” indianul a devenit aşa cum arată azi…

7. Negustorul ambulant

Era la trei luni după peripeţiile descrise mai sus şi, cu toate că trecuse atâta vreme, urmările lor încă nu se şterseseră pe deplin. Ce-i drept, nădejdea noastră în salvarea lui Old Firehand se îndeplini, dar procesul de vindecare se desfăşura mult prea încet: din cauza slăbiciunii persistente, bolnavul nu-şi părăsea culcuşul; ceea ce ne obliga să abandonăm proiectul nostru iniţial de a-l transporta la fort. Trebuia să rămână pe loc, la „fortăreaţă”, până la totala lui întremare. Aici, după cum dovedea experienţa, îi puteam oferi o îngrijire destul de bună.

Rana lui Harry fusese, din fericire, neînsemnată. Winnetou se pricopsise cu câteva răni uşoare, care se cicatrizau repede. Eu nu aveam decât nişte contuzii fără importanţă; mă mai dureau la atingere, dar învăţasem să suport orice durere ca un indian adevărat. Cel mai puţin vătămat ieşise Sam Hawkens: câteva julituri care nu meritau atenţie.

Era de prevăzut că Old Firehand, chiar după completa lui restabilire, va trebui să se cruţe încă mult timp. I-ar fi fost imposibil să reia numaidecât viaţa de *westman*; hotărâse, aşadar, ca îndată ce va suporta călătoria, să-l ia pe Harry şi să plece în Est, la fiul său cel mare. Se înţelege că, în acest caz, nu putea să lase aici în părăsire marele stoc de blănuri pe care le strânsese împreună cu vânătorii lui; acestea trebuiau puse în valoare, adică vândute. La fort nu exista deocamdată nici o perspectivă de a le plasa, iar unui convalescent îi era — dacă nu chiar imposibil — totuşi foarte greu să facă atâta drum cu blănurile după el. Ce era de făcut? Soluţia ne-o dădu un soldat din cei rămaşi o vreme la noi ca să ne apere în eventualitatea unui atac. Omul ştia că dincolo, la Turkey-River, trăia un *pedlar*, un negustor ambulant, care

cumpăra aproape orice marfă, plătind nu numai în natură, ci şi cu bani peşin. Negustorul acesta putea să ne scoată din încurcătură.

Dar cum să-l aducem la faţa locului? Prin cine să-l anunţăm, când nu dispuneam decât de soldaţii aceia care aveau ordin să nu-şi părăsească postul? Nu rămânea decât ca unul din noi să se deplaseze şi să-l anunţe pe negustor. Mă oferii eu să plec călare până la Turkey-River. Mi se atrase însă atenţia că mişună pe-acolo nişte siouxi-okananda, extrem de porniţi împotriva albilor. *Pedlar*-ul putea să circule liniştit oriunde, pentru că roşii nu prea îi atacă pe negustori, de la care îşi procură, prin schimb, cele de trebuinţă. Cu atât mai vârtos însă trebuiau să se ferească albii ceilalţi. Deşi faptul nu mă îngrozea chiar atât de mult, mă bucurai totuşi când Winnetou hotărî să mă însoţească. La urma urmei, puteam să lipsim câtva timp amândoi, lăsându-l pe Old Firehand în grija lui Harry şi a lui Sam Hawkens. În ce priveşte hrana, aceasta era asigurată de ostaşii care vânau cu schimbul.

Aşadar plecarăm. Cum Winnetou cunoştea perfect drumul, sosirăm a treia zi la Turkey-River sau Turkey-Creek, cum i se mai zice. Există câteva râuri cu acelaşi nume, dar acesta la care mă refer era faimos pentru multele bătălii sângeroase dintre albi şi diverse triburi de siouxi, desfăşurate în cursul vremii de-a lungul malurilor sale.

Bine, dar cum să-l găsim pe negustor? Dacă era cumva printre indieni, trebuia să fim cu băgare de seamă. Chiar pe mal şi prin vecinătate locuiau nişte colonişti albi care, cu ani în urmă, cutezaseră să se aşeze în acele locuri. Era, deci, indicat să-i vizităm şi să ne informăm asupra situaţiei. Şi iată-ne călărind pe marginea apei. Câtva timp nu întâlnirăm nici o aşezare omenească până ce, pe înserate, răsăriră înaintea noastră nişte lanuri de secară. Lângă un mic afluent al râului se înălţa o casă destul de arătoasă, clădită din buşteni solizi, neciopliţi, cu grădină şi cu gard masiv de lemn. Alături, într-

un ocol bine împrejmuit, se aflau caii şi vacile. Cotirăm într-acolo, descălecarăm şi, priponindu-ne caii, dădurăm să ne apropiem de casa aceea cu geamuri înguste ca nişte creneluri. Deodată, la două geamuri apăru câte o armă cu ţeava dublă şi un glas răstit ne somă:

— Staţi! Aici nu-i coteţ de porumbei în care intră şi zboară care cum îi place. Cine sunteţi şi ce vreţi?

— Eu sunt german şi caut un negustor despre care mi s-a spus că se află prin partea locului.

— Atunci căutaţi-l acolo unde se află! N-avem nimic de împărţit! Căraţi-vă!

— Dar, *sir,* cred că veţi fi atât de înţelept ca să nu-mi refuzaţi o informaţie pe care, eventual, o deţineţi. Numai pe nişte vântură-lume îi alungi din prag.

— Exact. Tocmai de aceea vă şi alung.

— Ne luaţi, aşadar, drept puşlamale?

— *Yes!*

— De ce?

— Asta-i treaba mea. N-am de dat nici o socoteală. Iar faptul că sunteţi german e o născocire.

— Ba e adevărul curat.

— *Pshaw!* Un german nu se aventurează până la noi, afară doar de Old Firehand...

— Chiar din partea lui vin.

— Dumneavoastră? Hm! Şi de unde anume?

— Vă despart trei zile călare de tabăra lui. Poate că aţi auzit.

— Ce-i drept, a trecut odată pe-aici unul Dick Stone, care zicea la fel. Cică e în serviciul lui Old Firehand.

— Dick s-a prăpădit. Am fost prieteni.

— Se poate. Dar cum să am încredere în dumneavoastră, când vă văd cu un indian?! Acum, vremurile sunt aşa fel încât nu pot să permit ca un roşu să-mi treacă pragul.

— Aflaţi că indianul acesta, trecându-vă pragul, v-ar face o

mare cinste, pentru că-l cheamă Winnetou şi e căpetenia apaşilor.

— Winnetou? Formidabil! Să-i văd puşca!

Winnetou îşi scoase de pe umăr faimoasa lui puşcă cu ţinte de argint şi o arătă stăpânului casei.

— Da, ţintele de argint! exclamă acesta. În regulă. Dar dumneavoastră văd că aveţi două puşti, una mare şi alta mai mică. Asta îmi dă oarecum de gândit. Nu cumva cea mare e doborâtorul de urşi?

— Aţi ghicit.

— Şi cea mică e carabina „Henry”?

— Chiar aşa.

— Şi purtaţi alt nume decât cel adevărat? Vreau să spun o poreclă dobândită în prerie?

— Exact.

— Nu cumva sunteţi Old Shatterhand, care, cică, e neam de dincolo?

— Chiar eu în persoană.

— Asta-i bună! Poftiţi repede în casă, domnii mei! Asemenea oaspeţi sunt bineveniţi, fireşte. Vă stau la dispoziţie.

Ţevile duble dispărură de la geamuri şi gazda se ivi numaidecât în cadrul uşii. Era un om destul de vârstnic, dar vânjos şi zdravăn. Se vedea că luptase din greu cu viaţa, fără să se lase doborât. Ne întinse amândouă mâinile, apoi ne conduse în casă, unde se găseau nevasta şi feciorul lui, un flăcău chipeş, puternic. Mai târziu aflarăm că avea încă doi feciori, plecaţi în pădure.

Locuinţa nu număra decât o singură încăpere. Pereţii erau împodobiţi cu arme şi trofee de vânătoare. Pe vatra simplă, din piatră, fierbea apa într-un cazan de tuci, vesela şi tacâmurile — numai strictul necesar — se înşirau pe o poliţă. Câteva lăzi serveau drept dulapuri de haine şi cămară de provizii, iar de tavan atârnau afumături cât să ajungă pentru

luni de zile unei familii de cinci persoane. Într-un colţ — o masă meşterită primitiv de stăpânul casei şi câteva scaune pe potrivă.

Furăm invitaţi să luăm loc şi, în timp ce tânărul vedea de caii noştri, gazda ne servi cina, care, ţinând cont de împrejurări, nu lăsă nimic de dorit.

În timp ce ne ospătam, sosiră şi ceilalţi doi fii ai gazdei. Fără nici un fel de fasoane, luară loc la masa noastră şi, liniştiţi, mâncară zdravăn, neamestecându-se în discuţie.

— Da, domnilor — vorbi bătrânul — să nu mi-o luaţi în nume de rău dacă v-am întâmpinat cam aspru. Aici, în orice moment te poţi trezi cu pieile-roşii, mai ales cu siouxii-okananda, care chiar deunăzi, nu mai departe decât la o zi călare de aici, au atacat o casă de oameni cinstiţi, gospodari. Şi mai puţin încă te poţi încrede în albii care pică aici, după ce-au fugit din Est pentru cine ştie ce isprăvi necurate. Iată de ce simt o bucurie îndoită când văd că am de-a face cu nişte gentlemeni ca dumneavoastră. Vasăzică, îl căutaţi pe negustor? Vreţi să încheiaţi vreo afacere?

— Da — confirmai eu, în timp ce Winnetou, potrivit obiceiului, tăcea.

— Ce anume afacere? Nu vă întreb din curiozitate, ci pentru a vă da eventual unele indicaţii.

— Am vrea să-i oferim nişte blănuri.

— Multe?

— Da, multe.

— Contra marfă, sau pe bani?

— Pe bani, dacă se poate.

— Atunci negustorul acesta e, într-adevăr, singurul om potrivit. Alţii nu fac decât schimb de mărfuri. El, însă, dispune totdeauna de aur sau bani, pentru că umblă şi pe la zăcămintele aurifere. E un capitalist, nu un pârlit colea, ce-şi poartă în bocceluţă marfa.

— O fi şi cinstit?

— Ei da, cinstit! Ce înţelegeţi dumneavoastră prin cinstit? Orice negustor face negustorie ca să câştige parale şi nu e niciodată atât de prost, încât să renunţe la vreun profit. Cine se lasă înşelat, treaba lui! E singur de vină. Aşa, vasăzică, omul de care vorbesc se cheamă Burton şi îşi cunoaşte meseria, nu glumă. Are atâta dever, încât călătoreşte în permanenţă cu câte patru sau cinci ajutoare după el.

— Şi unde credeţi că l-am putea găsi?

— Aflăm noi încă în seara asta. Unul din ajutoarele lui, îi zice Rollins, a trecut ieri pe-aici după comenzi; acum e dus în sus, pe la coloniştii vecini, şi se întoarce deseară ca să înnopteze la noi. De altfel, Burton a cam avut ghinion în ultima vreme.

— Cum aşa?

— I s-a întâmplat nu de mult, de vreo cinci-şase ori, să se deplaseze în chestiuni de afaceri şi să găsească aşezările arse şi prădate de indieni. Asta înseamnă nu numai pierdere de timp pentru el, dar şi pagubă curată, fără a mai socoti primejdia la care se expune, chit că e negustor, bătând atâta drum prin regiunile bântuite de pieile-roşii.

— Atacurile s-au săvârşit în vecinătatea dumneavoastră?

— Da, ţinând seama că aici, în Vest, cuvinte ca „aproape” sau „departe” au cu totul altă măsură. Spre pildă, vecinul meu cel mai apropiat se află la nouă mile de aici.

— Asta-i rău. La asemenea distanţe nu vă puteţi ajuta în caz de primejdie.

— Fireşte. Dar nu mi-e frică. Nu le-ar merge pieilor-roşii cu bătrânul Corner, aşa mă cheamă, Corner. I-aş învăţa eu minte!

— Totuşi, nu sunteţi decât patru persoane!

— Patru? Puteţi, fără nici un risc, s-o număraţi printre persoane şi pe soţia mea. Şi ce mai persoană! Nu se sperie de nimic, iar puşca o mânuieşte ca şi mine.

— Vă cred. Totuşi, în faţa unei cete de indieni, vorba ceea:

duşmani mulţi, înfrângere sigură, sau, cum zice neamţul, mulţi câini, moartea iepurelui.

— *Well!* Dar unde scrie că am fi nişte iepuri? Mă rog, n-am pretenţie, nu sunt nici pe departe un *westman* ca dumneavoastră, nu posed nici puşcă de argint, nici carabină „Henry"; dar de tras ştiu să trag cu nădejde. Avem arme bune şi, dacă blochez uşa, nici picior de indian nu-mi calcă în casă. O sută de m-ar împresura îi curăţ pe rând... Dar staţi puţin! Cred c-a sosit Rollins.

Într-adevăr, se auzi un tropot de cal în curte. Corner ieşi, discută câtva timp afară cu cineva, apoi se întoarse însoţit de un bărbat pe care ni-l prezentă:

— Iată-l pe mister Rollins despre care v-am vorbit, ajutorul negustorului.

Şi, adresându-se noului sosit, adăugă:

— Vă spuneam afară că veţi avea o mare surpriză în legătură cu musafirii mei. Ei bine, aflaţi că aceşti doi gentlemeni nu sunt alţii decât Winnetou, căpetenia apaşilor, şi Old Shatterhand, despre care veţi fi auzit destule. Îl caută pe mister Burton. Vor să-i ofere spre vânzare nişte piei şi blănuri.

Rollins era un bărbat de vârstă mijlocie, un tip cât se poate de comun, fără nimic aparte nici de bine, nici de rău; la prima vedere nu provoca nici o bănuială. Şi, totuşi, căutătura şi aerul lui parcă nu-mi plăceau. Dacă eram, într-adevăr, oameni atât de marcanţi cum ne înfăţişase gazda, se cădea să-l bucure o asemenea cunoştinţă. Cu atât mai mult, cu cât îi surâdea şi perspectiva unei bune afaceri. Dar omul nu arăta nici bucurie, nici satisfacţie. Părea, mai degrabă, indispus. Să fi fost numai o aparenţă? Posibil. Ceea ce îmi displăcea la el putea, la urma urmei, să nu fie decât o simplă timiditate pe care un modest slujbaş o resimţea în compania unor *westmeni* ca noi, cu renume bine stabilit. De aceea, îmi înfrânai orice idee preconcepută, invitându-l să ia loc pentru a

discuta cu noi afacerea.

Gazda îi oferi de mâncare, dar omul părea să nu aibă nici pic de poftă. Curând, se ridică de la masă, cică să vadă de cal. Pentru o asemenea treabă nu era nevoie de prea mult timp; şi totuşi Rollins zăbovi peste un sfert de oră. N-aş putea spune că-l suspectam, dar mă zgândărea un simţământ nedefinit, îndemnându-mă să ies şi eu în curte pentru o clipă. Calul lui era priponit de un stâlp, lângă casă. Rollins însă — nicăieri. Se înnoptase de-a binelea, totuşi, în lumina darnică a lunii, ar fi trebuit să-l zăresc de îndată. Abia târziu îl văzui cum apare de după un colţ al gardului. Mă observă la rându-i, stătu o clipă în loc şi, în cele din urmă, se apropie cu paşi repezi.

— Vă plac plimbările sub clar de lună, mister Rollins? îl întrebai.

— Nu, nu sunt chiar atât de visător.

— Se pare totuşi că sunteţi o fire poetică.

— De ce?

— Păi, vă plimbaţi.

— Oh, nu de dragul lunii! Mi-e cam rău. Mi-am stricat stomacul azi-dimineaţă. Şi pe urmă, am tot şezut în şa... Simţeam nevoie de puţină mişcare. Asta-i tot, *sir...*

Îşi dezlegă calul şi-l duse în ocolul unde se aflau şi caii noştri. Apoi intrarăm amândoi în casă. De ce oare mă intriga personajul acesta? În fond, era liber să se mişte cum vrea şi să facă ce-i place. Totuşi, spiritul de vigilenţă, atât de propriu oricărui *westman*, îl împinge spre suspiciune. Desigur că motivul invocat de Rollins în ce priveşte „plimbarea” era întru totul plauzibil. Mâncase, de altfel, cu atâta lipsă de poftă, încât părea că într-adevăr îl supără stomacul. Şi apoi, după ce ne aşezarăm din nou în jurul mesei, se purtă foarte natural, discret, politicos. În felul acesta orice neîncredere, chiar gata conturată oarecum, era de natură să dispară.

Fireşte că vorbeam de afacerea noastră, de preţurile zilei,

de tratarea şi transportul pieilor şi de multe altele. Rollins dovedea cunoştinţe bune în branşa lui şi vorbea cu atâta cumpăt, modest, chibzuit, încât cuceri până şi simpatia lui Winnetou, care se antrena în discuţie mai mult ca oricând. Povestirăm şi ultimele noastre peripeţii, fiind ascultaţi cu deosebită atenţie. Desigur că mă interesai şi de negustor, fără prezenţa şi consimţământul căruia nu se putea încheia târgul. La aceasta, Rollins răspunse:

— Din păcate, nu ştiu unde se află şeful în clipa de faţă, nici unde va fi mâine sau poimâine. Misiunea mea e să înregistrez comenzile şi să i le prezint în anumite zile, când ştiu unde poate fi găsit. Ce distanţă e până la mister Firehand?

— Trei zile călare.

— Hm! Peste şase zile mister Burton va fi sus, la Riffley Fork. Până atunci, aş avea timp să merg cu dumneavoastră, să văd marfa şi s-o evaluez cu aproximaţie. Apoi mă duc să-l informez pe patron şi mă întorc împreună cu el, fireşte, dacă în prealabil mă voi fi convins că afacerea rentează. Ce ziceţi, *sir?*

— Bineînţeles că trebuie să vedeţi marfa înainte de a o cumpăra. Ar fi însă de preferat să tratăm cu mister Burton personal.

— Acuma, în nici un caz nu e posibil. De altminteri, chiar dacă şeful ar fi aici, nu cred că v-ar însoţi numaidecât. Firma noastră e mai mare decât vă închipuiţi, şi patronul nu dispune de timp ca să-şi îngăduie o călătorie de trei zile înainte de a şti dacă oferta îl interesează practic. Sunt sigur că nu s-ar deplasa cu dumneavoastră, ci ar delega pe unul din funcţionarii săi. Iată de ce spun că lucrurile s-au potrivit tocmai bine; fiind deocamdată disponibil, aş face eu drumul. Sunteţi de acord sau nu, ca să ştiu cum stăm?

Nu aveam nici un motiv ca să-i refuz propunerea. Dimpotrivă, eram convins că şi Old Firehand ar fi acceptat-o.

— Dacă aveţi destul timp — aprobai — atunci foarte bine,

poftiţi! Ar însemna să plecăm chiar mâine în zori.

— Desigur! Oameni ca noi nu-şi irosesc zilele. Pornim la primele ore, cum se crapă de ziuă. De aceea, n-ar strica să ne culcăm devreme.

Şi în această privinţă nu era nimic de obiectat, deşi mai târziu aveam să constatăm că omul nostru nu era nici pe departe inofensiv precum părea.

Se ridică de la masă şi dădu o mână de ajutor nevestei colonistului la aşternutul blănurilor şi păturilor. Apoi ne îndemnă să ne culcăm.

— Mulţumesc, dar preferăm să dormim afară, în aer liber — îl asigurai.

— Oh, mister Shatterhand, afară e lumină, bate luna! Şi pe urmă, gândiţi-vă, noaptea e cam răcoare.

— Suntem obişnuiţi cu răcoarea. Iar în ce priveşte luna, las' să lumineze unde-i place, nu ne supărăm.

Rollins mai stărui câtva timp, dar fără succes. Nu vedeam nimic suspect în grija ce ne-o arăta, şi abia pe urmă, când l-am cunoscut mai bine, ne-am amintit — fireşte, prea târziu — de aceste insistenţe ale lui, cărora nu le acordasem atenţia necesară.

Când să ieşim din odaie, gazda ne spuse:

— Noi, domnilor, obişnuim să închidem seara uşa cu zăvorul. Poate vreţi s-o las deschisă de astă dată?

— La ce bun?

— Poate că aveţi trebuinţă de ceva...

— N-o să avem. Şi-apoi, prin părţile astea, nu e cazul să laşi uşa descuiată. Dacă avem ceva de spus, v-o spunem prin geam.

— Într-adevăr, geamurile nu le închidem.

De afară auzirăm clar cum gazda noastră împinse zăvorul. Luna coborâse jos de tot, încât umbra casei cădea până peste ocolul în care se aflau animalele. Intrarăm şi noi la cai, ca să dormim ocrotiţi de întuneric. Swallow al meu se lungise

alături de roibul lui Winnetou. Îmi aşternui pătura şi mă culcai lângă el, folosind drept pernă — ca şi în atâtea alte rânduri — grumazul cald, catifelat. Era de mult obişnuit cu procedeul meu şi îl accepta cu plăcere.

Curând, mă fură somnul.

Să tot fi dormit un ceas, când, deodată, o tresărire a calului mă trezi brusc. De obicei, Swallow îmi respecta cu stricteţe somnul şi nu se mişca decât în cazuri ieşite din comun. De data asta îşi înălţase capul şi trăgea zgomotos aerul pe nări. Mă sculai repede şi, aplecându-mă pentru a nu fi zărit, mă strecurai spre gard, în direcţia pe care mi-o indicase Swallow. Cu multă precauţie mă uitai printre ulucii gardului: la vreo două sute de paşi parcă se mişcau nişte umbre, încet-încet, apropiindu-se de noi. Erau oameni. Veneau târâş. Dădui să mă întorc în grabă ca să-l informez pe Winnetou, dar acesta se şi afla lângă mine: paşii mei uşori îl treziseră totuşi din somn.

— Vede fratele meu mişcarea de colo? îi şoptii.

— Văd — răspunse el. Sunt războinici roşii.

— Pesemne okananzi care vor să-l atace pe colonistul nostru.

— Old Shatterhand a ghicit. Să intrăm în casă.

— Haide, trebuie să-i dăm o mână de ajutor. Dar caii? O să ne trezim fără ei.

— Îi băgăm şi pe ei în casă. Repede! Bine că suntem la întuneric. N-au cum să ne vadă siouxii.

Dădurăm fuga la cai, îi sculărăm de jos şi, scoţându-i din ocol, îi duserăm până la uşa casei. Winnetou, lângă geam, tocmai voia să-i anunţe pe cei dinăuntru, când eu, dincoace, observai că, de fapt, uşa nu era încuiată, ba chiar crăpată niţel. O dădui larg în lături şi-l trăsei pe Swallow după mine — Winnetou procedă la fel eu roibul său, apoi trase zăvorul. Fireşte că zgomotul îi trezi pe toţi din somn.

— Cine-i? Ce s-a întâmplat? Cai, în casă?! exclamă

colonistul sărind din pat.

— Noi suntem, Winnetou şi Old Shatterhand — îl lămurii, văzând că nu ne recunoaşte prin întuneric.

— Dumneavoastră? Pe unde aţi intrat?

— Pe uşă.

— Cum aşa?! Doar îi pusesem zăvorul!

— Am găsit-o deschisă.

— Pe toţi dracii! Oi fi zăpăcit. Dar de ce aţi adus caii?

Omul zăvorâse, într-adevăr, uşa, însă bravul său musafir, negustorul, a deschis-o, pesemne, iar, ca să le pregătească indienilor terenul.

— Am adus caii înăuntru ca să nu ni-i fure — îi explicai gazdei.

— Să-i fure? Cine, adică?

— Siouxii-okananda, care se apropie. Vor să ne atace.

Vă puteţi imagina ce panică stârniră aceste vorbe. Corner, care se fălise că nu-i e teamă de nimic, se îngrozi în faţa primejdiei iminente. La rândul lui, Rollins o juca pe speriatul. Winnetou ceru să se facă linişte şi rosti:

— Ţineţi-vă cumpătul! Doar n-o să-i bateţi pe okananzi cu gălăgie! Hai să ne sfătuim, să luăm măsuri.

— Ce să ne mai sfătuim?! interveni Corner. Suntem pregătiţi. Cum apare unul, îl şi împuşcăm. Şi aşa, pe rând, până la ultimul. Bine că e lună şi-i vedem!

— Nu, asta să n-o facem! protestă apaşul.

— Şi de ce nu?

— Nu trebuie să vărsăm sânge când nu e neapărat nevoie!

— Dar acum se cere. Le-aş da câinilor ăstora o lecţie să n-o uite neam de neamul lor!

— Vasăzică, fratele meu alb îi socoteşte pe indieni drept câini! N-ar fi rău să-şi amintească faptul că şi eu sunt indian şi că-mi cunosc mai bine fraţii roşii decât îi cunoaşte el. Când indienii îl atacă pe un alb, ei n-o fac fără pricină. Fie că acesta le-a dat într-adevăr dovadă de duşmănie, fie că o altă faţă

palidă îi stârneşte şi-i îndeamnă la atac. Poncaşii care au tăbărât asupra lui Old Firehand erau conduşi de un alb; iar acum, dacă siouxii-okananda vin să te prade, sunt încredinţat că tot un alb de-al vostru e de vină.

— Nu cred.

— Crezi, nu crezi, asta n-are importanţă. Winnetou, căpetenia apaşilor, ştie ce vorbeşte.

— Chiar aşa fiind, tot trebuie să-i pedepsim pe okananzi cu asprime. De ce se lasă momiţi? Când cineva vrea să intre cu forţa în casa mea, îl împuşc fără milă. E dreptul meu, şi am s-o fac!

— Dreptul tău? Păstrează-ţi-l sănătos! Când eşti singur, n-ai decât să faci ce vrei. Dar acum suntem şi noi aici, adică Old Shatterhand şi cu mine. Şi află că noi, oricând şi oriunde, cerem să fim ascultaţi. De la cine ai cumpărat pământul acesta?

— Să-l cumpăr? Dar ce, sunt chiar atât de prost?! M-am instalat aici, pentru că aşa mi-a plăcut; şi dacă rămân până la termenul prevăzut de lege, obţin dreptul de proprietate.

— Desigur, că pe siouxii, adevăraţii stăpâni ai acestui pământ, nici nu i-ai întrebat dacă au ceva împotrivă?

— Cum adică: să-i întreb?!

— Şi te mai miri că te privesc ca pe un duşman, ca pe un hoţ care le-a răpit pământul? Zici că sunt câini? Vrei să-i împuşti? Încearcă numai, că-ţi zbor numaidecât creierii!

— Păi, atunci, ce vrei să fac? întrebă colonistul, care sa potoli văzându-se astfel tratat de către faimosul şef al apaşilor.

— Să nu faci nimic, mă-nţelegi, nimic! răspunse acesta. Eu şi fratele Old Shatterhand vom lucra în numele tău. Dacă ne asculţi întocmai, scapi cu bine.

Tot acest schimb de cuvinte nu dură mai mult de un minut. Între timp, eu pândeam la o fereastră ca să observ mişcarea okananzilor. Nu se zărea nimeni! Probabil că ocoleau casa pe

departe, ca să se convingă că nu sunt descoperiţi şi că nu-i aşteaptă vreo surpriză. Winnetou veni lângă mine, curios:

— Fratele meu îi vede?

— Încă nu.

— Eşti şi tu de părere să nu-i ucidem?

— Suntem într-un gând. Colonistul le-a furat glia. Şi apoi, mă gândesc că venirea lor poate să aibă şi un alt motiv.

— Se prea poate. Dar cum să-i alungăm fără vărsare de sânge?

— Fratele Winnetou ştie ca şi mine ce-i de făcut.

— Într-adevăr, Old Shatterhand îmi ghiceşte gândurile, cum le ghicesc şi eu pe-ale lui. Să punem mâna pe unul de-ai lor, să-l luăm prizonier.

— Exact. Îl prindem pe cel dintâi care va veni ca iscoadă. Nu-i aşa?

— Da. Sunt sigur că vor trimite pe careva. Şi atunci, îl înşfăcăm!

Desfăcurăm zăvorul şi crăparăm niţel uşa, cât să putem privi în curte. Mă aşezai la pândă.

Timpul trecea încet, apăsător. În casă era beznă. Nici o şoaptă, nici o mişcare. Deodată, auzii nişte paşi sau, mai bine spus, nu-i auzii — căci nu urechea sesizează zgomotul, ci un anume instinct specific oricărui *westman* cu experienţă. Câteva clipe, şi îl zării într-adevăr pe indianul trimis în recunoaştere. Se lungise la pământ şi se târa uşor, atent, aproape, mai aproape. Ajuns la uşă, ridică mâna ca s-o pipăie. Într-o secundă, o deschisei toată, larg, sării asupra omului şi-l apucai cu mâinile de gât. Indianul încercă să se apere, zvârli din picioare, îşi agită braţele, dar degeaba. Nici măcar un strigăt nu reuşi să scoată. Îl trăsei repede în casă şi Winnetou zăvorî uşa la loc.

— Faceţi lumină, mister Corner! îi poruncii colonistului. Să-l vedem pe dumnealui cum arată la faţă.

Corner se execută şi aprinse o lumânare de seu de cerb.

După ce-i slobozii gâtul, încleştându-i în schimb vârtos braţele, ne uitarăm de aproape la chipul indianului.

— „Murgul”, căpetenia siouxilor-okananda! exclamă Winnetou. Grozavă captură a făcut Old Shatterhand!

Strânsoarea mea aproape că-l sufocase pe indian. Acum răsuflă din adâncul pieptului şi rosti uluit:

— Winnetou, căpetenia apaşilor!

— Da, eu sunt! Mă cunoşti, nu ne vedem pentru întâia oară. Dar pe omul acesta nu-l ştii. Ai auzit cum i-am spus pe nume?

— Old Shatterhand?

— Chiar aşa. De altfel, te-ai putut încredinţa şi singur cu cine ai de-a face: te-a tras înăuntru ca pe o cârpă. Acum eşti al nostru. Ei, ce te aşteaptă, cum crezi?

— Fraţii mei sunt vestiţi pretutindeni. Ei or să-mi dea drumul şi voi fi slobod.

— Aşa crezi?

— Da.

— De ce?

— Pentru că războinicii okananda nu se află în duşmănie cu apaşii.

— Dar voi faceţi parte din neamul siouxilor ca şi poncaşii, care ne-au atacat deunăzi.

— N-avem nici o legătură cu ei.

— Ascultă, lui Winnetou să nu-i vorbeşti cu viclenie! Eu sunt prietenul tuturor oamenilor roşii, dar pe ticăloşi, de orice culoare ar fi ei, îi socot duşmani. Zici că n-ai nimic comun cu poncaşii? E o minciună. Ştiu sigur că okananzii şi poncaşii nu s-au războit nicicând între ei; mai mult, acum sunt chiar aliaţi. Aşa că minciuna ta nu se prinde. Aţi venit aici ca să-i atacaţi pe aceşti albi. Crezi cumva că eu şi Old Shatterhand vom îngădui asemenea lucru?

Şeful okananzilor îşi plecă privirea întunecată şi întrebă:

— De când Winnetou, marea căpetenie a apaşilor, a ajuns un om fără cumpăna dreptăţii? Lumea îl preţuieşte pentru că

s-a străduit de-a lungul vremii să nu oropsească pe nimeni. Şi astăzi să-mi stea împotrivă tocmai mie, care sunt în dreptul meu?

— Te înşeli. Ceea ce vreţi voi să faceţi nu e bine.

— De ce? Oare nu-i al nostru pământul? Şi dacă cineva doreşte să se aşeze aici nu e dator să ne ceară învoire?

— Aşa e.

— Dar aceste feţe palide nu ne-au întrebat de nimic. Prin urmare, nu e dreptul nostru sfânt să-i alungăm?

— Departe de mine să vă tăgăduiesc acest drept; depinde însă ce şi cum faceţi. Trebuie oare să năpăstuiţi, să ardeţi, să ucideţi, dacă vreţi să scăpaţi de aceşti nepoftiţi? Adică, trebuie să vă purtaţi după pilda lor, să fiţi şi voi tâlhari care atacă noaptea, pe furiş? Omul curajos nu se fereşte să dea faţă cu duşmanii deschis, cinstit. Tu, însă, vii ca un laş, cu mulţime de războinici, ca să ataci o mână de oameni. Mie, Winnetou, mi-ar fi ruşine să fac astfel. Orişiunde mă voi duce, voi spune lumii ce fricoşi sunt fiii okananzilor, care nici nu merită să se cheme războinici.

„Murgul” fierbea de mânie, dar ochii apaşului îl fixau atât de poruncitor, încât se mulţumi să mormăie:

— Fac şi eu după obiceiul oamenilor roşii; duşmanul trebuie atacat noaptea.

— Când atacul e necesar! Numai atunci!

— Şi ce-ai vrea, să-i iau pe aceşti albi cu vorbe bune? Să mă rog de ei?

— Ba să le porunceşti, însă nu aşa, furişându-te noaptea, ca tâlharul, ci arătându-te înaintea lor demn, în plină zi, ca stăpân al acestui ţinut. Spune-le deschis că nu le îngădui să rămână aici; dă-le răgaz de câteva zile pentru mutare, şi numai dacă nu te vor asculta şi nu vor înţelege de cuvânt, atunci lasă-ţi frâu liber mâniei. Dacă procedai astfel, vedeam în tine pe căpetenia okananzilor şi vorbeam ca de la egal la egal. Aşa însă, te privesc ca pe un om care, lipsindu-i curajul,

apucă drumuri piezişe.

Okanandul se uita ţintă spre un colţ al încăperii, fără a scoate un cuvânt. Ce-ar fi putut răspunde? Îi eliberasem braţele din strânsoare, totuşi stătea în faţa noastră conştient de primejdia în care s-a vârât. Pe chipul grav al lui Winnetou licări un zâmbet uşor când mi se adresă cu întrebarea:

— „Murgul” spunea că o să-i dăm drumul şi va fi iarăşi liber. Ce părere are fratele meu Old Shatterhand?

— Cred că şi-a greşit socotelile. Cine vine să pârjolească şi să ucidă, acela nu merită să mai vadă lumina soarelui.

— Cum, Old Shatterhand vrea să mă omoare? tresări okanandul.

— Nu. Eu nu sunt ucigaş. Însă e o mare deosebire între a omorî pe cineva şi a-l pedepsi pe bună dreptate cu moartea.

— Şi ar fi oare drept să-mi luaţi viaţa?

— Fireşte!

— Ba nu! Eu mă aflu aici pe pământul nostru.

— Ba te afli în casa unui alb, chiar dacă pământul de dedesubt îţi aparţine. După legile Vestului, am dreptul să te ucid, dacă pătrunzi cu forţa în *wigwam*-ul meu. Fratele Winnetou ţi-a spus cum trebuia să procedezi; şi eu sunt cu totul de părerea lui. Nimeni nu ne poate învinui de nimic dacă îţi scurtăm chiar acum zilele. Dar tu ne cunoşti; ştii că nu vărsăm niciodată sângele oamenilor dacă nu e neapărată nevoie. S-ar putea să ajungem la o învoială care să te salveze. Întreabă-l pe Winnetou, căpetenia apaşilor, şi vei afla ce şi cum.

Omul venise ca să-i judece pe alţii, şi acum stătea el înaintea judecăţii. Se afla în mare încurcătură. Tulburarea i se citea pe faţă, deşi îşi dădea osteneală s-o ascundă. Ar fi vrut, fireşte, să mai aducă alte argumente în favoarea sa, dar nu le găsi. De aceea preferă să tacă, privindu-l pe apaş cu nişte ochi plini de aşteptare şi de mânie reţinută. Deodată, îşi îndreptă privirea spre Rollins, ajutorul negustorului, şi mi se

păru că, premeditat sau nu, îi cerea acestuia să-l susţină. Şi, într-adevăr, negustorul îi luă parte:

— Sper că Winnetou, şeful apaşilor, nu e setos de sânge. Chiar şi aici, în Vest, nu se aplică pedeapsa decât pentru fapte săvârşite. Or, în cazul nostru, nu s-a petrecut nimic care să justifice o pedeapsă.

Winnetou îl măsură cu privirea, bănuitor. Apoi rosti:

— Când fratele meu Old Shatterhand şi cu mine, şeful apaşilor, avem ceva de hotărât, nu ne trebuie sfatul nimănui. Vasăzică, degeaba îţi baţi gura. Şi vâră la cap că bărbaţilor nu le stă bine limbuţia. Vorbeşte numai când e nevoie.

De ce asemenea dojana aspră? Poate că nici Winnetou nu-şi dădea seama de ce. Însă, după cum s-a dovedit mai târziu, instinctul lui nu dăduse greş nici de astă dată. Adresându-se „Murgului”, continuă:

— Ai auzit cuvântul lui Old Shatterhand: judecata lui e şi a mea. Nu vrem să te ucidem, dar trebuie să ne spui totul pe şleau, fără ocolişuri sau înşelăciuni. Mărturiseşte cinstit: De ce aţi venit încoace? Doar n-ai să fii atât de laş, încât să ne ascunzi adevărul!...

— Iuf! exclamă indianul cu ciudă. Războinicii okananzi nu sunt nişte fricoşi cum ziceai adineauri. N-am nimic de ascuns. Am vrut să atacăm casa.

— Şi să-i daţi foc?

— Da.

— Şi cu oamenii ce urma să se întâmple?

— I-am fi ucis.

— Şi v-aţi hotărât singuri la această faptă?

Okanandul şovăi. De aceea, Winnetou îşi preciză întrebarea:

— Poate v-a îndemnat cineva?

Omul tăcu şi de astă dată, ceea ce pentru mine însemna de fapt o confirmare.

— „Murgul” pare să nu găsească răspuns — stărui

Winnetou. Dar aici e în joc însăşi viaţa lui. Dacă vrea să aibă zile, atunci să răspundă. Cine a pus la cale atacul? Poate cineva din afara voastră?

— A fost unul care ne-a îndemnat — mărturisi în cele din urmă prizonierul.

— Cine?

— Oare căpetenia apaşilor obişnuieşte să-şi trădeze aliaţii?

— Nu! recunoscu Winnetou.

— Atunci, să nu fie cu supărare, nici eu nu trădez.

— Înţeleg, şi nu mă supăr. De fapt, cine-şi vinde prietenul merită ucis ca un câine râios. N-ai decât să treci sub tăcere numele lui. Vreau să ştiu numai dacă omul cu pricina e din neamul vostru, al okananzilor.

— Nu.

— E dintr-un alt trib?

— Nu.

— Vasăzică, e un alb?

— Da.

— Se află acum afară, printre războinicii tăi?

— Nu, nu-i afară.

— Aşadar, se adevereşte bănuiala noastră, a lui Old Shatterhand şi a mea: aţâţătorul e un alb. Asta înseamnă că vom fi mai blânzi cu tine. Siouxii-okananda au tot dreptul să nu îngăduie aşezarea albilor pe glia lor străbună, dar nu e cazul să-i şi ucidă după cum vă puseserăţi în gând. Chibzuind, pe de altă parte, că totuşi nu v-aţi dus la îndeplinire planul, o să-ţi dăruim, cu anumite condiţii, viaţa şi libertatea.

— Ce condiţii? întrebă „Murgul”.

— Două la număr. Mai întâi, trebuie să te lepezi de albul care v-a îndemnat încoace.

Condiţia aceasta părea să nu-i convină okanandului. Totuşi, după oarecare şovăială, consimţi şi se interesă de cea de-a doua condiţie. Winnetou îl lămuri:

— Vei cere acestei feţe palide, care se numeşte Corner, să

cumpere de la voi pământul sau să-l părăsească. Numai dacă nu-ţi va împlini cererea, atunci te vei întoarce cu războinicii tăi şi-l vei alunga.

De astă dată, „Murgul” se învoi mai repede. În schimb, colonistul era împotrivă. Se referi la legea proprietăţii private şi debită un lung discurs, pe care Winnetou i-l reteză în cele din urmă:

— Noi îi cunoaştem pe albi numai ca pe nişte nemernici care ne fură pământul. Legile, dreptul şi datinile voastre nu ne interesează. Crezi că după ce-ai răpit pământul altora, vei scăpa de pedeapsă punându-te sub ocrotirea legilor ticluite de voi? Te ajut cât pot; mai mult să nu-mi ceri. Acum vom fuma calumetul, Old Shatterhand, eu şi căpetenia okananzilor, ca să consfinţim înţelegerea noastră.

Winnetou vorbise pe un ton atât de hotărât, încât Corner renunţă să mai protesteze. Apoi apaşul umplu pipa păcii şi, cu ceremonialul cunoscut, convenţia fu pecetluită. Socoteam puţin probabil ca şeful okananzilor să-şi calce cuvântul. Nici Winnetou nu ezita să-i acorde încrederea; se îndreptă spre uşă, trase zăvorul şi rosti:

Fratele meu roşu se poate întoarce acum la războinicii săi şi să plece cu ei împreună. Suntem, convinşi că-şi va ţine legământul.

Okanandul ieşi. Prevăzători, puserăm din nou zăvorul la uşă şi ne postarăm la ferestre ca să-l urmărim. Se depărta doar câţiva paşi şi se opri anume în bătaia lunii; dorea să-l vedem şi noi. Vârându-şi două degete în gură, şuieră o dată lung şi ascuţit. Cât ai clipi, războinicii se adunară în jurul lui. Erau, fireşte, surprinşi de acest semnal, de vreme ce însuşi „Murgul” le ordonase să stea ascunşi şi liniştiţi. Dar căpetenia le vorbi cu glas tare, spre bună-ştiinţă.

— Războinicii okananzilor să asculte aici! Am venit încoace pentru a-l pedepsi pe Corner, faţa palidă care s-a cuibărit pe pământul nostru fără să ne ceară învoirea. Eu m-am strecurat

înainte ca să iscodesc, şi totul ar fi mers ca pe apă dacă nu se aflau aici, în popas de noapte, doi dintre cei mai vestiţi bărbaţi ai preriei şi ai munţilor: Old Shatterhand şi căpetenia apaşilor, Winnetou. Ei ne-au zărit când veneam încoace, iar pe mine Old Shatterhand m-a prins şi m-a vârât cu forţa în casă. De fapt, nu-i nici o ruşine să fii biruit de un asemenea om. În schimb, e o cinste să fumezi cu el şi cu Winnetou pipa păcii. Aşa am şi făcut. Şi am încheiat cu ei legământ să-i lăsăm în viaţă pe albii care s-au aşezat aici, dacă ne cumpără locul sau îl părăsesc într-un termen ce rămâne să-l hotărâm împreună. Aceasta e înţelegerea noastră şi eu, din parte-mi, mă voi ţine de cuvânt. Winnetou şi Old Shatterhand stau la fereastră şi îmi ascultă vorbele. Între noi e pace şi prietenie. Fraţii mei să mă urmeze! Ne întoarcem la *wigwam*-urile noastre!

Plecă şi dispăru după gard. Ceata de războinici pieri şi ea în noapte.

Bineînţeles că ne repezirăm cu toţii afară să controlăm dacă plecaseră cu adevărat — deşi eram aproape siguri că nu aveau intenţia să ne tragă pe sfoară. Găsind totul în ordine, scoaserăm caii din casă şi ne culcarăm iar în ocolul cu pricina. Numai Rollins părea bănuitor şi se luă după indieni, cică să-i mai ţină un timp sub observaţie. Fireşte că, mai târziu, aveam să ne lămurim de ce devenise atât de zelos. Nici nu băgarăm de seamă când se înapoie. Dar dimineaţa, când mă trezii din somn, îl văzui şezând alături de gazdă, în faţa uşii, pe un buştean ce ţinea loc de bancă.

Corner ne dădu bineţe pe un ton prea puţin amabil. Era supărat şi convins că ar fi fost mult mai bine dacă i-am fi „curăţat” pe indieni, cum se exprimase în ajun. Acum avea de ales între a plăti şi a pleca. La urma urmei, nu-l plângeam deloc. De ce se instalase tocmai aici?

Ce-ar spune locuitorii din Illinois sau din Vermont dacă un indian sioux, cu familia după el, s-ar opri acolo, declarând

trufaş: „Pământul acesta îmi aparţine!”

Nu ne prea sinchisirăm deci de supărarea colonistului şi, mulţumindu-i pentru găzduire, pornirăm la drum.

Potrivit înţelegerii, Rollins ne însoţea, dar aproape că nu-i simţeam prezenţa. Călărea la oarecare distanţă, ca un mic slujbaş, care-şi arată astfel respectul faţă de superiori. Lucrul nu avea în sine nimic supărător, ba ne şi convenea. Puteam să discutăm în voie, nestingheriţi de nimeni.

Abia după câteva ore se apropie de noi şi deschise vorba despre „afacerea” proiectată. Se informă asupra calităţii şi cantităţii pieilor pe care Old Firehand avea intenţia să le vândă. După ce-i dădurăm lămuririle necesare, încercă să afle în ce anume loc ne aştepta Old Firehand, unde şi cum îşi adăpostise marfa. Am fi putut să-i satisfacem şi această curiozitate, dar neştiind ce hram poartă, evitarăm să-i dăm un răspuns precis. De altfel, nu stă în obiceiul *westmen*-ilor sau al vânătorilor să divulge locurile în care îşi păstrează agonisita. Sincer vorbind, nici nu ne păsa dacă discreţia noastră îl indispune. Şi într-adevăr, din acea clipă, Rollins se ţinu mereu retras, cât mai departe de noi.

Călăream în aceeaşi direcţie din care veniserăm în ajun — prin urmare, nu mai era necesar să cercetăm împrejurimile. Le cunoşteam destul de bine. Totuşi, nu renunţaserăm complet la acea precauţie de care un *westman* încercat nu s-ar lipsi nicicând, chiar dacă ar cunoaşte ţinutul ca pe propriul său buzunar. Observam mereu terenul şi nu pierdeam din ochi urmele de oameni sau animale. Şi această atenţie neslăbită ne duse, către amiază, la descoperirea unei urme pe care am fi trecut-o, poate, cu vederea, dacă n-am fi constatat că cineva se ostenise s-o şteargă. Şi nici atunci poate că n-am fi luat-o în seamă, dacă n-am fi văzut alături iarba culcată la pământ, semn că acolo poposiseră nişte oameni. Ne-am oprit, aşadar, ca să examinăm urma de aproape. Atunci se apropie şi Rollins, descălecând lângă noi.

— O fi de animal sau de om? întrebă el.

Winnetou nu-i acordă nici un răspuns; eu, însă, i-l dădui din politeţe:

— Se pare că nu prea aveţi experienţă în citirea urmelor. Aici totul e clar de la prima vedere.

— Adică, oameni?

— Desigur.

— Nu-mi vine să cred... Ar însemna ca iarba să fie mult mai strivită.

— Vă imaginaţi că există pe-aici inşi care bătătoresc anume pământul din plăcerea de a fi descoperiţi şi înşfăcaţi?

— Ah, nu, dar călare nu poţi evita să laşi urme mai pronunţate.

— Şi dacă respectivii merg pe jos, fără cai?!

— Cum pe jos? Prea ar bate la ochi, ar fi chiar suspect. Aici nu cred să găsiţi om care să nu-şi aibă calul său.

— De acord. Numai că se întâmplă, poate aţi auzit dumneavoastră, ca omul să-şi piardă într-un fel calul.

— Se întâmplă, fireşte. Dar în cazul nostru, nu e vorba de un singur ins. Unul, mă rog, rămâne fără cal, dar mai mulţi deodată...?

O făcea pe deşteptul, deşi era clar că nu prea îl ajută cunoştinţele. De altfel, nici nu mai aveam chef să-i răspund. Şi chiar atunci interveni Winnetou:

— Ştie fratele meu Old Shatterhand ce urmă e asta?

— Ştiu.

— Trei albi fără cai, fără puşti, numai cu ciomege. Au plecat de aici în şir, unul după altul. Cel din coada a încercat să şteargă urmele. Vasăzică, se ştiau urmăriţi.

— Aşa gândesc şi eu. Totuşi... fără nici un fel de arme...?

— În orice caz, nu aveau puşti. Altminteri am găsi vreun semn pe locul unde le-au lepădat în timpul popasului.

— Hm! Ciudat! Trei albi neînarmaţi, într-o regiune atât de periculoasă! Nu văd altă explicaţie decât că li s-a întâmplat,

poate, o nenorocire; poate au fost atacaţi şi prădaţi.

— Fratele meu alb parcă ar gândi cu capul meu. Aceşti oameni au trecut pe-aici sprijiniţi în crăci rupte din arbori; dovadă, găurile lăsate în pământ. Desigur că au nevoie de ajutor.

— Şi vrei să mergem în ajutorul lor?

— Căpetenia apaşilor e gata oricând să ajute, fără să întrebe dacă e vorba de indieni sau de albi. Mă interesează totuşi părerea lui Old Shatterhand, fiindcă eu, deşi aş vrea, mă cam îndoiesc, n-am încredere.

— De ce?

— Mi se pare cam suspectă purtarea acestor feţe palide. De ce şi-or fi dat osteneală să şteargă urmele care duc mai încolo, de vreme ce aici, pe locul popasului, au lăsat totul vraişte?

Poate că n-au avut timp. Sau şi-or fi zis că nu e nici o primejdie dacă urmăritorii descoperă locul acesta; important e să nu vadă în ce direcţie au apucat de aci încolo.

— O fi cum spune fratele meu; dar asta înseamnă că sunt nişte oameni fără experienţă, nu *westmeni* adevăraţi. Hai după ei, să le dăm ajutor!

— De acord, mai ales că, după cât se pare, nu trebuie să ne abatem prea mult din drumul nostru.

Încălecarăm din nou. Rollins însă şovăi.

— N-ar fi mai sănătos să-i lăsăm în plata Domnului? Ce interes avem să ne luăm după ei? Nu ne foloseşte la nimic.

— Nouă, ce-i drept, nu ne foloseşte, în schimb, lor!...

— Ne pierdem vremea...

— Nu suntem chiar atât de grăbiţi încât să abandonăm nişte oameni care, probabil, au nevoie de sprijinul nostru.

Deoarece îi vorbisem pe un ton cam aspru, Rollins, îmbufnat, bâigui ceva neînţeles şi se săltă la rândul lui în şa. Mărturisesc că nu-l prea aveam la inimă. Totuşi, nu mi-l închipuiam încă nici pe departe atât de perfid pe cât era.

Urmele treceau prin pădure, ducând apoi în câmp deschis. Erau proaspete. Le apreciam vechimea la cel mult o oră. Şi, într-adevăr, mânând bine caii, îi observarăm repede pe cei în cauză. Erau cam la o milă engleză depărtare şi abia străbăturăm jumătate din drum, că ne zăriră şi ei. Stătură o clipă locului, parcă speriaţi. Pe urmă o luară la picior, fugind ca şi când i-ar fi ameninţat moartea. Dădurăm pinteni cailor. Fireşte că i-am fi putut ajunge imediat, dar căutarăm mai întâi să-i liniştim strigându-le câteva vorbe amicale. Atunci s-au oprit.

Erau, într-adevăr, complet neînarmaţi; nu aveau nici măcar cuţite; îşi încropiseră nişte ciomege din crăci. În schimb, hainele de pe ei arătau destul de bine. Primul era legat la cap cu o basma; al doilea îşi purta braţul stâng într-o eşarfă; al treilea părea nevătămat. Ne priviră bănuitori, înfricoşaţi.

— De ce fugiţi aşa, domnilor? îi întrebai.

— Dacă nu ştim cine sunteţi şi ce gânduri nutriţi!... răspunse cel mai vârstnic dintre ei.

— Asta n-are importanţă. Oricine am fi, tot v-am fi ajuns din urmă. De aceea, fuga e inutilă. Dar fiţi pe pace: suntem oameni de treabă. Ne-am luat după dumneavoastră ca să vă dăm, la nevoie, un ajutor. Bănuiam că nu sunteţi într-o situaţie tocmai plăcută.

— Şi n-aţi greşit, *sir.* Ne-a mers prost. Slavă cerului că am scăpat de la moarte!

— Dar cine v-a maltratat în felul ăsta? Nişte albi?

— Nu, Siouxii-okananda.

— Aşa, vasăzică... Şi când?

— Ieri dimineaţă.

— Unde?

— Sus, la Turkey-River.

— Dar cum s-au petrecut lucrurile? Sau poate aţi prefera să nu vă întreb?

— De ce nu, dacă sunteţi într-adevăr oameni de treabă,

cum ne-aţi declarat adineauri?! În acest caz, n-am putea să aflăm oare numele dumneavoastră?

— Desigur, acest gentleman roşu e Winnetou, căpetenia apaşilor, eu sunt Old Shatterhand, iar dumnealui e mister Rollins, negustor de profesie, care ne însoţeşte în interes de afaceri.

— *High-day!* Slavă Domnului! Atunci, orice bănuială trebuie exclusă. Despre Winnetou şi Old Shatterhand am auzit multe, deşi nu ne numărăm printre *westmeni*. Iată doi bărbaţi de nădejde, pe care te poţi bizui! Norocul nostru că ne-aţi ieşit în cale. Da, domnilor, avem urgentă nevoie de ajutor, foarte urgentă. Răsplătească-vă cerul pentru binele ce ni-l veţi face!

— Suntem gata! Numai să ştim ce anume ar fi de făcut.

— Înainte de toate, să ne recomandăm. Eu mă numesc Warton. Acesta e fiul meu. Iar celălalt mi-e nepot. Venim din regiunea New-Ulm, ca să ne stabilim la Turkey-River.

— Mare imprudenţă!

— Aşa e, din păcate. Dar n-am ştiut ce ne aşteaptă aici. Ni se înfăţişase totul atât de frumos şi de simplu! Ai fi zis că n-aveam decât să ne instalăm şi să strângem recolta.

— Cum se poate! Şi la indieni nu v-aţi gândit deloc?

— Ba da, însă ne-au fost descrişi cu totul altfel decât sunt în realitate. Ne-am echipat bine şi am venit încoace ca să ne alegem un loc bun pentru gospodărie. Ei, şi am căzut în mâinile pieilor-roşii!

— Să fiţi mulţumiţi că aţi scăpat aşa de ieftin!

— Aveţi dreptate, *sir.* La început, lucrurile se anunţau mult mai grave. Indienii îi dădeau zor cu stâlpul torturii şi cu alte asemenea „plăceri”. Dar pe urmă s-au mulţumit să ne alunge, după ce ne-au luat totul, afară de haine. Aveau preocupări mai importante decât să se care cu noi.

— Aţi înţeles, poate, despre ce anume preocupări era vorba?

— Nu le cunoaştem graiul, însă căpetenia o rupea niţel pe

englezeşte şi ne-a pomenit de unul Corner, un colonist, căruia probabil că-i purtau sâmbetele.

— Exact. Se pregăteau să-l atace chiar aseară; de aceea nu prea aveau timp, nici chef să se ocupe de voi. Asta v-a salvat viaţa.

— Dar ce fel de viaţă!

— Ce-aţi spus? Nu înţeleg!

— Vreau să spun că e un calvar să n-ai asupra ta nici o armă, nici măcar un cuţit cu care să-ţi faci rost de vânat. De ieri dimineaţă ne-am hrănit doar cu rădăcini şi cu coacăze, iar aici, în prerie, nici atât. Dacă nu veneaţi, cred că muream de foame. Pentru că, scuzaţi, ceva de ale gurii, poate o bucăţică de carne, se va fi găsind, probabil, la dumneavoastră...

— Se găseşte. O să vă dăm. Şi acum, de fapt, încotro grăbeaţi?

— Spre fortul Wilke.

— Cunoaşteţi drumul?

— Nu prea, dar cred că am ghicit oarecum direcţia.

— Într-adevăr, aţi ghicit-o. Şi aveţi vreun interes special să ajungeţi la fort?

— Avem un interes cât se poate de serios. Vă spuneam adineauri că noi, ăştia trei, am luat-o înainte ca să depistăm locul. Familiile noastre, venind din urmă, ne aşteaptă la fortul Wilke. Dacă ajungem acolo, am scăpat cu toţii de primejdie.

— Iată o coincidenţă fericită! Şi noi mergem exact în aceeaşi direcţie. În plus, ne aflăm în raporturi amicale cu garnizoana din fort. Dacă vreţi, facem drumul împreună.

— Da? Ne îngăduiţi, *sir?*

— Cum de nu! Doar n-o să vă lăsăm aici la voia întâmplării!

— Dar nu avem cai; ni i-au luat indienii. Va trebui să mergem pe jos şi veţi pierde mult timp din cauza noastră.

— N-avem ce face. Acum staţi, odihniţi-vă. Să vă dăm şi ceva de mâncare.

Rollins nu părea deloc mulţumit de hotărârea luată, înjură

printre dinţi, apoi trăncăni ceva despre întârziere şi despre caritatea noastră inutilă. Dar nu-l luarăm în seamă. Sărirăm din şa şi, după ce le dădurăm de mâncare străinilor, ne culcarăm în iarbă. Nefericiţii drumeţi se ospătară cu poftă şi se odihniră câteva ore. Apoi ne continuarăm drumul, reluând direcţia de la care ne abătusem. Oamenii erau fericiţi şi dispuşi să mai sporovăiască, dar Winnetou şi cu mine nu ne arătam prea guralivi.

În ce-l priveşte pe Rollins, cei trei încercară zadarnic să-i dezlege limba. Era supărat foc şi, drept orice răspuns, îi repezea cu brutalitate. Faptul acesta îl scăzu şi mai mult în ochii mei. Omul îmi deveni şi mai antipatic. De aceea îl urmăream, mereu, pe ascuns, cu privirea. Şi rezultatul acestei atente examinări se dovedi pe parcurs cu totul altul decât cel bănuit.

Aşa, de pildă, văzui că, ori de câte ori se credea neobservat, un zâmbet ironic, satisfăcut, şi răutăcios îi strâmba gura. Totodată, se uita pieziş, cercetător, la Winnetou şi la mine. Desigur că aici era un tâlc, şi încă unul primejdios. Atent, ca să nu bage de seamă, continuam să-l urmăresc. Din când în când, privirea i se întâlnea cu a celor trei străini care, repede, şi-o mutau în altă parte, lăsându-mi totuşi impresia că ar fi înţeleşi între ei. Să fi fost oare tuspatru cunoştinţe vechi sau chiar asociaţi? Şi atitudinea ostilă a lui Rollins să nu fi fost decât o mască? Dar ce motive să-i fi determinat la un asemenea joc? Doar străinii aceştia ni se arătau plini de recunoştinţă! Ori mă înşelam?

Curios lucru! Identitatea, aş zice permanentă, de simţire şi de gândire dintre apaş şi mine, se manifestă şi acum. Tocmai când meditam asupra constatărilor mele, Winnetou se opri, coborî de pe cal şi se adresă bătrânului Warton:

— Fratele alb a mers destul pe jos; să mai urce acum pe calul meu. Cred că şi Old Shatterhand va face la fel. Avem amândoi picioare bune şi vom ţine pasul cu caii.

La început, Warton se prefăcu a nu accepta, dar până la urmă primi bucuros. Fiul său încalecă pe Swallow.

S-ar îi cuvenit ca şi Rollins să-i ofere calul celui de-al treilea drumeţ. Dar n-o făcu. De aceea, pe parcurs, fiul şi nepotul lui Warton se folosiră cu schimbul de calul meu.

Mergând pe jos, ne cream posibilitatea de a rămâne mai în urmă, fără a da de bănuit. Ne ţineam la oarecare distanţă, ca să nu fim auziţi şi, ca măsură de precauţie, vorbeam în graiul apaşilor.

— Fratele meu Winnetou nu şi-a cedat calul din milă, ci din altă cauză — începui eu.

— Old Shatterhand judecă bine — confirmă apaşul.

— I-ai observat cu atenţie pe cei patru?

— Văzându-te cam bănuitor, m-am apucat şi eu să-l urmăresc. Dar şi mai înainte băgasem de seamă unele lucruri.

— Ce anume?

— Fratele meu va ghici, desigur, şi asta.

— Nu cumva e vorba de bandajele lor?

— Chiar aşa. Unul şi-a înfăşurat capul, celălalt braţul, şi cică rănile astea ar proveni de la întâlnirea lor de ieri cu siouxii-okananda. Crezi că-i adevărat?

— Nu cred. Mai curând mi se pare că nici n-au fost răniţi.

— Desigur, sunt teferi. Până acum am trecut pe lângă două ape şi ei nici gând să stea să-şi mai răcorească rănile. Dar dacă nu sunt răniţi, înseamnă că toată povestea cu okananzii e o minciună... Şi încă un lucru: te-ai uitat la ei când mâncau?

— Da. Au mâncat serios.

— Totuşi, prea puţin şi fără lăcomia unor oameni care, de ieri dimineaţă cică, nu s-ar fi hrănit decât cu rădăcini şi coacăze. Şi pe urmă, ei susţin că au fost ieri la Turkey-River. Dar gândeşte-te: când au putut să bată atâta drum până aici?

— Asta n-o mai ştiu, nu cunosc distanţa.

— Doar călare dacă poţi s-o parcurgi atât de repede. Vasăzică, ori au cai, ori n-au fost la Turkey.

— Hm! Să presupunem că au cai, dar atunci de ce ne-au minţit şi în seama cui şi-au lăsat animalele?

— Aflăm noi şi asta. Crede fratele meu că Rollins îi duşmăneşte într-adevăr?

— Ba eu cred că se preface.

— Am văzut şi eu: sigur că se preface. Se cunosc tuspatru. Poate că sunt chiar înţeleşi.

— Şi de ce tot jocul acesta? În ce scop?

— Greu de ghicit acum. Dar vom afla.

— Ce-ar fi să le spunem deschis bănuiala noastră?

— Nu e bine.

— ?

— Purtarea lor poate avea altă pricină, fără nici o legătură cu noi. S-ar putea ca, în ciuda bănuielii noastre, oamenii să fie foarte de treabă. De aceea, să nu-i jignim: să nu le spunem nimic până nu ne convingem.

— Hm! Uneori fratele meu Winnetou mă face să mă ruşinez, pentru că mă întrece cu mult în bunătate şi delicateţe.

— Oare Old Shatterhand îmi găseşte vreo vină că mă port aşa?

— Nicidecum. Departe de mine să-ţi fac vreun reproş.

— *Howgh!* Să nu condamni niciodată până nu cunoşti adevărul. Mai bine îndură tu nedreptatea decât s-o săvârşeşti. Fratele meu să stea şi să judece: ce pricină ar avea Rollins să ne facă vreun rău?

— Absolut nici una. Dimpotrivă, ar trebui să fie bucuros de întâlnirea noastră.

— Aşa e, fireşte Omul are tot interesul să vândă marfa; patronul lui ar putea să încheie o afacere bună cu Old Firehand. Or, în cazul că ni s-ar întâmpla ceva pe drum, totul ar cădea baltă, pentru că nimeni n-ar afla din gura noastră unde se adăposteşte Old Firehand şi marfa lui. Prin urmare, chiar dacă Rollins ar plănui vreo ticăloşie, deocamdată, până

nu va vedea pieile, putem fi liniştiţi. Ce crede fratele meu?

— Cred la fel ca şi Winnetou.

— Şi acum, în privinţa celor trei, care pasămite, au venit să-şi caute aici un loc pentru viitoarea lor colonie şi au fost atacaţi...

— Nu sunt colonişti!

— Aşa gândesc şi eu. Sunt altceva.

— Dar ce?

— Orice-ar fi, cât călătorim împreună, n-avem de ce ne teme.

— Pe urmă, însă, după ce vom fi sosit la destinaţie...

— Iuf! zâmbi apaşul. Old Shatterhand parc-ar gândi iarăşi cu capul meu.

— Nu-i de mirare. Presupunerea e la mintea oricui, nici nu văd alta posibilă.

— Adică vrei să spui că tuspatru sunt negustori înţeleşi între ei?

— Da. Colonistul Corner ne-a informat ieri că Burton, negustorul, lucrează cu patru sau cinci ajutoare. S-ar putea, deci, ca bătrânul acesta, care îşi zice Warton, să fie de fapt Burton. Numele se cam aseamănă. Se poate ca negustorul să fi poposit azi-noapte în vecinătatea lui Corner, iar Rollins, ajutorul, tocmai de aceea să fi dispărut o vreme din casă; o fi plecat să-l anunţe pe patron în legătură cu afacerea propusă de noi. Şi atunci, bătrânul a hotărât să ne iasă în drum şi să ni se alăture împreună cu celelalte două ajutoare.

— Dar cu ce gând? Bun sau rău?

— Hm! Cred că nu tocmai bun. Altminteri, ar însemna ca toată şmecheria să nu aibă decât un singur scop: ca negustorul să ajungă la magaziile lui Old Firehand, să vadă marfa şi s-o preţuiască în taină, fără ca noi să bănuim cu cine aveam de-a face. Ar fi, ca să spun aşa, un şiretlic negustoresc. Dar nu-i prea înţeleg rostul, de vreme ce Rollins poate stabili tot atât de bine valoarea pieilor.

— Fără îndoială. Rămâne deci să bănuim altceva. „Drumeţii” ăştia, împreună cu Rollins, vor să pătrundă la noi, să vadă unde se găsesc pieile şi să le ia fără nici o plată.

— Prin urmare, jaf sau chiar omor?

— Da.

— Şi eu bănuiesc acelaşi lucru.

— E aproape sigur. Sunt oameni suspecţi, par a fi nişte răufăcători. Însă pe drum, nici o grijă: nu ne vor face nimic. Lovitura urmează abia când vom ajunge la „fortăreaţa” lui Old Firehand.

— Dar nu e deloc greu să le stricăm socotelile. Pe Rollins n-avem încotro, trebuie să-l luăm cu noi. În schimb, de ceilalţi putem scăpa mai repede. Ne despărţim, şi gata. Ziceau doar că se duc la fortul Wilke, unde sunt aşteptaţi de familiile lor. Aşa că e simplu. Totuşi, chiar pe parcurs, nu trebuie să uităm nici o măsură de precauţie. De aceea, trebuie să fim cu ochii pe ei zi şi noapte.

— Da, da, să fim atenţi; eu, unul, cred că şi caii lor se află prin preajmă, sub paza cuiva. Vasăzică, să ne hotărâm: deseară dormim cu schimbul. Vom veghea pe rând, gata de luptă şi fără să ne simtă nimeni.

Astfel se desfăşură discuţia noastră, în timp ce mergeam pe jos, în urma cailor. Cu luciditatea lui, Winnetou judecase iarăşi bine. Dar nu întrezărise totul. Dac-am fi bănuit şi restul, cu greu ne-am fi putut păstra calmi în faţa „tovarăşilor” noştri de drum.

Nici după-amiază, deşi invitaţi cu stăruinţă, nu ne folosirăm de caii noştri. Când se făcu seară, am fi poposit bucuroşi în preria deschisă unde, privind roată, poţi depista mai uşor primejdiile, dar se pornise o vântoasă rece cu ploaie, care ne-ar fi muiat până la piele. Am preferat deci să ne continuăm drumul şi, ajungând la marginea unei păduri, ne-am adăpostit sub nişte arbori cu coroana deasă. Astfel, căutând să ne ferim de ploaie, lăsarăm oarecum pe al doilea plan preocuparea

noastră în legătură cu pericolul — poate chiar iminent — care ne ameninţa şi căruia, dacă s-ar fi produs, nu i-am fi putut face faţă decât prin neadormită vigilenţă.

Proviziile noastre erau calculate numai pentru două persoane, dar Rollins avea şi el de-ale mâncării, încât toată lumea se îndestulă. Ba mai rămase şi un rest pentru a doua zi când, de altfel, ne puteam îngriji de ceva vânat proaspăt.

După cină ar fi fost desigur cazul să ne culcăm, numai că însoţitorii noştri nu se arătau dispuşi să doarmă. Discutau zgomotos, nestingheriţi, cu toate că-i prevenisem să nu vorbească tare. Până şi Rollins deveni vorbăreţ, povestindu-şi aventurile trăite în timpul diverselor sale călătorii de afaceri. Fireşte că nici eu, nici Winnetou nu puteam adormi. Stăteam amândoi treji, deşi nu luam parte la discuţie.

Această animaţie gălăgioasă nu-mi părea deloc întâmplătoare, ba mai degrabă întreţinută intenţionat. Nu cumva era un mod de a ne abate atenţia de la nişte lucruri ce se petreceau în preajmă? Privindu-l pe Winnetou, constatai că era şi el frământat de acest gând. Toate armele, chiar şi cuţitul, le ţinea la îndemână, iar privirea-i ageră, abia mijită printre gene, pândea orice mişcare — deşi numai eu, care-l cunoşteam ca pe mine însumi, eram în măsură să-i observ încordarea. Ziceai că stă cu ochii închişi, că doarme. Fireşte că şi eu făceam la fel.

Ploaia încetă curând şi vântul se mai potoli. Ne-ar fi convenit să ne mutăm acum în câmp deschis, dar am fi dat loc la nemulţumiri şi proteste din partea celorlalţi. De aceea rămaserăm pe loc.

Aflându-ne pe teritoriul ostil al indienilor siouxi, aveam un pretext serios ca să nu încingem focul, după care s-ar fi putut orienta eventualii aliaţi ai însoţitorilor noştri. Eram siguri că, datorită deprinderii noastre cu întunericul, vom descoperi la timp orice mişcare suspectă...

Ne adăpostiserăm, cum spuneam, sub nişte copaci cu

rămuriş bogat şi, presupunând că duşmanul nu ar putea veni decât dintr-o anume direcţie, stăteam cu faţa la pădure. Sus, în văzduh, se ivi secera subţire a lunii, presărând cu lumină uşoară, mată, creştetele copacilor boltiţi deasupra noastră. Conversaţia celor patru se prelungea mereu, zgomotos. Era clar că, deşi nu ni se adresau direct, urmăreau să ne reţină atenţia şi să ne-o sustragă de la alte preocupări. Winnetou stătea întins pe jos, rezemat în cotul stâng şi cu capul în palmă. Deodată, observai că-şi îndoaie uşurel piciorul drept, închipuind cu genunchiul un unghi ascuţit. Avea oare de gând să tragă cu arma „de la genunchi”, acea faimoasă şi dificilă poziţie pe care am descris-o în altă parte?

Într-adevăr! Apucă puşca de argint şi o lipi, aparent fără nici o intenţie, de coapsă. Scrutând întunericul în prelungirea puştii lui Winnetou, descoperii o licărire slabă de tot, cam fosforescentă, ce stăruia într-o tufă, sub un copac — al patrulea de lângă noi. Numai un om ca Winnetou, extrem de ager şi exersat, o putuse zări. Fără îndoială că acolo se ascundea cineva. Winnetou se pregătea deci să-l împuşte pe spion „de la genunchi”, să-l trăsnească drept între ochi, singura ţintă sigură. Încă niţel — şi ochii aceia vor intra în bătaia puştii. Aşteptam încordat clipa fatală. Winnetou nu trăgea niciodată pe alături, fie chiar şi noaptea, din această poziţie dificilă. Văzui cum îşi fixează degetul pe trăgaci... Dar nu apăsă... Dimpotrivă, lăsă să-i alunece puşca din mână şi îşi întinse la loc piciorul. Ochii din tufiş dispăruseră.

— Şiret, băiatul! îmi şopti Winnetou în graiul apaşilor.

— Pesemne că ştie cum se trage „de la genunchi”. S-o fi descurcând şi el din asemenea poziţie — îi spusei tot în şoaptă.

— E o faţă palidă.

— Desigur. Un sioux n-ar sta cu ochii căscaţi. Acuma ştiu că duşmanul ne pândeşte.

— Dar şi dânsul ştie că l-am simţit.

— Aşa e, din păcate. O fi înţeles că te pregăteai să tragi; de-acum înainte, va fi cât se poate de atent.

— N-o să-i ajute la nimic. Mă iau după el.

— Mare primejdie!...

— Pentru mine?

— Va observa numaidecât că ai dispărut de aici, şi...

— *Pshaw!* Îl fac să creadă că mă duc la caii noştri. Asta n-o să-l neliniştească.

— Lasă-l mai bine în seama mea, Winnetou!

— Cum, vrei să te trimit pe tine în gura lupului, ca şi când mie mi-ar fi teamă?! Eu l-am zărit primul şi e dreptul meu să-l învăţ minte. Ajută-mă numai să ies de aici fără să-i trezesc bănuiala.

Ca să-i împlinesc dorinţa, mă adresai după câtva timp însoţitorilor noştri:

— Ia mai încetaţi cu sporovăială! Pornim dis-de-dimineaţă şi trebuie să mai apucăm un pic de somn! Spuneţi, vă rog, mister Rollins, v-aţi priponit bine calul?

— Bine! răspunse acesta contrariat că le-am întrerupt taifasul.

— Al meu se cam plimbă în voie — interveni cu glas tare Winnetou. Trebuie să-i aleg şi eu un locaş de păscut în timpul nopţii şi să-l priponesc. Vrea fratele Old Shatterhand să-l duc şi pe-al lui?

— Dacă eşti atât de bun! încuviinţai, ca şi când am fi avut într-adevăr grija cailor.

Winnetou se ridică încet, îşi aruncă pe umeri pătura şi plecă agale spre cai. Ştiam însă că, mai încolo, se va culca pe burtă şi se va târî înapoi spre pădure. Fireşte că pătura nu-i slujea la nimic; nu o luase decât pentru a-i deruta pe ceilalţi.

Discuţia, întreruptă o clipă, se reanimă. Faptul îmi convenea numai în parte. Winnetou putea, ce-i drept, să se apropie mai uşor de spionul cu pricina, dar în acelaşi timp eu, de aici, nu-l mai puteam urmări cu auzul. Mă prefăcui că

moţăi, cu ochii aproape închişi, ca şi cum nimic nu m-ar interesa. De fapt, observam cu mare atenţie liziera pădurii.

Trecură cinci, zece minute; se făcu aproape o jumătate de oră. Începea să mă îngrijoreze soarta lui Winnetou, căci ştiam cât de dificil e să te furişezi pe întuneric şi câtă precauţie se cere când ai de-a face cu un duşman şiret care, pe deasupra, se mai şi aşteaptă la o surpriză. În sfârşit, auzii zgomot de paşi din direcţia în care plecase Winnetou, cică după cai. Întorsei pentru o clipă capul şi zării o umbră care venea de departe, fără grabă. Desluşeam şi pătura aruncată pe umeri. Aşadar, era limpede. Winnetou îl prinsese pe spion şi-l făcuse inofensiv.

Îl aşteptam acum cu sufletul uşurat. Paşii se apropiau din ce în ce, apoi se opriră îndărătul meu şi... stupoare! Un glas care nu era al lui izbucni:

— Şi acum, ţine!

Mă întorsei brusc şi văzui într-adevăr pătura, dar cel ce o purta ca să mă inducă în eroare nu era apaşul, ci un individ bărbos, care-mi păru cunoscut. Se pregătea tocmai să mă lovească cu patul armei. Dădui să sar la o parte, însă prea târziu: dar atât că nu mă nimeri în creştet, ci la ceafă — un loc, de altfel, şi mai primejdios. Lovitura mă paraliză; o a doua, drept în creştet, mă făcu să-mi pierd cunoştinţa.

Trebuie să fi zăcut aşa pe puţin cinci-şase ore, deoarece, când îmi revenii în fire şi, cu mari eforturi, îmi ridicai niţel pleoapele ca de plumb, se lumina de ziuă. Câteva clipe, şi închisei din nou ochii. Eram într-o stare cu totul aparte: nici somn, nici trezie, nici ceva intermediar, îmi era de parcă aş fi murit şi spiritul meu asculta discuţia celor adunaţi lângă propriu-mi cadavru. Numai că nu distingeam cuvintele — până ce auzii o voce care m-ar fi putut scula într-adevăr din morţi:

— Câinele de apaş nu vrea să mărturisească nimic, iar pe ăstălalt îmi pare că l-am ucis. Păcat! Capturarea lui m-a

bucurat mai mult ca orice. L-aş fi făcut eu să simtă ce înseamnă să cazi în mâinile mele! Aş da nu ştiu cât să văd că mai trăieşte!

Timbrul acestei voci mă făcu să holbez ochii. Priveam fix la individul pe care din cauza bărbii lui dese şi buimac cum eram, nu-l recunoscusem din prima clipă. Îmi veţi înţelege desigur grava uimire, aflând că omul respectiv era Santer, nimeni altul decât Santer! Aş fi vrut să nu observe că trăiesc — dar nu reuşeam. Pleoapele, care mai înainte îmi păruseră atât de grele, refuzau acum să se închidă. Îl ţintuiam cu privirea şi parcă nu eram în stare să mi-o mut de la el până ce, la un moment dat, ticălosul sări în sus de bucurie:

— Trăieşte, trăieşte! A deschis ochii! Ia să controlez dacă mă înşel, ori ba.

Îmi adresă o întrebare. Neprimind nici un răspuns, se lăsă în genunchi lângă mine, mă apucă de guler şi mă zgâlţâi zdravăn, izbindu-mă cu capul de pietroaiele pe care zăceam. Să mă apăr, nu era chip: fusesem legat cobză.

— N-ai de gând să vorbeşti, câine? Văd că răsufli, ţi-ai venit în simţiri, poţi să răspunzi. Dacă nu vrei, îţi smulg eu vorba din gură.

Îmi tot scutura capul în toate părţile, încât îl zării alături pe Winnetou, legat fedeleş, strâns ca un ghem. O asemenea poziţie l-ar fi dat gata până şi pe „omul-şarpe” de la bâlci. Câtă suferinţă va fi îndurat bietul meu prieten! Şi poate că stătea aşa de multe ore, chinuit în mod barbar. În afară de el şi de Santer, nu mai vedeam decât pe pretinsul Warton, cu fiul şi cu nepotul său, Rollins, ajutorul negustorului, nu era de faţă.

— Ei, ai de gând să vorbeşti? răcni Santer ameninţător. Vrei să-ţi trezesc limba cu cuţitul? Răspunde dacă mă cunoşti, dacă ştii cine sunt, dacă înţelegi ce-ţi spun!

Ce rost mai avea să tac? Ne-am fi înrăutăţit situaţia şi atâta tot. Măcar de dragul lui Winnetou trebuia să mă arăt mai

maleabil. Ce-i drept, nici nu ştiam dacă sunt în stare să vorbesc, dar încercarea îmi reuşi oarecum:

— Vă cunosc. Sunteţi Santer.

— Aşa, aşa! Mă recunoşti, care vasăzică! rânji el satisfăcut, îmi închipui că te bucuri grozav! Ce surpriză pentru tine, ce plăcere, ce încântare! Nu-i aşa?

Am ezitat să răspund acestei explozii de batjocură. Atunci îşi scoase cuţitul şi îi sprijini vârful de pieptul meu.

— Deschide gura, spune „da” răspicat! Că de nu îţi străpung inima!

În ciuda durerilor, care desigur că-l tortura, Winnetou interveni:

— Fratele meu Shatterhand nu va spune „da”! Mai degrabă se va lăsa ucis!

— Taci, câine! se răsti la el Santer. Dacă mai scoţi un cuvânt, îţi strâng legăturile până-ţi crapă os cu os. Aşadar, Old Shatterhand, prietene, dragule, nu-i aşa că eşti fericit de revedere?

— Da — am răspuns hotărât, fără a ţine seama de dorinţa lui Winnetou.

— Aţi auzit? Aţi auzit? triumfă Santer, adresându-se celorlalţi. Old Shatterhand, faimosul, invincibilul Old Shatterhand cum mai tremură în faţa cuţitului! Iată-l cum recunoaşte frumos, ca un băieţaş cuminte, că-l bucură nespus întâlnirea noastră.

Să nu fi fost starea mea chiar atât de proastă cum credeam sau cinismul acestui om să-mi fi dat, poate, puteri nebănuite — nu ştiu. Dar îmi simţii deodată capul limpede, uşor, eliberat parcă de durere şi ameţeală. Izbucnii cu glas tare, râzând:

— Vă înşelaţi rău de tot! Nu de teama cuţitului am spus „da”.

— Zău? Atunci, de ce?

— Fiindcă acesta e adevărul: mă bucur sincer că ne revedem, în sfârşit.

Cuvintele din urmă le rostii cât se poate de serios, fără nici o nuanţă de ironie sau de batjocură. Tonul acesta îl nedumeri pe Santer. Îşi înălţă capul, încruntă sprâncenele şi mă studie câtva timp.

— Ce-ai spus? Am auzit bine? Oare ţi-am zguduit creierul în aşa hal, încât aiurezi? Care vasăzică, te bucuri cu adevărat?

— Bineînţeles! confirmai cu hotărâre.

— Pe toţi dracii! Mai că-mi vine să cred că vorbeşti neserios!

— Cât se poate de serios!

— Atunci eşti inconştient, eşti nebun!

— Nicidecum. Sunt mai conştient ca niciodată.

— Da, da, da, atunci e vorba de obrăznicie, nemaipomenită obrăznicie! Omule, te fac covrig, ca şi pe Winnetou... te spânzur de picioare, să-ţi ţâşnească sângele prin toţi porii!

— Asta n-o veţi face!

— Şi de ce n-aş face-o? Din ce motiv?

— Îl cunoaşteţi atât de bine, încât nu e nevoie să vi-l spun.

— Oho! Nu ştiu nimic!

— *Pshaw!* Pe mine nu mă păcăliţi! Vreţi să mă spânzuraţi? Poftim! În zece minute îmi dau duhul şi n-o să mai aflaţi ceea ce vă interesează.

Nimerisem în plin. I-o citeam pe faţă. Privind mirat către Warton, clătină din cap şi zise:

— Aţi văzut, blestematul? Noi îl credeam mort, şi când colo, nici nu-şi pierduse cunoştinţa! A auzit tot ce l-am întrebat pe Winnetou, roşul ăsta al naibii, care şi-a pus lacăt la gură!

— Iar aţi dat pe-alături — interveni eu. Am zăcut într-adevăr în nesimţire, însă Old Shatterhand are destulă minte în cap ca să vă ghicească planul.

— Aşa? Păi atunci, n-ai decât să spui ceea ce ne interesează!

— Absurd! Vă ţineţi de copilării! N-o să aflaţi nimic, absolut nimic! Dimpotrivă, vă declar încă o dată că mă bucur sincer

de întâlnirea noastră. Prea mult am dorit o, pentru ca acum, când s-a realizat, să nu-mi încânte inima. În sfârşit, ne găsim faţă în faţă, în sfârşit!

Mă privi îndelung, ca absent. Trânti apoi o înjurătură, pe care nu o pot reda, şi se răsti la mine:

— Afurisitule, ai noroc că te cred nebun, căci, dacă aş fi convins că eşti în toată firea, şi că-mi vorbeşti anume aşa, ţi-aş oferi nişte lecţii de tortură să te-nveţi minte! Voi fi deci îngăduitor. Dar te previn: răspunde sincer şi de bunăvoie. Altfel, te aşteaptă o moarte de care n-a mai murit nimeni pe lumea asta!

Se aşeză în faţa mea, şi, după câteva clipe de meditaţie, continuă:

— Voi, ăştia, vă credeţi grozav de deştepţi, cei mai teribili din tot Vestul Sălbatic. Dar cât de proşti sunteţi de fapt amândoi! Uite, de pildă, Winnetou se luase pe urmele mele. Credea că mă prinde. Ei, ce zici, m-a prins? Altul în locul lui ar crăpa de ruşine. Şi acum, răspunde-mi cinstit: aşa-i că aseară mi-aţi zărit ochii?

— Da — confirmai eu.

— Aşa-i că Winnetou voia să tragă în mine?

— Da.

— Ei vezi, eu mi-am dat seama numaidecât şi m-am ascuns. Dânsul s-a sculat de lângă tine şi a dat să se strecoare pe furiş în spatele meu. Aşa-i?

— Exact.

— Zicea să mă surprindă, ha-ha-ha-ha! Parcă n-aş fi ştiut ce urmăreşte! Şi un copil ar fi înţeles manevra. Cică să mă surprindă pe mine! Ce tâmpenie! Zău dacă n-aţi merita să vă batem la dos ca pe nişte ţânci! Venise să mă înşface pe mine, şi, când colo, l-am prins eu şi l-am doborât cu patul puştii. Pe urmă, mi-am aruncat frumuşel pe umeri pătura pe care o lepădase el şi m-am dus să-ţi fac o vizită. De fapt, ce ţi-ai zis când m-ai văzut în locul apaşului?

— M-am bucurat.

— Şi când te-am pocnit o dată şi a doua oară? Te-ai bucurat şi atunci? Cred că mai puţin. V-am dus de nas ca pe nişte băieţaşi, de care nici măcar nu-ţi vine să râzi, pentru că-ţi inspiră milă. Şi acum? Acum vă aflaţi în puterea noastră şi nicăieri o salvare, absolut nicăieri, afară de cazul că mi s-a muia mie inima şi m-aş hotărî la blândeţe. Nu e deloc exclus să vă ofer o dovadă de mărinimie, însă cu o condiţie: să-mi daţi informaţiile de care am nevoie. Uită-te la aceşti trei bărbaţi! Sunt oamenii mei. Vi i-am scos în cale ca să vă ademenească. Ei, să-ţi aud acum părerea: drept cine ne iei?

Ştiam eu acuma şi cine şi ce sunt cu toţii, dar raţiunea îmi poruncea să fiu abil. De aceea, rostii:

— Mi-ajunge cât ştiu despre dumneavoastră; de mai mult n-am nevoie. Aţi fost şi aţi rămas, desigur, până în ziua de azi, un nemernic.

— Bine! Ascultă ce-ţi spun: voi trece deocamdată peste această gravă insultă; dar după ce încheiem discuţia noastră, vine şi răsplata. Ţine minte, să nu uiţi! Îţi mărturisesc fără ocol că decât semănatul, ne place mai mult culesul. Cel dintâi ne cam oboseşte şi îl lăsăm în seama altora. Noi, unde dăm peste vreo recoltă uşor de cules, o şi strângem fără a sta mult pe gânduri; nici nu ne pasă ce vor spune oamenii care pretind că ogorul e al lor. Aşa am făcut până acum, aşa vom face şi de aci încolo, până vom găsi că ne ajunge.

— Şi când va fi asta?

— Poate chiar în curând. Aici, prin apropiere, se află un lan tare frumos şi bine copt. Am vrea să-l secerăm. Dacă izbutim, s-ar zice că ne-am căpătuit.

— Felicitările mele! rostii ironic.

— Mulţumesc! răspunse el pe acelaşi ton. Dacă ne feliciţi, înseamnă că ne doreşti binele şi vei fi drăguţ să ne dai o mână de ajutor ca să găsim lanul cu pricina.

— Ah! Nu ştiţi unde se află?

— Ştim numai că nu e departe de aici.

— Asta-i neplăcut.

— Nici o grijă! Ne dai tu informaţiile necesare!

— Mă cam îndoiesc.

— Zău?

— Pe onoarea mea!

— De ce?

— Fiindcă nu cunosc nici un lan care să vă convină.

— Ba cunoşti!

— Ba deloc!

— Asta s-o crezi tu! Dacă-mi îngădui, am să-ţi împrospătez memoria. Fireşte că nu e vorba, propriu-zis, de un lan, de un câmp, ci de o magazie ascunsă, pe care vrem să o golim.

— Ce fel de magazie?

— Cu piei, cu blănuri şi cu alte asemenea.

— Hm! Şi ziceţi c-o cunosc?

— Da.

— Cred că vă înşelaţi.

— Nicidecum. Ştiu totul. N-ai să tăgăduieşti că aţi fost în casa bătrânului Corner, la Turkey-River.

— Am fost...

— Ce-aţi căutat la el?

— Am poposit întâmplător, fără nici o intenţie.

— Nu încerca să mă duci cu preşul! Eu am vorbit cu Corner şi am aflat chiar din gura lui pe cine aţi căutat acolo.

— Ei, pe cine?

— Pe un negustor, anume Burton.

— Palavragiu, bătrânul... Asta n-ar fi trebuit să v-o spună...

— Uite că mi-a spus. Negustorul urma să cumpere de la voi o mare cantitate de piei.

— De la noi?

— Adică, mai precis, de la Old Firehand, care conduce un grup de vânători şi a strâns o grămadă de piei în depozit.

— Măi, măi, dar ştiu că sunteţi bine informat!

— Nu-i aşa? râse Santer, plin de sine, fără să priceapă că-l iau peste picior. Nu l-aţi găsit pe negustor; în schimb, v-a însoţit unul din oamenii lui. Noi am urmărit să vă prindem pe tustrei; din păcate, însă, individul, cred că-i zice Rollins, a şters-o în timp ce ne ocupam de voi.

Deprins să observ totul, chiar şi cel mai mic amănunt, nu-mi scăpă faptul că, povestindu-mi acestea, Santer aruncase o privire către locul de unde ne pândise în ajun. Ochii lui stăruiseră numai o clipă, poate fără voie, asupra tufişului respectiv — dar destul ca să devin atent. Nu cumva această fugară privire îl vizase tocmai pe Rollins? Trebuia să dezleg taina. Deocamdată, însă, nici nu mă uitai într-acolo, ca să nu simtă că bănuiesc ceva. Santer continuă să-mi vorbească:

— Dar nu face nimic. Nu-mi trebuie nici un Rollins câtă vreme dispun de voi. Îl cunoşti pe Old Firehand?

— Da.

— Ştii şi bârlogul unde se ascunde?

— Cum să nu!

— Aha! Mă bucură că mi-o mărturiseşti cu atâta francheţe.

— *Pshaw!* De ce n-aş spune adevărul!...

— *Well!* Presupun, deci, că n-o să-mi faci greutăţi.

— Credeţi?

— Da. Pentru că recunoşti, desigur, că n-aveţi cale mai bună decât să spuneţi totul, absolut totul.

— Şi întrucât calea asta e cea mai bună?

— Vă veţi uşura soarta. Chiar foarte mult.

— Şi altminteri, ce credeţi că ne-ar aştepta?

— Moartea! Doar mă cunoaşteţi şi vă cunosc. Ştim foarte bine cum stăm: cine cade în puterea celuilalt e pierdut. Ei, şi aţi căzut voi în puterea mea, deci trebuie să muriţi. Întrebarea e însă: cum, în ce fel? Am fost dintotdeauna hotărât să vă jupoi pe îndelete, cu voluptate, până vă daţi sfârşitul. Acuma, luând în considerare afacerea cu Old Firehand, poate că m-aş arăta mai puţin sever.

— Şi, adică, ce am avea de făcut?

— Să-mi descrieţi ascunzătoarea şi să-mi indicaţi unde se află.

— Şi, în schimb?

— Vă asigur o moarte rapidă, fără dureri; un glonţ în cap.

— Splendid! Oferta e într-adevăr ispititoare, dar nu prea cuminte din partea dumneavoastră.

— Cum aşa?

— De pildă, vrând să profităm de această moarte uşoară şi rapidă, am putea foarte bine să vă minţim, să vă indicăm un loc care nici măcar nu există.

— Ar însemna că mă credeţi mult prea naiv; doar n-am să mă mulţumesc fără dovezile necesare. Deocamdată, să vedem dacă-mi trădaţi locul.

— Trădare, da, ăsta-i cuvântul. Numai că Old Shatterhand, după cum veţi fi ştiind, nu are obiceiul să trădeze. De altfel, şi Winnetou v-a refuzat. Îmi închipui că nici nu v-a învrednicit cu vreun răspuns, pentru că e prea mândru ca să stea de vorbă cu orice secătură. Eu, însă, m-am pretat la discuţie, şi n-am făcut-o fără scop.

— Vasăzică, dumneavoastră urmăriţi un anume scop? Care? întrebă Santer cu vădită curiozitate.

— Nu e cazul să vi-l divulg; îl veţi afla mai târziu.

Încercase să fie mai politicos cu mine, nu mă mai tutuise, îmi spunea „dumneavoastră” dar acum se răsti din nou:

— Prin urmare, refuzi şi tu?

— Da.

— Nu vrei să-mi spui nimic?

— Absolut nimic!

— Te fac ghem ca pe Winnetou!

— N-aveţi decât!

— Vă chinuim până scoatem sufletul din voi!

— Degeaba! Nu v-aţi alege cu nici un rezultat.

— Asta s-o crezi tu! Găsim noi în orice caz depozitul!

— V-ar trebui un noroc chior, dar nici atunci nu v-aţi atinge ţinta. Ar fi prea târziu. Pentru că, fiţi atent! Dacă nu ne întoarcem până la un anumit termen, atunci Old Firehand va fi avertizat şi va goli depozitul. Aşa ne-am înţeles cu el înainte de plecare.

Întunecat, scormonind în sinea lui, Santer îşi tot juca în neştire cuţitul, ceea ce însă nu mă înspăimântă deloc. Îi ghicisem de fapt dubla sa intenţie. Prima eşuase: trebuia să treacă deci la cea de-a doua. Deşi făcea eforturi, nu reuşea decât în mică măsură să-şi ascundă şovăiala.

Să ne ucidă şi să-l jefuiască pe Old Firehand — iată ce-şi propusese. Însă pofta de înavuţire covârşea până şi ura ce-o nutrea faţă de noi. În ultimă instanţă, era chiar gata să ne elibereze, dacă astfel ar fi putut intra în posesia comorii. De aceea, aşteptam oarecum fără grijă hotărârea lui. În fine, îşi înălţă din nou privirea:

— Vasăzică, eşti decis să taci?

— Categoric!

— Chiar dacă refuzul v-ar costa imediat viaţa?

— Cu atât mai mult! O moarte rapidă e de preferat chinurilor la care vreţi să ne supuneţi.

— *Well!* Am să te silesc. Să vedem dacă mădularele tale sunt insensibile ca şi ale apaşului.

Făcu un semn celorlalţi trei. Aceştia mă înşfăcară şi mă duseră lângă Winnetou — cu care prilej privii din nou către locul unde luciseră aseară ochii spionului. Da, bănuiala se adeveri; acolo se ascundea cineva. Îşi scosese puţin capul din frunziş ca să vadă ce se întâmplă cu mine. Şi mi se păru că e Rollins.

Ca să fiu scurt, voi spune doar că mă legară ca şi pe Winnetou. Zăcurăm aşa vreo trei ore, fără să schimbăm între noi un cuvânt, fără să scoatem măcar un geamăt. Santer venea din sfert în sfert de ceas să ne întrebe dacă ne-am schimbat hotărârea, dar nu primea nici un răspuns. Totul

depindea de cine va şti să rabde mai mult — el sau noi. Eram convins că Winnetou vede situaţia în acelaşi fel.

Către amiază, după ce mai stăruise o dată fără succes, pe lângă noi, Santer se retrase şi se sfătui în taină cu complicii săi. Apoi vorbi anume cu glas tare:

— Mi se pare şi mie că s-o fi ascuns prin preajmă... Că de fugit, cum să fugă aşa, fără cal?! Hai, căutaţi-l peste tot! Eu rămân să-i păzesc pe dumnealor.

Se referise la Rollins. Însă faptul că vorbise în gura mare, îi demasca adevărata intenţie. Când vrei să prinzi pe cineva care se ascunde prin apropiere, nu te apuci să strigi şi să-l pui astfel în gardă. Complicii îşi luară armele şi plecară. Iar eu, în sfârşit, îi şoptii lui Winnetou:

— Ştie fratele meu ce se urmăreşte?

— Ştiu. Îl vor prinde, cică, pe Rollins şi-l vor aduce aici.

— Cu siguranţă! Iar Santer, după ce, chipurile, îl va fi crezut duşman, se va preface că descoperă în el o veche cunoştinţă. Şi, atunci Rollins va interveni în favoarea noastră.

— ... şi Santer, „şovăind” câtva timp, o să ne dea drumul. Lucrurile se vor petrece ca în acele case mari, frumoase, unde feţele palide joacă teatru.

— Exact! Santer fireşte că e negustorul care-şi zice Burton, iar Rollins nu s-a arătat până acum, pentru că trebuia să fie, cică, prins, şi astfel să intervină pentru eliberarea noastră.

— Aşa e. Judecăm la fel. Dacă Santer ar fi fost mai deştept, n-ar fi avut nevoie de atâtea şiretlicuri. Îl lăsa pe Rollins să ne însoţească până la capăt, şi apoi ar fi aflat de la el unde ne poate găsi pe toţi, pe noi şi pe Old Firehand.

— S-a pripit, vezi bine. Fără îndoială că era cu siouxii-okananda când cu atacul asupra casei lui Corner. Doar sunt aliaţi. Iar Rollins, ajutorul, avea misiunea să iscodească... Bandiţii ar fi trebuit să-şi dea seama de la bun început că nu vom fi atât de păcătoşi, încât să-l trădăm pe Old Firehand. Acum încearcă să-şi repare greşeala. Ne vor da drumul ca să

ne urmărească apoi până la „fortăreaţă”. Bine că nu i-am dat lui Rollins informaţii în legătură cu ascunzătoarea!

Discutarăm astfel, aproape fără să mişcăm buzele, încât Santer nici nu băgă de seamă. Stătea, de altfel, pe jumătate întors cu spatele şi trăgea cu urechea la cele ce se petreceau în pădure.

După câtva timp, se auzi de acolo un strigăt puternic, apoi răsunară alte glasuri şi, tot ţinând-o într-o gălăgie, cei trei Warton se arătară de după tufiş; îl înşfăcaseră pe Rollins, care se zbătea nevoie-mare, cică să scape din mâinile lor.

— În sfârşit, l-aţi adus! le sări în întâmpinare Santer. Nu vă spuneam eu că trebuie să fie pe-aici?! Duceţi-l lângă ceilalţi şi să mi-l faceţi ghem, ca şi...

Nu sfârşi fraza şi, covârşit parcă de o surpriză grozav de plăcută, exclamă bâlbâindu-se:

— Ceee?! Ci... cine-i ăsta? Văd eu bine, sau e o părere?

La rândul său, Rollins simula aceeaşi surpriză nebănuită, se smulse din mâinile celor trei Warton şi rosti emoţionat:

— Mister Santer! Dumneavoastră aici? E cu putinţă? O, atunci am scăpat! Nu mă mai tem de nimic!

— Fireşte, mister Rollins, fireşte! Fiţi pe pace! Ia te uită cum m-am înşelat! Vasăzică, dumneavoastră sunteţi acel Rollins pe care umblam să-l prind? Cui să-i treacă prin gând că sunteţi, nu-i aşa, una şi aceeaşi persoană cu... adică, vreau să spun, că lucraţi acum cu Burton, negustorul?!

— Da, mister Santer, am dus-o şi eu, ca omul, când mai bine, când mai rău, dar acum pot spune că sunt mulţumit. Mă aflam tocmai într-o călătorie de afaceri, excelentă afacere, mister Santer. Din păcate, însă, mă pomenesc aseară că...

Dar nu mai continuă şi-i strânse cu efuziune mâinile, a unui amic pe care nu-l văzuse de multă vreme. Apoi, deodată, uitându-se la noi, se arătă consternat:

— Ei, dar staţi niţel, mister Santer! Nu cumva chiar dumneavoastră ne-aţi făcut pozna aseară?

— Bineînţeles.

— Drace! Să mă trezesc atacat de cel mai bun prieten al meu, căruia i-am salvat de atâtea ori viaţa? Ce-aveţi cu mine?

— Ce să am? Nimic. Nici nu v-am văzut bine la faţă. Aţi şters-o ca din puşcă!...

— E adevărat. Voiam să mă pun mai întâi în siguranţă, pentru ca, pe urmă, să le dau o mână de ajutor acestor doi gentlemeni. De aceea nici n-am fugit prea departe. M-am ascuns chiar aici, aşteptând momentul potrivit ca să-i scap şi pe ei. Dar de ce i-aţi legat în aşa hal? Asta-i prea de tot! Daţi-mi voie să-i dezleg numaidecât!

Dădu parcă să vină spre noi, dar Santer îl apucă de braţ:

— Ce vă trece prin gând, mister Rollins? Indivizii ăştia sunt duşmanii mei de moarte!

— Dar, pe de altă parte, sunt prietenii mei!

— Nu mă priveşte! Noi avem o răfuială, trebuie să-i şterg de pe faţa pământului. De aceea i-am şi luat prizonieri. Fireşte... fără să ştiu de prezenţa dumneavoastră.

— Vai de mine, ce încurcătură! Vasăzică, sunt duşmanii dumneavoastră de moarte? Şi, totuşi, n-am altă cale, trebuie să-i ajut! Oare aveţi dovezi chiar atât de temeinice împotriva lor?

— Prea suficiente ca să le frâng de zece ori gâtul.

— Nu uitaţi, totuşi, cine sunt!

— Credeţi că nu-i cunosc?

— E vorba de Winnetou şi de Old Shatterhand. Pe ăştia nu e cazul să-i ucideţi aşa, cu una, cu două!

— Tocmai fiindcă e vorba de ei nu pot să-i cruţ pentru nimic în lume.

— Vorbiţi serios, mister Santer?

— Foarte serios. Vă asigur că sunt iremediabil pierduţi.

— Chiar dacă vă rog eu?...

— Chiar şi atunci.

— Dar gândiţi-vă la ce-mi datoraţi! V-am salvat viaţa în

atâtea rânduri...

— Ştiu, şi n-am s-o uit niciodată, mister Rollins.

— Vă mai amintiţi ce s-a petrecut ultima oară?

— Ce?

— Aţi jurat că-mi veţi împlini orice dorinţă, orice rugăminte!

— Hm! Parcă-mi amintesc.

— Şi dacă v-aş ruga, de pildă, acum...?

— Mai bine tăceţi, pentru că în cazul de faţă sunt nevoit să vă resping rugămintea, şi n-aş vrea să-mi calc promisiunea. Lăsaţi-o pentru altă ocazie.

— Nu pot. E vorba de nişte obligaţii care-mi sunt sfinte. Vă rog, mister Santer, veniţi să vă explic!

Îl luă de braţ şi-l conduse mai la o parte. Acolo se încinse, aparent, o discuţie; în contradictoriu, însoţită de gesturi nervoase. Îşi jucau comedia cu atâta pricepere, încât — dacă nu eram convinşi de purul adevăr — am fi fost în stare să-i credem. Apoi, Rollins se apropie de noi singur:

— Domnii mei, am obţinut deocamdată permisiunea de a vă uşura situaţia în care vă aflaţi. Aţi văzut şi dumneavoastră câtă osteneală mi-am dat. Să sperăm că, până la urmă, tot voi reuşi să vă eliberez.

Ne slobozi puţin legăturile, cât să putem respira mai uşor. Apoi se întoarse iar la Santer, reluându-şi aşa-zisa pledoarie în favoarea noastră. Dură destul de mult până ce, în sfârşit, reveniră amândoi şi Santer ne ţinu următorul logos:

— S-ar zice că dracul şi-a pus în gând să vă ocrotească. I-am făcut cândva o promisiune acestui gentleman, şi acum trebuie să mă ţin de cuvânt. Se foloseşte de ea şi nu renunţă nici în ruptul capului. De dragul lui sunt nevoit să fac cea mai gogonată prostie din viaţa mea. Vă voi da drumul. Dar toate lucrurile voastre, aşadar şi armele, rămân la mine.

Nu-i răspunserăm nimic, nici eu, nici Winnetou.

— Ei? Vă surprinde aşa de mult mărinimia mea, încât v-aţi pierdut graiul?

Tăcurăm şi de astă dată. Atunci interveni Rollins:

— Fireşte că sunt uluiţi în faţa unui gest atât de nobil. Am să-i dezleg.

Întinse mâna spre mine.

— Staţi, nu vă atingeţi! îi strigai. Lăsaţi-mă aşa, mister Rollins!

— Ce aveţi? Aţi înnebunit?

— Ori totul, ori nimic!

— Cum adică?

— Nu primim libertatea dacă nu ni se restituie armele şi celelalte lucruri!

— Dar e posibil? Ce gânduri mai sunt şi astea?

— Gândească alţii cum le place! Winnetou şi Old Shatterhand nu se urnesc de aici fără lucrările lor. Mai bine murim decât să se afle pe urmă că am fost dezarmaţi!

— Omule, ar trebui să fiţi bucuroşi că...

— Destul! îi tăiai vorba. Ştiţi că noi, când luăm o hotărâre, ţinem morţiş la ea.

— Ei, drăcia dracului! După ce că fac totul ca să vă salvez, mai trebuie să înghit şi răstelile voastre!

Îi trase din nou pe Santer deoparte. La această nouă consultare participară şi cei trei Warton.

— Fratele meu a întors-o bine — îmi şopti Winnetou. Cu siguranţă că ne vor face pe plac. Doar sunt convinşi că, până la urmă, toate vor fi ale lor.

Eram şi eu de aceeaşi părere. Bineînţeles că Santer o juca iarăşi pe intransigentul, dar după câtva timp se apropie de noi şi rosti:

— Pot spune că aveţi astăzi noroc cu carul. Cuvântul dat mă obligă să fac nişte lucruri de-a dreptul nebuneşti. Veţi râde voi acum de mine, dar vă asigur că eu voi râde la urmă. Şi asta cât de curând! Uite ce am hotărât...

Făcu o pauză pentru a pregăti efectul scontat. Apoi reluă:

— Vă dau drumul, vă restitui şi lucrurile. Dar toată ziua de

azi veţi rămâne aici, legaţi de copaci, ca să nu ne puteţi urmări. Noi plecăm numaidecât la treburile noastre. Mister Rollins merge cu noi, pentru ca nu cumva să vă elibereze prea curând. Se va întoarce însă o dată cu căderea nopţii. Îi datoraţi viaţa. Să-l răsplătiţi cum se cuvine!

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Furăm legaţi de doi copaci vecini. Apoi oamenii lui Santer ne priponiră caii în apropiere şi ne aruncară lucrurile grămadă. Mare ne-a fost bucuria când am văzut printre lucruri şi armele noastre.

Fără a mai zăbovi, toţi cinci încălecară şi porniră. Noi rămaserăm tăcuţi, extrem de atenţi, gata să prindem cel mai mic foşnet — şi stăturăm aşa preţ de un ceas. La un moment dat, Winnetou îmi şopti:

— N-au plecat nicăieri. S-au ascuns. Vor să ne urmărească după ce vom porni de aici, adică la căderea nopţii, cum au hotărât ei. Asta ca să nu-i putem zări pe întuneric!... Ce-ar zice fratele meu dacă am pune mâna pe Santer? Cum să facem?

— În nici un caz nu trebuie să-l purtăm după noi până la Old Firehand.

— Fireşte că nu! N-are voie să vadă ascunzătoarea. Dacă mergem călare toată noaptea, apoi şi ziua, putem ajunge mâine seară la „fortăreaţă”. Dar noi ne vom opri pe parcurs. Rollins, urmându-ne, va lăsa, desigur, anumite semne în drum după care să se orienteze ceilalţi. Când va sosi clipa, îl doborâm şi ne întoarcem o bucată ca să-l aşteptăm pe Santer cu ai săi. Se învoieşte fratele meu cu acest plan?

— Da, cred că e bun. Santer e convins că ne are în mână şi, când colo, îl avem noi.

— *Howgh!*

Un singur cuvânt, atâta rosti apaşul. Dar răzbătea din el o uriaşă satisfacţie că omul căutat de atâta vreme va fi, în sfârşit, prins.

Ziua se târa tăcută, cu încetineală de melc. Coborî apoi o

seară lungă, leneşă şi, în cele din urmă, o dată cu primele semne ale nopţii, auzirăm un tropot de cal. Rollins sări din şa, veni spre noi şi ne desfăcu legăturile. Desigur că nu pierdu ocazia să se înfăţişeze drept îngerul nostim salvator şi să ne înşire verzi şi uscate despre drumul pe care, cică, îl străbătuse însoţindu-l pe Santer. Noi făcurăm pe naivii şi-l asigurarăm de toată recunoştinţa noastră, ferindu-ne însă de vorbe prea mari. Apoi ne suirăm pe cai şi o luarăm încet din loc.

Fireşte că „salvatorul" se ţinea înapoia noastră. Observam că, pentru a lăsa urme cât mai vizibile, îşi juca din când în când calul pe loc. Mai târziu, după ce răsărise luna, rupea din desiş câte o crenguţă, aruncând-o jos drept semn de orientare.

Dimineaţa făcurăm un popas, iar la prânz altul — de data asta mai lung, cam de vreo trei ore. Întârziam anume pentru ca Santer, care urma să pornească abia a doua zi în zori, să se apropie cât mai mult de noi. Făcurăm apoi încă vreo două ore de drum şi mai rămânea cam tot atâta până la „fortăreaţă".

În sfârşit, sosi momentul să ne răfuim cu Rollins. Descălecarăm. Faptul trebuie să-i fi dat de bănuit, căci sări şi el de pe cal, întrebându-ne:

— De ce v-aţi oprit, domnilor? Trei popasuri într-o zi? Doar n-o mai fi chiar aşa de mult până la Old Firehand! Decât să înnoptăm aici, mai bine i-am da drumul înainte.

Winnetou, altminteri atât de temperat, îi răspunse:

— Uite că ne-am oprit, pentru că bandiţii n-au ce căuta la Old Firehand!

— Bandiţi? Ce vrea să spună căpetenia apaşilor?

— Vreau să spun că tu însuţi faci parte dintr-o bandă.

— Eu? De când Winnetou e atât de ingrat, încât aruncă cu noroi asupra salvatorului său?

— Salvator? Crezut-ai oare cu adevărat că ne vei duce de

nas pe amândoi, pe Old Shatterhand şi pe mine? Ştim totul, de-a fir-a-păr. Burton, negustorul, e de fapt Santer, iar tu eşti sluga lui. Tot drumul până aici l-ai aşternut cu semne, ca să-i arăţi pe unde s-o ia spre ascunzătoarea lui Old Firehand. Lucrezi cu duşmanul, şi te lauzi că ne-ai salvat! Am fost tot timpul cu ochii pe tine, fără să bănuieşti. Dar acum ţi s-a înfundat. Santer ne-a cerut să-ţi arătăm recunoştinţă. Ei bine, facem socotelile!

Dădu să-l umfle pe Rollins. Văzând primejdia, acesta se feri în lături şi se aruncă în şa. Dar în aceeaşi clipă, eu prinsei dârlogii, iar Winnetou sări pe crupa calului. Cum eu îl ţineam în loc, Rollins căută să scape mai întâi de mine. Scoase pistolul, îl îndreptă asupra mea şi trase. Mă aplecai fulgerător. Glonţul nu mă nimeri. Exact atunci trase şi Winnetou, răsturnându-l pe bandit de pe cal; îl dezarmă şi-i vârî un căluş în gură. Apoi îi petrecurăm bine curelele în jurul trupului aceleaşi cu care fuseserăm noi înşine legaţi, şi îl imobilizarăm lângă un copac. Calul i-l priponirăm la mică distanţă. Ne gândeam ca, mai târziu, după ce-l vom fi prins pe Santer, să-l ducem acolo. Apoi încălecarăm şi ne întoarserăm o bucată îndărăt — însă nu pe urmele noastre, ci paralel cu ele — până ajunserăm la un desiş izolat, de unde puteam supraveghea apropierea lui Santer şi alor săi. Ascunserăm caii în hogeag şi ne aşezarăm la pândă.

Trebuiau să vină dinspre apus; într-acolo se întindea o mică prerie netedă, fără nici un obstacol, care ne permitea să-l zărim pe Santer înainte de a ajunge în dreptul nostru. După calculele noastre, nu mai aveam mult de aşteptat. Mai rămăsese aproximativ un ceas şi jumătate până la asfinţitul soarelui. Probabil însă că Santer avea să apară mai curând.

Şedeam tăcuţi unul lângă altul, fără să ne sfătuim măcar asupra modului cum vom proceda. Doar ne înţelegeam atât de bine, încât ştiam fiecare ce avem de făcut. Ne pregătiserăm lasourile. Santer şi cei trei Warton nu ne mai

puteau scăpa.

Dar trecu primul sfert de oră, apoi al doilea şi al treilea, fără ca nimeni să se arate. Abia după aproape un ceas de aşteptare zării la un moment dat, în partea de miazăzi a preriei, un punct care se deplasa rapid.

— Iuf! Un călăreţ! exclamă Winnetou, arătând într-acolo.

— Exact, e un călăreţ. Curios lucru!

— Iuf, iuf! Galopează în întâmpinarea lui Santer. Desluşeşti cumva culoarea calului?

— Pare să fie un roib.

— Într-adevăr, ca şi calul lui Rollins.

— Rollins? Imposibil! Doar l-am legat bine de tot!

Ochii lui Winnetou fulgerau. Respiraţia i se acceleră.

Şi faţa lui bronzată se întunecă şi mai mult. Dar se stăpâni şi zise calm:

— Să mai aşteptăm un sfert de ceas.

Trecu şi acesta. Călăreţul dispăruse de mult şi Santer nu mai venea. În sfârşit, apaşul luă o hotărâre:

— Fratele meu să dea fuga până la Rollins, să vadă dacă mai e acolo şi să se întoarcă numaidecât.

— Şi dacă Santer cu ai lui apar între timp?

— Îi dovedesc eu şi singur.

Scosei repede calul din hogeag şi o luai înapoi la galop. Când, după zece minute, ajunsei la locul cu pricina — Rollins, nicăieri! Dispăruse cu cal cu tot. Întârziai încă vreo cinci minute, ca să cercetez urmele lăsate de fugar. Apoi mă repezii iarăşi la Winnetou. Auzind care-i situaţia, apaşul ţâşni în sus, ca împins de un resort.

— Încotro să fi fugit? întrebă el.

— La Santer, ca să-l prevină.

— Ce arată urmele?

— Acelaşi lucru.

— Iuf! A ghicit că vom lua drumul înapoi, ca să punem mâna pe Santer şi a cotit-o niţel spre miazăzi ca să nu treacă

prin dreptul nostru. De aceea l-am zărit tocmai la marginea preriei. Dar, mă-ntreb, cum s-o fi dezlegat? N-ai găsit vreo altă urmă?

— Ba da. Un călăreţ, venind probabil din est, a descălecat lângă el şi i-a dat drumul.

— Te pomeneşti că vreun soldat din fortul Wilke...

— În nici un caz. Urma tălpilor e aşa de mare, încât nu poate fi vorba decât de uriaşele încălţări indiene ale lui Sam Hawkens. Iar după forma copitelor, cred că am recunoscut-o şi pe bătrâna lui Mary.

— Iuf! Poate că mai e totuşi timp să-l prindem pe Santer. Fratele meu Shatterhand să vină!

Sărirăm pe cai şi pornirăm ca vântul spre vest. Winnetou nu scotea o vorbă şi gonea năprasnic. Vai şi amar dacă-l prindea pe Santer!

Soarele dispăruse după orizont. În cinci minute, străbăturăm mica prerie; după alte trei minute dădurăm de urmele lui Rollins, venind din stânga şi alăturându-se urmelor noastre mai vechi; încă trei minute, şi ajunserăm la locul unde fugarul se întâlnise cu Santer şi cu cei trei Warton. Stătuseră doar câteva clipe în loc şi făcuseră repede cale-ntoarsă. Deşi era întuneric, ne-ar fi fost destul de uşor să-i urmărim dacă ar fi luat-o îndărăt, pe drumul ştiut de noi. Dar ei, prudenţi, se abătuseră în altă direcţie. Iată de ce, orbecăind o vreme prin necunoscut — nici urmele nu se mai vedeau din cauza întunericului — furăm nevoiţi, în ultimă instanţă, să abandonăm..

Mut ca şi până atunci, Winnetou îşi întoarse calul şi o luarăm la galop înapoi. Goneam iarăşi spre vest. Mai văzurăm o dată locul unde îl pândiserăm pe Santer, apoi copacul de care fusese legat Rollins — şi trecurăm înainte spre „fortăreaţă”. Santer ne scăpase iarăşi din mâini. Oare numai vremelnic, sau pentru totdeauna? Urmărirea n-o puteam relua decât la revărsatul zoilor. Şi era de aşteptat ca

Winnetou să nu renunţe la ea cu nici un preţ.

Tocmai răsărea luna când ajunserăm în preajma Mankizilei şi ne lăsarăm în jos către râpa unde, ascuns după tufişuri, stătea de obicei omul nostru de gardă. Era, într-adevăr, acolo şi ne somă cu glas tunător. Auzind răspunsul nostru, se grăbi să-şi ceară scuze:

— Nu vă supăraţi că am strigat cam tare, însă azi trebuie să fim mai treji ca oricând.

— De ce?

— Pare că se întâmplă ceva înăuntru.

— Ce anume?

— Nu prea ştiu. Dar cum s-a întors, mărunţelul acela de Sam Hawkens, parcă aşa îi zice, s-a pornit pe un discurs interminabil.

— Păi cum, a fost plecat?

— Da.

— Singur?

— Singur?

Se confirma deci faptul că bătrânul Sam, altminteri atât de şiret, făcuse prostia de a-l elibera pe Rollins.

Intrând în „fortăreaţă”, primul lucru ce-l aflai era că starea lui Old Firehand se înrăutăţise. Deşi boala nu prezenta un pericol deosebit, menţionez totuşi împrejurarea, pentru că tocmai ea avea să mă despartă de Winnetou.

Sărind de pe cal, apaşul se îndreptă repede spre focul de tabără unde Sam Hawkens, Harry şi ofiţerul de la fortul Wilke şedeau lângă Old Firehand, întins pe jos şi învelit în pături.

— Slavă Domnului că v-aţi întors! Ne întâmpină acesta cu voce stinsă. L-aţi găsit pe negustor?

— L-am găsit şi l-am pierdut — răspunse Winnetou. Fratele meu Hawkens a fost cumva plecat?

— Da, am tras o raită prin împrejurimi — confirmă cu candoare Sam.

— Ştie frăţiorul meu cam ce e dânsul?

— Ce să fie! Un *westman*, dacă nu mă-nşel!

— *Westman?* Un dobitoc, asta eşti. Un dobitoc cum nu s-a văzut şi nu se va vedea vreodată. *Howgh!*

După această solemnă caracterizare, apaşul îi întoarse spatele şi plecă. O asemenea explozie din partea lui Winnetou, altminteri atât de calm şi delicat, stârni, bineînţeles, senzaţie. Dar totul se clarifică după ce le povestii oamenilor cele întâmplate. Îl găsisem pe Santer şi ne scăpase din nou! Era o păţanie cum nu se poate mai tristă. Prichindelul de Sam îşi ieşi pur şi simplu din fire; se blestema, se înjura, îşi zbârlea întruna barba haotică şi nu mai reuşea să se potolească; îşi smulse şi peruca din cap, batjocorind-o în fel şi chip, dar nici aşa nu se calmă. Până la urmă, o dădu de pământ şi trase concluzia:

— Winnetou are dreptate, perfectă dreptate! Sunt cel mai sinistru dobitoc, cel mai tâmpit *greenhorn* din câţi fac umbră pământului! Şi tâmpit voi fi câte zile-oi avea!

— Cum s-a făcut, dragă Sam, de-a scăpat Rollins? îl descusui.

— Prostia mea, omule! Auzii două împuşcături şi o luai călare în direcţia respectivă. La un moment dat, ce-mi văd ochii? Un om legat de un copac şi alături un cal priponit, dacă nu mă-nşel. Îl întreb, fireşte, pe individ cum de-a ajuns în starea asta şi el se dă drept negustorul care îl caută pe Old Firehand; cică indienii l-au atacat şi l-au legat de copac.

— Hm! Dintr-o singură privire ai fi putut constata că urmele nu proveneau de la indieni.

— Aşa-i, dar pesemne, că intrasem într-o zodie rea. Şi uite că l-am dezlegat. Aveam de gând să-l aduc încoace, dar a sărit pe cal şi dă-i, exact în direcţie opusă. Eu, ce să spun, căzui la griji, mai ales din cauza indienilor de care îmi vorbise. Aşa că hotărâi să dau fuga încoace şi să dau alarma, dacă nu mă-nşel. Îmi vine să-mi smulg părul din cap, dar ia-l de unde nu-i! Iar peruca, pot s-o şi calcan picioare, că tot nu se

schimbă situaţia. Mâine, însă, las' pe mine, găsesc eu urmele individului şi nu, mă las până nu-l prind şi nu-i curăţ pe toţi!

— Fratele Sam nu va face nimic — interveni Winnetou, care se înapoiase între timp. Eu, căpetenia apaşilor, îl voi urmări singur pe ucigaş. Fraţii mei albi să rămână pe doc, pentru că Santer s-ar putea să vină totuşi la „fortăreaţă” ca s-o prade şi atunci e nevoie aici de oameni curajoşi care să-i stea împotrivă.

Ceva mai târziu, după ce oamenii se mai liniştiră, dăruindu-se odihnei, măi dusei să-l caut pe Winnetou. Calul lui păştea la malul apei, iar el stătea culcat în iarbă. Când mă văzu, se ridică în picioare şi-mi prinse mâna:

— Ştiu ce vrei să-mi spui, frate Charly; ai dori să mă însoţeşti ca să-l prindem pe Santer, nu-i aşa?

— Da.

— Asta nu trebuie s-o faci. Old Firehand o duce cam rău cu sănătatea; Harry e încă un copil; Sam Hawkens, după cum te-ai putut convinge şi tu adineauri; îmbătrâneşte; iar soldaţii de la fort sunt nişte străini totuşi. Aici, Old Firehand are mai multă nevoie de tine decât am eu dincolo; cu Santer o scot şi singur la capăt. În schimb, ce se întâmplă dacă, în lipsa mea, ticălosul vine pe drum ocolit şi, cu câţiva oameni de strânsură, pătrunde în „fortăreaţă”? Haide, arată-mi că ţii la mine şi rămâi cu Old Firehand! Vrei să-mi împlineşti dorinţa, frate?

Îmi venea nespus de greu să mă despart de viteazul meu prieten, dar în faţa stăruinţei sale mă văzui obligat să cedez. În fond, argumentul lui era just: Old Firehand avea mai multă nevoie de ajutor decât dânsul. Totuşi, nu mă putui abţine să nu-l însoţesc o bucată de drum. Mai scânteia încă pe boltă luceafărul dimineţii când pornirăm împreună prin pădure. Apoi, o dată cu răsăritul soarelui, ne oprirăm chiar în locul de unde Santer făcuse cale-ntoarsă. Ochiul ager al apaşului mai desluşi încă urmele.

— Aici ne luăm rămas bun — rosti Winnetou, aplecându-se din şa ca să mă îmbrăţişeze. Marele Spirit porunceşte să ne despărţim, dar la timpul cuvenit vom fi iarăşi împreună, căci Old Shatterhand şi Winnetou nu pot rămâne departe unul de celălalt. Pe mine vrăjmăşia mă mână înainte, pe tine te opreşte aici prietenia, iar dragostea va face să ne întâlnim din nou. *Howgh!*

Mă sărută şi, îndemnându-şi calul cu un strigăt ascuţit, se depărta în grabă. Pletele-i lungi şi negre fluturau în văzduhul alb al dimineţii. Vei reuşi oare să pui mâna pe duşman? Când ne vom revedea, dragul meu Winnetou?

Sfârşitul volumului 23

Atenţie!

Cu volumul următor, TESTAMENTUL LUI WINNETOU, se încheie serialul consacrat căpeteniei apaşilor.

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

Continuând șirul marilor aventuri, în centrul cărora se află cei mai îndrăgiți eroi, **WINNETOU și OLD SHATTERHAND,** romanul are ca fundal una din cele mai fierbinți zone ale Americii, unde atacurile furibunde ale organizației secrete Ku-Klux-Klan impun o ripostă dură din partea cavalerilor dreptății. Aflat în postura de detectiv, Old Shatterhand participă la rezolvarea unor conflicte grave, cascada evenimentelor aducând pe prim-plan în biografia vestitei căpetenii a apașilor pe faimoșii vestmeni, **Sam Hawkens, Dick Stone** și **Will Parker**, precum și pe **Old Firehand,** una din cele mai luminoase figuri din creația lui Karl May.

Achiziționați-vă din vreme volumul următor, **TESTAMENTUL LUI WINNETOU,** ultima și cea mai tragică parte a trilogiei închinată eroului preferat.

Lei 7800 + 160 T.L. = 7960